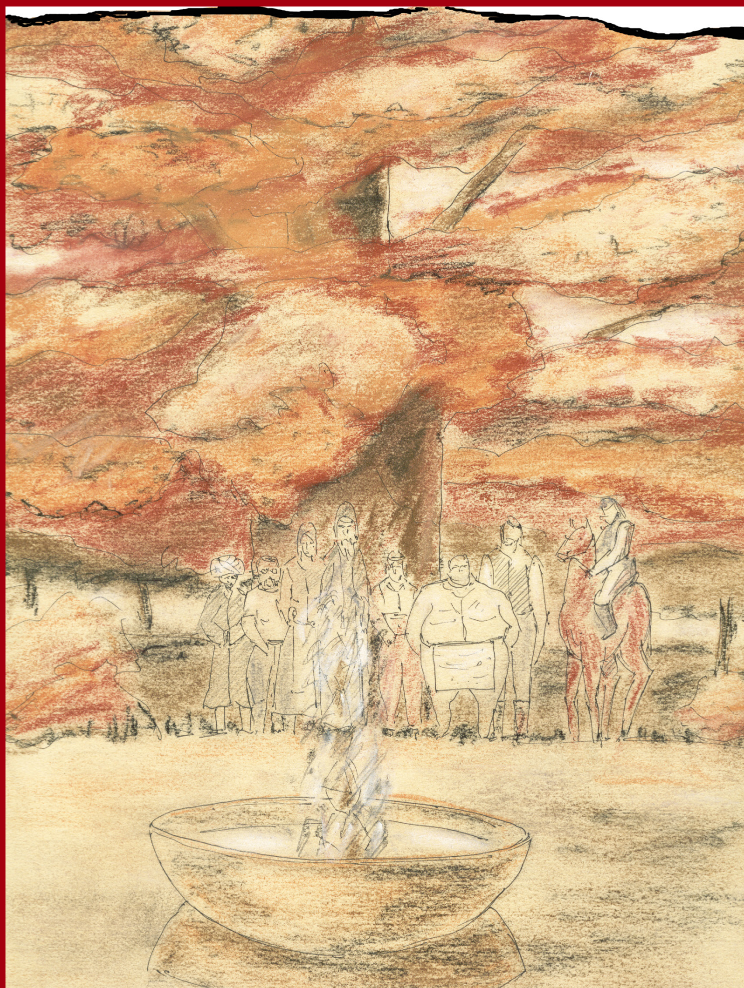
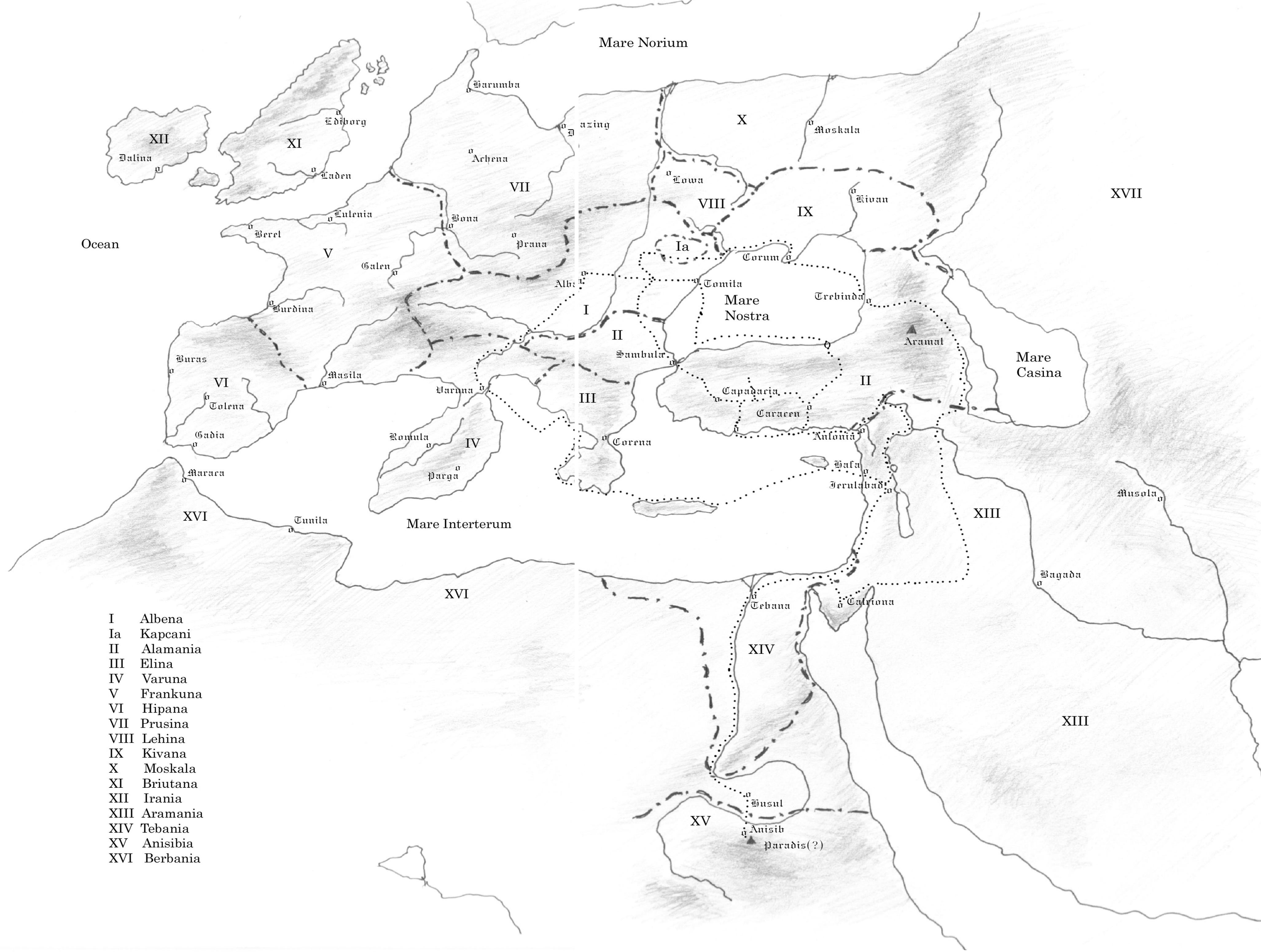
Nick Sava

CĂUTAREA LUI HARAP ALB

PE TĂRÎMUL UNUI JOC - V. I

I Albena
Ia Kapcani
II Alamania
III Elina
IV Varuna
V Frankuna
VI Hipana
VII Prusina
VIII Lehina
IX Kivana
X Moskala
XI Briutana
XII Irania
XIII Aramania
XIV Tebania
XV Anisibia
XVI Berbania

Nick Sava

CĂUTAREA LUI HARAP ALB

PE TĂRÎMUL UNUI JOC

Volumul I

Ilustraţia copertei:
Nick Sava - ***Copacul Vieţii***, tehnică mixtă pe carton, 2008

Această carte este una de ficţiune. Personajele sau situaţiile prezentate au tot atât de multă legătură întâmplătoare cu realitatea istorică, precum oricare altă mărturie, ficţiune sau evocare, fie ea chiar inspirată de Sfîntul Duh.

Autorul

ISBN

Tipărit în România prin intermediul Editurii **PIM**, Iaşi

Cuvînt înainte

După cum puteţi citi şi pe copertă, în drumul parcurs de mine pentru a scrie această carte, am pornit de la minunatul basm al lui Ion Creangă. Sper că vi-l mai amintiţi... Eu însumi nu l-am mai citit de mulţi ani, *Poveştile* lui Creangă nefiind una din cărţile care m-au însoţit dincoace de Ocean. Şi de ce ar fi fost? Cine mai are timp de basme, în lumea noastră „nebună, nebună, nebună”, în care totul se măsoară în bani?

Dar se întîmplă că, mai devreme sau mai tîrziu, pentru mai mulţi sau mai puţini dintre noi, vine o vreme cînd ne dăm seama că această goană ajunge să fie deşartă, şi că adevăratele nevoi ale minţii şi sufletului sunt altele. Astfel, reuşim să ne găsim timp şi pentru o floare, pentru un apus de soare, pentru o lucrare plastică, pentru o compoziţie muzicală... Ba chiar şi pentru o carte. Iar acea carte poate fi **-** de ce nu? **-** o carte de basme. Sau o carte care, în lumea vorbind o limbă britanică, s-ar încadra într-un gen mai puţin cunoscut în literatura romînă: genul *fantasy*.

Ce este acest gen? Un fel de carte de poveşti fantastice, de basme, care nu sunt o creaţie populară ci, indubitabil, sunt rodul fanteziei şi talentului unui singur scriitor, ne-anonim. În timp ce un scriitor ***SF*** (*literatură ştiinţifico-fantastică*) porneşte de la cuceririle ştiinţei şi tehnicii pentru a crea o lume imaginară (care ar putea deveni eventual reală, într-un viitor mai mult sau mai puţin îndepărtat), un scriitor de ***fantasy*** porneşte de la concepte fantastico-religioase pentru a crea o lume imaginară care imită

în oarecare măsură lumea basmului. Atît în SF cît şi în *fantasy*, acea lume imaginară ar putea reprezenta un fel de univers paralel, un fel de lume absolut posibilă – chiar dacă nu în timpul nostru, chiar dacă nu pe această planetă –, o lume care poate avea aceleaşi probleme sociale, politice, morale, etice, ecologice, spirituale etc. ca şi lumea noastră. La confluenţa celor două genuri – SF şi *fantasy* - există o literatură care tratează un fel de univers paralel, pornind de la premisa: „ce s-ar întîmpla dacă...?” Un astfel de roman este, de exemplu, cel scris de Robert S. Dick, *The Lord in the High Castle*, în care putem vedea ce s-ar fi întîmplat dacă Hitler ar fi cîştigat cel de-al Doilea Război Mondial.

Dar să revenim la *fantasy*. Nu o să fac o istorie a genului (nici nu o ştiu, de altfel), cert este că mulţi scriitori s-au apropiat de acest gen de-a lungul timpului. Dar genul începe să capete un contur clar abia prin scrierile lui C.S. Lewis (seria *Narnia*) şi J.R. Tolkien: Stăpînul inelelor (*The Lord of the Rings)*, *The Hobbit*, *Silmarilion*. Deşi Tolkien a scris în timpul războiului şi imediat după, şi deşi prima lecturare a scrierilor sale a fost făcută, chiar la vremea aceea, în cadrul cenaclului profesorilor de la Oxford (unde era el însuşi profesor), au trecut decenii pînă cînd lumea a început să audă de numele său. Lucrările lui erau deja trecute în rîndul literaturii clasice britanice, găsiseră deja zeci, dacă nu sute de imitatori (în America de Nord, rafturile pe care se află titluri ale acestui gen sunt cel puţin la fel, dacă nu chiar mai extinse decît cele care conţin alte genuri, inclusiv *SF*, *mistery* şi *horror*), dar mulţi cititori încă nu auziseră vreodată de marele autor! Acum, lucrurile s-au schimbat, mai ales datorită succesului filmelor turnate după opera lui cea mai importantă, *Stăpînul inelelor*.

Se pare că în literatura romînă, genul *fantasy* îşi are rădăcinile în basmele populare care au fost publicate în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Poate că acesta a fost momentul în care românii şi-au găsit mai mult timp şi interes pentru basme... Cert este că atunci au apărut colecţiile de basme populare, atunci au povestit basmele culese autori ca Petre Ispirescu, Ion Creangă, Ioan Pop Reteganu, P. Dulfu ş.a. Şi tot atunci, unii dintre marii scriitori români şi-au încercat pana, scriind ei înşişi basme originale pornind de la modelele populare, create de anonimi: Mihai Eminescu – *Făt Frumos din Lacrimă*, Ioan Slavici – *Păcală în satul său*, Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*. Ei, da, eu

cred că *Povestea lui Harap Alb* este un astfel de basm-*fantasy* creat de marele povestitor, distanţîndu-se astfel de modelul popular. Nu există în literatura romînă populară nici un alt basm similar, iar toate cele culese ulterior scrierii lui, la începutul secolului al XX-lea sunt, probabil, repovestite sub influenţa basmului lui Creangă. Poate că ultimul său basm, din păcate neterminat - *Făt Frumos, fiul iepei* - este un caz similar, de basm-fantasy. Şi cine ştie dacă vestitul basm *Tinereţe fără bătrîneţe şi viaţă fără de moarte* scris de Petre Ispirescu nu este tot un basm-*fantasy* - un astfel de basm neexistînd niciunde în lume, în folklorul nici unui popor, şi nici în folklorul românesc.

În secolul al XX-lea, astfel de texte au fost mult mai rare. Încercări de *fantasy* ar putea fi considerate unele scrieri ale lui Sadoveanu, Mircea Eliade, Vladimir Colin. Au mai scris poate [nu ştiu, deci nimic nu e sigur] şi alţii, şi îmi cer iertare dacă îi omit aici – din neştiinţă. Poate că un critic sau istoric literar va porni, vreodată, să analizeze acest gen literar printre scriitorii români, făcînd dreptate.

*

* *

Nu în ultimul rînd: de ce încerc eu să scriu *fantasy*? Motivele sunt mai multe. Am fost dintotdeauna atras de basme. Prima carte citită de mine (de care îmi amintesc) a fost *1001 de nopţi*, repovestită de Eusebiu Camilar. Au urmat cărţile de poveşti, apoi legendele, miturile, cărţile religioase... Multe din basmele şi poveştile citite le-am repovestit şi eu. Oral sau în scris.

Oricît pare de neverosimil, am întîlnit la un moment dat un om care nu a avut norocul să i se spună basme la vîrsta copilăriei. Viaţa ne-a scos pe unul în calea celuilalt şi am găsit amîndoi bucurie în a ne întîlni cu basmul: eu, povestind; el, ascultînd. Timp de ani de zile i-am spus poveşti, poate chiar mai mult de 1001... Întîmplător sau nu, prima carte scrisă (şi publicată) de mine este o astfel de „repovestire”, şi anume cea a năzdrăvăniilor lui Păcală. Şi cînd am terminat de repovestit toate poveştile pe care mi le-am amintit, m-am hotărît să-mi scriu propriul basm. Rezultatul este această carte.

Un alt motiv a fost nevoia pe care am simţit-o la un moment dat de a refula stresul care se acumulase în viaţa trepidantă pe care sunt nevoit s-o

duc. Banii, cariera, nevoile materiale au început, în timp, să își piardă din importanţă. Mi-am dat seama că ele nu pot fi împlinite fără a lăsa trupul, dar mai ales mintea, să-şi tragă sufletul... Un mijloc de disipare a tensiunii a fost, în cazul meu, nu televizorul - care, fie vorba între noi, nu ajută deloc la diminuarea stresului, ba dimpotrivă! – ci jocurile electronice (şi de computer), mai ales cele numite „*Fantasy Role Playing*”, pe scurt FRP. Jocuri care îţi dau posibilitatea de a deveni, măcar şi pentru cîteva ore, un „Făt-Frumos” care se ia în săbii cu balauri, zmei şi alţi răufăcători, aducînd bine şi fericire oamenilor şi învingînd răul.

Faptul că există atît de multe astfel de jocuri dovedeşte că nevoia oamenilor de a trăi basme este mai mare decît s-ar crede. Cei ce creează (şi vînd) jocuri electronice au ajuns la o concluzie extrem de interesantă prin relevanţa ei: principalii "consumatori" ai produsului lor nu sunt copiii, nici adolescenţii - ci maturii. Mai precis, oameni (bărbaţi şi femei) între 30 şi 60 de ani!

Se pare că fiecare din noi avem nevoie de un Erou la care să ne raportăm, fiecare sperăm să fim noi înşine un Erou – măcar în ochii celor din jurul nostru. Cine nu are eroii lui – sau îi alege greşit – îşi pierde, poate, din calităţile morale. O explicaţie a succesului filmelor de acţiune este şi aceea că încercăm să ne recunoaştem în eroii filmului şi să visăm că facem fapte mărețe. Iubim Eroii, avem nevoie de ei şi de aceea victoria Lor împotriva Răului atrage, nu o dată,aplauzele frenetice ale spectatorilor... ale noastre.

Dar jocurile FRP – cel puţin pentru mine – au, majoritatea, o mare carenţă: îmi încearcă abilităţile mintale, uneori şi pe cele de coordonare motrică, viteză de reacţie, dar nu-mi creează o stare de împlinire. Prin răbdare, inteligenţă, viteză pot învinge maşina (respectiv Răul artificial), dar satisfacţia mea morală nu este totuşi împlinită. Atunci de ce simt nevoia să joc? Ce influenţă are asupra mea acest tip de joc? Mă face mai bun? Nu mai rapid, nu mai inteligent - ci mai bun? Schimbă comportamentul meu faţă de cei din jurul meu? Privesc altfel problemele sociale care au impact asupra mea sau asupra semenilor mei? Devin cu adevărat un Erou?

Aceste întrebări m-au făcut să-mi scriu propriul Joc. Este un joc *Fantasy Role Playing* pe care îl poate juca oricine citeşte această carte. Se poate recunoaşte în unul sau altul din Eroii săi. Poate duce Căutarea pînă la sfîrşit – sau poate renunţa la ea oricînd doreşte. Poate învinge sau poate fi învins. Mai ales, poate fi Uman! Aşa cum şi-au dorit să devină cele cinci personaje secundare din *Povestea lui Harap Alb*: Flămînzilă, Setilă, Gerilă, Ochilă şi Păsări-Lăţi-Lungilă, dar nu numai ei, ci şi Regina Furnicilor şi Regina Albinelor. Sau, mai degrabă, să-şi recunoască şi să le fie recunoscută calitatea umană.

*
*   *

Aduc mulţumiri tuturor celor care s-au aplecat, de-a lungul timpului – din chiar zorii umanităţii - asupra creaţiei populare numită poveste-basm-mit-legendă. De la autorul necunoscut al epopeii lui Ghilgameş, Homer şi Hesiod, trubadurii şi truverii Evului Mediu, povestitorii necunoscuţi ai tuturor neamurilor, culegătorii de basme şi editorii de cărţi care le-au cuprins, pînă la autorii de *fantasy* ai zilelor noastre. Dacă omul este Om, este şi pentru că a avut întotdeauna această oglindă numită Erou, faţă de care să se autoevalueze.

Mai ales mulţumesc celor care m-au ajutat să duc la bun sfîrşit această lucrare, rodul a şapte ani de muncă mai mult sau mai puţin susţinută. Celor care prin neîncrederea lor mi-au întărit hotărîrea de a o continua; celor care prin suportul moral m-au ajutat să trec peste momentele de îndoială; celor care au avut răbdarea s-o citească, s-o corecteze, s-o comenteze; celor care au avut curajul să-mi atragă atenţia asupra scăderilor, ca şi celor care au avut bunăvoinţa să-şi folosească propriul talent şi cunoştinţele ca să îmbunătăţească anumite pasaje. Ei sunt prea mulţi ca să le amintesc numele, dar ei ştiu că aceste mulţumiri li se adresează lor.

Dar nu pot să nu amintesc numele Luminiţei Suse, cea care a trecut de la vorbă la faptă, oferindu-se să-mi corecteze întreaga lucrare, peste 600 de pagini, încă din momentul în care nu bătusem la maşină nici jumătate din carte. Teama de a nu o dezamăgi m-a făcut să merg mai departe, să fac efortul necesar pentru a reuşi să-i trimit săptămînal, spre corectură, materialul promis. Şi lui Carmen Botoşaru şi Gabrielei Schuster-Cărăruşă, care au reluat această muncă de Sisif: corectura unui text.

Şi, bineînţeles, îi mulţumesc Gabrielei că există şi, prin ea, există şi această carte. Fără nici o îndoială, cartea a pornit în primul rînd de la ea, a fost scrisă pentru ea şi îi aparţine în totalitate. I-am spus toate poveştile pe care le ştiam şi cînd le-am terminat, i-am scris acest basm.

Regret un singur lucru: că am încetat prea curînd să-i mai spun poveşti...

În sfîrşit, mulţumiri speciale celei care m-a ajutat ani de zile în viaţă şi în scris, stînd alături de mine la bine şi la rău, încurajîndu-mă în toaate încercările mele - ei datorîndu-se editarea tuturor volumelor scrise de mine în această viaţă, pe acest tărîm.

Eu mi-am jucat Jocul şi m-am bucurat. Voi, cei care vă veţi bucura jucîndu-l la rîndul vostru, mulţumiţi-le Gabrielei .şi Mariei pentru bucuria voastră.

AUTORUL

Prolog

(în care facem cunoștință cu o carte de poveste)

Ce părere ai despre universuri paralele? mă întrebă prietenul meu, privind pe fereastră.

- Posibil. Puţin probabil. Oricum, greu de dovedit, îi răspunsei vizitatorului meu – neştiind în acel moment că eram pe cale să intru într-o aventură incredibilă, ce avea să-mi schimbe viaţa.

Oaspetele rămase tăcut, în picioare, cu spatele la mine, în faţa ferestrelor mari ce se deschideau spre apus, către marea biserică a Sfintei Fecioare Maria, catolică, şi parcul care o înconjura din trei părţi. Spre sud, faleza de lut nisipos se întindea pînă sub aeroport, unde un cot o ascundea vederii. Roşiaticul lutos contrasta plăcut cu pîlcurile de cetină verde închis, ale molizilor şi pinilor ce încoronau faleza, şi cu verdele gălbui, delicat, al plopilor ce îmbrăţişau picioarele rîpei pe toată lungimea ei. Dincolo de biserică se zărea cartierul de case nu prea înalte, mărginite spre nord de centrul orăşelului: un grup de clădiri de două şi trei etaje, ce adăposteau mai ales hoteluri şi birouri administrative. În spatele lor, panglica strălucitoare a rîului lat de vreo două sute de metri, curgea leneşă şi cenuşie spre îndepărtatul ocean. O insuliţă acoperită complet de o pădurice de plopi despărţea fluviul în două braţe, doar cel nordic

navigabil, legîndu-se de malul stîng printr-o punte suspendată. Dincolo de rîu se înălţa culmea pietroasă, pe-alocuri ierboasă, a Munţilor Cenuşii – de fapt nişte culmi nu prea înalte, cel mult o mie de paşi deasupra oraşului. Era un peisaj neaşteptat de frumos, admirat de prea puţinii turişti ajunşi pe aceste locuri mai mult întîmplător.

- Şi ce ai zice dacă aş avea dovada unei astfel de lumi? întrebă el întorcîndu-se brusc spre mine. Apusul soarelui aruncase o lumină aurie asupra falezei, aprinzîndu-i culorile, în timp ce faţa stîncoasă a culmii *Grey Mountains* căpăta, probabil datorită unui contrast optic, o nuanţă albastru-vişinie. Ştii? Pînă acum ţi-am povestit tot ce am văzut şi întîlnit, bun sau rău, în vacanţa mea în ţară. Nimic deosebit… Probabil toţi ceilalţi dintre noi, cei care se duc acasă ca la o Mecca de vis, ţi-ar fi povestit ceva asemănător. Dar cred că tu vrei să auzi ceva ce nu ai mai auzit, nu-i aşa?

Un zîmbet înflori pe faţa prietenului meu, schimbată de ani şi totuşi atît de asemănătoare celei din tinereţe. Eram prieteni buni încă din şcoala elementară, iată! sunt peste 30 de ani de cînd ne-am întîlnit prima dată. Ne-au atras reciproc minţile înrudite, deschise spre nou, spre necunoscut, spre extraordinar. Noi eram singurii din grupul nostru interesaţi de explorări speologice, de săpături arheologice vara, de trasee turistice şi căţărări alpine, de marile taine ale ştiinţei şi istoriei. Cu timpul, prietenia noastră a devenit legendară în liceul pe care-l urmam împreună. Viaţa ne-a despărţit, ne-a dus pe meleaguri depărtate unul de celălalt, meseriile au fost diferite, ne-am format familii şi am urmat cariere, dar, o dată la cîţiva ani, tot ne întîlneam, să mai schimbăm impresii, păreri, să depănăm amintiri… Nu ne mai întîlniserăm de peste trei ani, mai ales din cauza mutării mele în Nord. Acum sosise pentru o scurtă vizită de două zile.

- În drum spre casă m-am oprit în Praga o săptămînă, începu el să povestească. Ştii că este oraşul meu de suflet. M-am plimbat din nou pe Calea Regală, a fost prima dată cînd am vizitat oraşul ca un turist, „pe cont propriu”, hehehe. Nu am avut program hotărît de alţii, mîncam unde voiam, dormeam unde voiam, nu trebuia să rezolv probleme pe la ministere sau pe la ambasadă… Într-o seară m-am dus la ***U Dvou Kocek***, la un *pilsner*. Berăria era plină, ca de obicei, iar Primăvara Pragheză nu îmbunătăţea situaţia deloc. Am găsit un loc la o masă la care stătea un tip mai în vîrsta, cu o mustaţă groasă, căruntă, deşi părul nu îi era decît puţin grizonat. Nici faţa nu-i era prea încreţită, părea cam de vîrsta mea, dar dacă îl priveai mai atent îţi dădeai seama că putea fi foarte în vîrstă.

- Sau cu foarte multă experienţă, completai eu. Experienţă nu foarte veselă, aş zice.

- Se poate şi asta, nu mă contrazise prietenul. Străinul mi-a zîmbit şi a închinat paharul de bere în sănătatea mea. A zis „Cheers!”, probabil crezîndu-mă american. Am intrat pe urmă în vorbă, avea un accent pe care nu am reuşit să-l identific. Şi el a observat că vorbeam cu accent, dar nu a întrebat nimic, am continuat să conversăm în engleză. Subiectele s-au schimbat de-a lungul orelor petrecute împreună, de la discutarea fenomenelor OZN pînă la repovestirea unor întîmplări din copilărie… În final, la închiderea berăriei, pe cînd ne luam rămas bun şi mă pregăteam să îi cer să facem schimb de adrese, mi-a spus: „Eu cred că o să plec pentru o vreme, aşa că nu pot să iţi dau o adresă unde pot fi găsit. Şi nici nu ştiu dacă o să fiu în stare să te contactez la adresa ta, aşa că nu are rost să mi-o dai. În semn de prietenie, chiar dacă întîlnirea noastră nu a durat decît cîteva ore, îţi las cartea asta. Poate ea ne va ajuta să ne întîlnim din nou; dacă nu, să rămînă o amintire plăcută a acestei întîlniri.”

- Mi-a dat cartea asta, completă prietenul meu scoţînd o cărticică din buzunar.

Era destul de subţire, poate vreo sută de file. Avea un format mai mare decît cel al cărţilor de buzunar obişnuite, coperţi cartonate de un roşu-cărămiziu pal, pătate, zgîriate, şi colţurile boţite şi roase.

- De-a lungul discuţiei noastre am văzut cartea de cîteva ori, continuă prietenul meu. Străinul – nu am aflat niciodată cum se numea, nu s-a prezentat - o scotea din cînd în cînd din buzunarul de la trenci, uneori o mîngîia, sau doar o deschidea şi privea cîte-o pagină, la întîmplare, semăna cu un credincios care se întoarce mereu la Biblie.

Prietenul rămase cîteva minute tăcut, rememorînd poate acea întîlnire. L-am lăsat cu gîndurile lui şi m-am ridicat, scoţînd două beri din frigider. I-am pus una din sticle în mînă. Asta păru să-l trezească.

- Ce a urmat nu este deloc interesant, a fost aşa cum ţi-am povestit mai înainte. M-am dus acasă, mi-am vizitat părinţii şi prietenii… La întoarcere m-am oprit din nou în Praga, am băut o bere şi la *U Dvou Kocek*. Festivalul se terminase, pe străzi şi în berărie erau mult mai puţini turişti, sau poate era o oră la care turiştii vizitau muzeele… M-am aşezat la aceeaşi masă. Ca semn de recunoaştere, luasem cartea cu mine, pe

care, pînă în acel moment nu avusesem nici timp, nici dispoziţie să o răsfoiesc. Aşteptînd să apară străinul – care nu a mai apărut, pînă la urmă –, am început să citesc din ea. A fost o experienţă uluitoare… Dar nu îţi povestesc despre asta. Te las să descoperi singur ce este în carte. Mîine dimineaţă, la plecare, o să ţi-o las să o citeşti. Poate cartea ne va aduce mai aproape, poate ne va face să ne întîlnim mai des. O să ai atunci ocazia să îmi povesteşti ce ai citit, ce idei ai desprins şi ce opinii ţi-ai format din povestirea cuprinsă acolo. Sunt sigur că te va marca, aşa cum m-a marcat şi pe mine.

A doua zi, prietenul a plecat. La aeroport, înainte să pornească spre avionul care urma să îl ducă spre Toronto, mi-a dat cartea. Mi-a zis:

- Nu, pe străin nu l-am mai întîlnit. În privinţa asta, cartea nu m-a ajutat prea mult. Poate mă va ajuta mai mult în reîntîlnirea cu tine.

Nu ne-a ajutat. Cu prietenul meu nu m-am mai întîlnit, deşi au trecut mai bine de doi ani de atunci. La e-mailuri nu a răspuns, nici la telefon. Fosta lui soţie, care trăieşte în Montreal, mi-a spus că nu ştie nimic de el de vreo doi ani. Unii zic că a primit o ofertă de serviciu *overseas*, alţii spun că era în avionul care s-a prăbuşit în Taipei, a fost mare tevatură atunci... Iar alţii spun că s-a însurat cu o femeie din ţară şi s-a întors acasă… Găbilă, un prieten comun, zicea că i s-a părut că l-a zărit în Praga vara trecută, se plimba pe Podul Carol cu un tip mai în vîrstă, cu mustaţă, groasă, căruntă, dar au dispărut în mulţime înainte ca el să-i poată ajunge din urmă…

Nu am reuşit să aflu ce s-a întîmplat cu prietenul meu. Poate cartea l-a condus la reîntîlnirea cu străinul, reîntîlnire pe care prietenul meu o dorea atît de mult. Şi poate că pînă la urmă va înlesni şi reîntîlnirea noastră. Mi-a intrat în minte că trebuie să procedez ca el, să dau cartea cuiva să o citească, iar asta va face să ne întîlnim din nou, poate îl voi cunoaşte chiar şi pe străinul cu mustaţa groasă şi căruntă… Numai timpul o va dovedi. Dar pentru asta trebuie să rescriu Cartea. Da, chiar s-o rescriu!

Dar mai bine să vă descriu exact neobişnuita experienţă pe care am avut-o citind Cartea. Cum am spus, era o carte destul de subţire, nu avea decît vreo sută de file. Mai exact, o sută nouăzeci şi patru de pagini, nouăzeci şi şapte de foi cuprinse între cele două coperţi de carton. Nu avea nici un titlu - nici pe copertă, nici pe partea de sus a paginii, nici pe cotor, aşa cum se mai întîmplă uneori. Doar pe prima pagină o mînă nesigură

scrisese încîlcit, cu creionul, un fel de titlu: ***A Game***. Nici măcar autorul nu era menţionat… Semăna mai mult cu un manuscris, deşi era tipărită (nu bătută la maşină) şi nu scrisă de mînă. Paginile nu erau numerotate, dar le-am numărat de mai multe ori, aşa că nu mă înşel.

Corecturile erau primul lucru care sărea în ochi. Prima pagină – şi, în continuare, aveam să văd că şi cele următoare – conţineau greşeli corectate: tăieturi, cuvinte, expresii sau chiar fraze întregi scrise în spaţiul dintre rînduri. Uneori era vorba doar de o corectură de gramatică. Erau şi numeroase cazuri în care modificările urmăreau să îmbunătăţească stilul, valoarea artistică a frazei - dar nu reuşeau întotdeauna. Iar alteori, chiar un întreg pasaj era rectificat, de parcă cel ce intervenise în text se răzgîndise şi, ori îşi schimbase intenţia, ori vrusese pur şi simplu să prezinte evenimentul în mod diferit; poate noi informaţii îi ceruseră să îşi revizuiască felul în care vedea şi înţelegea evenimentul. Dar de multe ori, de cele mai multe ori, aceste schimbări nu aveau nici un sens. Mai mult, cu timpul, greşelile gramaticale încetaseră să mai fie corectate, sau se corectau direct sub ochii mei. Cînd citeam cîte un cuvînt, era destul să mă gîndesc că are o formă greşită sau că nu s-a făcut acordul gramatical, şi erorile se autocorectau instantaneu, sub privirile mele uluite. Un fenomen şi mai straniu a avut loc cînd am dat gazdei mele, Lee, o bătrînică născută într-o familie de imigranţi basarabeni sosită între cele două războaie, să citească o pagină din carte (nu i-a plăcut, hihihi!). Cînd am recitit pagina respectivă, am găsit o grămadă de modificări, multe cuvinte scrise diferit, fraze întoarse… Gramatica mea nu corespundea cu cea a bătrînicii!

Al doilea lucru uimitor era faptul că această carte nu avea „consistenţă”. Nu ştiu să explic mai exact fenomenul. Cînd am început să o citesc, doar prima pagină părea să fie scrisă. Am răsfoit-o şi, fără nici o îndoială, toate celelalte pagini erau albe… Am început totuşi să citesc, pentru că prietenul meu se arătase deosebit de impresionat de carte, astfel încît curiozitatea mă făcea să parcurg măcar această singură pagină scrisă. Însă, cînd am întors foaia, am fost surprins să constat că, deodată, următoarele două pagini apăreau scrise, deşi, cu nici cinci minute înainte, fuseseră complet albe! M-am uitat şi mai departe. Fără dubiu, restul paginilor continuau să rămînă imaculate. Totuşi, cînd întorceam iar foaia, mă trezeam că între timp, în mod inexplicabil, următoarele două pagini se umpluseră cu scris. Şi acest fapt uimitor s-a întîmplat pînă cînd am parcurs toate

cele o sută nouăzeci şi patru de pagini. Trebuie să mai spun că asta s-a petrecut în acea zi de duminică, după ce mă întorsesem de la aeroport, o zi ploioasă şi rece, care prevestea lunga iarnă ce urma să vină, zi în care nu aveam nimic altceva de făcut. Şi cînd am ajuns la sfîrşitul cărţii, finalul nu încheia, de fapt, nimic, posibilităţile de continuare erau infinite. Am închis cartea cu un sentiment de uimire şi de frustrare uşor de înţeles. Aş mai fi citit, nici măcar nu îmi dădusem seama că se întunecase, şi aveam o dorinţă aprinsă să aflu ce se mai întîmplase cu eroii povestirii.

După o pauză de cîteva ore, timp în care m-am învîrtit fără nici un rost prin casă, m-am hotărît să ies pentru o cafea la *Town and Mountain*, în colţ. Am luat cu mine cartea, gîndindu-mă să o mai răsfoiesc. Şi, aşteptînd să mi se aducă comanda la masă, am deschis-o, privind-o doar cu coada ochiului, cînd, iată! paginile erau din nou goale! Am devenit mai atent. M-am concentrat asupra primei pagini şi, citind frenetic, am văzut că nu era altceva decît un fel de rezumat al celor citite de mine prima dată, rezumat care continua şi pe următoarea pagină. A treia pagină repeta întru totul ultima pagină a cărţii, pe care ochiul meu o descoperise la prima lectură - am verificat asta mai tîrziu -, dar acum apăruse un text scris şi pe următoarele două pagini, deşi mai departe paginile continuau să fie goale… Cînd am parcurs pînă la capăt paginile scrise şi am întors, cu emoţie, foaia, aşteptările mi s-au confirmat: apăruseră, din nou, cuvinte, cuvinte, cuvinte... după care, mai departe, urmau din nou pagini goale. Şi era acelaşi număr de foi, nouăzeci şi şapte.

Acest fenomen s-a repetat de nenumărate ori în zilele următoare, ori de cîte ori reluam lectura cărţii. Era suficient să ajung la sfîrşitul ultimei pagini şi să închid Cartea, pentru ca la redeschiderea ei să găsesc mai întîi rezumatul a ceea ce citisem pînă în acel moment - cu timpul, acest rezumat s-a dezvoltat, întinzîndu-se pe cincisprezecece pagini -, urmat de repetarea paginii o sută nouăzeci şi patru, pentru ca textul de pe următoarele două pagini să continue acţiunea cărţii. Ulterior mi-am dat seama că rezumatul nu era de fapt un rezumat, ci numai ceea ce îmi aminteam eu că citisem în lecturile anterioare. Intrigat, dorind să găsesc o explicaţie logică, raţională, m-am hotărît să verific toate aceste fenomene, şi, mai întîi, am copiat ultima pagină. Apoi am încercat să fotocopiez paginile cărţii în ordinea în care le citeam, dar, nu ştiu de ce, nu am reuşit - copia era complet neagră, de parcă ar fi fost supra-expusă la lumină. Gîndul de a copia fiecare pagină pe măsură ce o citeam nu mi-a venit – şi acum îmi pare rău – dar poate că acţiunea povestirii nici nu mi-ar fi dat răgazul să o fac.

Am început la un moment dat să cred că nu voi afla niciodată sfîrşitul întîmplării, că ea se va continua la nesfîrşit… Dar într-o zi, după ce citisem ultima pagină şi plecasem la serviciu (ei da! - trebuia să merg la serviciu zilnic, deşi aş fi stat acasă să tot citesc continuarea aceea fără sfîrşit), un incendiu cuprinsese casa bătrînicii. Mare parte din aripa casei în care aveam eu locuinţa a fost distrusă şi, printre alte lucruri, a ars şi Cartea. Pierderea mi s-a părut atunci ireparabilă, mai ales că începusem să doresc să arăt cartea şi altora. Nu, nu bătrînicii, cu ea mă împăcam bine, ea era gazda mea inteligentă şi educată, dar cu un extraordinar simţ de *down-to-earth*. Fanteziile nu aveau căutare la ea, iar singurele cărţi pe care le citea erau memorialele de război (îşi pierduse soţul în 1942, la Dieppe) şi cărţile *romance*.

Simţind imperios nevoia de a recupera cumva această misterioasă Carte, m-am hotărît să rescriu ce apucasem să citesc în ea. Mă bazez pe rezumate - începusem să le copiez în computer cînd constatasem că ele reprezentau amintirile mele (din fericire am reuşit să recuperez *hard-drive*-ul) - şi memoria mea. Nu ştiu cît de exact sunt în cele relatate. Iarăşi, nu ştiu dacă altcineva, citind Cartea, nu ar fi avut o experienţă complet diferită de a mea, aşa cum poate şi eu am avut o experienţă diferită de cea a prietenului meu. Aşa interpretez acum cuvintele lui: „O să ai atunci posibilitatea să îmi povesteşti ce ai citit.” Deşi, semnificaţia acelui „atunci” rămîne în continuare incertă.

Dar vă las pe voi să judecaţi…

1

(în care totul începe de la un pergament)

În duminica aceea plouase mai toată dimineața. Aveam planificat să merg la *Hot Springs* la baie, pregătisem şi ceva carne pentru un grătar, dar totul căzuse baltă din cauza vremii mizerabile: ploi repezi, torențiale, cu fulgere şi tunete – fenomen destul de rar întîlnit, de altfel, în Nord - urmate de scurte perioade în care soarele apărea arzător printre norii cenuşii. Hotărîsem astfel să îmi petrec ziua acasă făcînd ceva treburi gospodăreşti de burlac de ocazie, şi compunînd o scrisoare soției aflate, încă, în alt oraş...

Aşa începea Cartea – şi redau cît se poate de exact aceste fraze. Sunt aproape sigur că tot ce scriu în continuare redă fidel cele citite de mine. Totuşi, dacă această carte pe care tu, cititorule, o ţii acum în mînă, va căpăta, cine ştie cum şi prin ce minune, aceleaşi calităţi miraculoase avute de Carte, nu voi şti niciodată ce anume citeşti tu în acest moment.

...Bătrînul se învîrtise toată dimineața fără nici un

rost, prin casă. La cei aproape optzeci de ani ai lui, era extrem de activ; ar fi ieşit - ca de obicei în timpul verii - în grădina pe care o îngrijea cu mare pasiune şi care îi adusese, pe bună dreptate, o anumită faimă locală. Pînă la urmă, dispăruse în atelierul aflat mai sus de casă, atelier în care adăpostise o colecție destul de interesantă de roci culese de prin întregul Nord. Acum ieşea mult mai rar la „vînătoare de roci”- cum îi spunea el, cu o anumită mîndrie justificată -, petrecîndu-şi o parte din orele zilei tăind şi şlefuind mormanelor de pietre adunate de-a lungul vieții. Curînd începu să se audă țiuitul polizorului. Bătrîna plecase de dimineață, ca în fiecare duminică, la biserică. În acea zi, copsese de cu zori un coş de chifle pentru masa ce urma să fie oferită persoanelor mai nevoiaşe; mirosul de pîine proaspătă umplea, încă, toată casa.

Cînd se întorsese, la cîteva ore după prînz, în timpul unei reprize de ploaie, bătrîna adusese o scrisoare. Căsuța poştală se găsea la vreo două mile înspre oraş, la intersecția de la şosea şi, în timpul săptămînii cînd îşi plimba cățelul, Chris ridica şi corespondența la întoarcerea spre casă. Un drum de patru mile, pentru o bătrînă care se apropia de optzeci, nu era glumă - dar şi ea, ca şi soțul ei, se ținea extrem de bine: micuță, dreaptă şi zveltă, cu greu i-ai fi dat mai mult de şase decenii. E drept că, în săptămîna respectivă, o gripă rebelă o țintuise în casă, aşa că, în acest răstimp, nimeni nu ridicase poşta.

În duminica aceea, se întorsese cu o singură scrisoare. Era pentru mine. A intrat în casă şi am admirat în gînd picăturile de ploaie care străluceau pe pelerina ei roşie, din plastic. A strigat din uşă, cu glasul ei pițigăiat:

- Braaaad, ai o scrisoare de la Lady! Aşa îi spunea ea soției mele, pe care nu o cunoscuse încă, dar cu care începuse să aibă lungi discuții la telefon. Adică, cred că este de la Doamna, a uitat să îşi scrie numele. Nu ştiu ce

s-o fi întîmplat cu Poşta - poate că poştaşul este bolnav? – în orice caz, cutia era goală, am găsit doar acest plic, lipit de fundul ei, gata-gata să nici nu-l observ. În rest, nici un fluturaş, nimic. Sau poate cei de la Poştă or fi iarăşi în grevă? Guvernul ăsta prea le dă frîu liber, ascultă la mine ce îți spun! Li s-a cam urcat democrația la cap şi acum abuzează de ea.

În timp ce îmi întindea scrisoarea, a aruncat o privire prin cameră, să se asigure că totul era în ordine, şi a continuat la fel de vijelios:

- Trebuie să îmi sun toți cunoscuții şi rudele, să văd ce s-a întîmplat.

Din cîte o cunoşteam eu, această sarcină îi producea mai curînd bucurie.

- Şi o să scriu celor de la Poştă, nu e permis ce ni se întîmplă, o săptămînă fără nici un fluturaş! Şi dă-i şi tu un telefon Doamnei, o fi vreo urgență. Ce ți-o fi trimis acolo, că e cam groasă scrisoarea? Fritz, ar trebui ca tu să-i suni pe cei de la Poştă, eu i-am mai sunat de vreo două ori luna asta, or să că mă creadă o reclamagioaică… Fritz? Friiiitz? Unde o fi boşorogul? Friiiiitz? Iar e la bolovanii lui! Of, Doamne, o să-mi iau într-o zi lumea în cap şi mă duc la Azil, că aici vorbesc mai mult singură…

S-a îndepărtat bodogănind, ascultată doar de… ea însăşi, aşa cum se întîmpla mai tot timpul; familia şi prietenii o ocoleau pe cît posibil, iar bietul Fritz asculta tăcut tiradele ei nesfîrşite, cu o răbdare exersată în aproape şase decenii de conviețuire cu ea. Cît despre săracii bătrîni de la Azil, pe care ea îi frecventa cam de două ori pe lună, cred că vestea că ea ar intenționa într-adevăr să se mute la Azil, i-ar fi făcut să-şi ia lumea în cap sau să se mute disperați în locul fără ură şi-ntristare…

Eu m-am aşezat la masa de sub fereastră şi am întors plicul pe o față şi pe alta. Era un plic mai puțin obişnuit, din hîrtie maronie, de un format nestandardizat. Adresa era incompletă, sau cel puțin extrem de abreviată, arătînd

cam aşa:

Pentru Brad,
c/o Krista Mull
NL,

ortografiată cu o scriere colțuroasă, hotărîtă, penița zgîriind în cîteva locuri hîrtia. Era scrisă cu o cerneală roşiatică, destul de palidă, parcă decolorată la soare.

Trebuie să recunosc că prezența scrisorii m-a intrigat de la bun început. Probabil nu existau foarte mulți Brad în mica localitate, dar tot atît de adevărat este faptul că, în cele două luni de cînd mă mutasem aici, nu cunoscusem mai mult de zece persoane, şi nu văd care din ele mi-ar fi scris; mai curînd mi-ar fi dat telefon sau poate m-ar fi vizitat la birou.

De asemenea, sosirea scrisorii pe adresa bătrînicii punea întrebări din start: lipsea adresa. Foarte puțini localnici o puteau recunoaşte în *Krista Mull* pe Chris cea vorbăreață (pe numele ei de fată Christina Müller, nume nefolosit de aproape şase decenii, ca urmare a căsătoriei ei cu scoțianul Frederick McCollum, alintat Fritz, în amintirea descendenței vajnicei bătrîne). De altfel, scrisoarea fusese pusă la poştă în Seattle, după cum o dovedea ştampila aplicată deasupra timbrului cu steagul american, cu dungi şi stele. Nici vorbă să fie de la Doamna mea, cum sugerase bătrînica, nu era nici scrisul ei, şi nici nu ar fi fost posibil să îmi scrie din State. Pe de altă parte, era destul de greu de înțeles cum a ajuns scrisoarea în localitatea unde locuiam, din moment ce din adresă lipseau numele oraşului (NL putînd sta totuşi, la o adică, pentru New Lake, numele orăşelului), provincia şi codul poştal.

Mirîndu-mă în continuare de modul în care scrisoarea putuse ajunge la mine, am desfăcut plicul folosindu-mă de un cuțit. Am descoperit înăuntru o bucată de

pergament, împăturită. Era primul pergament autentic pe care l-am ținut vreodată în mînă, dar am recunoscut imediat foaia netedă de piele prelucrată cu mare finețe. L-am despăturit şi am văzut că era acoperit pe ambele fețe de un scris mărunt, parcă puțin gotic, cu aceeaşi cerneală roşiatică folosită la scrierea celor cîteva cuvinte de pe plic , folosind parcă aceeaşi peniță care zgîria din cînd în cînd suprafața foii. Totuşi, o privire atentă îmi dezvălui că autorul scrisului de pe plic şi autorul scrisului de pe pergament nu erau una şi aceeaşi persoană.

Foaia era galben pal, cu marginile puțin înnegrite (din cauza expunerii la lumină?) şi cu marginea de sus neregulată, parcă supusă focului. Aşa se face că începutul scrisorii lipsea, primul rînd apărînd trunchiat, cu unele cuvinte arse pe jumătate, sau chiar complet distruse. Cînd am întors pergamentul, am observat că scrisul era cu capul în jos, deci autorul îl întorsese nu spre stînga, cum suntem noi obişnuiți să o facem, ci dînd-ul peste cap şi continuînd să scrie de sus în jos. Aşa se face că, pe a doua față, lipsea ultimul rînd (sau ultimele rînduri?); o eventuală semnătură care ar fi putut lămuri cine era autorul documentului, lipsea, de asemenea.

Încercai să descifrez ultimul rînd care se mai vedea, completînd logic cuvintele abia lizibile şi străduindu-mă să umplu golurile acolo unde cuvintele lipseau. Fraza respectivă ar fi putut suna cam aşa:

„...Mare, cum era numită de mai toți. Nimeni nu știa de unde fusese adusă. Marele Prieten Roșu...”

Fraza părea complet lipsită de înțeles, aşa că am citit rîndul de deasupra:

„...din bronz, cu figuri din argint sculptate în basorelief, înconjurate de Funia Vieții, Poarta...”

Era vorba, prin urmare, despre descrierea unei porți din metal cu figuri şi „sfori”, de o proveniență dubioasă. Ce avea asta de-a face cu mine sau de ce autorul scrisorii se chinuise să îmi descrie o poartă, nu ştiu. Am întors, deci, scrisoarea, şi am început să o parcurg de la capăt.

Înainte de a vă spune ce am citit în documentul respectiv, trebuie să vă fac să înțelegeți de ce m-am chinuit să vă descriu atît de minuțios primirea plicului şi aspectul scrisorii: au fost elementele care mi-au trezit interesul încă de la început. Citind-o, scrisoarea s-a dovedit cu mult mai misterioasă şi interesantă decît mă aşteptasem şi, cu timpul, am început să înțeleg că primirea ei a fost momentul în care viața mea a luat o cotitură hotărîtoare. Chiar şi acum, scriind despre Pergament, nu pot să nu mă întreb ce s-ar fi întîmplat dacă nu l-aş fi primit, cum s-ar fi derulat viața mea în continuare.

Mă întreb, de asemenea, în ce mod viața ta, cititorule, va fi marcată citind această Carte.

Pe pergament scria următoarele:

2

(în care un Vis odată visat, ne pune pe drumuri)

„…și te întrebi, desigur, de ce ți-am scris ție. Dar, citind toate cele ce ți le voi spune, vei înțelege singur de ce și, mai ales, de ce acum.

Totul a început în urmă cu cîteva zile. Aveam un nou contract cu o binecunoscută firmă care produce jocuri pentru computere, mai ales fantasy role-playing (FRP), care mai de care mai pline de animale fioroase și monștri, prinți și domnițe, arme fermecate și vrăji puternice… Sunt sigur că și tu ai jucat, poate, unele dintre ele.

Acum vreun an, doi, ei lansaseră un concurs de idei pentru proiecte de jocuri noi – se pare că echipa lor de creație ajunsese la capătul fanteziei – și nu știu prin ce minune, eu am fost unul dintre cîștigători. Am primit un plic conținînd un cec nu foarte valoros și am crezut că totul s-a oprit acolo. Dar iată că nu cu mult timp în urmă, m-am trezit cu invitația de a mă alătura echipei lor, undeva, într-o mică localitate extrem de selectă, situată într-un cadru de vis, invitație însoțită de o ofertă de salariu care făcea ca salariul meu de profesor de fizică, la un liceu dintr-o mică localitate de munte din statul Washington, să pară o glumă proastă. Așa că în mai puțin de o lună, eram

instalat în noul meu birou - cu o fereastră panoramică spre fața stîncoasă a muntelui, care se ridica la sute de metri deasupra cedrilor uriași - gata de a participa, alături de o echipă de programatori și artiști graficieni de talent, la realizarea Jocului de Excepție - cel care avea să marcheze o cotitură în lumea jocurilor FPS, lucru de care eram mai sigur decît de propria mea existență!

După vreo săptămînă, eram mai puțin sigur. După ce începusem să îmi organizez lucrurile prin sertare, fișiere, rafturi, să adun materiale, încă eram în faza de început. Mai exact, nu știam ce anume se așteaptă de la mine. Colegii mei erau extrem de ocupați să termine un joc, care se găsea în faza de probe finale, în vederea lansării lui pe piață. Parte din ei îl jucau, încercînd să descopere toate erorile, înainte de a se da semnalul de „bun pentru piață”. L-am jucat și eu și am constatat că avea încă multe neajunsuri: ba se bloca, ba animația își făcea de cap, ba rezultatele acțiunilor erau complet ilogice, ba muzica o lua razna, ba culorile deveneau haotice… Dar toți colegii mei erau extrem de entuziasmați și de optimiști; am înțeles că acest fenomen era ceva normal și că era doar o problemă de timp pînă cînd totul își va găsi locul cel mai potrivit în mecanismul jocului. Dar tot nu știam ce am eu de făcut. Șeful mă bătea pe umăr de cîte ori mă întîlnea și îmi zicea, vesel:

- Dă-i bătaie! Abia aștept să ne apucăm de Joc! O mare idee! Cîștigăm precis piața!

Obișnuia să vorbească în propoziții scurte, ca niște exclamații, pline de optimism, afișînd mereu o atitudine pozitivă. Te făcea să te gîndești la un vînzător de mașini sau la un prezentator TV de emisiuni sportive.

Așa că și eu trebuia să mă arăt cooperant și să zîmbesc, deși mă întrebam în sinea mea, dispărînd grăbit în biroul meu, ce anume îl făcea pe Șef să fie atît de admirativ față de activitatea mea. În afară de o listă (incompletă) a personajelor, în care descriam în linii mari calitățile lor, înfățișarea lor eventuală - fizică și morală - împrejurările în care ar putea apărea… nu făcusem nimic altceva. Încercasem să creez cîteva schițe de îmbrăcăminte, desenasem o hartă imaginară, începusem chiar să descriu conflicte, peisaje, dar nimic nu se lega. Asta mai ales pentru că Evelyn, pe care am prins-o într-o seară scîrbită

să mai testeze jocul aflat în faza finală, a acceptat tîrgul oferit de mine: să joc eu în locul ei, în schimbul promisiunii că o să arunce o privire peste „scenariul" meu. A profitat de ocazie și m-a lăsat să mă chinui cu jocul, pînă cînd acesta s-a blocat la o acțiune banală, bineînțeles înainte de a-mi fi permis să îl salvez în memorie. Abia atunci a catadicsit să-mi spună că sunt „în mod indubitabil pe un drum greșit".

- Nu, nu, nu! Nici gînd, nici gînd, nici gînd! Noi nu suntem povestitori, drăguță. Noi lucrăm cu imaginea, nu scriem romane. Sunete, mișcare, viteză (dădea din mîini pentru a exemplifica mai sugestiv „mișcarea" și „viteza"), sînge, culoare, multă culoare! Asta-i materia noastră. Dacă îți plac vorbele, du-te la o editură sau fă-te avocat! Scrie, drăguță, cărți de fantasy, se vînd mai ceva ca presa locală. Fă-te scriitor, dom'le, nu umple monitorul cu vorbe. Uiți că mulți dintre cei ce ne joacă nici nu știu să citească bine? Și, mai ales, cine are răbdare să citească tot gunoiul ăsta? Dacă și pe mine m-a adormit, ce să mai spun de alții?!?

Acum... hmmm, ce să zic? pe ea o văzusem căscînd și cînd se uita în revistele de modă - se pare, singura ei lectură! - dar ceva dreptate avea. Încercînd să mă pun în pielea unui jucător, lucru destul de dificil cînd ai în minte toate întîmplările prezente și viitoare ale jocului, mi-am dat seama că și eu aș fi vrut acțiune în loc de texte. Și m-am hotărît să încep totul de la capăt, descriind pe scurt scena: „Cameră pătrată, ferestre mari cu perdele cafenii, intrări la dreapta, stînga, în față. Podea din dale pătrate, un stîlp (asta ca să-i ajut pe artiștii grafici). Eroul intră din dreapta. Apare Goblin. Kill! Apare Goblin, Goblin. Kill, kill! Erou: 10 puncte damage, 120 puncte experiență, 3 galbeni".

În schimb, spre marea mea surpriză, iată ce apărea:

„Sala era destul de lungă. Fețele personajelor din partea opusă a sălii, mai ales ale celor de pe podiumul înălțat pe pardoseala din piatră, cu un frumos mozaic, ce părea să se întindă pe întreaga suprafață a sălii, erau destul de greu de zărit. Lumina aurie, colorată, se filtra prin ambrazurile din tavan acoperite cu vitralii, încălzind răceala pereților din piatră.

Frumoasele decorații cu arce gotice dintr-un lemn deschis la culoare, care se întindeau de la podea pînă la tavanul din lemn roșu - probabil de o esență mai tare - susținut de coloane masive, participau alături de lumină la crearea unui spațiu lipsit de austeritate. Coloanele încastrate erau mărginite de ghirlande de basoreliefuri sculptate în piatră, care, la rîndul lor, încadrau fresce imense reprezentînd personaje supra-dimensionate, ce descriau în imagini istoria destul de zbuciumată a locurilor. Deși Palatul era vechi numai de vreo trei veacuri, un ochi cunoscător putea să observe că frescele fuseseră pictate în diferite epoci, de meșteri diferiți, cele mai vechi fiind cele din spatele marelui tron, iar cele mai noi, cele pictate de o parte și de cealaltă a ușii de la intrare. Ultimele picturi arătau un mare salt calitativ, atît în motiv, compoziție, cromatică - culorile brune inițiale făcuseră loc culorilor naturale, aprinse, pure – cît mai ales în măiestrie. Drept urmare, împăratul își odihnea destul de des ochii pe pereți. Chiar și oaspeții trăgeau cu coada ochiului spre picturile dinspre intrare, uitînd uneori să-i mai acorde respectul cuvenit împăratului, privind, așa cum se cuvine, spre tron sau spre mozaicul podelelor.

În peretele din spatele meu se afla marea ușă de intrare în Sala Tronului. Ușa era imensă, turnată din bronz, cu figuri din argint sculptate în basorelief, înconjurate de Funia Vieții; Poarta Mare, cum era numită de mai toți. Nimeni nu știa de unde fusese adusă. Marele Prieten Roșu..."

Aici se termina scrisoarea, cum spuneam. Stăteam şi mă gîndeam: cine o fi scris-o? Din cele povestite despre el, autorul îmi era complet necunoscut. Şi de ce mi-o trimisese mie? Ce interes o fi avut să îmi trimită mie, persoană necunoscută lui, o lungă introducere în care dădea indicații despre noua lui slujbă, oricît de interesantă ar fi ea, urmată de o scurtă descriere a unei săli care, probabil, avea să îşi găsească locul în viitorul lui scenariu de joc? Sau poate viitorul lui roman fantastic, sau poate nici una, nici alta... Şi asta doar pentru a le lăsa neterminate! E greu de crezut că partea arsă putea să conțină o concluzie relevantă a celor scrise, dacă o astfel de concluzie existase vreodată.

M-am ridicat de la masă şi mi-am turnat un pahar de apă. Soarele se lăsase spre apus, deşi mai avea mult pînă să dispară în spatele culmilor muntoase dinspre nord, acoperite încă de gheţuri, pentru a face loc scurtei nopţi de cîteva minute, obişnuite acestei latitudini. Chris apăru dinspre bucătărie, bodogănind ca de obicei; deşi tema se schimbase de mult, cuvintele erau adresate aceluiaşi invizibil Fritz, care avea un talent deosebit de a-şi găsi un ascunziş pe undeva, cît mai departe de şuvoiul nesfîrşit de cuvinte.

- ...Şi ai citit scrisoarea? Ce mai zice Doamna ta? Ce mai e nou pe-acasă? Săraca, să stea singurică aşa şi să nu aibă cu cine schimba o vorbă, să nu aibă cine o asculta! Eu mai bine aş muri, să ajung în viaţa de veci unde se vor găsi urechi să mă asculte. Că şi hodorogul de Fritz a început să îşi ascundă urechile, ca javra aia de cîine cînd face vreo drăcie, Doamne iartă-mă! Fritz! Friiitz! Unde eşti, că-mi iau lumea în cap? Cînd am şi eu să-ţi spun vreo două vorbe, n-am de unde să te iau! Voiam să-ţi spun de Lady, soţia lui Brad, cum stă şi se chinuie singurică prin străini, şi nu are şi ea pe cineva cu care să mai schimbe o vorbă, nu găseşte şi ea o ureche, în care să-şi verse şi ea ofurile...”

Neaşteptînd răspunsul meu – de fapt cred că ar fi fost complet uimită dacă l-ar fi primit, răspuns care ar fi făcut-o, poate, să oprească pentru un moment şuvoiul de cuvinte – Chris dispăru înspre atelier, unde cred că Fritz continua să frece la rocile lui. Viaţa de-atîţia ani alături de bătrînică, altfel o fiinţă cu inima de aur, îl obişnuise să suporte cu stoicism (cînd nu avea încotro) torentul verbal al consoartei, lucru mai greu de aşteptat din partea locatarilor Căminului de bătrîni, sau chiar a sfinţilor din rai, oricît de sfinţi şi răbdători ar fi fost ei...

Mda, deci asta este scrisoarea primită de mine. M-am întors la masă, am netezit foaia de pergament şi am recitit ultimul rînd, să mă conving că descifrarea mea

fusese corectă:

„...mustața fioroasă a Marelui Postelnic, mustață de care acesta era atît de mîndru. Trebuie să...”

Am ridicat privirea, sperînd că aceste cuvinte fuseseră pronunţate de bătrînică, şi nu citite de mine. Unde era marea uşă cu basoreliefurile şi funia ei, unde era Marele Prieten Roşu? Am citit din nou rîndul abia lizibil, scris cu cerneală roşiatică, pe pergamentul alb-gălbui, sidefat:

„...mustața fioroasă a Marelui Postelnic, mustață de care acesta era atît de mîndru. Trebuie să...”

Am întors pergamentul neputînd înţelege nimic! Pe urmă mi-am dat seama că scrisul era cu capul în jos; uitasem că foaia trebuia întoarsă „peste cap”... Iată ce scria:

...deși toți știau că Împăratul Roșu nu dăduse niciodată de pomană, cu atît mai puțin o Poartă. El era vestit mai ales în a bate la porți, de obicei însoțit de oști – eventual scoțîndu-le din țîțîni – dar nu pentru a le dărui prietenilor. De fapt, chiar numai rostirea acestui cuvînt de către Marele Roșu, îi umplea de groază pe cei mai mulți – atîția și atîția „prieteni” ajunseseră prin infinitele păduri și tundre ale Marelui Nord, oferite cu deosebită larghețe drept loc de „retragere și meditație” în locul meleagurilor natale mult mai puțin nordice, dar mult mai mănoase și mai bogate, ale nenorocoșilor „prieteni” ai Domniei Sale.

- Ăstea sunt vorbele fără temei ale răuvoitorilor, afirma bătăios Marele Vistiernic Bulgur, unul din cei ce susțineau cu ardoare proveniența Roșie a Marii Porți. E drept că mulți dintre vecinii noștri s-au hotărît să se mute înspre Nord, dar toată lumea știe că acele meleaguri sunt mult mai sănătoase, mai liniștite, mai curate. Viața acolo întărește mintea și trupul. Cine scapă primilor ani, poate fi sigur că va trăi peste **o** sută! Marele nostru prieten a afirmat de atîtea ori că, de-ar fi în puterea lui,

ar aduce Nordul peste întreaga lume! Și ce dacă acei vecini s-au mutat în grabă, lăsînd în urmă tot avutul lor? Știm cu toții că viața îmbelșugată, îmbuibeala, aduce tot felul de stricăciuni, gînduri rele, boli, și necurățenii. Marele nostru prieten i-a despăgubit înzecit, ajutîndu-i să se stabilească în locuri în care nici nu visau să ajungă atît de curînd! Cine ar fi făcut ca el, cine? Nici măcar bunul nostru Crai, luminoasă fie-i fața, nu ar oferi loc de casă și de trai miilor și miilor de venetici care s-ar hotărî, așa, peste noapte, că le-a venit dorul de ducă pe alte meleaguri,(virgula?) și ar pleca cu tolba în băț, lăsînd totul în urmă. Vă întreb pe voi, cinstite fețe, am sau nu am dreptate?”

Cinstitele fețe întrebate erau, ca de obicei, vistierniceii Dîrban și Mușoală, slujitorii preaumili ai cinstitului Mare Vistiernic. Cum pîinea lor de zi cu zi venea din mîna vistiernicului, ca să nu amintim că ceva din darurile Marelui Prieten către vistiernic picau și în palma lor, dar mai ales faptul că nici unul din ei, nici măcar Marele Vistiernic, nu aveau în plan o apropiată călătorie pe meleagurile atît de lăudate de stăpînul lor, ei erau mai mult decît grabnici în a întări făloasele cuvinte ale acestuia din urmă. Nu că asta ar fi adus mai multă greutate amintitelor cuvinte.

- Darurile venite dinspre Nord au atît culoarea nisipurilor din îndepărtatul Sud, cît și nesfîrșirea lor, mormăia Mahun, mai marele isprăvniceilor. Și au deosebitul dar de a schimba adevărul adevărat, în adevăr plăcut urechilor Marelui Prieten.

Se vede că mai marele cancelariilor avea un respect deosebit față de mai sus amintitele urechi, întrucît făcea tot posibilul ca mormăiala lui să nu ajungă prea aproape de ele. Am auzit, continuă el, că Roșul dăruiește mai ales încuietori de porți, uitînd să mai dea și cheile – pe care le păstrează pentru el. Sau, cum s-a întîmplat cu vecinii noștri Leakii, le-a dat în dar... portari. Și nu știu cum se face că acei portari au descuiat poarta exact cînd Castelul era asediat de musculi, supușii Marelui Prieten. Iar Prințul Vieslav ar avea ce vă povesti despre surpriza pe care domnia sa, împreună cu familia și gărzile însoțitoare, au avut-o cînd, întorcîndu-se de la vînătoare, au fost siliți să ceară umil încuviințarea să intre în propria lor casă... Numai că, de data aceea, portarii și-au făcut cu destoinicie datoria, refuzînd net să primească între zidurile castelului niște personaje care ,nu numai că nu erau musculi, dar refuzaseră să semneze și

tratatul cu marele Roșu.

Cît despre proveniența porții, meșterul Mahun nu avea nici cea mai mică idee și, oricum, el nu se amesteca în politică, cum îi plăcea lui să se laude pe la ospețe. El era imparțial și nu privilegia pe nimeni. Probabil aceasta era întru totul devărat și explica cum se face că mai toate documentele secrete, care se întîmpla să treacă prin mîna Marelui Ispravnic, ajungeau a fi cunoscute pe la mai toate curțile care plăteau ce, cît, și cui se cuvenea...

- Fără îndoială că Bulgur face jocul Marelui Roșu, afirma bătăios Vîrșeu, Marele Postelnic. Să mi se radă mie musteții dacă Bulgur nu-i cumpărat! aducea el supremul argument.

Și toți ochii rămîneau atîrnați de mustața fioroasă a Marelui Postelnic, mustață de care acesta era atît de mîndru. Trebuie să...”

Am întors din nou pergamentul şi, fără să mă mai mir, am continuat să citesc:

...multe case s-ar fi spart și multe familii s-ar fi destrămat din cauza oftaturilor părților muierești de dragul și dorul marilor musteți ale Postelnicului. Sau, cel puțin așa dădea de înțeles posesorul musteților, mai ales cînd închina un pahar de vin prea mult.

- Toată obștea știe că Poarta cea Mare este un dar din partea străbunului meu, Vîrlan Mînă Tare, încă de pe vremea cînd împărățea Craiul Albieș, căruia pe bună dreptate i se spune „cel Mare”, luminoasă fie-i memoria. El e cel ce a început construirea Palatului în care ne aflăm chiar în acest moment, cînd hotărîse să mute capitala în această cetate. Dar nu o putea face, pentru că nu îi rămăseseră bani să mai cumpere și Marea Poartă. Așa că Vîrlan l-a ajutat la strîmtoare și, drept mulțămire, Craiul Albieș l-a uns Mare Postelnic și, de atunci, această cinste a fost întotdeauna încredințată familiei Vîrlanilor, iată, de mai bine de două sute de ani!

Trebuie să consemnez aici că un sîmbure de adevăr exista în zisele Marelui Postelnic, acel sîmbure care se poate găsi, după multă căutare, în miezul celor mai de necrezut povestiri fantastice. Străbunul domniei sale fusese într-adevăr primul

Mare Postelnic în familia mai mult decît numeroasă a Vîrlanilor. Dar urcarea lui Vîrlan în cin nu se datorase ajutorării împăratului cu bani, ori prin dăruirea unei Porți, cum afirma posesorul musteței minune, și nici faptelor lui de vitejie pe cîmpurile de bătălii care i-ar fi adus, după basmele vînturate de chiar membrii cinstitei familii, porecla bătăioasă de „Mînă Tare”. Și asta pentru că, conform poveștilor perpetuate de tîrgoveți, amintitul strămoș nu avusese poartă nici măcar la cocioaba pe care o ocupa împreună cu preacinstita lui nevastă și cele vreo cincisprezece mai puțin cinstite odrasle ale sale, din care nu mai puțin de șapte fuseseră însemnate prin tăierea nasului - semn de recunoaștere că intraseră în vechea tagmă a hoților. Cît despre faptele lui de vitejie, erau niște basme de la un cap la altul, ca să nu le zicem minciuni sfruntate.

Chiar și porecla Mînă Tare se dovedea a se pierde sub un strat pîclos de relatări. Cînd pe cinstiții membri ai familiei îi cuprindea rușinea de atîtea minciuni umflate - nu foarte des, trebuie să recunoaștem, ceea ce dovedește marea lor statornicie în păcat - lăsau la o parte războaiele și aminteau în treacăt că porecla s-ar datora marii puteri fizice a zisei mîini. Cînd nu avea de îndoit potcoave și făcut covrigi din bare de fier, ziceau urmașii primului Vîrlan, mîna își găsea o mult mai utilă și mai domestică folosință în procesul educativ al nenumăratelor vlăstare. Acest proces educativ l-ar fi impresionat atît de mult pe bunul Împărat Alvin, încît l-ar fi uns pe Mînă Tare drept tutore al vlăstarelor împărătești, mai apoi Prințul Albieș numindu-l, drept recunoștință, șef al Sfatului Domnesc și Mare Postelnic.

Și această variantă ar fi putut fi crezută de unii, dacă aceeași pîrdalnică de tradiție locală nu ar fi amintit eșecurile lăudatului educator. Jumătate din vlăstare să devină cîrne deodată, asta este o realizare de care prea puțini se pot lăuda… Iar fetele se dovediseră la fel de năbădăioase, mai toate fugind cu iubiții prin mai toate colțurile împărăției, în asta stînd explicația marii întinderi a familiei dar și, indirect, dovada că o anumită casă din Tîrgul de Jos nu avea nici măcar o ușă de încuiat peste noapte, ce să mai vorbim de porți de dăruit împăraților?!

Mult mai de crezut ar fi varianta, de care mustăciosul Postelnic nu voia nicicum să audă, cum că, în fapt, nevasta așa-zisului educator ar fi fost posesoarea mîinii de excepție. Zice

tradiția populară, întărită prin tabloul votiv pictat pe peretele de la intrare al mănăstirii Vucovița, cum că prima postelnicească era un zdrahon de muiere, mare cît un dulap de zestre sușesc, mai mult pătrată decît rotundă, și cu niște musteți la fel de vestite printre muierile acelor vremi ca și cele ale demnului ei urmaș printre curtenii de azi. Se spune că într-o sfîntă dimineață de duminică, Postelniceasa s-ar fi supărat foarte tare pe o ceată de alimani care, în loc să își găsească altceva mai bun de făcut, ca de exemplu să ardă un sat, sau să răpească niște fecioare - după bunul lor obicei atît de plăcut în ochii zeului lor -, se apucaseră să atace biserica în care femeia dulap chiar punea de un parastas pentru niște rude duse pe lumea cealaltă. Așa că, femeia, înfuriată ar fi pus mîna pe o bucată de lemn din ușa tocmai spartă de chiar amintiții jefuitorii, și puținii alimani scăpați din curtea bisericii au adus jertfă zeului lor pînă în a șaptea generație, pentru buna inspirație pe care o avuseseră în acea dimineață de pomină, să se țină mai la spatele gloatei, fără să se vîre voinicos prea în față și, mai ales, pentru iuțeala cu care reușiseră să se salte în șeile cailor.

Se pare că, după toate acestea, Marele Sultan al alimanilor vroise să o cumpere pe imensa postelnicească, după bunul obicei al alimanilor. Spre lauda împărăției, trebuie să amintim chiar din capul locului, de această tocmeală s-a ales praful și pulberea. La aceasta, un aport destul de însemnat îl avusese chiar soțul postelnicesei, care refuzase oferta - nu din dorința de a pune piedici intențiilor sultănești, el chiar își plecase urechile cam clăpăuge la sunetul icosarilor alimănești - ci mai degrabă de teama mîinii mari și grele a iubitei lui (hm! hm!) consoarte. Iar, pe de altă parte, anturajul Marelui Sultan insistase în a-l sfătui pe acesta din urmă să renunțe la o femeie fără teamă de zei și osteni, care își bate prezentul și unicul soț, și care ucisese deja o duzină de viteji războinici alimani O astfel de femeie nu avea ce căuta în haremul unui dreptcredincios, ci era mai degrabă o pedeapsă trimisă spurcatului de ghiaur, pentru lipsa lui de credință. Pentru că acesta era marele secret pe care actualul Mare Postelnic, și cu el întreaga lui familie, nu voia să îl audă: firoscoasa postelnicească își altoise bărbatul de cîte ori acesta păcătuise și, trebuie să recunoaștem, că păcătuise bietul destul de des, spre marea lui durere (de spinare).

Aceasta este povestea vestitei Mîini Tari, dacă nu cumva o versiune încă mai adînc urîtă de Marele Postelnic, întărită, însă, în tradiția unor familii, mai ales cea a Cîrnilor, demni urmași ai unor vlăstare ale primului Vîrlan crestat la nas - dușmane lui, ținea să precizeze mustăciosul – cum că originalul Mînă Tare avusese drept poreclă Mînă Iute, poreclă puternic legată de îndemînarea cu care primul postelnic, care pe atunci nu era deloc postelnic, ci doar un reprezentant al vameșilor și adunătorilor de taxe, știuse să-și umple propria pungă în dauna sacului vistieriei împărătești. Ulterior, vameșul Vîrlan ar fi avut destui bani să-și cumpere un cin de postelnic și o funcție în Marele Divan, profitînd de sărăcia cronică a Craiului, sărăcie la care își adusese și el o contribuție deloc modestă. Poate că, într-adevăr, banii dați de Vîrlan pe cin să-l fi ajutat pe Albieș Crai să își cumpere o ușă la sala Palatului, de unde și tradiția cu dăruirea ușii de către Vîrlani.

- Nici vorbă de așa ceva, urlă Marele Spătar Udilă. Urla nu pentru că vorbele Marelui Postelnic sau ale Marelui Ispravnic l-ar fi umplut de mînie, ci pentru că așa vorbea el de obicei; chiar și șoaptele lui trezeau gărzile ațipite în post, pe la colțurile mai îndepărtate ale zidurilor cetății. Poarta asta este ruptă din sufletul Neamului. Pe ea ne-au legănat maicile și pe ea au dormit străbunii. Pe ea ni s-au întors eroii ce și-au jertfit poateJ au castigat? nemurirea. Și pe sub ea au trecut vitejii biruitori. Tradiția ei se pierde în negura mileniilor secolelor?, pe cînd primii noștri ancestori ? nu exista in dex își ridicau frunțile din țărînă. Ea ne-a fost casă și masă, iubită și mireasă, pe ea și-au pus amprenta neegalații artizani, în ea au bătut atîția prieteni la nevoie - fiind ei primiți cu pîine și sare -, în ea s-au zdrobit atîția dușmani, întîmpinați cu foc și pară.

Marele Spătar folosea întotdeauna vorbe mari, pe măsura glasului său urlător, pe care și le credea smulse din adîncul sufletului său patriotic. Vorbele erau atît de frumoase, încît ar fi impresionat pe oricine le-ar fi ascultat – dacă le-ar fi ascultat cineva. Pentru că, spre marele necaz al urlătorului, nimeni nu-l mai asculta, și asta de vreo două, trei decenii încoace, după ce se convinseseră că ideile vorbitorului se epuizau în primele minute, urmînd a fi repetate ulterior la nesfîrșit. Ba mai mult, trebuie să spunem aici - chiar de-ar fi să-l supărăm pe Marele

Spătar - că oamenii se împrăștiau, chiar și numai la apariția lui, ca niște bieți pui sub aripa amenințătoare de uliu. Erau guri clevetitoare care afirmau că acest dar deosebit i-a adus lui Udilă și marea funcție pe care o deținea de vreo zece ani – fără un merit prea deosebit. Se zice că oștile dușmane se spărgeau și împrăștiau în fața Spătarului în momentul în care acesta începea să-și rostească cuvîntarea de îmbărbătare a propriei oștiri, înaintea bătăliei. Spre norocul țării, vocea Spătarului se auzea și în rîndurile oștirii năvălitoare, altfel nu se știe ce urmări ar fi avut îndemnurile lui: propria lui oaste se împrăștia la fel de rapid. Astfel că bietul Mare Spătar nu avusese încă prilejul să-și dovedească marile lui calități de general pe cîmpul de luptă, nesusținînd nici o bătălie pînă la capăt.

Doar cînd solii de pace soseau la Palat, Marele Spătar era trimis pe alte coclauri cu treburi grabnice, însoțit de consoarta domniei sale, Măruța. Vorbele din bătrîni sunt de aur, iar zicala cum că fiecare sac își găsește petecul, se dovedește prea adevărată în cazul marilor spătari. Cînd Udilă era tînăr (și nu prea), iar femeile cărora se hotăra să le șoptească vorbe de iubire - vorbe ascultate cu diferite grade de interes de mai toți locuitorii din împrejurimi - de le umplea pe bietele fete de o sfială de moarte și le făcea să-și ia picioarele la spinare mai ceva decît oștirile năvălitoare, întîlnise o fecioară tînără (și nu prea) care îi ținuse piept. Astfel ajunsese Udilă să-și pună pirostriile cu Măruța, cunoscută în jumătate din împărăție pentru limba ei flecară. Spre marea bucurie a tuturor curtenilor, Măruța găsise viața de la Palat destul de searbădă, femeile din anturajul curtenilor pălăvrăgeau mai mult în cercuri restrînse, pe unde Măruța nu se prea văzuse invitată - poate din cauza gurii ei fără de opreliști, sau poate a educației mai mult decît inexistente, sau poate a prostului ei gust, de neînchipuit într-o țărișoară în care mai toți locuitorii simțeau un fior sfînt în prezența unui obiect frumos. Oricare ar fi fost motivul, după ceva tăncăneală purtată cu servitoarele sau cu personalul de la bucătăriile Palatului, ea preferase să rămînă pe la moșiile ei sau pe la curțile spătărești aflate în mijlocul tîrgului, unde spătăreasa avea posibilitatea să se înconjoare cu femei după chipul și asemănarea ei, și unde flecăreala ei putea să se desfășoare nestînjenită zile și nopți în șir. Trebuie să recunoaștem că ea schimba acest obicei numai

în clipe de cumpănă pentru țărișoară, cînd patriotismul ei, croit după asemănarea celui al Marelui Spătar, o îndemna să se alăture soțului în fruntea oștilor. În această poziție își adusese și ea, nu în mică măsură, contribuția la fugărirea oștilor străine fără luptă, și la împrăștierea propriilor oști. E destul să spunem că în această zi, în Marea Sală a Palatului, Marele Spătar ținea singur piept celorlalți demnitari, cu părerile lui legate de proveniența porții.

Eroul asculta și nu prea asculta cele discutate prin preajmă. Nu cunoștea pe nici unul dintre personajele menționate, deși se întreba, nedumerit, cum de ajunsese să le știe numele, funcțiile, ba chiar și unele amănunte ale vieților lor private - pe care aceștia și le ascundeau cu mare grijă. De asemenea, poarta, sau ușa, sau cum vreți să-i ziceți, abia o băgase în seamă la intrare („intrare de unde?” se întreba el nedumerit, întrucît habar nu avea ce se află dincolo de marea ușă de bronz, din spatele lui…) și acum nu mai avea cum să se întoarcă să o studieze mai atent, deoarece observase că privirea craiului se fixase asupra lui. Intensitatea privirii era așa de evidentă, încît pînă și guralivul spătar o observase – deși, în general, domnia sa nu era în stare să observe ditai corp de oaste atacînd - și se poticni în declarațiile lui (pe care oricum nu le asculta nimeni). Și, observînd și el ținta privirilor împărătești, se întorsese în acea direcție, adică spre Erou, alăturîndu-se astfel tuturor celorlalți curteni aflați în Marea Sală, în acel special moment.

Acum, trebuie să-ți spun, cititorule, că pe Erou nu îl chema Erou. Ai cunoscut pe cineva care să se numească Eroul? Pot pune pariu că nu! Aș fi putut să-i dau numele meu (a fost un moment cînd chiar am gîndit asta; îmi ziceam că o ocazie mai bună să intru și eu printre marii eroi ai lumii, nu se putea găsi!), dar colegii ar fi rîs de mine iar Boss-ul mi-ar fi tras un perdaf de nu mă vedeam. Unde mai pui că aș fi putut fi acuzat, mai tîrziu, că mi-am arogat virtuți pe care, din păcate, nu le posed. Fără a fi excesiv de modest cu mine însumi, așa cum de altfel am observat că prea puține dintre persoanele cunoscute de mine sunt, teama de a nu deveni ridicol mă face totuși să nu fiu nici excesiv de lăudăros.

Aş fi putut să îi dau un nume legendar, de exemplu Hector, Samson, Caesar; sau poate un nume împrumutat de pe la alţii, ca de exemplu Roland, Siegfried, Tarzan, Superman, Spiderman... mă rog, înţelegi ce vreau să spun… Numai că nu am vrut să fiu acuzat că folosesc numele acestor personaje deosebite, fără a plăti drepturi de autor mai ştiu eu cui, riscînd nu numai un law-suit***, dar şi cîţiva saci de scrisori în care aş fi fost înjurat de cei care nu îşi mai pot recunoaşte eroul favorit în personajul creat de mine.***

În fine, aş fi putut să îl numesc Făt-Frumos, aşa cum sunt numiţi, de obicei, eroii pe meleagurile de unde sunt originar. S-a împotrivit din nou modestia mea, dar mai ales realitatea. Pentru că, inevitabil, ca şi acel pictor care, în fiecare portret, lasă să apară ceva din propriile lui trăsături, şi eu pot fi recunoscut în acest personaj creat de mine. Pot spune de pe acum că Eroul nu este deloc Făt, şi mai ales nu este deloc Frumos. Jucătoarele, care speră să trăiască aventurile acestui personaj cu sufletul la gură - visînd la un Făt-Frumos care să le apară noaptea în visele intime -, vor rămîne relativ dezamăgite. Mai ales cele care văd în Făt-Frumos, un bărbat asemănător celor de pe coperţile unor romane din colecţia Harlequin.

Dar poate sunt prea aspru în judecata mea, sufletul femeii este de multe ori de neînţeles (pentru mine, cel puţin), şi s-ar putea să fiu contrazis de acele jucătoare cărora li se va năzări să recunoască în Erou bărbatul fatal din visele lor dintotdeauna. Să lăsăm deci digresiunile care ne fac să păşim pe terenuri nesigure, şi să ne întoarcem la jocul nostru.

(Autorul)

3

(în care Eroului nu i se dezvăluie nimic)

Era foarte tîrziu, bătrînele mele gazde se retrăseseră în dormitorul lor de la etaj, chiar deasupra camerei mele. Scîrțîitul podelelor încetase de mult, semn că se urcaseră în pat. Ca de obiecei, înainte de a se culca, Chris citea probabil tribulațiile amoroase (terminate întotdeauna cu happy-end!) ale unui cuplu de îndrăgostiți. Bătrînul Fritz răsfoia şi el, probabil, una din revistele la care era abonat – ori despre roci, ori despre plante - profitînd de tăcerea soției lui. Dacă nu o fi adormit. Era singurul moment al zilei cînd Chris nu-i cerea să o asculte...

Eram în continuare nelămurit de intențiile expeditorului plicului misterios. Conținutul documentului părea să se multiplice la nesfîrşit, pe el luînd viață un scenariu de joc care înceta să mai fie un simplu scenariu, ci o adevărată povestire. Scenaristul necunoscut începuse să povestească avatarurile personajului principal al jocului,

numit convențional Eroul şi, deşi aveam impresia că se descrie pe sine însuşi, vorbea despre el din exterior. Ce era şi mai curios era faptul că, cine ştie din ce motive, începusem să mă recunosc pe mine însumi în acel Erou. Deşi autorul scrisorii nu îl descrisese în nici un fel, tare îmi venea să cred că era un tip între două vîrste, simpluț şi cu moacă de bleg, cu ochelari şi cu părul puțin rărit deasupra frunții, destul de plinuț şi nu foarte înalt... Desigur, mă puteam înşela.

Mi-am turnat o ceaşcă din cafeaua care se răcise între timp, tot aşteptînd să fie băută, şi m-am întors la pergament.

„...se călcară pe picioare în graba lor de a deschide o pîrtie în calea privirilor împărătești, retrăgîndu-se buluc spre pereții încăperii. Și nu pentru că privirile împăratului erau crunte, niciodată nu fuseseră, ele fiind de obicei blînde și puțin încrucișate. Vîrsta le făcuse și puțin apoase și neclare. Probabil tocmai asta îi nedumerise pe curteni, că dintr-o dată privirea împăratului devenise ascuțită și clară, strălucitoare, plină de o voință proprie - nemaiarătată de peste două-trei decenii, dacă o arătase vreodată.

Neîmpiedicate, razele soarelui strecurate prin ambrazurile de sub tavanul înalt și boltit se împleteau ca un păienjeniș auriu, creind pe aleea deschisă un joc de lumini și umbre. Pe această pînză de jocuri luminoase, Eroul porni spre estrada din capătul opus al sălii, pe care Tronul avea de-o parte și de alta flamuri și însemne militare, ca și marile fresce. La picioarele tronului apăruse un bătrînel cocîrjat și subțirel, sprijinit într-un baston noduros și îmbrăcat într-un fel de anteriu azuriu, pătat, ce atîrna cam șui măturînd dalele de piatră. Părul lung și alb, mai alb chiar și decît părul împăratului, - neîngrijit, curgea slobod pînă pe umeri, cîte o viță căzîndu-i pe fața prelungă, osoasă și zbîrcită.

Pășind spre tron, Eroul trăgea cu coada ochiului la curtenii pe lîngă care trecea. Majoritatea îi erau necunoscuți, deși, uneori, ca într-o străfulgerare, îi treceau prin minte nume, sau unele întîmplări legate de unii dintre ei. În această parte a sălii erau

și multe femei, îmbrăcate ales și bogat, unele tinere, unele mai puțin, unele subțirele și elegante, altele destul de pline – dacă nu grase de-a binelea, aparență întărită de hainele pline și groase, croite din materiale grele, tradiționale. Privind la ele, ca de altfel și la straiele curtenilor, Eroul se simțea destul de golaș, așa cum era în tricou și jeans Levis, cu o pereche de teniși Puma în picioare. Oricum, hainele ușoare și răceala pe care o simțea pătrunzîndu-i în oase, îi permiteau să se miște mai vioi, făcîndu-l să se apropie de tron mai repede decît și-ar fi dorit-o. Privirile curioase, ca și șoaptele dintre curteni care-i ajungeau la urechi cînd trecea printre ei, îl făceau să grăbească pasul încă mai mult, în dorința de a termina ceea ce avea de făcut în Sala Tronului, și a-și găsi apoi refugiul într-un loc mai retras.

Ajuns pe la jumătatea distanței față de tron, văzu cum împăratul se aplecă înainte și șopti ceva. Probabil acesta încerca să îi spună cîteva cuvinte dar, ori pentru că distanța era încă prea mare, ori pentru că șușotelile curtenilor erau prea zgomotoase, ori pentru că împăratul era și el emoționat, ori poate pentru toate aceste trei motive la un loc, rezultatul fu că nimeni nu îi auzi spusele, cu atît mai puțin Eroul nostru. Se aplecă la rîndul lui puțin înainte, încercînd să prindă totuși ceva din șoapta împăratului. Acest gest nu făcu altceva decît să-l împiedice să cadă pe spate la impactul, aproape material, al vocii craiului, care veni ca un șuvoi în întîmpinarea lui. Asta pe fundalul unei liniști mormîntale, produse de tăcerea subită a clevetirilor, în încercarea curtenilor de a prinde și ei ceva din șoaptele împărătești. Vocea craiului bubui sub bolți, producînd crăparea cîtorva vitralii și a unor porțiuni din pereți și tavan, și făcînd sala să apară încă mai neclară sub razele aurii ale soarelui jucînd în praful scuturat din pereții și tavanul crăpat.

- Deci tu ești? bubui grozava voce. Mi-a zis ceva Zivnir ceva în acest sens, dar nu mi-a venit a crede.

Împăratul se opri, asurzit de propria-i voce, și se întoarse spre bătrînul în caftan azuriu. Acesta se înroși grozav la față și începu să bolborosească ceva printre buzele subțiri și veștede.

- Dacă nu ai fi exact ca în vis, nu l-aș crede nici acum, bubui din nou vocea, iar împăratul sări de pe tron, repezindu-se la bătrîn. Acesta începu să bolborosească și mai avan printre dinți, scuturat acum de mîinile împăratului, care îl apucaseră de piepții anteriului.

- Hm, hrm… își încercă glasul împăratul. Bubuiala se mai potolise, vocea lui putînd fi comparată acum cu cea din clipele de mare exaltare a marelui Spătar. Îl mai scutură de cîteva ori pe bătrîn și încercă din nou: hrrrm…

- Zildir, acum se pare că e bine. Stai așa, că cine știe ce drăcie mai faci! Se întoarse atunci spre Erou și îi vorbi: Te-am adus aici și ți-am acordat o întrevedere. Să vedem ce va ieși și din asta. Dacă întrevederea nu ar fi fost cerută de Zivnir cu atîta forță... probabil nu aș fi făcut nimic.

Eroul îl crezu. Împăratul Albin era vestit peste țări și mări tocmai prin aceasta: nu făcea nimic. De peste patruzeci de ani de cînd devenise împărat, nu exista nimic, care să poată fi amintit că ar fi fost făcut de Albin, sau că ar fi fost făcut la inițiativa lui. Vorba lui preferată era: „Nu face azi ce se poate face mîine”, vorbă din bătrîni a unui popor destul de trîndav, trebuie să o recunoaștem. Albin nu reușise să găsească încă acest „mîine” cînd să poată face ceva, deși tot norodul așteptase și încă așteaptă cu răbdare de sfînt această zi. Să fi venit oare acea zi de pomină, în care împăratul să facă, în sfîrșit, ceva?

Cinstita lui nevastă, acum adormită întru sfinți, arătase mai puțină răbdare în a aștepta ca Albin să facă „ceva”, și aflase un lăncier focos care găsea timp și bucurie în a face acel „ceva” la nevoia și plăcerea împărătesei. Așa se face că împărăția are totuși un fel de urmaș la tron, o fată, spre marea nedumerire a împăratului. Dar cum el nu făcea de obicei nimic, și în acest caz, ca în toate celelalte, lăsase lucrurile să treacă și evenimentele să își urmeze calea lor firească. Cum Albin nu era primul împărat Alb care își atrăsese supranumele strămoșesc de Zăbavnicul, probabil sîngele familiei fusese împrospătat în acest mod de mai multe ori de-a lungul generațiilor…

- Te așteptam să apari spre seară, așa spusese Zivnir că se va întîmpla. Aici nu pot să îți spun prea multe, sunt prea multe urechi, care ascultă.

Parcă spre a-i adeveri spusele, toți curtenii se îngrămădiseră cît mai aproape de tron, cu capetele aplecate spre împărat, încercînd să îi prindă și șoaptele, dacă ar fi fost în stare să șoptească. Vocea lui făcea în continuare vitraliile să vibreze. Probabil în scopul de a remedia acest neajuns, bătrînul în caftan

bolborosi ceva, făcînd niște mișcări din baston. În Sală se lăsă o liniște de mormînt.

Împăratul dădu de data aceasta de cîteva ori din buze, ca un pește pe uscat, după care se apucă să îl scuture din nou, cu mai multă forță, pe bătrînul vrăjitor. Cel puțin concluzia asta o trăsese Eroul, că bătrînul în caftan trebuie să fi fost un fel de vrăjitor al Curții (ulterior află că titlul oficial era cel de „Mag”). Zildir începu să bolborosească și mai strașnic, smulgîndu-și și cîteva fire din barbă, pe care le fărîmiță și le aruncă pe podea, dar lucrurile nu părură să ia o întorsătură pozitivă. Vocea împăratului continua să nu se audă, iar urechile ascultătorilor păreau în continuare a fi înfundate cu ceară. Pînă la urmă, Albin Împărat dădu din mînă în semn de lehamite, semn prea bine cunoscut de către curteni, care se închinară spre tron și începură să se retragă spre Marea Ușă. Cum toate acestea se petreceau în cea mai mare tăcere, Eroul pricepu în sfîrșit că fusese și el pus sub o vrajă, care îl împiedica să audă. Concomitent cu vraja care îl împiedica pe împărat să vorbească.

- Și acum...? se întrebă Eroul, privind mirat spre crai.

Acesta înțelese întrebarea, dar se făcu a nu aude. Își descleștă mîinile din anteriul pătat al vraciului, făcu cîțiva pași spre Erou și îl luă de mînă. Apoi, îl conduse spre o ușă aflată în peretele din spatele tronului, mascată de o frescă, pe urmă pe un hol lung, luminat de făclii. După cîțiva pași ieșiră într-o sală cu ferestre spre o curte interioară, cu fîntîni arteziene, bazine străjuite de statui, și multe flori. Aici îi dădu drumul la mînă și o porni pe o galerie deschisă spre curte, cu bolta susținută de coloane. Eroul îl urmă, îndemnat de semnul imperios făcut de împărat.

La un moment dat, craiul se opri în fața unei uși, pe care o deschise după ce o lovi de cîteva ori cu buzduganul imperial. Intrară unul după celălalt într-o cameră mare, extrem de înaltă (parcă chiar mai înaltă decît sala tronului) cu pereții acoperiți cu rafturi de la podeaua de lemn, pînă sus la tavan. Rafturile erau pline cu suluri de pergament, dar și cărți, colecții de plante și gîze, pietre, schelete de animale ciudate și mai ales de praf, de foarte mult praf. Se pare că în această încăpere era biblioteca Palatului, cel puțin aceasta fu concluzia Eroului.

În centrul camerei era o masă imensă, din lemn gros, cu suprafața pătată cu cerneluri de diferite culori, arsă de acizi și alte substanțe. Într-un colț al ei era un alambic din alamă lucitoare, (virgula) și multe instrumente din sticlă sau din alte diferite materiale, mai cunoscute sau mai puțin cunoscute Eroului. Asta îl făcu să se întrebe dacă sala nu era de fapt un fel de laborator. Dar alcovul exterior, cu deschizături în tavan, plin de instrumente astronomice, îl făcu să găsească răspunsul exact: era camera vrăjitorului. Spre surprinderea lui, acesta nu era sărmanul Zildir, care nici măcar nu îi urmase în scurta lor călătorie, ci un alt bătrîn care stătea la masă, pe un scaun destul de șubred, îmbrăcat într-un anteriu la fel de azuriu și la fel de pătat ca și cel al lui Zildir. De fapt, întreaga lui înfățișare era atît de apropiată de cea a păgubosului mag, încît Eroul se întrebă dacă nu cumva Zildir o luase pe o cale mai scurtă, ajungînd aici înaintea lui și a craiului – dar dintr-o dată își dădu seama că personajul era Zivnir, cel ce îl convinsese – cum oare? – pe Albin să ia o decizie, în sfîrșit, pentru prima oară în viața lui.... Culoarea părului, fața osoasă și lungă, acoperită cu zbîrcituri, ochii adînciți în cap, cu sclipiri tainice și o culoare gri nedefinită, toate îi aminteau de Zildir – dar plăcuța din argint, atîrnată de gîtul bătrînului cu un lănțug, ce purta gravat un nume: Zivnir, îi confirma presupunerea.

Între timp, Albin începuse să miște din buze, încercînd să își manifeste protestul față de amuțirea propriei sale guri. Zivnir dădu din cap, parcă a aprobare, dar parcă și a tristețe. După care, cu un gest al mîinii, se pare ca îl vindecă pe Albin, întrucît acesta se lumină la față și începu să vorbească repezit. Eroul nu putea auzi nimic, continua să nu audă nimic, dar un nou gest al magului remedie și acest neajuns.

- M-am cam săturat de vrăjile nepotului tău, trebuie să îți spun cu toată hotărîrea. Dacă nu era rudă cu tine și dacă nu s-ar afla sub încuviințarea ta, l-aș pune în Turnul Negru, să își mai domolească avîntul. Dacă nu și-ar dărîma Turnul în cap mai întîi... Prezența lui la Curte a devenit un pericol public, cu tot respectul pe care îl am față de învățăturile tale, Zivnir. De cele mai multe ori, ceea ce iese se deosebește ca ziua de noapte de intențiile lui. Dacă nu ar fi studiat cu tatăl lui, venerabilul Zolmir, mai bine de patruzeci de ani, și apoi cu tine cam tot pe atît, aș zice că nu se pricepe. Dar așa, ce pot să mai zic?...

Craiul dădu trist din cap și își lăsă cuvîntarea neterminată. Chiar așa, un alt stăpînitor mai puțin răbdător i-ar fi luat de mult capul netrebnicului de vrăjitor, salvînd Curtea de nenumărate momente penibile, sau chiar de multe neplăceri și tragedii. E drept că se cunoștea marea dragoste ce exista între membrii familiei magilor, iar teama de repercusiuni neplăcute din partea lor îl făcea pe Albin să își înfrîneze momentele de turbare.

- Măria Ta, zise Zivnir cu un glas pițigăiat și puțin tremurat, poate din cauza vîrstei sale înaintate, știu că zevzecul de Zildir face totul pe dos, și aș fi primul care l-ar pedepsi cu toată responsabilitatea. Dar trebuie să ținem seama de vîrsta lui fragedă. Eu, la vîrsta lui, nu eram în stare să bag o mîță în sacul legat la gură, dar'mite să amuțesc un crai vorbăreț și să asurzesc o Curte cu urechile ca niște pîlnii. Pe urmă, are o inimă de aur, nu ar face rău cu voie nici unei muște. Știi, cînd i s-a cerut să alunge țînțarii din dormitorul împărătesei, teama de a nu le produce rău l-a făcut să deschidă acoperișul, să aibă pe unde ieși nevătămate bietele vietăți. De unde să știe el că, exact în acel moment, căprarul Vîlnic își găsise să se bucure de nurii Murei, cusătoreasa, în pod, chiar deasupra iatacului, și că vraja lui îi va face pe amîndoi să ajungă în mijlocul parcului, spre rușinea lor și spre marele necaz al argatului Vasile, soțul dumneaei? Dacă bietul Zildir ar putea prevedea efectul vrăjilor lui, sunt sigur că ar avea mai mare grijă și rezultatele ar veni pe măsură. Numai vîrsta și experiența vor face dreptate, pînă la urmă.

Albin Împărat se foi încurcat, schimbîndu-și greutatea de pe un picior pe celălalt, ca un elev prins cu lecția neînvățată. Ar fi avut multe de cîrtit la logica magului, dar știa că mari șanse de succes nu ar fi avut cu vorbele lui. De exemplu, gîndea că Zildir și-ar putea face ucenicia în altă parte, oriunde în lume, dar nu la Curtea lui. L-ar fi trimis bucuros la oricare dintre ceilalți stăpînitori din vecini, mai ales la dușmanii lui sau ai țării. Atîta doar că el putea prevedea, chiar foarte bine, urmările unei astfel de acțiuni. Nu numai că exista posibilitatea ca un cap zevzec să privească lumea de sus, din vîrful unui par, spre obida lui Zivnir și a celorlalți magi, dar ar fi rezultat și o declarație de război la care nu ar fi găsit cu ușurință un răspuns demn, dar și destul de împăciuitor, răspuns cerut de starea destul de nefericită în

care se afla oastea țării.

Zivnir își mutase, între timp, atenția asupra Eroului. Îi cercetă cu atenție, dar fără mare surprindere, îmbrăcămintea neobișnuită, îi cîntări înfățișarea nu prea arătoasă și păru să hotărască „asta e! putea fi mai bine, dar nemulțumitului i se ia darul..."

- Deci ai venit mai repede decît am prevăzut eu. Diferența nu este mare, nu știu dacă venirea ta acum, și nu spre seară, va avea vreo urmare asupra evenimentelor. Probabil condițiile de pe tărîmul tău sunt mai diferite decît am crezut eu, sau poate ceva făcut de tine a grăbit evenimentele. Sau poate, ferească Soarta, Dușmanul a intervenit în toată schema mea. Sper că el este încă în necunoștință de cauză, că prezența ta îl va lua pe nepregătite, deși slabă nădejde în asta...

- Cred că prezența mea nu mai este necesară, spuse Albin plin de speranță, îndreptîndu-se spre ușă. Oricum, știi mai bine să explici ce este de explicat, eu numai te-aș încurca cerînd lămuriri la lucruri pe care încă nu le înțeleg. Prefer să rămîn așa, neștiutor de toate ce ne pot amenința.

Zivnir nu încercă să îl oprească, așa că, în curînd, cei doi rămaseră singuri în încăperea rece și liniștită. Eroul se așeză pe un scaun la masă, pe partea opusă magului, așteptînd să primească explicațiile, care să îi limpezească, în sfîrșit, motivul prezenței lui în acest loc neobișnuit. Dar așteptarea avea să se arate mai lungă decît bănuise el: bătrînul se ridică grăbit și se repezi la o cutiuță de lemn, ferecată cu fier, aflată pe un colț al mesei.

- Aici am darul fratelui meu, Zuldar. Îl credeam pierdut, poate mort, nebunaticul bătrîn, dar uite că îmi trimite daruri de dincolo de Ocean, hihihi. Cică s-a însurat, și în bucuria nopții îmi trimite niște alune de gheață! Nu am mai avut parte de așa ceva de pe vremea călătoriilor mele, pe cînd uceniceam pe lîngă unchieșul, Zabdir, și drumurile noastre ne duseseră pe la Curtea marelui Khan. Iubitul meu frate se pare că nu a uitat dragostea pe care o port acestor legume de vis.

Uitînd că fratelui de departe îi era destul de greu să uite laudele aduse respectivelor alune - după ce împuiase urechile familiei vreo două secole după revenirea din călătoriile sale - bătrînul căzu pe gînduri, cu o privire pierdută în amintiri,

strîngînd la piept cutia cu alune. Neștiind dacă atitudinea magului era produsă de dragostea față de fratele din depărtări, sau de prezența iubitei legume din cutie, Eroul întrerupse tăcerea.

- Poți, deci, să-mi explici de ce sunt aici?

Bătrînul tresări, se uită uimit la Erou, după care puse la loc cutia pe colțul mesei și se repezi la rafturile de lîngă perete. Aici alese, după cîteva minute de atentă căutare, o farfurie smălțuită, cu care se întoarse la masă fericit. Faptul că farfuria respectivă nu părea să se deosebească de restul farfuriilor ce stăteau, pline de praf, una peste alta pe raft, îl făcu pe Erou să bănuiască adevăratul motiv: probabil că aceasta era mai curată decît tovarășele ei, deși era greu de observat dacă era într-adevăr așa.

- Tu ai fost adus să distrugi Dușmanul, nu ți-am zis? spuse bătrînul, în timp ce deschidea cu grijă cutia și privea, cu fața luminoasă, conținutul ei.

- Nu mi-ai spus. Ceva am înțeles din schimbul de cuvinte dintre tine și crai, deși...

- A, da, Albin. Da, a avut și el rolul lui în povestea asta. Totul pornește de la visul lui, bineînțeles. Păi, să ți-l povestesc...

4

(în care vedem că visele crailor au urmări neașteptate)

Albin se dusese la culcare în seara respectivă, destul de devreme. Încercase să își umple timpul jucînd table cu Marele Postelnic, după ce se plictisise urmărindu-i mișcările aberante cu piesele de șah pe tablă și poveștile lăudăroase, legate de vreo aventură sau alta a nesfîrșitei familii a Vîrlanilor. Cel puțin la table, mustăciosul tăcea, mîncîndu-și unghiile și înjurînd zarul prost ce îi cădea de obicei. Era o seară furtunoasă, fulgere orbitoare pătrundeau prin vitraliile sălii, iar tunetele făceau să vibreze pereții groși ai încăperii. Cînd și cînd, curenții de aer scăpați fie prin șemineul în care un rug uriaș lumina și încălzea încăperea, fie prin crăpăturile din jurul vitraliilor, fie pe sub ușă, făceau flacăra opaițelor să pîlpîie.

După ce îl scuză pe mustăcios, trimițîndu-l la culcare, intră în iatacul alăturat și se vîrî sub plapuma groasă, din fulgi de gîscă. Era cam friguros din fire, întotdeauna fusese, iar vîrsta nu făcuse decît să îi agraveze această stare. Împărăteasa Agnes rîsese cu poftă nebună în prima lor noapte împreună, după nuntă, cînd tînărul Albin se înfățișase în iatacul comun, cu o cămașă din flanelă, lungă pînă la glezne, ciorapi groși

din lînă în picioare și o bonetă de noapte trasă peste urechi. Numai frumusețea și sîngele tînăr al miresei îl făcuseră pe Albin să treacă peste șocul imaginii trupului ei gol-goluț, în răceala dimineții, și peste groaza care îl apucase cînd ea năvălise asupra lui smulgînd excitată de pe el toate bulendrele care îi țineau de cald. Unul din motivele care îl făcuse să își reia somnul singuratic în iatacul privat fusese, alături de oboseala și teama de o prestație nesatisfăcătoare, tocmai răcoarea acelor nopți și mai puțin datorită trupului fierbinte al împărătesei. Dar aceste amintiri se ștergeau treptat, sub stratul celor peste douăzeci de ani de cînd faptele acestea se întîmplaseră. Acum, dacă cineva îl întreba cînd avusese ultima noapte de dragoste cu împărăteasa, ar fi dat neștiutor din umeri. Noroc că nu îl întreba nimeni, cu atît mai puțin cele cîteva slujnicuțe care treceau, din ce în ce mai rar, prin patul lui.

Somnul venise pe neașteptate, iar visul avusese loc în cele cîteva secunde care trecureră pînă cînd Albin tresărise, trezindu-se. Inima îi bătea cu putere, răsuflarea îi ieșea din piept ca o horcăială și, pentru prima dată, simțise că îi este prea cald, dînd din picioare pînă cînd dulama groasă se revărsase din pat pe podeaua din scîndură netedă din stejar. Privise spre lumînare și așa își dăduse seama că trecuseră numai cîteva clipe, lumînarea era la fel de înaltă, flacăra pîlpîind în continuare sub influența curenților de aer. Dar privind flacăra jucăușă, își aminti visul:

Era într-o grădină. Era și nu era, vedea iarba și frunzele verzi, cerul senin și adînc, florile în mii de culori mărginind aleile. Nu departe, un havuz cu o mică fîntînă arteziană făcea ca aerul să fie proaspăt și răcoros. Zgomotul apei de la fîntînă se împletea cu trilul păsărilor și cu foșnetul vîntului printre frunze. Era atîta pace, încît simțise nevoia, pentru prima dată în viața lui, să se descalțe și să umble desculț, să simtă iarba încă umedă de rouă sub tălpile goale.

Dar altfel nu era acolo, simțea că persoana care privește acea gradină nu era el, Albin Crai, al șaizecișidoilea crai din familia Albilor. Nu știa cine era, nu avea nici amintiri, nici imaginea propriei fețe reflectate în oglindă. Știa doar că nu este Albin - deși nu știa de unde știa acest nume.

Dincolo de fîntînă se ridica un copac uriaș. Ar fi zis că este un stejar - în țara lui stejarii erau cei mai uriași arbori - dar nu era, frunzele și structura trunchiului erau diferite. Cei mai înalți cedri văzuți de el, unul din ei ridicîndu-se la peste trei sute de picioare, păreau mici în comparație cu acesta. Dar copacul era nu numai înalt, ci și rămuros, răsfirîndu-se parcă la nesfîrșit. Umbra, la poalele lui, acoperea o suprafață mai mare decît cea a cîmpului de turnire, poate chiar mai mare decît cea a întregului tîrg al cetății de scaun. Era sigur că oștirea țării s-ar fi putut aduna acolo, la umbra lui deasă, fără ca vreun oștean să rămînă în bătaia soarelui. Deși oastea nu era deosebit de mare, nici pe departe atît de numeroasă ca pe vremea străbunului său Albieș; această comparație era destul de grăitoare pentru el, deși nu își aducea aminte să fi văzut vreodată cu propriii ochi întreaga oaste a țării adunată într-un singur loc.

Între fîntînă și copac erau adunați cîțiva oameni, bărbați și femei, parcă și un copil. Ascunși de sculptura din bronz a fîntînii și de apa care cădea boltită și sclipind în soare, nu putea nici să-i numere și nici să-i deosebească la față. Nu putea observa cum sunt îmbrăcați, dacă sunt înalți sau scunzi, grași sau slabi, tineri sau bătrîni. Poate că acel copil era, in realitate, un pitic. Poate că acea persoană care părea femeie era, în realitate, un elf.

Deodată, statuia din bronz a fîntînii prinse viață. Înainte păruse fără formă, o coloană simplă din bronz, acum îi putu desluși forma: era un balaur verde coclit cu trei capete. Capetele nu le putuse desluși inițial, lăsate să atîrne fără viață la picioarele coloanei, dar acum ele se ridicară deasupra trunchiului și le putea vedea profilate pe cerul senin. Apa ce cădea cu o clipă mai înainte în stropi de cleștar, se transformase în picuri grei de lavă aprinsă, a căror căldură făcea ca aerul să vibreze deasupra fîntînii pline acum cu o substanță arzătoare, cu un miros greu, pestilențial.

Persoanele de dincolo de fîntînă se adunaseră grămadă, trăgîndu-se înapoi spre copac, parcă spre a-l apăra. Și într-adevăr, balaurul începu să trimită șuvoaiele de foc

spre acesta, încercînd să îl aprindă. Își dădu dintr-o dată seama că, odată cu căderea acelui copac, toată speranța și fericirea vor fi terminate nu numai pentru el, ci pentru toate ființele cunoscute și necunoscute ale lumii. Ar fi făcut ceva, s-ar fi aruncat asupra balaurului, devenit între timp uriaș, umbra lui întunecînd orizontul, capetele lui ridicîndu-se deasupra copacului, de unde lăsau să curgă șuvoaie de lavă aprinsă asupra frunzelor deodată pălite, uscate, căzînd spre iarba înnegrită ca niște fluturi uriași de foc. Simțea inutilitatea gestului lui, dar nu se putea opri să nu îl dorească împlinit. Dar, ca în oricare coșmar, nu era capabil să se miște, stătea cu picioarele înțepenite în iarba înaltă.

Însă oamenii de dincolo de fîntînă se puteau mișca, și asta și făceau. Unii se aruncau asupra balaurului, ciopîrțind la trupul lui, lovindu-l cu bețe, cu pietre, cu arme ascuțite. Alții se adunară în jurul copacului, aruncînd pe el cu apă, încercînd să îl protejeze cu scuturi, cu cîrpe ude, cu propria lor ființă. Cu o clipă înainte păreau să fie numai o mînă de oameni, acum păreau să se fi multiplicat, sau poate se mișcau cu viteza gîndului, fiind în mai multe locuri deodată.

Numai un singur personaj părea să nu facă altceva decît să organizeze mișcările celorlalți, precum un general pe cîmpul de luptă își mișca forțele oștirii prin simple gesturi făcute cu buzduganul, sau precum un dirijor care armonizează participarea muzicienilor din orchestră, cu simple gesturi din baghetă. Poate asta și făcea, un fel de muzică sublimă se ridica din contopirea vîntului, din trosnetul focului, din sfîrîitul lavei, din trilurile devenite eroice ale păsărelelor, din vocile persoanelor ce se încăpățînau să apere copacul.

Și atunci, craiul se cutremurase sub greutatea unui gînd: dacă cei meniți nu-s aici? Dacă nu au fost găsiți, dacă au pierit, dacă nu au ajuns la Marea Bătălie? Toată această luptă este sortită eșecului, nici măcar Eroul nu poate face nimic. Această muzică sublimă se va sfîrși și nimeni nu o va mai auzi, nimeni nu își va aminti de ea, în veac…

- Asta mi-a povestit împăratul la acea oră din noapte, cînd m-am trezit cu el aici, palid, asudat, tremurînd de frig și de groază. Cred că asta îți lămurește nedumeririle.

Zivnir luă din nou cutia în mînă și răsturnă conținutul ei în farfurie. Erau niște alune mici și bondoace, puțin roșiatice, de o strălucire specială, parcă erau făcute din sticlă. Păreau nu mai mari decît buricele degetelor de prunc, și Eroul recunoscu în ele, deși nu le văzuse niciodată pînă atunci, alunele divine de gheață, mai scumpe decît aurul. Bătrînul privi atent farfuria plină cu alune, după care, cu o privire mîhnită, răsturnă cam jumătate din ele înapoi în cutie. Închise cutia cu grijă, murmură cîteva cuvinte („Pun o vrajă, dacă mă înțelegi”, clipi el machiavelic către Erou. „Altfel, nevrednicul de Zildir - dacă nu netrebnicii de slujitori - mă va lipsi de bucuria de a degusta hrana asta demnă de zei. Chiar și Craiul și-ar băga nasul…”) și duse cutia cu mare grijă spre rafturi, unde o ascunse mormăind vesel pe sub nasul coroiat.

Reveni la masă și se pregăti să ia o alună. Eroul interveni:

- Și? Nu ai terminat povestea. Ce era să înțeleg?

Bătrînul mag îl privi uimit.

- Aha! Așa-i, nu am terminat.

Privi trist spre aluna din mînă, apoi își continuă povestea:

- După ce am reușit să îl duc pe Albin înapoi în iatac și să-l sui în pat, era să merg să o aduc pe Agnes, dar mi-am amintit că stegarul îi ținea acesteia de urît și mă puteam trezi cu un țucal în cap - adică... asta a fost mai tîrziu, nici nu știi cînd trece timpul... Albin încă nu era însurat... I-am dat o ceașcă de ceai și m-am întors să deslușesc visul. Pînă spre dimineață, reușisem să dezleg mare parte din el, m-am ajutat de cărțile despre vise – arătă cu toiagul către un vraf uriaș de cărți, de toate mărimile, mai ales groase – dar numai după o săptămînă am avut toate amănuntele în mînă. Partea proastă a fost că năucul de împărat a fost așa de impresionat de vis, încît îl povestise la mai toți curtenii. Cu oameni ca Marele Ispravnic în jur, de mirare dacă acum nu se discută despre Vis la cele mai îndepărtate curți ale lumii… Dar, cum ziceam, a trecut mult timp de atunci, cei mai mulți or fi și uitat de vis.

Explicația visului nu este decît una. Dușmanul se pregătește

să ne distrugă. Copacul nu este nimic altceva decît o alegorie a lumii. Mai precis, este Copacul Vieții. Deci, suntem pe cale să fim distruși. Acum, am putea zice: și ce dacă? Sunt mii de lumi, pierim noi, sau poate alte zeci, rămîn celelalte. Atîtea universuri paralele, atîtea lumi, una mai mult sau una mai puțin, ce contează?! Mai ales că cea a noastră nu este un model demn de a fi amintit. În cea vizitată de mine luna trecută, să amintesc numai una din ele, Albin este un împărat luminat, stăpînind peste toate tărîmurile, pregătindu-se să înceapă cucerirea spațiului… Unele lumi în care Albin nu există, stau chiar mai bine!

Dar citirea profețiilor vrăjitoarei Calandra, mai ales a celor legate de visul Albului și Copacul fără Moarte, îmi întărește părerea că distrugerea lumii acesteia va avea repercusiuni asupra tuturor lumilor, le va schimba dincolo de recunoaștere. Unele vor fi distruse, altele vor fi numai schimbate, dar în toate, absolut toate, forțele răului vor avea cîștig. Populația unor lumi va fi ștearsă de viruși, ca cea din care vii tu, de exemplu, alte populații din alte lumi vor arde sub cenușă radioactivă, ca în cea în care Hitler a cîștigat războiul. Cele în care comunismul iluminat a cucerit parte din Univers vor cădea în anarhie rasială, democrațiile vor deveni dictaturi, lumi în pragul zborului luminic vor reveni în perioada premetalică… Și peste tot, Dușmanul va rînji victorios…

Totul ar fi părut fără speranță, dacă visul împăratului nu ar fi arătat o mînă de oameni împotrivindu-se. Trebuie să știi că singura adevărată calitate a familiei Albilor a fost devinația. Fiecare împărat sau prinț a avut la vremea lui un vis sau mai multe, vise care au marcat întotdeauna istoria acestei țări, sau a acestei lumi. Unii dintre ei au reușit să-și înțeleagă singuri visele. Alții au avut nevoie de cititori, așa s-a născut tradiția, ca un mag sau mai mulți să rămînă în preajma împăraților Albi. Dar faptul că profețiile au arătat că un Vis se va visa în această Casă și va avea urmări deosebite asupra întregii Existențe, a făcut ca magii din familia noastră să stea întotdeauna la Curtea Albilor, deși obiceiul s-a răspîndit între timp, și acum suntem prețuiți la toate curțile, unele plătindu-ne cu sume pe care Albin nu le are la îndemînă. Și iată că Visul a venit și, din fericire, eu am fost aici, nu netrebnicul de Zildir.

Am început să îi caut pe eroi. Din păcate nu eu sunt cel ce îi va găsi. Am adus o prezicătoare din altă lume, ea a găsit Călătorii. Dar nimeni nu îi va putea aduna în vederea Bătăliei – decît, poate, Eroul. Pe Erou l-am găsit, din fericire - mai mult din întîmplare. Acum e datoria lui să salveze lumea. Ah, da, tu ești acel Erou.

Astea fiind zise, considerînd probabil că dăduse toate explicațiile necesare, Zivnir azvîrli în gura deschisă aluna cu care se jucase pînă atunci, săltînd-o în palmă, și începu să o ronțăie. Pe față i se întinse un zîmbet beatic, ochii închiși părură să privească asupra Grădinii Raiului, și un geamăt de plăcere îi scăpă din gîtlej. Timpul păru să se oprească pentru cîteva clipe, apoi veni marea schimbare: ochii i se holbară, și se holbară, și se holbară încă și mai mult, pînă cînd părură să iasă din găoacea lor, uriași și bulbucați. Fața i se înroși și, în locul geamătului de plăcere sublimă, se auzi un horcăit de moarte, de ființă în lipsă de aer. Mîinile bătrînului deveniră gheare, care zgîriau pieptul, în încercarea de a face ca aerul să intre pe oriunde altundeva, dacă gîtlejul era blocat. Părul se ridicase ca la furii, zburlit și țeapăn, iar mustața și barba părură să prindă o viață proprie, mișcîndu-se spasmodic odată cu pielea feții, care închipuia arabescuri grotești.

Eroul sări speriat la bătrîn și începu să-l bată cu putere pe spinare, să îi maseze gîtul, încercînd să readucă respirația acestuia sub control. Apa dintr-o carafă plină, care stătea din fericire pe un colț al mesei, își găsi cu greu drum pe gîtlejul înțepenit al magului. După cîteva clipe, în care Eroul crezu că toate eforturile lui vor rămîne fără nici un rezultat, magul rupse o tuse groaznică din străfundurile pieptului scofîlcit, tuse care se intensifică odată cu mărirea volumului de aer proaspăt care reușea să se strecoare în plămîni. Torente de lacrimi curgeau din ochii bulbucați peste măsură și părul părea să dovedească, în sfîrșit, că forța gravitațională nu este o vorbă goală, așezîndu-se din nou la locul firesc. Bucuros că bătrînul nu îi murise în brațe, că de fapt acesta nu părea deloc să aibă de gînd să moară în acel moment - sau, cel puțin, nu prea curînd -, că privirile pofticioase aruncate de ochii încă bulbucați, printre lacrimi, către alunele buclucașe, indicau că acestea nu erau deloc otrăvite, așa cum crezuse el. Eroul îl întrebă pe vraci,

într-o clipă în care tusea părea că moare, în sfîrșit:

- Și de ce eu?

Bătrînul începu din nou să tușească, parcă își rupea din piept. Lacrimi îi curgeau pe obrajii roșii și zbîrciți, iar la fiecare icnet, sprîncenele stufoase și albe făceau salturi nărăvașe spre fruntea lățită de chelia care amenința pletele albe și lungi. Își șterse în sfîrșit lacrimile și fața cu mîneca lungă și murdară a anteriului, folosită intens în cele mai neașteptate scopuri, după care scoase o batistă uriașă, probabil albă cu foarte multe decenii în urmă, cu care își șterse fruntea nădușită. Un ultim „haruuum!” zgudui încăperea, și magul se opri din tușit. Flutură batista peste masa plină de praf, dorind să spună ceva, sau să indice ceva Eroului, nefăcînd însă altceva decît să stîrnească un norișor de praf, care se ridică și pluti diafan în lumina roză a apusului.

De data aceasta, pe vraci îl apucă strănutul, fiecare detunătură zguduind masa și spulberînd coloanele diafane de praf. În așteptarea răspunsului, Eroul se ridică de pe scaun, poate și pentru a evita praful tot mai copios care plutea deasupra mesei, și porni să se plimbe prin încăpere, cercetînd din privire diferitele obiecte. Se apropie de o oglindă pătată și murdară, în care o imagine neclară și trunchiată nu îi dădu nici un răspuns la întrebarea pusă. Se întoarse spre armura lucioasă de alături, doar cu cîteva picături de rugină în jurul unei găuri în pavăză. Lumina venind de la cele șase lumînări de pe masă, ca prin minune nestinse - dar zbătîndu-se haotic, în salvele de strănuturi ale bătrînului mag - sau poate lumina strecurată prin vitralii, crea lumini și umbre curioase în spatele vizierei lăsate.

- Tu ce spui? întrebă Eroul armura goală, mai în glumă, fără ca totuși să aibă chef de glumă. Voia numai să umple tăcerea cu ceva, dacă salvele de strănuturi - comparabile cu salvele trase de balimezurile palatului la ieșirea împăratului - puteau fi numite „tăcute”. Armura ridică din umeri, scîrțîitul armurii neunse pierzîndu-se într-o nouă salvă zgomotoasă.

- Aș vrea să știu și eu asta! veni răspunsul gîjîit dinspre masă. Bătrînul mag întinse mîna spre farfuria cu alune, dar luă aminte și își înfrînă pofta. Încă nu uitase criza năprasnică de tuse, iar carafa cu apă fusese golită de Erou în încercarea lui, pe jumătate nereușită, de a mai potoli focul din gîtlejul vrăjitorului.

După o clipă de gîndire, cu privirea încordată pierdută undeva în depărtări, Marele Vraci se lumină la fața ca în urma aflării unui mare secret. Urmă un gest din mînă, niște bolboroseli, un trosnet din degete - și apa umplu pînă la buze carafa din lut. Cu fața încă luminoasă și cu ochii sclipind șăgalnici, Zivnir întinse hotărît mîna spre alune. Eroul se grăbi să îl întrerupă:

- Ei, ce faci? Îmi răspunzi?

- Ce să răspund? tresări magul. Întoarse capul și privi spre Erou, care se apropia de masă. Privi apoi trist către farfuria cu alune și întoarse scaunul să privească spre Erou, vrînd parcă să întoarcă spatele ispitei alunelor mărunte, roșii, uleioase. Aaaaa, de ce tu? De unde vrei să știu eu de ce tu?

- Păi, nu tu m-ai adus? se așeză Eroul, aiurit, la masă, în fața vraciului, privind curios spre armura nemișcată. Întinse mîna instinctiv către alune, dar îi schimbă direcția în ultima clipă, lăsînd-o să se odihnească cu palma în jos pe masa din lemn greu și pătat. Dacă criza prin care trecuse bătrînul vraci nu era suficient de elocventă, gestul prin care acesta își freca, fără să își dea seama, palma - folosită să mînuiască aluna mîncată - de anteriul pătat și decolorat de soare și de vreme, îi dovedeau că atingerea vreunei alune putea avea urmări dezastruoase.

Vraciul sări în picioare și se repezi grăbit, pe picioarele lui lungi și subțiri ce se ițeau de sub anteriu, la un raft cu cărți groase. Căută cîteva momente printre cărți, răsfoi chiar una sau două, dar se întoarse la masă cu mîinile goale. Fugise poate numai din dorința de a învinge ispita alunelor.

- Nu știu de ce te-am adus pe tine, răspunse magul într-un tîrziu, privind spre Erou cu ochi limpezi și nevinovați, ca de prunc.

- Ai citit undeva că eu trebuie sa fiu salvatorul?

- Salvatorul cui? Sprîncenele bătrînului tresăriră uimite, în timp ce posesorul lor se holbă la Erou.

- Păi nu așa ai spus mai înainte? Că pe mine m-ai adus să salvez lumea.

- Aaaa, da, așa am spus! încuviință bucuros magul, fericit că i se lămurise o taină. Hotărît, se îndreptă spre farfuria cu alune.

- Deci eu sunt salvatorul…

- Salvatorul? Nici vorbă, mormăi vraciul, întinzînd mîna spre farfurioară și căutînd să aleagă, din ochi, o alună mai arătoasă.

- Dar atunci cine este salvatorul? urlă Eroul, bătînd cu palma în masă, frustrat.

Bătrînul sări speriat în picioare, dărîmînd scaunul de sub el. Privi îngrijorat spre farfurioară, să se asigure că nu se întîmplase nici un accident, după care răspunse încurcat.

- Nu știu. Dar tu nu, în nici un caz tu! Numai cineva de aici, de pe tărîmul nostru.

- Și eu?

- Nu știu. Am avut nevoie de cineva de dincolo. Ridică un deget subțire și noduros, ca o crenguță uscată de mesteacăn. Direcția indicată era undeva sus, în colțul vestic al camerei. Calandra spunea că Eroul trebuie neapărat să fie din altă lume, să fie pătat de păcatele proprii și ale altora, dar nu de păcatele noastre.

- Dar de ce eu?

- Ce importanță are?! Tu ești la fel de bun ca oricare altul. Sau la fel de rău. Bătrînul ridică din umeri și băgă, fără să își dea seama, un deget în gură. Imediat, ochii i se umplură de lacrimi și păru, pentru o clipă, că se luptă cu o nouă criză de tuse. Din fericire, reuși să își mențină controlul și completă, după o clipă de gîndire, încercînd poate să îndulcească afirmația precedentă: Probabil tu erai pregătit. E mai bine așa, poate șansele sunt mai mari... Vraciul dădu nehotărît din cap și se pierdu în gînduri.

Eroul stătu cîteva minute tăcut, așteptînd continuarea, uitîndu-se spre bătrînul vraci. Pînă la urmă, sări în picioare, furios că bătrînul îl uitase.

- Atunci cine este? Cine de aici? Salvatorul, adică.

Magul își concentră privirea către Erou, se încruntă, și începu să mormăie ceva, pe sub mustața groasă. După o vreme, cuvintele deveniră inteligibile.

- Cineva. O ființă umană a acestei lumi. Nimeni n-o știe, și e mai bine așa. Dușmanul n-o poate distruge, sau... Sigur, e posibil să nu apară, și atunci totul este pierdut; iar dacă apare, poate nu e de găsit, și atunci iarăși totul este pierdut. Iar dacă e găsit, poate nu ți se alătură, sau poate nu este prezent la confruntarea finală cu Dușmanul, sau poate te părăsește între timp, sau poate Dușmanul îl răpune... Vocea îi căzu obosită într-o bolboroseală.

- Deci nu avem nici o șansă, trase concluzia Eroul.

- N-am spus asta. Există o șansă. Întotdeauna există o șansă. Dușmanul știe asta și va încerca să vă distrugă. Neștiind cine este cel Menit, va încerca să vă distrugă pe toți. Tu ești cel mai în pericol, știe că fără tine nu va avea loc confruntarea finală, Bătălia – dar pe tine te poate recunoaște, din fericire. Nefiind de pe această lume, Dușmanul nu îți poate ști păcatele. Poate va crede că Eroul este Salvatorul, deoarece el nu știe de cele ce Calandra mi le-a spus între patru ochi.

Eroul se uită speriat în jur, ca pentru a găsi un loc unde să se ascundă. „Ce naiba caut eu aici?”, se întrebă în gînd. „Eram liniștit, la masă, mîncam sandvișul preferat, scriind idioțenii la computer, mai erau cîteva zile pînă la salariu...”

Bătrînul îi spuse, parcă citindu-i gîndurile:

- Cred că totul a pornit de la Joc. Ceea ce scrii tu, în jocul tău, este povestea luptei eroice împotriva Dușmanului. Deși povestea ta avea alți eroi, avea alți monștri, se petrecea pe alt tărîm, totul reflectă lupta care va avea loc aici. Dacă vei putea să scrii jocul așa cum trebuie să se întîmple, și să îl trăiești jucînd, sau să-l joci trăind, adunînd în jurul tău eroi și prieteni care să te ajute, poate că jocul se va sfîrși apoteotic, printr-o mare victorie, și atunci lumea va fi salvată. Sau poate că vei fi înfrînt și viața ta se va sfîrși aici și acum, și lumea se va sfîrși și ea odată cu tine. Încă nu știm, dar totul depinde de tine. Sau, mai bine zis, și de tine. Nu vezi că fiecare își are rolul lui, mai mic sau mai mare? Albin cu visul lui, eu cu devinația mea, Calandra cu tainele ei. Poate chiar și curtenii incapabili ai tărîmului... Asta ar trebui sa îți arate că cel Menit poate fi oricine. Poate fi un umil grăjdar, sau poate un hoț, sau poate un prinț, poate fi femeie, bărbat, sau copil. Poate fi elf sau pitic, sau uriaș. Nu poți refuza pe nimeni să ți se alăture, dar nu poți invita pe nimeni să o facă. Șansa bună și norocul joacă un rol hotărîtor în căutarea ta. Fără speranța că soarta ne stă alături, nu are rost să încercăm să facem ceva. Tu, dacă nu vrei să o faci, te poți întoarce acasă, dar cred că povestea ta din joc nu se va întîmpla, de fapt nu se va mai întîmpla nimic, niciodată.

- Mi se pare ca nu prea am de ales, zise Eroul, secătuit. Nu fusese niciodată un erou, nici în tinerețe, cu atît mai puțin acum cînd vîrsta i se atîrnase de încheieturi. Fugise nu o dată din fața

pericolului, uneori mințise să își scape pielea. Nu fusese chiar un laș, dar nici nu își asumase riscuri. Și acum?

- Nu trebuie sa fii neapărat un erou, zise magul – de parcă îi citise din nou gîndurile. De multe ori, înșelăciunea este o armă. Chiar și fuga este sănătoasă, la nevoie. Trebuie să te gîndești că sarcina ta este să-i aduni pe eroi, ei vor duce lupta, în final. Și să încerci să îi ții în viață, pînă în clipa de mare nevoie. Oricum, Dușmanul este prea puternic ca să îl poți înfrînge singur. Dacă te găsește înainte de vreme, nu ai nici o șansă. Dar, poate că și el se va prinde în joc, va aștepta întîlnirea finală, decisivă, între timp trimițîndu-și doar slugile. Ar fi singura noastră șansă. Și să apară Salvatorul, la ceasul de nevoie, bineînțeles.

Nu pot să îți dau nici un sfat despre cum și ce trebuie să faci. Încearcă să trăiești povestea ca pe un joc, ca pe un vis. Lasă soarta să își joace rolul. Eu nu o să pot să îți stau alături cu sfaturi, mai ales că nu am de unde să ți le dau. Calandra mi-a arătat că dacă stau în prezența ta, lupta se va sfîrși înainte de a începe, că trebuie să dispar. Așa că o să dispar. O să ai parte de alți sfătuitori, poate chiar de un mag, dacă soarta așa vrea.

Doar un sfat îți pot da, fără a aduce o schimbare în datele poveștii. A fost odată și este mereu un Erou, un Rob, un Harap, zis uneori cel Alb. El își duce la bun sfîrșit încercările, dar uneori nu. Aceste întîmplări îi aduc în jur prieteni care îl ajută - și acesta este rolul lui mereu: poate aduna pe cei care îl vor ajuta. Ființe năzdrăvane sau gîze, oameni simpli sau eroi... Fără ei, Harap-Alb nu va învinge niciodată. Asta trebuie tu să faci acum: să-l găsești pe Harap-Alb. El va reuși să-și găsească tovarășii. Cred eu că Salvatorul este tocmai acel Harap-Alb al tărîmului nostru. Găsește-l, și poate șansele noastre nu sunt pierdute...

Povestea ta începe de aici, din Sala Tronului. Poate a început deja, sau poate că nu. Du-te înapoi acolo și încearcă să vezi ce ai de făcut. Nu știu ce să îți dau să te ajute pe drum. Aș putea să îți dau cîteva elixire magice, dar nu știu dacă te vor ajuta; de fapt, nu am nici unul pregătit. Nici armuri magice nu am, sau arme vrăjite. Cum ziceam, nu știu cu ce te pot ajuta. Poate e mai bine așa, orice obiect magic pe care îl ai asupra ta, ar putea atrage atenția vreunui slujitor de-al Dușmanului. Ba stai puțin, ceva tot am ca să îți dau.

Se repezi din nou la rafturi și, de undeva de acolo, scoase

cutiuța simplă, cu alune. Sau poate o cutiuță asemănătoare, avînd un alt conținut.

- Ia asta cu tine. Nu știu dacă o să te ajute la ceva, Calandra spunea că un dar de la mine, ceva de care să mă despart cu foarte mare strîngere de inimă, s-ar putea să îți vină vreodată în ajutor. Cum în acest moment nu am nimic mai prețios decît această cutie, nu văd ce altceva ar putea fi. Așa că, ia-o și pleacă, înainte să mă răzgîndesc!

Acestea fiind zise, bătrînul mag se duse hotărît la masă și băgă o alună în gură. După cîteva clipe, încăperea se zgudui sub torentul de tuse horcăită, în timp ce pe obrajii vraciului, lacrimi de fericire i se scurgeau spre barbă. Eroul deschise încetișor ușa și păși pe coridor, ținînd cu grijă cutia în mînă. Trebuia să găsească cît mai repede un sac, sau altceva în care să o pună, nu putea să meargă cu ea așa, sub braț. Ușa se închise în spatele lui, tăind scurt horcăielile magului.

5

(în care pornim la drum cu cine nu trebuie)

Am lăsat pergamentul pe masă şi m-am culcat. În zilele următoare, imediat după ce mă întorceam de la lucru, mă scufundam în lectura poveştii tot mai interesante a Eroului şi a tovarăşilor lui. Şi, în timp ce avatarurile lor se desfăşurau sub privirile mele, întrebări fără număr îmi tulburau lectura. Oare Eroul va reuşi să-l găsească pe Harap-Alb? De fapt, de ce un erou al unui joc scris de o persoană trăind în America, se putea numi *Harap-Alb*? E drept, pergamentul primit era scris în romîneşte, de parcă cel care îl scrisese ar fi fost romîn - ca şi destinatarul ales. Poate de aceea îmi şi trimisese mie documentul. Dar poate că aici mă înşel, poate că documentul doar pare a fi scris în romîneşte, aşa îl citesc eu. Dacă eram danez, poate era scris în limba daneză, iar dacă eram evreu, în limba ebraică... Aşa că de ce Harap-Alb, un personaj de basm al romînilor? Se poate ca şi numele lui să se fi adaptat cititorului? Este oare posibil ca, dacă

documentul era citit de un francez, numele eroului să fi fost Roland sau mai ştiu eu care personaj francez? Dar dacă cititoarea era femeie? Eroul să se fi numit de fapt Eroina?

Şi, odată cu apariția fiecărui nou personaj, nu mă puteam opri să nu mă întreb: oare aceştia sunt Aleşii? Oare soarta întregii Lumi să stea pe umerii lor firavi? Pe umerii acelui Erou care căpăta tot mai mult o asemănare cu mine?

Dar să redau în continuare conținutul fabulosului document:

Odată întors în sala mare a Tronului, după ce se rătăcise de vreo două ori și după ce trebuise să se roage de un slujitor să îi descuie ușa, de fapt amenințîndu-l că se va duce să îl scoale pe Împărat din somn, să i se plîngă, Eroul se așeză pe treptele ducînd spre platforma tronului, încercînd să își adune gîndurile. Noaptea se lăsase deja, puțina lumină venind de la torțele aprinse, agățate de pereți din loc în loc.

Deci, ajunsese în lumea jocului. Dacă totul se va petrece precum își imaginase el, așa de fapt cum era descris în intenția lui de scenariu, șansele lui erau minime, deși nu imposibil de realizat. Ca în orice joc FRP, avea șansa de a aduna experiență și bani, cu fiecare luptă devenind mai puternic și mai bine înarmat. Mai știa că va avea în curînd niște tovarăși, unii din ei chiar eroi, deci cu niște calități care ar putea să i le completeze pe ale lui proprii. Sigur, totul era să treacă cu bine primele cîteva întîlniri. Singura lui amintire în domeniu era cea în care se luase la harță cu un coleg de clasă, care îl șicana strigînd după el: „Grasu' Contrabasu'!" Ei da, fusese destul de dolofan mai toată viața, dar asta nu îl împiedicase să se arunce fioros în lupta cu ponegritorul, mai ales cînd la întîlnire asistase și prima fată care îi stîrnise interesul. După o încăierare nu tocmai plină de virtuți, cu un ochi umflat, o ureche zgîriată, un dinte rupt (noroc ca era de lapte încă, se înlocuise în mai puțin de un an) și o mustrare amarnică din partea învățătoarei, încercase să uite cît mai repede episodul neplăcut. Respectivul coleg nu mai strigase după el cuvinte jignitoare, dar asta nu-i adusese o prea

mare bucurie, mai ales că ființa feminină de vis, o fetiță dintr-o clasă paralelă, cu șorțuleț alb scrobit și fundițe albe în codițe, cu picioare subțirele și noduroase și cu fața plină de pistrui, găsise de cuviință să se plimbe tocmai cu colegul cu pricina. Bătaia primită de la părinți nu ajutase nici ea prea mult...

Oricum, în anii ulteriori, asemănarea lui cu un contrabas se mai diminuase. Înălțimea lui depășise media pe clasă, și ceva lecții de lupte marțiale, pe care avea grijă să le amintească în treacăt, cînd era și cînd nu era cazul, îl ținuseră la adăpost de porecle. Ulterior, căutase compania persoanelor mai educate, pentru care ascunderea opiniilor era o virtute, astfel că nu mai fusese niciodată pus în situații neplăcute. Cum avea deci să facă față acestei situații, cînd amintirile lecțiilor de judo deveniseră extrem de reduse, mușchii aproape atrofiați îl făceau să ocolească orice efort mai intens – începuse deja să regrete că nu urmase sfaturile prietenei de a frecventa sala de aerobică – și mai ales cînd era de presupus să întîlnească în luptă directă, probabil pe viață și pe moarte, mai știu eu ce monstru?

- Ha! Nu ți-e somn? Pot să te ajut într-un moment, numai o clipă, numai o clipă! Glasul pițigăiat, destul de asemănător cu cel al bătrînului Zivnir, venea de la o umbră deșirată ce apăruse lîngă tron, folosind probabil una din ușile situate în peretele cu marile fresce. Posesorul ei se dovedea a fi un personaj devenit destul de cunoscut de acum: Zildir, nepotul Marelui Vraci. Nu numai că înfățișarea lui rămăsese în memoria Eroului, dar asemănarea cu unchiul său era și mai frapantă acum, cînd Eroul petrecuse ceva vreme în prezența acestuia din urmă. Roba la fel de azurie, decolorată și pătată, fața la fel de ridată, ochii la fel de nevinovați, de un azur chiar mai intens decît cel al robei, părul la fel de cărunt… Ba aici se dovedea a fi o mică deosebire, părul era mai mult sur decît alb. Amintindu-și identitatea persoanei din fața lui, nu putu să nu-și amintească și rezultatele vrăjilor lui făcute în prezența împăratului și a curții, ceea ce îl făcu să strige speriat:

- Nu, nicidecum, nici vorbă de somn! Nici măcar nu vreau să merg la somn, mă simt bine așa cum sunt.

- Atunci te pot ține treaz, numai o clipă, o singură clipă! îngăimă vraciul plin de speranță.

- Nu cred că este nevoie de așa ceva, nu deocamdată, oricum! Poate mai încolo, altă dată… Eroul nu voia să îi dea speranțe deșarte săritorului vraci; dacă nu ar fi avut experiența anilor lungi, trăiți în prezența persoanelor educate, care își ascundeau cu mare grijă gîndurile intime, i-ar fi spus în față „nenorocitului de Zildir”, cum îl numise Marele Vraci cu numai o jumătate de oră în urmă, să îl lase în pace și să nu mai apară în veci prea aproape de ființa lui.

Vraciul se posomorî, ochii blînzi devenind tristețea întruchipată.

- Știi, nimeni nu-mi acceptă ajutorul. Eu încerc și încerc, dar dacă nu mă lasă nimeni să practic, nu am cum să învăț. Nici nu știu cum au reușit tata și unchiul să învețe toate aceste vrăji, cum de-au fost lăsați să practice. Tata nu a apucat să îmi spună, săracul, și de la acea experiență nefericită, unchiul mă evită pe cît posibil. Nici acum nu vrea să îmi spună ce se întîmplă, are ceva important în lucru, dar nu vrea să îmi spună și mie, nicidecum…

- Poate că este ceva care poate merge rău și fără ajutorul tău… îl luă pe Erou gura pe dinainte.

- Exact așa a spus și unchiul, încuviință vraciul. Eroul încercă să aprecieze vîrsta acestuia, dar nu găsi nimic pe care să își întemeieze aprecierea. Arăta ca un bătrîn apropiindu-se de pensie, dar poate că în această lume oamenii îmbătrîneau mai curînd. Pe de altă parte, Zivnir îi dăduse impresia că are cîteva secole pe umeri, arătînd totuși aproape la fel de tînăr, sau de bătrîn, ca și nepotul său.

- De cîți ani ucenicești în ale magiei, cu unchiul tău? îl întrebă pe Zildir.

- Oooo, de mult, cred că de vreo trei, patru decenii. De cînd m-am întors de la unchiul Zulnar, din împărăția Rumilor. Aș fi început să ucenicesc la el, de fapt de aceea m-am dus acolo, dar după ce m-a ținut ca ucenic vreo douăzeci de ani pe lîngă el, a dispărut, într-o noapte. Nici nu știu dacă a încercat vreo vrajă care a mers prost, sau a plecat de bună voie undeva.

Stătu cîteva minute tăcut, cu privirea pierdută în depărtări. Continuă, trist:

- Nu știu de ce mi se întîmplă așa întotdeauna. Tot mereu cineva de lîngă mine dispare înainte de vreme, cînd am mai multă nevoie de el. Unchiul Zulnar a dispărut cînd să îmi încep

ucenicia cu el. Zilfica, nepoata lui din partea soției, a dispărut tocmai cînd adunasem destul curaj să o cer de soție. Tata a dispărut pe cînd încercase să mă învețe cum să stăpînesc curenții magici. Pînă și Zulmina, fata care acceptase să mă ia de bărbat, a dispărut într-o noapte… Numai ieri, cînd încercam să iau cîțiva peri din coada Filuminei, aceasta a dispărut fără urmă. Tristețea păru că îl copleșește și eroul se așteptă să vadă lacrimi curgînd din ochii nevinovați, de prunc.

- Filumina? întrebă Eroul, neștiind ce să zică.

- Pisica. Singura ființă care mi-a stat în preajmă mai bine de două decenii. Una din puținele vrăji reușite de mine, deși nu știu ce am făcut. Nici ceilalți vraci nu au reușit să priceapă ce am făcut. Filumina, care se apropia de ceasul morții, avînd peste doisprezece ani - după spusele prietenei mele Zulfina, care o crescuse de mic pui -, cînd s-a lipit de mine, a întinerit deodată și de atunci a rămas neschimbată. Se pare că am făcut-o nemuritoare...

Declarația neașteptată veni ca o constatare simplă și fără emfază; nu o lăudăroșenie, ci un fapt normal, care poate avea loc oricînd, i se poate întîmpla oricui și oricum. Vraciul ori era inconștient, ori extrem de modest. Viața fără de moarte, ăsta fusese visul omenirii, dintotdeauna. „Dar pe urmă, suntem în lumea jocului," gîndi Eroul.

- Cred că o să dispar și eu, spuse Eroul cu voce tare, gîndindu-se cum și pe unde să dispară.

- Nu, nuuu, stai liniștit. Nu fac nici o vrajă, dacă nu vrei să te ajut. Cine ești de fapt? Porți niște haine extrem de curioase, nu am văzut așa ceva niciunde în călătoriile mele.

Iată că aiuritul de vraci avea totuși ceva putere de observație, sau poate că într-adevăr înfățișarea Eroului sărea în ochi majorității privitorilor. Albin nu amintise nimic, cum de altfel nici Marele Vraci nu spusese nimic despre haine, dar asta probabil se datora faptului că ei erau pregătiți, ei îl aduseseră aici, pe tărîmul lor. Dar ceilalți… mai bine ar căuta undeva un dulap cu haine, să își schimbe înfățișarea. Și un sac pentru cutia pe care o ținea pe genunchi.

- Știu un loc unde îți poți schimba hainele, spuse Zildir, parcă citindu-i gîndurile. Nu îți fie frică, o să încerc să nu fac nici o vrajă, pînă cînd nu discut cu unchiul. Poate îl conving să mă ia

de ucenic, totuși, sau să mă învețe cîteva trucuri. Hai cu mine, nu este departe.

Fără a aștepta răspunsul Eroului, se îndreptă spre ușă. Eroul stătu o clipă pe gînduri, după care îl urmă. L-ar fi lăsat să dispară, dacă ar fi știut că vraciul se va lăsa păgubaș în dorința lui de a-l ajuta. Dar dacă acesta se înfuria și făcea vreo vrajă nevinovată, cu urmări dezastruoase? Și mai ales, dacă apariția acestuia era într-un fel sau altul legată de căutarea lui? Trebuia să lase lucrurile să se desfășoare în voia lor, dacă nu putea să le controleze. Poate că Zildir va dispărea de la sine, neavînd nimic de-a face cu povestea…

- Nu cred că doarme, spuse Zildir în timp ce îl conducea pe coridoarele întunecoase, luminate doar din loc în loc, mai ales la întretăieri, de torțe pîlpîitoare. A venit de cîțiva ani din Gipang, țara de dincolo de zări, și încă nu s-a obișnuit cu timpul nostru, doarme mai toată ziua și stă treaz noaptea. Este extrem de prost, dar nu lăsa să se observe că gîndești așa despre el, are o sabie foarte ascuțită! Altfel, are o inima de aur, o să vezi.

Cînd amintise de prostia personajului necunoscut, își trăsese capul între umeri, stînjenit probabil că trebuise să bîrfească o persoană care nu era de față, dar Eroului i se păru ceva normal. În cercul lui de oameni educați, acesta era obiceiul: a spune cele mai năstrușnice bîrfe despre persoanele lipsă. Și de a ascunde lucrurile evidente cînd acestea erau de față. Așa că, mica bîrfă a vraciului îl lăsă nepăsător.

Ajunși la o ușă groasă din lemn, cu cîte un steguleț de o parte și de alta, vraciul bătu la ușă mai întîi încetișor, timid, după aceea din ce în ce mai zgomotos, dar cum nimeni nu veni să deschidă ușa, în cele din urmă Zildir se hotărî să încerce o vrajă. Fără a-l întreba pe Erou, bineînțeles. Așa încît, dispariția ușii îl luă pe acesta din urmă pe nepregătite, tocmai cînd începuse să dea și el cu pumnul în ușă, în încercarea de a-l ajuta pe vraci să atragă atenția persoanei, sau persoanelor de dincolo de ușa încuiată. Deci, Eroul se trezi plecînd după pumnul aruncat înainte spre ușă, aterizînd în final pe o saltea tare, întinsă pe podeaua încăperii. De acolo, ridicînd privirea, zări tălpile albe ale unor ciorapi de lînă, trase pe o pereche de picioare încrucișate.

- Hitaiori-san, plecăciune. Netrebnica ta slugă a greșit

intrînd în intimitatea ta, la o oră de meditație. Arată semn de înțelegere și iartă sluga ta plecată.

Aste cuvinte fuseseră rostite de către Zildir și Eroul, întins încă pe burtă pe saltea, cu gîtul răsucit, încercînd să deslușească cine era stăpînul tălpilor înciorăpate, nu putu să își dea seama dacă vraciul încerca să îl scuze că dăduse buzna în încăpere, sau dacă își cerea iertare pentru vraja proprie, vrajă care avusese, într-un fel, urmarea scontată.

Eroul se adună de pe jos și putu să îl privească pe cel în a cărei încăpere intrase. Era un tînăr de vreo douăzeci, douăzeci și cinci de ani, cu părul tuns scurt, cu excepția unei codițe răsucite în vîrful capului, cu mustăți subțiri deasupra buzelor strîns adunate;, care stătea cu palmele așezate pe coapsele picioarelor încrucișate, cu ochii închiși. Calm, acesta deschise ochii și îi privi liniștit. Fără nici o îndoială, tînărul era un reprezentant tipic al nației nipone, îmbrăcat într-un kimono gri, încins cu o eșarfă la brîu, încălțat în obi, așezat pe podeaua acoperită cu tatami. Camera era decorată în stil nipon, simplu, pe un perete atîrnînd o katana, într-un colț stînd așezată pe un schelet de lemn o armură emailată de samurai, iar lîngă fosta ușă stînd frumos aranjați o pereche de șlapi pe care intrarea intempestivă a Eroului nu reușise să-i deranjeze.

Tînărul se aplecă și mai mult din șale, atingînd aproape genunchii cu fruntea și, cu un gest larg făcut cu mîna, îi invită să se apropie. Ochii lui negri îi priveau fără uimire, dar și fără interes.

- Mare vrăjitor de la curte din vest facem cinste, vizitînd. Vedem adus nou prieten. Estem binevenit.

Zildir se apropie de tînărul nipon și se așeză și el cu picioarele încrucișate, deși se vedea că nu este foarte obișnuit să stea în acest mod. De fapt, picioarele lungi și subțiri, cu genunchi noduroși supradimensionați, ițiți acum de sub anteriul care se desfăcuse pînă la brîu, nu își puteau găsi o poziție prea comodă, în nici un caz prea demnă. Conștient, probabil, de acest lucru, magul, avînd încă lățit pe față zîmbetul de mulțumire produs de lauda tînărului, încercă fără prea mult succes să tragă poalele robei deasupra genunchilor goi.

- Bucuria întîlnirii cu tine ne va lumina noaptea. Îți mulțumesc în numele noului meu prieten.

Tînărul se aplecă în fața Eroului, care între timp se așezase și el cu picioarele încrucișate. Știa că în scurt timp va fi cuprins de crampe, dar nu putea să se întindă pe o coastă.... Nu ar fi fost destul de demn.

- Permite slugii tale să te prezinte vizitatorului nostru, se aplecă Zildir spre tînăr, făcînd ca roba, întinsă la maximum datorită faptului că se așezase pe ea, să trosnească pe la cusături. La încuviințarea gazdei, vraciul se întoarse către Erou.

- Gazda noastră prea binevoitoare este Hitaiori-san, fiul marelui Shingen-san, Shogunul Gipangului. El este venit la curtea slăvitului Albin Împărat, luminoasă fie-i fața, trimis de către tatăl său să-și completeze educația.

- Hough! spuse tînărul Hitaiori, aplecîndu-se spre vraci mai întîi, apoi spre Erou. Cei doi îi răspunseră la fel de îndatoritori, cusăturile robei lui Zildir protestînd din nou, vehement, împotriva eforturilor la care erau supuse.

- Din cîte am înțeles de la sfetnicul prințului, Okhan-san, Shingen s-a războit cu ceilalți lorzi din Gipang vreo treizeci de ani. A început ca un mic lord, cu puține resurse, puțini oșteni, puțină experiență... Încet-încet, a învățat să evite lupte decisive cu vecini prea puternici, producîndu-le, în schimb, pierderi grele în lupte de hărțuială, și cucerindu-i cînd oștile acestora deveneau prea slabe. Totul a durat ani și ani, cum am zis. Numai un singur lucru a neglijat Shingen, alergînd mereu după bani pentru oști, pentru arme, pentru alianțe, pentru daruri către populație... să aibă grijă de educația prințului născut între timp. Așa că, în momentul cînd reușea să devină shogun al Gipangului, Hitaiori împlinea și el majoratul. Acum toți din Gipang îi spun Hitaiori Prostălăul...

- Hough! încuviință fericit prințul, auzindu-și numele pronunțat.

- Nu înțeleg, totuși, zise Eroul. Chiar și fără o atenție deosebită, el nu avea cum să rămînă idiot, ci doar needucat.

- Uiți că aici, pe tărîmul nostru, noi suntem în lumea jocului? Doar și tu ai jucat o versiune mai veche, destul de slabă, trebuie să spunem, a lui Shingen, nu?

Amintirea orelor petrecute în tovărășia jocului strategic înflori în mintea Eroului. Își amintea acum.

Lupta chiar așa se desfășurase, reușise pînă la urmă să stabilească o strategie în care cădeau în capcană toți marii conducători de oști, unul după altul, reușind în final să-i învingă pe toți. Și își mai aminti și concluzia jocului, în care i se atrăgea atenția că, din păcate, urmașul lui la tron, fiul căruia ani de zile îi neglijase educația, nu se va ridica la nivelul așteptărilor, shogunatul dispărînd odată cu săvîrșirea lui din viață. Și totuși, ce avea asta cu aventura prin care trecea? O și zise, cu voce tare:

- Ce are asta de-a face cu motivul pentru care sunt aici?

- Nu ți-a zis unchiul? Așa e, uneori și el este cu capul în nori, zăpăceala asta se moștenește în familie - făcu magul cu ochiul, vesel. Vezi, știu mai multe lucruri decît te-am lăsat să înțelegi. Între noi, vracii, mai ales dacă suntem din aceeași familie, există o legătură telepatică. De fapt... nu chiar, poate mai curînd sunt puține din cele gîndite de unul sau altul dintre noi, care să nu fie cunoscute și de ceilalți membri ai familiei. Mai ales dacă aceste gînduri nu sunt bine păzite. Unchiul a încercat să le ascundă cu grijă pe ale lui, nu neapărat față de mine cît mai ales de Dușman, dar trebuie să îți spun de acum că am ceva talent în a citi gîndurile unchiului meu. Deci știu, în mare, de ce ești aici. Urmăream o ocazie în care să pot să te rog să mă iei și pe mine cu tine.

- Pe tine? întrebă uimit Eroul. De ce vrei să vii, doar știi ce pericole mă așteaptă? Crezi că tu ești unul din eroii așteptați?

- Nu cred asta, îmi cunosc lipsurile. De fapt, de aceea și vreau să vin cu tine. Poate în drumul nostru voi reuși să trec peste blocajele mele și voi fi în stare să fiu și eu un adevărat vraci. Nici nu știi ce greu îmi vine să știu ce gîndesc ceilalți vraci despre „nevrednicul de Zildir”, oftă el, cu obidă. Am ajuns în situația de a trebui să plec de aici, oricum și oriunde. După încercările de azi, Albin mi-a dat de înțeles că prezența mea este extrem de nedorită la Curtea lui. Aș merge la altă curte, dar mi s-a cam dus buhul…

- Sincer să fiu, nu-ți prea doresc prezența prin preajmă. Am văzut de ce ești în stare și cred că situația mea este destul de grea și așa.

- Dar poate o să ai nevoie de un vraci, ce o să faci fără vrăji cînd întîlnești dușmani care le vor folosi? Harap-Alb a acceptat ajutorul unei furnicuțe...

- În situația în care sunt acum, nu cred că va face vreo diferență, răspunse Eroul, tresărind totuși la amintirea numelui eroului de basm. Cel puțin pot să o rup la fugă… Eventual, adăugă după o clipă de gîndire. Cu tine, făcînd vrăji în preajma mea, probabil nici această ultimă șansă minimă nu aș mai avea-o.

- Înțeleg că ești destul de neîncrezător în privința posibilităților mele de a trece peste blocaj. Dar să știi că în familia noastră acest lucru nu este rar. Uite, de exemplu, ce a pățit fratele bunicului meu, pe cînd era tînăr.. Ascultă povestea lui și hotărăște dacă mă iei cu tine sau nu, dar numai după ce o asculți.

Eroul se așeză cît mai comod cu putință pe tatami-ul tare, și se pregăti să asculte. Hitaiori se aplecă, zîmbind vesel și tîmp, către cei doi oaspeți ai săi, după care bătu din palme. La acest semnal, o tînără niponă apăru în genunchi în deschizătura ușii, cu o mică măsuță lăcuită. Pe măsuță erau aranjate un ibric metalic, alături de ceșcuțe și farfurioare din porțelan. Privi uimită la ușorii din care ușa lipsea cu desăvîrșire, dar nu făcu nici un comentariu. Trecu pragul, ridică măsuța în brațe și o aduse între cei trei bărbați. Se așeză din nou în genunchi, așeză măsuța la egală distanță de fiecare, după care turnă în niște ceșcuțe mici, smălțuite cu roz și alb, o licoare verde despre care Eroul bănuia a fi ceai. Întinse fiecăruia dintre ei o ceșcuță și rămase tăcută, în genunchi, așteptînd să reumple ceșcuțele. Primul care bău ceaiul fu Zildir, care sorbi licoarea tare și fierbinte dintr-o înghițitură, se înroși brusc la față, dar își păstră cumpătul și începu să povestească...

6

(în care un vraci ne spune basme)

Fratele străbunicului meu Zilmir, Zulfar pe numele lui, trăia pe atunci la curtea Muscalului. Acceptase la beție, se zice, un contract cu Marele Tzîr Vlastoi și, înainte să se trezească din beție, era deja pe drumul lung al Moskalăi, cu toată familia - care cuprindea pe atunci, pe lîngă vraciul Zulfar și bătrîna lui soție, Julmida, toți cei patru copii cu care îi blagoslovise Marele Zeu.. Între aceștia, Zulmad era al treilea ca vîrstă și al doilea băiat. Deci nu era direct moștenitor al bătrînului Zulfar, după cinstita orînduire a breslei noastre, a vracilor. El a fost una din excepțiile legii naturale a magilor: la noi nu se naște mai mult de un băiat de familie. Și rar se nasc două fete...

Pe atunci, Zulmad era tînăr, abia dacă învățase să aprindă focul în vatră - fără a aprinde toată casa – și să-l stingă fără apă. De vrăji mai mari încă nu se apucase, speriat de amenințarea cu moartea din partea tatălui său. O încercare nefericită îl lăsase pe Zulmad fără un ochi și fără păr pe cap, iar Zurmad, fratele mai mare și cuvenitul moștenitor al familiei, trebuia dus în brațe de

colo pînă colo... Se pare că Marele Tzîr nu auzise toată povestea, altfel ar fi încercat să angajeze alți vraci, și nu pe amărîtul de Zulfar. De fapt, mai tîrziu a avut grijă să pună în par capetele trimișilor lui, la înapoierea lor la Moskala, văzînd cum i-au fost îndeplinite poruncile. Puțin a lipsit să nu poruncească nenorocitei familii de vraci să își continue drumul spre nord, spre pustietățile Taigăi. Această poruncă nu a fost dată din două motive, știute de noi mai ales, de cei din familia Zalmarilor și poate de cei din familia de vrăjitoare a Jolimarelor. Deci, pe de o parte, Marele Vlastoi avea nevoie de un vraci, iar unul necunoscut e mai bun decît nici unul – și cine știe ce vrăji ar fi putut face bătrînul Zulfar la supărare, trezit din beție de frigul Marelui Nord?! Pe de altă parte, tînărul Zulmad, crezîndu-l pe tatăl lui încă amețit, se trezise chiar atunci să facă o mică vrajă, și anume își dorise să privească mai de aproape capetele înfipte în pari, ajutînd întreaga Curte să se bucure de această priveliște nouă. Nouă pentru Zulmad și familia lui, care venea de pe meleaguri sudice mai blînde, nu pentru curtenii Muskuli, care aveau parte de astfel de priveliști dacă nu zilnic, destul de des, totuși, ca să ajungă să se întrebe dacă nu cumva și ei vor fi în curînd oaspeți ai zișilor pari.

Așa că, în loc să aducă parii cu capete cu tot mai aproape, precum își dorise, mutase întreaga Curte mai aproape de pari; de fapt, Vlastoi ajunsese să îmbrățișeze unul dintre aceștia, și anume exact pe acela unde îl înălțaseră, deasupra tuturor celorlalți, pe șeful ambasadei trimis la Curtea Albilor. Acțiunea fusese într-atît de neașteptată, încît mulți din curteni crezuseră că teama lor ascunsă și permanentă prindea dintr-o dată viață, iar marele Tzîr simțise și el, pentru o clipă, gustul parului proaspăt geluit, aducîndu-și aminte de învățături bătrînești pe care el, de obicei, nu și le prea amintea, ca de exemplu de cea care te îndeamnă să nu faci altora ceea ce nu ai vrea să ți se întîmple ție însuți. Oricum, manifestarea de forțe magice și groaza cumplită prin care tocmai trecuse, îl ajutară pe Vlastoi să ajungă la concluzia că un vraci la Curte este un lucru de dorit, pînă una-alta. Așa că îi dărui

un caftan nou vraciului Zulfar, o casuță nu prea departe de palat, în care să-și adăpostească numeroasa familie, și un contract de angajare pe o perioadă nedefinită - cu amenințarea parului, în caz de reziliere.

Iar tînărul Zulmad, pe atunci la frageda vîrstă de trei-patru decenii, după o bătaie soră cu moartea din partea tatălui său, fusese alungat din casa familială. Cu excepția mamei Julmida, toți ceilalți membri ai familiei răsuflaseră ușurați la aflarea veștii, nu de alta, dar casa era destul de micuță, iar lipsa din casă a nenorocosului cîrpaci de vraci le aducea puțin din liniștea dorită. Nimeni nu privea cu plăcere la posibilitatea de a li se întîmpla ceea ce căzuse pe capul bietului Zurmad.

Ajuns pe ulițele Moskalăi exact cînd iarna bătea la ușă, fără nici o obligație de a sta pe acele meleaguri bîntuite de vînturi crunte, chiar și în aceea perioadă a anului, tînărul Zulmad se gîndise că nu este nimic care să îl mai țină într-un loc unde nici familia și nici Curtea nu îi arătau o față prietenoasă. Așa încît se duse în bazaar și se lipi de o caravană care chiar atunci se pregătea să o ia pe calea lungă a sudului. Înfățișarea lui de om între două vîrste îi adusese ceva credit din partea unui mic negustor din Aramia, prea sărac să aibă de unde plăti slujitori înarmați. Așa că, iată-l pe Zulmad primind un caftan mai călduros și mai puțin pătat decît roba lui azurie, un iatagan și un capăt de frînghie - de care să tragă după el șirul de cămile ale noului său stăpîn, negustorul Selim ibn Hussein, din vestita cetate a Mokăi.

Spre marea lui surprindere, acest început se dovedise de bun augur: reușise să își pună iataganul la brîu, fără a-și spinteca șalvarii și fără a-și tăia piciorul. Așa că, pornise voios la drum, fără a da prea mare importanță tăieturii făcute în buricul degetului mare, cu pomenitul iatagan, pe cînd încercase să se încredințeze că era destul de ascuțit. Era.

Drumul dură zile și zile, aș putea zice luni și luni, trecînd de-a lungul fluviului imens al Moskalăi, prin țara Capcînilor și a sgripțonilor, ocolind Marea Amară, peste munți, prin țara Alimanilor, coborînd în sfîrșit în valea binecuvîntată a Tigranului, ajungînd, într-un tîrziu, în Aramia. Nu o să povestesc tot acest drum lung și periculos, o să spun doar că totul a decurs conform previziunilor, nepierind pe drum mai mult de o treime din caravană.

Selim era foarte mulțumit de decizia adoptată în Moskala, cînd îl luase pe Zulmad cu el. Deși nu dăduse de înțeles, recunoscuse în acesta pe unul din fii breslei numite a magilor, ținuți la mare preț prin Aramia, mai ales prin Pursia. Auzise chiar de familia adusă de curînd la Curtea Moskalăi, tocmai de la Rum - și s-ar fi făcut de rușine să nu audă, el fiind unul din ochii și urechile Marelui Halif trimiși în întreaga lume să adune zvonuri și secrete, în speranța că va veni odată și odată vremea Războiului Sfînt al muslanilor. Cum bine știm, acea vreme nu a venit încă nici acum, spre slava Marelui Zeu, dar priceputul Selim nu avea de unde să știe asta pe atunci. Oricum, el bănuise că Zulmad era unul din acei magi adus cu forța la Moskala. Altfel, cine ar fi fost destul de întreg la minte să ajungă pe aceste coclauri? se întreba singur, uitînd că și el ajunsese foarte departe de iubitele lui nisipuri arzătoare, ce înconjurau oaza părintească. Dar în cazul lui existau niște explicații, ușor de înțeles de orice muslan dreptcredincios: pofta lui de bani - gîndul la pungile pline de denari ascunse sub șaua cămilei pe care se hîțîna atît de plăcut, îl umplea de fericire -; și porunca Marelui Vezin care, neîndeplinită, ar fi dus la sfîrtecarea lui între patru cămile. Marele Vezin, ca și Marele Tzîr, nu prea arăta răbdare celor ce nu îi îndeplineau dorința exprimată... Deci, Selim îl primise binevoitor și cu alemalecuri pe fugarul mag, sperînd într-o încheiere cu bucurie a deciziei luate pe moment. Dacă Marele Vezin nu avea trebuință de un mag – trebuie să recunosc că Selim ibn Hussein nu avea nici o idee despre posibilitățile oculte ale magului luat cu el – atunci, în orice caz, vînzarea lui ca sclav în bazaarul din Bogdan i-ar fi adus cîteva mii de denari în pungă.

Neștiind ce planuri avea cu el zîmbitorul și amabilul stăpîn, Zulmad pășise fericit, încercînd să nu se lase

călcat în picioare de cămila care îl urma, rumegînd nepăsătoare. Din fericire pentru el, aceasta era, ca mai tot soiul ei de animale, destul de leneșă în a-și mișca lungile picioare, așa încît, în tot lungul drum pînă în Aramia, acest necaz nu i s-a întîmplat de mai mult de o duzină de ori. Știind urmările destul de imprevizibile ale propriilor vrăji, încercase să nu le folosească prea des, chiar dacă nu avea ațintită asupra lui privirea năprasnică a bătrînului Zulfar, tatăl rămas pe coclauri muskale. Așa că nu se folosise de vrăji decît de cîteva ori, în tot acest drum lung; din fericire, cu urmări neașteptate, chiar dacă nu extrem de dezastruoase.

Prima dată se întîmplase cînd își zisese să producă o ploaie, pe cînd străbăteau nesfîrșita stepă a sgripțonilor. Potopul de fulgere abătut asupra caravanei făcuse bietele cămile să o rupă la fugă – una din dățile cînd cămila îl călcase în picioare pe sărmanul Zulmad, făcîndu-l pe acesta să se agațe îngrozit de gîtul ei și să lase vrăjile să i se spulbere în vînt –, parte din cămile pierzîndu-se în noapte cu această ocazie. Ceata de sgripțonii, pe cale să atace caravana ce trecea pe sub nasul ei, nepăsătoare la pericolul care o amenința dintre dealuri, se văzu decimată de furtuna, care se abătuse din senin peste ea, mulțumindu-se, în final, cu doar cîteva cămile rătăcite, adunate după o zi, două, de pe întinsul stepei. Oricum, membrii caravanei nu aflară niciodată nici despre autorul potopului, și nici despre pericolul din care scăpaseră printr-o adevărată minune.

A doua oară se întîmplase în țara Alimanilor, după ce trecuseră munții. Printre cămilele pierdute prin munții sterpi și stîncoși, se numărau și cele care cărau lemnul necesar focului de seară, lemn atît de prețios pe acele meleaguri pietroase și lipsite de păduri. Așa că, lui Zulmad al nostru îi trecuse prin cap să facă un foculeț de tabără, să aibă călătorii unde să-și încălzească cina. Numai că, focul, în loc să se aprindă cuminte pe lespedea de piatră așezată cu mare grijă de vraci, cum ar fi trebuit să se întîmple, începuse să se scurgă din cer, deasupra capetelor lor. Din fericire pentru ei, vîntul, care se pornise în același timp – asta era tot isprava magului, el dorise o briză care să întețească focul pe cale să se aprindă pe lespede... - purtase focul ce se revărsa din cer către marginea taberei de noapte, exact deasupra capetelor cinstiților tîlhari alimani, aflați pe cale să atace caravana. Caravana scăpase numai cu sperietura și cu uimirea față de ajutorul primit „de Sus”, prin asta înțelegîndu-se „din Ceruri”. Cum alimanii erau și ei tot muslani, singura explicație pe care au putut-o găsi negustorii, acestei minuni întîmplate în fața ochilor lor, spre uimirea viitorimilor, fusese că tîlharii avuseseră pe sufletele lor niște păcate mai grele decît cele obișnuite și demne de respect, adică jaful și tăierea pungilor, uneori și a gîturilor foștilor posesori de pungi. Numai Selim începuse să bănuiască ceva, dar el își ținuse părerea ascunsă, începînd deodată să dorească înfocat terminarea cu bine a călătoriei, cît mai grabnic cu putință.

A treia oară se întîmplase pe malul Tigranului, pe cînd caravana încerca să treacă fluviul pe un bac prăpădit, din lemn putred. Bietele cămile, dezobișnuite de a vedea ape fără de margine în fața lor, și mai ales îngrozite să se cațere pe palancurile mișcătoare ce țineau loc de pod, se încăpățînaseră mai ceva ca niște catîri să se urce pe acele poduri. Orice rugă, bătaie, ademenire, înjurătură, se dovediseră a rămîne fără nici un rezultat. Zulmad se gîndise atunci să dea și el o mînă de ajutor. Așa că bacurile ajunseseră pe uscat, la mai bine de o milă de malul apei, spre necazul podarilor, iar caravana pe malul opus, cam la aceeași distanță de fluviu, spre uimirea călătorilor. Se plecaseră, deci, amintiții călători, cu frunțile în țărînă și începuseră să bată temenele înfricoșați, prin aceasta lipsind de la spectacolul oferit de Selim, care tocmai atunci se găsise să-și bată preacredincioasa slugă. Zulmad tăcuse chitic, simțindu-se cu musca pe căciulă. Urmarea fusese și de altă natură: bietele cămile, speriate de moarte de toată întîmplarea, refuzaseră să se întoarcă la fluviu pentru a fi adăpate, și porniseră vitejește spre sudul arzător. Aceasta decizie se dovedise a fi cît se poate de proastă, numai cîteva zile mai tîrziu, cînd aproape un

sfert din cămile muriseră de sete și de epuizare, alături de cîțiva călători mai puțin norocoși.

Dar, una peste alta, călătoria decursese mai bine decît se așteptase oricare dintre părtașii la ea, spre marea lor bucurie. Zărind mîndrele minarete ale Bogdanului, se aruncaseră cu toții cu fruntea în nisip și plînseseră fericiți. După care se duseră direct în imensul bazaar, cel mai mare din lumea aramilor, unde pungile aduse cu atît de mare grijă, tocmai din nordica Muskala, se înmulțiră în cîteva zile nemărginit, spre lauda Marelui Zeu.

Iar Selim ibn Hussein, după ce legă cele doisprezece cămile care supraviețuiseră mulțumitor drumului imens, de taraba ținută de Zaher ibn Hussein, preacinstitul său frate, îl luă pe Zulmad cu el și se înfățișară direct Marelui Vezin. Ce au discutat cei doi acolo, Selim și vezinul, în timp ce Zulmad se plictisea așteptînd într-o cămăruță fără geamuri, scobindu-se în nas, rămîne un secret pînă astăzi.

Ceva urmări au fost: Selim, de exemplu, nu a mai plecat niciodată spre Moskala, ci după un drum prin Raiul Afrikiei pînă în depărtata Hordoba, unde stătu mai bine de zece ani și, de unde se întoarse drept un negustor extrem de bogat, se retrase în liniștita lui oază familială, alături de cele trei soții și o droaie de mici Selimi. Unul din copiii lui ajunse mai tîrziu cadiu al Bogdanei, slujbă rămasă în familia lor de atunci încoace, iar unul din nepoți a fost marele călător Zulfiar ibn Hassan ibn Selim ibn Hussein, a cărui carte de călătorii bucură uneori serile înălțimii sale Albin, luminoasă fie-i fața. Dar ei nu mai apar în povestirea noastră, așa că să vedem ce a mai pătimit Zulmad.

După o vreme îndelungată, timp în care crezu că fusese dat uitării de către toată lumea și era pe cale să își caute o ieșire din Serai, apăru în încăperea în care se găsea, Marele Vezin. Acum, trebuie să spunem că Zulmad nu îl recunoscu pe acesta, mai ales că nu îl mai văzuse niciodată. Această nerecunoaștere se datora și faptului că vezinul venise la întîlnire îmbrăcat într-un simplu halat de casă, e drept, cusut în fir de aur și împodobit cu perle, dar care pe Zulmad nu îl impresionase cu nimic, nefiind obișnuit cu astfel de priveliști. Nici eșarfa galbenă înfășurată în jurul mînerul iataganului, pe care străinul care venise să discute cu el îl avea atîrnat la brîu, nu îi spusese prea multe, lipsit fiind de orice cunoștințe despre tradițiile și obiceiurilor aramilor. Această lipsă se manifestă și prin faptul că nu se aruncase pe burtă, pe podea, în fața marelui vezin, așa cum se cuvenea. De aici înțelegem că Zulmad era un om deosebit de norocos, în ciuda propriilor păreri, și că în acea seară vezinul era bine dispus, destul de bine dispus ca să treacă cu vederea păcatul ghiaurului spurcat.

Deci, vezinul începuse să îl tragă de limbă pe Zulmad, și fiind vezinul un om priceput în aceasta, aflase într-o oră tot ce Selim nu putuse afla în cîteva luni de călătorie. Îl uimiră peste poate spusele lui Zulmad, dar îi dădură încredințarea că făcuse bine răsplătind pe Selim cu larghețe și îl trimisese rapid peste mări și țări, înainte ca acesta să apuce să povestească în cetate despre magul adus cu el de la Moskala. Magul acesta, ajuns în deplina putere a harului său, s-ar putea arăta unealtă folositoare în drumul spre Halifat, își spuse vezinul zîmbindu-și în barbă. Dar cum să facem ca Zulmad să devină acel mag de care el are atîta nevoie? Așa își aminti el că pe o insuliță în Marea Rodie trăia un fost mare mag de la curtea Pursiei, ieșit la pensie, ieșit din mînă - după cum afirmau cei ce-l cunoșteau mai bine. Oricum, chiar pierzîndu-și darul de a face vrăji – ceea ce îi și atrăsese dizgrația de la Curte, pe aceea insuliță pustie – rămînea singura persoană cunoscută pe meleaguri aramice care îl putea ajuta pe nevrednicul vraci ghiaur.

Îl trimise, așadar, pe Zulmad din nou la drum, din nou spre sud, de data asta însoțit de trei luptători fioroși, și nu cu o caravană, ci pe un barcaz cu o pînză anemică și cîte un rînd de vîslași pe ambele borduri. Drumul dură din nou cîteva săptămîni, mai mult pe lîngă coaste, fugind din calea furtunilor, adăpostindu-se uneori în mici porturi de pescari, pînă cînd îi lovi furtuna tocmai pe cînd se și vedeau ajunși aproape la destinație. După

o zi și o noapte de luptă cu furtuna, pe cînd mai toți fuseseră aruncați peste bordurile scunde ale vasului de către valurile uriașe, inclusiv luptătorii cei fioroși – spre marele regret al sutașului Suleiman ibn Tolab, care nu putuse să-și ducă la îndeplinire ultima poruncă secretă a marelui vezin, și anume să-i taie gîtul spurcatului de mag înainte ca acesta să ajungă pe mîna altora – corabia se zdrobi sub loviturile valurilor, și toată lumea ce scăpase pînă atunci se înecă. Toată lumea, mai puțin Zulmad, adică. Acesta reușise să se agațe de o bucată de catarg și să se țină de ea: experiența căpătată, agățîndu-se de gîtul camilei se dovedea de folos cînd se aștepta mai puțin.

Îl purtă bucata de lemn cîteva ore bune, pînă cînd bietul nostru naufragiat simți că începe să înghețe și să-l apuce somnul. Ar fi grăbit el mersul bîrnei - dacă ar fi știut încotro, sau dacă nu s-ar fi temut de rechinii pofticioși care începuseră să le dea tîrcoale. Așa, se hotărî să încerce o vrajă, tot nu mai avea ce pierde dacă dădea greș. Aici se dovedi greșit, cel puțin la început. Pierdu brusc bîrna de sub el și era să se înece înainte să observe că bîrna se transformase într-o mică bărcuță, cu o pînză relativ murdară. Reușind, cu ceva noroc, să se salte în barcă, vazu că, în această tentativă își pierduse și cămașa, acum transformată în pînza atîrnată de acel catarg pirpiriu. Și pierduse și turma de rechini din jurul lui, asta după ce unul din ei devenise dintr-o dată fîșii sărate și uscate de carne, atîrnate la soare de catargul improvizat.

De aici încolo, totul devenise mai ușor. Ars de soare și de sete, mai ales după cîteva îmbucături din saramura de rechin, pofti niște apă, și se dovedi din nou extrem de norocos cînd reuși să golească bărcuța de apă, înainte ca aceasta să se scufunde; dar oricum, avusese parte și de ceva apă de băut. Chemă și ceva vînt să umfle pînza, și bărcuța nu se răsturnă, nici pînza nu se sfîșie în furtuna stîrnită. Noroc că furtuna se sfîrșise iute, după ce dăduse totuși ceva viteză bărcii. Mai chemă de cîteva ori vîntul, din ce în ce mai iscusit, astfel că după cîteva ore zări o culme ieșind din apă. Strigă și el, ca toți corăbierii lumii: „Pămînt!”, deși nu îl auzea nimeni, probabil cu mai multă bucurie decît mulți dintre ei, și spre seară reuși să tragă bărcuța la mal. Fără să îi pese de posibilele animale sălbatice de pe pămîntul abia descoperit, se întinse pe nisip și adormi, frînt de oboseală.

Îl treziră din somn valuri, care doreau să-l înece. În sfîrșit, venise mareea. Așa că naufragiatul nostru se repezi buimac și ud pînă la piele, sub faleza înaltă, să se adăpostească de valuri. Cum între timp apăruseră zorii, iar somnul îi sărise, se apucă să cerceteze împrejurimile. Plaja, pe care se afla, se întindea spre dreapta și spre stînga, pînă departe, dispărînd după faleza arcuită. Faleza era din lut galben fărîmicios, pe care cele cîteva încercări nereușite îl conviseseră că nu are cum să o suie. Cîteva ore de mers de-a lungul plajei îl aduse din nou în preajma bărcuței, acum sub forma unei epave, zdrobite probabil de valuri pe cînd el dormea fără griji. Deci, se afla pe o insuliță, ținut captiv pe plaja acesteia de o faleză imposibil de urcat.

Asta îl umplu de deznădejde și îl făcu să apeleze din nou la vrăji, ceea ce îl îngropă, aproape, sub un val de lut prăfos, prăbușit din faleză. După ce reuși să iasă de sub avalanșă, se convinse că faleza rămînea la fel, de necucerit. O nouă vrajă îl duse în apă pînă la brîu, și nu în vîrful falezei, cum ar fi vrut el. Dar învăța, învăța! Încercă din nou și se trezi atîrnat pe la jumătatea zidului sfărîmicios, care porni la vale cu el cu tot, sfîrșind astfel la poalele falezei, tușind și aproape sufocat sub o nouă avalanșă. Asta îl făcu să stea puțin pe gînduri înainte să mai încerce ceva.

Și atunci se auzi strigat. Privi uimit în jur, dar nu zări pe nimeni. Cîteva pietricele, care îi căzură în cap, îl făcură să privească în sus. Acolo, pe buza falezei, se zărea un omuleț care îi făcea semne cu brațele.

- Ahooo. Ahooo. Omuleee!

- Ahooo! răspunse Zulman, fericit că nu era singur pe insuliță.

- O să te ajut să ieși de acolo, îi promise omulețul,

după ce îl cercetă din priviri cîteva minute. Așteaptă acolo. După această promisiune, dispăru dincolo de buza falezei.

Neavînd oricum unde să se ducă, Zulmad se așeză în nisip și așteptă întoarcerea omului din vîrful falezei. Trecură așa cîteva ore bune; pe Zulmad îl apucase somnul din nou. Se trezi sub bombardamentul de pietricele aruncate de pe faleză.

- Îți trimit o frînghie pe care să te sui. Nu încerca nimic, suie-te numai, că altă frînghie nu am.

Făcîndu-se că nu aude critica voalată, Zulmad începu să se cațere pe frînghie. Noroc că aceasta avea noduri mari din loc în loc, care îl ajutară în efortul lui, altfel încercările prin care trecuse în ultimele zile l-ar fi făcut să se prăbușească. Nu era deloc sigur că o eventuală vrajă l-ar fi scăpat de la o prăbușire care să-i rupă gîtul. După o cățărare parcă nesfîrșită, care dură cîteva ore – după părerea bietului Zulmad, care încerca din răsputeri să rămînă cu gîtul întreg, dar și a străinului care își pierduse răbdarea, așteptîndu-l pe neîndemînatecul cățărător – Zulmad ajunse în sfîrșit la capătul de sus al frînghiei, de unde se tîrî pe burtă, cu răsuflarea tăiată, cît putu mai departe de buza falezei. Adică pînă la picioarele străinului, care îl privea posomorît. Acum acesta părea uriaș, privit așa, de la nivelul papucilor.

- Cum naiba ai ajuns aici? îl întrebă uriașul pe Zulmad, încruntat.

- Pe frînghia pe care mi-ai aruncat-o, răspunse acesta uimit de întrebare. O scară ar fi fost mai bună... Bună și frînghia, se grăbi să adauge, văzîndu-l pe străin înnegrindu-se la față și mai mult - dacă era posibil așa ceva, avînd în vedere că avea o piele neagră ca abanosul, în mod sigur nu de la soare. Era primul negru văzut vreodată de Zulmad, deși auzise de nația asta de oameni. După călătoria lui prin țara căpcînilor și sgripțonilor, nu se mai mira de nimic: acele nații erau galbene, spîne și cu fața pătrată.

- Probabil din același neam cu gipangii, Hitaiori-san, completă Zildir, întorcîndu-se spre tînărul prinț, care asculta povestirea liniștit, sorbind din ceai.

- Hough! răspunse acesta, închinîndu-se spre vraci mai întîi, apoi spre Erou. Răspunsul lui putea să însemne orice, încuviințare, bucurie că fusese băgat în seamă, sau invitație către cei doi oaspeți ai lui să soarbă din ceaiul de acum răcit. Tînăra gheișă umplu ceștile cu ceai fierbinte, iar Zildir, după ce sorbi din ea - opărindu-și din nou gura, continuă să povestească:

- Nu, se rățoi străinul la Zulmad, cum ai ajuns pe insulă?

- Păi, furtuna... se grăbi vraciul să dea vina pe altcineva. Corabia s-a scufundat, toți ceilalți s-au înecat, numai eu am avut noroc și am ajuns întreg la mal...

- Noroc zici, hehehe, rîse mînzește străinul, făcîndu-l pe bietul vraci să se întrebe neliniștit dacă scăparea lui din ghiarele furtunii și de colții rechinilor fusese într-adevăr ceva de care se putea bucura.

- Pe insula asta nu a mai călcat picior de pămîntean de peste douăzeci de ani. Cam de cînd s-a dus buhul că cei ajunși pe aici o sfîrșesc extrem de rău...

Străinul se așeză pe pămînt, cu picioarele încrucișate sub el. Privit de la înălțimea aceasta, se dovedea a fi de o înălțime obișnuită, era chiar probabil mai scund decît Zulmad, care între timp se ridicase și el în șezut. Bătrînul își scoase o pipă din sîn, o umplu tacticos cu tutun dintr-o pungă scoasă din brîul lat și o aprinse cu un amnar vechi și ruginit. În tot acest timp, aruncase priviri crunte pe sub sprîncene către Zulmad, acesta din urmă nădușit de teamă și întrebîndu-se extrem de serios ce îl îndemnase să se agațe de frînghia păcătoasă, în ciuda groazei lui de înălțime. Pînă la urmă, gîndul de a viețui la poalele unei faleze, mîncînd pești uscați sau chiar cruzi, nu mai părea chiar atît de greu de suportat, pe cît păruse cu cîteva minute înainte să apară frînghia aruncată de străin.

- Fumezi?

- Nu, dădu Zulmad viguros din cap.

- Foarte bine, nu am tutun mult. Ai auzit de Vrajitorul Bahran? întrebă sumbru străinul, pe care nimic nu

părea să-l mulțumească, și Zulmad se cutremură cu adevărat: auzise de acest mag cu renume sinistru, într-adevăr. Victimele lui se numărau cu sutele, și nici una din greșeală sau neglijență, așa cum i se întîmplase lui însuși, în cîteva din puținele lui încercări de a-și folosi harul de a face minuni.

- Am.... am aurit... auzit... - se bîlbîi Zulmad, simțind nevoia de a intra în pămînt, chiar dacă asta ar fi dus la o nouă prăbușire a falezei.

- Știi ce putere au vrăjile lui? Știi ce este în stare să facă cu ele? răcni negrul, trîntind cu pipa de pămînt.

- Îndurare, gemu bietul Zulmad, aruncîndu-se la picioarele străinului, cu fața acoperită cu poalele caftanului, așteptîndu-și sfîrșitul.

- Tot așa de mare era și puterea mea, completă trist străinul, izbucnind în plîns. Asta înainte s-o fi pierdut, se bătu el cu pumnii în piept, începînd să își smulgă barba rară.

- Adică, tu nu ești Bahran? reuși să șoptească Zulmad, cu fața încă în țărînă.

- Sigur că nu sunt Bahran, de unde ai tras concluzia asta? Sunt un biet mag de curte, care și-a pierdut puterea, hohoti în plîns bătrînul.

- Marele Vezin m-a trimis la un astfel de mag. Zicea că numai el este în stare să mă învețe să devin stăpîn pe vrăjile mele. Oi fi tu acel mag?

- Se poate, nu știu alt mag prin aceste coclauri. Numai că vezinul tău s-a înșelat, eu nu sunt în stare să te ajut, nu mi-a mai rămas nici o putere.

- Deci nu mai există nici o speranță, spuse Zulmad trist.

- Nu am spus asta. Multe depind de tine însuți. Te-am văzut făcînd vrăjile mai înainte, pe plajă, ești puternic în magie. Poate vei învăța să stăpînești aceste puteri. Acum vino cu mine.

Îl duse bătrînul mag pe Zulmad la căsuța lui. Era de fapt o mînăstire pustie, părăsită, veche de sute de ani, pe alocuri zidurile începuseră să se ruineze sub colții timpului și ai vîntului. Trăiră acolo mulți ani împreună, ajutîndu-se unul pe celălalt să treacă peste urîciunea vieții lor, lipsite de folosirea puterilor pe care simțeau că ar trebui să le stăpînească. Bătrînul nu îi spuse niciodată cum ajunsese el pe acele tărîmuri, nici dacă exista vreo șansă pentru ei să se întoarcă în lumea oamenilor, posibilitate pe care nu o prea luau în considerare acum, lipsiți fiind de putere.

Și iată că într-o toamnă, pe cînd florile minunate și mirositoare din grădină începură să prindă din nou viață după arșița verii, bătrînul mag îl chemă pe Zulmad lîngă el și îi spuse:

- Zulmad, se pare că a venit și timpul meu să mă duc la sînul Marelui Zeu, să îmi găsesc liniștea și pacea. Poate acolo voi învăța să îmi folosesc din nou puterile, sau poate nu voi mai dori să le folosesc, ci voi trăi o mie de ani în pace, înainte să încep să plătesc pentru păcatele făcute pe acest pămînt. Vreau totuși un păcat să îl spovedesc ție, și să îți cer să mă ierți. Vezi, eu aș fi putut să îți arăt cum să pleci de aici de mult, de cînd ai sosit pe această insulă, dar m-a îngrozit gîndul că-mi voi petrece restul zilelor în singurătate. Nu știi ce greu este să fii singur!... Și puterea vrăjilor din tine mă bucură și pe mine, deși nu știi s-o folosești... Acum e vremea să îți spun taina și să te rog să mă ierți dacă poți, prietene.

Zulmad îi luă mîna uscată și firavă în mîna sa și îi spuse, simplu:

- Te iert.

Nici nu ar fi știut ce să spună. Pentru un vraci, timpul se petrece altfel, anii trec ca niște luni, pentru el timpul petrecut alături de mag pe insulă nu păruse chiar atît de lung. Citise multe cărți, învățătura lui crescuse, învățase zeci și sute de noi vrăji, deși nu încercase niciodată să le aplice. Singura dată cînd încercase una, muriseră toți peștii din havuz, grădina păruse mai tristă și mai pustie după aceea - dar bătrînul nu îl certase nici atunci. Cum să nu îl ierte?

- Cînd ai făcut vraja aceea de au pierit peștii din havuzul din grădină, am crezut că ai aflat taina. Vezi? - în fiecare primăvară, niște zîne veneau să se scalde în havuz, să se

joace cu peștii. Nu stăteau decît o zi și o noapte. Cînd am fost mai tînăr, una din ele își petrecea noaptea cu mine. Era bucuria mea, mă ajuta să îmi petrec anul în speranță pentru bucuria din anul ce urma să vină. Cum ar putea supraviețui omul fără nici un pic de speranță?!

Nu m-am supărat pe tine din cauza peștilor. Tînăra zînă rămăsese tot tînără și frumoasă, iar eu îmbătrînisem, lipsit de puterea vrăjilor, și își găsise alt iubit. Ea încetase să mai vină, cele care veneau mă numeau „tătuca” și își vedeau de joaca lor zglobie, uitînd de mine, de aceea era așa de grea trecerea timpului, așa de apăsătoare singurătatea. Nu am știut că așa avea să se termine călătoria mea, aici. Pe mine, iubita mea zînă mă adusese aici, într-o zi frumoasă de primăvară, să mă ascundă de ochii batjocoritori ai oamenilor care mai înainte tremurau de teama puterii mele și de ura stăpînilor mei, șahii de la Pursia. Zicea, iubita, că aici cel puțin ne putem întîlni o dată pe an, iubindu-ne fără teamă de răutatea nimănui. Dar iată că și uitarea este scrisă printre legile omenești, legi, cărora se supun pînă și zînele...

Acum îți spun cum poți pleca de aici. Tu ești tînăr, trebuie să trăiești printre oameni. Puterea ta este mare, aproape tot atît de mare pe cît a fost a mea în tinerețile mele. Trebuie să faci o vrajă, o singură vrajă, care să-ți reușească, de-ar fi să se dărîme mînăstirea sau să se scufunde insula. Dacă nu-ți reușește și vei pieri încercînd-o, poate e mai bine să se termine așa, vei scăpa de jalnica viață trăită în singurătate.

Uite aici formula, am gîndit-o zeci de ani pînă am pus-o împreună. Trebuie să umpli havuzul cu pești, numai așa se vor întoarce zînele. Am căutat să găsesc cele mai bune componente, dar pînă la urmă rămîne o singură soluție: trebuie să-ți tai o mînă, e nevoie de asta pentru a crea peștii. Numai Marele Zeu creează viață din nimic, noi trebuie să jertfim viață pentru a crea viață. Puteai să jertfești o altă ființă vie, o pasăre, sau un pom, dar atunci peștii ar fi vorbit de rău în fața zînelor despre tine, scîrbindu-le. Or tu ai nevoie de prietenia lor, de dragostea lor chiar. Carnea din carnea ta va vorbi cu drag despre

tine, în momentul în care vor înțelege sacrificiul tău. Nu va fi ușor, dar nimic de preț nu se obține cu ușurință, în viața asta a noastră.

Cu asta, bătrînul mag își luă rămas bun de la Zulmad, se plecă cu smerenie în fața Marelui Zeu, se plecă cu fruntea spre răsărit și muri împăcat. Înainte de asta, Zulmad îl întrebă un ultim lucru:

- Nu mi-ai spus niciodată cum te cheamă. Cu ce nume să te pomenesc în gîndurile mele?

- Bahran...

Îl plînse Zulmad, ca pe singurul prieten pe care îl avusese vreodată. După care îl îngropă în grădină, printre flori, și stătu trist, rugîndu-se pentru sufletul prietenului plecat, timp de patruzeci de zile.

După aceasta, începu să învețe vraja înfricoșătoare lăsată testament de către prietenul dus, marele, vestitul, temutul Bahran. Îi trebuiră zile și zile pînă să stăpînească toate tainele vrăjii, căci adevărat vă spun vouă, aceasta este cea mai mare vrajă care există, să creezi viață acolo unde nu este. Spălă Zulmad havuzul cu grijă și îl umplu cu apă nouă, curată. După care se așeză în fața havuzului și începu să spună vraja. O zi o spuse, și cînd se lăsă seara, fulgere începură să cadă pe acoperișul mînăstirii, pe copacii din grădină, de jur împrejurul lui, dar el nu se opri din vrajă. Luă un satîr, pe care îl lăsase la îndemînă, în mîna dreaptă și își tăie mîna stîngă de sub cot, iar bucata tăiată o ciopîrți cu satîrul, și bucățile de carne le aruncă în havuz, reușind să nu-și piardă cunoștința în tot acest timp. Cu ultima putere, își băgă ciotul de mînă sîngerînd în apa havuzului și spuse sfîrșitul vrăjii, după care își pierdu simțirile.

Se trezi odată cu răsăritul soarelui. Mîna îi fusese îngrijită și lecuită, iar el stătea cu capul în poalele unei fete tinere și frumoase, care îi mîngîia fruntea. Iar havuzul era plin de fete frumoase, care se zbenguiau în apă, jucîndu-se cu cei mai frumoși pești pe care îi văzuse el vreodată. Au stat împreună toată ziua și toată noaptea, iar în zori fata care petrecuse noaptea cu el îl întrebă cum îl putea răsplăti pentru darul pe care i-l făcuse, adică

umplerea havuzului cu pești, prin jertfă. Și el îi ceru să îl ducă pe tărîmul oamenilor, să nu îl lase singur pe insulă.

- Dacă vrei, eu o să rămîn cu tine aici, se oferi tînăra zînă. Putem trăi aici împreună, ani și ani de zile.

Dar Zulmad își aminti de cele întîmplate bătrînului mag și de legea uitării, cunoscută și de zînele frumoase, și insistă să fie dus pe tărîmul oamenilor. Așa că zîna, Jumilada pe numele ei, acceptă întristată. Îl luă în brațe și se strînse în el pînă cînd trupurile lor se făcură unul singur. Și atunci trupului îi crescură aripi și zburară așa pînă trecură marea, ajungînd pînă aproape de cetatea Mokăi. Aici, după ce coborîră pe pămînt, aripile dispărură, iar trupul Jumiladei se despărți de cel al lui Zulmad. Dar ei rămaseră împreună de atunci înainte.

Contopirea aceasta a lor făcuse ca defectele și calitățile fiecăruia să se transmită celuilalt. Zîna își pierduse puterea de a trăi veșnic, dar amîndoi trăiră mai mult decît trăiește un vraci, de obicei. Zulmad a murit numai acum vreo cîteva decenii, iar mătușa Jumilada trăiește încă, deși e tare îmbătrînită. Lui Zulmad i-a crescut la loc mîna lipsă, dar nici unul din ei n-a putut să-și mai folosească brațul stîng. Zulmad a mai pierdut puțin din puterea de vraci, dar niciodată, de atunci, nu i s-a mai întîmplat să nu fie în stare să-și folosească darul. A fost, de atunci și pînă în clipa morții, magul regelui din Cortofa, de pe meleagurile vezigolilor din Hipana. Au avut și doi copii, fata, mare ghicitoare , băiatul, mai puțin tare în vrăji. Poate pe unii urmași ai lor o să-i întîlnim în drumul nostru, s-au împînzit în întreaga lume.

Dar povestea lui nu a fost uitată în familiile noastre, spre lauda tagmei străvechi a magilor, vracilor și vrăjitoarelor. Asta mă mai ține și pe mine să nu-mi dau frîu liber mîhnelii, pentru că, așa cum i-a spus bătrînul mag Bahran lui Zulmad, ce ne mai rămîne nouă, oamenilor, cînd speranța e dusă?

7

(în care o nenorocire nu vine niciodată singură)

Eroul privi spre Zildir cu îndoială.

- Ai adus-o din condei, vraciule, să tragi spuza pe turta ta. Nu există nici o asemănare, decît poate faptul că acel vraci era rudă cu tine, eventual, și că era tot atît de nepriceput. Dar, se zice, fulgerul nu cade de două ori în același loc, și nimic nu ne poate face să credem că tu vei găsi un mag pe drum, care să te înzestreze cu puterea de a folosi vrăjile. Pînă una-alta, îți poți distruge tovarășii de călătorie…

- Ai dreptate, străine, dar nu întru totul. Promit să nu îmi folosesc vrăjile, nu atîta timp cît mai există o umbră de îndoială că va ieși ceea ce îmi propun. Dar drumul va fi lung și vom întîlni în cale tot felul de greutăți, un sfat de la mine poate te va ajuta cîndva. Cunosc meleagurile acestea mai bine decît tine, pe unele le-am străbătut eu, pe altele le-au străbătut membri ai familiei mele, ți-am spus că se întîmplă să am acces cînd și cînd la gîndurile lor.

- Cum se face, atunci, că nu știi de ce am fost adus aici, de ce trebuie să fac călătoria asta? Spui că ai acces la mintea

unchiului tău…

- E drept, dar el și-a pus îngrădiri puternice în jurul acestor gînduri. Nu știu dacă neapărat împotriva mea sau a altor membri ai familiei, dar uneori și Dușmanul are acces la ele, cel puțin așa se zice. Deci, cred că este vorba de o călătorie foarte importantă și foarte primejdioasă, altfel unchiul nu se chinuia atît de mult să te aducă și nici să își îngrădească mintea atît de puternic. Tu nu știi, dar asta îl face pe unchiu-meu extrem de vulnerabil și de neputincios, acum nu poate face vrăji nici măcar cît mine, de aceea mi-a spus că în seara asta se va retrage într-un loc ascuns, unde nu va fi nimeni în stare să îl găsească. Dar va apărea cînd va fi nevoie de el. Sper, cel puțin, căci altfel vom fi destul de înghesuiți…

- Trebuie să te iau, vraciule, nu prea am de ales. Zivnir mi-a spus că nu pot refuza pe nimeni dintre cei care vor să mi se alăture, întrucît nu știu cine îmi va fi ajutorul în clipa de nevoie. Sau cine va fi Alesul. Deci, poate că tu ești acela, așa că ești binevenit alături de mine.

Eroul păru să se îndoiască în această privință, reuși chiar să arate aceasta atît prin tonul vocii, cît și prin privirile aruncate vraciului. Dar Zildir păru să nu ia în seamă aceasta, ci începu să țopăie de bucurie. La țopăiala lui se alătură Hitaiori, care, deși țopăia în contratimp și destul de mecanic, reușea să păstreze o brumă de demnitate.

- Tu de ce țopăi? se stropși Eroul la tînărul prinț.

Hitaiori se opri brusc la vorbele Eroului. Zildir, care intrase în ritmul țopăielii lui Hitaiori, se izbi de pieptul acestuia, ricoșînd și căzînd pe dos. Hitaiori părea așa de aiurit de cuvintele Eroului, încît nici nu băgă de seamă căzătura vraciului.

- Voi, pe meleag acesta, eram deosebit la noi. Făceam lucru nu pot înțeleg, credem sunt obicei la voi. Sper nu făcum nimic nelaloc, încercam făceam ca voi.

Prințul era așa de mîhnit, încît păru că-i dau lacrimile.

- Nu, deloc, mormăi Zildir de pe jos. Să bem ceai.

Se pare că această propunere îl mai liniști pe Hitaiori, care simți că pășește dn nou pe teren cunoscut. Așa că se așeză iarăși cu picioarele încrucișate și luă în mînă cupa cu ceai fierbinte, oferită de gheișă.

- Credeam că a înțeles că va veni cu noi, răsuflă Eroul ușurat, văzîndu-l pe prinț sorbind liniștit din ceai.

- Așa am crezut și eu, răspunse Zildir, care se feri să soarbă din ceaiul fierbinte, punînd ceașca pe tăvița de lemn lăcuit. E drept că e foarte greu să îl înțelegi pe Hitaiori, obiceiurile celor din Gipang sunt extrem de diferite de ale noastre. Uneori, dacă nu l-aș cunoaște așa de bine, aș crede că nu este deloc neghiob. Dar este. Nu am cunoscut încă pe cineva care să aibă putere de războinic, dar minte de copil de cinci ani.

- Ough! exclamă Hitaiori, fericit că se discuta despre el, plecîndu-se cu nasul în tatami. Cum reușește să facă asta fără să verse ceaiul din ceașcă? se miră Eroul, care se ferea să frece locul de pe picior pe care căzuseră cîteva picături de ceai fierbinte.

- OK, ce propui să facem acum? îl întrebă Eroul pe Zildir. Încotro o luăm?

- OK? Ce este OK?

- Nimic nu este OK. Este o expresie de pe la noi, are înțelesul de „bine”. De fapt, nimic nu este bine…

- Aha. OK, nu este OK. De unde să știu ce facem acum, încotro o luăm? Propun să ne culcăm, de obicei somnul aduce odihnă și gînduri bune. Vedem dimineață ce facem.

- Bine, numai că nu știu unde o să dorm.

- Te-aș invita la mine, numai că s-a întîmplat ceva neplăcut…

Zildir părea nedoritor să dea prea multe explicații despre ce se întîmplase în camera lui, ceea ce îl făcu pe Erou să bănuiască faptul că aceasta era într-o situație care nu prea oferea condiții de dormit. Probabil, în urma vreunei intervenții nefericite a nepriceputului vraci.

- De aceea te-am adus aici. Știu că Hitaiori are spațiu destul, și că nu-i prea pasă de ce se întîmplă în jurul lui. Probabil că o să creadă că așa este obiceiul pe aici, să vină prietenii să doarmă la el peste noapte. Zildir făcu un semncu ochiul, șmecherește, spre Erou, după care se închină zîmbind spre prinț.

- Hough! încuviință acesta, nepricepînd despre ce era vorba.

- Vom ține de urît Înălțimii-Sale peste noapte, spre lauda prieteniei și a Marelui Zeu, îi spuse Zildir. Fie ca somnul să aducă liniște și putere marelui Hitaiori-san și oaspeților săi.

- Da, închinăm la Mare Zeu dormind, cum făcum voi la acest meleag. Noi rugam la templu.

Bătu din palme către gheișă și îi adresă cîteva vorbe răstite. Aceasta se plecă pe brațe, adună ceșcuțele și tava cu ceaiul răcit de acum, a lui Zildir, și se retrase pe genunchi pînă la o ușă spre interiorul apartamentului. După ce deschise ușa, se trase la o parte cu fruntea pe tatami, și așteptă.

- Să mergem, îi invită Hitaiori pe cei doi oaspeți. Se ridicară, Eroul și Zildir încercînd să se mențină drepți pe genunchii amorțiți, și trecură într-o cameră absolut asemănătoare cu cea în care băuseră ceaiul, numai că pe tatami erau întinse niște saltele tari. În loc de perne, erau niște scăunele mici din lemn.

- Exact ce mi-am închipuit, gemu Eroul, iar Zildir păru să îi dea dreptate.

Dar nu avură încotro, se întinseră fiecare pe salteaua lui, alături de Hitaiori, doi soldați și trei slujitoare. Una din ele suflă în lumînări și, în întunericul încăperii, toți încercară să adoarmă - cu mai mult sau cu mai puțin succes. Zgomotele de pasiune venind dinspre diferite saltele, vizitate probabil de cîte una din servitoare, nu ajutară prea mult. Astfel, prima noapte petrecută de Erou pe aceste meleaguri se dovedi lungă și puțin odihnitoare. Se sculă obosit și morocănos, odată cu primele raze de soare ce pătrundeau prin pergamentul unsuros, pus în deschizătura din zid ce reprezenta o fereastră. Reuși să-i trezească, după cîteva încercări, și pe ceilalți tovarăși de iatac, ce păreau a se bucura de liniștea dimineții, pentru a-și completa somnul chinuit din timpul nopții.

În mai puțin de o oră, toți se împrăștiară prin diferitele încăperi. Soldații părăsiră camerele, pornind spre un cîmp de instrucție, după spusele lui Zildir, care îi urmărise cînd și cînd în exercițiile lor, servitoarele se retraseră undeva spre interiorul cartierului, să pregătească mîncarea specifică gipangheză – după spusele aceluiași Zildir, membrii ambasadei Gipangului sufereau de stomac cînd încercau să guste din mîncărurile autohtone – iar prințul și cei doi oaspeți se așezară din nou în jurul mesei scunde, spre a sorbi din ceaiul proaspăt, fierbinte și aromat. De data aceasta, ceaiul era turnat de Hitaiori, cine știe din ce motive absconse. Sau, poate din întîmplare?

- M-am gîndit peste noapte, tot nu am putut dormi, spuse Eroul, aruncînd o privire acuzatoare prințului. Dacă suntem în lumea jocului și totul trebuie să se desfășoare conform regulilor jocului, trebuie să ne începem activitatea aici, în Castel. După ce vorbim cu toată lumea și vizităm toate încăperile, adunînd informații și obiecte, care ne pot fi de folos, vedem dacă este vreun subsol și continuăm acolo.

- Așa zici? își arătă Zildir îndoiala. Putem face și asta, deși nu văd la ce ne-ar ajuta. Cunosc Castelul ca-n palmă; și pe dinăuntru, și pe dinafară. Ttrăiesc în el de vreo patruzeci de ani. Nimic interesant. Pe urmă, cred că ne-ar lua vreo cîteva luni să-l vizităm, chiar cu ordin de la Înălțimea Sa Craiul să ne fie permisă intrarea peste tot. Sunt sute de încăperi, în unele, unii dorm, alții, poate au întîlniri intime, sunt ambasade străine, unde nu prea avem acces fără permisiune din partea lor, sunt camere private, unde nu putem intra fără acordul străjii palatului sau a vreunui ministru... Nu-i deloc simplu.

- Mda, se scărpină în cap Eroul, încurcat. Nu m-am gîndit la asta, de obicei, în jocuri sunt maximum zece-douăzeci de camere... Doar dacă este un labirint plin de monștri...

- Să sperăm că aici nu avem ocazia să dăm peste ei, se arătă Zildir foarte împăciuitor, după care continuă: Nici să discutăm cu toți locuitorii castelului nu este o idee prea realizabilă, sunt cîteva sute de oameni în jur. Cei mai mulți nu știu nimic folositor, iar cei ce știu, nu prea spun. Mai sunt și tot felul de palavragii, de unii nu scapi nici după cîteva ore...

Eroul încuviință, gînditor. Își aminti de cei cîțiva curteni întîlniți în Marea Sală.

- Cît despre găsirea, și mai ales însușirea obiectelor folositoare, trebuie să îți amintesc că cei din garda palatului sunt destul de greu de corupt, iar din închisoarea regală se scapă foarte greu. Cînd ai amintit de beciurile Palatului, nu te-ai referit la închisoare, nu-i așa? întrebă vraciul, plin de speranță. Așa am crezut și eu, continuă, luînd semnul negativ făcut de Erou, din cap, în adevăratul lui înțeles. Dar te las să faci tu planul, ceva o ieși pînă la urmă...

Eroul se ridică, își dezmorți picioarele și spuse hotărît:

- Să mergem. Vedem noi. Cum de fapt nu contează ce și cum facem, orice facem este bine. Sau rău... adăugă cu o voce scăzută, sperînd ca vraciul să nu îl audă.

Vraciul se ridică și porni crăcănat în urma Eroului. Hitaiori se alătură celor doi fără nici un efort, se pare că statul îndelungat

pe călcîie nu avea nici un efect asupra genunchilor lui.

- Tu unde mergi, Hitaiori-san? întrebă Eroul îndatoritor.

Prințul îi privi pe rînd, uimit. Se pare că întrebarea îl pusese în cruntă încurcătură, atît de cruntă încît se așeză pe saltea, cu bărbia sprijinită în pumn, cotul sprijinindu-l pe un genunchi adunat la piept. Stătu așa cîteva minute, părînd să se gîndească intens. Pe cînd cei doi își pierduseră speranța că vor auzi vreun răspuns, prințul se lumină la față și se ridică grăbit. Se duse și luă katana atîrnată de perete, și și-o prinse la brîu. Înainte ca Eroul să apuce să spună ceva, Hitaiori scoase sabia cu o mișcare fulgerătoare și începu să taie aerul în jurul celor doi. Asta îi făcu pe cei doi să își muște limba, stînd țepeni și tăcînd chitic, așteptîndu-se îngroziți să vadă bucăți din haine, dacă nu și din pielea sau carnea proprie, căzînd pe tatamiul curat. Din fericire pentru ei, nu se întîmplă nimic groaznic, tot atît de fulgerător katana dispăru în teaca lucioasă, iar Hitaiori se aplecă ceremonios în fața celor doi. Eroul privi spre Zildir, iar acesta încuviință, cu ochii încă plini de groază.

Porniră, deci, Eroul cu Zildir, și Hitaiori după ei. L-ar fi întrebat din nou pe prințul gipanghez unde se duce, dar își zise că o demonstrație de folosire a sabiei, pe zi, era și așa prea mult. Spera însă, din tot sufletul, ca acel războinic cu minte de copil să își piardă interesul în noul joc, oferit de însoțirea celor doi oaspeți de peste noapte, și să dispară după un colț al coridorului, ducîndu-se la treaba lui.

Toată dimineața, cei trei colindară la întîmplare coridoarele Palatului. Eroul încercă în mai multe rînduri să intre în diferite încăperi; de cîteva ori le găsi încuiate, stăpînii lor fiind plecați, probabil, la mai știu eu ce activități, ceasurile apropiindu-se acum de prînz. Odată o cizmă se izbi de ușa trîntită în grabă după el de către Erou, altă dată întrebarea Eroului nu avu alt rezultat decît să facă sforăitul ocupantului adormit și mai răsunător („E o gardă de noapte”, șoptise Zildir, care altfel nu se amestecă deloc în activitatea Eroului. „Probabil nu a putut să doarmă prea bine în post...”); în sfîrșit, într-una din ocazii, țipetele de plăcere ale unei doamne se transformaseră în țipete la fel de răsunătoare de ultragiu. Așa că, pe la amiază, înfometați, cei trei se opriră nehotărîți în fața unei uși.

- Să încerc și aici? îl întrebă Eroul pe Zildir.

- Ce importanță mai are? răspunse acesta. Oricum nu s-a întîmplat încă nimic…

- Hai să intrăm, se hotărî Eroul. După aceea ne ducem să mîncăm ceva.

Bătură, deci.

- Intră! se auzi de după ușă.

Era un glas răgușit de om abia trezit din somn, de fapt, niște horcăieli îi lăsară pe cei trei să înțeleagă că cineva, dincolo de ușă, încearcă să își dreagă glasul. Eroul deschise ușa și își vîrî capul prin deschizătură, dovedind că învățase cîte ceva în dimineața de colindat prin Palat. Așa, putu să-l vadă pe stăpînul camerei bînd cu sete dintr-o carafă pîntecoasă, din porțelan alb și lucios.

Ocupantul camerei era un bărbat de vîrstă mijlocie, poate trecînd puțin spre vîrsta a doua, borțos, nemăsurat de gras, puțin cărunt pe la tîmple, destul de mic de înălțime, cu un cap cam țuguiat – ritmînd parcă picioarele subțiri, încovoiate ca niște seceri. Niște sprîncene groase, unite deasupra nasului coroiat, îi dădeau o înfățișare fioroasă, expresie contrazisă cumva de ochii de un albastru pur și senin, blînzi și calzi. Era îmbrăcat într-un halat alb, destul de scurt, care îi lăsa picioarele crăcănate îmbrăcate în pantaloni de in alb-murdar descoperite, cu un șorț odată alb și curat, pe deasupra, șorț acum de o culoare îndoielnică, destul de soios – imaginea tipică a unui bucătar, dacă Eroul văzuse vreunul pînă în acest moment.

- Nu deranjăm? întrebă Eroul, cam tardiv, băgîndu-și și restul trupului după cap, prin deschizătura ușii. La aceste vorbe, personajul se înecă, începu să tușească violent, iar carafa pusă pe lîngă masă se făcu țăndări de podeaua de lemn.

- Acum ce mai contează?! răspunse bucătarul, nu foarte binevoitor cînd își reveni din tuse. Se pare că lichidul din carafă nu ajutase prea mult la alungarea mahmurelii, iar spargerea carafei, nici atît. M-a pus șefu’ să frec toate oalele și cratițele lună, mi-a luat toată noaptea, am ajuns în pat doar spre dimineață.

Bucătarul spuse aceste vorbe fără ranchiună, ca pe un fapt divers și des întîmplat. Glasul i se făcuse între timp blînd și molcom, părînd să întărească impresia lăsată de ochi - mai puțin de sprîncene. Eroul se apropie de el, și văzu că erau aproape de

aceeași înălțime, doar burdihanul bucătarului ocupînd un volum probabil dublu. În urma Eroului veneau ceilalți doi tovarăși ai acestuia, Zildir, clipind a recunoaștere către pîntecos, și Hitaiori, privind curios în jur.

- Cu cine am onoarea? păru bucătarul să își amintească de bunele maniere. Pe Vraci îl știu, deși nu am avut cinstea să îl cunosc pînă acum. Vorbea destul de ales pentru un bucătar, dovedind o educație temeinică.

- El este Eroul, se vîrî în discuție Zildir. Iar acesta-i Hitaiori-san, ambasadorul din Jipang.

- Cinste! se înclină bucătarul, ceremonios, din șale; cel puțin aceasta îi fusese intenția, burdihanul împiedicîndu-l însă să ducă reverența la bun sfîrșit. Felimon e numele meu. Mi se mai spune Felimon Brutaru, deși sunt calfă la bucătărie.

Cu asta, fruntea i se cam înnegură, și un oftat greu îi ieși din gîtul gros, sau poate chiar din străfundurile pîntecului imens. „O altă nefericire umană!” gîndi Eroul, nu tocmai curios, ba chiar puțin îngrijorat. Se pare că cei nefericiți simțeau îndemn să i se alăture. În mod cert, nu era loc în trupa lui pentru o calfă de bucătar, pîntecoasă, trecută binișor de miezul vieții!

- Bucătărie! exclamă Zildir, amintindu-și că ceaiul fierbinte băut pe stomacul gol nu se putuse numi mic-dejun. Ghiorăielile din stomac îi aminteau că nu mai mîncase de mult, iar ceasul amiezii sosise, se pare. Ar trebui să facem o vizită pe acolo, dacă tot este să vizităm Palatul. Bucătăria este un loc interesant, cred că merită vizitat... Vraciul păru să ceară încuviințarea lui Felimon, privind spre acesta, plin de speranță.

- Da’ de unde!?! îi spulberă acesta așteptările. Un loc plin de mirosuri grele, de unsoare, de fum, de aburi... Gălăgie și zbierăte, mai ales din partea Șefului. Muncă multă, fără sfîrșit... Dacă ar fi după mine, nu aș mai călca pe acolo în tot restul zilelor ce mi-au mai rămas!

Părerea, cam subiectivă ce-i drept, a calfei de la bucătărie, nu păru a-l descuraja pe vraci.

- Pînă la urmă, este totuși cel mai interesant loc pe care îl putem vizita la această oră, în situația în care suntem. Mai ales că bucatele de prînz sunt probabil gata de-acuma! O lumină pofticioasă îi trecu prin ochi și completă: Sau pot încerca să aduc ceva de pe acolo, să vedem ce avem la masă pentru azi.

- Ai promis să nu faci nici o vrajă cînd ești cu mine! apucă să strige Eroul, peste cuvintele acestuia suprapunîndu-se cuvintele lui Felimon:

- Păi să mergem la bucătărie, dacă asta vă este dorința! Se pare că și bucătarul auzise de faima destul de dubioasă a vraciului pofticios. O încercare nereușită a acestuia i se părea, probabil, mult mai puțin dorită decît o vizită la mult prea urîta bucătărie. Trebuie, de altfel, să mă pregătesc să intru în tură. Cu voi sau fără voi, tot aveam să mă duc jos. Această completare veni cu acel glas blînd și extrem de trist, cu care Eroul începu să se obișnuiască.

Fără a mai pierde mult timp, cei patru porniră spre bucătărie, după ce Felimon încercă să încuie cu grijă camera după el, reușind doar să rupă cheia. Oftînd, băgă restul de cheie în buzunarul șorțului, unde un clinchet metalic îl făcu pe Erou să bănuiască că bucata de metal își găsise locul alături de alte surate care trecuseră prin aceeași încercare, cu rezultate similare.

În frunte mergea Zildir, care se pare că știa destul de bine drumul prin Palat. Calfa se alătură Eroului, ceata fiind încheiată de tînărul gipanghez care, de la părăsirea cartierelor ambasadei, nu mai scosese nici o vorbă.

- Știi? mama făcea niște plăcinte ce nu s-a pomenit! Limba plimbată lacom peste buzele pline îi susținu opinia. De mic copil nu m-am mai săturat mîncînd la plăcinte! Și cozonacii... Aici, pîntecosul păru să cadă în reverie. Eroul îl lăsă în gîndurile lui, ocupat mai ales să țină pasul cu mersul din ce în ce mai rapid al vraciului. Se pare că bucătăria începuse să acționeze ca un magnet asupra acestuia...

- Mai făcea și pîine, reluă Felimon discuția, după o vreme. Aveam o mică brutărie jos, în Tîrg. Pe urmă, pe tata l-a apucat dorul de ducă, și dus a fost. Mama se descurca mai greu cu negustoria, iar eu eram încă mic. Nu că eu m-aș descurca mai bine... recunoscu destul de sincer calfa. O mai ajutam la copt, ba începusem să învăț să fac și eu cîte ceva... Pe urmă ea a căzut la pat și nu am mai putut să ne plătim hangaralele. După ce am îngropat-o, a trebuit să mă bag calfă la alții. Din păcate, nu am mai reușit niciodată să lucrez într-o brutărie. Ah! Mirosul curat și pur al pîinii, al colacilor, al plăcintelor...

- Taci, brutare, din gură, că mi-e foame și fără să te mai ascult pe tine! bodogăni vraciul, lungind și mai mult pașii, destul de lungi oricum. Cei doi, cu picioare mult mai scurte, abia reușeau să-i țină pasul. Hitaiori îi urma ca în transă, fără nici un semn care să indice că pentru el are vreo importanță viteza cu care se mișcau.

- Cei de la bucătărie nu m-au lăsat niciodată să fac pîine, continuă Felimon trist, părînd să nu-l fi auzit pe Zildir. Am ajuns la bucătărie, nu la brutărie, și nimeni nu înțelege ce mi-e în suflet. După cîteva întîmplări nefericite, cei de la brutărie nu vor cu nici un chip să mă ia la ei... Bucătarul nu păru doritor să dea amănunte despre întîmplările acelea nefericite. Vraciul, deși părea că știe despre ce întîmplări era vorba, nu dădu nici el nici o explicație.

„Doamne! Numai de asemenea specimene am parte pe aici?” se întrebă Eroul, referindu-se la toți cei trei tovarăși ai săi de plimbare. Dar nu-și rosti gîndul cu voce tare. Felimon era destul de trist așa cum era, iar asemenea opinii nu ar avea nici un efect asupra celorlalți doi: Zildir, de obicei, se prefăcea că nu aude, iar tînărul războinic oricum nu pricepea mai nimic. Noroc că pașii lungi și repezi ai vraciului îi duseră în fața bucătăriei.

Felimon nu păru să fi exagerat prea mult în opiniile lui despre bucătărie. Odată cu o larmă de nedescris, în care se puteau deosebi cu greu voci, țipete, urlete, tingiri lovite, clocote, sfîrîieli, vase scăpate pe jos, ba chiar și guițat de porci, mugete, hămăieli, pe ușa larg deschisă năvălea și un miros greu, cu arome plăcute peste care se suprapuneau izuri puturoase de ulei rînced și ars, mîncare stricată, legume putrezite, zoaie și altele, mai greu de identificat.

- Ha! Divin! gemu vraciul încîntat, trăgînd aer pe nările lățite ca două pîlnii, după care se repezi înăuntru. Ceilalți trei tovarăși, chiar și Eroul, care privea cu îndoială în jur, îl urmară la fel de grăbiți. Abia acum începură să-și simtă și ei stomacurile goale.

Odată aflați înăuntru, constatară că mirosul de mîncare era cu mult mai plăcut decît păruse pe hol. Așa că se luară după Felimon, care dovedea că își cunoaște bine bucătăria, reușind să se strecoare printre grămezile de vase, dărîmînd numai cîteva din ele. În mai puțin timp decît mi-a luat să vă povestesc toate astea, cei patru stăteau la o masă unsuroasă, cu cîte un platou mare, plin de mîncare, în față. Pentru cîteva momente, nimeni nu vorbi, ocupați fiind să înfulece bucatele împărătești din platouri, chiar și gipanghezul uscățiv păru să uite, deocamdată, de obiceiurile de acasă. Între timp mai aruncau cîte o privire prin sala mare și înaltă a bucătăriei, cu tavanul negru, unsuros, cu vetrele duduind sub para cărbunilor și butucilor de lemn, cu bucătari și calfe fugind de colo pînă colo, mestecînd în oale și cratițe, sau stînd pe scăunele, curățînd zarzavaturi și legume, jumulind păsări, tocînd cărnuri, sau mai știu eu ce alte îndatoriri, sub supravegherea unei duzini de bucătari, aceștia din urmă cu toții mișcîndu-se ca într-un balet regizat de Șeful Bucătar, o aschimodie de om, aproape chel, cu un fel de turban alb înfășurat în jurul puținului păr rămas.

- Aici îmi duc eu veacul, mormăi calfa printre bucățile de mîncare care dispăreau ca prin farmec, cu o repeziciune incredibilă, în gura parcă fără fund. În timp ce, ceilalți meseni se chinuiau să-și golească platourile umplute generos de Felimon, acesta reușise să treacă victorios la al cincilea platou, fără să dea semne că s-ar opri din munca dinților. Eu de obicei lucrez spre seară, așa nu stau în calea celorlalți... Nu știu cum se face, dar de fiecare dată se produc tot felul de încurcături cînd lucrez cu ei împreună. M-au pus, deci, să curăț vasele, să fac curat prin bucătărie... chestii de-astea...

Eroul privi la mizeria din jur. Dacă asta se putea numi curățenie...

- Așa am parte și de hrană pe plac. Tot ce rămîne prin oale este al meu... Ce rămîne după mine, se duce la porci.

- Îhîm... mormăi vraciul. Îmi plac porcii serviți la Palat, slabi și cărnoși. Nu știam cum reușesc să-i țină așa, fără prea multă grăsime. La un moment dat, începusem să cred că cineva îi fugărește toată ziua, să nu se îngrașe... Eroul îl privi uimit: Zildir vorbea foarte serios, nu puteai ști dacă face o glumă sau chiar îl lăuda pe bucătar.

- Așa, rîzi și tu de mine, zise bucătarul fără ranchiună. Un singur lucru nu-mi place, își continuă el discursul început încă dinainte de a intra în bucătărie. De multe ori rămîn pînă noaptea tîrziu, chiar pînă spre dimineață. Și mă aștept în fiecare clipă să mă trezesc cu vreun monstru privind peste ceafa mea...

- Ce monstru? De unde? întrebă vraciul, scobindu-se printre

dinți cu unghiile lui lungi și nu prea curate.

- Din subterane. De sub vreo sobă, ceva. Sau dintr-un dulap.

- Aha, dădu Zildir nepăsător din mînă. De ce nu de sub pat?

- Pentru că patul este în camera de la etaj, în aripa estică, de-aia. Iar subteranele sunt sub bucătărie, de-aia nu de sub pat, se rățoi bucătarul.

- Stai puțin, tresări Eroul. Tu spui că sunt subterane în dreptul bucătăriei? De unde știi?

- Chiar, de unde știi asta? întrebă și Zildir. Trăiesc în cetate de peste patru decenii, e prima oară că aud de ele...

- Uiți că eu sunt ucenic la bucătărie de peste douăzeci de ani? Nu știu multe despre alte părți ale cetății, dar bucătăria o știu ca pe buzunarul meu.

Parcă pentru a arăta că mai sunt lucruri neștiute de el în bucătărie, Felimon se apucă să caute pe rînd, prin toate buzunarele, pînă găsi – mai mult întîmplător -, în halat, o batistă mare și mototolită. Cu ea își șterse fruntea nădușită, după ce avusese grijă să-și sufle nasul, zgomotos.

- Și unde sunt aceste subterane? insistă Eroul.

- Nu știu. Nimeni nu știe. Dar sigur sunt subterane chiar aici. Uneori se aud zgomote venind de dedesubt. Alteori aud gemete sau urlete... Cîteodată mai lipsește cîte ceva din mîncare... Ceilalți cred că o arunc eu...

- Am auzit și eu cînd șeful te-a amenințat cu bătaia dacă mai arunci mîncarea la gunoi. Chiar așa, de ce o arunci la gunoi, cînd o poți da la porci, întrebă vraciul, care era evident că nu avea o părere prea bună despre sărmanul ucenic.

- Asta-i o minciună! se împotrivi, cu tristețe, bucătarul. Cum o să arunc eu mîncare proaspătă? Felimon se cutremură la această idee înfiorătoare.

„Chiar așa”, gîndi Eroul. „Bucătarul mai degrabă și-ar tăia o mînă decît să arunce mîncarea.” Privi cu scîrbă la Felimon care trecea cu un aer firesc, fără semn că ar avea de gînd să se oprească, la a treisprezecea farfurie...

- Păi, atunci, asta este ce ar trebui să facem în continuare, spuse el cu voce tare. Să căutăm intrarea spre subterane și să vedem ce-i pe acolo.

- Ești sigur, că asta esteceea ce vrei să faci? întrebă magul, cu îndoială în glas. Se pare că nu uitase cuvintele bucătarului

despre monștri, gemete și urlete venind de acolo. În ciuda impresiei proaste pe care o avea față de burtos, prefera să nu fie el cel care îi confirma temerile.

Bucătarul nu păru să bage în seamă opiniile discutate în jurul lui, terminînd de lins a paisprezecea farfurie, ca unul care nu se considera a face parte din ceata Eroului. Ca de obicei, Hitaiori nu avea nici el o părere proprie. Între timp, începuse să danseze în fața ușii deschise a unei sobe, privindu-și cu interes umbra proiectată pe perete de flăcările roșiatice.

- Așa este în jocuri, ți-am spus. Nu știu ce altceva am putea face...

- Și dacă dăm de monștri?

- Să sperăm că nu dăm... Dar trebuie să pornim de undeva. Avem nevoie de informații, să putem merge mai departe. Pînă acum nu am întîlnit nimic interesant...

- Chiar așa, de burtos puteam da și în tîrg, la vreo petrecere. Nu știu cum face, dar una nu-i scapă...

Bucătarul se apucase să-și caute din nou batista prin buzunare. Așa că Eroul se grăbi să golească cele cîteva farfurii, aranjate frumos în fața burtosului, înapoi în cratița uriașă. Îi venea rău numai la gîndul că îl va vedea pe acesta golindu-le în gîtlejul fără fund...

- Mai vreți să mîncați ceva? întrebă bucătarul, nevinovat. Uite, oala e plină, pînă vin slujitorii ce cară cazanele spre sălile de mese...

Nu reuși să termine cuvintele. Între timp se rezemase de soba uriașă, de unde sări înapoi ca ars. Chiar ars! Pusese palma pe plita încinsă. Sărind, dărîmă coșurile cu pîine proaspătă. Asta n-ar fi fost nimic, dar nu se știe cum, picioarele sobei uriașe se frînseră sub greutatea sărmanei calfe, și toate oalele și cazanele pline cu mîncare, gata de a fi duse spre ospătarea locuitorilor cetății, se prăvăliră printre mese... Pe podelele de piatră, tocanele, fripturile, plăcintele, ciorbele, salatele... se amestecară cu pîinile proaspăt coapte și cu vinul scurs dintr-un butoi spart – cine mai știe cum.

- Na-ți-o frîntă că ți-am dres-o, îngăimă Felimon, și dădu să se ia de păr. Numai că nu prea avu de ce să se ia, capul pleșuv ferindu-l de noi dureri. „Din prea mult smuls?” se întrebă în sine Eroul, gata să izbucnească în rîs.

- Mă omoară! Asta-i toată mîncarea de prînz, pentru tot Palatul. Și rația oștenilor... Ei au palma grea, ba uneori folosesc și coada sulițelor... Trebuie să dispar înainte să vină după hrană!

Zicînd astea, se repezi, cu un guițat de spaimă, sub o masă, într-un colț al bucătăriei. Bineînțeles, dădu din grabă cu țeasta de perete... și dispăru! Cei trei, care îl urmăriseră cu privirea, se uitară uimiți unul la celălat.

- Ușa! Trecerea secretă! îngăimă vraciul, pornind cu pași șovăitori spre masa sub care dispăruse bucătarul. Ia să vedem, continuă Zildir, vîrîndu-se cu grijă sub masă. După care întinse mîna și pipăi peretele. Nu avu timp să-și împărtășească impresiile, dispărînd și el.

- Acum ce facem? îl întrebă speriat Eroul pe Hitaiori. În spaima lui uitase că gipanghezul nu prea avea sfaturi de dat. Bineînțeles, acesta îi întoarse o privire tîmpă, așa că Eroul nu pricepu dacă Hitaiori îi înțelesese întrebarea, sau măcar cuvintele rostite. Oricum, un gînd păru să-i treacă prin căpățînă: cu o mișcare fulgerătoare smulse de pe spate un băț – care se dovedi a fi o suliță scurtă din lemn de bambus – și împunse cu un icnet scurt peretele din colț, unde pusese vraciul mîna cîteva secunde mai înainte. După care dispăru, cu suliță cu tot.

- Acum eu ce fac? se întrebă singur Eroul. Își simțea capul tot atît de lipsit de idei, ca și tigva tînărului prinț străin. Dacă înainte îi fusese teamă că se trezește cu un nou tovarăș de aventură - în persoana burtosului -, acum îl apucase o adevărată groază că va rămîne fără nici un tovarăș. Poate că trebuia să-i urmeze, regulile jocului nu erau făcute de el. Se aplecă sub masă și atinse peretele, așteptîndu-se la orice.

8

(în care, neavînd saltea de puf, e bună și perna de piatră)

Chiar la asta Eroul nu se așteptase. Se trezi călare în spatele lui Hitaiori care, cu o mișcare fulgerătoare, îl aruncă peste umăr. Norocul Eroului se dovedi dublu: pe de o parte, faptul că nu se grăbise în urma gipanghezului, îi dăduse acestuia răgazul necesar să-și pună sulița la loc. Deci, apărarea instinctivă o făcuse cu mîna goală și nu cu ascuțișul suliței. Pe de altă parte, cînd încercă să se adune de pe jos, constată cu uimire că nu are nici un os frînt: aterizase în brațele pufoase ale bucătarului. „Iată că și burtosul e bun la ceva”, își spuse cinic, neluînd în seamă scîncetele acestuia. „Aventura pare să continue mulțumitor... Fără acest noroc porcesc, ea se putea termina înainte de a începe!”

- Unde suntem? încercă să se arate practic.

- De unde să știu?! veni glasul vraciului de undeva, din întuneric. Într-o hrubă, undeva...

- Norocul meu, precis! scheună bucătarul. Am ajuns în pivnița Palatului!

- Devine interesant, comentă Eroul. Credeam că ne vom învîrti pînă la bătrînețe, prin Palat.

- Nu v-am spus că am auzit uneori gemete și urlete înfiorătoare? Cine știe ce monștri colcăie pe aici...

- Îl avem pe Hitaiori cu noi, încercă Zildir să-l îmbărbăteze pe burtos. Mai bine se abținea: crezînd, probabil, că întunericul din jur vestea trecerea zilei, prințul adormi instantaneu – cu capul pe o piatră. Sforăitul lui groaznic fu singurul răspuns la comentariul vraciului.

- Poate îi fugărește cu sforăitul... încercă Felimon să-și facă singur curaj.

- Dacă nu-i atrage... îl mîncă limba pe Erou. Îi răspunse foșnetul neliniștit al bucătarului.

- Păi, să fac lumină... începu să le sugereze vraciul, dar vorbele îi fură acoperite de strigătele pline de groază ale celorlalți doi:

- Nu, nu! Dacă nu umpli hruba de fum și flăcări, precis ne aduci tavanul în cap!

- Bine, bine... acceptă Zildir, el însuși nu foarte sigur de rezultatele vrăjii. Și atunci ce facem?

- Să așteptăm, ce putem face? își dădu Eroul cu părerea. Tot nu ne grăbim niciunde, iar Hitaiori doarme.

- Ei da, poate se luminează... îi plăti Zildir polița, sarcastic.

- Nu, dar poate dă cineva peste noi...

- Ferească Marele Zeu! îl întrerupse bucătarul.

- Să ne culcăm și noi, propuse vraciul

- Să ne taie gîtul în somn? se împotrivi burtosul.

- De parcă are importanță cum ne taie gîtul. Mai bine propune tu ce să facem, dacă nimic nu te bucură, își arătă vraciul nemulțumirea. Aia nu, aia nu... Mai bine aprind o lumînare!

- Stai, stai... Are dreptate Eroul. Hai să mai așteptăm puțin. Dar să stăm treji, să nu dea cineva peste noi în somn. Oricum, abia e trecut de amiază...

- Uneori trag un puișor de somn imediat după masă, mărturisi vraciul. Cum vrei să stăm treji așa, pe întuneric?

- Vă povestesc povestea vieții mele, se oferi bucătarul.

- Peste cîteva ore ne ia foamea, peste alte cîteva murim de sete... mormăi morocănos Zildir. Crezi că treci de anii copilăriei?

- Nu vă spun decît ce este important...

- Lasă-l, vraciule, să spună, se amestecă Eroul. Ți-am ascultat și ție povestea, și nu ne-a albit părul. Dacă ne plictisim,

îi spunem să tacă.

- Așa, așa... se bucură Felimon. Nu își povestise niciodată, nimănui, viața. Se bucură, deci, de ocazia ivită, precum se bucură și de faptul că în hruba pustie nu avea ce dărîma...

Povestea bucătarului

Eu nu știu prea bine să povestesc, începu bucătarul. Nici nu cunosc prea multe povești... Mama era bolnavă cînd ajunsesem la vîrsta de a înțelege poveștile... Știu, numai ce mi s-a întîmplat mie, și nici măcar această poveste nu este prea interesantă... Nu o să mă lungesc prea mult, nici nu o să vă povestesc întreaga viață, dar o să vă povestesc o întîmplare, care mi se pare mai interesantă. Așa ne vom cunoaște mai bine...

Eu m-am născut într-o familie de brutari. Toți ai mei – și șirul lor se pierde în negura timpului - au copt pîine. Ei, nu numai pîine, ci și colaci, cozonaci, dulciuri de tot felul... Tot, adică, ce se face din aluaturi. Familiei mele i s-a dus vestea încă din vechime. Unul din strămoșii mei, brutarul lui Albinuș, moștenise deja slujba de la alți înaintași... Care va să zică, noi eram brutari împărătești încă de pe vremea Palatului Vechi, de-acum cîteva sute de ani. Nu sunt multe familii care se pot uita înapoi peste veacuri, ca noi. Desigur, cu excepția nobilei familii a vracilor, se plecă el în întuneric spre locul în care bănuia că stă Zildir, chiar dacă acesta nu putea să-l vadă. După care continuă amărît:

Of! Primul, deci, despre care se se pomenește în cronici este unul din marii mei strămoși, meșterul brutar Velicu. Nici nu știm la curtea cărui împărat a fost brutar, pentru că despre vremea lui se pomenește chiar așa: vremea Velicului...

- Albiraș al III-lea era împărat, se băgă Zildir.

Așa. El a inventat pîinea cu crusta groasă și crocantă și cu miezul pufos și alb. Pînă atunci, oamenii mîncau numai lipii coapte în spuză – el a inventat și cuptorul de pîine! Acum orișice gospodărie are un cuptor, ori în casă, ori în grădină, dar pe atunci, numai Palatul avea unul. Eh, heh..., oftă din nou.

Alt strămoș, meșterul Cazimir, pe timpul lui Albieș – el a fost primul brutar al acestei cetăți – a inventat aluatul acela de se folosește la prăjituri mai mult. Numai la curtea lui Albieș se mînca așa ceva. Și atunci trecuseră pe-aici trimișii craiului frîncan, iar cînd s-or întors acasă, nu au povestit decît de minunea de plăcinte de la curtea albinilor. Voind să se convingă pe propriile papile gustative, că vestea plăcintelor nu era doar o exagerare, a venit și împăratul frîncan cu toată familia, s-au și încuscrit cu împărații noștri... Nu se mai dădeau duși de-aici, numai să le spună numaidecît cum se fac plăcintele ălea. Au încercat să-l cumpere pe Cazimir cu greutatea lui în aur! Pînă la urmă, și-au dat fata crăiță fiului lui Albieș și insulele Rodeie, din Marea cea Mare, drept zestre – ălea de le luară alimanii mai nu de mult. Așa a plecat craiul frîncan cu știința de a face aluatul strămoșului meu, și era mai bucuros decît atunci cînd Popa îl unsese Crai al Apusului, Împărat al Împăraților – urmaș al marilor crai, din vechime. De atunci, frîncanii fac plăcintele cu aluat „carmizir”, așa i-au pocit ei numele străbunului meu... Dar acum toată lumea îi zice „aluat frîncan”...

Of, of, of... Și au mai fost și alții! La noi în familie, coptul pîinii este o artă! Unul a inventat torta, altul alvița – cea cu care acum se laudă alimanii, altul plăcinta cu brînză, și tot așa... pînă la mine, of! Și cu mine se termină linia noastră glorioasă de brutari și, după mine, nu mai rămîne nimeni să ne ducă tradiția mai departe... Uite, astea-s chifle?

Scoase o chiflă din buzunarul șorțului – dacă l-ar fi întrebat cineva, nu ar fi știut să-i spună cum a ajuns acolo. Oricum, ajunsese de mult, era tare ca piatra... Văzu că nu are cui o arăta pe întuneric, așa că încercă să muște din ea, după care o aruncă scîrbit. Mai bine n-o făcea, căci sforăitul prințului se opri brusc și se auziră niște înjurături pe limba gipangheză. Din cauza amărăciunii, bucătarul nu păru să-l audă, dar ceilalți abia își stăpîniră hohotele de rîs.

- Mda, e trist... spuse Eroul, bucuros că întunericul îi ascundea fața pe care se lățise un zîmbet.

- Lasă, nu te feri, știu că îți vine a rîde. Se pare că asta face parte din blestemul meu – în preajma mea oamenii nu pot fi triști.

- De ce ești bucătar și nu brutar? îl întrebă Eroul, mai mult pentru a schimba vorba.

- Pentru că nu pot fi. Lăsați-mă să-mi continui povestea, se învioră burtosul.

- Nu ai povestit încă nimic, zise vraciul.

Da, așa-i, recunoscu Felimon. V-am spus că nu mă pricep. Ei, cînd eram mic, eram bucuria părinților. Încă un nou-născut care să ducă tradiția familiei mai departe! De unde să știe ei, of?... Vine într-o zi o femeie din străini, pe stradă. Nu avea cu ea decît o fetiță, puțin mai mică decît mine, abia învățase să meargă. Sărace, obosite, cine știe de unde veneau... Și flămînde, abia se tîra biata femeie, sfîrșită de puteri...

Eu eram pe uliță, pe pragul casei, mușcînd dintr-un coltuc de pîine. Pîine împărătească, doar tata era brutarul Craiului! Oamenii de rînd nu aveau parte de așa ceva... Și nu știu cum, mi s-a făcut milă de femeie și de copila ei, și m-am ridicat de pe prag și le-am dat lor coltucul. Femeia s-a oprit, s-a uitat în jos spre mine și mi-a zîmbit, obosită. A împărțit coltucul, a dat mai mult fetiței, ea oprindu-și o coajă... Iar după ce a mîncat s-a luminat la față, iar fetița a bătut din mînuțe, fericită, rîzînd.

„Minune mare, a strigat străina. În viața mea nu am mîncat asemenea pîine – și am umblat pămîntul ăsta peste tot! Și alte pămînturi... Dar pîine ca cea pe care ne-ai dat-o tu, nu am pus în gură. Să ai parte de bucurie, băiete, că ai inima bună și miloasă, și să se bucure cu tine toți cei ce-ți stau în preajmă.” Ăsta a fost primul blestem...

- Ăsta-i blestem? se miră Eroul. Mi se pare mai degrabă o binecuvîntare...

- Ți se pare, pentru că nu știi tot. Cînd era mama bolnavă, zîmbeam ca un tîmpit și toți în jurul meu se bucurau... La înmormîntarea mămucăi nu am putut vărsa o lacrimă, iar lumea se veselea ca la nuntă... Ehei... Mă alungă de la orice festivitate mai oficială, înmormîntare, execuții... Peste tot încep oamenii să se veselească, ptiu!

Cei trei ascultători pufniră în rîs, fără voia lor. Chiar și Zildir.

- Ho, ho, ho... Cînd a venit craiul moskal în vizită și am făcut mica mea vrajă... hihihi, cea cu căleașca... ambasadorului, hohoho... de s-au trezit ambasadorul și suita lui, hihihi... pe creneluri, cu caleașca în cap, hohoho... toată lumea rîdea ca la circ, chiar și împăratul, huhuhu... deși ambasadorul moskal amenința, rîzînd, cu războiul, hohoho...

- Așa-i, îmi amintesc, zise Felimon, trist. Asta pentru că mă nimerisem eu pe acolo, de fapt, încercasem să prind caii de frîu... Noi am ajuns în ghereta portarului...

- Ha ha ha...

- Nu a fost război pentru că ambasadorul nu s-a putut opri din rîs în fața Marelui Țîr, povestindu-i. Cred că acum el e în Marele Nord, hihihi..., nu se putu opri vraciul.

- Ha ha ha... Ei, și? Cine era femeia aia? întrebă Eroul, încercînd să-și oprească rîsul. Își dădu deodată seama că rîsul era stupid, că vocea brutarului suna plină de o tristețe nemărginită... Era aici ceva nu tocmai în regulă... E drept că ei se veseleau, dar era atît de puțină bucurie*!*

Hai să vă povestesc mai departe. Atunci și-au văzut de drum, fetița întorcînd cînd și cînd fața spre mine. Cînd să dispară după colțul străzii, mi-a făcut semn cu mîna, ca un îndemn, ca o promisiune... O vreme nu le-am mai văzut, apoi au apărut din nou, deodată... Au venit spre seară, voiau să vorbească cu tata. Tata era, ca de obicei seara, la brutăria Palatului; aluatul se frămîntă noaptea, ca pîinea să fie gata dimineața, în zori. Mama știa asta, și mai știa ceva ce eu nu știam. A încercat să o refuze pe femeie, dar aceasta a convins-o, nu știu ce i-a spus. M-a trimis cu ele, să le duc la tata. Eu m-am bucurat, îmi

părea bine că o văd din nou pe fetiță și că o să mergem împreună, dar mama m-a petrecut cu o privire tristă, pe care nu o pot uita, de atunci... Înainte să plec, am căutat în dulap niște prăjituri, întotdeauna aveam ceva proaspăt... Pe drum le-am împărțit cu ea. Mama ei, dacă femeia aceea era cu adevărat mama ei, a gustat pe rînd din toate, de parcă se temea să nu fie stricate, dar după aceea, ne-a lăsat să le mîncăm împreună, privindu-ne cu ochi blînzi...

Cînd am ajuns la Palat, străjile ne-au lăsat să trecem spre brutărie, erau învățate cu mine, să trec, uneori, la ora aceea tîrzie. Dar tata nu a fost foarte bucuros să ne vadă, nu voia pe nimeni lîngă el cînd frămînta aluatul, după secretele transmise în familie, de generații.

„Om bun”, a zis femeia, „am venit să te rog să mă primești calfă...”

Aici a trebuit să se oprească, pentru că tata a izbucnit în rîs. Tata nu era om rău, dar se dezvățase să mai trăiască printre oameni. Noaptea frămînta aluatul, dimineața cocea pîinea, ziua dormea... Se sălbăticise și nu mai avea decît un gînd: meseria și faima lui de brutar împărătesc.

„M-au rugat mulți să îi iau calfe”, zise el femeii. „Meșteșugari și negustori de faimă, boieri de seamă, ba chiar și prinți! Și i-am refuzat pe toți, pentru că taina meseriei noastre se dă din tată în fiu, numai în familia noastră. Dar niciodată nu a venit o femeie străină să ceară așa ceva, de cînd este neamul nostru neam de brutar! Te văd că vii de prin alte ținuturi și îmi zic că nu știi obiceiul pămîntului, și te iert.”

După care își văzu, liniștit, de frămîntat, de parcă nimic nu se spusese.

„Om bun”, vorbi femeia din nou. „Abia am ajuns în cetatea asta, singură, obosită și săracă, numai cu copilul ăsta la sufletul meu. Am mai lucrat ca pităriță, lasă-mă să lucrez sub povățuirea ta. Că altfel, ne vom prăpădi amîndouă... Dacă nu îți este milă de mine, ai milă de copila asta, că nu a ajuns încă să cunoască viața...”

„Femeie, ți-am spus că nu se poate. Uite, îți dau zece galbeni de aur, aveți cu ce trăi un an de zile. Mai mult nu

am nici eu, și am familie de ținut. L-ai cunoscut pe fiul meu...” Nu era om rău tata, ajuta întotdeauna pe cei în nevoie – cînd putea. Dar nu putea călca datina familiei!

„Om bun”, zise femeia a treia oară, și un fulger întunecat trecu prin ochii ei luminoși, umplîndu-mă cu fiori de gheață. „Nu am venit să cerșesc, nimeni în familia mea nu a cerșit. Am căzut acum la zile grele, căci un dușman vrea să ne prăpădească – mai ales pe copila asta, fără altă apărare decît ce îi pot da eu, și nu vreau să dau lupta cu el acuma, cu ea ținîndu-se de poala mea. Dacă pier eu, ea nu îi poate sta împotrivă. Îmi trebuie loc să mă ascund, pînă cînd fata este mai mare, loc în care dușmanul nu poate bănui c-aș fi, și ce loc mai potrivit pot găsi decît brutăria ta?! Vei scăpa viața a două ființe fără vină, din care una este norocul neamului tău!”

„Norocul neamului meu este copilul acesta și mîinile astea două”, zise tata mîndru. „Îți înțeleg nevoia, străino, dar înțelege și tu că nu se poate să te iau de calfă! Nu se poate și nu se poate, stau împotriva ta sute de ani de tradiții... Uite, te iau slujnică în casă, să o ajuți pe Fibeea” – asta era mama – „iar fetița ta, soră să-i fie fiului meu, dar mai mult de atît nu se poate.”

Se întristă femeia.

„Nu am venit să-ți fur meseria, brutarule. Ar fi rămas tot în familie, tot Felimon ar fi dus neamul și harul tău mai departe. Dar m-ai respins în ceas rău și acum roata vremii se învîrtește, și alt fir se țese. Te vei căi că nu m-ai primit, dar va fi prea tîrziu!” Și aici oftă cu obidă mare și o lacrimă grea îi căzu pe obraz.

Fetița se întristă și ea, părea a fi înțeles despre ce vorbesc părinții noștri. Eu nu am înțeles decît mai tîrziu, cînd cuvintele schimbate au început să-mi revină în memorie. Și femeia continuă:

„Tu numai crezi că Felimon va fi calfa ta, căci el nu va fi. Eu aș fi fost singura calfă pe care ai fi avut-o vreodată – dar nu a fost să fie. Neamul tău de brutari se termină aici... Numai fiul lui Felimon îl poate lega din nou... de va fi să fie...”

Și cu asta, a luat fetița de mînă și au ieșit pe ușa brutăriei și au dispărut, și nu le-a mai văzut nimeni, nicicînd. Numai fetița, înainte de a ieși, întoarse capul spre mine, flutură mînuța a rămas bun și-mi șopti: „Să mă aștepți!”

Pentru o vreme, totul păru să meargă ca mai înainte. Numai că eu începusem să fac boacăne. Ba scăpam ceva pe jos, ba spărgeam ceva, ba se rupea pe ce puneam mîna... Tata a început să mă alunge din brutărie, nu-i mai creștea aluatul, iar pîinea și colacii îi ieșeau ca clisa cînd eram eu prin preajmă... Atunci și-a dat seama că ceva nu-i a bună! Mama a început să citească tot felul de cărți despre vrăji și vrăjitoare, umbla pe la vraci – făcu în întuneric semn spre Zildir, semn nezărit de nimeni. **Voia să știe cine fusese femeia aceea, cum se putea rupe un blestem. Iar eu eram bucuros mereu, iar ai mei se veseleau pe lîngă mine, deși le sîngera inima.**

Tata nu a mai stat mult cu noi, într-o dimineață nu a mai apărut acasă. Își luase lumea-n cap. Craiul l-a căutat, se temea să nu-l fi cumpărat altă împărăție... Dar i s-au pierdut numele și faima, nu a mai apărut niciunde ca brutar. A adus Craiul brutar străin, i-a dat calfe să învețe taina coptului. Pe străin, Craiul l-a trimis în lumea lui, orice gospodină din Albia știa să coacă pîine mai bună decît el!

Pîinea la palat era chiar mai proastă decît cea pe care mama o vindea în tîrg. Ea învățase cîte ceva de la tata, nu mult – destul cît să facă o pîine bună și colaci. La Palat nu au primit-o, să nu strice tradiția sau cine știe de ce. Totuși, cei din tîrg cumpărau pîine de la ea, deși ea ieșea cu pîinea mai spre prînz, nu ca ceilalți brutari. Atît cîți apucau... Ea trebuia să mă pregătească dimineața de școală, abia pe urmă se apuca de frămîntat.

A căzut mama bolnavă, iar doftorii nu au știut ce ierburi să-i dea. S–a topit pe picioare, nu a mai putut frămînta aluatul. Craiul, care în ascuns cumpăra pîine de la mama, a adus doftori de peste tot, cei mai vestiți doftori ai lumii... I-a dat calfe să o ajute, să învețe meseria... Calfele nu au apucat să învețe taina aluatului. Într-o zi mama a murit, și numai eu rîdeam, ascuns singur într-un

colț, în grajd, printre cai... A trebuit să las școala, deși îmi plăcea tare mult să învăț. Am mai citit eu și după aceea, am niște prieteni de petreceri prin tîrg, de la ei mai aflu cîte ceva... Uneori este bine cînd oamenii se veselesc pe lîngă mine... Mai uită de necazuri. Nu prea îmi dau cărți, sunt scumpe și tot ce trece prin mîna mea se rupe, dacă nu se pierde... Dar ei nu se prea supără pe mine. Numai cărțile pe care mi le dă Zivnir nu pățesc nimica...

- Îl știi, deci, pe unchiul? se miră vraciul, dovedind că nu-l furase somnul.

- Da, ne știm de mult, suntem, într-un fel, prieteni – încă de cînd eram copil. Nu știu ce îl făcuse să mă bage în seamă, uneori venea numai să vadă ce mai fac... De fapt, cînd a trebuit să încep să cîștig eu pîinea în casă, după ce mama căzuse la pat, el a aranjat să fiu angajat calfă la bucătărie.

- De ce nu la brutărie? întrebă Eroul, prins de poveste.

- Eu știu?! A spus odată că i s-a citit lui în cărți că eu trebuie să fiu în bucătărie. Că de asta, multe vor depinde, așa mi-a spus el, mormăind pe sub musteți. Dar poate m-am înșelat eu, chiar dărîmasem cazanul cel mare cu supă pe mine...

- Ba cred că l-ai auzit bine, îl contrazise Eroul, încredințat acum că va trebui să-l ia și pe burtos după el, în călătorie. Prea se legau toate...

- De cîteva ori s-a pus împotriva Șefului, cînd a vrut să mă alunge din bucătărie. A făcut el ce a făcut și, dacă nu eram eu prin bucătărie, ieșea mîncarea rea... Vrînd nevrînd, m-au ținut calfă în bucătărie toți anii aceștia, chiar dacă le stricam sau spărgeam cîte ceva. Mă pun mai ales la frecat oalele, alea nu am cum să le stric... Numai cîteodată... recunoscu cu jumătate de gură.

„Chiar, cum poate cineva strica o oală din alamă sau din tuci?” se miră Eroul, dar începuse să-l cunoască pe Felimon și își zise că orice este posibil.

- Și neam la tine? întrebă deodată Hitaiori, dovedind că ascultase și el povestea, ba chiar o înțelesese – în parte, cel puțin.

- Așa-i, nu a fost nici un neam. Eu am început să mă

îngraș de tînăr, pe vremea cînd celor de vîrsta mea le venise vremea de cătănie sau să treacă de la ucenicie la calfie, sau să-și găsească drăguțe, eu ajunsesem al doilea grăsan al cetății, ba chiar al împărăției, ziceau unii. Nici măcar primul! se plînse el către întunericul ce-i înconjura. Fetele se cam fereau de mine, chiar și cele care poate m-ar fi plăcut... Cînd ajungeam să discutăm mai serios despre ceva, ele rîdeau ca spartele, chiar și cînd veneau să mi se plîngă de vreun necaz....

Dar poate și aceasta ar fi trecut, dacă mi-ar fi plăcut mie vreo fată. Dar atunci am știut că și fetița a avut putere de vrajă, căci eu nu am mai putut să mă uit cu drag la nici una. Nu am putut să mi-o mai scot din inimă... Cînd apărea vreo fată, sau mai tîrziu, vreo văduvă, care îmi arătau că aș putea să le fiu pe plac așa cum eram, cu burtoiul acesta, cu picioarele mele subțiri, cu nasul meu ca un dop... în față îmi apărea chipul fetiței, care îmi spunea: *„Să mă aștepți!”* Și am așteptat să apară, mai întîi cu nerăbdare, apoi cu neliniște... Acum știu că nu va veni niciodată, dar inima mea este dată ei, pe vecie. Nu mai sunt tînăr, nici nu știu dacă mai pot face copii, dar a încetat să mă mai doară pieirea neamului nostru de brutari împărătești. De-aș vedea-o, însă, pe iubita mea fetiță - căreia nu-i știu nici măcar numele - devenită femeie, pentru o clipă măcar, fie și pentru ultima clipă, aș închide ochii liniștit și fericit!

*
* *

Tăcerea se lăsă grea în întunericul hrubei. Probabil fiecare se gîndea la cele povestite de bucătar, sau poate la întîmplări similare din propriile lor vieți. Omul este egoist din fire, de ce ar fi pierdut cei trei ascultători prea mult timp plîngînd soarta adversă a pîntecosului? Ce, soarta le adusese lor înșile prea multe clipe de fericire?

Dar poate că cei trei simțeau o undă de compasiune față de ființa blîndă și nevinovată, bătută de soartă fără a fi greșit cu ceva, și care acum îi pusese fără voie într-o situație destul de încurcată...

- Mda... mormăi Zildir, și își drese glasul răgușit dintr-o dată. Hrrrm! Eu zic să căutăm ieșirea, nu putem sta aici la nesfîrșit.

Deși Eroul începuse să se teamă de sfaturile venite din partea vraciului, sfaturi care aveau tendința să ducă lucrurile în direcții nedorite, găsi de cuviință să-l aprobe, de data aceasta. Tot nu avea altceva de făcut.

- Chiar așa. Dar să nu ne propui vreo vrajă, că mă supăr!

- Și cum ne descurcăm, așa orbi cum suntem?

- Ca orbii. Ne luăm de mîini să nu ne rătăcim, și mergem înainte, pe pipăite. Stăm pe lîngă perete, acolo or fi mai puține pericole...

Le luă ceva timp să se găsească unii pe ceilalți. Umblau ca orbeții, de colo pînă colo, pînă cînd Eroul se supără și strigă la ei:

- Hei, așa nu merge! A ajuns cineva lîngă un perete?

- Eu estem, se auzi glasul cu accent străin al gipanghezului.

- Stai acolo! Ești, deci, undeva în stînga mea. Stai acolo, pînă ajung la tine. Pînă atunci, zi-ne cîte ceva, să știm unde te putem găsi.

- Spus? Ce spus?

- Cîntă ceva, dacă nu ai ce spune...

Mai bine îl lăsa să spună ceva. Sunetele produse cu un glas răgușit și straniu modulat, fără nici o linie melodică cît de cît, venind așa din întunericul plin de ecouri, i se părea că-i zgîrie urechile și nervii. Se pare că efectul produs era similar și asupra celorlalți doi, căci se auzi glasul sugrumat al bucătarului:

- Ești sigur că e Prințul? Dacă e vreun monstru care ne atrage în brațele sale?...

- Dacă era un monstru, venea direct la noi și ne mînca pe rînd, fără vorbă multă, îl liniști Zildir. Erai mort și mîncat, înainte să-ți fi zis vreo cîntare...

- Aaaa! urlă răgușit Felimon. Apoi cîntecul straniu se opri și Hitaiori zise:

- Io suntem. Ținem bine la kimono, nu pierdem.

După care își reluă cîntarea. Așa, unul cîte unul, eroii noștri se găsiră din nou împreună, ținîndu-se acum de mîini. Ultimul sosit fu vraciul, care, ajuns din întîmplare lîngă perete, o luase în direcția greșită – pînă își dădu seama că glasul prințului dispărea înapoia lui.

- Bun, suntem cu toții grămadă, concluzionă Eroul. Țineți-vă unul de celălalt, să nu ne mai despărțim. Încotro o luăm?

- Eu am fost spre dreapta, totul pare liniștit vreo sută de pași...

- Atunci o luăm spre stînga, hotărî Eroul, convins că pășind pe calea indicată de vraci vor ajunge, mai curînd sau mai tîrziu, la bucluc.

Aici erau să se piardă: așa cum unii stăteau cu fața la perete, iar alții cu spatele la el, dreapta și stînga lor era complet diferită. Sau poate că Hitaiori nici nu era sigur care îi era stînga... Eroul trebui, deci, să-i smucească în direcția hotărîtă de el, nemaifiind acum convins că, de fapt, nu porniseră pînă la urmă în direcția propusă de mag.

Merseră ei așa o vreme, pipăind peretele rece de piatră. Cînd și cînd treceau pe lîngă deschizături în perete – poate cîte un coridor lateral, poate intrarea în vreo încăpere, dar Eroul îi opri pe ceilalți să intre pe acolo. Acest coridor, mai larg decît celelalte, trebuia să îi scoată undeva. „Cu timpul... eventual...”, gîndi Eroul, fără a da glas temerilor. Își dădeau seama de trecerea vremii, mai ales după foamea care începuse să le scurme măruntaiele.

- Ar fi timpul să mîncăm ceva, mormăi vraciul, spre surprinderea Eroului. Se aștepta ca primul care să se plîngă de foame să fie burtosul. Hitaiori zise:

- Avem chiflă. Se pare că luase chifla pe care i-o aruncase în cap bucătarul.

- Aia e chiflă?! mîrîi posomorît Felimon, care nu mai spusese nimic de cînd își povestise viața.

- Nu ți-ai înghițit limba de foame? îl înțepă vraciul cu vorba. Se pare că magul cel slăbănog nu mai putea evita să se întoarcă la acest subiect – mai ales dacă-l luase foamea.

- Mă gîndesc că uneori auzeam din bucătărie urlete și gemete venind de aici. Nu le-am mai auzit de mult...

- Or fi murit monștrii de foame, încercă să-l liniștească Zildir, în felul lui. Doar dacă nu îi va aduce foamea încoace...

Drept răspuns, un urlet lugubru veni din întuneric. Bucătarul încercă să se vîre și mai bine printre ceilalți, făcîndu-i să se împleticească.

- Exact de ce m-am temut. Acum ne-o fi luat mirosul...

- Cum să nu ni-l ia, dacă porți cu tine șorțul ăla? Numai uitîndu-mă la el și pot să-ți spun meniul ultimei luni... Sau al ultimului an, dacă veni vorba.

- Lasă-l în pace, Zildir. Face și el ce poate... Iar tu nu te mai vîrî așa în noi, că venim pe brînci cu toții!

- Norocul meu, se plînse burtosul. Deși eu l-am găsit primul pe Prinț, m-ați pus la urmă...

- Cu bună știință am făcut-o, îl încredință vraciul. Dacă se apucă să te mănînce pe tine primul, or să se sature înainte de a ajunge la noi...

- Inima bună a domniei tale va ajunge de pomină, chițcăi Felimon, fără supărare.

- Stam io la urm, se oferi galant Hitaiori. Foame la mine, muncam monștri...

La asta Eroul se cutremură de rîs, oprindu-se în loc. Zildir i se opri în spate, dar gipanghezul, cu reflexe rapide, nu dădu peste ei. Dădu în schimb bucătarul, prăvălindu-i pe podea unul peste celălalt. Iar el încercă să se agațe de perete... reușind, spre marea lui uimire.

- Ți-am spus să fii atent, să nu te vîri în noi, bodogăni Eroul, încercînd să se ridice. Fără prea mult succes, pentru că îl avea în spate pe vraciul cel osos și deșirat.

- Mi se pare mie sau se zărește o lumină? întrebă Zildir, uitînd să se mai ridice din spinarea Eroului.

- Te scoli sau nu te scoli? gîfîi acesta de sub el. Ce lumină?

Se ridicară, pe rînd, de pe podea. Într-adevăr, în perete apăruse o șuviță de lumină.

- Asta de unde a mai apărut? se miră Eroul, odată ajuns în picioare.

- Cred că este vina mea, recunoscu Felimon. M-am agățat de perete, oi fi acționat vreun mecanism...

- Așa... Atunci, deschide ușa, se arătă vraciul curajos.

- Dacă sunt monștri dincolo? îl contrazise bucătarul. Mai bine o închid... Zicînd acestea, împinse ușa de piatră și firișorul de lumină dispăru.

- Unde ai auzit tu de monștri cărora le place lumina? Toți știu că lor le place întunericul. Dacă-s monștri, ei sunt aici, în partea noastră a tunelului...

Parcă spre a confirma afirmațiile vraciului, un hîrîit înfiorător

se auzi de undeva de pe coridor, nu departe, în urma lor. Asta îl puse în mișcare pe grăsan. Trase puternic de ușa masivă din piatră, tăiată astfel încît nu se deosebea de pereții tunelului, și se dădu repede într-o parte. Prin canaturile din piatră se revărsă o lumină dulce, aurie, care îi orbi pe călătorii noștri – după atîtea ore petrecute în întuneric. Cu pleoapele strînse, se repeziră cu toții, buluc, prin deschizătură. Un hîrșîit îi anunță că ușa se închisese în urma lor.

- Nu lăsam ușa închide! se auzi un glas răgușit, ca o bolboroseală. Țineam la ușă! Un trup se năpusti printre cei patru ce țineau încă ochii închiși, împrăștiindu-i. Blestem, tîrziu eram! hîrîi necunoscutul.

Eroul deschise ochii și privi spre noul sosit, sau, ca să fim mai corecți, spre noul găsit, în ciuda săgeților dureroase de lumină care îi făceau ochii să lăcrimeze. Și trebui să-și înfrîneze o mișcare de groază. Cel puțin, bucătarul se vîrî, cu un chițcăit, sub o măsuță scundă, pe care o săltă cu totul în spate. Zildir, pe care mișcarea străinului îl aruncase peste o canapea, încerca, bîlbîindu-se, să spună o vrajă. Numai Hitaiori nu-și pierduse capul. Cu o mișcare fulgerătoare, scosese katana de la brîu și, ținută cu ambele mîini, aceasta se ridicase amenințător deasupra unui umăr, gata de atac sau de apărare...

Stăpînul încăperii îi privea cercetător pe sub arcadele proeminente, care prelungeau fruntea teșită. Avea o față care semăna foarte mult cu cea de broască, cu o piele verzui-cenușie, cu pete gălbui bătînd spre bej, spuzită de buboaie. Buzele late și groase dezveleau un șir de dinți mari și ascuțiți – ca într-un zîmbet, sau poate pregătiți să sfîșie. Nu avea nici un fel de straie pe el, așa că i se vedea întreg trupul deformat și vînjos. Era mai înalt chiar decît vraciul cel deșirat, cu umeri largi din care ieșeau brațe destul de subțirele și scurte, terminate cu degete lungi, cu gheare ascuțite. Picioare vînjoase, deși încovoiate, suportau trupul puternic, mușchiulos, deformat însă de o cocoașă mai mare chiar decît capul. Cocoașa împingea, de altfel, capul și gîtul înainte, dînd impresia că acestea pornesc din pieptul lat. Trupul era acoperit cu aceeași piele plină de buboaie, parcă chiar mai mari decît cele de pe față, avînd aceeași culoare scîrboasă. Doar cocoașa avea o nuanță tot mai oranj spre vîrfu-i țuguiat – fără ca aceasta să îmbunătățească impresia generală.

- Un troglodit... bîigui Zildir, care își aminti că văzuse o imagine a acestui tip de monstru în una din cărțile unchiului său.

- Troglodit, confirmă Felimon sfîrșit, de sub măsuță. Se pare că frunzărise și el cărțulia cu pricina.

- Troglodit! hîrîi înfățișarea. Yulgur, sluga la voi – și aici se plecă greoi, dar ceremonios, atît cît se putea de ceremonios pentru un troglodit. Eroului i se păru că arătania vrea să-l atace cu colții fioroși...

- Nu știam că trogloditii vorbesc, își mărturisi uimirea Zildir.

- Nu știam că știam troglodit, îl imită monstrul. Nimenea nu vedeam la troglodit, numa vrăjitor, de mult...

- Eu vrăjitor, o dădu Zildir pe graiul pocitaniei.

- Aha...

- De unde vorbim omenești? întrebă la rîndul lui, pocit, Hitaiori.

- Cine vorbea... Ptiu! Cine vorbește omenește aici? se răsti Eroul. Ce tot spurcați limba?! Pe gipanghez îl înțeleg, ba chiar și pe... ăsta – se feri Eroul să folosească cuvintele „monstru" sau „animal", să nu-l supere pe străin. Dar tu, vraciule? Lipsește doar bucătarul să zică și el...

- Nu spuneam... șopti Felimon de sub masă.

- Auzeam bucătar vorbește, explică trogloditul, arătînd spre grăsan. Priveam la el dărîmat, spărgeam, rupești... Vorbeam singur la noapte, chemam fetița... Aaaa...aaa... Aici încercă să cînte un cîntec duios care, pe buzele lui, părea plin de groază și mister.

- Ce tragi cu urechea unde nu te privește?! se burzului bucătarul uitînd de frică, ridicîndu-se cu măsuța în cap. Și dacă ai auzit, ce împrăștii la lume?!

- Ho, ho, că nu spunem la nimeni, îl liniști vraciul. Zi așa, cîntai de jale?...

- Cîntam, și ce dacă cîntam?! Și cîntam de dor, nu de jale, așa să știi!...

- Liniște la inim la tine, tu om bun eram. Fetița veneam la tine, cîntam de voie bun. Fericit la tine, fericire la toț. Yulgur sunteam inim cu inim la tine. Frate al tău!

Felimon se holbă la troglodit, dar nu avu curaj să-l contrazică.

- Dar cum ai putut să-l vezi pe bucătar? Pe unde? îl întrebă Eroul, sperînd să găsească un drum de ieșire spre bucătărie.

- Priveam oglind la templu. Vedeam Felimon ani mult, peste doi ori de zece! Vedeam la el îngrășam și pleșuv și făceam guș, știam trecut timp mult. Yulgur lăsam ură și dușmănit, primeam învățătur la Zîn. Frați eram cu omu și animalu, nu ucideam să muncam, numa verdeț muncam...

- Verdeț de unde muncat? întrerupse tirada trogloditului Zildir. Acum, că îi trecuse teama, își amintise de foame.

- Zîn dădeam la Yulgur. Veneam uitam la oglind, aduceam verdeț lui sărman Yulgur...

- De cînd ești aici... Yulgur? îl întrebă Eroul.

- Oooooh, de mult eram. O dat și încă o dat doi zeci de ani. La început stăteam întuneric, vedeam întuneric ca zi, muncam vierm și furnic. Vedeam oglind bucătărie, chinuiam foame, oi oi, sărac Yulgur! Strigam ca lupi.

- Da' de ce ești aici?

- Poveste lungă eram, nu spuneam, că nu plăceam la inimă. Yulgur schimbat eram, stam și priveam Felimon. Zîn iubeam Felimon, bucuram Yulgur schimbam. Aduceam verdeț! Yulgur iertam vierm, nu ucideam oho, de mult! Troglodit ucideam tot mereu. Dușman dădeam la noi sete la sînge. Dar Yulgur ieșeam de la Dușman, acum stam la lumin.

- Chiar, de unde ai lumină, Yulgur? încercă Felimon să schimbe vorba. Nu îi plăceau laudele multe, mai ales că nu avusese parte nicicînd de ele. Uneori se lăuda singur, dar numai cînd nu-l auzea nimeni...

- Tot zin aduceam. Cînd Yulgur rău eram, luam lumin și plecat, lăsam Yulgur întuneric stam. Yulgur vedeam întuneric ca pisici. Cînd Yulgur schimbam eram, nu vedeam întuneric bine, orb eram. Așa știam zîn Yulgur schimbam, că el făceam rău eram, răgeam ca animal... Dar zîn veneam, știam Yulgur schimbam la lumin, bucuram și sărutam Yulgur la frunte – aici trogloditul atinse cu venerație fruntea teșită și buboasă între arcade. Atunci Yulgur plîngeam! Troglodit nu știam lacrim... Acum Yulgur stam ca om, dormeam la canapea, nu la piatră. Muncam verdeț, rugam la Mare Zeu, prindeam lumin. Yulgur schimbam! concluzionă el, mîndru.

- Dar de ce nu ai plecat de aici? îl întrebă curios vraciul. Dacă ți se făcea foame și zîn nu veneam... nu venea zîna?

- Yulgur muncam o dat la șapte zi, sau cînd aveam. Zîn veneam, nu lipseam niciodat în doi zeci de an. Nu veneam tot fiecare zi, da veneam. Yulgur nu puteam ieșeam, răspunse totuși trogloditul la întrebare...

- Păi, pe unde se poate intra, se poate și ieși. Dacă Zîna poate veni la tine, tu de ce nu poți ieși?

- Yulgur nu încăpeam sticluț, spuse trogloditul de parcă răspundea la întrebări fără noimă, puse de copii.

- Aha! mormăi Zildir, și nu mai comentă. Ori se lămurise, într-adevăr, ori nu voia să pară prost. Nici Eroul nu mai întrebă nimic, își zise că se va lămuri cu timpul.

- Și ceilalți troglodiți ce zic? întrebă bucătarul.

- Ei nu găseam Yulgur. Nu găseam ușă, și bine eram așa, muncam Yulgur. Yulgur nu ucideam, nici să salvam viaț la el.

- Mda... Eroul spera din toată inima că nu va trebui să-l ia cu el și pe troglodit. Oricît de mare și urît, acesta se dovedea chiar mai neajutorat decît bucătarul, în clipe de cumpănă. În plus, oamenii ori ar fi luat-o la fugă, ori s-ar fi pus cu furcile pe ei...

- Și, ai ceva de mîncare? nu mai răbdă vraciul. Orice: verdeț, vierm, furnic...

- Nu vorbeam cu păcat. Vierm și furnic prieten la Yulgur eram, nu făcum rău la ei. Verdeț eram. Puftim de muncam...

Slăbănogul de Zildir nu așteptă să fie invitat de două ori, se repezi spre locul indicat de troglodit. Într-un coș se lăfăiau fructe și legume proaspete: mere, pere, pepeni, varză, salată, conopidă, roșii, morcovi...

- Hm, cîrti vraciul, mușcînd totuși dintr-un măr. Asta ai mîncat tu douăzeci de ani? Ai cuptor să le și coci?

- Aveam cuptor. Eram cartof și dovlec și vînăta acolo...

- Păi de ce nu spui așa? Drace!

- Nu spus drace, troglodit eram... Nu trebam.

Trogloditul deschise ușa unui cuptor zidit în perete și un miros plăcut de cartofi copți se răspîndi în încăpere. Tăie repede verdețurile și încropi o salată, peste care turnă puțin oțet dintr-o sticluță.

- Oțet de unde ai? se miră bucătarul.

- Zîn aduceam, și sare. Troglodit nu foloseam, zîn spuneam acum om eram. Pofteam, muncam!

Se puseră cu toții la masă, mîncară pe săturate – mai puțin bucătarul.

- Cînd vine Zîna? întrebă burtosul. Trebuie să-i mulțumim și ei pentru bunătățile aduse.

- Mulsumeam cînd veneam. Nu știam cînd veneam. Poate nu vream vîzum străin. Acum împărțeam muncare, frate eram. Spuneam lui Yulgur cine frate la el eram.

Se prezentară pe rînd, Zildir prezentîndu-l și pe gipanghez.

- Auzeam neam la tine, bunic la mine ajungeam la Jipang. Pierdum braț, scăpam bucuros la viaț. Luptător fioros la Jipang, troglodit mai bine stam departe!

Hitaiori se aplecă ceremonios, ca de fiecare dată cînd cineva i se adresa. Pe fața lui era greu de citit dacă înțelesese lauda. Trogloditul îi răspunse la fel.

- Vraci știam, Zivnir. Priveam la oglind la Yulgur. El știam la zîn, vorbeam o dat împreun. Numai nu ajutam la Yulgur plecam, spus el nu puteam. Așteptam veneam nepot la el. Aici privi întrebător spre Zildir. La tine vrăjitor vestit ca Zivnir?

Zildir își drese glasul, stingherit.

- Mai bine lasă-l în pace, nu-i cere să-ți dovedească nimic, se amestecă grăbit Eroul.

- Aha. Bucuros cunoșteam, Erou. Zivnir nu ziceam nimic la tine, Zîn spuneam. Ziceam Erou veneam, Felimon fericit eram. Numai spuneam atunci Yulgur muream...

Eroul rămase uimit. Trogloditul știuse această profeție și se arăta, totuși, bucuros de întîlnire. Ochii acestuia, băgați adînc în orbite sub arcadele osoase, păreau mici și fioroși... dacă nu ar fi fost blînzi și umezi, ca cei de căprioară.

- Nu temeam la Yulgur, Yulgur schimbam eram. Yulgur ajutor dădeam la Erou și Felimon. Yulgur puteam muream, Felimon fericit eram...

Se lăsă o tăcere stînjenitoare, nici unul nu părea să găsească un răspuns la cuvintele trogloditului. Acesta, în schimb, se apucă să scoată dintr-un dulap perne și pături, improvizînd niște paturi, pentru musafirii neașteptați. Numai atunci Eroul și ceilalți își dădură seama cît de osteniți erau.

- Dormeam furmoz, noapte acum. Nu veneam nimeni aici, eram liniștit.

Fără multă vorbă, cei patru se întinseră pe cîte unul dintre paturile pregătite de Yulgur: Zildir pe canapea, ceilalți pe jos.

- Tu nu dormi, Yulgur? întrebă Felimon înainte de a se lăsa furat de somn. Nu ai pus nici un pat pentru tine...

- Troglodit sărman needucat, nu dormeam saltea.

- Dar tu nu mai ești needucat. Ești ca și noi...

- Numai inim ca și voi. Trup ca și troglodit, spuse trist Yulgur, și vocea parcă nu-i mai sună atît de straniu...

9

(în care e bine să știm ce cerem)

Primul care se trezi fu tînărul prinț. Privi, printre genele întredeschise, la troglodit, care ședea liniștit în capul oaselor, rezemat de un perete, cu ochii ațintiți într-o carte. Simțind privirea lui Hitaiori asupra lui, ridică ochii negri, parcă fără iris – sau poate numai iris...

- Bun trezeam, frate la mine viteaz.

- Haugh! salută Hitaiori, punîndu-se în genunchi în fața trogloditului și plecîndu-se cu fruntea pînă la podele.

- Tu făceam mare cinste la sărman Yulgur. Nu meritam...

- Robul ăsta este scamă bătută de vînt în fața înțelepciunii și bunătății tale, îi răspunse Hitaiori, în gipangu.

- Nevrednicul troglodit nu merită cinstea arătată, răspunse Yulgur în aceeași limbă, fără a o stîlci ca pe cea albenă. De unde a știut mărețul războinic că netrebnica lui slugă îndrăznește să folosească limba vitejilor saturoi?

Hitaiori rămase cîteva clipe, mai curînd minute, scufundat în gînduri. Trogloditul așteptă răbdător ca prințul să-i răspundă.

- Nu am știut, recunoscu în sfîrșit prințul. Nevrednicul tău ucenic nu a știut că a folosit limba învățată de mic copil.

Limba vorbită de frații mei străini este greu de pronunțat, mă doare întotdeauna capul cînd încerc să o vorbesc. Îi mulțumesc fratelui meu mai mare pentru bucuria adusă. De unde știi limba părinților mei?

- De cînd m-am pocăit de greșelile mele și am primit învățătura Căii Luminoase, nu pot să mai mint. Mă bucur că pot face plăcere măritului Hitaiori samu, vorbindu-i pe limba lui.

- Unde a învățat nobilul învățător să vorbească jî-pangu, limba florilor de salcîm picurînd pe prundul bătut de ape?

- Mă rușinez să folosesc cuvinte atît de necioplite în fața cuvintelor atît de pline de poezie ale tînărului meu stăpîn.

- Umila ta slugă folosește cuvinte fără să le înțeleagă. I–au fost băgate în cap în timpul scurs călătorind spre Apus. Meritul este numai al gheișei care m-a însoțit. Dar, răspunde-mi la întrebare, te rog.

- Bunicul a fost în țara Jî-pang, trimis ca iscoadă de către Dușman, stăpînul troglodiților. A învățat limba țării. L-a învățat apoi pe tata, încă de mic, iar acesta m-a învățat pe mine. Am fost iscoade din tată în fiu, în Țara Răsăriturilor Aurii. Te rog să ierți dușmănia purtată de noi poporului tău.

- Nu găsesc cuvinte să răspund la rugămintea ta. Sluga ta este un idiot, toți îți pot spune asta. Chiar tata m-a alungat de acasă, pe meleagurile astea îndepărtate, cu limba greu de pronunțat, ca să mi se piardă pînă și vestea...

- Cer iertare că trebuie să-l contrazic pe fratele meu cel viteaz. Acum vorbim între noi ca doi oameni, care au să-și spună cuvinte însemnate. Aproape ca orice curtean de la palatul măritului Shingen-samu, mărețul tată al prietenului meu mai tînăr.

- Numai ți se pare, prietene, pentru că nici tu nu ai educația cerută. Fac rușine tatălui meu, familiei mele și chiar țării mele. De aceea, am fost trimis printre străini, să mi se uite numele...

- Boriwassa, Înainte-mergătoarea Căii Luminoase, spunea că frumusețea diamantelor lucește în pupila privitorului, iar urîciunea cloacăi înnegrește irisul acestuia. În ochii mei ești cel mai desăvîrșit curtean jî-pangu.

- Pupila ta privește cu bunăvoință spre mine. Ea reflectă bogăția inimii tale.

- Fii curtean atunci, cu mine și cu prietenii care privesc cu dragoste, să îl găsească pe Hitaiori cel viteaz și bun, dacă nu cu cei care caută în acesta un idiot.

- Yulgur este fratele meu mai mare, se apleacă din nou prințul cu fruntea pe podea. A spus că moartea îl va căuta în curînd. Moartea va găsi pe Hitaiori în calea ei spre tine! Hough!

- Atunci, ca un frate bun îți cer să-ți reverși dragostea ta asupra lui Felimon. Nici el nu este ce pare a fi, este demn de prețuirea fratelui meu.

- Hitaiori va respecta rugămintea fratelui său mai înțelept. Felimon va fi fratele meu.

- Mai am, atunci, o rugăminte, la care țin mai mult decît la viața mea.

- Spune. Dorința ta va fi mai puternică decît o poruncă pentru umilul tău frate. Consider-o împlinită!

- Dacă va veni clipa să alegi între viața mea și cea a lui Felimon, te rog să o alegi pe a lui. Eu voi trăi prin viața dăruită lui.

- Bunătatea și uitarea ta de sine îți fac cinste și mă rușinează pentru micimea mea. Vei trăi, deci, prin viața lui Felimon, dacă nu voi putea opri moartea în drumul ei spre tine. Deie Borissawa ca voi doi să trăiți prin viața lui Hitaiori!

- Nu spune asta, frate al meu. Te dezleg de vorbele acestea și te leg să rămîi viu pentru clipa cînd îi vei da viață lui Felimon.

- Să fie, atunci, precum zici! Hough! Prințul pecetlui jurămîntul cu o nouă plecăciune ceremonioasă.

- V-ați trezit? se auzi glasul vesel al celui discutat de cei doi. Văd că vă faceți gimnastica de dimineață. Ia să fac și eu ceva mișcare, dacă mi-o da voie burta...

Se plecă și el, cu greutate, pe rînd, către cei doi, care îi răspunseră veseli. Nu peste mult timp, se treziră și restul călătorilor, vraciul - cu niște strănuturi care cutremurară încăperea.

- Ești sigur că nu ai mirosit niște alune din cutia unchiului tău? îl tachină Eroul. Zildir îl privi vinovat, parcă, dar nu răspunse la această întrebare.

Cu această ocazie, Eroul își dădu seama că nu mai avea cutia lui Zivnir cu el. O fi uitat-o în iatacul lui Hitaiori... Era în planul jocului să fie așa, sau această uitare urma să aibă repercusiuni asupra destinului lor? Îngîndurat, întrebă:

- Ce facem acum? Încotro o luăm?

- Nu puteam ieșit, îi atrase atenția Yulgur.

- Vrei să spui că vom sta aici toată viața noastră? răspunse de data asta vraciul. Nici vorbă de așa ceva! Să mîncăm numai verdeț?

- Ție iar ți-e foame, vraciule! spuse Eroul.

- Și mie mi-e puțin foame, recunoscu, umil, bucătarul. Eu dacă nu mănînc pîine, parcă nu mă satur... încercă el să se dezvinovățească.

- Zin nu aduceam pine, își ceru iertare troglodituI, de parcă Felimon dăduse vina pe el, de lipsa pîinii. Cînd veneam acuș-acuș, ceream la el pîine.

- Crezi că vine curînd? întrebă vraciul. Poți să o chemi?

- Nu puteam. Venim cînd voim, plecam cînd voim... Sărman Yulgur nu știam.

- Asta ne-a lămurit buștean! își strîmbă Zildir buzele. Mai e ceva verdeț?

- Nu eram. Muncam cît Yulgur trei zi...

- Dar poate că Zîna nu mai vine trei zile, se sperie vraciul. Ce mîncăm pînă atunci?

- Numai la mîncare te gîndești, vraciule, se burzului Eroul. În loc să discutăm și de-ale noastre...

- Eu nu pot gîndi cu stomacul gol.

- Cum? Stam mereu la burt gol? îndrăzni troglodituI.

- Ei! Mă supăr! se bosumflă Zildir. Pînă la burtă! Cînd am burta goală, încep să fac prostii...

- Cînd ai capul gol, ce faci?... Sau nu contează ce ai gol? piui și bucătarul.

- Voi chiar vreți să-mi aduc ceva mîncare din văzduh? se încruntă vraciul. Asta îi făcu pe ceilalți să-l lase în pace, îngîndurați.

- Zin spuneam cînd nevoi aveam, rugam. Rugam! găsi Yulgur o soluție.

- Cui ne rugăm? Ei? Cum o cheamă?

- Nu știum Yulgur. Zin frumoz și tinăr eram. Eu rugam la Cale Luminos. Voi rugam cum vream... Acestea zise, troglodituI se lăsă pe genunchii noduroși și începu să se roage în tăcere, sau poate să mediteze. Singurul care îl imită fu Hitaiori, care luă o poziție asemănătoare – poate rugîndu-se la aceiași zei, poate doar imitînd din bunăcuviință gesturi care i se păreau „locale”. Nu ar fi fost pentru prima oară...

Bucătarul căută o poziție mai comodă, pe canapea, și închise și el ochii. Poate se ruga, poate adormise... Eroul se așeză și el pe un capăt al canapelei, așteptînd să vadă ce urma să se întîmple. Era sigur că se va întîmpla ceva. Jocul trebuia să continue, într-un fel sau altul.

Numai vraciul nu-și găsea liniștea. Tăcut, străbătea din cîțiva pași încăperea destul de îngustă, întorcîndu-se pe călcîie exact în momentul în care ai fi crezut că se va propti cu nasu-i lung de perete. Pe cînd Eroul se pregătea să-i spună să stea jos, că-l doare capul privindu-l mergînd așa, dus-întors, Zildir explodă:

- Mi-e foame!!!

Cei doi, care stăteau în genunchi, deschiseră ochii, în timp ce burtosul tresări violent – dovedind astfel că el își continuase somnul, profitînd de momentele de liniște.

- Dacă nu o aduci aici pe Zîna aia, nu știu ce fac!

- Yulgur rugam frumoz, Zin nu veneam. Ce făceam? Rugam.

- Tu nu ai decît să te rogi, eu nu mai aștept!

- Frate la mine, meditat și liniștit eram, îl sfătui Hitaiori, calm.

- Da’ tu de cînd ai început să dai sfaturi? Te știam idiotul satului...

- Rău știut. Hitaiori nu știut obicei și needucat estem, dar gîndit. Obicei la Albi nu știut nici oameni bine. Hitaiori făcut ca ei, rău făcum. Acum făcut cum frați la Hitaiori învățăm.

- Care frați? Parcă erai singur la Shingen...

- Singur eram la Shingen-o-samu. Frate la Yulgur-sima, la Felimon-sima, la Erou-sima, la Zildir-sima. Se apleca pe rînd în fața fiecăruia cînd îi rostea numele, aceștia răspunzîndu-i la fel de ceremonios. Numai Zildir nu îi răspunse la închinăciune.

- Mulțumim pentru cinste, mormăi totuși vraciul, în barbă. După care reveni la ce îl durea: Cum facem cu Zîna?

- Mergeam rugam la Templu, veni Yulgur cu o propunere. Dacă nu auzeam bine rugat aici, auzeam mai bine la templu.

- Are zîna templu? se miră Eroul. Cine să fi fost zîna sau zeița cu templu subteran?

- Nu zin aveam. Nu știum cine avem. Pustiu eram Templu de mii de ani, ohooo! Mergeam acolo, luam oglind și sticluț.

Cu aceste vorbe, se ridică și luă sub braț o oglindă, lată cam de-o palmă și cam tot atît de lungă, și un flacon de sticlă albăstruie, înalt și gros cam cît un deget de-al troglodituluí – mai lung și mai gros decît cel omenesc.

- Mergeam cu mine. Nu atingeam nimic, nu luam nimic, nimic. Blestem mare eram, pedepseam cu moarte eram. Nu putem răbdam, nu mergeam.

- Mergeam, mergeam, își pierdu vraciul răbdarea. Nu atingeam, nu luam... Cine luam, băgam la sac, pedepseam! se uită el încruntîndu-se fioros la ceilalți, mai ales la bucătarul care încă nu spărsese nimic în dimineața aceea. Auzi, Felimoane? Poate dă năpasta și strici ceva pe acolo, că te-ai pus rău cu mine!

- Aud, aud... Țineți-mă la mijloc, nu mă lăsați să pun mîna pe ceva. Știa el ce știa...

Nu merseră mult. Părăsiră încăperea pe o ușă din spate, ieșind pe un coridor destul de întunecos, luminat acum de sticluța purtată de troglodit. În încăpere nu observaseră, dar aceasta radia o lumină albăstruie, blîndă, destul de puternică să lumineze la cîțiva pași. Trecură de cîteva uși și răscruci, dar Yulgur nu intră niciunde, nici nu schimbă direcția. Se opri, la un moment dat, în fața unei uși masive. De o parte și alta a ei, era cîte o pisică uriașă din piatră, mai înaltă de un stat de om, poate chiar mai înaltă decît trogloditul, așezate pe cîte un piedestal paralelipipedic - Pisica avea o coadă înfoiată înfășurată pe după picioarele din spate, o coroană din argint pe cap avînd o semilună aurie chiar în frunte, și purta un vas ca un lighean, din argint, sprijinit pe labele superioare, întinse înainte. Trupurile pisicilor erau sculptate dintr-o piatră neagră, finisată cu mare artă – suprafața statuii dădea impresia pielii fine și negre, ca cizelată în abanos, a unei africane. Fiecare pisică avea sîni frumoși, feciorelnici, care li se zăreau printre lăbuțe.

- Templu al Lunii, își dădu Eroul cu părerea. Îmi amintesc de sculpturile egiptene...

- Nu știu pe nimeni să fi construit astfel de temple, zise uimit Zildir. Nu am văzut niciodată statui ca acestea...

Hitaiori nu zicea nimic, stătea ca prostit în fața ușii. Lui Felimon îi dădură lacrimile...

- Tu de ce bocești, Felimoane? se rățoi vraciul, mai mult ca să-și ascundă emoțiile.

- Îmi amintesc de un vis... De fetiță... Au ochii fetiței, completă, arătînd spre statui.

- Ochii la zîn semănam, îi întării spusele trogloditul. Intram, păzeam acum, nu făcum rău.

Deschise încet ușa uriașă. Era din lemn îmbrăcat în foiță de cupru, frumos împodobită. Prezenta șiruri de pisici, unele în patru lăbuțe, altele ridicate în două, unele înfățișate în mers, altele cărînd diferite obiecte – probabil ofrande - altele făcînd tot felul de munci... Modul în care erau realizate desenele, cu pieptul din față și capul din profil, îi amintea Eroului tot de picturile egiptene...

Templul era modest. Trei coloane uriașe însoțeau, de ambele părți, o alee care ducea pînă în fața unui altar din piatră cenușie. Din spatele altarului, cîteva trepte urcau la o platformă din dale albe, pe care se ridica un tron uriaș, din aceeași piatră albă, pe care stătea o pisică aidoma celor de la intrare, neagră, cu o coroană din aur cu semilună din argint pe cap.

De data aceasta, statuia nu purta nici un vas, labele anterioare ale pisicii stăteau sprijinite pe brațele de piatră ale tronului. Ligheanul din aur nu lipsea, însă, ci era așezat exact în centrul mesei din piatră, care constituia altarul. În momentul în care lumina slabă și calmă, albăstruie, ce izvora din sticluță, căzu pe el, vasul se umplu cu o apă strălucitoare, parcă, făcînd să apară pereții pînă atunci invizibili, ascunși după coloane. Erau din piatră cenușie, nefinisată, fără luciu.

- Cine o fi făcut această minune? se întrebă vraciul cu o voce joasă, plină de respect. Nu credeam că există așa ceva pe lume, nici măcar marile statui din vechime, de la Romula, nu se compară... Te face să te închini în fața ei...

Și chiar se închină, fără a produce uimire între tovarășii lui. Toți, cu excepția lui Yulgur, se închinară, la rîndul lor.

- Yulgur nu puteam închinăm la idol, Cale Luminos nu dam voie. Nu supăram, statui frumoz la pisica...

La picioarele altarului erau aruncate, fără o ordine aparentă, o grămadă de obiecte, ofrande depuse de-a lungul timpului, în vechime probabil. Bani din aur și giuvaieruri, obiecte simple, jucării... Tot ce fusese drag cuiva și acesta îl jertfise zeiței-pisică,

în negura timpului. Cine știe dacă aceasta ascultase rugăciunile celor ce depusese ofrandelele, dacă le împlinise dorințele...

- Așteptam, rugam! zise troglodítul și se lăsă din nou pe podea, cu picioarele încrucișate sub el, cu mîinile pe genunchi cu palmele întoarse în sus, într-o poziție, care-i amintea Eroului de clasica poziție, zisă a lotusului. Tărîmul acesta se dovedea a fi o reflecție a lumii din care venise, deși, uneori mult distorsionată. Se așeză și el într-un genunchi și lăsă capul în piept, gîndindu-se la Domnul. Ceilalți îi urmară exemplul, numai Hitaiori adoptînd poziția troglodítului.

Nu se rugară mult timp. Nu pentru că apăruse zîna, așa cum sperau cu toții, mai ales vraciul. Nici pentru că obosiseră rugîndu-se, ci pur și simplu pentru că din ligheanul plin de lumină începuse să se ridice un fum negru-albăstrui care avea, greu de spus de ce, un aspect amenințător.

- Asta ce mai e? întrebă vraciul, primul care observase fumul. Trăgînd cu coada ochiului să vadă momentul apariției zînei, pentru că tot nu credea el în rugăciuni făcute zeilor dispăruți în negura timpului, nici nu-i fusese greu să observe norul.

Yulgur întredeschise ochii și tresări. După care se ridică, înfricoșat, în picioare.

- Asta moarte eram! Cine supăram la zeiț pisică? Spuneam atins nimic!

- Nu am luat decît asta, bîigui brutarul, arătînd o păpușică din cîrpă, cît un degețel. Este a fetiței, sunt sigur de asta...

- Tu nu ai înțeles să nu pui mîna pe nimic?! Animalul ăsta ți-a vorbit omenește, nu pe limba lui! Glasul isteric al vraciului se transformase în tunet, mai ales din cauza fricii, care îi încleștase inima. Recunoscuse în norul negru una dintre cele mai cumplite arme folosite de vrăjitorii negri, numită de aceștia, în mod poetic, după obiceiul lor, „îmbrățișarea fără de sfîrșit". Știa că arma e greu de produs, doar prin vrăji cumplite, și că nimeni nu putea opri „îmbrățișarea" odată stîrnită. Se consuma singură, în timp, dar numai după ce consuma tot ce era viu în preajma ei. Auzise că o astfel de „îmbrățișare" omorîse toate ființele vii dintr-un sat: oameni, animale, plante... Locul rămăsese complet sterp, trebuiseră să treacă două generații pînă începuse să crească ceva din nou. Vracii trăiau mult, și își aminteau și mai mult! Teama de „îmbrățișarea fără sfîrșit" era

înscrisă în inima lui Zildir, împreună cu porunca să nu producă niciodată așa ceva.

- Acum ce facem? întrebă Eroul, speriat și el de fața albă a vraciului.

- Fugeam! îi trase troglodítul de mînă, după el. Ajunși de partea cealaltă a ușii masive, se opriră după ce mai făcură cîțiva pași, privind plini de speranță înapoi. Dar, nu peste mult timp, firișoare subțiri de fum începură să se strecoare prin crăpăturile din jurul ușii.

- Fugeam!!! strigă din nou troglodítul.

- Unde fugim? Nimic nu oprește fumul morții! Dacă nu vine zîna ta să ne scoată de aici, suntem terminați!

- Zin nu veneam, zise trist Yulgur. Supăram zeiț, zin supăram și ea eram. Acum nu veneam, Felimon nu mai vedeam fetiț...

- Am văzut-o, frate Yulgur, pufăi acesta trist, încercînd să se țină aproape de ceilalți. În vis, de-o viață. Acum țin în mînă păpușica ei... Știți, eu i-am dat această păpușică, o găsisem în dulap cînd am căutat prăjiturile. Se vede că nu a ținut-o cu ea, a aruncat-o...

- Nu aruncam păpușic, dam la zeiț. Împlineam rugăciun. Păpușic cel mai de preț lucru la fetiț, inima la inima la ea!

Se retrăgeau grăbiți din fața fumului mortal, avînd grijă să nu-l lase în urmă pe burtos. La prima răscruce o luară la întîmplare, spre dreapta. Știau că, mergînd înapoi, în camera lui Yulgur, nu ar mai fi avut scăpare. Șuvițele de fum îi urmară, însă, și în acest coridor, prinzînd chiar viteză... După o vreme, ajunseră la capătul tunelului, în fața unei uși. Încercară să o deschidă, fără prea mult succes.

- Ce facem acum? întrebă destul de liniștit Eroul, în fața ușii încuiate. Fără nici o explicație, simțea că aventura nu se va încheia aici.

- Rugam! găsi troglodítul soluția lui obișnuită. Așezîndu-se pentru a treia oară în acea dimineață, în poziția lotusului, înainte de a închide ochii, mai privi o dată spre fumul negru și amenințător, care se apropia.

- Rugam tu, eu nu mai pot aștepta! gîfîi vraciul, care se simțea ca un șobolan prins în cursă. Deschid eu ușa!

- Ai promis că nu faci vrăji, sări Eroul, îngrozit.

- Acum ce mai contează? În cîteva minute suntem morți,

oricum.

Și zicînd acestea, se concentră, îndreptă toiagul spre ușă și începu să bolborosească pe sub nas. Rezultatul nu se lăsă așteptat prea mult. Din toiag se ridică un fum, parcă la fel de negru ca cel care tocmai îi ajungea din urmă. După care, un fulger țîșni din vîrful toiagului. Ușa dispăru instantaneu din balamale, iar cei cinci nu mai văzură nimic din cauza fumului negru care-i acoperise.

10

(în care, ca să trecem puntea, ne facem frați cu dracu')

Cînd se putu opri din tuse, Eroul văzu că fumul începuse să se împrăștie. Ceilalți gîfîiau, ștergîndu-și lacrimile ce le curgeau pe obraz. Numai Yulgur părea să sufere cel mai mult de pe urma fumului: era căzut lîngă ușa pe care vraja lui Zildir o deschisese totuși – mai precis o scosese din țîțîni, aruncînd-o pe podea, dincolo de prag. Altfel, acolo era o cameră pătrată, goală, fără nici o altă intrare aparentă decît ușorul fără ușă.

- Hm... Se pare că n-am murit... se miră bucătarul, după care se repezi să dea o mînă de ajutor trogloditului.

- Unde-i Fumul Morții? se întrebă vraciul. Odată împrăștiat fumul produs de Zildir, coridorul rămăsese gol. Doar în locul în care fumul amenințător se tîra ca un șarpe spre eroii noștri, cu doar cîteva clipe mai devreme, acum stătea în genunchi un diavol.

- Ptiu, drace! își făcu Eroul cruce - pentru prima dată, de altfel, de cînd ajunsese pe tărîmul cel străin.

- Nu face semnul acela! gemu diavolul. Negru, cu trupul acoperit de o blăniță scurtă și deasă, sîrmoasă, cu buze, urechi și cornițe de capră, cu o coadă lungă de măgar, copite

la picioare, ochi sălbatici gălbui în care păreau a pîlpîi flăcări: exact așa cum își imaginase Eroul un drac dintotdeauna. Numai furcă nu avea în mînă...

- Tu cine estem? alunecă Hitaiori între diavol și ceilalți, cu mișcări line, de șarpe, scoțînd katana cu o mișcare lină.

- Eu sunt robul vostru, preaspurcatul Cilipir.

- Și ce vrem?

- Vreau să vă servesc. Voi sunteți binefăcătorii mei și, pînă nu îmi plătesc datoria, nu sunt liber să plec.

- Stai puțin, Prinețe. Ia să vedem ce vrea spurcatul... Nu pare agresiv. Spune ce ai de spus!

- Eu am fost iubitul Javilei, sora Dușmanului...

- Și ea e tot diavoliță?

- Tot. Și am fost iubiți...

- Puteam iubeam la voi, diavol? se amestecă troglodituI.

- Am fost amanți. Și...

- Împerechem ca animal, trase concluzia Hitaiori.

- Chiar și unele animale au sentimente. Unele leagă chiar relații de familie, ca lupii, de exemplu, îl contrazise Felimon. Așa spunea vînătorul palatului...

- Și am fost aman...

- Cum e la troglodiți, Yulgur? întrebă vraciul.

- Troglodit nu estem animal! răspunse mîndru Yulgur.

- Nu făcem animal la Yulgur, se supără Hitaiori, uitînd de diavol. Yulgur estem frate la mine!

- Am fo...

- Vă rog să mă iertați, nu am vrut să-l jignesc. Știu că nu sunt animale, dar dacă tot veni vorba... Am fost și eu curios, na!

- Yulgur, troglodiții iubesc? întrebă bucătarul blînd.

- Amanți...

- Troglodit iubeam un dat la viață la el. Făcum mulț copil. Grijeam, văzum creșteam mare. Nu avut muncat, troglodit dădeam trup la el muncat copil... Muncat!

- Și copiii vă mănîncă? se miră Eroul.

- Eram amanți...

- Copil mic, nu știum. Foame mult, muncam. Muncam părinți, muncam frate. Trăiam. Creșteam mare, știam, nu muncam. Dădeam trup la sărman copii, ajutam trăim. Rămas puțin, sau nu rămas ioc...

- Tristă viață aveți, Yulgur, îl căină bucătarul.

- Nu mereu întîmplam asta. Numai cînd muncam eram ioc. Numai iubeam un dat la viaț, făcum un dat copii. Iubit la ei, văzum creșteam troglodit. Iubeam un dat un fimei, apoi nu mai putum iubeam.

- Semănăm, Yulgur! se bucură burtosul. Și eu am iubit o singură dată în viața mea...

- Oamen puteam iubim mereu la viaț al lor, pînă muream. Faceam copil, bătrîn eram, trăiam iubim... Cînd bătrin eram, iubit prieten eram...

- Mă ascultați sau nu?! își pierdu răbdarea diavolul. Ce tot îi trageți cu dragostea?

- Voi nu iubiți?

- Noi facem dragoste. Trebuie să și iubim? Ce mi-e una, ce mi-e alta, o diavoliță este la fel ca oricare alta.

- Parcă vorbeai despre Javila cu drag...

- Ei, la naiba, cu drag! Am fost mai al dracu', am ajuns în patul ei... n-aș mai fi ajuns! Cînd a terminat cu mine, m-a blestemat...

- De ce te-a blestemat? întrebă burtosul, curios și cu milă.

- De parcă n-ați fi blestemați și așa... mormăi vraciul.

- Viaț ca la diavol rău estem. Știam, diavol veneam blestemam sărac troglodit. Troglodit uitam troglodit eram, diavol eram. Împerecheat diavoliț, făcum mult copii. Muncat toț copil...

- Și voi faceți copii mulți, drace? se arătă și Eroul curios.

- Ce are asta a face cu Javila? Ea...

- Voi mîncați copiii? O, săracii de ei...

- Puteam, prăjeam la copil. Flacără la diavol, la Hele...

- Nu prăjim, pe noi flacăra...

- Și îi mîncați cruzi? Așa, de vii?

- Nu muncat... Hei! Ia mai dați-mi pace. Nu mîncăm copiii noștri! Troglodiți, elfi, oameni, pitici, tot felul... Cîte un înger, dacă avem noroc... Și de altele... Noi ne hrănim mai ales cu flăcări și cu suflete... Copii uneori, ei au sufletul pur...

- Eu tăim la diavol! se hotărî Hitaiori, repezindu-se către drac.

- Stam, ascultam! îl opri Yulgur. Auzeam ce vream spunem!

- Chiar așa, lăsați-mă să spun. Javila...

- E frumoasă Javila? întrebă bucătarul.
- Frumoasă ca dracu, pufni Zildir în rîs.
- Ba poate să fie frumoasă, drăcoaica, își dete Eroul cu părerea.
- Javila, cînd a...
- Cum poate să fie frumoasă, dacă seamănă cu ăsta? insistă bucătarul. Seamănă cu tine? se întoarse spre Cilipir.
- Nu, ea e diavoliță. Ea...
- Atunci, poate că e frumoasă.
- Ce aveam la Javila? Tu iubeam fetiț!
- Păi, întrebam și eu, așa...
- Nu întrebam! Mă ascultați ce am de spus, sau ce dracu'?!
- Diavole, nu vorbi urît că fac cruci peste tine! se burzului Eroul.
- Răbdarea nu este una din calitățile noastre... Lăsați-mă, vă rog, să continui, se milogi diavolul.
- Cum arată Javila? deveni dintr-o dată curios vraciul.
- Lăsați-l să spuie!
- Poate nu tăim, vorbit frumoz, spuse prințul cu oarece îndoială în glas.
- Diavol nu aveam calitate, comentă încruntat troglodit.
- Cred că a început să mi se facă foame, spuse, bineînțeles, vraciul.

Toate acestea fură spuse aproape în același timp. Diavolul scrîșni numai din dinți, rămînînd tăcut. Cei cinci se uitară unul la celălalt și încercară să spună ceva. Din nou, toți deodată. De data asta chiar nu se mai înțelese nimic. Eroul ridică mîna și le făcu semn să tacă, apoi vorbi:
- Să vorbim pe rînd! Tu ce ai zis, vraciule? Ce vrei să afli de la diavol?
- Nu vreau să aflu nimic. Mi-e foame! Cu toate întîmplările astea, nu am mai mîncat nimic. Zîna nu a venit, verdeț n-avem...
- Buuun...
- Bun pe naiba! Trebuie să găsim o soluție!
- Să-l ascultăm pe dracu', poate aflăm ceva. Tu ce ai întrebat, Yulgur?
- Nu întrebam, comentam. Ăsta cap prost eram, ascultam acum.
- Bun. Tu, Hitaiori?

- Nu întrebat. Spus nu tăim la drac. Poate după ce vorbim...
- Iar tu, Felimoane?
- Eu vreau să știu cum arată Javila...
- Este și asta ceva. Să mă lăsați pe mine să vorbesc, nu vă mai băgați. Zi drace, cum e Javila?
- Javila este frumoasă... Poartă chip de fecioară, foarte rar ia înfățișare de diavol. Umblă mai mult pe Lume, prostește oamenii, chiar și pe împărați, îi pune de fac drăcii... E rea, numai Dușmanul e mai rău decît ea. La toți ne este frică de Javila, face rău numai din plăcerea de a vedea pe alții suferind...
- Și diavolii suferă? întrebă burtosul, după care își ceru iertare, plecîndu-și ochii și trăgîndu-și capul între umeri. Diavolul privi către Erou.
- Răspunde!
- Nu știu de alții, dar eu am suferit. Pînă să o cunosc pe ea, am avut o viață liniștită, ca toți dracii. Mai făceam vreo drăcie, mai chinuiam vreun suflet păcătos... Eram unul din Legiunea de Jos. Pînă a venit ea...
- Ea ce a avut cu tine?
- Nu știu. De obicei, ea nu cobora ochii spre noi, partenerii ei erau din Legiunile de Deasupra. În ziua aceea chinuiam un nepricopsit de aliman... nu mai are importanță ce făcuse la viața lui. Îl trimiteam să aducă apă de la fîntînă cu o sită... Pînă la mine, rămînea sita uscată, așa că îi trăgeam un harapnic pe spinare...
- Păcătoșii sunt, deci, pedepsiți după moarte?
- Sufletele lor. Pînă la a doua naștere.
- Care religie îi poate scăpa de această caznă?
- Religie? Ce are religia cu asta? Fiecare plătește după lucrurile bune sau rele făcute în viață.
- Dar unele religii promit iertarea păcatelor, dacă te căiești chiar și în ultimul ceas.
- Dacă te căiești sincer de o faptă rea – și nu o mai repeți niciodată. Atunci pedeapsa este redusă – uneori ștearsă...
- Și dacă se roagă preotul pentru tine?
- Astea-s vorbe, nimeni nu are această putere, pe această Lume. Mai bine și-ar vedea fiecare de propriile sale păcate... Alimanul fusese preot la viața lui!
- Dar unii zei au putere de iertare...

- Zeii? pufni Cilipir diavolul. Dar pe ei cine-i iartă?

- Dar Hristos, îndrăzni Eroul.

- Să nu încurcăm lucrurile. Puterea e dreaptă și vine pe Cale. Nu contează numele pe care I-l dau pămîntenii. El iartă și pedepsește... Și noi, și îngerii, suntem uneltele lui, facem voia lui. Cînd pierim, tot la El ne întoarcem.

- Lăsați religia acum, se stropși vraciul. Avem treburi mai urgente de discutat. Cum ieșim de aici? Ce mîncăm?

- Zi mai departe, termină-ți povestea, trecu Eroul peste întrebările lui Zildir.

- Și m-am trezit cu ea, trecea pe acolo. Nu știu unde se ducea, dar a renunțat. Am devenit iubiți... amanți, amanți! Nu mă mai întrebați de dragoste! Deși... Am fost împreună ceva vreme, ea mai pleca, mai venea, nu știu cîți iubiți a avut în acel timp. Eu, nu m-am mai împreunat cu alte diavolițe... După ce am refuzat vreo cîteva, celelalte nu m-au mai căutat. Erau destui draci în Legiune.

- Voi faceți copii? Adică, dacă vă împreunați așa de des...

- Uneori. Numărul nostru este întotdeauna același, așa e dat de Putere. Dar uneori, cînd Puterea vrea ca numărul nostru să crească, se nasc draci. Alteori, Puterea hotărăște că suntem prea mulți, și unii draci pier. Crapă, dispar... Nu știu cum să zic – nu mai sunt. Noi suntem sau nu. Nu creștem, nu îmbătrînim... Cînd ne naștem, suntem de mărimea dată.

- Ziceai de copii...

- Copiii cuiva... Ne știm mama și tatăl.

- Și Dușmanul?

- Dușmanul este stăpînul nostru, așa cum Puterea este stăpînul nostru. Dușmanul nu poate crea, doar distruge. Dar poate întoarce spre el. El este tot o Putere, o parte rea a Puterii. Eu cred că, la început, Puterea era și bună, și rea. Pe urmă, cînd a creat Calea Luminoasă, s-a purificat. Și tot ce era rău în Ea a devenit Dușmanul. Puterea nu se creează, nici nu poate fi distrusă. Așa se zice. Deci, nici Dușmanul nu a putut dispărea, ci a apărut alături de Putere. De atunci încearcă să distrugă tot ce este sau a fost creat de Putere, din răzbunare că el nu poate creea... Cel puțin așa se zice...

- Deci, Dușmanul nu poate fi învins... murmură Eroul.

- Așa se zice. Dar... dar eu știu de la Javila... Dușmanul a

găsit o cale să distrugă întreaga creație a Puterii, numai că acum a început să se teamă. Se pare că în Calea Luminoasă este scris despre un anumit mod prin care el poate fi distrus, sau poate fi numai diminuat...

De fapt, de aici mi se trag necazurile. A văzut Javila că nu mă mai culc cu alte diavolițe și a început să rîdă de mine. A trebuit să recunosc că îmi făcea plăcere – că mă bucur, așa am spus! – cînd ea venea pe la mine, că îmi părea rău cînd pleca... Că îmi era dor de ea... A rîs de mine și a spus că nu va mai veni la mine niciodată. La prostul de Cilipir din Legiunea de Jos. Iar eu nu am găsit altceva de spus decît că o să divulg și altora că Dușmanului îi este frică de ceva. Asta a făcut-o să-și piardă înfățișarea de fecioară, a devenit diavoliță, cu ochii plini de flăcări... Și m-a transformat în Fumul Morții, în „îmbrățișarea de veci”. „Tot îți place ție să îmbrățișezi, a rîs ea. Atunci, în îmbrățișare eternă sa te prefaci, hi hi hi!”

M-a pus în „Oglinda Lunii” – ligheanul de argint al zeiței. Mi-a poruncit să pedepsesc cu îmbrățișarea pe toți cei ce pun mîna pe ceva ce aparține zeiței. Pentru că eu sunt Cilipir, diavol în Legiunea Răzbunării, eu nu pot face altceva decît să pedepsesc. Alții, cei din Legiunea Minciunii, momesc pe oameni să greșească, sau pe troglodiți să ni se alăture. Cei din Legiunea Urii umblă cu bîrfe, bagă zîzanie între oameni. Cei din Legiunea Crimei îi fac pe pămînteni să se ucidă între ei...

Cilipir rămase tăcut, căzut pe gînduri.

- Cît ai stat în Oglindă? îl întrebă burtosul. Sărăcan de tine, drace. Nici nu ai prea avut mulți de pedepsit...

- Mult, muuult... Pe atunci mai veneau credincioși la templu. Mai tîrziu, au venit doar troglodiți, rar cîte un pitic. Pe urmă... De foarte mult timp nu a mai venit nimeni. A început să vină troglodítul acesta, dar el nu a greșit cu nimic.

- Ți-o fi fost urît să stai acolo așa...

- Mă gîndeam la Javila... Știți, e frumoasă cînd își ia chip omenesc de fecioară, dar mie îmi place mai mult cu chipul ei de diavoliță. E așa de frumoasă, înaltă și subțire, cu botul frumos conturat, cu nările fremătînd ca la căprioara care presimte primejdia, cu cornițe perfect simetrice, cu blănița ca un mușchi răcoros, cu ochii de cel mai pur șofran, în care lucesc lumini ca de apus de soare...

- Vorbit frumoz iubim la diavoliț, zise prințul. Inimă ca poet avem Cilipir...

- Nu știam că se pot găsi cuvinte de dragoste care să descrie o drăcoaică... mormăi Zildir, impresionat fără voie. Ce ai mîncat în tot timpul ăsta?

- Măi, vraciule, numai la mîncare te gîndești! își arătă bucătarul dezamăgirea pentru ruperea momentului de vrajă.

- Cilipir nu a mîncat în tot timpul acesta. Diavolii se hrănesc cu suflete, v-am spus. Cînd au. Dacă nu avem, nu mîncăm. Uneori mă gîndeam că Puterea se va hotărî să reducă numărul diavolilor și voi fi printre cei luați, să mi se termine blestemul, dar nu a fost să fie. Dar pe urmă mă gîndeam că dacă nu mai sunt, nu o să mă mai pot gîndi la Javila...

- Deci, nu îți pare rău că te-am scăpat de blestem? întrebă Eroul. Deși nu știu cum s-a întîmplat... O fi greșit cu ceva vraciul.

- Bun nu greșim altcum, completă Hitaiori

- Nu îmi pare rău. Cred că mă bucur, dacă bucurie este ceea ce simt. Pot să mă întorc la Legiunea mea, poate o să o pot vedea din nou pe Javila, chiar de departe... Dar înainte trebuie să vă îndeplinesc o dorință. Nu din recunoștință, căci nu știu ce este recunoștința, ci pentru că așa a lăsat Puterea.

- Să ne scoți afară! se băgă Zildir, fără a aștepta părerea celorlalți.

- Așa vreți? ceru confirmare Cilipir. Afară vă așteaptă Dușmanul și slugile lui. Aici nu poate pătrunde, Zeița este puternică. Dar afară...

- Decît să murim de foame...

- Vă pot aduce mîncare.

- Nu ne prosti, drace! Mîncarea se mănîncă, ce nu se mănîncă, se strică...

- Bine, atunci vă scot afară. Deși, nu știu de ce, simt că ar trebui să mă împotrivesc acestei porunci.

Acestea fiind zise, începu să bolborosească cuvinte într-o limbă neînțeleasă. Se auzi un bubuit înfiorător și... și nu se întîmplă nimic. Doar Cilipir dispăruse.

- Ne-a mințit, diavolul dracului! se burzului vraciul.

- Mai bine tăim, i se alătură prințul.

- A vorbit așa de frumos de Javila... Lăsați-l în pace, are și el păcatele lui de plătit.

- Felimoane, tu găsești o vorbă bună pînă și pentru un diavol. Acum ce facem?

La întrebarea Eroului nu avu nimeni un răspuns. După o vreme, troglodítul spuse:

- Mergeam cameră la Yulgur. Poate venim zin.

Se întoarseră în camera luminată. Totul părea neschimbat. Vraciul căută prin coșuri și saci, după care spuse dezamăgit:

- Nu a venit. Oricum, nu a adus nimic, nici măcar verdeț...

Yulgur își oferi din nou soluția obișnuită, neîntrebat:

- Rugam! Așteptam, dormeam.

Ceilalți nu se putură împotrivi acestor cuvinte. Hitaiori i se alătură pe saltea, vraciul începu să se plimbe din perete în perete, cu mîinile încrucișate la spate, Eroul adormi pe canapea, iar bucătarul i se puse la picioare, jucîndu-se cu păpușica.

Deodată o scăpă din mîini, sărind speriat în picioare.

- Ce întîmplam? deschise ochii Yulgur, fără a se ridica.

- Păpușa! Vorbește! Știi, vorbeam...

- Știm, înțelegeam vorbit la om, se supără troglodítul. Nu spurcam limb că voiam, gîtlej nu lucrat taman-taman...

- Nuuu, nu asta am vrut să spun, își ceru iertare grăsanul. Știi? reluă el explicația, vorbeam în șoaptă cu păpușa și deodată mi-a răspuns!

- Și ce zicea? întrebă și vraciul.

- Păi, nu am ascultat, m-am speriat. Ceilalți se strînseră în jurul lui, pînă și Eroul, care se trezise între timp. Bucătarul luă păpușica din nou în mînă și o duse la ureche, ascultînd cu atenție. Pe urmă, spuse uimit:

- E Cilipir...

- Ce căutam păpușic?

- A greșit vraja... căută bucătarul să nu privească spre Zildir.

- Aha! se bucură vraciul, mulțumit să audă și despre nereușitele altora.

- Cum zicea prințul, bine că nu a ieșit mai rău, spuse Eroul ironic.

- Putum estem toț cinci la păpușic, pufni în rîs Hitaiori. Cu burt la Felimon, greu estem stam acol.

- Nu vorbeam rău la burt! se împotrivi troglodítul. Burt cinstit, respectabil...

- Zice că asta a și vrut, să ne bage pe noi în păpușică...

- Aha, ticălosul dracului! I s-a-nfundat! Să dăm foc la păpușică, să vedem dacă plesnește diavolul...

- Zildir, rușine eram la tine! Legiune la Ură și Omor veneam, păcat vorbeam.

Zildir se uită uimit la troglodit. Se aștepta ca oricine să-l certe, numai trogloditul, nu. Contrastul dintre înfățișarea acestuia și vocea lui blîndă și împăciuitoare era atît de puternic, încît părea a nu se încadra în reguli. Se hotîrî să-l țină pe Yulgur sub observație – pentru orice eventualitate.

- Ce mai zice diavolul?

- Păi, vrea afară.

- Cum afar? Zdrobeam păpusic?

- Eu păpușa nu o stric! Mai bine stă Cilipir acolo cît îi hăul... Stați puțin... Cică nu trebuie să stric păpușa.... Atunci îl scoatem!

- Cum scoteam?

- Cică trebuie să îmi fie rob mie, căci a mea este păpușica. Să-mi îndeplinească trei dorințe, cu credință. Apoi, e liber să plece în treaba lui.

- Așa... Atunci ai grijă ce ceri.

- Spune că cea care va face să-mi îndeplinească dorințele este Puterea. În veac nu s-a întîmplat ca diavol sau înger să cadă des în slujba oamenilor, dar cînd s-a întîmplat, poruncile au fost împlinite nesmintit!

- Atunci gîndește-te bine, și cere! se amestecă Zildir. Nu gîndi cu burta, ci cu scăfîrlia. Cît ai stat în bucătărie, printre oale și blide, poate ai pierdut din imaginație, poate ai pierdut-o de tot. Și voința, alături de ea. Oh, că nu mi-a fost dat mie să fi ținut păpușa în mîini, în acel moment! Aș fi știut eu ce să cer!

Zildir își frămîntă mîinile, neputincios.

- 'Juram Felimon cînd luam păpuș! Acum vream porunceam?

- Lăsați-l în pace, că are minte cîtă îi trebuie, îl lăudă Eroul pe burtos. Nu-i deloc prost...

- Deștept estem Felimon. Vrut Hitaiori avem minte cît bob la Felimon.

- Acum nu supăram, Zildir, zise trogloditul vraciului. Felimon pretin la noi, ca și tu. Nu uitam urît...

Vraciului i se bulbucară ochii în cap și dădea din gură ca un pește pe uscat – dar nici un sunet nu ieșea. Văzînd zbuciumul vraciului, Eroul intră la idei.

- Ce-i, vraciule, ți-ai înghițit limba?

Vraciul dădu înspăimîntat din cap, afirmativ. Începu să arate cînd spre gură, cînd spre Felimon.

- Făceam ceva Zildir? întrebă Yulgur pe bucătar.

- Păi, eu nu am zis nimic, numai cît m-am gîndit să mai tacă dracului din gură...

În timp ce vraciul se apucă cu mîinile de cap, ceilalți se uitară unul la altul, încurcați.

- Acum ce facem? Zildir, fă tu o vrajă, ceva, poate scapi...

- Nu puteam, interpretă trogloditul semnele disperate ale vraciului. Trebuiam vorbea la vraj.

- Oh, zei, ce-am făcut?! gemu burtosul, cu ochii în lacrimi. Mai bine...

- Taci! strigară cei ce putură, într-un glas.

- Nu ziceam ce gîndeam, completă Yulgur. Nu gîndeam! Ala diavol blestemat, făceam poruncă ce voiam el. Plineam trei porunci, el plecam, noi chinuiam!

- Are dreptate, îl susținu Eroul. Ai grijă ce gîndești.

- Să poată vorbi din nou Zildir! izbucni bucătarul. Asta vreau!

- Doi, se auzi o șoaptă dinspre păpușă.

- Zildir merită tot ce-i mai bun! E singura noastră speranță în lupta cu Dușmanul. Mi-aș da viața, numai el să fie cel mai mare vraci din toate timpurile!

- Trei, zise Cilipir, ridicîndu-se ca un fum albăstrui din păpușica scăpată pe jos. Ți-am îndeplinit poruncile, bucătare. Ai fi putut cere bogății, împărății, viață veșnică... Ai fi putut cere să-l distrug pe Dușman, și-l distrugeam, cu ajutorul Puterii. Așa, rămîneți aici pînă veți muri de foame! Sau pînă cînd bucătarul își va jertfi viața, dînd vraciului putere să vă scoată. Hahaha!

Cu un rîs diavolesc, Cilipir dispăru. Cei cinci se priviră triști.

- Bun lucru ai făcut, măi Felimoane, mormăi Zildir, posomorît. Mai întîi m-ai amuțit, ca un neghiob. Apoi ai mai stricat o poruncă, scăpîndu-mă, de parcă e vreo scofală dacă vorbesc sau nu! Ce dacă nu mai puteam face vrăji? Tot nu-mi ies... Găseam eu o pîine de mîncat, nu mă lăsa familia cerșetor pe drumuri... Ba îmi găseam și nevastă, tot zice Zulfina că m-ar lua de bărbat, dacă nu aș scoate numai tîmpenii din gură.... Și cea mai mare gugumănie: porunca a treia! Să legi viața ta de puterea mea de vrajă. Că nu va fi destul să mori ca un dobitoc

ce ești, dar tot restul vieții să nu mai pot face o vrajă fără a-mi aminti de tine!

- Lăsam. Nu certam, îi luă Yulgur apărarea bucătarului, ca de obicei. Făceam cum știam. Greșiam, da' acum diavol plecam eram.

- Poate că era mai bine să ceri distrugerea Dușmanului, zise Eroul. Se gîndea că doar așa s-ar fi văzut scăpat de pe acest tărîm străin, pentru a se întoarce din nou în lumea din care venise. Dar, pe de altă parte, poate că așa trebuia să se întîmple. Dacă Dușmanul pierea acum, aventura s-ar fi terminat ușor și înainte de vreme...

- Bine alegem, interveni și Hitaiori. Zildir bine sănătos estem, Felimon liniștim, ala spurcat Diavol plecat estem...

- Dar noi suntem tot în hrubele astea, fără verdeț, fără zînă, fără putință de a ieși la lumina zilei... Acum ce facem?

- Ce făceam? răspunse trogloditul. Mergeam culcam! Făceam destul la zi de-acum. Culcam!

Încredințat că ceilalți se vor supune îndemnurilor lui, troglodLitul se sprijini de un perete și închise ochii. Poate se ruga, poate adormise... Ceilalți îi urmară curînd exemplul, tot nu aveau altceva mai bun de făcut... Chiar și vraciul, cu mațele ghiorăind de foame.

11

(în care o scară nu ne duce chiar la cer, ci pe undeva pe-aproape)

Dormiră eroii noștri. Somn greu, plin de vise și coșmaruri... Se zvîrcoleau pe paturile încropite, trezindu-se din cînd în cînd acoperiți cu sudoare rece. La un timp, renunțară cu totul la somn.

- Cît o fi ora la suprafață? se întrebă cu glas tare Eroul.

- Ce contează? mîrîi vraciul. S-a stat la masă... sau se va sta în curînd... Ce-o fi cu zîna?

- Nu știam, zise Yulgur, din poziția lui de meditație. Dacă veneam, veneam, dacă nu veneam...

- Nu veneam! Știam! îl maimuțări vraciul, supărat și flămînd.

- Nu rățoim Yulgur!

- Bucătare, decît să-mi fi redat vocea, mai bine îmi luai și auzul. Nu mai pot suporta să-i aud pe ăștia doi cum pocesc cuvintele...

- Vorbești cu păcat, îndrăzni Felimon să deschidă gura, era prima dată cînd o făcea, de la alegerea nefericită a poruncilor. Ce vină au ei că s-au născut pe meleaguri străine? Sau cu gîtlej

diferit... Ce, tu vorbești mai bine limba prințului?

- Sigur că o vorbesc! Vracii se nasc cu darul limbilor...

- Zildir, hai să ne împăcăm. Nu am vrut să iasă rău, zău, nu am vrut! se rugă burtosul de el, cu lacrimi șiruindu-i pe obrazul bucălat. Așa nu pot trăi...

Vraciul se învîrti încurcat prin încăpere, mormăind în barbă. Pînă la urmă recunoscu:

- Nu sunt supărat pe tine, putea ieși și mai rău. Nici eu nu mă gîndisem să-l distrugem pe Dușman... Puteai aduce prăpădul pe capetele noastre sau chiar pe Dușman în persoană... Puteam să pierim sau mai știu eu ce...

- Să știți că era să zic ceva rău, noroc că m-ați oprit... Parcă dracu' mă-ndemna... Aveam pe limbă să spun „Mai bine crăpam eu!"

- Hihihi, se hlizi vraciul.

- Nu rîdem! se burzului Hitaiori.

- Mda... Mai bine că te-ai oprit, deveni Zildir serios. Ne împroșcai cu mațe...

- Ești imposibil! se supără Eroul.

- Bine, bine... am terminat. Făceam și eu haz de necaz.

- Ce estem haz? Asta estem haz?!

- Ce ne facem dacă apare Dușmanul? își mărturisi îngrijorarea Eroul. Ticălosul acela de Cilipir se duce ață la drăcoaica lui și îi spune despre noi. Oare ce am vorbit în prezența lui?

- Nu cred că am amintit ceva despre călătoria noastră, nici despre întîlnirea care va avea loc... eventual.

- Nici Yulgur nu ziceam. Yulgur nu știam...

- Așa-i. Cred că nici Felimon nu știe, el a ajuns printre noi din greșeală.

- Bine, spuneam atunci. Nu estem nimic făceam acuș.

- Cine spune, Zildir? Sau spun eu? Vraciule, cred că tu știi mai bine povestea de la început....

- Bine, hai să spun. Și se apucă Zildir să le spună cele aflate de la unchiul său, mai mult trăgînd cu urechea.

- Deci, tu ești Eroul? se minună Felimon la sfîrșit. Știam că așa ți se spune, dar nu am gîndit niciodată că tu ești cel proorocit...

- Nici nu sunt. Poate nu ați fost atenți la ce a spus Zildir, dar nu eu sunt cel ce va învinge Dușmanul. De fapt, nici nu este important să ajung eu la lupta finală.

- Da' tu eram important, zise trogloditul. Nu eram erou, nu eram luptă. Dușman învingeam.

- Voi sunteți mai importanți decît mine. Nu știu care anume dintre voi va învinge Dușmanul - dacă îl va învinge.

- Dacă știam, ceream diavolului să lupte pentru noi, se căină bucătarul.

- Și să ne împiedici pe noi să-l ciomăgim?!

- Nu glumeam, Zildir. Bun eram știam. Acum nu plîngeam apă vărsat....

- Un lucru tot am aflat, se lumină Felimon întrucîtva la față. Vraciul este singura noastră șansă! Dacă el își poate folosi puterile, este cu adevărat „cel mai mare vraci ce a existat vreodată" – așa am cerut eu, iar diavolul a promis...

- Pentru asta trebuie să îți dai viața de bună voie, îl întrerupse, sarcastic, Zildir.

- Asta și voiam să spun. Eu îmi dau viața de bunăvoie! Tot nu sunt bun de nimic.

- Mai este un amănunt, interveni Eroul. Nu foarte important, dar... Cine te omoară?

- Nu eu! zise Zildir. Ar fi ca și cum l-aș ucide pentru a vedea porunca împlinită.

- Hitaiori păzim Felimon! zise scurt și hotărît prințul.

- Chiar dacă eu vreau să mă jertfesc?

- Yulgur stam între Felimon și aia moarte, se alătură trogloditul gipanghezului, la fel de hotărît.

- Dar eu vreau să mă lăsați să mor! Așa măcar voi face și eu ceva bun în viață...

- Bun făceam, trăiam.

- Hahaha, rîse vraciul. Te pomenești că tu vei fi învingătorul Dușmanului – dacă vei trăi pînă atunci.

- Nu rîdeam, vrăjitor. Posibil eram. Yulgur nu ucideam, nici Dușman. Erou nu ucideam – zis unchi la tine. Hitaiori... Hitaiori puteam, sau Felimon, sau Zildir...

- Ați văzut? Dacă îi dau puterea lui Zildir...

- Nu se poate, recunoscu Zildir. Vrăjile nu au putere asupra Dușmanului, Tatăl Vrăjilor. Dacă aveau, se adunau de mult toți vracii și vrăjitoarele și scăpau lumea de el... Nu cred că un toiag de lemn să-l poată ucide. Mai curînd katana lui Hitaiori.

- Hitaiori omorîm Dușman, anunță acesta bătăios. Dacă putem.

- Deci, ori prințul, ori bucătarul, trase Eroul concluzia.

- Nu rîdeți de mine, se milogi burtosul. Eu nu am ucis nici măcar o muscă la viața mea.

- Vedem noi, zise vraciul. Totul este să ajungem la Întîlnire, în viață dacă se poate. Pînă una-alta, suntem în pericol să murim de foame...

- Ce facem? întrebă Eroul, mai mult de formă. Știa că nu prea aveau ce să facă.

- Rugam, găsi Yulgur din nou soluția lui preferată.

- Hai, măi, tu altceva nu știi? se împotrivi Zildir.

- Rugăm, zise și Hitaiori. La templu.

- Dacă s-a întors diavolul acolo? întrebă bucătarul speriat.

- Tu nu mai pui mîna pe nimic! Rîndul trecut nu știu ce vrajă am făcut, de am scăpat de „îmbrățișare". Nu cred să mai avem așa noroc...

- Dacă avem noroc, de data asta știu ce să-i cerem.

- V-am spus că nu pot să vă ajut. De obicei, nu nimeresc de două ori la rînd aceeași vrajă. Nici un vraci nu știe cum să ucidă „îmbrățișarea"...

- Am găsit, sări vesel burtosul. Eu mor și vraciul vă scoate afară. Pentru el ar fi un fleac...

- Tu și trogloditul ăsta aveți idei fixe, se zburli vraciul. Ăla se roagă, tu vrei să mori. Cine vrei să te omoare? Te omori singur?

- Ăsta-i păcat mare, clipi speriat Felimon din pleoape. Mi se duce sufletul pe vecie în Hele. Ce se întîmplă cu trupul ăsta nu-mi pasă... Aici își duse mîna speriat la gît, icnind speriat de gogomănia spusă.

- Exact cum am bănuit. Așa că să ne lași în pace cu omorîtul, că mă superi de tot!

Neavînd altceva mai bun de făcut, se luară cu toții după Hitaiori, care, fără a mai asculta la schimbul de replici, se îndrepta tăcut, cu pași mari, spre templu. Ajunși acolo, se opriră în spatele prințului, care se chinuia să deschidă ușa.

- Asta ce mai e? se miră vraciul văzînd că prințul nu are succes.

- Nu știam. Nicicînd stam ușă închis.

- E vina mea, bolborosi bucătarul. Am tras ușa după mine, vroiam să țin fumul încuiat...

- O fi diavolul de vină, încercă Eroul să arunce vina pe altcineva, deși, în sinea lui, înclina să-i dea dreptate bucătarului.

- Puteam fi, zise și Yulgur. Sau fum rău stricam la ușă.

- Sau s-a supărat zeița că i s-a furat păpușica, fu mai practic Zildir. Nu mai contează a cui e vina... Acum ce facem? Unde te rogi, Prințe?

- Aicea rugăm. Asta statui bun estem, rugăm la el. Roka Imn la Templu de la Shunto.

Astea zise, Hitaiori se aplecă ceremonios în fața statuii uriașe, își lepădă armele, așezîndu-le ordonat pe lespedea de piatră care forma podeaua coridorului. Lepădă apoi pelerina bogat împodobită, pe care o purta deasupra kimonoului din mătase, și o întinse frumos în fața statuii. Se așeză pe pelerină, ca pe un covoraș de rugăciune, și începu să spună, mișcînd doar din buze, rugăciuni. Din cînd în cînd, se apleca smerit cu fruntea pe podea, între brațele întinse către pisica de piatră.

Încet, încet, începu să intre în transă. Mișcările îi deveniră mai sacadate, șoaptele i se transformară în bolboroseli, apoi în cuvinte, în cele din urmă în urlete... La un moment dat sări de pe covoraș și începu să se rotească – ca un derviș, gîndi Eroul. Învîrtitul deveni tot mai furios, prințul începînd să facă sărituri în aer, la înălțimi incredibile. Totodată, începu să dea lovituri scurte și fulgerătoare în jurul lui – cu brațele, cu picioarele – scoțînd țipete scurte și ascuțite. Totul semăna cu un antrenament total de karate, gîndi Eroul, un antrenament cum nu mai văzuse vreodată.

Timpul păru a se opri în loc. Cei patru care îl priveau pe gipanghez intrară și ei în transă. Începură să bolborosească cuvinte neînțelese, apoi se alăturară mișcărilor de dans și luptă ale prințului, cu ochii închiși, cuprinși de un fel de extaz...

Bineînțeles că Felimon nu întîrzie să-i iasă în cale prințului. Cum reuși acesta să-l evite, nu va înțelege nimeni, nici chiar el. Oricum, Hitaiori își smuci violent trupul și lovitura ucigătoare, îndreptată spre burdihanul bucătarului, lovi pisica din piatră. Tava uriașă sări într-un perete, coroana din aur se rostogoli pierzîndu-și semiluna argintie. Iar în mijlocul pîntecelui uriaș apăru o spărtură!

Toți se opriră din rotire și se prăbușiră, sfîrșiți de vlagă

și amețiți, pe podea. Hitaiori era cel mai sfîrșit dintre ei, dar se ridică primul. Se apropie, clătinîndu-se, de Felimon și se încredință că era întreg.

- Nu am nimic... bîigui acesta, sfîrșit. Nici măcar aer...

- Da’ știu c-am jucat, hîrîi vraciul, căutîndu-și toiagul.

- Jucam frumoz la zeiț, zise și Yulgur, după care rînji, arătîndu-și colții înfiorători. Ala Zildir dansam caraghioz. Fluturam la el rochie, vedeam picior slab cu păr mult. Hohoho!

- Că picioarele tale sunt mai frumoase! se supără vraciul de dezvăluire, trăgîndu-și mai bine pe el caftanul azuriu.

- Eu troglodit eram, nu vrăjitor. Nu trebuiam picior frumoz aveam, hohoho!

- Parcă eu trebuie să le am frumoase? Cine se uită la ele?

- Vrăjitoriț care spuneam Zildir vorbeam mult...

La asta vraciul cel ciolănos preferă să nu răspundă. Între timp, Hitaiori se apropiase de statuie, cercetînd gaura.

- Estem scară, anunță el pe ceilalți, făcîndu-i să i se adune în jur.

- Unde or fi ducînd? întrebă Eroul.

- Mergeam, vedeam, răspunse troglodItul.

- Numai în sus duc, spre suprafață. Asta o fi fost calea pe care se venea la templu. Noroc că nu s-a supărat zeița că i-am distrus statuia, se adresă el prințului. Așa vă rugați voi zeilor, dărîmîndu-le statuile și templele?

- În Gî-pang rugăm la cîmp, afară la Templu. Nu estem statui. Aici nu estem cîmpie.

- Mda... Și nu vă omorîți între voi?

- Numai războinic rugăm cum Hitaiori. Hitaiori tîmpit estem, singur rugăm. Șerb rugăm templu, la munte. Călugăr rugăm monastir...

- Bine, dacă am lămurit și asta, hai să urcăm scara, încercă bucătarul să propună o acțiune. Fără multă vorbă, Hitaiori trecu primul prin gaură, fără nici o greutate. Spărtura era destul de mare să poată lăsa să treacă un trunchi de om voinic. Îl urmă vraciul, cu sticluța în mînă. Cel ce făcuse propunerea, însă, nu putu... Traseră unii de el, împinseră ceilalți, pînă reușiră să-l înțepenească în buza deschizăturii, ca pe un dop.

- Suge burta, gîfîi vraciul, muncindu-se.

- Încerc, încerc... Ce pot face, ăsta mi-s eu?!...

- Nu puteam trăgeam, pingeam! zise troglodItul. Cu oarece efort colectiv, grăsanul se trezi smuls din gaură.

- Ce faceam? se scărpină troglodItul în fruntea teșită. Se trezise, deodată, fără nici o soluție.

- Lăsați-mă aici, scînci bucătarul. Dacă mor de foame, se zice că nu mi-am luat viața, nici voi nu m-ați omorît. Se împlinește darul dracului...

- Băi, Felimoane, ți-am spus că mă superi dacă mai vorbești prostii, se stropși vraciul.

- Rîmăneam cu el, se oferi Yulgur. Poate veneam zin...

Tot Hitaiori găsi soluția. Se apucă să lărgească gaura, cu lovituri năprasnice de cot. Pe lîngă praful, care se ridică, întunecînd coridorul, căzură și destule bucăți de piatră pentru a croi o deschizătură destul de mare, care să dea voie burtosului să forțeze trecerea prin ea, cu succes. Zgîriat, cu hainele sfîșiate, plin de praf... Felimon răsuflă fericit la picioarele scării.

Scările se dovedeau destul de încăpătoare pentru a sta trei oameni voinici unul lîngă altul. Ca de obicei, Hitaiori o luă înainte, cu pași ca de pisică, urmat de Zildir, cu sticluța, care le dăruia lumina albăstruie – destul de nefolositoare pe scările, ce urcau în spirală, și de Felimon. Grăsanul abia se putea strecura, dar cel puțin nu risca să rămînă din nou înțepenit. Să-l mai și scoată de-aici s-ar fi dovedit extrem de problematic – îndeplinind poate dorința acestuia de jertfă. Cei din urmă, Eroul și Yulgur, cu oglinjoara în mînă, îl împingeau pe bucătar de la spate, muncind tot atît de mult ca și cei doi din față, care îl trăgeau. Dar primul care își pierdu suflul fu, bineînțeles, bucătarul.

- Stați puțin, gîfîi el sfîrșit, după o vreme. Să fim atenți, să nu dăm peste cineva...

- Peste cine să dăm? se miră vraciul. Cine naiba ar sta aici, pe trepte, fără lumină, fără mîncare?...

- Troglodit stam, zise Yulgur din urmă. Și diavol...

- Lăsați, măi, nu-l mai speriați degeaba. Ne apropiem de suprafață, nu pot fi scările prea lungi. Pe ele veneau oamenii să se închine la templu, judecă Eroul.

- Oameni nu bun, își dădu Hitaiori cu părerea. Omorîm la biet Yulgur.

La asta nu se gîndiseră! Se opriră cu toții.

- Spus rămîneam subteran, zise trogloditul trist.

- Măi Zildir, tu nu poți face vreo vrajă, să-l ascunzi cumva? întrebă Felimon plin de speranță.

- Ia tăceți, se împotrivi Eroul. Poate îl ascunde de tot, de nu-l mai găsește nimeni... Vraciul nu-l contrazise.

- Hai să mergem, zise el, totuși. Găsim noi vreo cale să-l mascăm, văzînd și făcînd. Poate e noapte...

Continuară să urce în tăcere, fiecare gîndindu-se la ce îi va aștepta la suprafață. Se auzeau doar horcăitul bucătarului și icnetele celorlalți, care trăgeau sau împingeau de el. După o vreme Hitaiori se opri brusc, făcîndu-le semn să se oprească în liniște.

- Tăcem! șopti el.

- Parcă om fi vorbit vreunul... mormăi vraciul.

- Eu gîfîi, nu vorbesc, șopti bucătarul, profitînd de oprire pentru a-și trage sufletul - și nădușeala de pe față, cu poala șorțului soios…

În liniștea lăsată se auzi, într-adevăr, un glas nedeslușit.

- Încet acum, șopti Zildir. Felimoane, rămîi în urmă și ai grijă să nu te împiedici.

Yulgur îl luă pe bucătar de mînă, pentru orice eventualitate. Ceilalți continuară tiptil urcușul, mergînd pe dibuite. Vraciul ascunsese sticluța sub caftan. Vorbele deveneau tot mai deslușite.

Cel ce vorbea era singur, ori poate nimeni nu răspundea vorbitorului. Mai mult, eroii noștri se convinseră că acesta se ruga cu voce tare, probabil într-un templu. Cum scările se opreau aici, cei trei se opriră și ei și traseră cu urechea.

*
* *

O viață de pictor

Ifichim avusese, ca de obicei în ultima vreme, o zi nu tocmai plăcută. Era de peste trei luni în Cetatea de scaun și încă nu începuse munca pentru care fusese chemat la Curte.

Ifichim trăise mare parte din viața lui la mînăstire, mai întîi în sihăstria de la Dealul Pleșuv, apoi la mînăstirea de călugări de la Cerboaica, apoi la alte mînăstiri pe care le pictase împreună cu meșterul zograf Simion. Sihastrul Damiel îl găsise într-o zi, cu aproape trei decenii în urmă, părăsit într-o poiană. Animalele sălbatice se dovediseră mai miloase decît oamenii care-l lepădaseră acolo. Damiel bănuia că pruncul avusese pur și simplu noroc – sau că mîna Marelui Zeu fusese asupra lui, menindu-i un rol însemnat în viață. De aceea îl și luase în sihăstria lui, deși se lepădase de orice contact direct cu oamenii. Față de prunc își călcase și jurămîntul de tăcere luat, vorbea cu el așa cum vorbea și cu animalele codrului.

- Nu, nu-i păcat să vorbesc cu tine, îi spunea Damiel cu glasul lui peltic, urmă a limbii scurtate, în tinerețe, de fostul lui stăpîn.

Damiel era din neamul alimanilor, mai precis rob luat de mic copil de la unul din popoarele care trăiau dincolo de marile deșerturi răsăritene. Cînd crescuse, îndrăznise să-și arate istețimea în fața șeicului, stăpînul lui. Acesta, îndreptățit de rușinea pățită, îi ciuntise din limbă, pentru a-l face să-i cunoască mai temeinic lungimea. Tînărul rob nu găsise altceva mai bun de făcut decît să fugă în deșert.

Aproape mort de foame și de sete, deși furase la plecare o cămilă încărcată cu mîncare și două burdufuri pline cu apă, ajunse după o călătorie de mai multe luni la niște nomazi ce trăiau la marginea sudică a crăimii Kivanului. Acestora li se făcu milă de el și nu-l tăiară, ci îi deteră drumul să plece mai departe, după ce îi luară cămila și bruma de lucruri pe care le mai avea.

Așa că i se păruse o adevărată minune zeiască să întîlnească micuța mînăstire a Miclovului, la doar cîteva zile de drum, pe cînd își făcuse socoteala să se lase la pămînt și să aștepte moartea. Se hotărîse, deci, să treacă la dreapta credință a Căii, părăsind calea Alimanului și a profetului său, și se călugări. Trăise cîțiva ani în liniștea mînăstirii, pînă cînd o ceată de nomazi o arseră, ucigînd și jumătate dintre călugări. El nu rămase împreună cu

ceilalți să reclădească mînăstirea, ci plecase mai departe spre vest, călugăr itinerant, adunînd fondurile necesare reconstruirii. Străbătuse mai toată lumea cunoscută, aflată sub învățătura Marelui Zeu și a Pruncului Său, întorcîndu-se după mai bine de douăzeci de ani pe meleagurile blînde și frumoase ale Crăiei Albilor. Pe acestea nu reușise să le uite în pelerinajele lui, ținîndu-le la inimă mai ceva decît locurile natale; nici pe oamenii care le locuiau nu-i uitase.

Nu se înapoiase la Miclov, deși auzise că devenise între timp mînăstire mare și bogată, înconjurată cu ziduri de cetate drept pavăză împotriva năvălitorilor, și cu gardă de oșteni trimisă de Împăratul Albilor. Se oprise însă la mînăstirea de la Cerboaica, clădită de Craiul Albieș pe locul unei sihăstrii vechi de sute de ani, poate chiar de pe timpul cînd Pruncul Marelui Zeu colinda lumea...

Nici aici liniștea nu durase prea mult. Deși scurtată, limba călugărului se mișca repede și nu întotdeauna pe placul starețului. Așa încît acesta începuse să-i dea porunci și pedepse noului călugăr. Răbdase Damiel cît răbdase, dar cînd îl prinse pe stareț încercînd să spurce o țărăncuță venită la taina spovedaniei, nu se mai putuse stăpîni. Se pare că uitase, sau poate nu știuse niciodată, puterea și vînjoșenia trupului lui micuț și subțirel, altfel nu ar fi dat cu pumnul. După ce fostul stareț își ocupase locul în chilia celor săraci cu duhul, Damiel trebuise să părăsească și el mînăstirea. Superiorii nu puteau ierta unui umil călugăraș că-l făcuse de rușine pe unul de-ai lor...

Damiel nu se supărase. Recunoscuse singur că încălcase poruncile Marelui Zeu și ale Pruncului acestuia Preaiubit, folosind rău limba și pumnul, date lui de soartă. Se trăsese, deci, în această sihăstrie, biată peșteră la poalele unui deal despădurit – de unde își trăgea numele, lîngă o mică poieniță străbătută de un firicel de apă și înconjurată de codrul des, prin care nu se încumetau mulți să călătorească. Aici trăise vreo două decenii, pînă într-o iarnă cînd căzuse la pat și se stinse ca o lumînare, nu înainte de a fi dat de știre la mînăstire că are la sihăstrie un copilandru de vreo șapte ani, care are nevoință de ajutor.

În toți acești ani, ajunsese să cunoască pădurea ca pe propria-i grădină – în care creșteau mai ales ierburi folositoare. Aceste ierburi le culegea Damiel la date anumite - știute numai de el, le usca, le punea în pungulițe făcute tot de el din lîna lepădată de căprioare și țesută în lunile lungi de iarnă la lumina opaițului. Punguliţele le atîrna la o margine de pădure, unde un drum de care intra sub bolta de crengi, pentru a ieși tocmai la Valcău, unul din străvechile tîrguri ale împărăției. De acolo, din crengi, le luau oamenii de prin satele din împrejurimi, pentru a le da doftoroaielor sau a le folosi chiar ei pentru tot felul de boli, așa cum îi sfătuiau răvașele scrise pe frunze uscate de viță sălbatică, uneori chiar numai pentru a-și aroma mîncărurile. Acei oameni lăsau, în schimb, săculeți cu grîne, sau vreo bucată de slănină afumată, ori poate cîte ceva de îmbrăcat - rar de altfel, fiind ei înșiși oameni sărmani.

Oamenii îl considerau pe sihastru – pustnic, cum îi spuneau ei – sfînt, știind că vorbește cu animalele și că acestea îi ascultau poruncile și i le îndeplineau nesmintit. Părerea aceasta nu era prea adevărată, ci se baza mai mult pe faptul că unele animale, crescute de pustnic încă de pui, rămași orfani, sau poate îngrijite la boală, nu se mai fereau de el, venind uneori să-i caute tovărășie. Asta o știa bine Ifichim, asistase și el în copilărie la astfel de întîmplări.

Într-un astfel de loc, unde făcea schimbul lui cu oamenii, singurul contact cu de afară, de altfel, găsise Damiel pruncul înfășat în scutece murdare. Luase copilașul mai mult să-l ferească de animalele sălbatice, mirat că nu dăduse peste el înaintea lui vreun lup, vulpe sau chiar jder – ce mișunau prin codru. Lăsase, ce-i drept, o notă scrisă pe frunză, cum obișnuia, prin care anunța găsirea copilului, dar nimeni nu venise să i-l ceară. Damiel află mai tîrziu că unul din sate fusese călcat de o ceată rătăcită de alimani, care uciseseră bătrînii și bărbații aflați în sat și luaseră în robie femei tinere și

copii. E drept, după obiceiul lor sălbatic, năvălitorii luau pruncii în sulițe și îi lepădau așa, morți, la margine de drum. Poate că sulița intrase numai în scutece și pruncul avusese noroc, nu scîncise, și alimanul îl crezuse mort; sau cine știe ce altă minune avusese loc... Iar părinții pruncului se prăpădiseră, căci altfel l-ar fi căutat...

Copilul îl crescuse chiar el, la început cu lapte de căprioară și capră de munte, ca pe un pui de animal rătăcit. Cînd mai crescuse, începuse să-l învețe a vorbi și a merge... Ifichim devenise copilul de care nu avusese parte niciodată. Alimanii, cînd îl robiseră, îl castraseră în intenția de a-l face eunuc. Nu știuse niciodată minunea apropierii de trup femeiesc, doar uneori se gîndea cu regret că nu va lăsa și el o urmă a trecerii lui pe pămînt. De aceea, luă apariția gîgîlicii umane ca pe un dar al Marelui Zeu, și îngriji pe Ifichim ca pe un dar de preț. Îl învățase, atît cît putuse, pînă în clipa morții, tot ce știuse el, mai ales să respecte și să iubească natura, lucru care se va vedea mai tîrziu în viața învățăcelului.

Cum ajunsese acesta să-și capete numele de Ifichim? Tînărul și fugarul Damiel fusese întîmpinat la mînăstirea Miclovului de un bătrîn călugăr purtînd acest nume fistichiu. Cînd toți ceilalți călugări se împotriviseră primirii în rîndul lor a robului fugar, neam de alimani – slujind unor zei străini și spurcați – bătrînul Ifichim fusese singurul care îi luase partea. Poate din milă, văzînd privirea tristă și pierdută a fugarului, sfîrșirea lui trupească și sufletească. Poate pentru că avea nevoie de un ajutor tînăr la grădina pe care o îngrijea pentru mînăstire... Sau poate pentru că înfățișarea tînărului îi amintea de propria-i tinerețe... Oricum o fi fost, după ce îi făcuse semn cu mîna lui Damiel, care pe atunci nu știa a vorbi limba pămînteană a locului, să aștepte, începuse să vorbească fiecărui călugăr pe rînd – pînă reușise să-i convingă. Se pare că cel mai puternic argument fusese acela că dacă fugarul nu este primit, el însuși, Ifichim Ierbarul, pleacă în lume, părăsind mînăstirea unde poruncile Fiului se rosteau zilnic, dar nu se împlineau cînd era cazul...

Cum se dovedise mai tîrziu, această amenințare împlinită ar fi dus la păstrarea capului pe umeri a bătrînului herbalist. Pentru că în atacul asupra mînăstirii, bătrînul Ifichim reușise să doboare unul dintre alimani și, drept plată, năvălitorii îi tăiaseră capul și i-l înălțaseră în țeapă, lîngă poartă, spre luarea aminte a spurcaților de necredincioși, să nu mai ucidă viteji oșteni ai Alimanului. Damiel, care între timp învățase limba și pricepuse împrejurările în care fusese primit printre călugării mînăstirii, socotise întotdeauna moartea lui Ifichim drept o vină proprie, iar sîngele vărsat al acestuia, drept plată pentru curățirea păcatelor proprii din viețile anterioare – urmă evidentă a credințelor păgîne pe care le moștenise în copilărie și nu reușise să le lepede, în ciuda unei vieți de călugăr de peste patru decenii...

De aceea, găsind pruncul și salvîndu-i acestuia viața, gîndise imediat la acel călugăr dispărut cu mult timp în urmă, și se bucură că Marele Zeu și Fiul Său Sfînt îi dădură ocazia să-și plătească datoria de sînge prin viață. Începînd de atunci, copilul purtă acest nume, destul de rar printre oameni. Dar cum destinul lui era să trăiască mulți ani în sînul bisericii, el nu avea să afle asta decît mult mai tîrziu...

Cînd călugării din mînăstirea Cerboaicăi văzură fuiorul de fum ridicîndu-se deasupra Pădurii Sihastrului, nu știură la început semnificația lui. În toți anii lungi de cînd Damiel se retrăsese în codru, el nu făcuse nici un semn. Năvălitori nu mai veniseră de o vreme, nici nu se știa de vreo așezare de pămînteni prin acea parte a locului. Singura așezare era tocmai sihăstria! Așa își amintise portarul Vucimiță că Damiel, înainte de a pleca, a spus că va trimite acest semn la clipă de mare nevoie. Toate ar fi rămas așa, dacă noul stareț nu ar fi avut păcatul curiozității și nu se hotărîse să vadă și el cum arată o sihăstrie, mai ales sihăstria lui Damiel, de care auzise tot felul de vorbe – și bune și rele.

Se sculă deci starețul, luă cu el alți doi călugări și doi oșteni din strajă, și se afundară în codru. Sub oblăduirea lui Caramfil, cel mai priceput vînător al locului, reușiră

să dea peste peștera în care sihastrul trăgea să moară.

Ifichim se sperie văzînd apărînd străinii și se ascunse în fundul peșterii. Nu mai văzuse oameni pînă atunci, iar Damiel nu băgase de seamă că în toate învățăturile lui nu amintise nimic despre toată omenirea pe care el o lăsase în urmă. Credea Ifichim că el și tata Damiel erau tot un fel de animale ale pădurii, numai puțin mai altfel, mai deosebite. Atît de deosebite încît nu era nimeni ca ei în toată pădurea. În mintea lui de copil credea chiar că ei sunt două feluri diferite ale aceluiași neam, cam ca rîsul și pisica sălbatică, într-atît i se părea de diferită înfățișarea bătrînului sihastru... E drept, uneori se gîndea că, odată crescut mare, s-ar putea să arate și el ca Damiel, slab și ridat, cu părul și barba lungă și albă, cocîrjat și cu glas tremurător... Doar și iedul devine cerb – deși sunt atît de diferiți unul de celălalt.

Le-a spus Damiel vizitatorilor lui de la mînăstire de ce-i chemase. Îl chemă și pe Ifichim, cu glas stins, să iasă din cotloane, iar cînd acesta se supuse, îl prezentă ființelor străine. Văzu copilul atunci că acestea semănau destul de mult cu Damiel, ba chiar trei din ele purtau același fel de straie cenușii, cu glugă mare și strînse la brîu cu funie galbenă, împletită. Și vorbeau aceeași limbă pe care el o învățase de la Damiel, putînd astfel înțelege ce se vorbește, deși glasul lor era mult diferit de al tatălui său. Aflase că cel gros și înalt, cu părul negru și fața roșie, era egumenul Filoctet, cel subțirel cu ochi de viezure ascunse sub sprîncene stufoase era economul Stratilos, iar cel gras și scund era herbalistul Pronant, cel care îi luase locul lui Damiel în grădina mînăstirii. Despre numele oștenilor nu află niciodată, nimeni nu-i prezentă, iar pînă să crească destul pentru a putea merge de capul lui prin mînăstire, aceștia își terminaseră slujba și se întorseseră de mult la Palat. Totuși, spre ei se îndreptase atunci mai mult privirea copilului, minunîndu-se de părțile strălucitoare ale trupurilor lor. Abia mai tîrziu se lămurise că aceste părți erau tot un fel de strai, și nu o piele minunată...

După ce Damiel închise ochii, mai tîrziu în zi, cei trei

călugări îl îngropară, făcîndu-i o scurtă slujbă, la o margine a poienii, punînd peste el bolovani pînă îl acoperiră bine, iar la cap Semnul Zeului. Așa se trecuse Damiel sihastrul, plîns doar de un copil de pripas, fără a lăsa nimic în urmă – decît amintirea pe care i-o purtă toată viața acel copil. Se obișnuise Ifichim să se sfătuiască tăcut cu tatăl lui adoptiv, și va păstra acest obicei pînă mai tîrziu, în ziua cînd, zograf trecut de tinerețe, fusese chemat la Curte.

Ifichim crescuse, deci, pe lîngă mînăstirea de la Cerboaica. Nu fusese și nici nu devenise, cu vîrsta, un slujitor preacredincios al Zeului și al Pruncului Acestuia. Nici nu pășise pe urmele tatălui său, devenind herbalist. Îi plăcea natura și iubea plantele, dar nu avea acea răbdare și pricepere să vadă de ele, și nici acel simț tainic care să-i spună ce și cît dintr-o plantă sau alta poate fi folosit drept remediu pentru o anumită boală.

În schimb, începuse să le deseneze și, în scurtă vreme, călugării începură să se minuneze de măiestria pe care o arăta băiatul tăcut și sfios, adus din pădure, redînd în culoare sau doar cîteva linii de cărbune, o floare sau un fir de iarbă, o frunză, un animal... Iar cînd, într-o bună dimineață, el desenă chipul lui Pronant, pe lîngă care copilul stătea mai tot timpul, de îl putură recunoaște cu toții, ba chiar se așteptară ca acel chip desenat pe peretele din scîndură al cocioabei în care locuiau cei doi, să le zîmbească, făcîndu-le vesel cu ochiul - așa cum avea obiceiul să facă herbalistul - starețul hotărî că venise vremea să-l dea pe Ifichim la școală, spre lauda mînăstirii. Și Ifichim plecase la școală, la Mînăstirea de Sîmbătă.

12

(în care un păcătos de călugăr are parte de-o minune)

O viață de pictor (cont.)

Ajuns la Mînăstirea de Sîmbătă, Ifichim nu începu să tocească bucoavnele, așa cum se temuse, ci intră ucenic la călugărul Simion, Zograful. Învăță el, nu-i vorbă, Evangheliile, Psaltirile și Cartea din scoarță în scoarță, ba chiar și cronicile din vechime ale neamului său și ale altor neamuri vecine, alcătuirea plantelor, animalelor și oamenilor, dar mai ales învăță toată taina artei desenului și a culorilor. Pentru că Simion Zograful era cel mai vestit pictor de icoane și pereți din împărăție. Icoanele lui erau ținute la mare preț, atît de fețe bisericești, cît și de laici, iar frescele lui împodobeau pereții multor biserici și palate.

Cînd Simion îl văzu pe Ifichim, se luă cu mîinile de cap. Mai avea în acel timp patru ucenici, mai toți călugări în puterea vîrstei. Ifichim, la cei nouă ani ai lui, nu numai că

le venea tuturor pînă la brîu, dar era și prea copil să i se dea oricare din sarcinile care se dau de obicei ucenicilor: să adune lucrurile prin atelier, să spele sculele, hainele și vasele, să facă mîncare, să care sacii cu nisip și gălețile cu var pe schele, să piseze pietrele pentru a obține prafurile colorate... Dar munca de ucenic de pictor nu se termina toată ziua, din zori pînă în noapte, tîrziu. Cel puțin ceilalți patru ucenici se uitau la gîgîlice cu toată mînia, pentru că speraseră în adîncul inimii că un nou ucenic va mai lua din propriile lor sarcini...

Dar cînd constatară că este și tăcut, și sfios, uitară de el. De pildă, nu-l chemau la masă; dacă mînca - să-i fie de bine, dacă nu – treaba lui... Nici la culcare nu-l chemau - nici nu dormea cu ei, ci pe un braț de paie aruncat în podul căsuței în care locuiau toți șase. Pe atunci Zograful și ceata lui de calfe și ucenici se pregăteau să împodobească pereții mînăstirii de maici a Agatinei, trebuiau să închipuie viața Preabunei Smaragda, slujitoarea Marelui Zeu, cea care își jertfise viața salvînd-o pe-a Pruncului. În douăsprezece mari tablouri votive, cu zeci de personaje, Simion avea să povestească viața Preabunei - de la anii ei de copilărie, cînd Marele Zeu îi vestise sosirea unui Prunc, pînă la scena în care sălbaticii huruni o fierbeau în ulei pentru că îndrăznise să-i întîrzie – dînd astfel răgaz Mamei să scape cu Pruncul.

Simion nu era om ursuz și rău, în alte împrejurări i-ar fi făcut bucurie să stea de vorbă cu un copil, dar acum era îngrijorat și furios pentru că munca ce o avea de împlinit nu se urnea nicicum. Era Simion învățat să picteze mai ales chipuri de Buni, chipul Marelui Zeu, ba chiar și al Pruncului Său Unic, dar avusese întotdeauna piedici în a picta chipul Mumei, și nu pictase niciodată chipul vreunei Bune. Pînă atunci canoanele nu permiseseră închipuirea femeilor, fie ele chiar Bune, în icoane și fresce pictate pe pereții bisericilor și mînăstirilor. Asta se schimbase de cînd Isadora fusese aleasă Părinte al Bisericii Căii, prima Părinte în ultimii două sute de ani. Unul din primele lucruri poruncite de noul Părinte fusese acela că de acum înainte credincioșii aveau să respecte Bunele

și Preabunele femei care își dăruiseră viața în slujba Marelui Zeu și a Pruncului Său Preaînalt, slujindu-le și apărîndu-le Biserica și fiind, din acest punct de vedere, tot atît de plăcute în ochii Lor ca și Bunii. Și că ele de multe ori găsesc mai multă ascultare la urechile Marelui Zeu, punînd vorbă blîndă în sprijinul vreunui credincios în nevoie.

Așa se trezise Simion, fără voia lui, însărcinat cu marea cinste de a picta pereții mînăstirii de Sîmbăta, închinată Bunei Agatina. Maica Anuta, sora împăratului Aliaș, stareța mînăstirii de peste două decenii, hotărîse deodată să închine mînăstirea Preabunei Smaragda, Salvatoarea Pruncului, mucenică și martiră. Pereții albiți cu var ai mînăstirii i se părură a se potrivi foarte bine înfățișării vieții acestei Bune, viață mai puțin cunoscută de către credincioși. Puse, deci, vorbă nepotului ei Albin, care ajunsese între timp pe tron, să-i trimită pe cel mai iscusit zograf să-i îndeplinească dorința. Noul crai, șovăielnic și repede a îndeplini dorințelor numeroasei lui familii, căută să o bucure pe această mătușă mai puțin cunoscută – dar cu mare influență în rîndul clerului. Așa se trezise Simion, care ajunsese să-și blesteme faima de care se bucura de la un cîrd de vreme, cu mare poruncă împărătească să facă bine și să o mulțumească pe maica stareță Anuta!

Trebuie să recunoaștem că Simion avea, într-adevăr, o sarcină nu tocmai ușoară. Conform canoanelor, Muma rămăsese pururea tînără, din momentul Marii Creații pînă în momentul Tristei Treceri – vreo trei decenii mai tîrziu – așa că nu era o mare problemă să-i pictezi viața, mai ales dacă aveai harul necesar. Canonul te ajută, îți spune ce fel de haine să-i pictezi, cum să-i înfățișezi aranjarea părului și a faldurilor, cu ce bijuterii s-o împodobești, ce fel de chip să-i dai – prelung și măsliniu, cu nasul puțin cîrn, cu ochii verzui, cu sprîncene aduse din condei, cu gură micuță și buze schițînd un zîmbet milos... Dar Buna Smaragda? Nu se știa nimic despre ea, canoane nu existau, nu se știa dacă fusese săracă sau bogată, dacă aparținuse neamului rîman, mai negricios, sau kelt, mai

blond, cu ochi albaștri sau verzi... O slujnică poate fi de orice neam, poate fi chiar și neagră la piele, iar despre Smaragda se zicea că fusese nu numai slujitoarea Bunului Herasm, ci și țiitoarea lui... Și mai trebuia s-o prezinte și în douăsprezece momente diferite ale vieții ei, de la frageda vîrstă de șase ani, pînă la înaintata vîrstă de cincizeci, cînd se zice că fusese fiartă de vie...

Și apoi, ce sentimente avusese ea în acele momente deosebite? Ce expresie luase chipul ei la șase ani, fetiță mergînd la păscut cu bobocii de rață, aflînd că se va naște un Prunc? Uimire, bucurie, nepăsare, nepricepere a semnificației acestei vești, tristețe aflînd că Pruncul se va înălța înainte de vreme? Sau la scena fierberii? Spaimă, groază, ură față de chinuitori, speranță în viața ce avea să vină, bucurie că ajutase Pruncul și Muica să scape, dispreț față de șanul herunilor că se lăsase prostit, beatitudine, extaz?... „Cum poți arăta extaz pe obrazul unei babe de cincizeci de ani, stînd pînă la brîu în ulei clocotit, în chiar oala folosită de ea pentru pregătirea cinei la curtea lui Herasm?”, își zicea uneori în gînd Simion, hulind.

Începuse să lucreze din greu la desenele pregătitoare, punînd în ele ce se pricepea el să picteze, după canon: fețe de Buni și de credincioși, armate de necredincioși, cîte un pom răzleț, cîte o stîncă de munte, cîte un castel stilizat... Nu se poate spune că Maica Anuta nu avea răbdare de Bună, chemîndu-l pe meșterul Simion o dată la trei luni să-i vadă desenele, îndemnîndu-l cu glas blînd să aducă la bun sfîrșit lucrarea și să înceapă – și aici mîna ei începea să tremure pe masa grea de lemn, prinzînd parcă o viață a ei, proprie, care scăpa de sub controlul stareței – cu ajutorul Marelui Zeu și a Iubitului Lui Prunc marea lucrare pe pereții ce continuau să rămînă tot atît de imaculați ca și Pururea Imaculata Creație. „Sper că nu de-a pururi”, zîmbea maica stareță blînd, ca de o glumă... Iar pe Simion îl treceau sudorile și simțea cum o funie i se strînge în jurul gîtului. Cu atît mai mult cu cît la a treia înfățișare stareța îl rugase să se mute cu toată ceata lui de ucenici la mînăstire...

Scăparea veni de unde se aștepta cel mai puțin, de la noul ucenic, fapt care avea să aducă mari schimbări în viața tuturor celor implicați. Într-o bună dimineață, la aproape un an de cînd „ucenicea” pe lîngă Simion fără a face sau învăța ceva, Ifichim fură cîteva bețe de cărbune și o bucată de hîrtie și se ascunse în grădină să deseneze ceva. Nu mai desenase de cînd starețul Filoctet îl trimisese afară din mînăstirea de la Dealul Pleșuv; Simion și ai lui strigau furioși la el de cîte ori îl observau atingînd ceva „de-al lor”, dar mai ales hîrtia – extrem de rară și scumpă pe vremea aceea, sau bețele de cărbune la care Fiodor, unul dintre ucenici, muncea din greu să le facă – pentru că nu este ușor să arzi la foc domol, în cuptor special întocmit, snopuri de bețe dintr-un anumit fel de plop, peste o anumită perioadă de timp, respectînd întru totul recomandările canonului și rugîndu-te Marelui Zeu și Căii să te ajute, în final aceste bețișoare transformîndu-se în cărbune suficient de moale și uleios, tocmai bun pentru desen. Uneori, cu mult noroc și ajutor zeiesc, dintr-un cuptor plin cu bețe se puteau folosi o duzină...

Neștiind toate acestea, Ifichim se afundase în grădina mînăstirii, unde desenă mai întîi frunze, și flori, și cîte o gîză, tot ce întîlnea în drumul său și îi atrăgea interesul. Se opri pe urmă la poartă, unde desenă din cîteva linii chipul portarului Andrian, singurul bărbat care trăia pe lîngă mînăstirea de maici – în afara cetei lui Simion. Pe urmă, ieși în afara mînăstirii și schiță complexul de clădiri, așa cum stăteau la poala unor dealuri împădurite, pe marginea iazului format în spatele stăvilarului morii așezate pe firul unui pîrîu. Moara era folosită mai ales la bătutul cînepii, cultivate pe cîteva loturi de către măicuțe și topite în iaz, cînepă țesută apoi tot de ele în lungile nopți de iarnă. Pe urmă își găsi un loc sub un pom pe malul iazului și stătu în liniște, privindu-și desenele. Acoperise o față a colii de hîrtie și desenele erau destul de înghesuite, știa că nu era ușor să facă rost de o altă coală prea curînd. Un bețișor de cărbune era mai ușor de ascuns în mînecă...

- O, ce frumoase sunt! auzi deodată un glas de copil

și, ridicînd ochii, zări o fetiță cam de vîrsta lui, poate mai mică, privind la desene. Uite, mamă, ce frumoase sunt!

Din spatele lui se apropia o femeie înaltă și subțire, îmbrăcată în negru, cu părul negru cu nuanțe arămii, acoperit cu un șal, de asemenea negru. Avea fața obosită și prăfuită, dar ochii adînci și limpezi îl priveau cu un zîmbet prietenos.

- Hai să văd și eu, se arătă ea binevoitoare la îndemnul fetiței. Ce ai desenat aici?

Ifichim îi întinse bucata de hîrtie, stînjenit. Deși se obișnuise cu laudele fraților de la Dealu, simțea cum îl cuprinde sfiala în fața străinelor. Femeia se uită cu atenție la fiecare desen, din ce în ce mai uimită.

- Dar știi că ai talent, băiete?! Nu cred să fi văzut ceva asemănător de la Rumila, cînd am privit desenele meșterului Rubalev. Dar el era trecut de jumătatea vieții, cu peste treizeci de ani de muncă în ale desenului... Îmi pare bine că am mai stat o zi pe aici, dacă plecam ieri, nu te mai întîlneam.

Ifichim nu răspunse nimic la aceste laude, dar rămase uimit că străina îi vorbea ca unui matur. Chiar și starețul Filoctet, deși impresionat de talentul lui, îi vorbise întotdeauna ca unui copil. Numai Damiel îl considerase demn să vorbească așa cu el, sfătuindu-se împreună, chiar și numai de formă, în toate aspectele vieții lor simple de la sihăstrie...

- Ăsta-i portarul! se bucură fetița, arătînd cu degetul spre chipul desenat pe un colț al hîrtiei, între o crenguță de măr înflorit și o gîză ieșită la soare, pe un fir tremurător de iarbă. Îmi dai mie desenul acesta? îl întrebă pe urmă direct pe Ifichim, privindu-l în ochi, îndrăzneață.

Băiatul încuviință tăcut, din cap, deși se gîndi cu strîngere de inimă că nu va mai avea pe ce desena.

- Jolifana, nu-i lua băiatului hîrtia! Uite, mai are o față pe care poate desena, îl ghici femeia.

- Dar mi-a promis că mi-o dă! se împotrivi fetița.

- Cum te cheamă, flăcăule? îl întrebă străina, nerăspunzînd protestelor fetiței.

- Ifichim... bîigui răgușit băiatul.

- Oh, nu ești mut! bătu din palme fetița, fericită. Începusem să mă tem, văzînd că nu zici nimic...

- Jolifana, fii te rog cuviincioasă! Nu așa se vorbește cu străinii.

- Dar tu mi-ai spus că de aceea avem limbă, să ne folosim de ea.

- Și tot eu ți-am spus că vorba este de argint, dar tăcerea de aur. Că o vorbă scăpată din gură zboară, nu o mai poți doborî nici cu o săgeată. Te rog să-mi ierți copila, se întoarse ea spre Ifichim, vorbind cu aceeași seriozitate. E și ea puțin sălbatică, trăind așa, mai mult pe drumuri.

- Vezi că și tu vorbești urît?! sări fetița, ca un viezure. Cine mai este sălbatic, dacă „și eu" – și aici sublinie cuvîntul „și" – sunt sălbatică? Te referi cumva la Ifichim? întrebă cu inocență trucată. Femeia izbucni în rîs.

- M-a prins. Bondocul ăsta de fată are cap cît zece!

- Și pe mine, de ce mă faci „bondoacă"?! Uite, sunt aproape cît Ifichim de înaltă. Și o să mai cresc! promise ea.

- Te cred, te cred. O să fii cît mine de înaltă, dacă nu chiar cît Zimnir...

- O, nu chiar atît de înaltă. Sunt sigură că Felimon nu va crește atît de înalt. Nu vreau să-l fac să se simtă privit de sus...

Femeia pufni din nou în rîs, apoi o tachină:

- Ești, deci, foarte serioasă despre Felimon?

- Sunt foarte serioasă. El îmi va fi soțul, orice ai zice!

Ifichim făcu ochii mari. Fetița vorbea atît de serioasă despre însoțire, deși nu avea mai mult de șase-șapte ani, încît te așteptai ca aceasta să aibă loc chiar a doua zi. O privi din nou cu interes, după care începu să-i schițeze chipul, cu mișcări sigure și gingașe. În cîteva clipe, chipul fetiței începu să prindă contur pe fața curată a hîrtiei.

- Uite, uite! se bucură fetița și mai tare. Sunt chiar eu! Acum trebuie numaidecît să-mi dai hîrtia!

- Jolifana, zise femeia cu un glas ciudat, renunți la Felimon pentru acest desen?

Fetița se opri ca o stană. Chipul ei căpătă o seriozitate

pe care nu o avusese pînă în acel moment..

- Nu, mamă. Felimon este sortitul meu! I-am spus să mă aștepte și mă va aștepta. Știu asta! Știu că este foarte important să fie așa.

- Poate că ai dreptate, acceptă femeia. Dar Ifichim nu-i important?

- Ifichim este prietenul meu. Fratele meu, dacă îmi dai voie.

- Îți dau voie, încuviință femeia, după ce îl privi tăcută pentru o vreme pe băiatul care asculta stînjenit.

- Vrei să fii frățiorul meu? se întoarse Jolifana spre Ifichim, din nou agilă și cu steluțe de fericire în ochi, și Ifichim se bucură, simțind că din acel moment nu mai este singur pe lume. Lăsă mîna spre hîrtie și un deget întinse ușor și precis praful de cărbune de pe desen. Dintr-o dată, chipul de pe hîrtie prinse parcă viață, părînd însuflețit de o mare bucurie, ca la aflarea unei vești deosebite.

- Trebuie să o desenezi și pe mama! hotărî dintr-o dată fetița.

- Atunci nu vei putea avea hîrtia, spuse din nou femeia cu acel glas ciudat. Jolifana acceptă, plecînd capul tăcută. Luînd aceasta drept încuviințare, Ifichim începu să deseneze chipul străinei: fața prelungă și măslinie, pomeții înalți, fruntea înaltă, nasul fin cu nări parcă fremătînd... Îi amintea de o căprioară gata să își jertfească viața pentru a-și salva iedul și, terminînd schița, se gîndi că, poate, femeia are mult mai mult de jertfit...

- Să mergem, Jolifana, hotărî femeia. Avem cale lungă de străbătut azi, este bine ca seara să ne prindă la coliba sorei Francesca. Peste noapte va ploua... Rămîi cu bine, Ifichim. Cu ajutorul Puterii ne vom mai întîlni, dacă nu, te vei întîlni cu drăcoaica asta de fiică-mea. Nu știu dacă vei mai auzi de mine, dar eu voi auzi de tine, și de peste șapte mări!

- Rămîi cu bine, frățioare, zise și fetița, luîndu-l de mînă. Știu că ne vom mai întîlni, să nu mă uiți!

Cum ar fi putut-o Ifichim uita vreodată, cînd era singura

ființă care se legase de el din dragoste și prietenie? De atunci, de cîte ori se simțea singur și trist, se gîndea că undeva, în lume, trăiește Jolifana, sora lui de inimă.

Femeia, cu fetița de mînă, se pierdu pe drumul care șerpuia pe marginea pîrîului. Iar el, făcîndu-i-se foame, se înapoie tiptil în coliba pe care o împărțea cu echipa de zografi. Aceștia erau plecați fiecare la treaba lui, așa că Ifichim înșfăcă o bucată de brînză și una de pîine, după care se refugie în cotlonul lui din pod. Numai că uită de prețioasa lui bucată de hîrtie – ori din nebăgare de seamă, ori din dorința de a-și potoli mai degrabă foamea, ori poate dintr-o vrajă pusă asupra lui de străină. Întrebat, Ifichim ar spune că vraja o pusese mai curînd fetița – în acele clipe nu avea nimic altceva în gînd decît chipul vesel al Jolifanei.

Așa se face că bucata de hîrtie rămase aruncată la întîmplare pe masa acoperită cu hîrtii pline cu schițele făcute de Simion. Cînd ceilalți ucenici se întoarseră, nici unul din ei nu băgă de seamă o hîrtie între multe altele. Dar Simion văzu de cum intră în cameră schimbarea: acolo, printre schițele de oameni și copaci și munți, cu un mare loc gol la mijloc – gol care îi umplea lui inima de un gol la fel de mare, dar dureros – se ivise chipul Preabunei Smaragda! Minune zeiască, își spuse meșterul, închinzînd cu grijă ușa în urma lui și apropiindu-se sfios de masă. Ajuns însă acolo, își dădu seama că chipul Bunei era doar o schiță în cărbune, pe o bucată de hîrtie pusă deasupra compoziției proprii, în care înfățișa momentul în care Preabuna ieșise în fața căpeteniei năvălitorilor pentru a-l certa și amenința pentru ura cu care îi oropsea pe Pruncul și pe Mumă-sa, înlesnind astfel celor doi timp să dispară în codru. Era ultima scenă înaintea scenei finale, cea a morții glorioase de martiră a Preabunei, dar pe chipul femeii se citea deja pecetea morții. Ea știa că va urma moartea, dar accepta cu seninătate jertfa pentru o cauză măreață... Exact așa cum ar fi dorit el s-o înfățișeze, dar nu știuse cum...

- Cine a umblat prin hîrtiile mele? întrebă cu glas șoptit, făcîndu-i pe ucenici să se oprească din ceea ce făceau în acel moment, pentru a-l privi uimiți.

- Cine a umblat prin hîrtiile mele? bubui glasul Meșterului, înălțîndu-se pentru prima dată peste tonul molcom și blînd pe care toți cei care-l cunoșteau pe Simion îl știau prea bine.

- Eu nu! se grăbiră toți patru să se dezvinovățească într-un glas.

- Cine a mai intrat aici?

- Doar cățelandrul de Ifichim, zise Budilă, unul dintre ucenici. Văd că a luat o bucată de brînză...

Ifichim asculta și el atent discuția, din culcușul lui de paie, din pod, furios pe el însuși că uitase de hîrtie.

- Ifichim, vino jos! porunci Simion, iar Ifichim nu avu încotro, coborî repede scara ce scîrția chiar și sub greutatea lui. Acesta era motivul principal pentru care ceilalți nu-l căutau prin pod...

- Cine a pus ASTA aici? întrebă Meșterul, arătînd cu degetul petecul de hîrtie.

- Eu... îngăimă copilul.

- Cine a desenat pe ea?

- Eu...

Ceilalți ucenici mormăiră cu toții, cu obidă.

- Ți-am spus să nu te atingi de hîrtie și cărbune! se stropși Budilă.

- Tu taci! se încruntă Simion la el, și acesta își înghiți limba.

Meșterul ridică peticul de hîrtie și o privi cu atenție pe ambele fețe, analizînd fiecare desen în parte.

- Mda... momăi el, într-un tîrziu. De cît timp ești cu mine?

- De un an. Aproape...

- Așaaa... Ai mîncat, deci, timp de un an hrana mea, ai dormit în casa mea și nu ai plătit nimica. Știi asta?

- Știu... Dar nu am cu ce să plătesc. Tata starețul...

- Lasă starețul! El te-a trimis la mine să înveți, nu-i așa?

Ifichim dădu viguros din cap.

- Atunci, cu asta o să-mi plătești! O să înveți! Și o să muncești, mamă, ce o să mai muncești! Ai de plătit și

anul ce-a trecut...

Nu i se părea corect lui Ifichim să plătească din urmă, nu fusese vina lui că timp de un an Meșterul nici nu se uitase spre el...

- Uite aici mătura, sări Budilă, bucuros că scapă de sarcina curățeniei. Îți arăt eu ce ai de făcut...

- Pe tine te-a întrebat cineva ceva? se burzului Simion, care se pare că era într-o stare sufletească extrem de proastă. Ia să dai tu cu mătura, că ne-or mînca lighioanele! Uite ce-i aici! Tu te muți jos din pod, chiar acum! se întoarse el spre Ifichim. Îți aduci lucrurile la mine în cămară, acolo vei trăi de acum încolo.

Astea zise, adună toate hîrtiile cu schițe de pe masă și plecă spre camera lui. Ifichim fugi pe scară în pod, își adună cele cîteva lucruri și se repezi și el în urma meșterului. Ușa se închise după el și multe zile și săptămîni după aceea, cei doi nu mai fură văzuți decît atunci cînd veneau să înfulece ceva, uneori nici măcar așezîndu-se pe banca de lemn de lîngă masă. Ceilalți ucenici umblau în vîrful degetelor, avînd grijă să nu dărîme ceva, vorbind numai în șoaptă și văzîndu-și fiecare, cu hărnicie, de propriile corvezi. Știau acum, după lungi ani de viață alături de Simion, că venise clipa fericită în care aveau să se apuce de pictarea frescelor.

Așa că Budilă, pe lîngă curățenia zilnică, se apucase vîrtos să frece tot felul de pietre în mojar, pregătind pulberea colorată ce urma să devină culoare; Fiodor ardea, cu grijă, cuptor după cuptor de cărbune de desenat, între timp pregătind mîncarea; Hansl făcea hîrtia, după vechi rețete aduse de călători tocmai din îndepărtatul Cin – dar nu folosea prețioasa mătase, ci cîrpe vechi și roase, de in, adunate de prin satele din jur. El spăla și hainele celorlalți între timp, deși nici Simion, nici Ifichim, nu-și mai lepădaseră hainele împuțite, de cînd intraseră în cămară. În sfîrșit, Frantișek, calfa lui Simion, începuse pregătirea schelelor și a zidurilor pentru pictură, completînd între timp cu detalii marile desene pe care i le dădea Simion: clădiri, vegetație, munți, cîteodată oameni - după canonul la care ucenicea de peste zece ani...

Dar iată că, într-o bună zi, Simion ieși și dădu poruncă:

- Încălziți apa! Pregătiți hainele!

Sosise clipa cea mare! Ucenicii știau că, începînd chiar din acel moment, marea lucrare la pereții mînăstirii avea să înceapă. Se repeziră, deci, voioși, să încălzească apă, ciubărul de scăldat, să aducă săpunuri și ștergare curate... Spre mirarea lor, meșterul îl luă cu el în ciubăr și pe ucenicul cel mic, ba îl frecă și pe spinare cu săpun și burete, sporovăind vesel, cu accente părintești, și turnîndu-i apă în cap, să se clătească. La urmă, privind hainele vechi și peticite ale acestuia, Simion dădu poruncă să i se croiască un rînd de straie, dintr-un costum de-al lui nu tocmai vechi. Numai încălțări noi nu găsiră pentru copil, așa că acesta trebui să se încalțe cu aceiași saboți pe care îi primise la mînăstirea de la Dealu Pleșuv. Spre și mai marea uimire a celorlalți ucenici, cînd stareța îl întrebă pe Zograv ce dar ar fi vrut pentru minunatele lui desene, acesta răspunsese foarte serios:

- Niște cizmulițe pentru micul meu ucenic...

Pentru că starețа rămăsese cu adevărat încîntată cînd văzuse cele douăsprezece foi uriașe de hîrtie, pe care Simion desenase scenele ce urmau să împodobească pereții. Chiar și ceilalți patru ucenici trebuiră să recunoască, în sinea lor, că nu văzuseră pînă atunci desene atît de minunate. Personajele principale păreau că trăiesc, te așteptai dintr-un moment într-altul să înceapă să sufle, să miște, să vorbească... Chiar și personajele secundare, din fundal, schițate de Frantișek după Canon, fuseseră modificate cu trăsături subtile care le insuflau viață – părăsind astfel Canonul vechi de peste un mileniu. Iar pomii erau împodobiți cu frunze ce păreau a fremăta în adierea vîntului, florile și firele de iarbă păreau scăldate în rouă, păsărelele păreau a înălța triluri...

Văzuse multe la viața ei maica Anuta, doar locuise la Palat, ca prințesă, pînă să ia calea mînăstirii, ba chiar vizitase cîteva regate vecine. Dar așa minunăție de desene nu mai văzuse. Auzise de unii meșteri vestiți ai

Apusului, văzuse chiar lucrările unora, știa că meșterul zograf Simion este cel mai bun din țară, dar nu se așteptase la așa ceva. Dar acum, desenele prezentate de acest meșter, care nu fusese socotit un mare talent, o umpleau de bucurie și uimire. De unde să știe ea că minunea venea de la micul și umilul ucenic, nici zece ani ca vîrstă, care se ținea, rușinos, de pulpana meșterului său? Nu mai regreta nici un moment lunga așteptare, nici răbdarea de care dăduse dovadă timp de aproape doi ani.

- Nu numai atîta, meștere zograf. Dau acum zapis ca, atîta timp cît veți trăi, tu și ucenicii tăi, nu va mai trebui să dați bani pe încălțări. Prezintă numai înscrisul la orice ciubotar din Crăie și el vă va face încălțări pe măsură. Plata o va face Palatul.

Privi din nou desenele întinse pe jos și încercă să și le închipuie pe pereți. Va fi o minune! Chiar dacă vor fi unii care vor recunoaște în unele chipuri desenate acolo pe portarul Andrian, sau pe maica Filareta herbalista, sau alte maici din mînăstire, sau oameni din satele din jur, care mai treceau pe la mînăstire cu nevoi... Iată și pe burtosul preot din sat, închipuit ca o căpetenie a herunilor... Ba chiar și chipul ei, înfățișînd pe Maica Pruncului fugind în depărtare și, deci, mai greu de recunoscut. O bucură chiar și acest dar – un lingușitor ar fi înfățișat-o mare și rece, cu trăsăturile înfrumusețate și stilizate pînă la o face de nerecunoscut... Ea va pieri, și toți ceilalți din marile desene, dar pictura va trăi vie peste veacuri, și ea va trăi în pictură...

Așa că ceata de meșteri zografi începu să lucreze la frescă. Trei ani dură munca lor, pentru că, pe lîngă cele douăsprezece scene din viața Preabunei, împodobiră și restul pereților pînă în tavan, ba chiar și tavanul. De ar fi avut mai mulți bani stareța, ar fi poruncit și pictarea pereților exteriori, așa cum văzuse ea că s-a făcut la cîteva mînăstiri din partea de nord a Crăiei...

În tot acest timp biserica fusese închisă, iar meșterul și ucenicii lucrară încuiați acolo, feriți de ochii măicuțelor. Numai stareța se strecura uneori, noaptea, pe o ușiță secretă și urmărea progresul muncii lor. Și era din ce în ce mai dezamăgită: ce deosebire între desenele pline de viață și pictura - colorată, ce-i drept, dar rece și parcă moartă. Știa că este ceva rău... Nu numai ea știa, îl vedea și pe Simion frămîntîndu-se, fără stare. Venea și el noaptea și privea nemulțumit pictura, bodogănea încruntat spre pereți, ba o dată luase o daltă și cojise chipul unui personaj, lăsînd locul gol și alb – ca pentru a-i aminti de nereușita lor.

Pe urmă lucrul se oprise aproape de tot. Ceilalți ucenici își continuară munca, pictau veșmintele personajelor și pilaștrii și multe alte lucruri închipuite în picturi, dar Simion se retrăsese din nou cu ucenicul cel mititel în cămara lor. De data asta, ceilalți ucenici pricepură: meșterul îl învăța pe ucenic taina culorilor! Cînd lor le trebuiseră ani lungi de ucenicie pînă li s-a dat voie să pună mîna pe penel, și atunci doar ca să vadă cum nuanțe noi apăreau din amestecul a două culori diferite... Iar acum, Ifichim învăța asta după numai numai doi ani de ucenicie, înainte chiar de a fi învățat să scrie și să buchisească!

După cîteva luni, munca la fresce reîncepu. Simion și Ifichim se încuiau de multe ori, singuri, în biserică – pentru a lăsa pe ucenic să practice. Ba uneori Simion părea a se duce noaptea să muncească de unul singur. Doar stareța știa că Simion nu era niciodată singur în biserică, ci însoțit de ucenicul mititel – acum ea știa că îl cheamă Ifichim! Și mai știa că nu mîna meșterului dă viață picturii, ci cea micuță și abia formată a ucenicului. Simion picta personajele, după schițe, punînd culori pe peretele pregătit proaspăt, închipuind trăsăturile, ochii, părul, iar în urma lui venea Ifichim și punea, din cîteva atingeri de penel, lumină în ochi, sînge sub piele, freamăt pe buze, sentimente, viață...

Cînd avea timp, atingea și restul locurilor pictate peste zi de ceilalți ucenici. Pe fire de iarbă apăreau boabe de rouă, și gîze de toate culorile și formele, în zbor sau tîrîndu-se pe tulpina vreunei plante, frunzele începeau să freamăte ca sub trecerea zglobie a unei pale de vînt,

florile păreau a se deschide sub sărutarea soarelui, norii începeau să se alunge pe cer... Înțelesese atunci cine era vrăjitorul, care stătea în spatele desenelor. Știa că avea în față, poate, cel mare pictor născut pe fața acestui pămînt, cu voia Marelui Zeu și a Pruncului Lui Iubit. Își jură atunci să aibă grijă de copilul orfan, să îl vadă crescînd la mărimea pe care o merită.

Cînd lucrarea se termină și porțile bisericii se deschiseră pentru prima dată în trei ani, Anuta avu grijă să cheme Craiul și întreaga Curte la deschidere. Dădu atunci Albin poruncă să i se dea lui Simion Zograful o pungă plină cu galbeni – mai mulți bani decît ar fi făcut un alt meșter într-o viață de muncă. Iar Patriarhul îi dădu un inel cu rubin, să fie cunoscut în întreaga lume a credincioșilor. Cu acea ocazie, Anuta își rugă nepotul crăiesc să îl ia pe Simion „și mai ales pe micul ucenic" sub grija lui împărătească.

De atunci trecuseră mulți ani. Cei patru ucenici plecară în drumul lor, deschizîndu-și propriile ateliere de pictură, fiind înlocuiți cu alții. Simion și ucenicii lui lucraseră mult pe tot cuprinsul țării, cîștigaseră faimă și erau chemați să facă lucrări multe, pe bani grei: palate boierești, biserici și mînăstiri, ba chiar și o frescă în Marea Sală a Palatului Crăiesc. Simion îmbătrînise liniștit și bogat pe lîngă curte, iar Ifichim crescuse alături de el, în tot acest timp. Nu arătase niciodată lumii valoarea lui adevărată, rămînînd în umbra meșterului, tatăl lui adoptiv. Pe străină n-o mai vazuse, doar pe Jolifana i se păruse că o vede o dată, chiar la deschiderea bisericii Preabunei Smaragda. Atunci, privind la chipul Smaragdei copilă, i se păru că fetița închipuită pe perete îi face ștrengărește cu ochiul, întorcînd pe urmă capul pentru o clipă, de parcă străina stătea înapoia ei și o certa. După care își reluase poziția pe care mîna și penelul lui i-o dăduseră. Și cînd Ifichim întorsese capul, i se păruse că în ușa întredeschisă era o umbră de copilă, cu lumina soarelui în spate, închizînd încetișor ușa și dispărînd.

Cînd Simion căzu pe patul morții, Ifichim stătu cu el zi și noapte. Își ceruse meșterul iertare pentru păcatul

mîndriei, care îl făcuse să accepte laudele cuvenite adevăratului meșter, bietul Ifichim, care stăruise să stea mereu în umbră.

- Nu-i nimica, tată Simioane. Știi că mie îmi place să pictez, iar cu tine am putut picta. Nu îmi pasă ce cred ceilalți despre mine.

- Da, dar acum prea puțini știu de tine. Nimeni nu îți va mai da comenzi. Știi că unii te cred chiar puțin idiot, nimeni nu a stat ucenic atîta timp la un meșter...

- Nu îmi trebuie comenzi ca să pot picta, tată. Cît timp vor fi flori și oameni în jurul meu, voi avea ce picta.

După ce meșterul închise ochii, el plecă. Timp de aproape zece ani colindă prin lume, oprindu-se pentru scurte perioade de timp ici și colo, cunoscînd artiști, ajutînd uneori meșterii să își termine lucrările – lăsînd totuși să se păstreze stilul fiecăruia. Învățase mai multe limbi, cunoscuse oameni simpli și femei, spadasini, hoți, chiar și pirați... Se întorsese nici mai bogat, nici mai sărac, ci doar puțin îmbătrînit și mult mai înțelept.

Doar stareța nu-l uitase. La una din vizitele ei – din ce în ce mai rare - la Curte, se uitase în jur și spuse uimită:

- Văd că nu l-ați pus pe Simion la prea multă muncă...

- Avem mulți zogravi la Curte, se dezvinovățise Albin. Trebuie să le dăm la toți o pită...

- Dar nici unul nu are talentul lui Simion!

- Ei, nu exagera acum! Și uite, scena aceea de lîngă Ușa Mare, el a pictat-o.

- Știam fără să-mi spui. Mîna lui se cunoaște între altele zece mii...

- Și apoi, mi i-a urcat în cap pe cei de la biserică. Chiar și Patriarhul s-a supărat că nu respectă Canonul, că aduce schimbări nepermise. De pildă, la conacul Beldivanilor a pictat-o pe Maica Pură dînd Pruncului să sugă! Cu sînul dezgolit, Doamne iartă-mă! A trebuit să se văruiască tot peretele, cînd se uitau oamenii la sînul acela, simțeau gînduri spurcate întunecîndu-le mințile...

- Oameni spurcați, cu minți întunecate! se supără stareța, care trecuse binișor vîrsta de optzeci de ani. Cum poate cineva să simtă pasiune păcătoasă cînd privește

o mamă alăptînd copil?! Aceasta este una din marile minuni date nouă de Marele Zeu.

- Știu, știu... dar omul este slab. Nu știu cîți s-au simțit cuprinși de patimă în fața acelei picturi. Fapt este că însuși Patriarhul a dat poruncă să fie acoperită, și de atunci ne-am ferit să-i mai dăm comenzi lui Simion. Nici nu a mai trăit mult, de altfel...

- Patriarhul?

- Aș. Simion.

- Și ucenicul?

- Care ucenic? Că s-au perindat cîțiva pe la el de atunci...

- Ifichim.

- Aaaa, Idiotul. L-a ținut Simion din milă, pînă la urmă, n-o fi avut prea mult talent. La moartea meșterului a plecat...

- Ha! rîse disprețuitoare Anuta. Așa ne este nouă dat, cînd ținem în mînă găina care face ouă de aur... Ori nu credem ce se zice de ea, lăsînd-o să-și lepede ouăle prin tufe, ori îi tăiem gîtul, gîndind că ea însăși este din aur... Tu nu știi, Simion era nimic pe lîngă Ifichim! Nu era bun decît să-i pregătească peretele pe care picta. Pentru că el, Ifichim, picta! Meșter ca el nu s-a pomenit pe acest pămînt!

- Idiotul?

- Idiot ești tu, și Patriarhul, și ceilalți idioți care l-au ales!

- Nu huli, scînci Albin Crai.

- Ce-mi vei face? Mi-oi lua mînăstirea? Eu am clădit-o, cu zestrea mea. Eu am facut-o ceea ce este azi: cea mai vestită mînăstire de măicuțe a lumii credincioase!

- Știu... știu... Numai nu-l critica așa pe față, pe Înaltul Patriarh. Sunt crai, trebuie să-i împac pe toți...

- Bine, bine, nu mai zic nimic. Numai ai grijă de Ifichim, dacă apare din nou. Știu ce vorbesc, l-am văzut de mic copil ce poate face. Va aduce faimă Împărăției noastre, mai mult decît orice. O să spună viitorimea despre tine: „Albin Craiul, care a trăit pe timpul lui Ifichim!”

- Și crezi că este bine să se spună așa? își arătase Albin îndoiala.

- E bine. Pentru țară!

Așa rămase. Acum, cînd Ifichim se întorsese, se și trezise chemat la curte. Îl așteptau Albin și magul său de curte, Zivnir.

- Bine ai venit! Să ne ierți că nu ți-am dat cinstea care ți se cuvenea.

- Am avut atîta cinste cîtă mi-a trebuit, Măria Ta, îi răspunse Ifichim liniștit.

- Și totuși, se cuvine să aducem laudă lucrărilor tale.

- Marelui Zeu i se cuvin laude pentru lucrările Lui, și Pruncului care Îl ajută.

- Te-ai călugărit, deci! zise Zimnir, uitîndu-se în cartea, pe care o ținea la subsuoară, și se bucură. Nu-i rău, nu-i rău deloc... Ba chiar e mai bine! După care încuviință către crai.

- Am a-ți da o poruncă.

- Poruncește, Măria Ta și, dacă îmi stă în putință, îți voi împlini porunca.

- Dacă ești așa de bun zograf, pe cît spune soră-mea, Anuta, c-ai fi, atunci îmi poți îndeplini porunca.

- Să dea Marele Zeu să fie așa!

- Vezi, în Marea Sală a mai rămas un singur perete nepictat, acolo, lîngă Marea Ușă. Pe partea stîngă a ușii este înfățișată victoria bunicului meu asupra Alimanilor, pictura lui Simion... și a ta, dacă este să-i cred pe stareța Anuta și pe Zivnir.

Ifichim nu răspunse, ci doar se plecă, după obiceiul apusenilor.

- Ei, pe acea bucată de perete vreau să-mi pictezi Ceata Eroului.

- Care Erou?

- Cel ce va să vină. Cel din profeții. Cel despre care Pruncul a zis: „Va veni cu ai lui să facă lucrarea Mea și a Tatălui meu, căci fără acea lucrare, Puterea va da înapoi.”

- În acea profeție este vorba despre Ultima Luptă, de nu mă înșel.

- Așa și e. Zivnir crede că Lupta este aproape și că Eroul va păși aceste pămînturi, în curînd. Ești un pictor

destul de mare să-i poți picta pe Erou și Ceata lui de Călători?

- Nu știu nimic despre ei, Doamne. Pot găsi chipuri de oameni pe care să-i pot picta, dar nu știu cîți. După Ultima Luptă, dacă vom mai fi, i-oi picta. Dacă nu, cine va mai fi, să-mi privească pictura?

- Nu se poate așa, Meștere, zise Zivnir. Profeția spune: „Și Călugărul le va înfățișa chipurile, umplîndu-i astfel cu Putere." Din cîte înțeleg eu, acel călugăr care se pricepe să le facă chipurile, are un rol foarte important în Ultima Luptă. Cum crezi tu că Dușmanul poate fi învins, fără ca Eroul și Călătorii lui să fie plini de Putere?

- Nu știu, magule. Dacă îmi amintesc bine, niciunde în profeții nu se zice că Eroul va învinge Dușmanul. Nici Călătorii, de altfel...

- Te înșeli. Căutătorii îl pot găsi pe cel care va învinge Dușmanul. Pot! sublinie vraciul cuvîntul. Dar, ca să poată, au nevoie de tot ajutorul pe care acest pămînt li-l poate da. Inclusiv cel al „călugărului"...

- De unde știi că eu sunt acel călugăr?

- Ai fost călugăr? Ești călugăr? Cînd ai plecat, parcă nu erai... Pînă acum nici nu am făcut legătura... Ce te-a făcut să iei rasa călugărească?

- Eh, de-ale mele... dădu Ifichim vag din mînă.

- Ai văzut? nu insistă Albin. Poate că nu ești tu, dar dacă ești? Ai putea dormi, știind că era în putința ta să pui umărul la salvarea lumii, și nu ai făcut-o?

- Pot dormi oricum, oriunde și oricînd, Măria Ta. Viața nu a fost ușoară cu mine.

- Cum vrei tu, Ifichim. Nealăturarea ta stă și ea scrisă în planul soartei. Eu a trebuit să-ți spun, tu nu trebuie să te alături Căutării. Poate că va fi, pînă la urmă, așa cum zici tu: vei picta acea frescă atunci cînd Ceata se va întoarce victorioasă – sau deloc. Sau poate că acel Călugăr este altcineva...

Își luase Ifichim rămas bun și se înapoiase la casa unde plătise o cameră. Găzdoaia era o femeie de treabă, cam simpluță. Moștenise casa de la soțul ei, trecut de cîtăva vreme în lumea de apoi, și își asigura traiul închiriind

camere diverșilor călători și negustori – casa situîndu-se nu departe de Tîrgul Cetății. După ce mîncase ceva, își lepădase cizmele și veșmîntul de șiac, călugăresc, și se aruncase în pat. Numai că, pentru prima dată după foarte mulți ani, nu putuse adormi. Înaintea ochilor închiși se ivea mereu chipul Jolifanei, privindu-l trist și mustrător. Același chip de copil inteligent și frumos, nematurizat parcă, deși acum ochii negri adunau parcă în ei toată înțelepciunea lumii.

De la acea întîlnire cu Craiul, trecuseră aproape două luni. În tot acest timp meșterul Ifichim nu putuse dormi decît rar, rupt de oboseală și doar pentru puține ore. Încercase să bea, să fumeze ierburi amețitoare, să se roage... Nimic nu ajutase. Pînă cînd, azi, venise în Marele Templu al Zeului să se roage Fiului. Dar nimic nu se întîmplă, nu îi veni nici un gînd bun, nici o idee, nimic... Mai încercă o dată, înainte să pornească înapoi, spre gazdă.

- Mărite Zeu și tu, Pruncul Lui Etern și Unic, dați-mi ajutor în clipa asta de nevoi, mie, păcătosul. Dați-mi un semn, să știu ce să fac. Vreau să ajut în Căutare, vreau să văd Dușmanul pus la pămînt, dar ce pot face eu, umilul vostru slujitor? Nu sunt călugăr, voi știți cel mai bine acest lucru. Singura mea armă este penelul, și mi-l pun și pe acesta în slujba Puterii. Dar nu știu cum, nu știu ce trebuie să fac! Dați-mi semn, Stăpînii mei, și voi face cum porunciți. Vreți să merg cu Eroul în Căutare? Mă duc! Numai trimiteți-l pe Erou în calea mea...

Cam aici ajunse cu rugăciunea lui, cînd un panou de lemn din peretele lateral al altarului se rupse și căzu cu zgomot pe podea, sub un om din cale afară de gras, aproape tot atît de rotund pe cît de înalt. Grăsanul îl privi rușinat de jos, fără un cuvînt. Prin gaura din perete se iți capul țuguiat și pletos al unui bărbat mai în vîrstă, judecînd după părul și barba aproape sure. Acesta se rățoi la burtosul de pe jos:

- Ți-am zis să ai grijă pe unde pășești, să nu te împiedici, să nu strici ceva!

- Dar am avut grijă, Zildir. Nu m-am împiedicat. M-am rezemat doar de perete, încercînd să aud mai bine...

- Acum, asta e, zise un nou personaj, pășind în altar pe lîngă cel numit Zildir. Era tot un bărbat între două vîrste, gras – deși cu mult mai puțin gras decît cel ce apăruse primul. În urma lui, bătrînul slăbănog păși cu grijă, ridicîndu-și genunchii țuguiați și ciolănoși nefiresc de sus, parcă ferindu-se să nu se împiedice. După el apăru un tînăr cu fața smeadă, gălbuie, cum mai văzuse Ifichim la călătorii sosiți de departe, din marginea de răsărit a lumii. Acesta se duse și îl ajută pe grăsan să se ridice de pe jos, după care își încrucișă brațele pe pieptul vînjos și rămase tăcut, rezemat de perete, alături de gaura din perete. De acolo se auzi un glas răgușit, vorbind stricat limba – dar nimeni nu se mai ivi în gaură:

- Rugam la Marele Zeu și acesta răspundeam.

- Iertare, străine, că ți-am stricat clipa de rugăciune și meditație. Nu știam unde ești... și unde suntem...

- Cine sunteți voi? întrebă Ifichim uimit.

- Eu sunt Zildir, după cum ai auzit. Burtosul acesta neîndemînatic, care are darul să strice toate cele, este Felimon, bucătar la Curte.

- Ucenic.

- Așa-i, ucenic.Fără speranță de a ajunge vreodată calfă.

- Nu zicem, nu știam niciodat, îl contrazise Yulgur din gaură, în continuare nevăzut.

- Asta așa este, nu se știe, îl susținu Ifichim, care știa ce știa.

- Acela de colo este Hitaiori, prinț gipanghez, sosit la ambasada de aici. Ce caută cu noi, nu mă întreba, căci nu știu. Probabil nici el nu știe... Iar acesta este, crezi sau nu crezi, Eroul.

- Să nu crezi că părinții mi-au dat acest nume, zise cel numit atît de pompos. Nu am făcut nici o faptă de eroism în viața mea. După cum vezi, sunt încă în viață, încercă să glumească, fără ca cei ce-l ascultau să zîmbească. Mda... sunt mai mult sau mai puțin eroul acestei povești, din care sper să mă trezesc cît mai curînd.

- Deci, voi sunteți Căutătorii, șopti Ifichim.

- Poți să zici și așa ceva, încuviință Zildir. După caftanul

azuriu și aspectul care îi amintea pictorului foarte mult de Zimnir, Ifichim bănui că acesta era vraci.

- Deocamdată căutăm drumul spre Cetate, zise bucătarul.

- Și ceva de mîncare, completă vraciul.

- Și cel dinăuntru? întrebă Ifichim, arătînd spre gaură.

- Ah, el? Dacă promiți că nu te sperii, îl chemăm și pe el.

- Puține lucruri mă mai sperie, zise pictorul.

- Așaaa... Atunci, Yulgur, ieși și tu de acolo. Drept răspuns, din gaură se strecură trupul mare și urît al troglodituluì. În ciuda promisiunii, Ifichim făcu un pas înapoi. Apoi surprinse privirea blîndă a monstrului și se opri, liniștit dintr-odată.

- Mai sunteți? întrebă, înăbușit.

- Nu, eu sunteam ultim’. Nu voiam ieșim, speriam oameni.

- Așa este. Voi sunteți, deci, Căutătorii. Trebuie să luptați cu Dușmanul, ba chiar să-l învingeți... Iar eu trebuie să vă închipui în frescă. Începu să rîdă fără pic de veselie, ca de o glumă proastă.

- Nu rîdem. Rugăm la Mare Zeu și Prunc, el răspuns, zise din nou Yulgur.

- Așa este... Yulgur. A răspuns într-un mod neașteptat, dar a răspuns. Și eu nu am altceva de făcut decît să mă supun. De acum suntem tovarăși de drum.

- Nimeni nu te cheamă împotriva voinței tale, zise Eroul.

- Știu că nu. De aceea, dorința mea este să vin cu voi. Nu vă împotriviți, poate că prezența mea este necesară. Și din nou rîsul lui fără veselie sună trist și fără ecou.

- Acum, ce făcum? arătă ceva inițiativă Hitaiori.

- Mîncăm ceva, sper, zise Zildir.

- Ce facem cu Yulgur? întrebă bucătarul.

- Am eu o soluție, zise noul lor tovarăș, dezbrăcîndu-se de rasa călugărească și înmînîndu-i-o trogloditului. Acesta, fără să aștepte alt îndemn, o trase pe el, coborînd gluga adînc pe față și ascunzîndu-și mîinile cu gheare ascuțite în mînecile largi. Nimeni nu putea bănui ceva, părea un smerit călugăr – mătăhălos, ce-i drept...

- Bun, acum putem merge, zise Ifichim. Rămăsese într-o cămașă de bumbac alb, vestă, pantaloni din piele și cizme de piele pînă deasupra genunchilor.

- Nu arăți deloc a călugăr, remarcă vraciul.

- Nici nu sunt. Pînă una, alta, călugărul nostru este Yulgur. Știi să pictezi? îl întrebă glumeț.

- Pictăm nu știm. Troglodit vedem numai doi culori, alb și negru. Și gri...

- Doamne, cum puteți trăi voi așa, fără a putea vedea culoarea lumii?! îl căină pictorul.

- Sub pămînt nu mult culoare, răspunse troglroditul, liniștit.

- Mergem să mîncăm sau stăm în povești? se burzului flămîndul de vraci.

Ceilalți nu-i răspunseră, ci porniră către ieșire. Ifichim mai întîrzie o clipă pentru a pune panoul de lemn înapoi pe perete, apoi îi urmă grăbit.

13

(în care se vede că la tîrgul lăudat e bine să te duci fără cizme)

Ieșiră, deci, cei șase tovarăși din Templu. Se treziră în piața centrală a Cetății, în „Tîrg” , cum i se zicea. O latură a pieții o forma Palatul, cu străji înarmate la poartă. Două străduțe, în colțurile pieții, separau palatul de grupuri de case care mărgineau piața pe cele două laturi. Din loc în loc, ulicioare părăseau piața, strecurîndu-se printre ele. A patra latură era închisă de Marele Templu al Zeului Unic, mărginit cu grupuri de case, înalte de două și trei etaje. În partea dreaptă, printre case, se înălțau turlele ascuțite ale catedralei numită a Mumei Bune din Tîrg, construită în stilul apusean. Ele se ridicau mult deasupra celorlalte clădiri, chiar și a Marelui Templu - care era mai mult masiv, decît înalt. În zona centrală a pieței se afla un grup de clădiri înalte: Primăria, Sfatul decanilor, Clădirea Breslelor, Isprăvnicia și Turnul înalt cu ceas – a doua clădire ca înălțime. În restul spațiului larg al pieții, pavat cu piatră cenușie, de rîu, se înălțau tarabele tîrgului, într-o împrăștiere foarte puțin ordonată – semănînd mai mult a bazar oriental decît a burg. Și totuși, Tîrgul avea un aer apusean – nu atît datorită turlelor și turnului, cît mai ales dughenelor negustorești, care

ocupau camerele de la stradă ale tuturor clădirilor din piața centrală, cît și ale străduțelor ce plecau din ea. Un amestec de Orient și Occident, propriu țării albilor, dar care arăta și avîntul economic prin care trecea crăia de cîteva decenii, mai ales după marea victorie a Craiului Albieș împotriva alimanilor.

- Unde mergem? întrebă Zildir, privind spre vînzoleala din tîrg. Soarele scăpătase în spatele catedralei, aruncînd umbra masivă a navei deasupra tarabelor, iar umbrele ascuțite ale turlelor, tocmai peste casa vornicului de pe partea opusă a pieții. Precupeții începuseră să își adune tarabele, în timp ce cumpărătorii încercau să încheie ultimele tranzacții, înainte de lăsarea nopții.

- V-aș duce la mine, zise pictorul, dar am doar o biată cămăruță. O măsuță, un scaun și un pat. Mai bine mergem la o crîșmă.

- Hm, mormăi Yulgur din umbra glugii, aveam ban?

Se uitară unul la celălalt.

- Eu aș avea ceva, dar nu prea mult, zise Ifichim. Destul pentru un chef în seara asta și în alte seri. Iar mîine vă pot încălța pe toți, am zapis.

- Am și eu ceva, spuse simplu bucătarul. Nu cîștig mult la slujbă, dar nici nu cheltui mult. S-au strîns ceva bani în cei treizeci de ani de cînd muncesc.

- Asta-i bine, zise Eroul. Eu nu am nimic, cred că nici troglodítul nu are...

- Nici eu nu prea am, mărturisi vraciul. Nu am avut slujbă, am trăit pe lîngă unchiu-meu. El nu a considerat niciodată că ar fi necesar să-mi dea bani...

- Nu aveam, zise și Yulgur.

- Eu avem, zise Hitaiori. Și scris la cetate să dăm casă și muncat. Plătim ambasad...

- Deci, ne putem descurca o vreme. În jocurile, pe care sunt obișnuit să le joc, totul vine de la sine: cu fiecare victorie, adunăm ceva experiență și bani....

- Care victorie? se holbă Felimon.

- Păi, luptînd cu cetele trimise de Dușman.

- Ferească Marele Zeu! Rămînem fără bani, ba chiar fără vieți... De fapt, cîte lupte crezi că o să luptăm? Sper să fie numai una...

- Bine, bine, spuse Eroul neliniștit, privind la ceata ce nu părea deloc animată de spirit războinic. Să sperăm atunci că ceea ce avem ne va ajunge pe timpul Căutării. Să avem, deci, grijă de ei, căci nu se știe pe unde ne va duce aceasta...

- Pe înscrisurile lui Hitaiori nu putem pune prea multă bază, turnă gaz pe foc vraciul. Sunt țări care nici nu au auzit de Gî-Pang, nici vorbă de ambasade... Iar în Gî-Pang lucrurile se schimbă repede, cine știe dacă Shingen mai este Împărat... Iertare, Prințe, dar cam asta-i situația pe la voi.

- Shingen mare general, nu bătum nimen la el.

- Așa zicea și Okamura acum vreo șapte ani... La asta Hitaiori nu răspunse.

- Oricum, avem cu ce mînca în seara asta, concluzionă vraciul. Haideți la o crîșmă!

- Mmm... eu de fapt nu am punga cu mine, zise încurcat Ifichim. Știind faima hoților de buzunare din tîrgul nostru, am preferat s-o las ascunsă la găzdoaie...

- Nici eu nu-mi țin punga la îndemînă, recunoscu Felimon. De fapt, o țin la Vistierie...

Asta îi puse din nou pe gînduri. Cum Hitaiori nu comentă, era evident că și buzunarele lui erau goale.

- Cum s-ar zice, am vorbit numai ca să dăm din gură...

- Haideți să trecem pe la mine, se oferi Ifichim. Nu stau departe de aici.

- Am o altă idee, se împotrivi Zildir, pe care un ocol în drumul spre cîrciumă îl umplea de groază. Să trecem pe la Zulfina, nu-i departe, are o dugheană aici, în tîrg.

- Ți s-a făcut dor de ea? îi făcu bucătarul cu ochiul, ștrengărește.

- Nuu, nici vorbă, tuși vraciul încurcat. Ne-o da de-o supă... E precupeață, trebuie să aibă bani la ea.

- Și crezi că ți-o da? își arătă Eroul neîncrederea.

- Cred că da... O să se bucure să mă vadă, nu ne-am mai văzut de ceva vreme... Așa cred, cel puțin.

- Aha, zise Yulgur de sub rasă. Mergeam luam bani la Ifichim!

- Ba nu, haideți s-o vedem pe Zulfina, se împotrivi burtosul. Să vedem cine l-ar vrea pe vraci mut, hihihi. Poate ne dă și de-o friptură, dacă îi spunem că l-am amuțit pentru o vreme...

- Să nu ne dea cu oalele în cap că nu l-am lăsat mut, se

arătă Eroul din nou cam pesimist.

- Măi, nu glumiți, măi, cu Zulfina. Poate nu este cea mai bună idee să trecem pe la ea, recunoscu Zildir.

- Mergem, curios făcum! zise Prințul.

- Ne duci tu, sau vă duc eu? se oferi Felimon, care era un obișnuit al tîrgului.

Așa că vraciul nu avu încotro. Se îndreptă spre o dugheană micuță, construită chiar la picioarele Sfatului. Deasupra ușii, pe o bucată de lemn învechit, scria cu litere mari și de toate culorile – litere care, privite mai de aproape, se dovedeau a fi frunze, flori și rădăcini de tot felul de plante: „La Mandragora de Aur". Ifichim își ridică privirea și spuse:

- Frumoasă pictură. Cel puțin plantele arată destul de real. Cine s-o fi chinuit s-o facă?...

Mai bine nu pronunța aceste cuvinte, pentru că stăpîna dughenii dovedea un auz extrem de ascuțit. Aproape tot atît de ascuțit ca și vocea...

- Dacă nu-ți place, nu te uita la ea! Tu cine te crezi, Zogravul Craiului? Cale bătută, că nu am nimic pentru tine!

Zildir își drese glasul și se apropie șovăitor de ușă, aruncînd priviri încruntate pictorului. Nu-i făcea deloc sarcina mai ușoară...

- Ăsta trebuie să fie idiotul de Zildir! Cu cine te-ai mai înhăitat acum? se auzi din nou glasul ascuțit și tăios, din cocioabă. Și tu? Ai zis că Zildir a dispărut! Se pare că aceste cuvinte fuseseră rostite către o altă persoană. Către un om înalt și vînjos, cu nasul cîrn și ochii negri, cum aflară călătorii noștri, intrînd în dugheană.

- Mai sunteți? se răsti stăpîna la ei, de după tejghea.

Într-adevar, cei șase umplură cocioaba scundă și îngustă. Locul, și așa mic, era îngustat de tejgheaua destul de lată, care împărțea încăperea în două părți. Pe lîngă pereți erau tot felul de coșuri și cutii cu ierburi uscate, bulbi, rădăcini... Pe pereți, de jur împrejur, erau atîrnate pungi și pungulițe frumos mirositoare. Pe lîngă bărbatul spătos, aflat deja în încăpere, sosirea celor șase, din care doi rotofei – unul de-a dreptul rotund – și un călugăr mătăhălos, păru să pună cocioaba în pericol de a plesni.

- Ho, că-mi dărîmați șandramaua! țipă la ei Zulfina. Voi doi din coadă, da, tu, ăla călugărul, și tu, ăla borțosul, ia ieșiți afară și așteptați acolo!

Yulgur ieși fără a aștepta o altă invitație, dar Felimon se opri o clipă să privească la vrăjitoare. Aceasta se dovedi a fi o femeie fără o vîrstă prea bine definită. În ciuda părului sur care îi scăpa de sub năframa înflorată, înnodată la ceafă, arăta o față tinerească, lipsită de riduri. Nasul puțin coroiat și cam lung nu-i urîțea chipul, ci dimpotrivă, îi dădea un aer interesant. Ochii albaștri aveau o lucire inteligentă și plină de umor, deși cam sarcastică. În ciuda vorbelor răstite, nu-i privea cu răutate. Altfel, era o femeie înaltă și slabă, aproape tot atît de înaltă și de slabă ca și Zildir. Era îmbrăcată în fuste și bluze colorate, din satin țipător, și purta nenumărate brățări și salbe din fier, scoici, lemn și, mai rar, argint. În jurul ei plutea un miros fin de mosc și alte arome exotice. Una peste alta, o prezență chiar plăcută.

- Ei, îți place? îl întrebă Zulfina pe bucătar, cu o curiozitate prefăcută.

„Ah, dacă n-ar fi vocea asta pițigăiată, care te scurmă pe nervi", își zise acesta în gînd, zbughind-o pe ușă.

- Exact cum mi-am închipuit! zise vrăjitoarea. Ăla e neghiobul de brutar, dar voi cine sunteți?

- Bucătar, zise Hitaiori.

- Așa? Tu ești bucătar? Și ce cauți aici?

- Nu, cel ieșit e bucătar, o corectă Eroul.

- De ce mă contrazici? Ce știi tu?

- Păi, este ucenic la bucătărie...

- Parcă eu nu știu asta? Nu mai e, îi informă ea dulce. L-au dat afară de ieri... El este, totuși Brutarul. Tu cine ești?

- Eu? se bîlbîi Eroul, sub privirile încruntate ale vrăjitoarei. Eu nu sunt de pe aici...

- Aha, zise ea, lămurită. Te-a adus unchiul Zivnir, nu-i așa? Și tu? se întoarse spre Hitaiori, fără a mai aștepta răspunsul Eroului. Tu nu ești bucătar, deci ești... Prințul străin.

- Estem Prinț, confirmă demn Hitaiori.

- Așa am zis și eu, ce mă repeți? Iar aici pe cine avem? se întoarse ea spre vraci, prefăcîndu-se că nu-l recunoaște.

- Dragă verișoară...

- Aoleo! Am crezut că mă înșeală privirile! N-oi fi tu cumva idiotul de Zildir, vraciul păgubos? Chiar tu ești? Ce noroc pe

capul meu! Vrei să-ți arăți talentele, dînd foc sărmanei mele cocioabe? Stai să-mi adun ierburile...

Cîrnul pufni în rîs, bucuros de batjocura din glasul Zulfinei.

- Tu ce rîzi? Stai că ajung și la tine! În primul rînd, hai să lămurim o chestie: cum de ai îndrăznit tu să vii să-mi faci curte?! Știi? îi șopti ea conspirativ vraciului, chiar asta făcea acuma!

Cîrnul își mușcă mustața stufoasă, privind spre Zulfina și prefăcîndu-se că nu vede fulgerele din privirile vraciului.

- Eh, ce să facă și el?! îi găsi justificare vrăjitoarea. Îmi ține săracul de urît și îmi bea ceaiurile... Nu(nu-i) așa, Cîrnule, tu de aceea vii pe aici, să-mi cumperi ceaiurile. Ce-ți mai fac foalele? Caii sunt mai bine? Ți-a mai rămas vreun slujitor netratat?

- Nu mai trec pe aici dacă îmi vorbești așa! scrîșni din măsele, furios, Cîrnul.

- Ei, ei, glumeam. Dacă îți zdrobești măselele, ia din praful acesta. Rămîi și fără dinți... Și pasta asta pentru bătături. Dispar odată cu degetele... Tu nu vrei așa ceva, Zildir? O să salvezi o groază de bani la cizme, continuă, privind cu înțeles spre cizmele lui Zildir, cu adevărat uriașe.

- Hm... Noroc că trec pe aici destul de rar, răspunse vraciul, îmbufnat.

- Ți-am spus că numai tîmpenii scoți din gură?! Ar trebui să treci mai des pe aici, dacă nu vrei să mă vezi cu o droaie de copii cîrni după mine... Ce-i căpitane, tu ce te înfoi așa în pene? Nu-mi plac copiii cîrni, așa că, știi? Trebuie să mă mai gîndesc... Dar tu cine ești? Cred că tu mi-ai criticat lucrarea... și arătă cu bărbia ascuțită spre ușă și, deci, spre firmă.

- Spunem Zildir vorbim mult. Zildir mut estem, femei acesta mult vorbim! spuse Hitaiori din colțul lui.

- Tu, Prințe, n-oi fi cumva cel ce lumea-i zice Hitaiori Prostălăul? Nu mă mir că te-ai întovărășit cu Zildir... Tu, drăguță, ai venit să-mi ceri bani, nu-i așa? îl întrebă pe vraci cu tandrețe, fluturînd șăgalnic din genele lungi și negre.

- Hrm... Ziceam să văd ce mai faci...

- Așaaaa... Așaaaa... Te pomenești că a început să-ți fie drag de gura mea?!

Vraciul nu răspunse, ci stătu țeapăn, sugîndu-și buzele. Încerca să nu dea nici un sentiment în vileag. Știa el că atunci

cînd Zulfina era mai prietenoasă, fulgerele nu erau departe... Dar cîrnul, văzînd că vraciul nu răspunde, găsi de cuviință să se bage în vorbă:

- Să știi că mie mi-e drag!

- Ei nu, taci! Ai văzut, Zildir? Te pomenești că într-adevăr mi-e dat să am copii cîrni... Ia zi, căpitane! Și cum e cu dispariția vraciului?

- Păi... Am zis și eu ce-am auzit. De două zile îl caută toată Curtea. Pe el și pe... străin. Și pe gipanghez, de altfel...

- Pe burtos, nu?

- Pe burtos cred că-l caută bucătarul șef. A zis că de-l prinde, îl taie mărunt, ca pentru chiftele...

- Păi nu vezi că n-au dispărut? Au ieșit și ei să se plimbe...

- Asta nu se poate! Pe poartă nu au ieșit! Aș fi aflat.

- Ce vorbești!? Ia zi, nici musca nu trece printre urechile tale, deși-i loc berechet! Nu prea văd urmă de cap pe acolo... Dar ei pe unde-or fi ieșit? Știi ce-mi zicea mai adineaori? se întoarse ea spre vraci. Să-i spun, căpitane? Cică ai încercat una din frumoasele tale vrăji și, drept urmare, Prințul și străinul au ajuns... Unde au ajuns, căpitane?

Cîrnul dădu stînjenit din umeri.

- Tocmai la naiba! Știi cine-i Naiba?

- Hrm... Știu.

- E diavolul. Tocmai în Hele. Ați fost cumva pe acolo? îl întrebă pe Erou.

- Ăăăă... de fapt... cam pe acolo. Adică, nu chiar în Hele, dar... știi, diavolul... se bîlbîi Eroul, luat repede. Zulfina se uită crunt spre gipanghez.

- Diavol, încuviință acesta, demn. Vorbim la el.

- Eu nu știu nimic, se dezvinovățiɨ Ifichim sub privirea vrăjitoarei. Abia m-am întîlnit cu ei...

- Așaaaa... Nu mi-ai răspuns la întrebare!

- La care? C-ai pus un cîrd... răspunse pictorul, puțin mai stăpîn pe sine decît ceilalți.

- Tu cine-i fi? Artistul?

- Poți spune și asta. De fapt, pictez...

- Și pictezi atît de bine încît îți poți permite să rîzi de munca altora?

- Îmi cer iertare, cînd comentez vreo pictură, nu rîd de

munca depusă. Știu cît ia să pictezi ceva... Nu am comentat munca – și aici sublinie cuvîntul „muncă” – ci rezultatul ei.

- Aha. Și ce este rău cu rezultatul muncii mele?

- Păi, vezi domnia ta? – Eu zic să-i lăsăm pe fiecare să-și facă meseria în care s-au pregătit din greu, ani de zile. Un cizmar să facă cizme, o vrăjitoare să vîndă ierburi de leac... Nu mai încheie fraza, lăsînd continuarea să fie făcută de Zulfina.

- Așaaa... Să fi angajat, deci, un pictor de firme... Dar poate nu am găsit nici unul mai priceput decît mine. Și mai ales, nimeni să-mi facă firma pe gratis. Tu ai face-o?

- Eu aș face-o, încuviință grav Ifichim. Deși mi se pare corect să plătești serviciile unui pictor. Lăsînd la o parte faptul că și tu ceri bani pe ierburi, mă gîndesc că și bietul pictor are o gură de umplut, chiar dacă e numai propria lui gură...

- Mda, aici nu te pot contrazice. Dacă, repet, dacă aș fi găsit un pictor care să-mi facă o firmă bună și dacă, repet, dacă aș fi avut în acel moment suficienți bani să hrănesc o a doua gură, probabil aș fi plătit acel pictor. Așa, oamenii au trebuit să se obișnuiască să privească prăpădita mea de firmă și trebuie să te liniștesc – s-au obișnuit. Ce lucrări mărețe ai tu în urmă, să pot să-ți admir și eu talentul?

- Nu prea multe, recunoscu Ifichim. Simion nu a fost foarte plăcut de mai marii zilei și nu a avut prea multe comenzi. Eu, ca ucenic al lui...

- Tu ești Ucenicul? Aici ochii Zulfinei se făcură mari. Ucenicul Tîmpit?!

- Nu mai sunt de mult ucenic, iar tîmpit nu am fost niciodată, spuse Ifichim liniștit, fără supărare.

- Ucenicul Vrăjitor! continuă ea, de parcă nu l-ar fi auzit. Am auzit de tine. Din păcate, firma este prea mare și prea grea s-o pot căra după mine de căte ori părăsesc dugheana...

- De ce s-o cari după tine? se holbă la ea Zildir.

- Că mi-o fură, draguță, dacă mi-o pictează Ucenicul! Mi-o fură! Mi-o fură cu dugheană cu tot, dacă nu pot altfel...

- Nu-ți face probleme, avem străjeri care bat tîrgul, zise Cîrnul.

- Străjerii?! Ha! își arătă Zulfina respectul ce se cuvenea acestora.

- Și ei fură din buzunare? se interesă amabil pictorul. Că mi s-a spus, încă de prin Lutena, capitala francînilor, să nu-mi iau cu mine punga cînd intru în tîrg... E drept, or fi exagerat. Ziceau să nu-mi iau nici cizmele, că mi le fură din picioare. Precum vedeți, le mai am încă...

- O nu, nu străjerii le fură, îl înștiință vrăjitoarea. Tovarășii lor din preacinstita tagmă a hoților o fac. Stăjerii nu fac alta decît să-i facă scăpați...

- Ați terminat cu glumele? se rățoi bărbatul cel cîrn. Uite, promit că de firmă o să am grijă personal. O să trec zilnic pe aici, și de trei ori dacă este nevoie!

- De ce mă oropsești, lipsindu-mă de prețioasa ta prezență? Acum treci și de șase ori! Da' ia, tu, dragule, pe unde mi-ai umblat zilele astea? se întoarse spre vraci. Chiar dacă treceai pe aici de două ori pe an, cel puțin știam pe unde îți duci veacul. Mă informau exploziile și fumul ce se ridica deasupra Palatului... Și mai ales știam că acolo-mi ești credincios, te știau toate muierile, ca pe Ăla!

- Doar știi că ți-am fost întotdeauna credincios...

- Știiiiiu, cum să nu știu?! M-a costat un coș de ierburi și o groază de nopți de descîntece, ca să te țin legat! Și acum? Știi ce zicea Cîrnul? Cică, după ce te-ai scăpat de cei doi – involuntar, desigur! – tu te-ai ascuns în brațele unei anume gheișe de la Ambasada gipangheză, ființă străină, care nu auzise încă de preavestitul vraci...Nu așa mi-ai spus?

- Păi, așa am auzit și eu...

- Ai auzit? Tu?! Care nu ai auzit tropăitul a patru oameni coborînd scările mari ale Palatului, în timp ce toată curtea îi căuta?

- Gheișe al meu suntem, zise scurt Hitaiori. Nu culcam nimen la ei, decît bun prieten la mine!

- Zildir îți este bun prieten, nu-i așa? întrebă Zulfina cu un glas dulce, dacă un glas de vrăjitoare, ascuțit ca o teslă, poate fi numit dulce...

- Da, estem. Ca frate!

- Așaaa... îl fulgeră ea pe vraci cu o privire verde, ca de venin. Pe Zildir îl apucă tusea, făcîndu-l să pară și mai vinovat. Cîrnul pufni, însă, în rîs. O să vorbim noi despre asta la momentul potrivit... Deocamdată, dragule, îți dau o veste mare: vin cu tine!

- Cum? se înecă Zildir cu totul în tuse.

- Păi, pe propriile mele picioare, doar nu o să-ți cer să mă cari în spate... Încui ușa la dugheană și plecăm.

- Unde plecam? se miră și Hitaiori. Eroul nu mai întrebă nimic, lămurit. Oare toți cei cu care stătea de vorbă se alăturau cetei lui? În curînd vor număra cîteva sute... O adevărată armată! Dușmanul ar trebui să înceapă a se teme...

- De unde să știu eu unde?! Tu știi?

- Eu nu știm...

- Păi vezi?! Unde ne-or duce picioarele...

- Asta nu se poate, săriră amîndoi odată, Zildir și Cîrnul, probabil din motive diferite...

- Nu se cade ca o domniță să umble singură cu șase bărbați, însistă acesta din urmă. Îți vor ieși vorbe...

- Dă-mi voie să port singură de grijă bunului meu renume. Dar de ce te sperii așa? Nu mă mai iei de nevastă dacă îmi ies vorbe rele?

- Știu eu...

- Aha! Bine că m-am lămurit acum! Ziceai că mă iubești... Să piei de aici! Și să ai grijă de dugheană ca de ochii din cap! Cînd mă întorc, te las fără ei dacă lipsește ceva!

- Deci, te-ai hotărît. Vii cu noi, așa, pur și simplu...

- Vin. Tu crezi că deschid gura numai să audă cei din jurul meu idioțenii, așa cum fac unii?

- Dar o să întîlnim tot felul de monștrii, scînci vraciul.

- Lasă că o să am grijă de tine să nu ți se întîmple ceva, îl liniști vrăjitoarea. Stați să iau niște pungulițe cu ierburi, căci nu se știe la ce ne vor ajuta...

- Tu de ce nu spui nimic? îl întrebă Zildir pe Erou.

- C-o fi mai deștept decît voi, d-aia! răspunse vorbăreața precupeață, în locul lui. A înțeles că nu-i nimic să mă întoarcă din hotărîre... Hai să mergem!

Ieși din spatele tejghelei și trecu printre ei, ieșind prima din dugheană. Ceilalți se îmbulziră în urma ei. Chiar și Cîrnul, care avea alte sarcini de îndeplinit. Ajunși în fața cocioabei, Zildir îi anunță pe cei doi de afară, cu un glas plîngăreț:

- Ea vine cu noi!...

După care se opri, încurcat. Nu prea avea cui spune marea veste. Felimon zăcea pe caldarîm, prăbușit lîngă peretele

dughenei, evident năucit, cu burta în sus și ochii dați peste cap. Cei ce tocmai ieșiseră puteau vedea că bucătarul era doar în ciorapi, de altfel – găuriți la degetele mari și nu tocmai curați...

- Se pare că zvonurile auzite, hăt în capătul celălalt al lumii, nu sunt deloc exagerate, mormăi Ifichim. Ceilalți săriră să-l ajute pe grăsan, chiar și Cîrnul. Numai Zulfina se întoarse liniștită pe călcîie și încuie cu grijă, cu o cheie mare din bronz, ușa la dugheană. După care îi dădu pe ceilalți la o parte și îl cercetă pe cel căzut.

- Bun... Bun... Ia să vedem... Te doare aici? îl întrebă dulce pe cel căzut, apăsînd pe un cucui cît o nucă, apărut în ceafa bucătarului.

- Au! tresări acesta. Umblă mai cu grijă!

- Da, mulți m-au lăudat pentru mîna mea ușoară... Bun... Deci te doare. Bine...

- De bine de ăsta să ai parte tu! scînci Felimon, dînd să se ridice. Atunci observă că este doar în ciorapi și se lăsă din nou pe caldarîm.

- Nici o grijă, îți revii în cîteva minute. Ia bea puțin din butelcuța asta...

- Ce-i acolo? se interesă bucătarul.

- Rachiu, ce să fie. Asta-i butelca Cîrnului.

- A mea? tresări acesta, pipăindu-se la brîu. Parcă nu ți-o dădusem...

- Desigur că nu mi-ai dat-o. Dar ce voiai să-i dau bietului dolofan? Ceai? După ce trase ea însăși o dușcă, o înapoie căpitanului, care o smulse furios și o prinse cu grijă la cingătoare. Între timp privea îngrijorat în jur. Se lăsase întunericul și numărul trecătorilor tîrzii parcă crescuse. Nimeni nu părea să-l bage în seamă pe cel căzut.

- Cine te-a pălit? întrebă Cîrnul, îngrijorat. I-ai văzut?

- De unde să-i văd?! Ne-au luat pe la spate, stăteam de vorbă cu Yulgur...

- Unde-i Yulgur? întrebă Eroul, îngrijorat și el.

- Nu știu. Ne-au pălit pe amîndoi, nu știu ce s-a întîmplat după aceea.

- Hm, asta nu-i bine, mormăi Zildir. Trebuie să-l căutăm.

- Eu ce mă fac fără încălțări?

- Las' că-ți fac eu rost de o pereche de cizme, mîine

dimineață, îi promise Ifichim.

- Lăsați că-l caut eu, se oferi Cîrnul. O să chem cîțiva străjeri și...

- Pînă aduni tu ceva străjeri, noi ne apucăm de căutat, spuse pictorul. Haideți să-l căutăm pe... pe călugăr.

- Dragule, se întoarse Zulfina către căpitan, ține aici cheia de la dugheană. Ți-o dau acuma, că pe urmă cine știe ce se mai întîmplă... Să ai grijă de ierburile mele, auzi?! Nu ca de tîrgul ăsta. Că mă întorc, și ai de-a face cu mine!

Privi la ceilalți ridicîndu-l pe grăsan, apoi întrebă:

- Încotro o luăm? Ne despărțim?

- Eu zic să stăm cîte trei, dacă dăm de încurcătură să ne putem ajuta unul pe celălalt, sugeră Eroul.

- Bine, încuviință doftoroaia, care avea întotdeauna de spus ultimul cuvînt. Eu merg cu Zildir și cu ucenicul...

- Pictorul.

- Cum zici. Deci, cu ăștia doi. Nu-ți face griji, nu o să li se întîmple nimic cît timp vor sta pe lîngă mine...

Dar nu trebuiră să se despartă. Din întuneric apăru Yulgur, ducînd doi bărbați de ceafă. Călugărul nu părea să bage în seamă zbaterea lor furioasă. Unul din ei ținea o pereche de cizme în mînă.

- Aduceam la ei, anunță el cu glasul lui gîjîit. Furam cizme la Felimon. Furam și bani. La asta îi scutură vîrtos, făcînd să se audă clinchet de monede în buzunarele lor.

- Dați-mi-i mie, îi duc eu la post, se oferi grăbit Cîrnul.

- Ia uite, drăcie, exclamă pictorul, care avea ochiul spre detalii. Ăla de colo nu este și el cîrn?

- Chiar așa, se miră Felimon. Îl știu și eu, e fiul lui Guzgan, starostele birjarilor. E neam cu tine, dacă nu mă înșel, se întoarse el spre căpitan.

- Am zis să mi-i dați mie! scîșni acesta. Aceasta este treaba străjerilor și a judelui.

- Judele nu cumva ți-e și el rudă, drăguță? îl întrebă mieros Zulfina. Auzisem că se are pe-o mînă cu Guzgan, dar nu te știam și pe tine vîrît...

Între timp, Yulgur îl dăduse pe unul din hoți pe mîna lui Hitaiori, iar pe celălalt îl întoarse cu capul în jos și începu să-l scuture. Din trențele acestuia începură să curgă bani de aur și argint...

- Măi-măi, se pare că o să avem de-o cină, fără a cere bani de la Zulfina. Ia să-l scuturăm și pe celălalt! comentă Zildir bucuros, luînd din mîna hoțului cizmele și dîndu-le lui Felimon. Mai bine tăcea...

- Aha, asta te adusese pe la mine.... Bănuisem eu!

Dar, auzind vorbele vraciului, hoțul ținut de Hitaiori – fără prea mult efort, trebuie să recunoaștem – puse degetele murdare în gură și slobozi o șuierătură puternică. În cîteva clipe, călătorii noștri se treziră înconjurați de o ceată destul de pestriță: hoți, cerșetori, birjari, ba chiar și vreo trei străjeri. Toți păreau să asculte de un bărbat vînjos, cu păr cărunt, smead la față, cu gura deformată de dinții superiori extrem de dezvoltați.

- Bună seară, staroste Guzgan, îl salută Zulfina, binevoitoare. Ce te-o fi scos din casă acum, în plină noapte?

- Tu nu știi să ții situația în mînă? se rățoi acesta la Cîrn, fără a o băga în seamă pe doftoroaie. Trebuia să vin eu?

- Ei, drăcie! exclamă Felimon. Dacă te uiți bine, toți sunt oleacă cîrni, ai zice că-s toți de-un neam...

- Faceți-i să dispară, scrîșni Guzganul. Nu vreau să aud mîine, vorbe care să ne pună cinstea la îndoială! Nu-s decît șase...

- Șapte, cu voia domniei tale, îi vorbi din nou Zulfina, mieros. Ia zi, drăguță, se întoarse ea spre sergent, cine m-o face pe mine să dispar? Poate chiar tu, ce zici?

- Eu, nu... Dacă promiți să nu spui nimic...

- Ce promisiune? se băgă Guzganul. Limba tăiată nu spune nimic, mai ales tăiată cu gîtlej cu tot... Pe ei, flăcăi!

Chiar dacă ceata lor era pe puțin de trei ori mai numeroasă, Guzganul ar fi trebuit să se gîndească de două ori înainte de a da porunca. Deși grăsanul, Eroul și călugărul nu se amestecară în bătaia generală, soarta acesteia fu hotărîtă în cîteva momente. Zulfina suflă ceva prafuri în ochii celor care îndrăzniseră să se apropie de ea, inclusiv Guzganului, umplîndu-le ochii cu lacrimi abundente. Zildir învîrtea toiagul de mag cu mult mai mult succes decît atunci cînd încerca să producă vrăji, pictorul împărțea lovituri de pumn și picior, după tipicul bătăilor de prin porturi. Dar cel care hotărî de fapt victoria eroilor noștri fu prințul. Fără măcar să își scoată katana din teacă, se aruncă în

mijlocul atacatorilor și, folosind aceleași mișcări ca și în dansul-rugă practicat în fața templului subteran, îi doborî chiar înainte ca Guzganul să-și piardă darul vederii... Așa că acesta mai apucă să vadă că cel ce îl ținea de guler - nu foarte ceremonios, dar împiedicîndu-l să se lase pe jos, era chiar străinul.

- Ce făcum la el? întrebă acesta liniștit. Nici măcar nu gîfîia...

- Ce zici, tată Guzgane, de întîmplare? Ar face înconjurul tîrgului timp de săptămîni, ce crezi? Zulfina reuși să pară cu adevărat îngrijorată.

- Am bani, gîfîi starostele, ștergîndu-și cu mîneca lacrimile. Ne putem înțelege...

- Ei, vezi tu, nu prea avem timp. Să zicem că te iertăm de data asta. Ia vezi, despre ce bani vorbeai?

La un semn al ei, Hitaiori îi dădu drumul. Guzganul reuși să se țină pe picioare, ba chiar îi porunci Cîrnului, care privise aiurit toată întîmplarea fără a apuca să facă vreun gest, să adune banii din buzunarele celor căzuți. Rezultă o punguliță plină ochi cu galbeni.

- Cred că ai uitat să îl cauți pe staroste, drăguță, comentă doftoroaia adresîndu-se străjerului. Pe tine te iert de data asta, nu vreau să pierzi cheia de la dugheană cînd te cauți prin buzunare... Așa, pune-i și pe aceia în punga asta, văd că în cealaltă nu mai încap. Bun, cred că putem să mergem, comandă ea plecarea, ca un general victorios, pe cîmpul de luptă.

- Și cum, nu-i pedepsim? întrebă Felimon pășind cu grijă, în urma ei, cu cizmele în mînă.

- Vrei să tai gîtul vreunuia din ei? Uite, ia cuțitul meu, încă taie! Poți începe cu Guzganul...

- A, nu, nu... Întrebam numai așa...

- Așa mi-am închipuit și eu. Știți, comentă ea către ceilalți, fiind încă destul de aproape de atacatori pentru a fi auzită și de ei, efectul ierburilor durează cam două-trei zile. Pînă atunci, plîng ca niște copii sau ca cei ce-și mărturisesc sincer păcatele... Mare minune va fi să fie în tîrgul ăsta, mîine dimineață!

Eroii noștri izbucniră în rîs. Numai Zildir avea o întrebare care îl rodea.

- Și noi? Noi cînd mîncăm? Acum avem și bani...

14

(în care ne spălăm pe picioare, în sunet de lăută)

Cei șase călători pășeau gîfîind în urma vrăjitoarei, care mergea cu pași lungi și iuți. Cei mai vînjoși dintre călătorii noștri, Yulgur și Ifichim, îl duceau mai mult pe sus pe Felimon.

- Unde mergem? suflă din greu Eroul.

- În nici un caz la mine acasă, îl asigură Zulfina. Nu de alta, dar nu vreau să-i stric dragului impresia minunată pe care o are despre mine. Nu-i așa că ai o părere extrem de bună despre micuța ta verișoară? se sclifosi ea spre Zildir.

- Mda... ca și Cîrnul, de altfel...

- Da, așa mi-a fost mie dat, să-mi tragă clopotele un vraci tîmpit și un străjer bandit! Să nu am și eu ochi din partea unui bărbat adevărat?! Ce zici, pictore? se sclifosi ea către Ifichim. Acesta însă, cocoșat de greutatea bucătarului, nu-i răspunse.

- Ah, mi se rupe inima, continuă Zulfina, fără tristețe, de altfel. Cînd încerc să-mi găsesc un nou drăguț, mi se răspunde cu nepăsare... Dragule, se pare că tot cu tine rămîn, pînă la urmă.

Zildir nu păru prea fericit de această perspectivă.

- Ei, cred c-am ajuns, anunță doftoroaia, oprindu-se în fața

unei clădiri fără ferestre. Nu te uita după firmă, că nu o vei găsi, îl atenționă pe pictor. Deși era chiar mai rea decît a mea – îți poți închipui așa ceva? – au furat-o bandiții! Ca să vezi...

- Unde-i aici?

- Faimosul local „La Piticu”, dar să nu-i spuneți așa, că-l supărați pe Pitic. Oficial îi zice...

- „La Potirul de Aur”, zise Ifichim. Bună alegere! Am auzit despre acest local încă de cînd eram în Lombudia, romulii îl recomandau tuturor negustorilor aflați în drum spre Țara Albilor. Crezi că vom găsi loc?

- Cu puțin noroc... și istețime... Acestea fiind zise, Zulfina intră în clădire pe ușa lăsată deschisă de un consumator care ieșise în stradă foarte grăbit – fără a atinge măcar pragul.

- Aaaa, Yusup, la datorie, ca întotdeauna, îl salută doftoroaia pe cel ce îl azvîrlise în uliță pe consumatorul nedorit – un tînăr simpatic și vînjos, dar extrem de scund. Cei din urma ei, care se buluciseră în ușă, înțeleseră de unde venea porecla hanului. Ce plăcere să te întîlnesc din nou... Te pot ajuta cu ceva unsori sau ierburi?...

- Zulfina, gemu piticul. Nu te-a ucis nimeni încă, vrăjitoareo? Nu știam că oamenii din acest tîrg sunt atît de răbdători...

- De fricoși, Piticule, de fricoși. Cînd își pierd răbdarea, se dau la fund... Tu unde te-ai ascuns, pe unde ai fost de nu te-am văzut în ultimele luni?

- Sănătos, sănătos am fost! Mi-am jurat să te chem cu cel mult un ceas înainte de-al chema pe paracliserul Evdochim, cel ce mi-a promis că-mi va da ultima împărtășanie...

- Aha... E bine și așa, ce nu pot face eu într-un ceas?!

- Hm, nu m-am gîndit la asta... O să-i spun lui Evdochim să vină imediat ce primește vorbă de la mine!

Între timp, Yusup îi conduse pe cei șapte spre fundul încăperii. În mod sigur aceștia nu ar fi reușit să facă singuri nici măcar un pas, într-atît de plină era încăperea hanului. Dar în fața lor pășea piticul. Deși înjurînd pe sub musteți, consumatorii se înghesuiau unii în alți pentru a face loc piticului, care le dădea coate neceremonioase în coaste. Se vedea că-i știau de frică. Oameni în picioare, printre mese, pe culoare, pe lîngă pereți, cu oale de vin în mîini, vorbind toți odată... Pe un mic podium, o fată dansa, deși nu se auzea pic de muzică. Faptul

că se auzeau glasurile celor doi deasupra tumultului constituia el însuși o adevărată minune! Eroul începu să-i plîngă de milă vraciului, gîndindu-se la o posibilă viață în tovărășia permanentă a vrăjitoarei...

- Nu știu dacă vă pot face loc la vreo masă, de mult crîșma nu a fost atît de plină. O să încerc totuși, promise Piticul.

- Nu te obosi, drăguță, știi că mă descurc singură de obicei. Ce zici, iubitule? se întoarse ea spre Zildir. Îi speriem puțin pe ăștia? Se pare că stau de mult aici – altfel nu ar fi avut o masă doar pentru ei!

Călătorii se uitară unul la celălalt, pe urmă așteptară cu interes să o vadă pe doftoroaie la lucru. Aceasta, ajunsă lîngă masa cu pricina, trecu imediat la fapte. Se aplecă peste masă și le spuse confidențial – de se auzi și la mesele vecine:

- Pe cine credeți că am reușit să aduc cu mine în seara asta? Pe Zildir, da, pe vestitul Zildir, nepotul Marelui Mag! Mi-a promis că ne va arăta cîteva vrăji, pe care abia le-a învățat...

Cînd se așezară la masa golită în grabă de foștii ocupanți, Ifichim spuse rîzînd:

- Nu am știut că ți-a mers buhul chiar într-atît, vraciule. Drept să spun, eu nu auzisem de tine, deși îmi amintesc că acum zece ani, chiar înainte să plec, începuse să se audă de un tînăr ucenic...

- Oh, nu, focul care a ars în acel timp latura din spate a Palatului nu are nimic de-a face cu Zildir! îl asigură doftoroaia, așezată în capul mesei. Numai niște zvonuri răuvoitoare, pe care dragul de el le respinge cu toată hotărîrea!

- Hrm... cred mai curînd că oamenii aceia au spălat putina, temîndu-se să stea cu ea la masă. Nu e prima dată că o sală se golește la apariția ei...

- Zildir mă uimește întotdeauna cu vorbele lui de dragoste. Tu ce mănînci, dragule? Ce-ai zice de un ceai? Sunt sigură că ai nevoie de o spălătură la stomac, de acolo îți vin gîndurile negre...

- Atîta timp cît ceaiul nu-i făcut de tine...

Între timp, Piticul se apropiase din nou de masa lor.

- Văd că v-ați aranjat... Cu ce vă putem fi de folos? Hangiul nu-și vede capul de treburi, așa că o să mă ocup eu de voi.

- Ce drăguț din partea ta! îl complimentă Zulfina. De ce nu

stai cu noi la masă?

- Oh, nu, nu! Sunt și foarte ocupat... o refuză piticul grăbit.

- Uite, promit că nu-ncerc nici o vrajă, spuse Zildir, zîmbind perfid.

- Nu de vrăjile tale mă tem, căzu Yusup în capcană, spre rîsul tovarășilor de la masă, mai puțin Zulfina.

- Ha, ha, ha, se strîmbă aceasta, maimuțărindu-i. Ia adu-ne atunci ceva de mîncare. Ce ai pentru noi?

- Nu prea multe. Am avut clienți mulți toată ziua și au terminat aproape tot. Bucătarii nu au pridídit să gătească ceva pentru clienți tîrzii. Dar parcă o oală de tocană s-o găsi...

- Verdeț aveam? întrebă călugărul de sub glugă.

- Avem și salată. O să aduc un castron plin.

- Mîncarea este gata, spuse Felimon, cu nările nasului desfăcute ca niște pîlnii îndreptate spre bucătărie. Să mai pună mirodeniile și apoi să ia cratița de pe foc.

Cu aceste cuvinte, se rostogoli spre bucătărie, spre spaima celorlalți.

- Stai, oprește-l! strigă vraciul, îngrozit, spre pitic. Cu el în bucătărie, orice este posibil. De obicei nimic bun nu iese din asta, și mi-e foaaaame.

Un zgomot înfiorător de vase dărîmate îi confirmă spusele. Yusup se repezi spre locul de unde se auzise cataclismul.

Zildir gemu, luîndu-se cu mîinile de cap:

- Nuuu, nu se poate. Nu am mîncat de două zile, iar în ziua cînd am mîncat am păscut niște iarbă, ca... animalele.

- Lasă, dragule, ceaiul meu te drege imediat!

Felimon se apropia de masă mai repede decît plecase, cărat aproape pe sus de Yusup – dovedind astfel puterea deosebită a acestuia.

- Ce vină am eu dacă sunt desculț? Au lăsat niște cărbuni încinși pe jos...

- Dar tu de ce nu ți-ai pus cizmele? se miră Eroul.

- Dacă m-ați luat pe sus...

- Ce vreți să beți? întrebă piticul, scrîșnind. Ceai, poate. Cred că o oală cu apă fiartă mai putem încropi, dar de mîncare...

- Nici măcar verdeață? scînci vraciul.

- Dacă vă place salată amestecată cu tocană...

- Orice, Pi... Yusup, orice. Tot acolo se duc...

- ...amîndouă amestecate cu cioburi de vase murdare, și totul pescuit din oala de zoaie... completă Piticul fraza.

- Cum ai reușit să le pui pe toate împreună? se miră pictorul, bătîndu-l pe bucătar pe umăr.

- Oh, asta nu-i nimic, de obicei... Yulgur și Hitaiori trebuiră să-l țină pe Zildir, gata să se arunce turbat, peste masă, la bucătar.

- Cred că niște vin ar face minuni, zise Zulfina, privind și ea uimită la Felimon. Asta ți se întîmplă întotdeauna?

- Nu chiar... De obicei. De cînd mă știu...

- Cine o fi putut sta cu tine, temîndu-se tot timpul că îi pui ceva în cap? Cel puțin Zildir face vreo tîmpenie doar din cînd în cînd, și doar dacă-i lăsat.

- Păi, nu a prea stat nimeni, recunoscu burtosul. Am fost mai mult singur, de cînd a murit mama. Zicînd astea, scoase păpușica din buzunar și începu să se joace cu ea.

- S-a întîmplat să o cunoști pe Jolifana? îl întrebă din nou vrăjitoarea, de data asta cu adevărat uimită.

- Pe cine? Oh, nu... Numele nu-mi este cunoscut.

- Am cunoscut-o eu, zise deodată pictorul. Suntem prieteni... Un fel de frați...

- Măi, măi! clătină din cap Zulfina. Mare minune. Atunci tu de unde ai păpușica asta?

- Am găsit-o la Templu. Este cea pe care o avea fetița...

- Cum o chema pe fetiță?

- Nu știu, nu mi-a spus. Nici numele mamei ei nu l-am aflat.

- Atunci fetița este Jolifana, zise Ifichim. Mama ei era o femeie înaltă și frumoasă, îmbrăcată toată în negru... Semăna puțin cu ea – indică spre capul mesei – numai că avea glasul melodios și dulce... și ciudat, uneori.

- Vezi să nu-ți spun vreo două, scîrțîi glasul vrăjitoarei. Oricum, îți mulțumesc că-mi lauzi frumusețea. Auzi, dragule? Uite un bărbat care știe să aprecieze calitățile unei femei!

Între timp, Yusup revenise la masă cu o oală mare din lut, plină cu vin, și cu șase căni de asemenea din lut. Dădu cîte una fiecăruia, umplîndu-le apoi cu vin din oală.

- Și eu? scînci grăsanul.

- Pentru tine, asta, zise Yusup, scoțînd din buzunar o cană din cositor. Pe asta n-ai cum s-o spargi... cred... Îi turnă și lui

după care duse oala la gură și o goli dintr-o sorbitură. Ceilalți ciocniră paharele, evitîndu-l pe Felimon. Cu el se putea întîmpla orice...

- Bun vin, plescăi Ifichim din limbă, cunoscător. Aș zice că-i molan...

- Molan e, încuviință Yusup.

- Adus tocmai de la Burdigan, din Francunia? se miră pictorul.

- Nu, rîse Yusup. Este o podgorie pe coastele sudice ale unui deal, nu departe de aici. Acolo se fac strugurii din care obținem molanul ăsta!

- De mirare! zise Ifichim. Avem o țară bogată...

- Păcat că-i locuită de pămînteni, îl completă Zulfina, fără să zîmbească.

- Nu vorbi cu păcat, o contrazise Yusuf. Putea fi și mai rău. Eu nu sunt de pe aici, dar mi-am găsit locul meu în acest tîrg. Mai îmi zic oamenii Piticul, dar au început să pună respect în vorbă, nu dispreț, ca prin alte locuri...

- Te pomenești că te și însori pe aici... îl tachină doftoroaia. Yusup se înroși ca un rac.

- Cine o să se încurce cu un pitic?

- Nu vorbi tu cu păcat acum! Uite, eu, dacă nu puneam deja ochii pe o bucățică – aici îl fulgeră din priviri pe vraci, făcîndu-l să se înece în cana de vin – nu aș fi zis nu, la unul ca tine! Dacă erai mai înalt... se corectă singură, aducînd din nou tristețe în ochii piticului.

- Nu te lua după ea, îi zise burtosul. Ea are dreptate să se lege de înălțime, așa deșirată cum e. Știe ea ce știe... Cine s-ar uita la o prăjină ca ea... decît o altă prăjină?

- Măi bondocule, mai bine tăceai! Așa, gata, m-ai supărat! Uite, în loc să dau ceaiul iubitei mele prăjini – dădu din cap spre vraci, care încă nu-și căpătase suflul în urma accesului de tuse – ți-l dau ție. Ia, dă cana încoace!

- E bun și vinul...

- O fi bun, dar nu pentru tine. Dă cana, că-ți torn ceaiul în cap!

Între timp, o slujnică adusese o cană cu apă fierbinte, din care ieșeau aburi. Zulfina puse în apă niște ierburi scoase dintr-o punguliță atîrnată de brîu. Lăsă puțin ierburile să-și transfere puterea apei din ibric, după care mirosi lichidul. Cu o expresie

de dezgust pe față, turnă conținutul în cana bucătarului.

- Bea!

Acesta nu avu curajul să se împotrivească și supse din cană, opărindu-și buzele și limba, ceea ce, în ciuda durerii, îi fu de oarecare ajutor, întrucît îl facu să nu prea simtă gustul ceaiului. Pentru o vreme, cel puțin, după care se strîmbă groaznic.

- Aaaaa... Ești sigură că nu-i otravă?

- Nu, nu... e foarte bun. Ia de bea!

- Dar e răăăăău... Groaznic! Cred că nici cizmele lui Zildir nu put așa...

- Îți put picioarele, drăguță? Tu nu ai nici o calitate, numai defecte? Rău destul că îți ies tîmpenii din gură, dar să-ți pută și cizmele... Tu nu-ți speli picioarele?

- Ei, știi... mormăi vraciul, privind urît spre bucătar. Mi-au crescut picioarele și nu am mai putut lepăda cizmele...

- De cînd?

- De vreo... știu eu? De cînd încă îmi mai creșteau picioarele...

Călătorii se priviră uimiți. Zulfina strînse din buze, scîrbită.

- Pînă la ce vîrstă cresc magii? se interesă Eroul.

- Pînă pe la șaizeci de ani, răspunse ea cu aceași scîrbă în glas. Asta cînd a fost, iubitule? Acum treizeci, patruzeci de ani?

- Hrm... Nu știu dacă chiar atîta... Mult mai puțin... Începu să socotească pe degete. Cînd află rezultatul, se încruntă și nu-l dezvălui celorlalți.

- Mare zeu! exclamă Ifichim. Oi fi avînd viermi acolo...

Yusup se ridică în grabă, spunînd:

- Mă duc să văd dacă au pregătit ceva de mîncare pentru voi.

- Lăsam muncam, îl trase de mînecă călugărul. Cine poftă aveam?

- Și în toți acești ani picioarele nu au văzut apă de loc? își arătă neîncrederea grăsanul.

- Ba da, cum să nu?! Cizmele mi-s găurite, am mai călcat prin bălți...

- Și baie nu ai făcut deloc?

- Ba da. Cu cizmele în picioare...

Hitaiori o rupse la fugă spre ușa din spate, fără a mai spune unde se duce.

- Și totuși, mirosul nu-i așa de rău, comentă pictorul.

- Asta-i singura vrajă care are efect, recunoscu vraciul. Țin mirosul în jurul cizmelor...

- Doar dacă stai jos la picioarele lui simți ceva, confirmă Felimon. Cred că asta m-a trezit, nu îngrijirile date de doftoroaie... Ia te uită! se miră el. Cred că nu mă mai doare deloc capul, chiar mă simt mult mai bine. O fi ceaiul tău, Zulfino?

- O fi... Mai am puțin ceai, mai vrea cineva?

Ceilalți își băgară nasul în căni, tăcînd mîlc. Zulfina nu insistă, ci aruncă lichidul din ibric. Nici ea nu-l bău...

- Idei aveam, zise Yulgur. Tăiam cizmă!

- Bravo, călugăre, îl lăudă vrăjitoarea. Bună idee. Cine are un cuțit?

- Hitaiori avem! zise prințul, revenind la masă.

- Nu, lăsați... se împotrivi Zildir. Poate tăiați greșit, nu e nici un deget între tureatcă și piele...

Hitaiori nu-l lăsă să termine, ci scoase katana din teacă și făcu două mișcări fulgerătoare, după care băgă din nou lama în teacă.

- Te doare, dragule? întrebă vrăjitoarea. Am ceaiuri...

- Ce să mă doară? Nici nu m-a atins.

- Ia, dă piciorul aici, zise Felimon, care începuse să aibă un mare respect pentru calitățile prințului. Luă piciorul vraciului în poală și atinse cizma.

Mai bine n-o făcea! Oamenii de la mesele vecine, pe urmă din întreaga crîșmă, se bulucîră spre ieșire sau săriră pe ferestre, care cale li se păruse a fi mai accesibilă. Yusup, care tocmai ieșea din bucătărie cu o oală de vin în mînă, făcu stînga-mprejur, lăsînd cana să se facă țăndări de podea. Cinci dintre eroii noștri, cu Zulfina în frunte - scaunul ei fiind chiar sub fereastră - fură în cîteva clipe într-o ulicioară laterală. În încăpere nu rămaseră decît Zildir, căzut pe jos, ținîndu-se cu degetele de nas, și burtosul vomînd sub o masă, țintuit de podea de picioarele vraciului...

După cîteva momente se auzi glasul doftoroaiei, de la geam:

- Iubitule, mai trăiți?

- Hrm...

- Vezi dacă burtosul mai suflă. Vă dau imediat niște apă proaspătă, cu ceva ierburi...

- Ierburi? Nu ierburi! gemu glasul bucătarului de sub masă.

- Stați să mă uit, își adună curajul vrăjitoarea și își băgă capul pe geam, cu o pungulită mirositoare la nas. Pfui!... Groaznic! Dragule, ia împinge-l pe brutar...

- Bucătar.

- Ce-o fi, mai încolo. Așa... Acum, pune punguța asta la nas, îi întinse o a doua pungulită, aidoma cu cea pe care o ținea strîns la nări. Acum scoate de tot cizmele și aruncă-le în cazanul cu apă... stai, nu leșina! Toarnă deasupra ierburile din pungulița asta. Așa! Acum, scoate cu un polonic niște apă fierbinte din cazan și toarn-o în găleata cu apă rece... Știu că pute, nu ți-am cerut s-o bei. Așaaa... Vezi dacă apa din găleată e fierbinte. Este? Bun. Acum bagă picioarele în găleată... Stai, nu urla așa! E fierbinte? Nu-i nimic, nu mori tu din asta. Nu-ți încap amîndouă picioarele? Aoleo, așa este. Le ai și lungi! Bagă-le pe rînd. Și toarnă ierburile din pungulița de o ții la nas. Bun, ai ținut destul piciorul ăla? Nu-l mai simți? Bun, bagă piciorul celălalt... Îți vine să vomiți? Cred și eu, și mie îmi vine, deși sunt afară... Yusup. Yusup! A, aici erai? Trebuie să intri în crîșmă, să arunci apa. Cum care apă? Din găleată, vezi că dragul de Zildir are un picior în ea... Da, știu că este apa de băut, dar cine mai bea apă pe aici? Iubitule, oamenii vin aici să bea vin, nu apă! Hai, uite, îți dau și ție o pungulită cu miroznă... Cum, nu te poți apropia de găleată? Îți dau lacrimile? Nu-i de la găleată, drăguță, e de la cazanul în care fierb cizmele! Of, bărbații ăștia, nu-s buni de nimic! Cine se duce să-l ajute pe Yusup?

- Io mergeam, se arătă Yulgur viteaz.

- Pentru tine nu mai am ierburi.

- Yulgur mai rezistent eram. Miroseam o dat la cazan de orc, nu muream. Nu muream nici acum...

- Ești sigur?

- Sigur nu eram, dar Zildir prieten la mine eram, iar Felimon, frate. Trebuiam scos afară, chiar muream la asta.

- Călugăre, tu ești cu adevărat un viteaz, zise Zulfina cu admirație. Eu n-aș intra acolo nici pentru mama! Dă să te pup!

Ceilalți nu apucară s-o oprească, vrăjitoarea dădu grăbită gluga călugărului la o parte și întinse buzele. Cu un țipăt de groază, sări geamul, refugiindu-se în spatele lui Zildir.

- Nu te speria, bîigui acesta, amețit de aburii care se ridicau

deasupra cazanului în care clocoteau cizmele. Sau poate din picioarele lui osoase, scoase din găleată... E doar un troglodit de treabă.

- Lăsam, Zildir, ea nu cunoșteam Yulgur, zise troglodituI pășind agale peste pervaz. Obicinuiam. Se apropie de cei doi, în spatele cărora sosise și Yusup, ținînd cu putere pungulița la nas, dar gata să sară în apărarea doftoroaiei.

Primul drum Yulgur îl făcu la Felimon. Îl luă cu grijă, ca pe un copil, pe sus – deși i se îndoiră genunchii sub efort, și îl trecu prin fereastră, celor de afară – care se prăbușiră sub povara bucătarului.

Al doilea drum îl făcu la găleată. Ridică găleata și, clătinîndu-se, o duse de o aruncă pe o fereastră cu apă cu tot. Cum greutatea bucătarului nu avusese un asemenea efect asupra lui, probabil mirosurile grele ieșind din găleată începuseră să-l afecteze și pe el. Ultimul drum îl făcu spre cazan, făcînd semne grăbite spre Yusup să vină să-l ajute. Icnind și încovoindu-se sub greutatea cazanului uriaș, cei doi reușiră să-l care afară, prin ușa din spate. Se întoarseră albi la față, dar fără cazan. Yusup se repezi în bucătărie și se întoarse cu un alt cazan, ceva mai mic, plin de apă caldă. Turnă în el leșie, apoi îl luă pe vraci pe sus și îl băgă cu picioarele în apă, în ciuda țipetelor acestuia. Cu peria folosită să se spele podelele crîșmei, îl frecă temeinic pe picioare, ținîndu-se de nas. La un moment nu mai răbdă, îl scoase afară și se repezi cu cazanul afară, pe ușa din spate.

Cînd se întoarse, îi găsi și pe ceilalți în încăpere. Ferestrele, lăsate larg deschise, făceau minuni. Zulfina aruncase drept în foc pungulițele, un fum plăcut mirositor umplînd sala crîșmei.

- Eee, mult mai bine așa, singuri, se bucură ea. Și tu, dragule, arăți mult mai inteligent acum, spălat pe picioare. Poate îmi reconsider părerile despre tine...

- Ce mă fac acum, fără cizme? Doar nu o să umblu desculț?!

- Felimon umblam. Așa nu puțiam la picior curînd.

- Ha, ha, se strîmbă vraciul. Oricui i se poate întîmpla una ca asta...

- Ești sigur, dragule? Tu ești unic pe lume, în multe privințe!

Vraciul preferă să nu răspundă, știa că nu are sorți de izbîndă cu vrăjitoarea cea guralivă. Se așezară din nou la o masă, de data asta în colțul opus al crîșmei. Yusup le aduse paharele și o oală cu vin. Zulfina profită de ocazie și-i spuse:

- Yusup iubitule, ia vezi dacă nu s-a făcut între timp ceva de mîncare. Și adu și alte căni, ăstea parcă au prins nu știu ce miros. Unde-or fi mușterii? Și hangiul?

- Cred că nu au curaj să se întoarcă, găsi Eroul o explicație. Yulgur a aruncat găleata în drum, în fața hanului, pe urmă a lăsat cazanul în spate... Cred că pute în tot cartierul...

- Stăpînul o să fie foarte supărat, zise Piticul, întorcîndu-se cu vinul. Cînd s-o întoarce, o să mă alunge de aici. A pierdut o groază de mușterii, fără speranța de a-i vedea înapoi prea curînd. Ce-i mai rău, cei din seara asta au băut și mîncat de-o avere, apoi au fugit fără să mai plătească. Nu știu dacă nu va trebui să închidă hanul. Plus două cazane și-o găleată... Plus mîncarea și vesela stricate de grăsan... Plus toată mîncarea arsă în bucătărie. Bucătarii au fugit și ei, uitînd de oalele pe foc!

- Oh, nuuuu, gemu sfîșietor Zildir, mai ceva ca atunci cînd fusese vîrît cu picioarele în apa fierbinte.

Își dădură deodată seama că nu mai erau singuri în crîșmă. De după tejghea se ițise un flăcăiandru slab și jigărit, cu hainele vechi și roase – acolo unde nu erau peticite -, cu un păr lung, cînepiu și cam soios, desculț, cu o lăută legată de gît.

- Tu cine estem? îl întrebă prințul. Dar Yusup îl luă de gît fără a mai întreba ceva, pornind cu el spre ușa dinspre stradă.

- Stai, măi Yusup, stai să vedem cine este, strigă Felimon după el.

- Las' că vă spun eu cine este.

- Adu-l, măi, la masă, să-i dăm un pahar de vin, zise și Ifichim.

Yusup se opri nehotărît.

- Să nu dați pe urmă vina pe mine! mormăi el, aducînd tînărul, tot de gît, la singura masă ocupată în încăpere.

- Cine ești tu, drăguță? îl luă Zulfina imediat la întrebări.

- Jaquin...

- Așaaa... Și ce faci tu aici? Tu de ce nu ai fugit? Ai oarece probleme cu mirosul?

- Oh, nuu... La început nu am avut loc de ceilalți, așa că m-am tras după tejghea, să nu mă calce în picioare. Pe urmă, cînd am vrut să fug, nu am mai putut, mi s-au muiat genunchii și m-a pălit leșinul.

- Cel puțin cu stomacul stai bine, n-ai vomat...

- Mi-era prea gol, n-am mîncat toată ziua. Mai bine așa, ar fi fost păcat de mîncare... Băiatul nu părea mai mult de șaisprezece-șaptesprezece ani, sau poate părea așa din cauza slăbiciunii. Toată ziua nu m-au lăsat să cînt, așa că nu am primit nimic de mîncare. Nu prea primesc nici cînd cînt, de altfel... mărturisi el.

- De ce nu te-au lăsat să cînți, flăcăule? îl întrebă Ifichim, căruia băiatul îi mersese la inimă. Îi amintea, într-un fel, de propriile tinereți.

- L-or fi ascultat cîntînd, de aia! răspunse Yusup în locul lui. Se pare că piticul îl știa prea bine pe tînăr și nu părea să aibă o părere prea bună despre talentul acestuia.

- Vedeți, domnilor și doamnă? se aplecă tînărul ceremonios, înspre Zulfina, **eu sunt din partea de nord a țării, un teritoriu care trece cînd la leaki, cînd la moskuli, cînd la kivani, după cum bat vînturile. Dar populația este albină din moși strămoși, și-a păstrat limba și obiceiurile din vechime. Veniticii sosiți pe la noi, sub o stăpînire sau alta, ne-au adoptat limba și obiceiurile, de nu-i poți ști de prin care zări s-au mai adunat. Numai tanarii sunt diferiți, fiind neam cu... domnia sa – arătă el spre prinț.**

Altfel, suntem bătuți de toate vînturile, continuă el. Care cum vin, mai întîi pîrjolesc totul în cale, de parcă asta le-ar aduce vreun folos. Așa că ne-am învățat cu răul, construim case din lemn, acoperite cu pămînt și iarbă, sau bordeie îngropate în buza dealurilor... Ușor de ars, ușor de clădit la loc. Iar noi fugim în codri, acolo nu vin după noi, că-i tăiem!

Nici nu prea semănăm cîmpurile, că ni le ard. Creștem mai ales vite și cai, că-s mai ușor de mînat, la repezeală, în codru. Iar alții s-au apucat de meșteșuguri, de ni s-a dus vestea în toată lumea. Pleacă de acasă și se duc pe la curți străine, de lucrează acolo. Blănari, constructori în piatră și lemn, maramele din borangic se vînd pînă la Lutena, dar mai ales ni s-a dus vestea de cîntăreți și de constructori de instrumente muzicale. Nu există curte în lumea asta să nu aibă măcar un bard, un taraf de la noi - în cel mai rău caz, orchestrele lor să nu cînte cu instrumente făcute de meșteri de la noi...

- Bravo vouă, flăcăule! zise meșterul vesel. Nu am ajuns pe la voi, dar am auzit de mînăstirile pictate...

- Da.... Alea sunt adăpostite în munți, să nu le ardă năvălitorii. Mîndria și fala noastră, deși am auzit că mînăstirea Agatinei le întrece pe toate... O fi fost pictată de oameni de pe la noi.

- E adevăr în ceea ce zici, flăcăule. Simion avea sînge de boian în vine, cred că tată-său era de pe acolo. Și unul din Suceata, dar era saskin de fel...

- Văd că îi știi, străine. Ai văzut și mînăstirea?

- Am văzut-o, băiete. Am și lucrat la ea la picturi, eram ucenic la Simion.

- Tu ești Ucenicul?! se miră bardul. Mare minune, am venit să te cunosc și iată că te-am cunoscut!

- Dar tu de unde ai auzit de mine?

- La noi se știe că Ucenicul a dat viață zugrăvelilor. E secretul dezvăluit de Simion, cînd a venit acasă și a vorbit cu bunelul lui, care era starostele pictorilor. I-a spus, rugîndu-l sub jurămînt, să țină taina pentru noi, boianii.

- Deci, dragule, se băgă Zulfina în vorbă, tu chiar ești pictor! Nu ai mințit... Chiar meșter mare!

- Cel mai mare meșter, sublinie bardul. La noi se spune că meșter pictor ca el nu a fost și nici nu va mai fi pe acest pămînt!

- Se exagerează, flăcăule, zise Ifichim modest. Fiecare țară, fiecare nație își are pictorii ei, unii mai buni decît alții. Iar gustul oamenilor se schimbă, ce le place astăzi, nu le mai place mîine. Sau ceea ce astăzi unii pictori se străduiesc cu mult talent să facă, va plăcea doar mîine... Cum poți compara două flori? Ambele sunt frumoase, fiecare în felul ei.

- Așa o fi, meștere, dar picturile de la mînăstirile noastre vor fi frumoase și peste o mie de ani! Iar numele meșterului zograf Gavrilă, cel de le-a pictat, se va pomeni cît vor fi boiani pe lume...

- Știu, băiete, știu. Dar uite că în alte părți, la romuli sau la frîncani, nu s-a auzit nici de Gavrilă, nici de mînăstiri... Ba nici despre boiani nu s-a auzit prea mult...

- Dar de numele tău s-a auzit prin Apus? întrebă Felimon. Ai umblat, doară, pe acolo...

- A început să se audă, recunoscu Ifichim. Numai că le-a

fost greu să-mi rostească numele, mi-au zis Ifim Albu.

- Atunci tu ești Ucenicul Vrăjitor! hotărî Zulfina. Am fost aproape sigură, iar tu mi-ai confirmat acum. Știi ce zice proorocirea?

Frate Alb, Meșter Alb
Dă Lumină și Putere
Nu lăsa Lumea-n durere.
Ucenic, Călugăr Alb
Pune viața în perete
Ca să sugi, ca un burete
***Ale Dușmanului cete*.**

Am auzit de Albu Ucenic, de Meșterul Albu, ba chiar și de Meșterul de la Blacha, cum îți zic cenii, acum știu despre cine este vorba... Te rog să mă ierți că te-am tachinat cu firma.

- Tu tachinezi tot timpul și pe toți, zîmbi măgulit Ifichim. Nu văd de ce ai face o excepție cu mine.

- Nu tachinăm ca la Zildir, zise Hitaiori.

- Așa e, recunoscu pictorul.

- Pe el am voie! Așa-i, dragule, că tu nu te superi pe mine? Ce ești acum așa de bosumflat?

- Mi-e foaaaame...

Yusup desfăcu brațele larg, într-un gest de neputință.

- Și ia zi, flăcăule, cu ce treabă pe aici?

- Apoi, eu sunt din neam vestit de cîntăreți. Mi-am și schimbat numele, să nu mă știe lumea. De aud verii că-s pe-aici, mă bat și mă trimit acasă...

- Dar cum te cheamă?

- Asta nu vă spun. Îmi puteți spune Jaquin. Aici mi se spune mai ales Boian.

- Ca să vezi! se veseli Ifichim. Eu sunt Albul, tu Boian... O să ne facem numele în renume, ce zici?

Eroul zise gînditor:

- De unde vin eu, boian înseamnă bard, cîntăreț... Mai ales vechii ruși foloseau acest nume.

- Ruși? Ce estem ruși? întrebă prințul.

- Să le zicem moskuli. Cam de-un neam, oricum...

- Boian Bardul... căzu flăcăul în visare. O, de-ar da Marele

Zeu să fie așa! **Vedeți, eu nu m-am priceput niciodată să fac scule de cîntat, după tradiția familiei. Cîte o fluierișcă am mai făcut eu, dar nimic mai mult. E de mirare ca în familia noastră să se întîmple una ca asta... Nici să cînt... lucru încă mai rar. Niciodată nu s-a pomenit așa ceva! Tata a năpăstuit-o mereu pe mama, a bănuit-o că nu i-a fost credicioasă. Așa de supărat a fost, că a plecat în lume, se zice că a ajuns tocmai la varuni, în Cromina, de a întemeiat un vestit atelier de lutieri. Și-o schimbat și el numele, preîntîmpină bardul exclamația de surpriză a pictorului. S-au străduit toți în sat să mă învețe să cînt, am cîntat singur pe dealuri, să fac glas puternic...**

- E puternic! îi încredință Yusup, care se pare că-l auzise cîntînd.

- Ia cîntă-ne ceva, băiete! îl îndemnă Ifichim, care îl luase definitiv sub pulpana ocrotitoare.

- De asta m-am temut, gemu piticul. Stăpînii mei, vă rog pe ce am mai scump, nu-l lăsați să cînte!

- Ce avem mai scump? întrebă curios Hitaiori.

- Poftim? De unde să știu eu?! E așa, o vorbă.

- Aha, deci nu știm voim copil cîntăm sau nu...

- Asta o știu, să nu cînte! Dar cum vă văd hotărîți să-l ascultați, lăsați-mă pe mine să plec! Astea fiind zise, o rupse la fugă spre ușă. Mai ceva ca la descălțarea vraciului...

- Stai, bre, unde fugeam?! strigă Yulgur după el.

- Depaaarte! V-am spus că are glas puternic... se mai auzi în urma lui, odată cu trîntitul ușii dinspre stradă.

- Hrm... Poate e bine să nu ne grăbim, zise vraciul. Yusup pare convins că asta nu-i cea mai bună idee...

- Ce știm noi ce e în capul lui Yusup? întrebă burtosul. Ne-a lăsat să-ți tăiem cizmele, ceea ce era o idee cu adevărat proastă!

- Yusup nu era aici să-și dea cu părerea, îi luă apărarea Eroul, căruia începuse să-i placă de pitic. Tăcut, harnic, puternic, credincios... De ce nu se alătură acesta Cetei?! Are parte numai de nevrednici și neputincioși... Și de vrăjitoarea cea guralivă...

- Tu ce zici, flăcăule? Ne cînți?

- Păi, vă cînt! se repezi acesta. Nu sunt mulți care vor să mă audă cîntînd...

Zicînd acestea, își luă lăuta de pe umăr, o încercă să vadă

dacă este acordată – scoțînd cu această ocazie niște sunete groaznice, și începu să cînte...

Cînd termină de cîntat – ascultătorii aflară mai tîrziu că era o baladă voinicească – după oareșce timp (după părerea lui Yulgur, cîteva minute, deși Felimon era gata să jure că trecuseră pe puțin trei ore...), nimeni nu zise nimic, o vreme. Nu din dorința de a nu supăra pe cîntăreț, ci din cauza plînsului. Nu se știe de ce, dar în mod sigur nu din cauza cuvintelor (nimeni nu înțelesese nici un cuvînt), nici a melodiei (toți puteau jura că nu fusese vorba de nici o linie melodică) tuturor le curgeau lacrimi abundente pe obraz. Ba, Felimon se agățase de gîtul lui Hitaiori, care stătea alături de el, și acum îi uda kimonoul pe piept. Ifichim plîngea încet, tăcut, icnit, ca un om căruia îi murise toată familia, în timp ce Zulfina își culcase capul pe brațele puse pe masă și plîngea, behăind ca o capră căreia i se smulgea pielea de vie. Alături, Zildir se smiorcăia, trăgîndu-și nasul și ștergîndu-se la ochi cu mîneca murdară a caftanului cîndva azuriu. Hitaiori bîzîia ca un muscoi, mîngîindu-l pe Felimon pe ceafa udă de ploaia de lacrimi, ce cădea din abundență. Iar Eroul stătea cu fața în palme. Era greu de zis dacă zguduirea umerilor provenea de la un plîns în hohote, sau de la un hohot homeric de rîs...

Yulgur era singurul care părea să se bucure de cîntarea lui Boian. Ascultă ce ascultă, după care se alătură acestuia, cu un glas mai puțin puternic, dar la fel de răgușit, chelălăit și în afara oricărei legături cu muzica. Se pare că Boian nu băgă de seamă aceasta, ci îl îndemnă pe călugăr să continue, spre jalea celorlalți – care începură să plîngă și mai avan.

Acum, cu liniștea așternută din nou în încăpere, cei șase părură să-și revină.

- De ce plîngeam? întrebă Yulgur, nedumerit.

- Că nu știu ce a fost asta, încercă Zildir să fie neutru.

- Că știu ce greu este să cînți așa ceva, îl susținu Zulfina, cu capul în mîini..

- Că știu ce-nsemnă cîntec, murmură Ifichim.

- Îmi amintește de lumea de unde am venit, șopti Eroul.

- Amintim cal murit la război, completă Hitaiori. Țipat așa pînă tăim la el gîtu'...

- Mie de un cățeluș peste care trecuse roata de la o trasură...

Avea șira spinării frîntă și schelălăia... Nimeni nu făcea nimic... izbucni Felimon din nou în lacrimi.

- Acum de ce plîngeam?

- A trebuit să-l omor, hohoti grăsanul. Îmi era așa de milă de el, și nu puteam face nimic altceva să îl scap...

Hitaiori îl strînse mai tare la piept, iar Yulgur începu să-l bată încurajator pe spinare.

- Deci, flăcăule, își drese glasul pictorul, de aceea nu te lasă lumea să cînți?

- De aceea, bădică. Cum încep eu să cînt, cum încep ei să plîngă! Cică le amintește de tot răul făcut sau pățit... Ai mei m-or alungat din sat, dar nu de aceea am venit încoace. Mi-o zis ghicitoarea că voi ajunge să cînt numai după ce-l voi întîlni pe pictor.

- Care pictor? îl întrebă Zulfina.

- Pe el, arătă Boian din cap spre Ifichim.

- Păi eu pictez, nu cînt. Ce te pot învăța eu pe tine?

- Nu ai ce mă învăța. Știu tot ce se poate ști despre muzică și cînt. Numai că nu am glas, și nici simț al muzicii...

- Atunci ar trebui să cauți vreun doctor, ceva... Poate el să te ajute într-un fel... zise Felimon.

- Sau vreun vraci, zise Eroul.

- Sau vreo doftoroaie vrăjitoare, arătă vraciul spre Zulfina.

- Nu, **ghicitoarea mi-a zis că doar dacă plec alături de Pictor o să cînt. A citit ea în cărțile ei că o să cînt ca nimeni altul!**

- Care ghicitor? întrebă Hitaiori.

- A trecut prin sat pe la noi acum vreun an. O fată tînără și frumoasă, cu ochii adînci și înțelepți. Jolifana...

La aceste cuvinte ceilalți se privitră uimiți.

- Fetița, șopti Felimon visător. A crescut mare...

- Ce mai face surioara mea, Jolifana? întrebă pictorul, cu ochi luminoși.

- E soră cu tine? Atunci nu mă mir că pictezi atît de minunat...

- Ei, un fel de-a zice. Cînd eram copil, mi-a zis că o să fim frați toată viața, și eu cred ce spune ea.

- Mare minune, își ridică Zulfina capul de pe mîini și bătu din palme, uimită. Deși nu este cu noi, Jolifana e mereu în mijlocul nostru. Și eu o cunosc, am fost bune prietene în copilărie, pe

vremea cînd locuia în Cetate. Cine a mai cunoscut-o?

- Eu nu aveam cum, zise Eroul. Nu sunt de mult timp pe-aici...

- Nu știum, zise Hitaiori scurt, ca de obicei.

- Eu trăim tot viaț la subteran, nu văzum, completă Yulgur. Cum arătam?

Ifichim scoase un petec de hîrtie și un cărbune și, din cîteva mișcări, schiță chipul Jolifanei, așa cum și-l amintea el.

- Asta-i fetița! se bucură bucătarul. Îți dau orice pe bucata asta de hîrtie, și viața!

- Păstrează-le sănătos, Felimoane. Și viața, și hîrtia. Pot oricînd s-o desenez, o am arsă cu foc roșu în memoria mea.

- Nu cunoscut fetiț, zise Yulgur trist. Zin avem ochi așa...

- Stai, să încerc să o desenez așa cum o fi arătînd acum. Dacă seamănă cît de cît cu mama ei, și știu că semănau mult, și nu și-a schimbat prea mult trăsăturile, ar trebui să arate cam așa... Între timp, alături de chipul fetiței apăruse chipul unei tinere tulburător de frumoase, cu aceiași ochi adînci și înțelepți, cu buze pline, zîmbind puțin ironic, dar cu bunătate...

- Da, ea este! sări Boian.

- Eram zin, confirmă troglodítul.

Hitaiori dădu din cap, recunoscînd chipul schițat pe hîrtie, dar nu dădu nici un amănunt. Nici Eroul nu zise nimic, păru doar a cădea pe gînduri.

- Bun, atunci flăcăul vine cu noi, anunță Ifichim.

- Dacă nu cîntă! zise Zildir.

- Jur că n-o să cînt, se bucură Boian. Dar cum o să știu că mi-a venit glasul?

- O să știi, îi zise Zulfina, acceptîndu-l. Tu ești, deci, Pasărea.... Curios cum se leagă toate... Iar tu, se întoarse ea spre Yulgur, ar trebui să fii Animalul...

- Nu făcum animal, se supără Hitaiori.

- Lasă, nu te supăra. Așa i se zice în proorociri, deși... E ceva curios cu acest Animal, nu pot să-i dau de capăt... Lasă, se vor lămuri toate, la vremea lor!

- Acum ce facem? întrebă Eroul. Încotro?

- Să mîncăm! hotărî de data asta borțosul. Dacă voi nu ne puteți hrăni, o voi face eu. Veniți cu mine!

Ceilalți se ridicară și-l urmară, uimiți. Pentru prima dată

bucătarul își luă aere de conducător. Trebui însă să și le lepede imediat ce ieși în uliță. Ulița era acoperită cu prundiș și bolovani de rîu, iar Felimon era numai în ciorapi... Se opri să-și încalțe cizmele. Între timp, ceilalți i-o luară înainte, chiar și vraciul cel deșirat, încă mai desculț decît bucătarul.

- Unde mergeam? întrebă Yulgur, gîfîind. Depart-eram?

Deși nici el nu purta încălțări, pietrele de pe uliță nu păreau să aibă vreun efect asupra lui. Mai curînd avea greutatea burtosului, luat din nou pe sus – de data aceasta pentru a ține pasul cu ceilalți..

- La negustorul Deliman, gîfîi și Felimon. E chef mare în seara asta!

15

(în care, după o păruială, plecăm la nuntă)

Nu merseră, totuși, prea mult. Cel ce îi opri, de data asta, fu Zildir. Nu pentru că nu mai suporta să calce cu tălpile goale pe pietrișul uliței, ci pentru că între timp se îndepărtaseră destul de mult de crîșmă. Destul de mult pentru a face ca mirosul pătrunzător de picioare nespălate, din jurul hanului, să nu-i mai supere. Ușorul iz care se ridica de la picioarele goale ale vraciului nu mai era de mult simțit de nasurile tovarășilor săi. De fapt, acesta fu motivul pentru care nasul lung și ascuțit al vraciului prinse un alt miros: cel de mîncare! Venea de undeva, de pe o uliță întunecoasă care o întretăia pe cea pe care pășeau călătorii noștri.

- Mîncare! șopti acesta, după care glasul i se ridică:

- Mîncare, pe Marele Zeu! De acolo! indică el cu mîna de-a lungul uliței întunecate. Fără să mai stea pe gînduri, o luă grăbit în direcția sursei de mirosuri cerești, uitînd de pietricelele de sub tălpi. Ceilalți îl ajunseră din urmă abia în fața tavernei purtînd pomposul nume „La Cocoșul Țanțoș”. Toți tîrgoveții știau că străjerului ce patrula tîrgul i se spunea tot „cocoș”, așa că pata neagră și informă de pe firmă, care trecea drept orătanie,

putea tot atît de bine să fie luată și drept oștean. După gălăgia infernală ce răzbătea dinlăuntru, se pare că toți mușterii fugari de la „Potir” se alăturaseră clienților obișnuiți ai localului.

Prima persoană de care dădură cu ochii fu, în ciuda înălțimii lui scunde, Piticul. Ca de obicei, căra de tur un mușteriu beat care, fără a fi tratat cu prea multe menajamente, dimpotrivă, ateriză în uliță. Văzîndu-i pe călători, Yusup se încruntă:

- Abia îmi găsii locul din nou, le zise el. Cu bucătari cu tot, după ce le-am spus ce s-a întîmplat cu vechea crîșmă. Se pare că doar focul va curăța acel loc... Și acum, iată-vă aici!

Zicînd aceste cuvinte, le bară intrarea în crîșmă.

- Dragule, spuse Zulfina mieros, lăsînd la o parte faptul că între timp iubitul de Zildir și-a spălat picioarele... și le-a clătit, oricum... noi îți promitem că nu mai facem nimic rău!

- Felimon nu-și bagă nasul în oale?

- Nu, spuseră cu toții în cor.

- Bardul nu cîntă?

- Nu, spuseră din nou șapte dintre călători, mai puțin cel în cauză.

- Nu vă legați de nimeni?

- Nuuu! spuse de data asta toată ceata-n păr.

- Mîncăm doar, completă Zildir.

- Mda... Bine, hai să vă las, de data asta. Dar, Zulfina, tu răspunzi de ei!

- Promit, dragule. Nici unul nu crîcnește! Haideți, după mine!

Intrară în urma lui Yusup și a vrăjitoarei. Dacă nu ar fi știut că sunt pe altă uliță, ar fi zis că se repetă scena de la „Potirul de Aur”. Chiar și masa de sub fereastră, din fundul încăperii, fu golită de Zulfina, cu aceeași tactică: prezentîndu-l pe vraci. Deosebirea este că goli cam jumătate din tavernă, întrebîndu-l pe acesta dacă nu profită de clipa de răgaz, pentru a-și spăla picioarele...

- Acum e mult mai bine, se bucură Eroul. Și putem mînca! Yusup!

Piticul apăru din nou lîngă masa lor.

- Ce zici, dragule, îl luă Zulfina repede, crezi că mai e ceva de mîncare în locul acesta? Poate vreun cocoș... Poate fi unul și mai puțin țanțoș.

- Și un strop de vin, o completă Ifichim.

- O fi... Mă duc să văd ce au...

- Uită-te, drăguță, uită-te! Că dacă nu, îl rog pe bucătar să dea o raită prin bucătărie... Așa! Deci, unde rămăsesem?

- Cînd? întrebă Yulgur.

- Ultima dată.

- Nu rămîneam, plecam chef mare.

- Aaa, nu! Privind călătoria noastră... Încotro o luăm?

Nimeni nu zise nimic.

- Hai, drăguților, ziceți ceva! Încotro o luăm de aici?

Primul care răspunse fu Zildir, care dădu neștiutor din umeri.

- Mulțumesc frumos, dragule. Altul?

Hitaiori îl imită pe vraci.

- Mulțumesc și ție, alteță. Buuun... Deci, ei doi nu știu nimic. Tu ce știi, Ifichim?

- Pe mine m-au trimis Craiul și Marele Mag să mă alătur Căutătorilor. Asta acum trei săptămîni... Așa că m-am alăturat lor. Unde merg ei, acolo merg și eu.

- Ei, cine?

- Căutătorii, nu ți-am spus?

- Tu nu ești Căutător?

- Oi fi, murmură pictorul, după ce gîndi problema pe toate fețele.

- Bun. Atunci, unde te duci?

Ifichim dădu și el din umeri. Aici pe Zulfina o apucară pandaliile:

- Asta o puteai spune de la bun început, nu după atîta vorbărie goală! Cum a făcut tîmpitul ăstălalt, îl bătu ea drăgăstos cu palma pe braț pe vraci. Așa, iubitule? îl întrebă pe Zildir, clipind drăgăstos din genele lungi. Vraciul nu știu dacă să se supere sau nu...

- Eu nu știu nimic, i-o luă Felimon înainte. Am stricat ceva în bucătărie, la Palat. De fapt, am ajuns în pivnițe...

- Te-au arestat gărzile?

- Oh, nu... Cînd m-am băgat sub masă... Întreabă-l pe Zildir!

- Aha., zise vrăjitoarea, fără să mai înțeleagă ceva. Iubitule, tu, dacă nu știi unde te duci, poate poți măcar să-mi spui de ce te duci...

- Păi... am tras cu urechea... Asta e! Am auzit pe unchiu' Zimnir povestind despre Erou. Și m-am gîdit că, dacă îl însoțesc

în căutarea lui, poate devin și eu un vraci adevărat... Adică, știi...

- Știiiiu, cum să nu știu!? Deci, tu vrei să fii vraci. Tu, Prințe, ce cauți?

Hitaiori se gîndi adînc cîteva minute, pe urmă spuse șovăitor:

- Lume nu spunem la Hitaiori prostănac!

- Aha... De obicei e destul să te duci undeva unde nu te știe nimeni...

- Aci știum prea mult...

- Mda... Deci, călătorind aiurea unde nu te știe nimeni, îți pierzi urma.

Hitaiori dădu frenetic din cap, cu un zîmbet pînă la urechi.

- Nu-i rău, nu-i rău deloc. Poate că nici nu ești chiar așa de prostănac... Tu, Felimoane?

- Eu nu vreau nimic. Am ajuns din greșeală cu ei. Eu nu sunt făcut pentru călătorii. Nu am ieșit niciodată din Cetate și să mă ia Naiba dacă o să ies vreodată de bunăvoie... Adică, sigur, mi-ar plăcea să scap de blestemul fetiței, să devin și eu brutar ca toți brutarii, dar nu știu dacă alături de voi o să se întîmple asta... Mai bine mă întorc la viața mea obișnuită, poate apare totuși fetița...

- Tu nu vezi că noi toți suntem porniți la drum de către Jolifana? Unde o poți întîlni, dacă nu alături de noi?

- Dacă vin, mai mult o să vă încurc. Unde pui că-mi pot lăsa și viața pe undeva...

- Parcă nu-ți era viața chiar atît de dragă, bucătare, zise Zildir, încruntat. Am stabilit că poate tu ești Ursitul, ai uitat?

- Atunci eram numai noi... Acum au apărut Ucenicul... pictorul, adică. Și bardul... Ei sunt mai potriviți decît mine...

- Dar asta nu te exclude, zise Eroul. Oricum, este decizia ta. Dacă nu vii, nu vii! Așa este regula jocului...

- Dacă Felimon nu vine, o să trebuiască să găsim un alt Brutar. Cărțile mele spun că avem nevoie de unul!

Toți ochii se întoarseră spre grăsun. Acesta se foi, încurcat.

- Eu nu sunt brutar. Sunt bucătar! Scrie undeva ceva despre un bucătar?

- Nu scrie, dragule. Dacă nu scrie, nu scrie! De fapt, scrie Pitar...

- Ați văzut?! sări Felimon fericit. Nu spune nimic de un

bucătar. Și eu sunt BUCĂTAR. N-am copt o PITĂ în viața mea!

- Tu, bucătar? zise disprețuitor Zildir. Nu te-aș lăsa nici să-mi fierbi un ou!

- Mda... Sunt încă ucenic...

- Ucenic după treizeci de ani?

- Ce, Beldivan nu a fost ucenic tot vreo treizeci de ani pînă a ajuns temnicer? Uneori îți ia o viață întreagă să înveți bine o meserie...

- Dacă tu prin „bine" înțelegi a freca oalele de tuci, fără a le sparge...

- Oricum, tu ești cel mai în măsură dintre noi să fie numit brutar, zise Ifichim, tăind glasul sarcastic al vraciului.

- Soarta ne va lămuri, zise Eroul.

- Tu, Eroule? insistă Zulfina. Tu de ce participi la Căutare?

- Se pare că nu am încotro... Altfel nu voi ajunge niciodată înapoi, acasă.

- E chiar atît de bine acolo? Uite, Piticul și-a găsit pe aici rostul. Ai putea și tu să-ți găsești o nouă casă...

- Mda... E greu de zis. Știți, în lumea mea eu îmi părăsisem țara și neamul. Unul din motive era și acela că eram încredințat că patria este acolo unde îți este ție bine... S-a dovedit că nu este chiar așa – cel puțin pentru mine, nu a fost așa. Cît timp la tine în țară mai este ceva la care ții ca la lumina ochilor, nu e bine să pleci. Acel ceva te va hăitui toată viața pentru că l-ai părăsit! Nu aș părăsi lumea mea de bunăvoie, este acolo ceva la care țin mai mult decît la lumina ochilor!

- Deci, tu cauți să te întorci acasă... Tu, Boiane, cauți să îți găsești vocea de bard...

- Dar tu? o întrebă pictorul. Tu ce cauți?

- Caut să mă conving că am ales bine cînd l-am ales pe neghiobul ăsta de vraci drept soț, zise ea în glumă, dar toți își dădură seama că nu acesta era adevăratul motiv. Totuși, nimeni nu insistă...

Între timp, la masa alăturată se așezase un bărbat înalt și vînjos, cu plete și sprîncene negre ca pana corbului, cu ochii verzi ca iarba cîmpului, cu pielea feții rasă cu grijă, mai întunecată – poate arsă de vreme, poate pentru că așa era neamul din care făcea el parte. Mai avea și o mustață groasă, căzută deasupra buzelor strînse, avînd colțurile atîrnînd de-o palmă – o mustață cu adevărat măreață, care l-ar fi umplut pe marele Postelnic Vîrșeu de îngrijorare. Dacă străinul nu și-ar fi ros tot timpul mustața, în mod sigur Vîrșeu ar fi avut de ce să fie invidios... Străinul era îmbrăcat cu grijă, avînd straie cum poartă de obicei geambașii: cămașa albă de borangic, pantaloni largi, din mătase neagră, vîrîți în cizme scurte din piele neagră, dată cu dohot, o vestă tot din piele, gri, de miel, și un clop cu boruri largi, rotunde, acum dat pe spate și atîrnînd cu o curelușă de gîtul vînjos.

Ar fi fost bărbat frumos, dacă fața nu i-ar fi fost pocită de un semn ars cu fierul roșu, pe obraz. Ca și crestătura de la nas, era semn sigur că fusese prins furînd, că fusese băgat la ocne, atît în Crăia Albilor cît și în regatul vecin, al Kivanilor. Faptul că scăpase întreg din aceste încercări, dovedea o tărie deosebită.

Oricum, oamenii de la masa la care se așezase se traseră la o parte, ferindu-se de el plini de respect, neavînd curajul să-i spună ceva. Străinul făcu un semn către Yusup, aruncă un galben pe masă și îi spuse ceva cu o voce scăzută. Nu după multă vreme, o fată se apropie cu o oală de vin și un castron de mîncare. Străinul începu să mănînce în tăcere, flămînd, bînd din cînd în cînd, cu sete, direct din oala cu vin.

- Asta nu-i drept, se burzului Zildir. Noi așteptăm de atîta vreme, și nu am primit încă nici vinul!

Se pare că la aceași concluzie ajunsese și un alt client, un bărbat mai tînăr, îmbrăcat cu grijă în straie de oștean, care stătea la masa alăturată de cea a străinului.

- Băi, Piticule, cred că ai greșit masa, strigă el furios după Yusup. Eu aștept de mult, cu mult înainte ca străinul acesta să fi sosit.

- Străinul mi-a dat un galben, zîmbi Yusup. Cine îl știa mai bine pe Pitic, știa că acesta nu era cel mai potrivit moment să-l superi...

- Are dreptate, strigă Zildir cu voce tare, poate prea tare. Zulfina îl trase repede de mînecă, făcîndu-i semn să tacă. Ea îl știa de mult pe Yusup. Să fie sigură că vraciul nu va păți nimic, spuse tare către pitic:

- Nu-l lua în seamă, dragule, pe idiotul acesta al meu. Acum vorbește burta, nu capul. Îi trece, imediat ce înghite ceva...

- Galben am și eu, se răsti oșteanul, neluînd în seamă vorba

mieroasă a vrăjitoarei. Dacă vrei un ban, spune-mi! Nu mă lăsa să aștept degeaba.

- Sunt convins că stimatul domn nu așteaptă degeaba. Dacă mai are puțină răbdare, va învăța ceva bune maniere.

Străinul se încruntă, semn că nu era deloc prost.

- Mă amenințí, piticule? întrebă cu nepăsare, parcă. Eu zic să-ți vezi, totuși, de cele pentru care ești plătit.

- Sunt plătit să dau afară clienții care nu-mi plac. Cred că acum domnia ta nu-mi place chiar deloc!

Zicînd acestea, Piticu se apropie liniștit de masa străinului. Ceilalți consumatori de la masa acestuia se ridicară în grabă și făcură un cerc larg, semn sigur că nu-l cunoșteau pe străin – sau că-l știau mult prea bine pe Yusup.

- Yusup, cred că greșești de data asta, se auzi o nouă voce, și în cercul privitorilor se strecură un bufon. Nu îl puteai confunda, îmbrăcat cum era cu straie cu petece mari, colorate, cu boneta cu clopoței, cu pantalonii bufanți și jacheta scurtă și strîmtă. Fața îi era pictată cu o grimă groasă, albă, pe care buzele pictate cu roșu, ridicate la colțuri, păreau mai mari deît ar fi fost normal să fie. Nasul era roșu și avea forma unui bumb. Iartă-l, te rog!

- Găvan, zise Yusup, privind uimit către bufon. Străine, se pare că astăzi este ziua ta norocoasă. Îl știu prea bine pe bufon, ca să nu-i ascult rugămintea – dar numai o dată! Ai grijă cum pășești în continuare. Zicînd acestea, aruncă o privire neagră către Zildir și se îndepărtă spre bucătărie.

Străinul certăreț păru gata să strige după pitic, dar bufonul pornise spre masa lui. Deodată, se împiedică în vîrfurile răsucite, lungi, ale încălțărilor, rostogolindu-se peste cap, printre privitori. Numai o privire expertă i-ar fi putut discerne, sub căderea spectaculoasă, mobilitatea. Hitaiori și Ifichim aveau astfel de privire, așa că ei nu se alăturară rîsului celorlalți. Nici Felimon, de altfel, dar el din cu totul alte motive. Burtosul se ridică în grabă și se repezi să-l ajute pe bufon să se ridice de pe jos. În rîsul general, se împiedică și el și căzu pe burtă, fără a se rostogoli, chiar la picioarele acestuia. Bufonul se ridicase între timp și începuse să se scuture de praf. Norul de praf care îl înconjură, exgerat de mare și des față de cel care ar fi trebuit să rezulte din simpla rostogolire pe podeaua crîșmei – dacă lipsea ceva de pe aceasta, era chiar praful! – produse un nou hohot de rîs între privitori.

Străinul dădu din mînă a lehamite, renunțînd să mai strige după pitic – exact ceea ce urmărise bufonul, de altfel. O slujnică se apropie de masa lui, cu o oală de vin. Tînărul își umplu cana cu vinul din oală și, după o clipă de gîndire, mai umplu o cană pentru bufon, pe care îl invită la masă cu un gest scurt. Acesta însă stătea aplecat și se chinuia să-l ridice pe bucătar de jos. Cînd îl văzu în picioare, îl scutură și pe el dar, spre veselia privitorilor, nu se ridică pic de praf din surtucul grăsanului.

- Mulțumesc, străine, pentru inima ta bună, zise bufonul burtosului cu o voce subțirică, parcă neformată. Avea ochii migdalați, de un brun luminos, înconjurați cu grimă neagră, deasupra cărora sprîncenele se arcuiau ca o aripă de cocor. Sub fața albă, cu pistrui, era greu de ghicit vîrsta bufonului. Inima lui Felimon se încălzi sub privirile lui șăgalnice și, totuși, duioase.

Dar în clipa următoare, bufonul izbucni într-un rîs zglobiu, ca un tril de clopoței, și se repezi la masa tînărului. Luă cana cu vin și o dădu peste cap. Spre uimirea spectatorilor din ea nu curse nici o picătură de vin. Scutură bine cana și, deodată, un buchet de flori din mătase colorată căzu din cană. Cu un gest larg, Găvan oferi buchetul străinului.

- Găvane, stai jos. Nu îți place vinul?

- Cum nu?! răspunse acesta și scoase din mîneca largă a jachetei o cană de lut, din care bău, strîmbîndu-se.

- Parcă-i mai bun vinul de la Palat, căpitane. Tata Albin se respectă, nu bea zeamă de asta de lături...

- Cine-s ăștia? întrebă Eroul pe Yusup, care poposise la masa lor pentru o clipă, cu o oală pîntecoasă, plină cu vin rece, șapte căni de lut și un pahar din cositor, pe care îl întinse bucătarului.

- Pe Găvan îl știu ca pe un cal breaz, de vreo doi-trei ani, de cînd a apărut la Curte. Este bufonul Craiului, i-a luat după cîteva luni locul lui Chițimie, care îmbătrînise și nu mai făcea pe nimeni să rîdă. Venea des pe la noi, pe la „Potir”. Stă pe lîngă călători, trage cu urechea, mai învață de la ei lucruri hazlii... Mai ales pe lîngă negustorii moskuli...

- Și el? întrebă Zulfina, privind spre străinul cel tînăr. Acesta era zvelt și înalt, cu o mustăcioară subțire și fină, desenată

după moda Apusului, deasupra buzelor roșii și pline, strînse dîrz. Plete blonde, cu luciri metalice arămii, îi cădeau pînă deasupra umerilor largi și puternici. Ochii foarte negri contrastau interesant cu fața puțin bronzată și cu părul blond. Avea nasul puțin coroiat și bărbia cam moale.

- Pe el nu-l știu bine. L-am mai văzut de cîteva ori, dar vine rar prin crîșme. Ca și azi, doar cînd îi este foame. Cred că-l cheamă Boldur... Se pare că-i ofițer la Palat. Zic oamenii că ar veni de la altă Curte, deși după vorbă ai zice că-i băștinaș... Ia uite, dacă mă gîndesc bine, el ar trebui să se cunoască bine cu Găvan, niciodată nu l-am văzut în crîșmă fără ca bufonul să nu fi fost și el prin jur...

- Tu nu-i știi, iubitule? îl întrebă Zulfina pe vraci. Se pare că ceva anume îi atrăsese interesul față de străin.

- Cum să nu-l știu?! Pe bufon îl știu mai bine. Nu pierde nici un prilej să facă vreo glumă pe socoteala mea. De unchiu-meu Zimnir nu are curaj să se ia pentru că a dat de cîteva ori de-a dura cu el, așa că și-a găsit cal de bătaie în persoana mea. Drept este că altor curteni, ba chiar și Craiului, le-a făcut mult mai multe drăcovenii. Pe căpitanul Boldur îl știu de cînd a apărut. Stătea de gardă cînd pe holuri, cînd în Sala cea Mare, ba de cîteva ori chiar la picioarele tronului. A fost, la început, străjer de rînd, dar s-a dovedit bun cu sabia, bun organizator... Ceilalți străjeri au început să-i urmeze povețele și poruncile... Iar cînd căpitanul Bardan s-a-necat, a fost numit căpetenie a străjilor în locul acestuia.

- Nu știam că Bardan s-a înecat, zise Felimon.

- Ar fi trebuit să știi, zise vraciul, sarcastic. Tu ai curățat peștele de oase în ziua aceea...

- Frumos bărbat, dragule, ținu vrăjitoarea discuția pe făgașul dat chiar de ea. Păcat că nu-i genul meu, că mă pierdeai de iubită.

- Îmi ești iubită? se miră Zildir.

- Nu ți-ai dat încă seama? Aoleu, atunci ești cu adevărat idiot. Hm, se pare că bufonul a observat că îi bîrfim.

Într-adevăr, bufonul, simțind privirile celor de la masă ațintite asupra lui, se ridicase și se îndrepta spre ei. Scosese de undeva niște bile colorate pe care le arunca în sus, cu o mînă, transformîndu-le într-o roată multicoloră, spre bucuria

spectatorilor. Fără să smintească forma roții, bufonul se apropie de masa călătorilor noștri, unde roata se spulberă, împrăștiind bilele în toate direcțiile. Nu din cauza neatenției sau a neîndemînării bufonului, ci, ca de obicei, datorită săritorului nostru bucătar. De fapt, Felimon, în intenția lui de a invita ceremonios noul venit să ia loc la masă, se lovise precipitat de acesta. Amîndoi priviră în urma bilelor.

- Te rog să mă ierți, Găvane, intenția mea a fost...

- Alta, completă zîmbind bufonul. De mult nu am mai scăpat bilele din mînă... Nu-ți face probleme, o să mi le adune oamenii.

Chiar așa se întîmplă. În mai puțin timp cît îi luă lui Găvan să se așeze pe scaunul tras de pictor, pentru că cine știe cum, scaunul tras de bucătar rămăsese fără un picior, toate bilele împrăștiate poposiseră pe masă, iar de aici dispărură undeva, sub peticele bufonului.

- Ziceam să mă întrebați pe mine, dacă vreți să aflați mai multe, zîmbi Găvan sub grima lui. Cel puțin așa se putea deduce după ochii lui șăgalnici.

- Cum te cheamă, de fapt? întrebă pictorul. Găvan este numai o poreclă. De la ce vine Găvan?

- În mod sigur nu de la tărtăcuță, zise Zildir.

- Nici de la trup, este destul de armonios pus laolaltă, completă Eroul. Atît cît se vede.

- De la picioare, zise vrăjitoarea, sigură pe puterea ei de observație.

- De unde știi? întrebă bufonul, fără a o contrazice.

- E singurul loc unde ai hainele mai largi decît e necesar. M-am gîndit că, de fapt, te cam încurcă la giumbușlucuri.

- M-am obișnuit, confirmă, indirect, bufonul presupunerea vrăjitoarei. Dar, contează?

- Contează, cînd ești femeie, zise Ifichim liniștit.

- Exact asta voiam să spun și eu, dragule, zîmbi Zulfina către pictor.

- Femeie?! exclamă Felimon cu glas tare, după care icni, simțind cotul Eroului intrîndu-i în pîntece.

- Cum femeie? întrebă și Zildir, dar în șoaptă, avertizat de degetul dus la buze de Zulfina.

- Vă înșelați, desigur, spuse Găvan, coborînd însă vocea. Cum o să fiu femeie?!

- Pe încercate, drăguțo? îi zîmbi galeș Zulfina. Luînd tăcerea bufonului drept confirmare, continuă: Eu poate m-aș fi înșelat, dar am primit confirmarea de la pictor. Tu de unde ai știut? se întoarse ea spre Ifichim.

- Din toate. Forma feței, a trupului, a ochilor, a buzelor...

- Sunt vopsite, se împotrivi Zildir.

- Sunt vopsite, dar forma lor nu poate fi schimbată. Dacă te uiți la volume și nu la culori, nu te poți înșela. Sunt bărbați cu buze fine, cum ar fi căpitanul de colo, dar la Găvan buzele sunt mai delicate. Și vocea, și mișcările mlădii... Fiecare în parte ar putea trece neobservate, dar puse împreună...

- Ai văzut, dragule? îl înghionti Zulfina pe vraci. Dacă te-ai fi uitat la mine cercetător, ai fi putut spune și tu vorbe frumoase despre calitățile mele de femeie. Las'că-ți țin eu o prelegere de estetică, de n-oi uita-o niciodată!

Zildir nu păru prea încîntat de această perspectivă.

- Și chiar, nimeni nu și-a dat seama că ești femeie? șopti Felimon.

- Marele Mag. Nu mi-a zis cum, poate că ochii lui trec prin straie... După lobii urechilor ce ieșeau de sub perucă, ceilalți bănuiră că fața de sub grima de bufon se înroșise ca para focului.

- Unchiu nu a zis nimic, se miră Zimnir. Și știu că, de cîteva ori, te-a pedepsit pentru drăciile făcute.

- Doar de ochii lumii, recunoscu Găvan. De fapt, el m-a ajutat să devin bufonul Craiului, m-a și scăpat din cîteva buclucuri.

- Dar de ce ai vrut să fii bufon? întrebă burtosul.

Bufonul nu mai apucă să răspundă. Prinsă în discuția cu noii ei cunoscuți, nu mai putu interveni în ajutorul căpitanului. Totul păruse să intre în normal, numai că Yusup greși din nou, intenționat sau nu. În loc să se grăbească să-i aducă cele comandate oșteanului, uitase de el – ca și de călătorii noștri, de altfel – și servi din nou pe mustăciosul însemnat la nas. Asta vărsă paharul răbdării! Căpitanul sări în picioare, luă cana proaspăt adusă de pe masa geambașului și o sparse în capul piticului.

Efectul fu imediat. Piticul scoase un urlet de furie și sări în pieptul căpitanului, rostogolindu-se împreună pe jos, printre mese. Săriră simultan în picioare, piticul atacîndu-l din nou - de data asta cu mai puțin succes. Tînărul evita atacul, cu mișcări

iuți și lovituri fulgerătoare, parate, de altfel, de Yusup. Pentru cîteva clipe, nici unul nu reuși să-l dovedească pe celălalt – pînă cînd un consumator se gîndi să-i dea o mînă de ajutor piticului. Nu reuși să-și ducă intenția pînă la capăt, pentru că o bilă colorată îl lovi cu putere în frunte, făcîndu-l să cadă ca fulgerat. Asta fu destul ca să transforme crîșma într-un cîmp de luptă.

Oamenii se împărțiră imediat în două tabere, încercînd să-i ajute pe protagoniștii încăierării. Nereușind să se apropie de ei, săriră unul de gîtul celuilalt. Pînă la urmă, Yusup și tînărul căpitan se treziră despărțiți, trebuind să facă față fiecare altor agresori.

Călătorii noștri fură la adăpost de încăierarea generală, cel puțin la început. Hitaiori se pusese între masă și mulțimea dezlănțuită, oprind – ajutat și de bilele colorate, aruncate cu mare precizie de bufon – orice atac îndreptat asupra lor. În mod neașteptat, străinul cel întunecat i se alătură prințului, luînd poziție în dreapta lui, în timp ce Ifichim își găsea locul în stînga. Amîndoi, fără a arăta priceperea în luptă a gipanghezului, dovedeau cu prisosință că mai trecuseră prin astfel de încăierări. În timp ce pictorul lupta cu mîinile goale, geambașul scosese de undeva un bici, cu care dobora pe oricine îndrăznea să se apropie de el prea mult.

Zulfina îi adună pe ceilalți în jurul ei, ca o cloșcă ce-și adună puii sub amenințarea eretelui. Atît ciolănosul vraci, cît și burtosul bucătar, sfiosul bard, nepriceputul Erou, sau pașnicul troglodit, mai mult i-ar fi încurcat pe apărători.

- Iubitule, să nu te prind că faci vreo vrajă, că te rup! Ce păcat că te-ai descălțat la celălalt han, unde nu era cazul... Eu zic să plecăm, e clar că mîncarea noastră nu va mai sosi.

- Pe unde să plecăm? Dacă încercăm s-o tăiem prin sală, nu-i mai putem ține la distanță...

- Pe geam, dragule, pe geam. Se pare că întovărășirea mea cu voi m-a obișnuit cu această cale – nefolosită nicicînd de mine pînă acum!

Din maldărul de trupuri se ivi pentru o clipă piticul, în ciuda micimii lui. Se scutură de trupuri, ca un dulău de apă, și privi în jur, după care se retrase în cercul făcut de Hitaiori.

- Bun luptător băiatul ăsta al tău, o felicită el pe Zulfina

privind la gipanghez. Nu părea să fie atins de păruiala, la care participase. Găvane, îmi cer iertare, dar el m-a atacat primul, zise către bufon, care stătea privind atentă spre bătăuși, cu o bilă de lemn în mînă.

- Unde e el acuma? îl întrebă bufonul pe pitic.

- Undeva pe acolo...

- Asta o puteam bănui și singur!

- Dragule, zise vrăjitoarea către pitic, cred că hrana noastră nu mai ajunge pînă la noi. Nici pe bucătar nu-l pot trimite la bucătărie...

- Mda, mormăi Yusup. Eu aș zice să plecați, asta va mai dura o vreme... De aceea, nu cred că mai poate fi vorba de mîncare. Nici șandramaua nu știu dacă va mai rămîne în picioare... Am început să mă plictisesc de aceste întîmplări. Unde ziceați că mergeți?

- Haideți la Deliman, negustorul. Își mărită fata, ne-o primi și pe noi la masa de nuntă.

Zulfina socoti propunerea lui Felimon pe toate părțile.

- Bre, Felimoane, una este să strici petrecerea într-o crîșmă, alta este să strici o nuntă, zise Yusup. Oricum, bine că știu încotro o luați, pe mine nu mă prindeți în partea aceea a cetății!

- La nuntă pot să cînt, șopti visător bardul.

- Nuntă eram, nu vream boceam! zise Yulgur, primele vorbe spuse de el de cînd intrară în crîșmă.

Dar Zildir se hotărîse. Ridică geamul din spatele lor, privi pentru cîteva clipe afară, după care păși peste pervazul ferestrei. Pînă să apuce ceilalți să spună ceva, dispăru din cadrul ferestrei, într-un zgomot infernal.

- Stai, drăguță, nu ne lăsa aici! urlă vrăjitoarea, în urma lui. Nu e om rău, se destăinui ea celorlalți, încercînd să-l apere pe vraci, dar cînd îi este foame, nu mai judecă... Ia, după el, toată lumea!

Bardul și Yulgur nu avură nici o problemă să treacă pervazul, dar Eroul trebui să fie ajutat, iar pe Felimon trebuiră să-l dea de-a dura, Zulfina și piticul.

- Haideți și voi! strigă vrăjitoarea la ceilalți. Drept răspuns, cîteva sticle îi trecură pe lîngă urechi, spărgîndu-se în întunericul uliței. Găvan mai privi o dată în mulțimea de trupuri, aruncă și bila din mînă, după care, din două salturi, fu afară. Străinul se desprinse brusc din fața celor doi, care îl atacau, după ce îi orbi cu cîteva plesnete de bici, și sări și el prin fereastră. Următorul fu pictorul, sarcinile lui fiind preluate de prinț și de pitic, care păreau să se descurce de minune. Ajuns lîngă fereastră, Ifichim o luă în brațe pe vrăjitoare și o trecu afară, în brațele lui Yulgur, se pare. După care sări și el în uliță.

- Vai, dragule, se izmeni aceasta, ești un adevărat cavaler!

Acum, cei doi dinăuntru se retraseră spre fereastră, urmăriți de clienții furioși.

- Sări tu, prințe! urlă Yusup. Nu-ți face probleme pentru mine, eu sunt învățat cu așa ceva. Sper să nu ne mai vedem, pentru o vreme...

Și în timp ce Hitaiori sărea și el fereastra, piticul se repezea ca un mistreț în mijlocul păruielii. Nimeni nu se mai gîndi să-i urmărească pe fugari.

16

(în care nunta se amînă pînă la găsirea miresei)

Se priviră în tăcere; Zildir stătea nemișcat, căutînd cu teamă în jur. Felimon sufla greu, în efortul făcut să treacă prin fereastră. Hitaiori se așezase în fața ferestrei, gata să oprească pe oricine(era) dornic să vină pe acolo cu gînduri dușmanoase. Yulgur își trăsese gluga pe față – acum părea a fi un călugăr căzut în meditație. Lîngă el, bardul fluiera o melodie fără cap și fără coadă, greu de înțeles, mai ales că nici el însuși nu pricepea mare lucru din ceea ce fluiera. Zulfina își netezea poalele fustei și baticul colorat, privind cu interes către cei doi străini – Găvan și necunoscutul ciuntit la nas. Ifichim rîdea liniștit.

- De ce rîdeam? întrebă Yulgur.

- De mult nu am mai văzut așa bătaie. Și piticul... Asta o spuse cu veselie, dar și cu admirație, ba chiar cu o undă de duioșie.

- Mă mir că Yusup nu ni s-a înlăturat, zise Zulfina. Cărțile așa spun... Dar tu, iubitule, ce ai înțepenit așa, ca un par? Lasă, nu-ți fie teamă, ești cu mine!

- A spart cineva niște sticle... mărturisi acesta motivul nefericirii lui. Ochii tuturor se îndreptară fără voie către tălpile

mari, cu pielea albă, ca murată, ale vraciului. Necunoscutul pufni în rîs.

- Nu rîde! se stropși Găvan. Poate doar dacă te oferi să-l iei în spate... Din cauza ta s-au luat oamenii aceia la bătaie. Mi-am pierdut și bilele...

- Cine ești, străine? întrebă Eroul, care stătea rezemat de peretele clădirii vecine.

- Kelemen, arătă străinul cu degetul gros spre propriul piept. Stătea drept și mîndru, cu mîinile încrucișate pe pieptul vînjos. Avea o înfățișare semeață, care te făcea să uiți de chipul ciuntit. Avea o frumusețe aparte, după aprecierea vrăjitoarei.

- De unde te știe Yusup? întrebă Ifichim.

- De ici, de colo... Mai ales din crîșmă, zise vag Kelemen. I-am dat odată un cal...

- Nu era drept să te servească peste rînd, își arătă Zildir ciuda. Stomacul îi ghiorăia amarnic.

- A, asta... dădu Kelemen din mînă, nepăsător. De multe ori a trebuit să dispar fără a mai mînca, deși plătisem. Nu am cerut niciodată acei bani înapoi de la Yusup...

- Nu ai conștiința prea curată, dacă trebuia să dispari pe neașteptate, comentă Zildir, dușmănos în continuare.

- Nu fac nici un rău nimănui. Sunt negoțător de cai.

- Tu ești Geambașul? întrebă Zulfina, uimită.

- Da, sunt geambaș. Nu știam că mi-a mers chiar într-atît vestea, zîmbi el trist. E negustorie grea, de multe ori pierd cai tîlharilor de tot felul. Aici scrîșni din măsele, furios dintr-o dată.

- Ai luat și tu caii altora, neplătiți, zise Găvan.

- Am mai luat. De la cei care aveau cai destui. De la cei care chinuiau un animal nobil, fără să știe ce stăpînesc. Dar pe primul, atunci cînd mi-au tăiat nasul, nu-l furasem! Eu îl crescusem de mînz, cu mîna mea, mă durea inima să-l vînd. Dar boierul m-a acuzat că i l-am furat și-a adus și mărturie mincinoasă, prin oamenii lui. Mi-am pierdut și calul, și banii, și nasul. Și iubita! De atunci am furat și cai... încheie el, lugubru.

Toți se priviră, cu nouă înțelegere. Povestea geambașului le suna adevărată. „Un alt om, alte probleme”, gîndi Eroul. „Și ăsta o să mi se alăture...”

- Drăguță, se izmeni doftoroaia, cred că vom fi tovarăși de drum, de azi înainte...

- Ce te face să crezi? întrebă Kelemen, încruntat.

- Premoniție, să zicem. Ce nu-ți place la noi? Uite, iubitul și-a spălat și picioarele!

Vraciul trase furios aer în piept, de-l apucă tusea.

- Am vîndut caii, mîine plec pe drumul meu. Nu știu unde...

- Cum ziceam, se bucură Zulfina. Și tu? se întoarse spre bufon.

- Eu? Eu, ce? Eu nu plec niciunde, sunt bufonul Craiului.

- Aha, socoti Zulfina, pe degete. Dar dacă vine și căpitanul?

- Boldur? întrebă Găvan, uimită.

- Deci, așa îl cheamă? zise vrăjitoarea. Ar trebui să i se spună Albinaș, cred... sau cam așa ceva... Deci, dacă vine el și pisicu'?

- Care pisic?

- De unde să știu eu? Așa mi-a ieșit în cărți, că Nebunul și Căpitanul vor avea un rol de jucat împreună, după ce pisicu-și va fi făcut datoria...

- Nu știu despre ce vorbești. Mai bine mă duc să chem garda, poate îl scot pe Boldur întreg... Rămîneți cu bine!

Cu asta, Găvan disparu repede printre umbrele uliței, fără nici un zgomot. Toți se uitară în urma lui.

- Ești sigură că-i femeie? o întrebă Zildir pe vrăjitoare.

- Sigură. Întrebă-l și pe pictor.

Ifichim confirmă, dînd din cap tăcut, dar hotărît.

- Chiar? fluieră surprins Kelemen. Mare minune... Atunci, cred că-l iubește pe căpitan...

Ceilalți nu-l contraziseră. De fapt, nimeni nu avea nici o părere.

- Ce facem, mergem? luă bucătarul inițiativa.

- Unde? întrebă geambașul.

- La Deliman. Își mărită fata, are nuntă în noaptea asta.

- Deliman? se miră geambașul. Îl cunoașteți pe staroste?

- Îl cunosc, zise Felimon. Mă cunoaște și el...

- Ca pe-un cal breaz! completă Zildir. Bucătarul nu-l contrazise.

- La nuntă ne-o primi, totuși. O fi ceva de mîncare și pentru noi. Ba chiar și-o cană de vin!

- Să mergem, atunci! nu mai stătu Zulfina pe gînduri, luînd-o spre dreapta. Să-l ia cineva în spate pe Zildir, pînă mai încolo, zise ea trecînd pe lîngă vraci. Să știi, drăguță, nu bucătarul a spart sticlele... de data asta.

- De mirare, mormăi vraciul.

Felimon nu zise nimic, ci trecu umil pe lîngă vraci. Pe Zildir îl luară în spate Yulgur și Ifichim, cei mai înalți dintre ei. Cu toate acestea, picioarele vraciului se tîrau pe pămînt, în urma lor... Geambașul privi în urma călătorilor ce se îndepărtau, după care se hotărî deodată și porni după ei. Ajungîndu-i din urmă, săltă din mers picioarele vraciului, ducîndu-l acum tustrei, ca pe-o bîrnă.

- Vraciule, cred că ai călcat în ceva, mormăi geambașul, strîmbînd din nas. Ceilalți își ținură gura.

Se opriră în fața unei case mari, pătrate, cu două etaje, înconjurată de un zid înalt care avea, în partea de sus, creneluri și o coamă pieziță, cu cioburi tăioase de sticlă. Precis stăpînul casei avea motive să țină străinii în afara curții! În mijlocul zidului era un turn cu poartă, cu deschizături prin care se putea trage cu arcul. Poarta masivă, din bîrne de stejar legate în fier, era închisă.

- Ce facem? întrebă Eroul.

- Stai să bat, găsi Felimon soluția.

- Dacă nu, ne dăm la o parte și-l lăsăm pe iubitu' să o deschidă. Cu o vrajă! Gîndește-te să faci să crească pe ea flori, flutură ea din gene spre vraci. Roze. Mă înnebunesc după roze... Dar dărîmă numai poarta, lasă casa întreagă, că a început și mie să-mi fie foame...

Zildir se prefăcu a nu auzi. Felimon bătu cu o piatră în poartă. Spre marea lor uimire, aceasta se deschise, într-adevăr. Apăru un bătrînel chel, cocîrjat, slăbănog, cu picioarele crăcănate și îndoite la genunchi.

- Cine bate?... Aaaa, tu ești, Felimoane? întrebă el cu glas pițigăiat și tremurător, privindu-l cu ochi lăcrămoși. Cine-i cu tine aici, la această oră?

- Am venit să-l văd pe jupînul.

- Aha. Bine, bine, intrați!

Intrară, uimiți. Cel mai tare se mira bucătarul. Mai intrase el în palatul negustorului, dar întotdeauna cu mare greutate. Jarves nu-i fusese niciodată prieten bun.

Drumul trecea pe sub turn și continua pînă în față treptelor

din piatră cenușie, care urcau spre ușa de intrare în clădirea principală. „Bogat negustorul”, gîndi Eroul. Era convins că mulți curteni ai Palatului nu se puteau lăuda cu o asemenea proprietate. Fațada casei, impunătoare, era frumos împodobită, după modelul romulilor. Frumoase frize împodobeau pereții exteriori, între coloanele aparente, care mărgineau ferestrele. Fațada se termina în trepte, spre acoperișul cu columbare, țuguiat.

- Nu știam că aici stă Deliman, se minună Ifichim. Cînd am pictat pereții, era casa lui Johanus, negustorul liscan...

- Da, a lui a fost. Deliman a acumpărat-o mai acum vreo zece ani.

Cu această informație primită de la servitorul cel bătrîior, călătorii se apropiară de intrarea principala. Lumina de la făcliile înfipte în suporturi de-a lungul zidurilor, luminau clădirea în toată sprendoarea ei. Toți se opriră, privind cu gura căscată la fresce.

- Adică, tu le-ai pictat? întrebă Zulfina cu glasul plin de admirație. Parcă nu mai era nici așa de pițigăiat.

Yulgur se plecă ceremonios în fața pictorului.

- Puteam murit acum, zise el cu glas sugrumat. Mare Zeu arătam la Yulgur rai!

Ifichim se foi, stînjenit:

- O lucrare din tinerețe... Rămăsesem fără bani, fără comenzi... Meșterul Simion murise, lăsîndu-mă singur... Dar, tu parcă ziceai că nu vezi colorat...

- Nu vedeam. Aici frumoz, esenț la frumoz! Viață eram la perete!

- Deci tu ești Pictorul. Nu mai încape discuție, zise vrăjitoarea din nou, cu glasul ei scărțîitor, rupînd vraja. Nu știu de ce ți se zice în proorocire și Ucenicul, nu cred că există un pictor mai desăvîrșit decît tine!

- Poate pentru că mă simt neîmplinit. Mai am multe de învățat...

Eroul zise gînditor:

- Am auzit o poveste despre un pictor din vechime, se numea Apelles. Cică picta așa de desăvîrșit încît odată, cînd a pictat pe un perete niște struguri, au început să găsească la poala zidului păsărele moarte. Își zdrobeau pieptul, încercînd

să intre în pictură, să ciugulească din boabe... Cică de atunci, pictorul avea întotdeauna grijă să greșească ceva, să nu mai facă pictura perfectă... Dar poate este numai o poveste...

- Interesant, murmură Ifichim gînditor. Să pictezi ceva atît de perfect, încît pictura să prindă viață...

- Unchiul Zimnir îmi spunea despre un mare sculptor, nu-i mai știu numele, care a sculptat o fecioară atît de frumoasă, încît Marele Zeu i-a dat viață...

- Ai înțeles tu greșit, iubitule, îl contrazise Zulfina. E vorba despre puterea dragostei. Sculptorul se îndrăgostise de propria lui statuie. Sculptase femeia visurilor lui. Și atunci Marele Zeu i-a făcut visul realitate.

- Visul realitate, șopti din nou Ifichim, gînditor.

- Mergem? întrebă bătrînul servitor cu glasul lui tremurat, rupînd vraja. Călătorii porniră din nou în urma acestuia, urcînd treptele spre ușa frumos sculptată, de la intrarea în casă.

- Parcă nu-i nici o nuntă, constată Zildir.

Bucătarul ridică din umeri, nedumerit și el.

- Nu se aude muzică, zise și bardul.

- E vreo nuntă, tataie? strigă Zulfina în urma servitorului. Acesta nu răspunse, se mulțumi să deschidă ușa, făcîndu-le semn să intre. El porni cu pași tremurați înapoi, spre poartă.

Călătorii se opriră, șovăitori, în fața ușii deschise. Dinăuntru se revărsa o lumină aurie, de lumînări, dar nu se auzea nici un zgomot.

- Ei, intrăm? își făcu curaj Felimon.

- Intrăm, zise Eroul, luîndu-l pe bucătar de umăr și împingîndu-l ușurel înainte. Dar, împiedicîndu-se de capătul covorului, bucătarul porni ca din arc și se rostogoli pe holul spațios de dincolo de ușă. Dădu peste singura armură din hol, dărîmînd-o, în sunet îngrozitor de tăblărie. Din camera întunecoasă de dincolo de hol se auzi un glas gros:

- La naiba! Ăsta-i bucătaru’. Asta-mi mai lipsea acum!

Netinînd cont de intrarea spectaculoasă a burtosului, Zildir porni rapid pe covoraș, străbătu holul din cîțiva pași și intră în camera întunecoasă. Ceilalți îl urmară cu pași mai puțin grăbiți. Yulgur se opri să-l ridice pe bucătar, apoi porni mai departe ținîndu-l strîns de-o mînă. Se simțea mai sigur așa...

Camera în care intrară era uriașă. Undeva, departe, în capătul

opus, era un cămin în care ardeau cîțiva bușteni. Pe măsuțe erau puse cîteva lumînări, care parcă făceau întunericul să se îngroașe, cu umbrele care umpleau toate colțurile încăperii. Se opriră cu toții, neștiind încotro să o ia.

- Ei haideți, veniți, dacă tot ați intrat. Aveți grijă... Glasul gros părea să vină dinspre cămin.

Burta imensă a bucătarului se izbi de spatele vraciului, trimițîndu-l peste o masă aflată în întuneric. Cu un zgomot de metal și lemn zdrobit, Zildir se trezi pe covor. „Precis pe masă era o tavă”, gîndi el. „Și niște cupe...” Cînd încercă să se ridice, simți sub mînă o cupă care se deformă imediat. „Din argint, probabil...” Prea se deformase ușor.

- Am zis, aveți grijă! bubui glasul cel gros.

- E întuneric, se dezvinovăți burtosul. Stătea țeapăn, de frică să nu mai dărîme ceva.

- Dacă nu ne-ar plăcea casa, l-am ruga pe iubitul să facă lumină, spuse vrăjitoarea apropiindu-se de cămin.

- Iubitul?...

- Dragul de Zildir. E cu noi...

- Oh, nuuu! mugi glasul. O umbră uriașă apăru în fața flăcărilor din cămin. O umbră mai mult lată decît înaltă - parcă era umbra bucătarului.

Acum se opriră cu toții. Umbra scufundase întreaga încăpere în întunericul cel mai deplin.

- Draguță, nu vrei să stai jos? întrebă amabilă vrăjitoarea, ajunsă lîngă cămin. Umbra ei era mai înaltă cu un cap decît cea a stăpînului casei, dar numai acum ceilalți văzură că Zulfina era cu adevărat de o slăbiciune egalată, poate, doar de cea a lui Zildir. A, uite aici o sofa. Haide lîngă mine, încăpem amîndoi... cred...

Ceilalți putură ajunge lîngă sofa în cîteva minute, fără a mai dărîma ceva. Ifichim se uită în jur, după care se apucă, pragmatic, să aprindă lumînările aflate în trepieduri, în jurul lor. În curînd se putură vedea cu toții la față, ba chiar începură să vadă parte din încăpere

- Acum parcă-i mai bine, zise pictorul bucuros.

- Voi cine sunteți? bubui glasul grăsanului. Chiar mai gras decît bucătarul, constatară cu toții, uimiți. Pe cît era glasul bucătarului de blînd, pe atît era glasul negustorului de urîcios.

- Eu sunt...

- Pe tine te știu. Păgubosul de bucătar! Ceilalți! A, ăsta-i alt păgubos, Zildir... Voi?

- Pe mine mă știi, dragule, se sclifosi doftoroaia.

- Zulfina! A tunat și v-a adunat! Voi, vrăjitoarele, arătați toate la fel. Cum reușiți de vă recunoașteți între voi?

- După basma, dacă n-o schimbăm prea des... Vezi, eu de aceea l-am luat de iubit pe dragul de Zildir, el mă recunoaște dintr-o mie! Nu-i așa, iubitule?

- Nu cunosc o mie de vrăjitoare. De fapt, doar pe tine te cunosc... mormăi acesta.

- Exact cum ziceam! zise vrăjitoarea, triumfătoare. Ei, ăsta-i Eroul, începu ea să-și prezinte tovarășii de drum.

- Eroul cui? întrebă negustorul, morocănos.

- A... hm... nu știu. Lipsă de modestie din partea părinților, cred, zîmbi vrăjitoarea, arătîndu-și dinții albi și frumoși. În ciuda poveștilor, care prezintă vrăjitoarele știrbe și cu dinții galbeni, Zulfina avea o dantură perfectă. Sau lipsă de imaginație... Așa... ăsta-i bardul.

- Bard?

- Dacă vreți, vă pot cînta...

- Nu! săriră într-un glas toți tovarășii bardului.

- Altă dată, îl respinse și gazda. Acum nu am chef de cîntece...

- Ăsta-i Ifichim, ucenicul.

- Parcă am auzit de acest nume...

- El a...ha! încercă să-l lămurească bucătarul, oprindu-se cu un icnet. Pictorul avea coate ascuțite.

- Așaaa... Pe urmă, ăsta-i prințul Hitaiori din Gî-Pang.

- Aha. Prostălăul, completă negustorul, arătînd că e la zi cu situația politică.

- Călugărul este Yulgur...

- Yulgur? Ce nume-i ăsta?

- De departe eram, zise trogloditul, trăgîndu-și gluga și mai adînc pe ochi.

- Mda... Poate de la mînzoli, de ăia am auzit că au nume spurcate, ca de troglodiți.

- Și... Și... Vrăjitoarea se opri încurcată. Geambașul nu mai era cu ei.

- Și? Ce voiai să mai spui?

- Și... ăștia suntem, completă ea, zîmbind.
- Cum v-ați găsit cu toții? Ce căutați aici?
- Ne e foame, zise Zildir, ocolind prima parte a întrebării.
- Foame? izbucni negustorul în rîs. Și de aceea ați venit? Hanuri nu mai sunt?
- Am trecut pe la două... mărturisi pictorul.
- Ziceam să le iertăm pe celelalte, mîine tîrgoveții or avea nevoie de hanuri, completă Eroul, sarcastic.
- Asta nu înseamnă că vrem să-ți distrugem casa, încercă Zulfina să-i dea curaj negustorului. Acesta începu să clipească des din gene, speriat.
- Știam că ai nuntă... mărturisi bucătarul.
- Nuntă?! zbieră Deliman. Nuntă? Ce nuntă? Fără mireasă?
- Păi, fata...
- Fata?! E dusă! Blestem! își luă el capul în mîini.
- Cum dusă? încercă bucătarul să-l mîngîie. Nu se poate să fi murit, era așa de... sănătoasă...
- Cine a pomenit de moarte? se încruntă negustorul la burtosul din fața lui. Bucătarul se făcu mic, sub privirea cruntă. A fugit! se luă din nou Deliman cu mîinile de cap. Mi-a nesocotit porunca. M-a făcut de rîs în lumea negustorilor cinstiți. Cine va mai avea încredere în Deliman să ducă o afacere pînă la capăt, dacă nu-și poate ține propriul copil în frîu?
- Mda... nu găsi Felimon răspuns la întrebarea grăsanului negustor. El oricum nu avea de făcut nici o negustorie cu burtosul de pe canapea.
- Păcat eram porunceam copil măritam, se vîrî Yulgur unde nu-i fierbea oala.
- Tu, păgîne, să taci! se stropși Deliman, bucuros parcă să găsească țintă asupra căreia să-și reverse mînia. De-alde voi băgați prostii în mintea copiilor! O vedeam eu citind „Nesfîrșitele povești arame”, dar mi-am zis că nu au ce-i strica. Cînd colo, iată! I-au băgat tot felul de gărgăuni în cap. Cu prinți călare, covoare fermecate, insule minunate...
- El nu-i aram, încercă bucătarul să-și apere prietenul.
- Un răpciugos de călugăr umblător! Ha! își arătă Deliman disprețul.
- Nu vorbeam urît! se supără Hitaiori. Parcă pentru a-i arăta ce se putea întîmpla dacă-l mai jignea pe călugăr, reteză dintr-o mișcare de katana fitilul lung și negru al unei lumînări. Flacăra nici nu pîlpîi măcar. Negustorul își trase capul între umeri, imitîndu-l pe bucătar, de parcă următorul lucru de scurtat era propriu-i gît...

- Cînd a fugit, dragule? se arătă curioasă vrăjitoarea.
- Azi-dimineață. Ce știu eu cînd? Dacă știam, nu mai dispărea!
- Mda, are dreptate jupînul, îi dădu satisfacție Zildir, înspăimîntat la gîndul că cina se îndepărtează din nou de sub nasul lui.
- Cel puțin nu au mai venit nuntașii, încercă Eroul să găsească o latură fericită a întîmplării.
- S-o crezi tu! Au venit toți, chiar și neinvitați... și îi privi pe sub sprîncenele groase, acuzator. Nici nu le-a păsat că mireasa nu mai e. Mi-au mîncat mîncarea...
- Toată?! se îngrozi vraciul, ducîndu-și mîna la stomac. Un ghiorăit de mațe goale se auzi deosebit de distinct în încăpere... Chiar și ceilalți se posomorîră la această veste.
- Ei, nu toată. Dar, ziceam, ce lipsiți de inimă sunt locuitorii acestei urbe. Mi-au mîncat mîncarea, mi-au băut vinul, apoi m-au bătut pe umeri, dîndu-mi sfaturi de doi bani și și-au văzut de-ale lor. M-au lăsat singur, să-mi plîng de milă. Of, oof, Elina, de ce aduci tu rușine părului meu alb?!

Călătorii priviră cu îndoială spre capul complet chel al negustorului.

- Și, nu mîncăm? se arătă Zildir prozaic.
- Hai, drăguță, pune să ni se aducă ceva de mîncare. Chiar fără mireasă, se zice că am venit la nuntă...
- Trăiască tata socru! piui Felimon.
- Hm... Adevărul este că mi s-a făcut o foame de tigru, cu toată supărarea asta! Nu am mai mîncat nimic de vreo două ceasuri... Hai să mîncăm, dară. Slujitori!

În scurt timp, slujitorii, a căror sarcină în gospodăria negustorului nu părea a fi alta decît de a-și hrăni stăpînul, apărură cu tăvile încărcate, fără a mai aștepta altă poruncă. Între negustor și bucătar, ceilalți abia avură timp să se sature. Chiar și Zildir, părea că prinsese inimă.

- Acum, ce facem? întrebă Eroul, ca de obicei.
- Așa, plecați și voi acuma, mormăi Deliman trist. Ca toți

ceilalți. Ați mîncat, ați băut, ce vă pasă că bietul Deliman a rămas fără fată?

- Ajutam Deliman! se hotărî deodată Yulgur.

- Căutăm la fată, îl susținu și prințul.

Ceilalți se priviră uimiți.

- Eu știu?! dădu Eroul din umeri. Toate drumurile duc acolo, sau poate nici unul. Nu știu direcția, oricum. Poate Căutarea este prin locurile prin care o vom căuta pe fată.

Asta aducea a încuviințare, așa că vrăjitoarea se grăbi să preia comanda:

- Bine, o să-ți căutăm copila. Da' spune-ne una-alta despre ea.

- Păi, ce să spun? E fata mea!

- Aha... Îți seamănă?

- Da!

- Atunci, nu o fi fugit prea repede. Sau prea departe, mîrîi Zildir privind la burdihanul negustorului.

- Oh, nuuu... Ea e subțirică, cam ca... tine, se adresă vrăjitoarei. Nu așa slabă, nici așa înaltă... Seamănă de fapt cu biata Calomfira, nevasta, cînd era tînără și frumoasă...

- Atunci de ce zici că seamănă cu tine? îl întrebă Felimon. De fapt, eu o știu, am văzut-o de cîteva ori. Prințesa...

- Da, așa i se zice. Prințesa!

- Năzuroasă și îngîmfată, cu visuri romanțioase, completă Felimon.

- Ei, ia vezi! se supără Deliman.

- Răzgîiată. I s-au făcut întotdeauna voile fără sminteală, continuă bucătarul. Chiar, mă mir că a plecat... Sau, ai îndrăznit să-i poruncești să se mărite?

- Nu i-am poruncit... recunoscu plîngăreț negustorul. I s-a năzărit să se mărite cu Beldivoi, fugarul de la curtea sîrmilor. După unii, el ar fi ceva os domnesc – copil din flori al fostului jupan, pînă să-l taie alimanii. Beldivoi s-a apucat de negustorie, umblă mai ales prin Apusuri. I-am promis zece mii, se luă negustorul de gîtlej, Zece mii! Că îi intrase în cap Elinei că-l vrea de bărbat și urcat pe tronul jupănesc. Lui nici prin cap nu-i trecea, iar despre scaun, nici vorbă! Îi e teamă de alimani... ba cred că e vreo iscoadă pentru ei...

- Și atunci, de ce a fugit Prințesa?

- Eu știu?! Nu mai înțeleg nimic. Nici mirele nu a venit. În ciuda promisiunilor, în ciuda banilor... În ciuda amenințării că are de ales: ori banii și mireasa, ori falimentul! Praf îl fac! se hotărî Deliman. Va sta cu o căniță în mînă în fața Marelui Templu, sărăntocul naibii! Auzi, să-și bată joc de fată!

- Dar fata fugise...

- El nu avea de un' să știe! Dacă ieșea Elina în prag și el nu era? Nu se făcea ea de rîs în toată cetatea? Nu rîdeau de biata mea copilă toate chivuțele? Îl omor! O fi aflat mititica de rușinea ce era s-o pățească, de aia o fi fugit! După ce mi-o găsiți, plecați după el. Nu trebuie să mi-l aduceți, urechile lui sunt de-ajuns!

Văzînd supărarea negustorului, ceilalți încercară să-l mîngîie. Nu se știe ce rezultat ar fi avut această încercare, pentru că portarul cel bătrîior se apropie șontîcăind.

- Stăpîne, domnița nu a apărut încă, în schimb cineva ți-a furat calul!

- Ce?! urlă negustorul cel burtos, ridicîndu-se de pe sofa. Mînia trebuie să-i fi fost cu adevărat mare, dacă se ridicase în picioare. Cine?

- Nu-l știu, stăpîne. Pare să fi fost acel hoț de cai, uigurul ăla tăiat la nas...

- Cum a intrat în curte? De ce te-am pus eu la poartă?

- Cred că a intrat cu ei, îndrăzni bătrînul. Călătorii se foiră neliniștiți.

- Cu voi? De unde îl știți pe uigur? Poate de aceea ați venit, să mă jefuiți!

- Ho, ho, drăguță! Nu ți-am furat nimic, nu ți-a făcut nici o pagubă... Căruța de mîncare ai mîncat-o singur... pe jumate... Nu-l știm pe geambaș...

- Cum nu-l știți, cînd știți cine este? Cînd îl aduceți la mine?! Știți voi de cînd vrea el să mi-l fure pe Vifor? Cal ca Vifor nu există în toată împărăția! Îl țineam numai de sămînță, că-i prea bătrîn să alerge. Oh, Mare Zeu, și fata și calul! Îmi bag hangerul în gît!

- Lasă, lasă, îți căutăm fata! se grăbi Zulfina să-l liniștească. Dacă vedem și calul, îți spunem... Hai, hai! îi mînă ea pe ceilalți. Ifichim, ține bine de burtos, să nu mai dărîme ceva...

- Eu poate îi cînt ceva negustorului, să-l mai veselesc, zise

bardul.

- Tu să taci! porunci Zulfina. Treci în fața mea! Rămîi cu bine, Delimane, și mulțumim pentru ospeție. Cum aflăm ceva, cum îți dăm de veste...

Deliman se uită uimit în urma lor. Vrăjitoarea spusese ultimele cuvinte închizînd ușa în urma ei. Tot așa de repede, tovarășii noștri se treziră în uliță, în fața porții.

- Hm, ar trebui să tragem un pui de somn, înainte de toate, mormăi Zildir.

- Iubitule, tu ai puține dorințe, și simple. Mîncare. Dormit... Am uitat ceva?

- Unde căutam? întrebă Yulgur.

- Pe cine, dragule? întrebă uimită vrăjitoarea.

- Prințes, răspunse Hitaiori în locul troglodítului.

- Prințes? trecu Zulfina pe graiul lor pocit, încercînd să priceapă. Ce avem noi cu Prințes?

- Spuneam ajutam. Căutam, se supără Yulgur.

- A, da, desigur... Cînd n-om avea altceva mai bun de făcut, o să alergăm după fecioare răzgîiate și romanțioase. O fi fugit cu unul, astea nu fug singure, să se chinuie prin pustietăți... Apare ea... Mai bine căutăm un loc să dormim.

- Unde? întrebă Ifichim. De acum toate hanurile au auzit de noi. Ne vor aștepta cu cîini și ciomege... La mine nu prea-i loc, dar putem merge acolo...

- La Palat nu putem merge cu toții... Acum porțile sunt închise, de altfel, zise și Zildir.

- Și eu am cămăruța tot în Palat, completă bucătarul.

- Tu nu ai ce căuta pe acolo, te ucide Șeful!

- Hm, eu dorm de una singură la mine în cocioabă, zise și vrăjitoarea. E loc doar de-o pisică lîngă mine... De aceea nu am insistat niciodată ca iubitul să rămînă la mine peste noapte.

- Insistat? se holbă Zildir. Nici nu ai pomenit vreodată de așa ceva!

- Așteptam să pomenești tu, îi zîmbi ea dulce. Dar ce facem? Unde dormim?

- Haideți la mine, se hotărî Ifichim. Găsim noi loc, pînă la urmă. Poate mai are găzdoaia vreo cameră liberă...

Plecară spre gazda pictorului. Nu era departe, de partea cealaltă a pieței Palatului, dincolo de pod. Dar ușa era încuiată.

- Eh? întrebă Zildir pe pictor, văzîndu-l oprit în fața ușii, încurcat.

- Nu am cheie, mărturisi acesta. Ușa asta nu a fost niciodată încuiată. Am cheia de la camera mea, doar.

- Aha. Păi, să batem! Bătură la ușă. Nici un răspuns.

- Aș zice că nu-i nimeni acasă... își dădu bucătarul cu părerea. Pare pustiu...

- Mai era unul, care stătea în gazdă, pe partea cealaltă. Eu stăteam la etaj, găzdoaia acolo – arătă spre un geam. Să bat... Bătu în geam, nu răspunse nimeni.

- Hm... Ce facem? Stăm aici?

- Yulgur deschideam, zise troglodítul. Yulgur deschideam uș, orice uș... Chiar așa și făcu. Băgă un capăt de sîrmă în încuietoare și ușa se deschise în cîteva clipe.

- Bună meserie, se bucură Eroul. Ne poate prinde bine...

- Yulgur cinstit eram, nu foloseam meserie. Troglodit știam deschideam trapă...

- Da, știu, am văzut în catacombe, mormăi Zildir. Yulgur nu mai insistă, dar ușa deschisă era un răspuns.

- Să intrăm, se hotărî Ifichim. O luă înainte, pe scări. Ajuns în fața ușii de la camera sa, constată că nu are de ce folosi cheia pe care o scosese din buzunar. Ușa era larg deschisă.

- Asta ce-o mai fi? se miră el.

Camera arăta ca după bătălie. Toată mobila era spartă. Salteaua și învelitorile de pe pat erau sfîșiate și aruncate în mijlocul camerei, împreună cu toate hainele pictorului. Două pînze, la care lucrase în ultimele luni, erau sfîșiate, iar sașiurile zdrobite. Dulapul gol stătea într-o rînă, cu ușile smulse.

- Hm, mormăi Zildir. Nu cred ca găzdoaia să fi făcut asta...

- Ce ți-or fi furat? întrebă Eroul.

- Banii, zise pictorul. Tot ce am făcut prin străini. Culorile, zise el, trist. Unele extrem de rare, greu de găsit pe aici. Și pensulele.

- Ce or fi căutat? Pentru că au căutat ceva, dacă ți-au sfîșiat totul.

- Nu știu. Tot ce am avut a fost la vedere, în cutia de colo, arătă spre o grămadă de lemne. Chiar și punga cu bani.

- Mda, zise Zulfina. Să mergem la găzdoaie, să vedem, ea ce știe? Dar gazda nu era. Ușa era închisă, dar totul în cameră

era vraiște, tot atît de zdrobit ca și în camera pictorului. Și ușa vecinului era închisă, dar cînd o deschiseră, primul lucru de care dădură fu chiar vecinul. Zăcea pe podeaua plină cu sfărîmături și lucruri sfîșiate, cu o rană rînjind în gîtlejul însîngerat.

- Eu zic să plecăm! zise Eroul. Nimeni nu-l contrazise. Se îndepărtară rapid de casă, luînd-o din nou spre Piața Palatului. Abia cînd trecură podul încetiniră pasul.

- Cine or fi fost tîlharii? își exprimă bucătarul îngrijorarea.

- N-aș crede să fi fost tîlhari, îl contrazise pictorul. Deși mi-au furat lucruri de preț și punga cu bani. Dar nu toți știu valoarea culorilor, unele le găsești cu doi bani pe oriunde. Le-au furat pe toate... Și pensulele. Alea chiar nu prea au valoare, doar alți pictori să le cumpere, dar ei și le fac singuri. Apoi, parcă chiar au căutat ceva...

- Dacă n-au găsit la tine, au căutat în toată casa.

- Se pare că nu au avut nimic cu gazda, chiar dacă l-au ucis pe vecin.

- Gazda poate o fi știut ceva, a fugit...

- Mort mut eram, zise troglodítul.

- Asta așa-i. Vecinul o fi fost victimă, dar poate complice. Nu văd, totuși, de ce au căutat și la el... Mai curînd găzdoaia mi se pare să fi fost complice.

- Dacă nu cumva învață să înoate pe fundul gîrlii, glumi Zildir, atrăgîndu-și privirile încruntate ale celorlalți.

- Eu zic să ieșim din cetate, se hotărî vrăjitoarea. Aici nu avem unde dormi, nu avem bani, nu mai avem nimic de aflat... Poate în zori vor porni în căutarea ucigașilor, primul bănuit va fi Ifichim. Ce zici, Eroule?

- Mda. În joc cam așa ar trebui să se întîmple. După Palat, catacombele, după aceea Cetatea, apoi afară... Dar, de obicei, se iese din cetate cu bani, oarece arme, niște informații... Noi nu avem nimic din acestea!

- Poate că tot ce aveam de aflat aici, asta era: pictorul are ceva deosebit de prețios! comentă Zulfina. Atît de prețios, încît Dușmanul a trebuit să facă o mișcare. Cel puțin așa cred eu. Uciderea a fost făcută de slujitorii Dușmanului.

- Și dacă dușmanii au găsit ce căutau? întrebă bucătarul.

Dădură cu toți din umeri. Cum poți răspunde la o asemenea întrebare, cînd nu știi ce anume avea pictorul prețios – nici

măcar acesta habar nu avea – și ce anume căutau dușmanii? Cu vrăjitoarea în frunte, porniră spre Poarta de Răsărit a Cetății. Vraciul pășea în urma tuturor, mîrîind. Dacă cineva l-ar fi ascultat cu atenție, l-ar fi auzit mormăind: „Și eu nu am nici măcar cizme!”

Dar nimeni nu-l asculta cu atenție, fiecare pășind scufundat în propriile-i gînduri...

17

(în care mai stăm o leacă, dacă nu putem pleca)

Pe călătorii noștri îi lovise oboseala. Se vedea după felul în care mergeau, cu pași grei și poticniți, cu umerii căzuți. Masa servită la negustor le pusese puțină energie în trup, dar îi și moleșise, trăgîndu-i spre somn. Numai Zulfina își mai păstra frăgezimea, dar poate că ea picotise toată ziua în liniștea dughenei, pînă la apariția călătorilor. Chiar și Ifichim căsca de-i trosneau fălcile. Bardul părea și el nedormit, poticnindu-se deseori - dar el o făcea mai mult din neatenție. Încerca să-și amintească un cîntec, care refuza să-i viziteze mintea încețoșată. Vraciul înjura mai tot timpul, pe sub mustață; oboseala îl făcea să lovească întruna cu degetele în pietrele de pe uliță. Dacă la început, în astfel de situații, începea să sară într-un picior, înjurînd ca un tîlhar, acum părea să nu mai bage în seamă micile neajunsuri…

- Ce spunem la poartă? întrebă bucătarul, care mergea tîrîndu-și picioarele. El nu ieșise niciodată din cetate, dar știa că în timpul nopții porțile erau închise.

- Are dreptate bucătarul, zise Ifichim, care era mult mai umblat prin lume. Nu cred să ne lase să ieșim fără vreo hîrtie,

ceva.

- Om vedea acolo, le dădu curaj vrăjitoarea. Îl avem cu noi pe iubitul, toată cetatea îi știe renumele, hihihi. Și nici un semn dinspre Palat nu vestește că Zildir ar fi fugit de pedeapsă. Știi la ce mă refer, iubitule, nu-i așa?

- Hrm, răspunse vraciul, morocănos.

- Aveam grij, sugeră trogloditul.

- Mda... Bine, Yulgur, să tragem cu ochiul mai întîi. Puțină grijă nu strică niciodată!

Se opriră la un colț de stradă, în întunericul nopții. Nu departe se vedea zidul cetății, pierzîndu-se în întuneric, și turnul masiv al porții, puternic luminat de făclii. În fața porții, grilajul de fier era coborît cu grijă. La ferestrele turnului se vedeau umbrele unor oșteni, iar sus, pe creneluri, se auzeau pașii oștenilor și zornăit de zale. Era timp de pace, dar nu o dată o cetate căzuse din neatenție...

În fața grilajului erau, de asemenea, doi străjeri cu halebarde în mînă. Căpetenia gărzii de noapte stătea într-o gheretă alături de zidul turnului. Nu se vedea, doar umbra roșiatică a unei pipe îi indica prezența.

- Ce ziceți? întrebă Eroul. Ne încercăm norocul?

- Să mai stăm puțin, își dădu cu părerea pictorul. Să vedem ce se mai întîmplă.

- Ce să se mai întîmple? mormăi Zildir somnoros. Se face în curînd ziuă și putem ieși liniștiți pe poartă...

- Atunci eu mă întorc la Palat, scînci bucătarul.

- Du-te, îl îndemnă Zulfina. Îi vei da răgaz bucătarului șef, ți-am zis că te caută de cîteva zile. I-o fi și lui somn. Și l-o fi durînd mîna stîngă, de cînd tot cară după el satîrul cel mare. Cu el vrea să-ți taie gîtul...

Bucătarul nu mai zise nimic, stînd zgribulit în dosul lor. Nu trebuiră să ia nici o decizie. Deodată se auzi tropot de copite și zornăit de harnașament. Fără a-i observa, un călăreț apăruse de pe o uliță, care se termina în unghi cu cea pe care erau călătorii noștri, drept înaintea Porții.

- E Geambașul! îl recunoscu Ifichim.

- Frumos la calu', zise trogloditul. Nu vedeam așa ceva!

- Să știi că-i frumos, încuviință Felimon. Altul ca el nu-i în toată-mpărăția!

- Stai, se auzi porunca unui străjer. Geambașul opri calul și sări sprinten din șa.

- Unde vrei să ieși? întrebă din nou străjerul.

- Am poruncă să duc calul ăsta la stavă, la Criveni, sub pădure.

- De ce acum? De ce nu dimineață?

- De unde să știu eu? Porunca comisului Șarpe.

- Ai înscris? întrebă un glas înăbușit, din gheretă.

- Am. Uite aici, scoase Kelemen un pergament din coburii de la șa.

Din gheretă ieși un oștean înalt și spătos. Călătorii își opriră suflarea, uimiți: căpetenia era Cîrnul, cel cu care se încăieraseră nu demult, la lăsarea serii.

Cîrnul se apropie de geambaș și luă pergamentul.

- Îhîm... Mda. Totul pare a fi în regulă... Are și sigiliu, este semnat de Șarpe... Bine, o să te lăsăm să ieși imediat. Deschideți poarta! dădu el poruncă străjerilor din turn. Pergamentul îl băgă în sîn.

- Tare-mi vine mie a crede că scrisul ăla nu-i de la nici un comis, șopti Felimon.

- Nu-i treaba noastră, îl atenționă Zildir.

- Cred că putem pleca... înapoi, zise Zulfina. Nu cred ca ochii mei să găsească acum plăcere la căpitan...

Dar din întuneric apăruseră alți oșteni. O trupă de șase străjeri, sub conducerea vechii noastre cunoștințe de la han, Boldur. Apariția lor îi surprinse și pe oștenii Cîrnului, gata să deschidă poarta.

- Stai! comandă tînărul căpitan, și trupa i se opri smirnă. Ce faceți? îi întrebă pe străjerii Cîrnului. De ce deschideți poarta?

- Porunca sergentului, căpitane, răspunseră aceștia, văzînd că șeful lor nu zice nimic.

- De ce deschizi poarta? îl întrebă tînărul căpitan de data aceasta pe cîrn.

- Poruncă scrisă! Călărețul acesta trebuie să iasă chiar acum.

- Așa... De la cine poruncă, dacă pot să știu și eu?

- De la comisul Șarpe. Să ducă armăsarul la stavă, la Criveni.

- La Criveni? Comisul Șarpe a spus asta? Cînd ți-a dat porunca?

- Mmmm... chiar acum. Omul acesta mi-a dat înscris...

- Așa... Ia puneți mîna pe ei! porunci el deodată, sărind el însuși asupra Cîrnului și luîndu-l în brațe. Oricît de repede se mișcă Kelemen, se trezi înconjurat de sulițele străjerilor. Geambașul nu se mai împotrivi, ci rămase țeapăn, ținînd calul de dîrlogi.

- Ia să vedem înscrisul, sergent! comandă Boldur Cîrnului. Acesta nu avu încotro și scoase pergamentul din sîn. Boldur îl desfăcu, aruncă o privire peste el și spuse:

- Exact ce am bănuit! Șarpe e plecat de trei zile la stavă. Calul acesta îl știu, mă mir că tu nu l-ai recunoscut, este al negustorului cel gras, Deliman. Dar poate că tu ai știut, se vede că lucrai mînă în mînă cu hoțul de cai. Am început să te bănuiesc de cînd te-am văzut, nu era rîndul tău la poartă în noaptea asta. Să-i luați și să-i duceți la beciuri, dădu el poruncă celor doi străjeri din poartă. Pe voi vă schimbă oștenii mei. Spuneți-i temnicerului să-i închidă pînă mîine, aduc eu dimineața dovezile.

Oștenii le legară strîns mîinile la spate celor doi arestați. Înainte să-i pornească spre închisoare, Boldur se apropie de geambaș.

- Așa, străine. Nu întotdeauna rezolvi problemele aruncînd cu bani. O să aflu dacă nu îl ai în slujbă și pe Pitic, așa cum îl ai pe Cîrn. Văd că ai pierdut nasul, ești însemnat pe obraz cu fierul încins... În curînd o să fii și fără o ureche! Luați-l!

Cei doi oșteni îi luară între ei pe arestați. Zulfina le făcu semn tovarășilor ei s-o urmeze și se înapoiară pe mijlocul străzii, pînă lăsară lumina de la poartă în urmă.

- Se pare că nu putem ieși. Nu cred ca Boldur să ne dea drumul... Doamne, ce frumos e! Făcîndu-se că nu aude bodogănelile vraciului, continuă: Ce facem cu cei doi?

- Ce facem? Ce să facem?! Ce avem noi cu ei? Niște pungași.

- Trebuie să ne fie tovarăși! Așa mi s-a dat în cărți!

- Geambașul mai treacă-meargă, zise Zildir, dar Cîrnul? Ăsta ne taie gîtul în somn, dacă are cîștig din asta!

- Ce ziceam Erou? întrebă Yulgur.

- Eu nu știu nimic. Nu pot aduce pe nimeni care nu vrea să vină, nu pot respinge pe nimeni, care vrea... Nu mă întrebați pe mine.

- Hai, dragilor, știu eu ce zic! Trebuie să-i ajutăm să scape.

Dacă ni se alătură, treaba lor!

- Bine, acceptă Ifichim. Prinţe, hai cu mine. Voi, aşteptaţi-ne.

- Mai bine ne întîlnim la ruine. Ştiţi unde sunt?

- Eu nu ştiu, răspunse Ifichim. Hitaiori dădu din umeri.

- Vă arată Cîrnul. Unde a ars moara veche. Ne găsiţi acolo, poate tragem un pui de somn pînă la ziuă.

Se despărţiră. Ifichim şi gipanghezul o tăiară spre stînga, încercînd să iasă în uliţa, pe care oştenii duceau prizonierii spre Palat. Ceilalţi luară urma vrăjitoarei, spre dreapta.

*
* *

Kelemen mergea nepăsător între cei doi oşteni. Frînghia care-i strîngea braţele îi intrase în carne, producîndu-i dureri la fiecare pas, dar printr-un efort de voinţă împinse durerea undeva, în adîncurile fiinţei lui. Avusese parte în viaţa lui de dureri mari, faţă de care asta era ca o pişcătură de purice...

Povestea geambaşului

Kelemen era din neamul uigurilor. Ca şi strămoşii lui care sosiseră pe aceste meleaguri în urmă cu cîteva sute de ani, era înalt, spătos, negricios, cu părul negru ca pana corbului. Nasul drept, puţin cam mare, îi întărea înfăţişarea mîndră. Ochii verzi, adînciţi în orbite, şi pleoapele groase, erau o altă caracteristică a neamului lor, chiar şi femeile o aveau, ele fiind recunoscute mari frumuseţi de către alte neamuri.

Şi el, ca mai toţi uigurii, se simţise întotdeauna una cu calul. Acest animal, care-i adusese din adîncul stepelor răsăritene, era bogăţia şi mîndria lor. Chiar dacă se statorniciseră pe aceste meleaguri, îmbrăţişaseră religia Marelui Zeu, părăsindu-şi credinţele simple, învăţaseră de la localnici munca în cîmp şi diferite meşteşuguri - calul nu lipsise din nici o bătătură de uigur.

Neamul uigur părăsise de nevoie stepele, pe care hălăduiseră de sute, poate de mii de ani. Singura lor cultură era calul, darul zeilor. El îi ducea în zbor la muncă sau la război, el le dădea carne, el îi îmbrăca – părul de cal, deşi aspru, era înmuiat, bătut, spălat în diferite substanţe cunoscute numai de ei, pînă devenea moale ca firul de lînă şi putea fi ţesut –, laptele de iapă nu numai că îi hrănea, ci din el obţineau şi băutura alcoolică naţională, kamîsul. Erau înrudiţi cu alimanii, deşi nu îmbrăţişaseră niciodată credinţa acelora.

Dar se ridicase la răsărit de ei un popor aprig şi puternic, iute vărsător de sînge. Nu îi putuseră sta împotrivă, mulţi fii ai poporului îşi dăduseră viaţa încercînd să-l ţină în loc, în timp ce alţii adunau femeile şi copiii şi plecau spre Apus, căutînd scăparea. Au pierit atunci mai toţi bătrînii şi mulţi copii. Au pierit şi mulţi bărbaţi, în luptele cu popoarele întîlnite în drumul lor spre o nouă ţară.

Nimeni nu le dădea de bunăvoie liberă trecere pe teritoriile proprii. Dacă erau slabi, se refugiau în păduri şi în munţi. Fără să ştie, uigurii mergeau pe drumul, pe care veniseră sute şi mii de ani tot felul de jefuitori. Populaţiile întîlnite purtau în sînge teama şi ura faţă de călăreţii din stepele răsăritene. De obicei, în urma acestora se întindea doar jale şi scrum.

Dar neamul uigur fusese un popor paşnic şi nu ar fi părăsit stepele cu cer înalt şi albastru, cu iarba mătăsoasă şi atît de iubită de cai. Dacă erau primiţi cu pace, întrebau umili şi cu speranţă în inimă dacă li se dă voie să-şi pună vatra în mijlocul pămîntenilor. Dacă nu li se împlinea rugămintea, treceau în pace mai departe, cît mai departe de cruzii cîpceni. Ştiau ei că mai curînd sau mai tîrziu aceştia le vor urma calea. Dar dacă uneori, vreun voievod încrezător în oastea lui, le stătea împotrivă, cu durere în suflet, trebuia să-l înfrunte: drum înapoi nu exista. Şi uigurii, deşi nu oşteni de meserie, erau luptători buni, cum numai obiceiurile şi viaţa lor în mijlocul altor popoare luptătoare puteau să-i facă. Dar, de fiecare dată, uigurii erau tot mai puţini...

Cînd ajunseră în cîmpia largă şi nesfîrşită de la vestul

acestei țări, a albinilor, s-au oprit. Iscoadele le spuseseră că popoarele apusului sunt tot mai numeroase, cu mulți oșteni, cu cetăți întărite din piatră. Acolo erau puțini oameni liberi printre pămînteni, prinții lacomi și puternici robeau propriii lor oameni, punîndu-i să le muncească pămînturile. Ei ar fi fost ori robi, ori uciși, ajunși pe acele meleaguri.

Nu le rămînea decît să se întoarcă din drum, să o ia spre sud, încercînd să găsească scăparea printre alimani. Erau totuși neam din neamul lor, poate că le-ar fi fost milă de bieții uiguri. Doar că alimanii se închinau Marelui Almîn și erau războinici, femeile lor trăind mai rău ca sclavele... Făcură o ultimă încercare cu prințul acestor locuri, trimițînd o solie la Cetatea acestuia, ascunsă între munți. Se duseseră atunci Gîza cu Erzebela și Ilona, cei mai înțelepți între conducătorii rămași în viață ai uigurilor. Ilona își luase și fata, micuța Soșa, în legătoarea de pe spate.

Craiul de atunci, Albinaș, îi privise crunt, înconjurat de oșteni bine înarmați. Îi spuseră cei trei toată povestea, prin ce trecuseră uigurii de cînd kîpcenii îi fugăriseră de acasă. Îi spuseră și că sunt obosiți și sfîrșiți, iar mai departe spre Apus nu mai pot merge. Mai bine morți, mîncați de ciori și de vulpi, decît robi!

- Și ce vreți de la noi? întrebase Albinaș.

- Numai loc de vatră. Am rămas puțini, poate vreo zece mii de călăreți. Asta ar fi loc de vreo zece sate...

- Sate mari și puternice, mormăise voievodul. La noi, un sat are o sută, poate două sute de călăreți.

- La noi numai cei ca Soșa nu sunt călăreți, zîmbise Ilona. Din cauza luptelor, au rămas mai puțini bărbați decît femei, poate unul la patru...

- Oamenii sunt temători. Sunteți străini, cu obiceiuri străine, cu limbă străină, cu zei străini. Toți cei veniți înaintea voastră, dinspre Răsărit, ne-au călcat, ne-au ucis, ne-au robit. De aceea stăm noi aici, ascunși între munți, în spatele pădurilor. De unde să știm noi că voi nu sunteți ca și aceia?

- Singura noastră scăpare, dacă voi nu ne primiți, este să căutăm adăpost la rudele noastre, alimanii. Dacă om ajunge pînă acolo, între noi și ei sunt multe alte popoare puternice și dușmănoase. Dar acolo, la ei, femeile sunt roabe și noi mai bine murim decît să ne dăm libertatea! Va mai trebui să schimbăm zeii noștri cu Marele Almîn, marele zeu al lor. Asta putem face și aici: vom primi religia Marelui Zeu, dacă crezi că acest fapt îți va liniști poporul.

Albinaș privise uimit la Ilona și îi văzuse frumusețea, deși avea la sprînceană urmă de sabie.

- Poate îi va liniști. Spui că nu mai aveți bărbați mulți. Asta-i bine, nu veți fura fecioare să vi le faceți femei.

- Mai curînd om fura bărbați, zîmbise trist Erzebela. Avem nevoie de copii și de tați, copiilor rămași orfani.

Se uitase Albinaș în jurul lui, la sfetnici. Aceștia își feriră privirile, mohorîți și neîncrezători. Marele spătar Bredoi scoase însă paloșul și spuse:

- Să-i stîrpim cît sunt puțini și slabi, Măria Ta. Altfel, ne vor pune capul în jug cînd vor prinde putere...

- Începe atunci cu Soșa, spuse Ilona cu glas adînc, lepădînd copila la picioarele spătarului. O rază de soare scăpată prin ferestre căzuse pe chipul fetiței, care începuse să se joace cu raza, țipînd fericită. Spătarul pășise înapoi, lăsînd paloșul jos.

- Poruncește, Măria Ta, spuse el încurcat, și toți răsuflară ușurați. Numai cei trei uiguri se luminară la față, pentru că ei se văzuseră îmbrăcați în cămașa morții. Ilona l-ar fi tăiat pe spătar dacă ar fi ridicat paloșul asupra copilei.Era o luptătoare desăvîrșită și crudă, mai ales cînd era vorba de copilă, singura ei amintire de la Isau, căpetenia pierită în lupta cu kivanii. În lupta ce-ar fi urmat, chiar dacă ar fi luat cu ei nu puțini dintre oștenii Craiului, ei ar fi plecat spre cîmpiile veșnic verzi ale zeilor, pline cu cai viforoși...

- Tu ce zici, vlădică? îl întrebase voievodul pe un bătrîn bărbos, îmbrăcat simplu, în negru.

- Eu zic să fim oameni, Măria Ta, așa cum ne poruncește Marele Zeu. Să avem milă de femeile și copiii acestui neam și să-i primim ca pe prieteni pe bărbații și frații lor.

Dacă primesc dreapta credință.

- Atunci, așa să fie! Nu vă pot da la toți vatră în același loc, că ar fi să rup din trupul țării. Dar vă dau mai multe vetre: în cîmpii cu iarbă multă, spre Apus, dar și spre Miazăzi, lîngă Marele Rîu, și dincolo de munți, spre Răsărit. Douăzeci de sate libere, a cinci sute de călăreți.

Ilona răsuflă adînc, ca și cînd pînă atunci își ținuse răsuflarea, se aplecă și o ridică pe Soșa, în timp ce o lacrimă fierbinte i se scurse pe obrazul însemnat.

- Să ai parte de fericire tu și tot neamul tău, și poporul, pe care îl cîrmuiești. Sunteți buni! Știam și știați că nu puteam face război cu voi, sunteți mai mulți și mai puternici și luptați după tipicul popoarelor răsăritene. Viața noastră este a voastră, pentru totdeauna!

Au primit cu toții credința Marelui Zeu, botezîndu-se chiar acolo, pe malul Marelui Rîu. S-au despărțit, plecînd, pe clanuri, spre locurile arătate de albini, cum se numeau pămîntenii acelei țări. Aceștia erau oameni blînzi, prietenoși la timp de pace, dar viteji și fioroși în luptă. Multe femei uigure și-au găsit bărbați printre albini, pînă să ajungă în satele date lor spre stăpînire liberă, mai multe, după aceea. Și mulți uiguri văduvi și-au legat soarta de femei albine. Albinaș a luat-o pe Ilona să-i fie domniță, iar Soșa a domnit și ea, alături de Albier, un nepot al craiului, pentru că Marele Zeu nu-i bucurase pe Crai și pe domnița lui cu un copil, în ciuda dragostei lor mari. Încă un lucru juraseră atunci uigurii: să stea cu pieptul și cu sabia alături de albini, să-și apere noua țară, și așa a fost de atunci. Cu timpul neamurile lor se mai amestecaseră, dar uigurii au rămas uiguri: mîndri, liberi, mereu călare.

Kelemen se născuse într-un sat din cîmpia sudică, pe malul Marelui Rîu. Fuseseră ei trei băieți și mama îi crescuse cu greu – tatăl pierise într-o încăierare cu niște alimani care trecuseră rîul, la jaf. Fratele mai mare moștenise pămîntul, fratele mijlociu primise jumătate din stava de cai, cum era rînduiala. Lui Kelemen îi dăduseră un cal și-l trimiseră să-și caute norocul în lume.

Nu trebuise să-l caute prea departe, norocul lui era în satul vecin, de albini, și anume la poarta Suzanei. O iubea pe fecioara albină de cînd o văzuse într-o vară, cu trei ani în urmă, la slujba de Praznă, cînd îl fulgerase cu ochii sprințari de sub marama trasă pe frunte. De atunci n-o putuse uita și făcea tot posibilul s-o întîlnească cît mai des. Era prezent în fiecare duminică la slujbele religioase, deși nu era un credincios înfocat. Își mîna, fălos, calul pe dealuri, acolo unde știa că Suzana era la munca cîmpului. Mergea la horele de la ea din sat, deși nu erau mulți uiguri, care să meargă, și se prindea alături de ea în joc. Îi simțea atunci mîna fierbinte zbătîndu-se ca un pui de vrabie în palma lui înăsprită de frîul calului, iar rîsul ei șăgalnic îi ardea inima.

Ar fi răsucit mustața, așa cum era obiceiul la uiguri, dacă ar fi avut-o. Dar erau copii încă, amîndoi; dacă lui îi mijeau tuleiele viitoarei musteți, ei abia îi mijeau sînișorii sub ie. Așa că trebuia să lase lucrurile să-și urmeze calea normală, deși femeile din sat începuseră să-și dea coate și să-și șoptească pe sub broboade. Dar, cînd lui Kelemen i se împlinise sorocul să intre în rîndul bărbaților, îmbrăcase cele mai alese straie, pe care le avea, își răsucise mustața neagră și groasă, își dăduse pe spate pletele negre și lucioase, săltase pe calul, care era partea lui de moștenire și plecase direct la casa Suzanei, să-i ceară mîna.

Nu era lucru de mirare ca un uigur să se însoare cu o albină. Cele două nații trăiau în bună pace, de sute de ani; uigurii apreciau la albini hărnicia și bunăcuviința, albinii la uiguri, priceperea și dîrzenia. Familiile întemeiate între ei se dovedeau a sta strîns legate, trăiau bine și în înțelegere. Totuși, fiecare trăgea mai curînd spre neamul lui. Cel ce-și urma soțul trebuia să renunțe la limbă și obiceiuri, integrîndu-se în satul, în care urma să își ducă viața. Copilul de albin devenea uigur, trăind printre uiguri, iar copilul de uigur devenea albin printre albini.

Lui Kelemen nu-i păsa. Ar fi trăit alături de Suzana oriunde în lume, ar fi devenit aliman sau moskul alături de Suzana, iar asta cu mare bucurie. Așa că acum aștepta, mîndru, în poartă, să răspundă cineva la bătăile

lui. Ieșise badea Bazil, tatăl Suzanei și îl privise de jos în sus, cum stătea el fălos pe cal. Coborîse uigurul repede din șa, cum se cuvine, după ce-l lăsase pe albin să-l vadă cum stă el mîndru pe cal. Dăduse atunci drumul la dîrlogi să se vadă că are cal învățat, care-i ascultă poruncile – chiar și nerostite.

Bazil privise toate acestea cu ochi de cunoscător. Trăise doar toată viața alături de uiguri, avea chiar un frate pierdut la uiguri, însurat în satul vecin. Îi plăcea de Kelemen, îl văzuse de multe ori și la muncă, și la petreceri, ba o dată și în luptă, deși pe atunci încă nu avea mustața atît de groasă.

- Poftim în casă, îi zise lui Kelemen. Știa de ce venise.

Acesta plecă din cap cuviincios, deși mîndru, și dădu să pășească spre poartă. Dar nu apucă să intre în curte, Suzana apăru ca o vijelie.

- Ai venit să mă ceri? îl întrebă cu îndrăzneală.

- Să te cer, încuviință Kelemen, în ciuda privirii încruntate a bătrînului albin. Purtarea fetei îi făcea rușine...

- Trebuia să mă furi! se arătă fecioara nemulțumită.

- Uigurii nu-și fură femeile, se împotrivi Kelemen. Doar în povești se zice așa, dar nu-i adevărat. Doar dacă fata vrea, iar părinții se împotrivesc...

- Eu vreau, afirmă fecioara.

- Dar eu nu mă împotrivesc, zîmbi badea Bazil.

- Dar ar fi fost mai frumos dacă mă furai! bătu Suzana cu piciorul de pămînt. Era îmbrăcată frumos, ca pentru horă.

- Haidem înăuntru, hotărî tatăl, dar fata avea alt gînd.

- Să mă iei și să mă duci chiar acum! porunci ea tînărului uigur.

- Unde să te duc? se miră acesta. Eu nu am drept la moștenire, acasă nu mai am ce căuta. Dacă nea Bazil nu mă primește, va trebui să ne construim o casă...

- Puteți sta la mine la început, zise tatăl. Rafila este încă mică. După tradiție, casa îi va rămîne ei. Dar vă dau loc de casă și ceva pămînt, zestrea Sultanei.

- Nu-mi trebuie pămînt! bătu din nou Suzana cu piciorul

în cărarea din fața porții. M-am săturat să muncesc pe dealuri, în praf și arșiță, mîncată de muște... Să mulg vacile, să umblu prin glod din toamnă pînă-n primăvară... Eu vreau la oraș!

- Sultană! se răsti bătrînul, deși poate ar fi trebuit să se răstească la ea mai demult, pînă să-i vină gărgăunii la cap. Dar o crescuse singur, mama ei se stinsese după ce o născuse pe Rafila.

- Eu o să cresc cai, zise și flăcăul, încurcat. Nu pot crește caii în oraș...

- Credeam că mă iubești... lăsă fata să-i apară lacrimi în ochi.

- Ca pe sufletul meu! se jură uigurul, privind cu durere boabele de mărgăritar, rostogolindu-se pe obrajii frumoși ai fecioarei. Și chiar așa simțea, i-ar fi dat inima pe taler, chiar acolo, în poartă, dacă asta ar fi fost dorința ei!

- Atunci, mă duci la oraș! bătu a treia oară din picior Suzana și ieși în uliță pe sub mîna tatălui.

- Să facem nunta și pe urmă mergeți unde vreți voi, încercă încă o dată bătrînul albin să facă lucrurile după obiceiul locului.

- Nu-mi trebuie nuntă! zise Suzana. De ce să cheltui din bani? I-am luat, uite aici, se bătuse cu palma peste sîni. Banii de nuntă și zestrea mea. Suie-mă pe cal! porunci ea tînărului.

- Dar trebuie să vă uniți în fața altarului!

- Om găsi noi un popă pe drum, zise ea, nepăsătoare. Kelemen nu se putu împotrivi, o săltă în șa.

- Îmi pare rău, bade Bazil. Nu voiam să fie așa...

- Știu, fiule, știu... Tu ești băiat bun, păcat de tine. La greu jug te bagi, spuse bătrînul privind trist spre fata lui, care aștepta nerăbdătoare pe cal.

- O iubesc, tată. Nu-i jug, ci e dar de la Marele Zeu. Îl voi duce cu bucurie!

- Să mergem! își pierdu răbdarea fata.

- Mergem, zise și Kelemen, sărind sprinten în șa.

- Lucrul prost început sfîrșește prost, așa să știți, copiii mei. Nu era grabă, le puteați face după obicei și ați fi plecat binecuvîntați în lume, dacă asta vă era dorința.

Dar așa...

- Păstrează-ți binecuvîntările pentru tine. Și pentru Rafila. Va avea nevoie de ele, zise disprețuitoare Suzana, drept bun rămas. Iar Kelemen dădu pinteni calului și se îndepărtară, doar tînărul uigur mai întorcînd capul spre socru-său, văzîndu-i lacrimile grele, curgînd pe fața aspriță de vreme, de vînt și soare.

Noaptea dormiră într-o căpiță, la o margine de sat. Suzana se dovedi o iubită înfocată. Spre tristețea nemărturisită a tînărului, nu mai era fecioară. Obiceiul locului nu era prea strict și multe fete își pierdeau fecioria din joacă și neștiință. Ar fi putut fi la fel cu Suzana, numai că ea prea se arăta cunoscătoare în tainele iubirii...

Pe drum găsiră o mînăstire și, acolo, un călugăr bătrîn îi uni în numele Marelui și Unicului Zeu. Tot drumul spre oraș devenise ca un vis, cu dese opriri prin poiene, ziua, sau prin căpițe, seara. Se iubeau cu foc, imaginația fetei fiind parcă fără margini. Îi turnau parcă lavă topită sub piele aceste opriri, erau clipe de delir, în care se simțea printre viețuitoarele Cerului, dar uneori simțea cum fața i se înroșește de rușine. El, ca toți flăcăii satului uigur, fusese pornit spre viața de bărbat de către Femeia satului, prostituată și învățătoare, cea care trecea fiecărui bărbat cunoștințele vechii arte a iubirii trupești, să poată ține nevasta liniștită și mulțumită alături, fără gînduri și curiozități de păcat... Dar nici acea Femeie nu știa ce îi arăta Suzana la fiecare oprire, fără sfială. Clipele de fericire erau înecate, uneori, de nori negri... Dar pe urmă aceștia se îndepărtau, simțind trupul ei tînăr și mlădios strîngîndu-se la pieptul lui, în somn cu miroznă de fîn uscat, sau în legănarea calului... Și asculta, tăcut și fericit, vorbăria ei veselă și nepăsătoare. Ca orice uigur, el era mai tăcut, dar ea nu părea să bage de seamă.

Apropiindu-se de un tîrg însă, tînăra soție începuse să facă planuri. Nu cunoștea viața de oraș decît din povestiri, dar părea hotărîtă în ceea ce va urma.

- Vom avea o căsuță a noastră, zicea ea. Eu voi fi doamna casei, tu vei aduce banii. Te faci negustor de cai, te pricepi. Ai și un cal, cu el începi negustoria. Cît ai

lua pe el?

- Pe Paltin? Nu-l vînd.

- Ba-l vinzi! Îți trebuie bani să începi negustoria.

- Paltin e fratele meu! Nu-l pot vinde.

- Ba-l vinzi! se stropșise Suzana. Dacă n-ar fi fost pe cal, ar fi bătut din picior, fu convins Kelemen.

- Oricum, îmi trebuie cal, încercase el s-o îmbuneze. Cum să mîn caii, dacă nu am calul meu?

Suzana nu găsise răspuns la asta.

- Dar atunci, de unde bani să începi negustoria?

- Cîți bani ai? încercase Kelemen să găsească o soluție.

- Ăștia-s banii mei, se împotrivise soțioara. Îmi trebuie pentru casă, pentru haine. Doar n-oi sta la oraș îmbrăcată ca o țărancă!?

- Om vedea noi, răspunse soțul, trist. Se pare că pentru iubita lui, Suzana, ce era al lui era și al ei, iar ce era al ei, era numai al ei...

Ajunși în oraș, văzură că socotelile ei de pe drum nu se prea potriveau. Deși localitatea nu era decît un sat mai mare - e drept, cu tîrg săptămînal și două biserici - prețul caselor era cu mult mai mare decît crezuse Suzana. Cu prețul unei căsuțe din marginea tîrgului ai fi putut cumpăra două case bune în sat la ei, cu ogradă, grădină și pămînturi pe dealuri, de om gospodar....

- Ce facem?

- Să închiriem ceva, își dăduse cu părerea Kelemen. Mai la margine, cu grajd, se arătă el mai chibzuit.

- Nu, că nu-s în inima tărgului! Cine mă vede acolo?

- Eu te văd. Cine trebuie să te mai vadă?

- Lasă! dăduse ea nepăsătoare din mînă, fără a-i răspunde. Să căutăm!

Găsiră două camere mici și curățele, la parterul unei case cu etaj pe o uliță ce pornea din piața tîrgului, în spatele uneia dintre biserici. Plătiră pe un an înainte, jumătate din banii Suzanei.

- Ce facem de grajd? Mi-ar trebui măcar un ocol...

- Fă mai întîi rost de cai! îi răspunse încruntată soția. De cînd intraseră în orășel, era mai mult încruntată...

Se duse Kelemen să vadă de cai. Caii erau cam scumpi

în tîrg. Plecă atunci prin împrejurimi, întrebase pe la herghelii. Nici acolo nu erau atît de ieftini ca pe lunca Marelui Rîu. E drept că mai încolo, spre Cetatea de Scaun, erau și mai scumpi, ar fi putut avea ceva cîștig cumpărînd aici și mînîndu-i spre vînzare acolo. Dar cu ce bani?... Se întoarse acasă, amărît.

Suzana îl întîmpinase în haine noi și frumoase, de domniță. Nu avea pe ea giuvaeruri – doar salba cu bănuți de aur, rămasă de la mama ei. Din cîte știa Kelemen, aceasta ar fi trebuit să rămînă Rafilei, dar probabil Suzana nu mai întrebase pe nimeni cînd o luase. Hainele erau însă scumpe și alese, din mătăsuri și damaschine înflorite în fir de aur și argint. Îi povestise ce aflase despre cai.

- Aș putea cumpăra, poate, doi cai. Dacă îi vînd la Cetatea de Scaun, fac destui bani să cumpăr patru... Și tot așa...

- Nu am bani! îl anunță nevasta, liniștită. Nu mai am nimic, s-au dus pe haine.

- Vindem salba...

- Nu! Vindem calul. Nu avem ce mînca diseară.

- Eu nu-l mănînc pe Paltin!

- Se pare că dragostea ta merge numai pînă la buze, începuse să plîngă Sultana. Kelemen simțise cum i se rupe inima în două.

- Să văd ce pot să fac...

Se dusese în tîrg, își vînduse sabia. Sabie din oțel aliman, cu straja bătută în diamante, mîndria uigurului. Primise pe ea o groază de bani, chiar dacă negustorul îl înșelase pe față.

- Ai făcut bine, încuviințase Suzana. Și așa nu mai aveai nevoie de ea.

- Era din moși-strămoși, încă de pe vremea în care neamul nostru locuia în stepe.

- Și ce dacă? Aici e mai liniște, nu ai nevoie de sabie. Văd că ai hanger.

- Dacă e să umblu cu caii pe drum, s-ar putea să mă atace lotrii. Nu știu dacă hangerul îmi va salva viața...

- Te descurci tu, se arătase nevasta nepăsătoare la viața lui. Cu banii ăștia pot să-mi cumpăr un al doilea rînd de straie, să nu umblu mereu îmbrăcată cu aceleași veșminte...

- Am vîndut sabia pentru mîncare, nu pentru straie. Și pentru cai, să încep negoțul. La ce ne sunt bune hainele?

Suzana îl privise cu ură în acea clipă și îi întorsese spatele. Dar pe el îl săgetase la inimă privirea ei rea. Plecase de cu zori să cumpere caii. Cumpărase trei pînă la urmă, după ce alesese cu multă grijă, din priviri. Se pricepea la cai, văzuse că cei trei cai păreau doar a fi răi mai mult din cauza neîngrijirii. Se duse acasă și-și spuse gîndul nevestei:

- O să stau pe luncă o lună cu caii, pînă îi fac iarăși frumoși. Pe urmă îi duc la Cetate, să-i vînd mai bine.

- Faci cum vrei. Mai vii pe aici?

- O să încerc, dar mai rar.

- Să dai de știre cînd vii. Să-ți pregătesc ceva cald de mîncare, îi zîmbise ea mieros.

Stătuse o lună pe luncă. Caii se făcuseră mari și frumoși, mai mare dragul să-i privești. Nu erau așa de buni ca Paltin, știa asta, dar putea scoate bani buni pe ei. Pe acasă trecuse doar de vreo trei ori, Sultana se arătase veselă că îl vedea, se iubiră cu aceeași patimă, dar nu păruse a se întrista prea mult cînd el își luase rămas bun.

- Cînd pleci la Cetate? îl întrebase.

- În curînd...

A dus caii la Cetatea de Scaun. Nu a făcut așa de mulți bani pe cît își făcuse el socoteala. Negustorii se tîrguiau cu pricepere. I-a luat bir stăpînirea, a plătit vamă și la poduri... A cheltuit bani și pe la hanuri - pentru el, dar și pentru cai. Pe acolo toate locurile erau în stăpînirea cuiva, nu puteai intra cu ei la păscut de-a valma. După ce i-a dat Sultanei bani de mîncare pe cîteva luni și un inel de aur cu piatră, a rămas cu bani de alți trei cai.

- Așa nu facem avere, se arătase Suzana nemulțumită.

- Acum o să cumpăr mînji, se hotărîse el. O să-mi ia un an să-i cresc, dar sunt mai ieftini și îmi aduc cîștig înzecit.

- Așa să faci! Că-mi trebuie straie noi, mă știu toți cu

aceleași haine, de luni de zile. Mă fac de rîs...

- Toți? se mirase el, dar Suzana schimbase vorba.

Așa făcuse. Cumpără nouă mînji. Stătu tot anul cu ei pe luncă, îi duse iarna mai la sud, pe malul Marelui Rîu. Îi ținuse în herghelia unuia din frați. Crescuseră mînjii, ca niște balauri. Cînd veni anul, porni cu ei spre Cetatea de Scaun. Pe drum îl loviră lotrii, îi furară caii iar pe el îl lăsară să moară la margine de drum, împus de săbii. Avusese însă de trăit, dăduse peste el o ceată de eghipeni nomazi. Femeile lor se arătară doftorese pricepute, îl legară și-l îngrijiră. Îl luară cu ei, în peregrinările lor. După două luni, el începuse să se miște de colo colo, ba chiar găsise destulă putere să sară să apere o fată de niște oșteni dezertori, care voiseră să o necinstească jos, la rîu. Tatăl fetei îi dăduse la plecare un cal, drept mulțumire. Așa putuse să ajungă înapoi, în oraș.

Cînd îl văzuse Suzana, dăduse țipăt de surprindere.

- Te credeam mort!

- Am fost ca și mort. M-au atacat lotrii. Numai cu hangerul nu m-am putut apăra, deși am tăiat vreo trei...

- Știu, am auzit pe aici. I-au prins străjerii, pe căpetenia lor l-au crestat la nas și l-au azvîrlit în temniță. Dar caii erau duși deja, numai pe Paltin l-am mai căpătat înapoi.

- Îl ai pe Paltin? se bucurase Kelemen.

- Nu-l am. L-am vîndut. A trebuit să plătesc chiria pe casă.

Kelemen privise trist în jur. Casa se mai umpluse cu mobile, unele scumpe și frumoase. Suzana era îmbrăcată cu straie noi și avea mai multe juvaieruri, nu numai salba și inelul de i-l dăduse el.

- De unde ai astea? întrebase el.

- Mi-au dat bani din cei găsiți la tîlhari, zisese ea, nepăsătoare.

- Acum ce fac, fără bani? Am un cal, dar e de-al eghipenilor, nu iau bani mulți pe el.

- Uite ce m-am gîndit eu, zise Suzana. Am văzut la tîlhari o groază de bani. Sunt bani mulți în asta. De ce nu ai fura și tu cai?

- Cum o să fur?! Asta-i păcat!

- Păcat, păcat... Cu munca cinstită ai văzut că nu se poate. Și apoi la voi, la uiguri, se mai întîmplă să furați cai. Este act de vitejie...

- Asta a fost pe vremuri. Și se fura numai de la dușman, pe timp de război...

- Dar ăștia, ce-s? Nu-ți sunt dușmani? Te fură în față, îți dau prețuri de nimic pe caii tăi, îți iau taxe, te jefuiesc, ba te și omoară dacă pot!

- Nu toți. Sunt oameni și oameni... De ce să-mi dau cinstea pe rușine, devenind și eu hoț?

- Hoțul neprins, negustor cinstit se numește. Ești geambaș. Vinzi cai. Caii pot să fie de cumpărat, pot fi și de furat. Cine, ce știe? Parcă tu știi de unde erau caii de-i cumpărai? Poate erau de furat, ce știi tu?

Se hîrîiseră așa toată noaptea. Pînă cînd Suzana îi zisese, privindu-l în ochi:

- Eu soție de sărăntoc nu o să fiu! Dacă nu mă poți ține la rangul meu, în rîndul jupînițelor, te las.

- Credeam că mă iubești, că m-ai luat din dragoste...

- Și eu credeam asta despre tine, începuseră iarăși să curgă lacrimi fierbinți, pe obrajii frumoși ai nevestei. Kelemen încă nu învățase că Suzanei îi curg lacrimile după voință...

- O să fac cum ți-e dorința, îi promisese el, cu inima grea.

Așa făcuse chiar din ziua următoare, purtînd încă în carne amintirea nopții de patimă dăruită de nevastă. Era frate cu caii, se putea apropia de ei noaptea, iar ei nu se împotriveau cînd le punea frîu în cap și-i trăgea după el. Caii furați îi ascundea în pădure, după care îi ducea să-i vîndă prin alte locuri. Nu se mai dusese pe la Cetatea de Scaun, pe acolo se puneau prea multe întrebări și cheltuia prea mult. Dar pînă la urmă îl prinseseră, unul din cai fusese recunoscut de stăpîn. Acesta era un boier cu mare putere în ținut. Îl aruncaseră în temniță, stătuse acolo o jumătate de an, ars de dorul Suzanei și de lipsa de libertate.

N-o mai găsise pe Suzana. Vecinele spuneau că plecase de mult, de cînd auzise că-l prinseseră. Plecase cu multe

lucruri, cu multe straie bogate. Se mirase Kelemen cu glas tare de asta și așa aflase că ea trăia cu negustori și boieri mai trecuți, doritori de femei iubărețe. Erau multe neveste care o priviseră cu ură, dar nu se putură împotrivi, așa erau obiceiurile: ca bărbatul să aibă țiitoare, dacă așa îi era pofta. Iar Suzana știa scoate de la iubiții ei bani și daruri în straie scumpe și giuvaiericale, și mobilă rară. Plecase cu un negustor mai tînăr, îl convisese că de dragul lui se va aduna, iar el o crezuse, părăsindu-și familia.

Plînsese atunci Kelemen, prima și ultima dată în viața lui. Băuse o săptămînă, zi și noapte, să-și uite durerea. Dacă ar fi fost Suzana acolo, ar fi ucis-o și și-ar fi tăiat și el gîtul, cu jungherul... Dar după o săptămînă se liniștise, dragostea lui pentru soție învinsese. Plecase după ea, spre Cetatea de Scaun. Pe drum mai furase niște cai, să nu ajungă în fața ei fără bani. Lăsase caii într-un ocol la un han și-o căutase. O găsise, pînă la urmă.

- Kelemen?! se mirase ea, recunoscîndu-l chiar și așa, slab ca un ogar, îmbrăcat în zdrențe. Credeam c-ai murit...

- Ai știut că sunt în temniță, o acuzase el.

- Am auzit că ai murit acolo... De aceea am și plecat.

- Ai plecat și pentru altele... zisese el crunt.

Suzanei începuseră să-i curgă din nou lacrimi, pe obrazul frumos vopsit.

- Îmi pare rău, Kelemen. Te rog să mă ierți...

- Te iert, pentru că te iubesc. Am venit să te iau înapoi. Vindem tot, vînd și eu caii, și ne întoarcem în sat. Om trăi acolo cinstiți și liniștiți.

- În sat?! Să fiu iarăși țărancă? Tu nu știi ce vorbești!

- Aici duci viață în păcat. Am auzit că trăiești ca o desfrînată, pe bani și lucruri scumpe. Ce bucurie îți pot da ele, cînd dragoste nu este?

- Tu nu știi... Lasă-mă să mă gîndesc...

O lăsase. Se trăsese Suzana într-un colț, căzînd pe gînduri. Apăruse un boier îmbrăcat în caftan scump.

- Cine este ăsta? o întrebase el pe Suzana.

- Un hoț de cai, răspunsese aceasta, zîmbind rău către Kelemen. A venit să-mi vîndă cai de furat.

Surpriza și durerea fuseră atît de mari, încît Kelemen nu se împotrivise cînd boierul chemase străjerii să-l aresteze. Găsiră caii furați la han, îi tăiară vîrful nasului și-l aruncară în temniță, pentru un an. Ieșise de acolo slab și bolnav...

Suzana nu mai era în Cetate. O iubea în continuare cu același dor, poate cu puțină tristețe, ca după pierderea unui bun prieten. Nu o căutase, dar aflase despre ea. Îl lăsase fără bani pe boierul cel tînăr, după care îl părăsise. Acesta, de durere, își pusese ștreangul de gît, vuise Cetatea, pentru că era din familie de boieri mari. Ea se măritase cu un negustor bogat, mai bătrîior, și plecase cu el – nu se știa pe unde.

Kelemen devenise cel mai vestit hoț de cai. I se spunea Geambașul, avea cei mai frumoși cai. Îl mai prinseseră o singură dată, vîndut de-un prieten, în țara kivanilor. Acolo îl arseseră cu fierul roșu pe obraz, după obiceiul acestora. Drept răzbunare, el furase calul kneazului, spre uimirea întregii împărăției, dar despre acel prieten al lui de-l vînduse refuza mereu să vorbească. Era acum bogat și vestit, și făcea totul cu nepăsare. Inima îi murise de mult, deși acolo, adînc, sub straturi de piatră, pîlpîia încă focul dragostei lui curate, pentru o fată de albin frumoasă, cu ochii sprințari și rîs șăgalnic...

*
*   *

Așa că privi fără interes cum cei doi oșteni dispareau de lîngă el, fără alt sunet decît cel de lovitură înfundată. Doi bărbați, în care recunoscu doi dintre călătorii alături de care pășise spre casa negustorului, i se alăturară. Cu mișcări iuți, tăiară frînghia care îi ținea brațele strîns lipite de trup, după care îl eliberară și pe Cîrn.

- Încotro o luați? întrebă cel căruia i se zicea ba Ifichim, ba Pictorul. Sunteți liberi acum.

Kelemen dădu din umeri. Îi era indiferent. Probabil a doua zi avea să părăsească Cetatea, să caute alți cai. Calul lui Deliman,

Vifor, i-ar fi adus destui bani să stea liniștit un an. Nu dorea bani mulți, voia viață liniștită...

- Cred că părăsesc Cetatea, zise cu voce tare. La ziuă...

- Nici eu nu pot rămîne în Cetate, se uită Cîrnul acuzator către geambaș. Căpitanul are dovada că mă cumperi. Mă saltă în țeapă dacă pun mîna pe mine. Nici voi nu mai puteți rămîne, se întoarse el spre Ifichim. Tovarășii mei umblă să vă taie, după întîmplarea de aseară... Iar dacă se află că ne-ați dat drumul, toată Căpitănia va fi după voi!

- De und aflăm? se miră Hitaiori.

- Oricum, și noi avem în plan să părăsim Cetatea, zise Ifichim.

- Numai să puteți.. Oștenii vor sta cu ochii în patru, mai ales cînd or afla că cineva ne-a tăiat legăturile.

- Vin cu voi, se hotărî deodată Kelemen. Tot nu am altceva mai bun de făcut...

- Eu mă duc să-l caut pe tata, zise Cîrnul. Printre hoții din Tagmă, nu dau oștenii de mine...

- Spunem la prieten la tine stăm cuminte, zise Hitaiori amabil. Nu căutăm la noi. Arătăm la ei cum bătem la Gî-Pang, nu plăcum...

Cîrnul nu răspunse, dădu numai din cap – semn că a înțeles mesajul. Dispăru în noapte.

- Hai să mergem, îi zise Ifichim uigurului. Ceilalți ne așteaptă la ruine, la fosta moară. Știi unde vine asta?

- Știu. Urmați-mă.

Cei trei porniră cu pași grăbiți, spre nord, pe străduțele întunecoase. Se apropia dimineața și fuioare de ceață se ridicau deasupra rîului. Pentru prima dată, de foarte mulți ani, geambașul nu mai era singur. Nu-i părea nici bine, nici rău. Doar undeva, în străfundurile ființei lui, flacăra unei iubiri uitate pîlpîia încă...

18

(în care o minune se arată călare)

Locul părea să fi fost părăsit de veacuri. Zidurile erau mîncate pe jumătate – iar la o privire mai atentă se vedea că mare parte din pietre și cărămizi fuseseră smulse de către vecinii gospodari, pentru a fi folosite la reparațiile propriilor lor case. E drept, din cauza întunericului și a ceței, cei șase călători nu puteau vedea mare lucru. Acoperișul dispăruse de mult, în totalitate, ca și alte părți din lemn. Cum spusese Zulfina, aici fusese pe vremuri o moară, roata uriașă rămăsese întreagă ca prin minune, scufundată pe jumătate în apa canalului ce trecea pe o latură a ruinii.

Călătorii noștri găsiră în mijlocul ruinelor o zonă netedă, fără pietre și bălării, si lipsită de gunoaie care ajung, de obicei, în astfel de locuri. Mormanele de cenușă arătau că locul era vizitat și în alte nopți, iar asta nu de puține ori; dar în noaptea aceea, era pustiu, ruinele lugubre puteau intra deplin în stăpînirea prietenilor noștri. În timp ce cinci dintre eroii noștri încercau să își găsească locuri cît mai comode pe pămîntul rece, Yulgur dispăruse printre ruine - se întoarse după o vreme cu un braț de lemne – mai ales scînduri înnegrite de vreme și intemperii.

- Vai, dragule, ce frumos din partea ta! O să avem și un foculeț. Cine aprinde lemnele? Nu tu, iubitule...

Focul îl aprinse bardul, scoțînd un amnar de sub pelerină. Cînd focul începu să dea nu numai fum, ci și căldură, cei șase se traseră cît mai aproape de foc și încercară să adoarmă. Prima care reuși fu Zulfina, adunată colac sub pelerina ei în culori țipătoare. O urmă destul de repede Zildir, al cărui caftan azuriu părea a fi destul de călduros. Trogloditul închise și el ochii; poate dormea, poate se ruga... Răcoarea nopții nu părea să-l afecteze.

Cel mai rău era pentru Erou. Îmbrăcat în tricoul din bumbac cu mîneci scurte – acum puțind a transpirație („Dacă nu-mi spăl tricoul, se iau cîinii după mine în curînd...” gîndi el, clănțănind din dinți de frig. „Cum or fi rezistînd să stea în preajma mea, mai ales doftoroaia? Ea miroase tot timpul a ierburi fine... mi-or tăia hainele și le vor arunca, ca și cizmele vraciului.”), nu își putea stăpîni tremurul de frig, care îi străbătea trupul obosit.

Nici Felimon nu se simțea mai bine. El trăise mai toată viața în căldura Palatului și a bucătăriei uriașe. Hainele subțiri de pe el, din in albit – acum ajunse aproape negre de murdărie – nu țineau deloc cald, ba dimpotrivă. Șorțul, scorțos de atîta jeg, nu ajuta nici el la nimic. Degeaba îl dăduse brutarul jos și încercase să se încovrige sub el... Clănțănitul dinților lui îl putea concura pe cel venind dinspre Erou. Amintindu-și căldura de pe lîngă cuptoarele și plitele uriașe, simțea cum îl cuprinde tristețea. Scoase păpușica din buzunar și o strînse la piept. Se simți, parcă, mai bine.

- Dacă vreți, vă pot da pelerina, se oferi bardul. Acesta avea o pelerină mare, din material gros și cenușiu, care văzuse multe la viața ei.

- Și tu? întrebă Felimon.

- Mie mi-e bine așa, zise bardul liniștit. Am dormit în situații mai vitrege, iar la noi, în nord, este mult mai rece decît pe meleagurile astea, chiar și vara. Dar am numai o pelerină, doar că nu știu cum s-o împărțiți...

- Eroule, putem dormi împreună, dacă vrei. Dacă nu ți-e scîrbă de hainele mele murdare, nici eu nu o să bag în seamă mirosul tău de nădușeală... Obrajii roșii de rușine pentru afirmația scăpată fără voie nu fură văzuți în întunericul nopții.

- Vreau, răspunse Eroul, căruia îi cădeau pleoapele de oboseală. Ar fi dormit și într-un grajd, și într-un tomberon de gunoi, numai să nu-i mai fie atît de frig... Așa că se lungiră unul lîngă altul și se luară în brațe, încercînd să adăpostească ambele burdihanuri sub o singură pelerină, nu din cale afară de mare. Într-un fel, reușiră. Cu păpușica între ei, simțiră în curînd că îi fură somnul. Eroul mai apucă să se mire cum de păpușa putea degaja atîta căldură, dar sforăitul bucătarului nu-l mai auzi...

Bardul rămase singur, treaz, lîngă foc, scormonind jarul cu o nuia ruptă de sub un zid ruinat. Nu-i era somn, dormise mai toată ziua. Se bucura că își găsise prieteni. Nu era prea vorbăreț, iar cu lipsurile lui, niciodată nu reușise să își găsească tovarăși. Nu avea nici bani... Iar cînd începea să cînte, îl părăseau de îndată și cei care îl toleraseră în preajma lor. Noii lui tovarăși îl lăsaseră să cînte și îl luaseră cu ei, în ciuda faptului că arătaseră că nu se bucurau de performanța lui. Oh! Poate avea să-l ajute Marele Zeu să-și găsească cîntecul...

Auzi deodată un zgomot, printre ruine. Parcă era... un mieunat. „Vreo pisică fără stăpîni”, se gîndi el, cu milă. „Heeei, grea viață au unii. Și oamenii, și animalele. De ce o fi făcut Marele Zeu ființe pe pămînt, să le pedepsească pe urmă cu durere? Se zice că în viața de apoi vom avea cu atît mai mult parte de dureri și osîndă, atît pentru greșelile înaintașilor cît și pentru ale noastre proprii. De ce i-o fi plăcînd Zeului să ne vadă chinuindu-ne mereu? O să-l întrebe pe Yulgur, pe călugăr. Pare atît de înțelept, deși se vede că-i străin de firea omenească... Poate de aceea. O fi de departe, o fi văzut multe în drumurile lui.” Dacă se gîndea bine, nici nu-i văzuse fața încă, ascunsă așa, mereu, sub umbra groasă a glugii. Eh, cine știe de ce?!... O fi avînd fața urîțită de foc, sau de lepră. Poate și pe el îl chinuie Zeul, în răutatea lui... „Dacă ar ști oamenii ce gînduri eretice mă chinuie în noapte, m-ar alunga sau m-ar da pe mîna călugărilor. Am auzit că prin Apus sunt astfel de călugări, care ard oamenii pe rug pentru că se îndoiesc de Marele Zeu. Cică li se spune păcătoși... Sau călugărilor li se spune așa? Trebuie să-l întrebpe Yulgur!”

Simți lîngă el ceva cald și viu, și era cît pe ce să sară, speriat. Auzi însă tors de pisică și întinse mîna în întuneric,

adunînd animalul la piept. O mîngîie pe spinare arcuită și pe coada ridicată băț. Pisica se împinse în el, torcînd și mai abitir, ridicînd spinarea, să simtă mai bine apăsarea palmei lui.

- Oh, sărăcuța de tine, îi șopti tînărul, strîngînd-o în brațe. Pisica stătu liniștită, lăsîndu-l s-o mîngîie, blînd. Era slabă, bardul îi simțea coastele ieșindu-i prin blană. La lumina focului părea cenușie, cu două pete deschise la culoare – una sub bărbie, cealaltă la una din lăbuțele din față.

- Ți-e foame? o întrebă cu milă. Pisica sforăi și mai tare, lingîndu-i degetele. Boian se căută prin buzunare și adună o mînă de firimituri de pîine. Le înmuie cu puțină apă din plosca atîrnată de centură și întinse palma sub botul pisicii. Aceasta o mirosi, apoi începu să lingă firimiturile, continuîndu-și torsul fericit. Avea o limbă aspră, care îl umplea de fiori.

- Mîine îți dau mai mult, îi promise Boian în șoaptă. Acum nu mai am nimic. Pisica păru să-l înțeleagă și i se strînse liniștită la piept. Bardul simți că îl fură somnul, dar pisica tresări și se ridică, cu urechile ciulite, privind atentă în întuneric. Venea cineva. Tînărulul privi în direcția spre care își întorsese capul pisica și zări trei umbre, apropriindu-se. După sabia încovoiată de la brîu, îl recunoscu pe prințul cel străin. Și părul prins în coc, ca femeile. Mare Zeu, ce obiceiuri au unii! Dacă nu l-ar fi văzut ținînd zece dușmani la distanță, cu mîinile goale, sau tăind dintr-o singură mișcare cizmele vraciului... Aoleo, ce urît îi pușiseră acestuia picioarele... Și totuși prietenii lui nu-l alungaseră, ci săriseră să-l ajute... Ce bine este să ai prieteni!

Cu gîndul acesta, adormi. Pisica îi privi pe cei trei apropiindu-se, dar înțelegînd parcă din liniștea bardului că aceștia erau prieteni, adormi și ea în brațele acestuia, încălzindu-l.

- Aicea e, zise Kelemen, arătînd focul în jurul căruia dormeau șase trupuri.

- Să ne găsim și noi loc lîngă ei, să ne culcăm. Nu mai e mult pînă în zori, poate apucăm cîteva ore de somn, zise pictorul.

Hitaiori nu zise nimic, ci găsi o piatră, o puse jos drept pernă și adormi întins ca o scîndură.

- Cum o fi putînd dormi așa? se miră Ifichim, adunîndu-și pelerina în jurul trupului și încercînd să găsească, fără prea mult succes, un loc mai moale.

- Lipsa de griji și de gînduri, zise mohorît Kelemen. Am auzit și eu de prințul cel prost, de la Soare Răsare.

- Nu e chiar așa de prost, își apără pictorul noul prieten. Mai mult needucat, aș zice. E un om bun...

- Nu vorbeam cu răutate, zise geambașul căutînd și el un loc. Ce-are a face bunătatea cu prostia? Ce n-aș da să am și eu capul gol de orice gînd!?... Fără speranțe... Fără amintiri... Tăcu și păru să se scufunde în somn, ca într-o apă adîncă. Ifichim oftă și închise și el ochii. Adormi în scurt timp.

Pentru o vreme fu liniște. Poate o oră, poate două... Doar sforăitul lui Felimon se lua la întrecere cu cel al vraciului. Deodată, pisica se mișcă în brațele bardului. Văzînd că nu se trezește, îl linse cu limba aspră pe față. Acesta tresări și privi, adormit, în jur.

Dintre ruine apăruse o umbră, care se apropia, cu pași șovăitori, de focul ce abia mai pîlpîia. Bardul vru să strige, să dea alarma, dar văzu că pisica stătea liniștită, așa că așteptă să vadă ce avea să se întîmple. Cînd umbra ajunse lîngă foc, văzu că era o fată învelită într-o pelerină. Gluga acesteia era trasă pe spate, așa că putu să-i vadă fața. „Ce frumoasă e!” își spuse, cu admirație, în gînd. Părul blond era adunat în cosiță groasă și avea haine ce păreau frumoase și scumpe. La gît avea salbă de aur, pe degete sclipeau inele, iar în urechi cercei cu diamante, care străluceau în lumina roșiatică a focului, la fiecare mișcare. Pe frunte avea un lănțișor, de care atîrna un diamant mai mare. „E o prințesă!” își șopti din nou bardul, dar văzînd că pisica i se cuibărește înapoi la sîn, liniștită, își zise, lămurit: „Este un vis...”

Închise ochii, încercînd să păstreze imaginea zărită cît mai mult timp sub pleoape. „Mare Zeu, ce frumoasă e! Ce păcat că e prințesă... Dacă era o fată de la noi din sat, o întrebam cum o cheamă...” Se simți singur. Nu găsise niciodată destul curaj să se adreseze vreunei fete, cu atît mai mult unei necunoscute. Auzi, s-o întrebe cum o chemă! Măcar de nu s-ar trezi, să nu piardă visul... Oare pisica chiar îl trezise? Dădu cu mîna pe față, să vadă dacă e umedă. Nu era... Deci, visase numai că-l trezise pisica... Se răsuci și privi din nou spre foc. Desigur, fata nu mai era acolo. Precis visase...

- Dormi? îl întrebă un glas șoptit.

- Nu... Adică, da... Tocmai visam. Nu mă trezi! spuse bardul,

strîngînd din pleoape.

- Îmi căutam pisica, șopti din nou vocea. De fapt, nu-i a mea, dar mi-e frică singură... Pot să stau lîngă tine?

- Hmmm...

Bardul sări, deodată, răcnind. Simțise o mînă pe umăr și un trup cald, trăgîndu-se lîngă el. Ceilalți săriră buimaci de la locurile lor, mai puțin Hitaiori – care nu păru deloc adormit. Și Kelemen, care nu se trezise de fel...

- Ce-i, de ce țipi? întrebă Zulfina.

- M-am... speriat, mărturisi Boian. Am crezut că visez, apoi a pus mîna pe mine... Mi s-a părut că visul a prins viață...

- Hihihi, rîse ascuțit vrăjitoarea. Vise care prind viață... Astea-s coșmaruri, dragule. Ea nu pare a fi un coșmar. Cine ești?

- Nu se cade să-mi vorbiți așa, răspunse fata, înțepată. Vă rog să-mi vorbiți frumos, așa cum mi se cuvine.

- Aoleo, zise Zulfina lămurită. Fără a visa, aș zice că am dat peste Elina, Prințesa cea năzuroasă...

- De ce mă poreclești? Cine îți dă dreptul? O să te spun lui tata!

- E chiar Elina, se miră Felimon, ștergîndu-se cu mîneca murdară la ochi, încercînd să-și alunge somnul. Păi să ne spui, că te ducem chiar acum acasă!

- Să nu mă duceți, lăsă fata nasul în jos. Vă rog să nu mă duceți! Nu vreau să mă întorc acasă. Acolo totul este așa de plictisitor, că-mi vine să mă arunc pe geam!

- Mai sunt și alte rele-n lume, drăguță, o liniști Zulfina. O să vrei să fii plictisită și nu o să ai cînd...

- Nici nu o să ajute prea mult să te plîngi lui tata, zise și Zildir, morocănos de trezirea neașteptată. Odată că acesta te-ar duce de urechi acasă, al doilea că nu toți se tem de negustorul cel gras... Unde mai pui că o groază de lume nici nu a auzit de Deliman?

- Lăsați fata în pace, se ridică bardul în picioare, punîndu-se între fată și cei din jurul focului. După care își duse mîna la gît, uimit. Nu bănuia că are atîta curaj...

- Lăsam, nu supăram frumoz fetiț, îl susținu Yulgur, fără a se ridica însă de lîngă foc.

- Ce-ți veni să fugi? o întrebă bucătarul. Ce o să zică mirele?

- Mirele e un prost, izbucni fata în lacrimi adevărate. Credeam că mă iubeșteeeee....

- Păi, probabil te iubește, dacă a vrut să se însoare cu tine. Trebuia să aveți nunta azi... adică, ieri. Îți amintești?

- Sigur că îmi amintesc! găsi putere să se răzvrătească. Elina. Dar era așa de plictisitor... Părinții au vorbit, ei au aranjat nunta. Noi parcă eram niște oi, nu ne întreba nimeni nimic...

- Te puteai împotrivi, zise Zulfina. Din cîte vă știu eu, l-ai fi convins pe Deliman să nu mai facă nunta...

- Orice era mai bun decît să zac încuiată în casa lui tata! Chiar și blegul de Beldivoi. Mi-am zis că l-oi duce pe calea cea bună...

- Poate l-ai fi dus... dacă ai fi știut care e calea cea bună, zise și Eroul. „Doamne, încă una! Și asta ni se va alătura, pot să pariez!”

- I-am cerut un singur lucru, în secret: să mă fure! Cînd a auzit, s-a albit, a trebuit să-i dau cu apă rece pe față... Atunci i-am spus că fug eu din casă, el numai să mă aștepte aici, printre ruine. N-aahhaa veniihihit! se jelui Prințesa.

- Hai, lasă, nu fi supărată, încercă să o liniștească bardul, luînd-o de după umeri.

- Ia mîna de pe mine! Cine te trezești?! se zborși fata la flăcău. Nu vezi cum ești îmbrăcat? Bardul se îndepărtă, trist. Pisica se înțepeni în fața fetei și începu s-o scuipe, furioasă.

- Mda... Și acum, ce faci? o întrebă Felimon. Prin faptul că îl cunoștea mai bine pe Deliman, ba chiar o întîlnise de cîteva ori pe fată, simțea că e de datoria lui să nu tacă. Ar fi renunțat bucuros la această corvoadă...

- Nu știu, dar acasă nu mă întorc. Vin cu voi?

- Cu noi? Nici vorbă! De fapt, tatăl tău ne-a trimis să te căutăm... Te ducem acasă, hotărî bucătarul.

- Poate Deliman ne dă un loc de dormit, că are casă mare, îl susținu Zildir. Și ceva de mîncare, cînd ne-om trezi... Fata izbucni în plîns amarnic, de copil.

- Nu supăram la fetiț, se ridică Yulgur în picioare, venind lîngă Elina și luînd-o de umeri. Pe el fata nu-l respinse, ci se adună la pieptul lui masiv, băgîndu-și nasul în șiacul rasei călugărești.

- Ție ți-e ușor să vorbești, zise Felimon. Tu ești străin de aceste locuri, nu ești prie... mă rog, cunoscut cu Deliman. Eu

ce-o să-i spun cînd o să dau ochii cu el, și m-o întreba de fetiță?

- Dar nu-s fetihihiță... zise Elina înfundat, cu nasul băgat în șiacul lui Yulgur.

- Chiar așa, zise Ifichim. Nu mai e copil, face ce vrea.

- Oricum face ce vrea, zise veninos vraciul. De ce să facă ce vrea cu noi? Aici fiecare este egal... hrm...

- Ce-i iubitule? Ce te uiți așa la mine? Și eu sunt egală cu voi, mai ales cu tine. Că te țin de mînă, este de la sine înțeles, altminteri, fără mine, ai da numai în gropi!

Zildir nu o contrazise, știind că nu avea sorți de izbîndă.

- Și totuși, ce facem cu Elina? întrebă Eroul.

- Se pare că trebuie să o luăm, zise Zulfina, nici ea foarte încîntată de perspectivă. Ea e Prințesa.

- Glumești, nu-i așa? întrebă Felimon. Spune că glumești! Nu glumește, zise deznădăjduit către ceilalți.

- Ești sigură că ai citit bine cărțile alea ale tale? o întrebă și Ifichim. E sigură... își răspunse singur, după ce o privi cîteva clipe.

- Felimon, Ifichim, inim la voi bun eram, de ce oropseam la fetiț, zise călugărul.

- Nu-s fetiță, scînci Elina de la pieptul acestuia.

- E drum greu, Yulgur, răspunse borțosul Dacă nu ați trage de mine, nici eu n-aș veni. De ce să-i punem viața în primejdie? E așa de frumoasă și neajutorată...

- O apăr eu, sări bătăios bardul. Îmi dau viața pentru ea. Hai, nene Felimoane, las-o să vină cu noi!

- Hitaiori apărăm! zise scurt gipanghezul.

- Toți o apărăm, Felimoane, nu-ți face griji, zise și pictorul.

- Îmi fac... Pînă acum, eu eram neajutoratul. Trebuia să-mi purtați de grijă numai mie, să mă țineți de mînă la fiecare pas, la fiecare gest. Dar eu, cel puțin, făceam ce-mi ziceați să fac. Cu ea ce facem? Ea e năzuroasă, i-a mers buhul în întreaga Cetate, de aceea îi și zice lumea Prințesă. Toate le face numai după capul ei gol...

La asta nu avură ce zice.

- Ce e rău să mi se îndeplinească dorințele? întrebă Elina, nevinovată, de la pieptul lui Yulgur. Voi o să-mi fiți curtenii, o să-mi îndepliniți poruncile...

- Ei, prințesă, mai bine tăceai, o certă Ifichim. Nu am fost sluga nimănui, nici lipsă de stăpîni nu am dus vreodată. Dacă tu crezi că ceea ce facem este doar un joc, îți pierzi timpul de pomană. Eu cu ea nu merg! zise el hotărît celorlalți.

- Eu o să fiu curteanul ei, se jură bardul. Și o să-i fac balade, o să i le cînt!

- Chiar, zise Zildir lovit de o idee, de ce nu l-am lăsa pe Boian să-i zică o cîntare?

- Iubitule, ți-am zis că ai nevoie de mine, să te țin de mînă, numai idioțenii ies din tărtăcuța aia a ta. Lasă, bardule, nu te pregăti să cînți. Te-am auzit în noaptea asta o dată, e deja prea mult!

- Să o ducă pe prințesă undeva, dincolo de ruine... dincolo de pod, adică... Sau plecăm noi, îl susținu Ifichim pe vraci. Dacă mai așteaptă puțin, ne ducem dincolo de ziduri... Boian poate să-i cînte din toți rărunchii...

- Erou ce ziceam? întrebă trogloditul.

- Eu ce pot să zic? Dacă vrea să vină cu noi, nu o pot opri. Dacă nu vrea, nu o pot chema... Dar slugă la ea nu mă bag!

- Drăguță, veni Zulfina alături de Elina și se așeză pe pămînt, cu picioarele încrucișate sub fustele-i înflorate. Se pare că tu nu știi despre ce este vorba, așa că, lasă-mă să-ți explic. În primul rînd, gîndește-te că așa vom dormi de acum încolo, de cele mai multe ori. Fără adăpost deasupra capului, în ploaie și în frigul nopții, cu un foc între noi – dacă avem noroc. Mîncare se va ivi tot dacă avem noroc. Dacă nu, postim întru Marele Zeu, poate ne mai iartă din păcate. Femei, care să ne spele rufele, nu vom avea, o să mirosim în curînd ca ăștia de colo – dădu ea din cap în direcția celor patru care erau pe drum de mai multe zile. O să mergem mai mult pe jos, dacă Kelemen – care văd că doarme buștean – nu va fura niște cai pentru noi. Pentru care s-ar putea să ajungem și prin închisori, cu nasul ciuntit... Cînd vom da peste vreun han prăpădit, în care să bem o poșircă mizerabilă numită pompos vin, să mîncăm ceva în care nu colcăie încă viermii, și să dormim pe saltele putrezite pline de lighioane, care să ne sugă sîngele, va fi sărbătoare. Bani nu avem, nici nădejde să punem mîna pe ei prea curînd. Ne vor sta împotrivă tîlhari, străjeri, ucigași, hoți, alimani, kapcîni, cine mai știe cine, și tot felul de lighioane, printre care scorpionii și șerpii veninoși nu sunt cele mai periculoase. Și plecăm la luptă cu Dușmanul,

dacă ai auzit de el, care e gata să trimită împotriva noastră toata liota lui de slugi ticăloase... Hm... dacă mă gîndesc bine, la ce naiba plec eu însumi!? Iubiților, cred că o să vă spun drum bun și cale sprîncenată, și mă întorc la baraca mea! Se ridică în picioare, hotărîtă să împlinească cele spuse.

- Glumește, nu-i așa? îl imită Elina pe bucătar, adresîndu-se însă călugărului.

- Nu glumeam. Poate nu spuneam tot, dar așa eram...

- Atunci, tu de ce mergi?

- Eram nevoie la mine. Zîn rugam la Yulgur ajutam. Ajutam!

- Dar poți muri! ridică Elina capul. Lacrimile i se opriseră, dar fața îi era încă umedă.

- Muream... încuviință liniștit trogloditul, cu glasul lui adînc și straniu. Oricum muream, dar vream muream frumoz. Vierme muream, vultur muream... Yulgur, nu vierme vream muream!

- Dar eu nu vreau să mor!

- Nu vream, tot muream, frumos fetiț, zise trist Yulgur. Nu muream tinăr și frumoz, muream batrin și urît. Trăiam o mie de vieți prin fapte și copil!

- Nu-i băga prostii în cap, zise Zildir. Domniță, e ușor să nu mori. Te întorci frumos la tăticu' și îți vezi de viața ta.

- Tu de ce mergi? îl întrebă fata pe bard, fără a răspunde vraciului.

- Eu caut un cîntec...

- Dar poți muri pentru un cîntec!

- Ce poate fi mai frumos decît să mori pentru un cîntec?

- Și tu? se întoarse ea spre prinț.

- Nu știum. Eu prost estem, Hitaiori Prostăvan numim. La înțelepciun căutat.

- Vrei să mori pentru înțelepciune? La ce îți va folosi ea, dacă vei fi mort?

- Nu știum cum murit. Viteaz murim la onor. Onor la Hitaiori estem ajutat la Erou. Juram păzit la Felimon și Elin!

- Mulțumesc, murmură Elina. Sunteți niște oameni cum nu am mai întîlnit pînă acum. Toți vorbesc numai despre marfă și bani, cum să-i înșele pe alții pentru un mic profit, cum să înșele statul să nu plătească taxe... Cei bogați îi privesc ca pe gunoi pe cei săraci, săracii se tîrăsc pe brînci și ling tălpile bogaților, dar le-ar tăia gîtul dacă ar putea... Nimeni nu vrea să moară. Nici eu nu vreau să mor!

- Viața este frumoasă să fie trăită, Prințesă, zise Ifichim. Nimeni nu dorește să moară, mai ales cînd mai are ceva de spus. Du-te acasă, în lumea ta. Acolo vei fi fericită.

- Nu sunt fericită acolo! Nu vreau să trăiesc acolo, aia nu e viață. E moarte înainte de vreme. Totul e mort acolo!

- Oamenii trăiesc așa de sute, de mii de ani. Nu îl judeca pe tatăl tău, așa au trăit toți înaintea lui, așa vor trăi toți după el... E lumea ta. Cu noi vei fi flămîndă, obosită, îți va fi frig și foame... Vei face parte din gunoiul lumii, atît de disprețuit de ai tăi. Vei muri, poate... Asta vrei?

- Dacă altfel nu se poate, mai bine așa! Mama s-a stins încă tînără fiind, nu am înțeles mult timp de ce... Ca o lumînare ce arde fără folos într-o cameră părăsită.. Hai, Yulgur, mă iei cu tine?

- Vream mergeam Yulgur? Nu cunoșteam Yulgur! Cu o mișcare bruscă, trogloditul dădu pe spate gluga, lăsînd lumina lunii să-i cadă pe trăsăturile feței.

Cu un țipăt de groază, Elina se dădu cîțiva pași în spate, după care se împiedică de ceva și căzu pe spate. Chiar și acolo, cu fața în sus pe pămînt, încercă să se îndepărteze de călugăr, tîrîndu-se pe coate și pe călcîie. Chiar și Bardul sări înapoi cu un icnet de teamă. Zildir izbucni în rîs, dar ceilalți rămaseră tăcuți. Elina se opri, privind îngrozită spre Yulgur de la șase, șapte pași.

- Ce ești tu? întrebă ea cu glas sugrumat.

- Troglodit eram, răspunse trist Yulgur. Nu rău eram. Nu urît eram. Frumoz femeie troglodit iubeam Yulgur... Dar Yulgur om nu eram. Yulgur vedeam urit om, dar Cale făceam Yulgur priveam frumoz inim la om, nu față ăla urit. Prieteni frumoz eram! încheie el cu o mișcare largă, cuprinzîndu-i pe toți.

Felimon își drese glasul, pe urmă vorbi:

- După cum vezi, Prințesă, locul tău nu este printre noi. O să te ducem acasă, Deliman o să te ierte. Îl știu eu. Nu ai de ce să te temi.

- Nu mă cunoști bine, nene Felimon. Nu mă întorc acasă, vin cu voi! Dacă Zulfina vine, eu de ce n-aș veni?

- Zulfina se gîndește să nu mai vină, zise vrăjitoarea gînditoare. Nu cred că avem de ales. Cărțile mele îi arată pe toți

Căutătorii. Pînă acum nu s-au înșelat cu nimic. Dar în cărți nu s-a arătat cum suntem cu adevărat. E un Vraci, dar iubitul nu știe să facă nici o vrajă. Un Brutar, dar Felimon nu știe să coacă. Un Bard, dar al nostru nu știe să cînte. Un Animal, dar Yulgur refuză orice violență. Un Erou, dar al nostru nu se poate apăra pe sine însuși. Un Prinț, dar al nostru e prost de-mpunge... O Ghicitoare, dar să fiu al nevoilor dacă știu ce va fi mîine, mai puțin ce va fi la Întîlnirea Finală. Ce mai avem aici? Un Pictor, care își caută încă inspirația. El cel puțin știe să picteze! Un Geambaș păgubos, dacă nu-l ajutam rămînea și fără ureche. Ah, te-au trezit țipetele Prințesei... Mda, Prințesa, care nu-i prințesă, ba mai este și năzuroasă, mofturoasă, îngîmfată, neștiutoare... pe deasupra. Căpitanul, care ne este mai degrabă dușman, ca și Cîrnul de altfel. Bufonul nu vine fără Căpitan, Pisica... Se pare că Pisica a apărut, naiba știe la ce e bună și ea. Chiar, spuneți-mi și mie dacă nu sunt nebună numai gîndindu-mă să vin cu voi?!

Ceilalți se uitară la ea cu ochi de cîine bătut, chiar și Kelemen, care căsca încă, adormit. Răspunse Zildir:

- Ai dreptate, Zulfina. Nu trebuie să vii cu noi. Se pare că cine trebuie să ni se alăture, ni se va alătura... Nu se știe, poate rolul tău a fost doar să ne vezi porniți. De ce ți-ai pune viața în pericol? Așteaptă-ne, poate cu ajutorul Marelui Zeu ne-om întoarce sănătoși...

- Oh, iubitule, asta-i prima ta declarație de dragoste! Ce drăguț...

- Eu? sări Zildir. Declarație!? se înecă vraciul.

- Voi cel puțin știți de ce mergeți, continuă vrăjitoarea, cu un glas mai liniștit. Să căutați un cîntec, sau o temă, sau ceva înțelepciune, sau putere de a folosi vrăjile. Poate, să vă țineți o promisiune... Tu de ce mergi, Felimoane? Aha, ca să devii brutar. Ați văzut? Tu, Geambașule?

- Nu știu. Să-mi ucid durerea... bolborosi acesta.

- Vedeți? Pînă și el are un motiv. Dar eu? Eu nu am absolut nici un motiv. Din curiozitate, poate.

- Aveam grij Zildir, poate, zise Yulgur.

- Da... Poate... Tu, Eroule?

- Cred că am mai spus. Dacă nu duc pînă la capăt căutarea, nu mă pot întoarce acasă. Dacă nu o duc bine pînă la capăt – sublinie cuvîntul „bine” – nu am unde mă întoarce...

- Ai la ce te întoarce?

- Am, răspunse Eroul șovăitor. Cum zicea Ifichim: viața e frumoasă să fie trăită. Mă așteaptă, poate, o mîngîiere, sau o îmbrățișare. O picătură de ploaie pe o frunză, sau un țîrîit de greier...

- Ai văzut, Prințeso? Tu de ce ai veni? Ce nevoie ar fi de tine? Din plictis? Haida-de!

- Știu, ai dreptate, Zulfina. Nu știu de ce vreau să vin. Să cunosc viața, poate. Să văd dacă este, într-adevăr, frumoasă, dacă merită a fi trăită... Hai, te rog, Zulfina, luați-mă cu voi! se rugă tînăra de vrăjitoarea, care stătea în continuare jos, pe pămînt, cu picioarele încrucișate, lîngă Yulgur. În ceața dimineții, părea o grămadă de trențe colorate.

- Cred că o să te luăm, șopti vrăjitoarea. Și cred că o să vin și eu. Ai dreptate, căutarea trebuie să continue, pînă la capăt. Trebuie să vedem dacă merită să murim pentru viața asta frumoasă. Ce zici, pisică? luă ea în brațe animalul, care o mirosi curios. Tu ce zici?

Pisica mieună, după care căscă, lăsînd să i se vadă limba trandafirie.

- Deci, s-a hotărît? întrebă Felimon.

- Cred că da... zise Zildir. Se pare că pe tine nu o să te întrebe nimeni dacă o să fii de acord. Nu cred să mă întrebe nici pe mine, de altfel.

- De ce, iubitule? Cum să nu te întrebăm? Părerea ta este deosebit de importantă pentru noi, se știe ce idei luminate împrăștii în jurul tău... Să ne culcăm, deci.

- Dar pe mine nu mă întrebi? întrebă ironic Ifichim, de lîngă grămada de jăratic rămasă de pe urma focului.

- Mda... Uite ce este, Prințeso, se întoarse Zulfina spre fată. Se pare că Pictorul are ce are cu tine. Dacă el nu te vrea, nu te putem lua cu noi. Roagă-l pe el să te accepte, ceilalți se pare că nu se mai împotrivesc... Tu să taci, iubitule! Eu știu mai bine decît tine că nici tu nu te-mpotrivești!

Elina își linse încurcată buzele pîrguite, puțin bosumflate. Privi spre Zulfina, pe urmă spre Yulgur. Acesta își trăsese gluga din nou pe ochi, părea un călugăr bătrîn și puțin obosit. Privi atunci spre Pictor. Acesta stătea cu spatele la ea, scormonind

cu un băț prin jăratec. Fata se ridică în picioare și se apropie de el, șovăitoare.

- Hmmm... mmm... Știu că te-am supărat... Să știi că nu sunt întotdeauna așa de rea pe cît par... Te rog, lasă-mă să vin cu voi!

- Elina, uite, eu nu te cunosc. Știu că ai fost obișnuită să ți se facă toate voile. Cui nu i-ar place? Eu am învățat, greu și pe pielea mea, ce important este să fii stăpîn pe propria-ți ființă, pe propriile-ți idei. Pentru un pictor nu-i ușor, el lucrează la comandă și trebuie să se supună clientului. Eu nu m-am supus și uite că umblu sărac prin lume. Dar opera pe care o fac este a mea, deși o fac pentru alții. Ei cred că este a lor, mi-au plătit doar... Dar e a mea! Pot să o distrugă, dacă vor, și atunci nu va mai fi a nimănui. De aceea nu pot primi ca între noi să apară cineva, care să ne poruncească. Nu-mi poți spune: du-te și fă aia. Dacă vreau, o fac. Dacă nu vreau, te duci singură și o faci, sau găsești pe altul să o facă. Dacă îl prind pe Boian că lasă totul și se dă peste cap să-ți îndeplinească dorințele, îi rup urechile! Ai auzit?! Bardul se prefăcu a nu auzi, iar Ifichim nu insistă. Dacă vorbești cu noi, o să te ajutăm, nu suntem sălbatici. Fiecare își face treaba, nimeni nu slugărește pe nimeni. Nu o să te pun să faci ceva ce pot face eu însumi, aștept și de la tine același lucru. Ai înțeles? Îmi pare rău că a trebuit să-ți țin predica aceasta...

- Am înțeles. O să fie foarte greu...

- Știu că o să fie greu. Dar cum vrei altfel să cunoști viața? Pentru mine nu este ceva mai frumos pe lumea asta decît lucrul care iese din mîna mea. Poate nu e mai frumos decît lucrurile ieșite din alte mîini, dar pentru mine e! Cînd fac ceva și îl termin cu bine, stau și mă uit la el ca vrăjit. E al meu. Eu, cu puterile astea slabe ale mele l-am făcut! Și l-am făcut așa cum am vrut să fie! Uite, zise scoțînd din buzunar o bucată de cărbune, iar din tolbă o coală albă de hîrtie. Din cîteva mișcări, pe hîrtie prinse chip figura Elinei: cu buzele bosumflate, cu privire îndărătnică și disprețuitoare, cu un aer de superioritate fudulă. Și frumos, tînăr, plin parcă de speranță...

- Îți place? o întrebă pe fată.

- Ooo...

- Stai, nu te grăbi. Uită-te bine. Îți place?

Elina privi cîteva minute la chipul desenat.

- Așa sunt eu? întrebă cu glas mic. La confirmarea pictorului, două lacrimi îi alunecară pe obrazul fraged.

- Pot să păstrez desenul?

- Poți. Peste un timp, dacă vom mai fi în viață, o să-ți mai fac un desen. Dar pînă atunci, ar fi bine să te uiți în fiecare dimineață la el, ca-ntr-o olindă.

- O să mă uit... Pot să vin?

- Poți să vii, zîmbi Ifichim. Dacă se așteptase ca Elina să sară într-un picior, bătînd din palme, se înșelase. Fata se duse lîngă Yulgur și se așeză tăcută, aducîndu-și genunchii sub brațele încrucișate.

- Buuun, am lămurit-o și pe asta, zise Eroul. Acum ce facem?

- Ai început să mă calci pe nervi cu întrebarea ta năroadă, se supără Zildir. Hai să ne culcăm.

- Cred că va trebui să furăm calul, zise însă Zulfina, spre surprinderea tuturor și mai ales a geambașului.

- Ești nebună? o întrebă cu voce tare Zildir, pe care oboseala îl făcea să nu-și mai păzească cuvintele.

- Dragule, te iert de data asta! șuieră vrăjitoarea spre el, vîrîndu-și artăgos cotul ascuțit în coastele vraciului. Acesta icni și rămase fără aer, blestemîndu-și hotărîrea de a se culca alături de doftoroaie și, mai ales, că își lăsese limba slobodă. Ne trebuie calul lui Deliman, deși nu știu cînd... Nu zic să-l furăm chiar acum. Căpitanul îl păzește și nu e timpul să-l înfruntăm. Rămîne pe altă dată... Trebuie acum să găsim o cale să ieșim din Cetate.

- Știu eu cum să facem, ciripi glasul Elinei. Mergem la Valida, ea ne poate ajuta.

- Valida?

- Fata Marelui Postelnic. Mi-e prietenă bună, singura prietenă, de altfel... Ne poate ajuta să ieșim.

- Valida? se miră vrăjitoarea, șoptit. Poate... Bine, cum se face ziuă, cum mergem la ea.

- Putem merge și acum, zise Elina. Știu precis că putem intra la ea, ea se scoală ca nebunii, înainte de zori... Mă iertați... Mergem?

- Haideți să mergem, hotărî Ifichim pentru toți. În curînd se ridică ceața deasupra rîului și se va face rece și umed aici.

Se ridicară și plecară. Era pentru a patra oară cînd își schimbau locul în noaptea ce trecea, fără a aminti drumurile fără rezultat la camera lui Ifichim și Poarta de Răsărit. Palatul Postelnicului nu era departe, ci doar peste piață, de partea cealaltă a Palatului. Poarta la casa mare, ca o adevărată cetate, era încuiată și doi străjeri înarmați, purtînd însemnele postelnicului, o păzeau. Dar Elina îi trase pe o străduță lăturalnică și, ajunsă în fața unei portițe, o descuie cu o cheiță scoasă dintr-o pungulită atîrnată de brîu – fără a mai aștepta ajutorul lui Yulgur.

- Interesant... comentă Zildir. Aș zice că nu e prima dată că descui portița asta...

- Doar nu mă ținea tăicuța încuiată toată ziua! Ziua aveam voie să mai ies... cu Zamfira, moașă-mea.

Prin portiță intrară direct într-o curte interioară, grădină în cea mai mare parte. Pe lîngă zidurile înalte era un șir de pomi fructiferi, dar restul spațiului era acoperit cu iarbă. Nu se vedea nici o floare.

- Lui Valida nu-i plac florile, șopti Elina, luînd-o spre dreapta pe sub pomi. În curînd ajunseră lîngă o clădire cu etaj - un grajd, după miros. Trecînd prin grajd, fără a deranja cei trei cai care ronțăiau liniștiți din sacii cu ovăz atîrnați de grumaji, ieșiră într-un cîmp de exerciții, în care iarba fusese înlocuită cu un nisip fin. Un cavaler își mîna calul în jurul cîmpului, cînd la trap, cînd la galop, făcînd mișcări iuți și puternice cu o suliță. Ba, la un moment dat sări jos de pe cal, alergă cîțiva pași alături de el, după care se azvîrli din nou în șea, fără a sminti mișcările din suliță. Se dovedea călăreț desăvîrșit, confirmat și de șuieratul plin de admirație al uigurului.

- Valida! strigă Elina. Călărețul se întoarse în șa, mînînd calul săgeată către grupul de călători. În timp ce calul se oprea brusc la cîțiva pași de ei, ea zbură din șa, oprindu-se chiar în fața Elinei, pe care o luă în brațe. După care privi uimită la ceilalți. În graba lui de a se feri din calea calului ce se apropia năpaznic, Felimon dăduse înapoi, reușind să-i dărîme în nisip pe Ifichim, Erou și Bard. Hitaiori sărise sprinten în lături.

- Am auzit c-ai fugit, zise călăreața. Credeam că ai dispărut cu tot cu blegul tău pe undeva, și că o să apari într-o săptămînă, două. Nu credeam că poți rezista mai mult timp alături de el...

Din aceste cuvinte, călătorii înțeleseră de unde învățase Elina cuvîntul „bleg", pus alături de numele mirelui.

- Nu a venit, i se plînse fata. M-a lăsat să aștept ca proasta între ruine, toată ziua...

- Ori e mai bleg decît crezusem, ori e prost, se încruntă Valida. Sau mai curajos decît pare... Ei cine sunt?

- Prietenii mei...

- Prieteni? se miră fiica postelnicului, privind spre Elina uimită. Tu nu știai acest cuvînt...

- Nu spune asta! se împotrivi Prințesa. Tu ești prietena mea, sublinie ea cuvîntul „ești".

- Oh, mulțumesc, zîmbi Valida. Avea o față osoasă, fină, arsă de soare, cu ochi limpezi și direcți. Nu era o mare frumusețe, dar îți inspira un sentiment de încredere. Părul castaniu, cu nuanțe roșiatice, era tăiat scurt, ca la oșteni. Era chiar mai scurt decît al celorlalți bărbați din grupul nostru – mai puțin Eroul și Ifichim, acesta din urmă tuns după moda apuseană.

- Ne e somn, mărturisi Elina, n-am prea dormit noaptea asta... Poți să ne adăpostești pînă mîine? Adică, pînă astăzi...

- Cred că da, deși sunteți cam mulți.

- Cred că fînul din grajd este tocmai bun, îi zîmbi Ifichim. Doar că avem nevoie, cînd ne sculăm, de o baie. Și să ne spălăm straiele, cred că din cauza lor nu am putut mirosi florile din grădina domniei tale...

- Aha, nu comentă călăreața. Bine, fînul este al vostru. Elina, tu vii cu mine, vei dormi la mine în iatac...

- Nu... știi?... Aș dormi cu ei... se împotrivi Prințesa cu glas mic, spre uimirea tuturor. Chiar și a ei, probabil.

- Da?... Cum vrei. Găsiți acolo niște pături și, în podul grajdului, fîn destul. Dezbrăcați-vă straiele și aruncați-le jos, o să le găsiți spălate cînd vă treziți. Și o să dau poruncă să vă pregătească destulă apă caldă... Cînd vă treziți, aruncați cu ceva în calul meu, arătă cu bărbia ascuțită peste umăr. O să necheze, o să vin imediat. Nu vă apropiați de el!

Cu asta, Valida se săltă din nou în șa și își văzu de exerciții. Călătorii noștri se urcară pe o scară țeapănă, care rezistă chiar și sub picioarele bucătarului, în podul plin pe jumătate cu fîn. Hitaiorii le aruncă păturile, apoi se urcă și el. În curînd, straiele se adunară pe jos, chiar și rochiile celor două fete, iar călătorii adormiră. Doar Ifichim rămase, pentru o vreme, la o fereastră

de unde putea vedea călăreața singuratică, exersînd cu foarte multă hotărîre.

19

(în care călătorii își găsesc stăpîn necăutat)

Călătorii dormiră pînă tîrziu, după prînz. Forfota din curte și din grajd nu le stricase somnul. Chiar și pisica se ținuse mai tot timpul în brațele bardului, deși la un moment dat plecase la vînătoare de șoareci. Acum pufăia sătulă și mulțumită, adunată colac la pieptul lui.

Și Elina dormea; ca și pisica, pufăind ușurel. Ea își găsise adăpost lîngă Yulgur, se pare că teama de el se topise în brațele somnului. Ca de obicei, sforăitul lui Zildir și al bucătarului acopereau pînă și zgomotele, care veneau de dedesubt, din grajd. Argații, care vedeau de cai, priveau uimiți spre podul cu fîn, fără a îndrăzni să meargă să cerceteze ce anume putea face un asemenea zgomot. Stăpîna poruncise să stea departe de pod, și nu era nimeni în grajd, ba chiar în întreaga casă a Postelnicului, care să-i calce porunca. Nici chiar Marele Postelnic, tatăl. Dacă Postelnicului i se spunea în casă „măria ta”, Valida era „domnița”, dar cel mai adesea, Stăpîna... Doar caii se pare că se obișnuiseră pînă la urmă cu horăitul ce venea de deasupra lor și nu mai priveau cu ochi holbați de spaimă, ronțăind liniștiți din fînul aruncat în iesle.

Primul care se trezi fu Bardul. Mîngîie pisica și se ridică în capul oaselor, privind la tovarășii lui. De ce o fi preferat Prințesa pe Yulgur? se miră el plin de pizmă. Ar fi făcut oricînd schimb cu el, i-ar fi dat cu bucurie pisica cea blîndă, numai să simtă trupul cald al fetei cum se lipește de el... Și cînd te gîndești că ea venise la el mai întîi, iar el țipase ca un prost! Cum s-o cucerească înapoi? I-ar cînta un cîntec, dacă ar putea...

La capul scărilor era o grămadă de haine, așa că se duse învelit în pătura cam aspră să-și caute hainele. Făcu chiar mai mult, împărți hainele la picioarele fiecăruia din tovarășii lui. Doamne, ce mai sforăia brutarul! Și vraciul, de altfel... Ba chiar și Eroul. Zulfina dormea cu capul pe pieptul scofîlcit al vraciului, oare cum de nu o trezește sforăitul acestuia? Fără glugă, chipul pătat și bubos al troglodítului se vedea bine, în toată hidoșenia lui, în lumina după-amiezii strecurată prin geamul rotund din capul podului. Ce urît este! Și totuși, nu se putea gîndi la el ca fiind urît, mai ales așa, îmbrăcat ca un călugăr. Oare o fi într-adevăr călugăr? Ifichim doarme lîngă geam, cum o fi ajuns acolo? Doarme cu capul pe tolba, în care acum știe ca acesta își ține bucățile de cărbune și colile de hîrtie. E prima dată cînd vede hîrtie, știe că e rară și scumpă, adusă tocmai de la chitani, sau poate din țara Prințului... La el în sat totul se scria, dacă se scria, pe pergament din piele de vițel. În tot satul nu era decît Cartea Sfîntă de la biserică și registrul starostelui. Ambele vechi de sute de ani... E drept, starostele mai adauga cîte o pagină cînd și cînd, la cîțiva ani o dată...

Ce fin e materialul din care sunt croite straiele Prințesei, își spuse, ducînd straiele la obraz pentru a le simți răcoarea mătăsoasă. Cu adevărat o prințesă! Nici nu ai zice că e fiică de negustor. Fata lui nenea Iancu, cel mai bogat negustor din satul lor, e îmbrăcată țărănește, ca toate femeile din sat. Are numai niște cercei cu o piatră aurie, în care se pot vedea niște gîzulițe. Cum or fi ajuns acolo? Nenea Iancu îi zice „chihlimbar”, cică vine tocmai de departe, din nord, de dincolo de leaki și moskuli. A dat preț de cîțiva boi pe cercei... Cu rochia asta a Prințesei poți cumpăra o casă... dacă ar avea cineva destui bani s-o cumpere... Și ce frumos cade pe ea!... Uite ce frumos doarme, adunată ca o pisicuță... Trebuie să-i fac un cîntec. De-o fi să nu fac decît un cîntec, al ei va fi!

Cu gîndul sărind de la un subiect la altul, Boian coborî ușurel scara. Să dea cu ceva în cal? Calul era într-o despărțitură a grajdului, singur. „Frumos cal!”, îl aprecie din ochi bardul. Ca toți albinii, era bun călăreț și avea cunoaștere de cai. Cam sălbatec, își zise privind la ochii parcă însîngerați ai animalului. Mai bine nu, ceilalți nu se treziseră încă...

- Bună dimineața, salută el un slujitor, care curăța un colț al grajdului.

- Bună ziua, flăcăule, îi zîmbi acesta. În curînd poți zice: bună seara...

- M-aș spăla puțin... Văd că cineva mi-a spălat straiele...

- Poți să te scalzi în iazul din fundul grădinii... dar mai bine în unul din hîrdaiele cu apă încălzită. A dat poruncă Stăpîna să vă arăt unde. Numai tu te-ai trezit?

- Da, numai eu.

- Ba și eu, zise Ifichim, coborînd scara cu hainele în brațe, împiedicîndu-se în pătură.

- Atunci, haideți cu mine.

Îi duse într-o cameră aflată nu departe, într-o aripă a palatului, într-un demisol. Camera era folosită și ca baie, dar mai ales ca spălătorie. Într-un colț era un maldăr de învelitori de pat, care își așteptau rîndul la spălat. Trei hîrdaie mari din lemn, pline ochi cu apă fierbinte, îi așteptau.

- Dacă vreți, vă mai pun apă rece, sau caldă.... zise slujitorul. Dar cei doi se vîrîră goi într-unul din hîrdaie și începuseră să se spele. Bardul avea un trup subțirel, de bărbat încă în creștere, deși spatele începuse să i se lățească, iar munca cîmpului îi formase mușchi puternici. Trupul îi era alb, se vedea că nu avusese timp să stea prea mult la soare, doar fața, gîtul și mîinile îi erau bronzate, aproape negre. Spre deosebire de el, trupul Pictorului era mai puternic, deși tot zvelt, cu mușchi puternici și lungi. Se vedea că îi plăceau exercițiile fizice. Trupul îi era închis la culoare pînă la brîu, probabil nu se ferise de soare. Chiar și restul trupului era mai închis la culoare, un smead măsliniu, destul de asemănător cu pielea alimanilor și aramilor, cei care cică locuiesc înspre Miază-zi. Pieptul vînjos era acoperit cu un păr scurt și creț. Din întreg trupul emana forță, în contrast cu mîinile subțiri și fine, de cărturar.

După ce se ajutară, săpunindu-se și frecîndu-se pe spinare

reciproc, își turnară apă în cap, clătindu-se, apoi se uscară cu ștergare lungi și aspre, întinse de slujitorul care așteptase răbdător și tăcut. Traseră pe ei straiele primenite și se întoarseră cu toții în grajd. Aici îi găsiră pe toți treji, chiar și pe Prințesă. Ciufulită, cu pătura adunată pînă în gît, aceasta privea cercetător spre ceilalți. Acum ceilalți o puteau vedea bine la față.

- E prima dată că nu dorm în pat de puf, recunoscu ea. Și fără cerșafuri de mătase... Nici nu știu cum de am dormit, sunt plină de paie și pătura mă roade peste tot! Bine că nu sunt purici, aș muri...

- Nu mori din așa ceva, îi zîmbi Zulfina, tot atît de ciufulită. Să ții minte acest loc, nu o să avem parte prea des de așa ceva...

- 'Geaba mă sperii, eu tot vin! îi zise Elina cu hotărîre în glas.

- Nu doream să te sperii, o privi vrăjitoarea cu același zîmbet pe față, mirîndu-se singură în sinea ei de sentimentele care o încercau față de fata negustorului: mai mult decît prietenești, materne ar putea spune, ca de soră mai mare. „Sper să nu o scap din frîu, își zise. Să n-o ia razna..."

- Ai dormit bine, iubitule? se întoarse ea spre Zildir. Ai cam sforăit...

- Eu?

- Străjerii lui Vodă ori sunt surzi, ori nu te caută...

- Or fi zis că tună, zise Ifichim urcînd scara. Mai ales cînd i se alătură bucătarul...

- Bine că n-au crezut că cineva trage din pușci, ar fi venit să vadă ce se întîmplă, zise Eroul.

- Rîde hîrb de oala spartă, comentă Zildir, veninos.

- Eu nu sforăi, îl contrazise Felimon pe Pictor, frecîndu-se somnoros la ochi.

- Felimon băiat bun eram, zise trogloditul. Își ridicase pătura pe cap, încercînd să se ascundă, dar pielea pătată și ghiarele fioroase de la mîini, cu care ținea pătura în loc, atrăgeau privirea Elinei. Sforăiam numa cînd dormeam...

- Așa, rîdeți de mine. Nu o să mai dorm, așa să știți!

- Văd că v-ați spălat, schimbă Zulfina vorba. Cred că ar fi bine să ne ducem noi două, nouă ne ia mai mult timp.

- Poți să-ți duci hainele? o întrebă vraciul serios. Te pot ajuta...

- Ia uite! A dormit bine iubitul, are limbă de glumă. Te-aș lua să mă săpunești, dar vine și Elina cu mine...

- Glumă? holbă vraciul ochii, fără să înțeleagă. Îi răspunse însă Bardul:

- Pe Elina o pot săpuni eu... Zicînd astea se opri, cu un nod în gît, înroșindu-se ca focul pentru îndrăzneala lui. Dacă nu și-ar fi ascuns privirea, ar fi putut s-o vadă pe Prințesă tot atît de îmbujorată la față.

- Din păcate este un grajdar jos, care o să le ajute, zise Ifichim, zîmbind malițios. Nu știu dacă este eunuc, dar știu că are poruncă de la Stăpînă să ajute la baie.

- Ia mai lăsați glumele, că o rușinați pe biata fată! se răsti vrăjitoarea la ei. Ia întoarceți-vă cu spatele, să ne putem ridica. O ascultară cu toții, chiar și pisica. Cînd scîrțîitul scării îi vestiră că fetele coboară din pod, se întoarseră să le privească.

- Ai noroc, vraciule, zise Pictorul. Cu broboada pe ochi, învelită în trențe colorate, pare cu cîțiva ani, cu cîteva zeci de ani chiar, mai bătrînă. Nu știu cum face, și pe mine m-a înșelat, iar eu am ochi buni la chip omenesc. De fapt e tînără și chiar frumoasă... pentru o vrăjitoare. Păcat de voce...

- Toate vrăjitoarele au voce ascuțită, așa cum toți vracii o au pițigăiată. Așa e rasa noastră. Și nu mai e tînără, după socoteala voastră, are peste nouăzeci de ani. Mai tînără ca mine cu vreo doișpe... După socoteala noastră e foarte tînără, puține vrăjitoare au ajuns atît de puternice la o vîrstă atît de fragedă... Dar de ce zici că am noroc?

- Ăăăă... Lasă că-ți spun altă dată. Ia să fac o încercare, zise repezindu-se pe scară. La picioarele scării îl găsi pe grăjdar, frecîndu-și o urmă de palmă ce apăruse pe obraz.

- Ce-ai pățit?

- Aia slabă... I-am zis că merg cu ea s-o spăl pe spinare...

- Aha. E vreun bulgăre de pămînt pe aici? A, uite unul. Il adună de pe jos și îl azvîrli în cal, înainte ca grăjdarul să-l poată opri.

Calul tresări surprins, după care sforăi înfiorător și necheză să le spargă auzul. Noroc că împrejmuirea era făcută din bîrne groase, altfel ar fi ajuns la Ifichim negreșit. Dinții lați și puternici, rînjiți, îl lămuriră de soarta, care l-ar fi așteptat...

- Ești nebun? șuieră slujitorul înspăimîntat. Dacă vrei să pieri, ce nu te vîri la el? Nu îl scoate de acolo, că nu se oprește doar la tine...

- Domnița a spus să facem așa.

- Da? Într-adevăr, ăsta este cel mai sigur mijloc de a o avea aici într-o nimica de timp... O siluetă, în care Ifichim o recunoscu pe Valida, se strecura deja pe ușa grajdului, grăbită.

Acum o putu privi cu mai mare atenție. Domnița Valida avea în jur de 25 de ani; era înaltă și zveltă, dar destul de vînjoasă. Se purta îmbrăcată în straie bărbătești, de bună calitate, de culoare cenușie. Chiar și cizmele de piele erau gri. Părul castaniu, cu nuanțe roșcate, era tăiat scurt, ostășește. Bineînțeles, fața o avea netedă, fără pic de păr, spre marele ei necaz. Mai toți bărbații se purtau cu mustață, unii chiar cu barbă... La prima vedere putea fi luată drept un tînăr bărbat, dar o privire mai atentă îi expunea fără tăgadă sexul. Sînii destul de mari – la un moment dat Validei îi trecuse prin minte să și-i taie, ca faimoasele harmazoance din vechime! – șoldurile puțin mai late decît ale unui bărbat, trăsăturile fine, picioarele zvelte și frumos proporționate, ba chiar și înălțimea și lățimea spatelui, totul îi indica, fără umbră de îndoială, sexul.

Altfel, de departe, trupul ei amintea destul de mult de cel al prințului din Gî-Pang. Mușchii, întăriți prin exerciții fizice zilnice, căpătaseră același aspect cu ai gipanghezului: ca niște funii lungi și tari. Fața, ca și brațele, era puternic bronzată. Pe ea străluceau ochii bruni care, sub lumină, căpătau nuanțe verzui sau gălbui, ca de miere. Între sprîncenele arcuite destul de feminin, două cute adîncite indicau o stare aproape permanentă de încruntare – dar dădeau mai mult o impresie de hotărîre decît de arțag. Impresia era întărită de privirea hotărîtă și francă. Una peste alta, o femeie plăcută, fără a fi o mare frumusețe, dar care era tocmai pe placul pictorului...

- V-ați trezit, deci. Unde-i Elina?

- S-a dus la baie cu Zulfina.

- Aha. O să le iau să facă baie la mine. Spune-le celorlalți să meargă ei la baie. Și să se grăbească. Ne întîlnim mai tîrziu... Într-un ceas. Cine nu-i gata spălat, va sta gol.

Astea fiind zise, se răsuci pe călcîie și porni repede spre baie.

- Eu aș asculta-o, zise grăjdarul. Stăpîna se ține întotdeauna de cuvînt. Nu știu unde mai aveți de mers, dar cei ce nu vor fi gata, vor merge în pielea goală...

Ifichim se cățără repede pe scară în pod și spuse celorlalți porunca domniței.

- Ei, vorbe de muiere, comentă Zildir, căscînd. Tovarășelor noastre le va lua pe puțin două ore să se gate...

- Nu m-aș baza pe asta, zise Ifichim. Ești obișnuit deja să umbli desculț, de ce nu ai umbla și dezbrăcat? Așa slab și înalt, te va lua lumea drept o sperietoare... Nu știu ce va spune despre Felimon, totuși.

Felimon nu mai stătu pe gînduri. Se ridică grăbit și porni spre scară, împiedicîndu-se, bineînțeles, în pătură. Aceasta, în ciuda faptului că abia îi ascundea trupul, atîrna prin paie, împletindu-i-se printre picioare. Ifichim abia apucă să-l prindă de-o mînă, oprindu-l de la o rostogolire dincolo de marginea podului și o cădere rea. Nu ajută prea mult cu asta. Abia pornit să coboare pe scară, un fuștei se rupse sub talpa lui. În cădere, Felimon rupse toți fușteii scării, astfel că cele două laturi se prăbușiră care încotro. Una dărîmă un butoi cu apă, cealaltă lovi cu putere în bîrnele de lemn în dosul carora era priponit calul, negru ca un corb, al domniței. Cal care, bineînțels, scoase din nou un nechezat infiorător.

În timp ce Felimon își trăgea sufletul – trecerea printre fuștei reușise să-i încetinească căderea, astfel că aterizase, spre propria-i uimire, în picioare -, iar Ifichim care asistase la întîmplare, se tăvălea de rîs prin paie, Valida apăru din nou în grajd.

- De ce m-ați chemat? îl întrebă, cu un glas rece și poruncitor, pe slujitor.

Slujitorul dădu înspăimîntat din umeri, indicînd spre burtos. Acesta o privi cu o privire nevinovată, de copil. Nu se știa vinovat...

- Nu-l certa, zise Ifichim de sus, oprindu-se din rîs. El este Felimon. Ăsta-i obiceiul lui, să cadă rupînd lucruri...

- Cazi? îl întrebă binevoitoare, domnița. Să te ajut... Cu aceste vorbe, îl luă de o ureche și porni spre baie, convinsă fiind că bucătarul o va urma, fără să mai cadă. Avu dreptate. Înainte de a dispărea în dosul ușii, strigă peste umăr:

- În locul prietenilor tăi, m-aș grăbi. Au trecut deja vreo cinci minute...

Ei, cum să coboare acuma? Se adunară toți la marginea podului.

- Mai ai vreo scară? întrebă Ifichim pe slujitor.

- Avem una în grădină. Dar o să ia o grămadă de timp s-o aduc...

Ifichim, urmat de bard, își dădu destul de ușor drumul pe aleea dintre adăposturile de cai. Ceilalți, goi și înveliți în pătură, priveau neputincioși.

- Am o idee, spuse Boian. Trăitor într-un sat și ne-străin într-un grajd, își găsea locul mai ușor. Aruncați cîteva brațe de fîn, noi o să le punem grămadă. Atunci puteți sări, fără teama de a vă rupe vreun mădular.

Așa și făcură. În mai puțin de zece minute erau cu toții în apă, în cele trei hîrdaie. Într-unul din ele, bucătarul se freca deja de zor, făcînd ca apa să se reverse peste buza hîrdăului, așa că ceilalți trebuiră să își găsească locul în celelalte două. Acum putură să vadă trupul lui Yulgur, în toată splendoarea lui. Umedă, pielea lui aducea foarte mult cu pielea unei broaște rîioase. Eroul și Hitaiori, care îl mai văzuseră gol, îndrăzniră totuși să se bage în apă cu el. Kelemen nimeri în hîrdău cu Zildir, așa că trebui să-i sufere picioarele lungi și osoase. După o vreme, începu să tragă aerul pe nări.

- Era timpul să ne spălăm, zise el. Parcă și apa a prins un miros greu...

Ceilalți, din celelalte hîrdaie, izbucniră în rîs, dar Zildir spuse stînjenit:

- Și totuși mi-am spălat picioarele azi noapte. Cu leșie!

Kelemen nu insistă, fără a da semn că a înțeles justificarea vraciului. El fu, totuși, primul care ieși din apă. După ce se șterse viguros cu ștergarul întins de slujitor și se îmbrăcă în straiele curate. Îl urmară Eroul, Yulgur, Hitaiori și, spre surprinderea tuturor, Felimon. Numai Zildir rămase în hîrdău, continuînd să se bălăcească în apă ca o focă, poate și în speranța de a scăpa de mirosul de picioare nespălate. Sau, poate, bucurîndu-se de senzația nouă, aceea de a se scălda cu picioarele goale...

- Vom ști că a trecut ora cînd va apărea Stăpîna, spuse slujitorul. Nu mai e mult...

- Din cîte o cunosc acum pe domniță, comentă serios Ifichim, nici nu o să clipească cînd o să-i vadă vraciului goliciunea...

Aceste cuvinte avură un efect imediat asupra lui Zildir. Fără să mai piardă timpul, țîșni din apă și își trase straiele pe trupul încă ud. Tocmai la timp. Valida apăru în ușă și le făcu semn s-o urmeze. După care dispăru, sigură că se vor supune. Eroii noștri se repeziră în urma ei, fără comentarii. Numai Zildir mai avu ceva de bodogănit, pe sub mustață, nelăsînd însă picioarele să-i stea leneșe.

Se adunară în sala mare de mese, sala în care mîncau de obicei slujitorii palatului. Postelnicul mînca în sala de oaspeți de la etaj, unde mîncau și tovarășii lui de petreceri. Valida mînca cel mai des împreună cu slugile și foarte rar cu tatăl ei, numai cînd aveau ceva de discutat împreună. Aproape niciodată nu participa la ospețele date de Marele Postelnic, spre bucuria acestuia. Postelnicul își cunoștea fata și îi cunoștea părerile acesteia despre colegii lui din Sfatul Țării, despre curteni în general. Mai știa că Valida își spunea părerile deschis, spre rușinarea tuturor.

Zulfina și Elina îi așteptau acolo. La vrăjitoare aproape că nu se vedea nici o schimbare, dar fata negustorului părea proaspătă și odihnită.

- Ia să te văd, îl luă Zulfina în primire pe vraci. Hm... Pari mai deștept. Să te speli mai des, îți stă bine... Jupînită, nu ai cumva o pereche de cizme pentru dragul de Zildir? Nu de alta, dar nu-l putem purta după noi desculț. E învățat cu cizmele, doar le-a ținut în picioare vreo treizeci de ani... Sau cincizeci? îi ceru părerea vraciului. Acesta nu-i răspunse.

- Nu-mi spuneți „jupîniță", nu-mi place! Spuneți-mi Valida... Chiar și „domniță" îmi puteți spune, știu că se obișnuiește și nu mă pot împotrivi. Aș fi preferat „cavalere", ba chiar și un nume bărbătesc...

- Mda. Cei mai mulți sunt nemulțumiți cu ceea ce le-a dat soarta... O să-ți spunem Valida, atunci.

- O să fac rost de cizme. Scoase un șuierat pătrunzător și imediat se ivi un slujitor.

- Măsoară-i picioarele, arătă ea spre Zildir, și fă-i rost de o pereche de cizme. Cît mai noi și nesparte. Bune de mers.

- Și să nu-l strîngă, strigă Zulfina în urma lui.

- Și să le poată lepăda din picioare, o completă Eroul.

- Așa, luă Valida inițiativa. Cine sunteți voi? Pe Elina o știu. Nici nu știu prin ce împrejurare. Suntem destul de diferite... Aici fața i se lumină sub căldura unui zîmbet. „Zîmbește frumos, își zise Ifichim. Buzele devin cu adevărat voluptoase... și în colțul gurii i se adîncește o gropiță, chiar alături de aluniță..."

Parcă știind că Ifichim o admiră, Valida șterse zîmbetul de pe față, strîngînd din buze și adîncindu-și cutele dintre sprîncene.

- Și pe Zulfina am întîlnit-o de vreo două ori, am luat de la ea niște leacuri pentru mama.

- Nu m-ai lăsat să-ți ghicesc, zîmbi Zulfina. „Nici ea nu-i deloc femeie urîtă, gîndi pictorul. În felul ei e chiar frumoasă. Zildir trebuie să fie îndrăgostit pînă peste urechi de ea, deși nu arată. Așa s-o fi obișnuind la ei... Dacă îi face curte doar vreo două, trei decenii pînă o cere de nevastă, se zice despre el că ar avea o fire nestăpînită... Deși, din cîte am ajuns să-i cunosc, Zulfina și-l va face bărbat fără măcar ca el să bage de seamă."

- Tu? întrebă Valida arătînd spre Kelemen. De ce ai nasul tăiat?

- Am furat cai.

- Aha. Nu te sfătuiesc să încerci să-l furi pe Corbu. Dacă nu te sfîșie el, sigur te tai eu! Eu nu tai nasuri... Cred că ne-am înțeles.

- Cred că da, zîmbi Kelemen, fără a arăta însă pic de teamă. Ori nu-i păsa de amenințarea domniței, ori într-adevăr nu avea de gînd să fure calul.

- Tu, călugăre? Arată-ți fața, nu-mi place cînd oamenii își ascund fața de mine... Mda. Am auzit de troglodiți, am crezut că-s povești. Cică sunteți buni luptători, fioroși, viteji...

- Eu nu eram, zise Yulgur. Juram pace țineam, rău nu făceam la nime. Yulgur, se prezentă ducîndu-și degetul gros, treminat cu o ghiară încovoiată, spre propriu-i piept.

- Și dacă cineva nu vream pace la tine, vream făceam rău la tine? îl imită Valida vocea groasă și accentul străin.

- Hitaiori păzim la el, făcu gipanghezul un pas înainte, de lîngă peretele de care era rezemat.

- Hm... un războinic din Gî-Pang. Am auzit că suteți cei mai buni luptători din lume. Trebuie să mă conving!

- Eu nu aș face asta, murmură Felimon, care îl văzuse pe

Prinț în acțiune.

- Hitaiori nu luptăm femei. Nu onor!

- Chiar dacă te atac?

- Hitaiori nu luptăm femei!

Cu o mișcare bruscă, Valida străbătu fulgerător spațiul care o separa de prinț, lovind cu forță... în gol. Hitaiori se mișcase tot atît de fulgerător într-o parte, evitînd atacul.

- Hitaiori nu luptăm femei! zise pentru a treia oară acesta, tot atît de liniștit.

- Ce faceți la voi în țară, cînd femeile vă atacă?

- Tăiem cap la femei fără onor. Așa! Zicînd aceasta, katana prințului făcu un salt, un arc și dispăru înapoi în teacă. Pe masa lucioasă căzu o viespe tăiată în două, în plin zbor.

- Sper că te-a convins, spuse Ifichim zîmbind. Zîmbetul nu avu timp să-i dispară de pe față pe cînd spinarea i se lovi de perete, ridicînd un norișor de var zdrobit. Înainte ca cineva să apuce să spună ceva, în capul pictorului ateriză geambașul.

- Mai zîmbește cineva? îi întrebă liniștită Valida.

- Drăguță, cred că toți ți-am înțeles mesajul, zise Zulfina. Pe de altă parte, să nu te dai la iubitul meu, că mă supăr. Știu și eu să dau din mîini!

- Mă ameninți?

- Te avertizez numai. Iar de Felimon să nu te atingi. Din două motive: una, că e prea neajutorat să-l mai bagi și pe el în seamă; a doua, că s-ar putea să-ți scrîntești ceva sub greutatea lui. Unde mai pui că Prințul poate considera că un act agresiv împotriva bucătarului este lipsit de onoare, permițîndu-i să-ți ia capul...

- Vorbești cam mult, ghicitoareo! zise domnița cu un glas rece, puțin disprețuitor. Se putea vede că uneori Valida își amintea că e unica fiică a Marelui Postelnic...

- E drept, vorbi aceasta, rîzînd pițigăiat. O să te convingi de aceasta. Zic totuși să ne lași în pace. Un braț de fîn și trei hîrdaie de apă nu-ți dau voie să te porți așa cu noi. Nu-ți place de noi, rămîi cu bine, că noi avem drum de bătut.

Privirea Validei se aprinse ca un pumn de cărbuni. Se vedea că nu era obișnuită să i se vorbească așa.

- Prieten puteam eram, se arătă Yulgur împăciuitor ca întotdeauna. Nimic nu dobindeam certat eram.

- Mie mi-e foame, se arătă și Zildir pornit spre înțelegere, ca niciodată. Felimon își trase doar capul între umeri, văzîndu-se ajuns ținta discuțiilor.

- Domniță, ai dat degeaba cu mine de pămînt, zise Ifichim ieșind de sub Kelemen și, ridicîndu-se, își pipăi oasele. Pe mine mă doborai tot atît de sigur doar cu un zîmbet.

- Nu-mi place zîmbetul tău, zise Valida îmbufnată.

- O să te obișnuiești cu el, zîmbi din nou pictorul.

- Oricum, cine ești tu? Nu pari să știi să te bați.

- Mă descurc... cînd e cazul. Mi se zice Ifichim, deși unii îmi mai adaugă porecla de Ucenicu'. Zîmbetul i se lăți și mai mult. Nu mai sunt de mult ucenic.

- Ce fel de ucenic?

- De pictorie, să zicem.

- El a pictat casa noastră, se amestecă Elina. Îl țin minte de atunci, eu eram copilă...

- Frumoasă și năzuroasă de atunci, își aminti zîmbind Ifichim.

- Nu mă pricep la pictură, dar lucrarea ta de acolo îmi place. Dacă vreodată mi-o trece prin cap să-mi vopsesc pereții, arătă domnița spre pereții zugrăviți simplu în alb, pe tine te chem.

Ifichim se mărgini să îi facă o plecăciune largă, măturînd podeaua cu o pălărie imaginară, după moda Apusului. Zîmbetul nu i se șterse de pe față, dar căpătă o nuanță ironică.

- Tu? se întoarse Valida spre Erou, rupînd contactul din priviri cu Pictorul. „Ce nesuferit! gîndi ea, l-aș putea toca mărunt... dar sunt sigură că nu s-ar împotrivi. Mare lucru! Pictor! Ha!"

- Eu? Ăăăăă... nu știu cum să-ți zic...

- Simplu. Și nu te bîlbîi.

- Nimic nu-i simplu. Mi se spune Eroul. Nu știu de ce, așa că nu sări cu sabia pe mine. După cum vezi, nu-s înarmat.

- Eroul? Ha! Ai cîștigat vreo luptă în viața ta?

- Nu prea, recunoscu Eroul. Doar o dată, cu mine însumi. M-am lăsat de fumat...

- De ce te-ai lăsat? Ce-i aia? E ceva rușinos, ca băutul?

- Cam așa, deși pe aici nu mi s-a părut a fi rușinos să bei... Cel puțin, nu am văzut pe nimeni ducînd cana la ureche... Și fumînd am văzut pe cîțiva. Pe Zildir, pe Felimon... Ba chiar și pe Yulgur.

- Fumînd? Pe noi? Cînd? se miră burtosul.

- Jos, în camera lui Yulgur, înainte să ne culcăm.

- Aaaa, atunci cînd am băut tutun...

- Da. La noi se zice „a fuma". Știți, iese fum...

- Aha, îi tăie domnița explicațiile. Deci, te-ai oprit să mai bei tutun. Mare scofală! Eu nu am băut tutun niciodată! Sunt, cum se zice, mai erou decît tine!

- Știu eu? o contrazise bucătarul. Mă apucase o dată o tuse și am vrut să las băutul de tutun. Crezi că am putut? Ș-apoi, de ce să las ceva ce-mi face plăcere?

- Tocmai de aceea e greu să te lași, filozofă Kelemen, care revenise la masă. Că-ți place. Dacă nu ți-ar plăcea, n-ar fi nici un merit. Știu precis că Domnița nu a început să bea tutun, tocmai pentru că nu i-a plăcut. Așa zicea și Suzana...

- Cine? întrebă curioasă Elina.

Kelemen nu răspunse, dădu numai din mînă. Chipul i se întunecase dintr-odată.

- Mîncăm? întrebă Zildir, pofticios, privind slujitorii îmbrăcați în livreaua postelnicului intrînd cu cîteva oale cu mîncare și blide din ceramică. Lingurile din lemn erau deja pe masă, în dreptul fiecăruia.

- Mîncăm, încuviință Valida. Voi prezentați-vă mai departe.

- Eu sunt Boian, Bardul.

- Bard? se miră domnița.

- Ăăăă... un fel de bard, trebui să recunoască Boian. Știi, am o problemă cu găsitul cîntecului potrivit. Versuri știu destule, știu și cîntece vitejești, balade, mituri... Dar nu le pot cînta. Ei nu mă lasă! dădu vina pe însoțitorii lui.

- De ce nu-l lăsați? îi întrebă Valida pe ceilalți. Neștiind cui a fost pusă întrebarea, nimeni nu răspunse nimic. La încruntătura domniței, săriră cu toții să dea un răspuns, așa că nu se putu înțelege nimic din acesta. Valida lovi puternic cu palma de masă, făcîndu-i să tacă. Profitînd de liniștea lăsată, Zulfina spuse:

- O să-l lăsăm. Cum ieșim din Cetate. Poate umbla pe cîmpuri, cît mai departe de noi, cîntînd. Nu prea tare, se corectă singură.

- E chiar așa de rău? îl întrebă domnița pe bard. Ceilalți deteră frenetic din cap, încuviințînd, dar bardul negă, cu ochii în lacrimi.

- O să găsesc odată acel cîntec! se jură el cu glas hotărît.

De data aceasta nimeni nu-l contrazise. Hotărîrea din glasul lui vibra ca o coardă de oțel.

- Ce o fi cu cîntecul ăsta? se miră Elina. Am tot auzit cîntece și muzică pe la petreceri, dar nu am găsit nici un sens în ele. Cînd aduce tata muzicieni și îi pune să cînte, eu nu înțeleg nimic. Aplaud și eu ca toți ceilalți, să nu se spună că sunt mai proastă...

- Se pare că nu ești singura, îi zîmbi Zildir. Dacă îl auzi pe Prinț cîntînd, îți vine să te arunci de pe ziduri. Yulgur are alt tip de muzică, nici nu știu dacă e frumoasă sau nu... Bardul nu are nici glas, nici ureche muzicală... Cine mai sunteți?

- Dar tu, iubitule? întrebă dulce Zulfina. Cu glasul tău pițigăiat, nu cred că ești în stare să faci o cîntare prea bună. Ca și mine, de altfel, adăugă ea nepăsătoare.

- Nici eu nu am voce, ridică Eroul mîna, ca la școală. Ceilalți îi priviră curioși mîna ridicată, dar nu comentară.

- Eu cînt din fluier, zîmbi trist Kelemen, scoțînd de la brîu o fluierișcă din lemn, cu vreo cinci sau șase găurele.

- Eu sunt Felimon, zise brutarul.

- Asta știam, îi zîmbi Valida. I se părea înduioșător de neajutorat. „Și are ochii atît de negri și blînzi... Ca și Corbu, cînd îl mîngîi pe frunte."

- Sunt bucătar, adică... ucenic de bucătar. Adică... spăl oale și cratițe...

- Cînd nu le sparge, zise Zildir, fără răutate.

- Știu, tu ești acela de dărîmă toate și cade din nimica... Bine, o să am grijă de tine.

- Toți vor să aibă grijă de Felimon, se plînse fără răutate Ifichim. Ce-ai zice, Domniță, dacă tu ai avea grijă de mine? Și eu mă mai împiedic... Pe mine poți să mă iei și de mînă, nu neaparat de ureche.

Valida îl fulgeră din privire, dar nu-l repezi. „Ce-o fi cu mine?" se miră singură. „Dacă un altul vorbea așa cu mine, dădeam cu el de perete... Data viitoare, îi arăt eu!"

- Pe iubitul îl știi? o întrebă Zulfina. El e faimosul Zildir.

- Nepriceputul, îi scăpă Validei

- Da, exact! se bucură Zulfina că o luminase pe domniță să-l identifice. Nu-ți fie frică, nu-i dăm voie să facă vrăji.

- Mie nu mi-e frică de nimic!

- Chiar de nimic? o întrebă vrăjitoarea privind-o cu șiretenie.

- De nimic! confirmă Valida hotărîtă.

- Vom vedea, drăguță, vom vedea... o amenință Zulfina, vag.

- De cine vă ascundeți? aduse Domnița discuția înapoi la obiect.

- Noi? De nimeni, zise Eroul.

- Și totuși? Vă feriți de cineva.

- Păi, răspunse Zulfina. Elina a fugit de acasă, ridică un deget subțire și lung, luîndu-l în mîna dreaptă. Kelemen era în drum spre temniță, furase un cal. Noi i-am dat drumul, alătură ea degetul mijlociu la cel arătător. Cînd i-am dat drumul, l-am eliberat și pe Cîrnul, sergent de străjeri, care are și el prețul lui. Se alătură și inelarul. Gașca Cîrnilor ne-ar căsăpi ca pe nimica, de la o mică ceartă avută aseară. Se alătură și degetul mic. Am distrus două hanuri. Hop și degetul mare de la mîna stîngă. Felimon a lăsat flămîndă toată oștirea acum cîteva zile. Acum apucă degetul mare de la mîna dreaptă. Nu mă întreba de unde știu asta, drăguță, se întoarse ea către burtosul speriat. Știe toată Cetatea! După cum știe și că iubitul de Zildir a furat, distrus, mai știu eu ce, ambasadorul gipanghez. Și mai adăugă un deget la socoteală. Vecinii lui Ifichim au fost uciși, aparent chiar de el, care a dispărut. Opt. Kelemen a furat calul lui Deliman. Nouă. I-am promis negustorului să-i ducem fata înapoi, și nu avem deloc de gînd să ne ținem de cuvînt. Zece. Mai vrei? o întrebă pe Valida.

- Mai mult neînțelegeri.

- Da, neînțelegeri extrem de mari, o aprobă Ifichim. Care ne pot lăsa fără cap. „Ce nesuferit, cu zîmbetul ăla al lui atotștiutor!"

- Bine. Să-ți mai spun una, continuă Zulfina înșiruirea ei. Dușmanul e pe urmele noastre!

Dacă pînă atunci atmosfera fusese destul de detașată, chiar prietenoasă, la aceste cuvinte o liniște rece se lăsă. Felimon scăpă din mînă castronul pe care tocmai îl golise, iar ceilalți se opriră din mîncat.

- E chiar atît de rău? îi întrebă Domnița din nou pe toți. De data asta, călătorii se mulțumiră să dea tăcuți din cap.

- Atunci, trebuie să vin cu voi! se hotărî ea.

- Nu trebuie, deloc nu trebuie, se împotrivi Kelemen, susținut

de Erou.

- Taci din gură, eu știu mai bine. Sunt cea mai bună luptătoare... mă rog, una dintre cele mai bune. Și de cînd îmi doresc eu o aventură, așa cum o cîntă barzii în baladele lor! Avem și un bard cu noi, poate o să-mi cînte aventurile așa, cum se desfășoară ele!

- Nu cred că avem nevoie de aventuri, zise Eroul. Să ajungem unde trebuie să ajungem, și să se termine cu bine totul! M-am cam săturat! îi anunță pe ceilalți.

- N-ai decît să pleci! îi spuse Valida, fără menajamente.

- De mîncare, completă Eroul. Aș pleca, dacă aș putea, recunoscu privind spre Domniță. Dacă voi puteți veni, renunța cînd vreți, dispărea, muri, orice... eu trebuie să ajung acolo! Și cel ce va învinge Dușmanul nici măcar nu sunt eu! Dacă respectivul va ajunge și el acolo și nu va fi murit, dispărut, renunțat... între timp.

- Deci, nu știi cine este acela?

- Poate fi oricine dintre noi, confirmă Zildir. Am mai avut discuția asta, numai că, între timp, ne-am mai adăugat cîțiva. Chiar și o pisică, se încruntă el la pisica care sărise pe masă și acum îi mirosea blidul gol. Doar aveau cu toți aceași mîncare! Pisica se înfoie și se stropși la el.

- Chiar și pisica își are rolul ei, zise Zulfina. Eu am dat în cărți, odată, la cererea unei trecătoare. Se pare că sunt mulți între noi care o știu...

- Fetița, șopti Felimon.

- Jolifana, zise Ifichim.

- Ghicitoarea, zise Boian.

- Zîn frumoz, zise și Yulgur.

- Da, ea. Suntem, deci, cinci care am cunoscut-o în diferite împrejurări și sub diferite ipostaze. Poate și alții au întîlnit-o, dar nu-și aduc aminte.

-- O femeie cu o fetiță a stat la noi într-o vreme, își aminti Elina. Eu eram foarte mică, fetița aceea era cu cîțiva ani mai mare decît mine. Ne-am împrietenit, mi-a fost ca o soră mai mare... Femeia l-a dat pe Vifor lui tata, cînd a plecat. Să-mi poarte noroc, așa a zis femeia, nu știu de ce. Ne-a adus noroc, într-adevăr, bogăție și noroc. Pînă atunci tata era și el un negustor ca mulți alții din tîrg. Fetei îi ziceam Joli...

Valida se încruntă, parcă amintindu-și de ceva, vru să spună ceva, dar se răzgîndi. Vorbi, în schimb, Zulfina.

- I-am dat în cărți mamei ei și mi-a ieșit lupta cu Dușmanul. Eram și eu copilă pe atunci... Ei, aveam peste treizeci de ani, dar după neamul nostru eram abia o copilă, care își învăța drumul în lume. Nu am înțeles chiar totul... Nu am văzut lupta, ci grupul călătorilor. Al Căutătorilor, cum a zis femeia. Eroul, Magul, Brutarul, Ucenicul, Călugărul, Prințesa, Bardul, Ghicitoarea, Geambașul, Domnița, Animalul, Căpitanul, Nebunul, Idiotul, Pisica, Iscoada, Hoțul, Piticul, Calul, Urîta, Proasta, Vrăjitoarea, Copilul, Păgînul. Nu știu care și cîți dintre noi îl vor înfrunta pe Dușman...

- E destul să ajung eu acolo, zise Valida cu aroganță. Și Prințul, eventual...

- Unchiul Zimnir zicea altfel. L-am auzit cînd vorbea cu Craiul, am tras cu urechea... mărturisi vraciul rușinat. Zicea că dacă va fi cineva să-l învingă pe Dușman, nu o va face nici prin vrajă, nici prin putere, nici prin istețime, nici prin îndemînare... deși toate acestea sunt necesare pentru a ajunge la înfruntarea finală. Mai zicea el ceva: „Cel din urmă va fi cel dintîi!"

- Păi, eu sunt cea din urmă! Doar eu mă alătur acuma, ultima.

- Nu-i chiar așa, o contrazise Eroul. Mai sunt destui pe lista Zulfinei. Să vedem cine vă veni ultimul...

- Poate unchi gîndeam altcum, interveni Yulgur. Gîndeam ultim la putere, poate.

- Aceea sunt eu, recunoscu Elina.

- Sau pisica, o contrazise Boian, luînd pisica sătulă în brațe.

- Sau ultim la istețim.

- Ăsta-i Hitaiori.

- Va fi și o Proastă, își aminti Felimon.

- Ori la îndemînat.

- Felimon, sigur! îl bătu Zimnir pe umăr pe burtos.

- Sau chiar tu, iubitule, îi zîmbi galeș Zulfina. Rîde hîrb de oala spartă. N-am văzut vraci mai neîndemînatic decît tine... Nici n-am auzit să fi fost cîndva...

- Bine, ne-am lămurit. E nevoie de noi toți, luă din nou conducerea Valida. Uite și cizmele, ia vezi, vraciule, dacă-ți vin bine.

Zildir încercă cizmele aduse de slujitor. Înainte să le încalțe, le duse la nas.

- Put... se strîmbă el, îngrețoșat.

- Ce vorbești? se miră Zulfina.

- Ați mîncat? Atunci, să mergem. Încotro plecăm?

- Aici e o mică problemă, recunoscu Eroul. Nu știm unde trebuie să ajungem...

- Așa că nu știm încotro plecăm, completă Ifichim.

- N-am auzit de o asemena tîmpenie, se încruntă Valida.

- Ți-am zis că îți stă bine zîmbind? o întrebă serios, pictorul.

Valida dădu din mînă, ca pentru a goni o muscă supărătoare.

- Înainte să mergem undeva, trebuie să ieșim din Cetate, filozofă Felimon, practic. Cu atîția pe urmele noastre, nu cred că ne va fi prea ușor...

- De asta mă îngrijesc eu, zise Valida. Mai iau cîțiva slujitori și spun că mergem la conac, la vînătoare. Am înscris de la tata și străjerii mă cunosc. Voi trageți pe voi livrele de-ale slujitorilor. De la conac, trimit slugile înapoi.

- Ar trebui să căutăm și Calul, înainte să plecăm. Sunt sigură că e Vifor, calul lui Deliman. Trebuie să îl furăm de la Palat, de la grajdurile crăiești.

- Să ieșim odată din Cetate, se împotrivi Domnița, care se voia pornită. De la conac ne întoarcem vreo doi, trei... Eu, Geambașul și... poate...

- Eu, îi zîmbi Ifichim.

- Tu... sau Prințul. Vedem noi, nu-l respinse Valida de tot. „Ce enervant! își zise ea. Deși are dinți frumoși cînd zîmbește... Cum de-s așa de albi? I-o fi vopsit..." La această idee, izbucni în rîs, făcîndu-i pe slujitorii care adunau masa să scape blidele și oalele din mînă. Nu o auziseră niciodată pe Stăpînă rîzînd!

20

(în care nu ai nevoie de cal, să o iei pe coclauri)

În scurt timp puseră în aplicare propunerea domniței. Traseră peste hainele lor livrele cu însemnele postelnicului și porniră către Poarta de Răsărit, pe ulițele Cetății. Soarele trăgea să apună, aruncînd o lumină aurie pe clădirile mai înalte. Ulițele, însă, începuseră să se scufunde în întuneric. În frunte mergea Valida, călare pe calul ei negru care, acum, cu ea în spate, părea destul de blînd. În urma ei, încolonați cîte doi, tropăiau călătorii noștri, cu cîte o suliță în mînă. În mijlocul coloanei, într-o birjă trasă de un cal, stătea Yulgur, îmbrăcat în rasa lui călugărească, cu pisica în poală. Dacă pisica se urcase în birjă fără prea multe mofturi, Valida trebuise să se răstească la troglodit să-l convingă că aceasta era singura modalitate de-al scoate fără probleme pe poarta cetății. Acum, numai Elina bombănea; era neobișnuită să meargă pe jos și o durea mîna în care ținea sulița. „Ar fi putut să-mi dea și mie un cal!", gîndea ea nemulțumită, privind dușmănos spatele domniței ce sălta nepăsătoare în șea în fața ei. „Sau să mă ia pe crupă", se corectă ea, dîndu-și seama că nu călărise niciodată.

Ieșiră din Cetate fără nici o dificultate și o porniră pe drumul prăfos, spre conacul Marelui Postelnic. Din fericire nu era prea

departe, ajunseră cam în două ore, Elina cu răni în tălpi, Zildir cu răni în călcîie. Drumul căzuse cu totul în întuneric, slujitorii luați aprinseseră facle să le lumineze drumul. Tot ei aprinseră lumînările și făcliile în conac, pregătindu-l pentru musafiri.

Abia ajunși în sala mare a conacului, vraciul își lepădă cizmele din picioare, înjurînd mărunt din buze.

- Dragule, tu ai o problemă cu cizmele, după cum bag de seamă, constată Zulfina.

- Îmi joacă în picioare! Uite ce răni mi-au făcut, se plînse el, arătîndu-le tuturor călcîiele însîngerate.

- Ar fi trebuit să profităm de prietenia cu Ifichim și să ne fi făcut cu toți încălțări pe măsură, ne-ar fi prins bine pe drum.

- Se putea face, încuviință Pictorul. Nu ar fi luat decît vreo două, trei săptămîni...

- Iubitule, dar tu de ce nu ai pus obiele în cizme? se miră vrăjitoarea scuturînd cizmele. Îl trase pe vraci la un scaun și i se puse în față, luîndu-i picioarele în poală, să-l doftorească.

- Obiele? întrebă uimit Zildir, care nu purtase în viața lui așa ceva în picioare.

- Aoleo! îl căină Zulfina. Să știi că pute, se miră ea după o clipă. Ești sigur că te-ai spălat pe picioare?

- Ți-am zis! se supără vraciul. V-am spus la toți! Nu m-ați crezut...

- Bine, bine, uite, te ung cu unsoarea asta. Nu numai că îți va lua durerile, dar va mirosi și plăcut. Și fă-ți niște obiele.

Între timp ceilalți se adunară să hotărască ce au de făcut mai departe.

- Eu și Kelemen și... oh, fie, și Ifichim, ne întoarcem dimineața în Cetate. Mergem călare, îmbrăcați în vînători domnești. Încercăm să intrăm în grajdurile Palatului și îl furăm pe Vifor. Pînă se dezmeticesc străjerii, suntem plecați.

- Am o idee, zise Kelemen, care avusese timp să dea o raită prin grajdul conacului. Nu de alta, dar nu strică... Oricum, îi intrase obiceiul în sînge.

- Zi, comandă Valida, deschisă la propuneri.

- Am văzut în grajd un cal care seamănă cu Vifor, doar că nu este țintat. Să-i facem o țintă în frunte cu vopsea albă. Îl ducem cu noi și îl lăsăm în locul lui Vifor. Pînă să observe cineva schimbarea, suntem departe.

- Bună idee. Pierd un cal, dar nu se leagă nimeni de noi la plecare.

Bărbații dormiră în latura de apus a conacului, în sala mare care era folosită de bibliotecă și cabinet de lucru de către Postelnic, în vizitele lui sporadice la conac. Slujitorii întinseră paturi din fîn și paie pe jos și pe masa mare de lucru, din scînduri groase, înnegrită de timp. Fetele dormiră tustrele în iatacul conacului, luînd și pisica cu ele.

Cei trei plecară după cal chiar a doua zi, dis- de-dimineață. Spre prînz se întoarseră cu armăsarul, fără să fi întîmpinat nici o problemă. E drept, străjerii și, mai apoi Marele Postelnic, se miraseră văzînd-o pe jupînița Valida la Curte, trebuise aceasta să spună cine este pentru a fi încuviințată înăuntru; nimeni nu o știa pe acolo. Pe Marele Postelnic era să-l lovească damblaua cînd o văzuse apărînd îmbrăcată bărbătește, în straie de vînătoare, plină de praf, în Sala Sfatului. Chiar și motivul apariției i se păruse cam dubios: venise, cică, să-i spună că se duce la conac și de acolo spre nord, la moșia mătușă-si Varvara. „De parcă a spus vreodată unde are de gînd să meargă!?” își zise el privind-o uimit. Cînd o văzu însă oprindu-se pentru o clipă pentru a-l privi pe noul căpitan al gărzilor, dumnealui Boldur Căpitan, care chiar atunci intrase în Sala Sfatului urmat de patru străjeri, se mai liniștise. „O fi venit să-l vadă pe căpitan.” Frumosul oștean umpluse inimile domnițelor de visuri. Să fi căzut oare și fiica lui pradă zvonurilor? Parcă ar fi timpul; de mult ar fi trebuit să fie măritată, la casa ei, deși nu prea vedea cine ar fi luat așa o pacoste de femeie. „Fie și căpitanul, dacă o poate struni!” își zise cu obidă, trăgîndu-se de mustața groasă.

Dar Valida îl privise pe căpitan din alte motive. Văzîndu-l intrînd cu străjerii după el, își zisese că le descoperise, cumva, planul – poate recunoscîndu-l pe Kelemen. Așa că se pregătise să-i atace, fără a le da răgazul să se pregătească. Noroc că Ifichim, care o aștepta lîngă ușă, simțise cam ce gîndește și o luase de braț, ca pentru a o ajuta.

- A venit să schimbe gărzile! îi șopti pictorul, înainte ca ea să apuce să-l azvîrle cît colo din calea ei. Așa că ieșiră amîndoi din Sală sub privirile curioase ale căpitanului și coborîră repede în grajd, unde îi aștepta geambașul. Acesta operase schimbarea, așa că nu le rămăsese altceva de făcut decît să iasă din grajd,

să se îndrepte spre Poartă, unde nimeni nu îi întrebă de nimic, iar după mai puțin de o oră erau la conac.

- A fost destul de ușor, comentă Ifichim care, deși nu participase cu nimic la furtul calului, se simțea foarte mîndru de izbîndă.

- Un plan bun, dus cu hotărîre pînă la capăt, reușește întotdeauna, zise Kelemen. Tot atît de ușor a fost cînd l-am furat de la Deliman. Cînd am aflat că mergeți la negustor să-l vizitați, mi-am făcut imediat planul. Problema la el era că nu puteam pătrunde în palat. Bătrînul slujitor, așa bătrîn cum era, păzea poarta mai ceva ca un dulău. Dar cînd l-am văzut că pornește cu voi să vă ducă la stăpînul lui, am intrat imediat în grajd și eram afară din palat înainte ca el să se fi întors... Geambașul zîmbi amintindu-și întîmplarea.

- Dar la Poartă te-au prins, zise Ifichim.

- M-au prins. Cum am ieșit cu Vifor de la negustor, am trimis un Cîrn să-l aducă pe Sergent. I-am spus planul meu: să meargă el să schimbe garda, sau măcar pe șeful gărzii, în așa fel încît atunci cînd eu soseam cu Vifor și cu documentul semnat, să mă poată scoate afară. Ne-am înțeles să-i dau o hîrtie de mînă pentru bancherii Vasilonis, pentru cincizeci de galbeni.... Din cîte îl știu pe Cărn, a luat deja banii - chiar dacă nu m-a scos pe poartă... Dar nu era în plan apariția căpitanului.

- Boldur? Cînd a apărut în Sala Sfatului, am crezut că ne-a descoperit și nouă planul. Era să sar la el!

- Am auzit că ăsta-i visul foarte multor jupînițe: să sară la el, zise Ifichim, cu inima strînsă.

- De ce? A, pentru că-i frumos... Eu nu mă uit la astfel de fleacuri!

- Are, cică, și alte calități. E viteaz, bun luptător, inteligent, credincios... Nu degeaba a ajuns căpitan de străjeri!

- Degeaba mi-l lauzi, zîmbi Valida. Las alte jupînițe să suspină după el, eu am alte gînduri în cap.

- Oare el o fi Căpitanul de care a amintit Zulfina? continuă pictorul, simțind cum i se ia o piatră de pe inimă. „Gîndurile se mai pot schimba, își zise el. Bine că nu am de luptat cu imaginea căpitanului...” Așa mi s-a părut, cînd eram în han. Iar Nebunul ar fi Găvan, bufonul... Cum și cînd ni se vor alătura?

Domnița însă căzuse pe gînduri, astfel că nu-i răspunse.

„Oare de ce nu mi-o fi plăcut Boldur ca bărbat? O fi ceva rău cu mine? Sigur, nu-mi stă mintea la flecuștețe, eu vreau să fiu recunoscută drept o vitează și puternică eroină, dar inima să nu-mi fie deloc deschisă spre dragoste? De ce totuși îmi place amărîtul ăsta de spoitor mai mult decît un bărbat frumos ca Boldur? Un adevărat cavaler de legendă! Iar mie îmi stîrnește fiori zîmbetul ăstuia... atît de nesuferit! Nici nu mai e așa de tînăr... Nici să se bată nu știe... O să trebuiască să vorbesc cu Zulfina, se pare că ea cunoaște mai bine bărbații! Deși... Să se uite, dintre toți bărbații, tocmai la Zildir?!”

Neștiind că era prezent în gîndurile domniței, care călărea înaintea lor, gînditoare, Ifichim intrase în vorbă cu geambașul. Pînă la conacul Postelnicului, erau cei mai buni prieteni.

Ceilalți călători avuseseră o dimineață de trîndăveală. Hitaiori se trăsese în grădină, unde trecuse, cu multă concentrare, prin antrenamentul său de războinic, sub privirile uimite ale lui Felimon și ale Eroului, care își găsiseră loc la umbra unui măr. Cei doi transpiraseră mai abitir doar privind la gipanghez, decît acesta. Zildir se refugiase în pod cu o carte veche, mare și groasă, cu formule magice, ajunsă cine știe cum în posesia Postelnicului – dar mai ales ascunzîndu-se de Zulfina, care îi împuiase capul de cum se trezise. Aceasta umbla de colo-colo, aparent fără nici un scop, dar de fapt în căutarea vraciului. Așa ajunsese pentru o vreme alături de cei doi trîndavi din grădină, oprindu-se să privească la gipanghez.

- Uimitor! fu singurul ei comentariu. Cei doi grăsani avuseră mult mai multe de spus.

Yulgur era în micuța capelă a conacului, rugîndu-se. Felimon îi înapoiase oglinjoara, așa că avusese surpriza să o vadă pe Zînă pentru o clipă. Era veselă, îi făcuse zîmbind cu ochiul, după care dispăruse înainte ca el să fi avut timp să-i spună ceva. Dar întîlnirea de o clipă îi încălzise inima. Se hotărî să nu-i spună nimic lui Felimon, să nu-l întristeze. Acesta avusese oglinda în posesie mai multe zile, fără a fi fost în stare s-o vadă pe Jolifana. Dar el avea păpușica... „Dacă o mai mîngîie mult, o tocește cu totul!”, gîndi troglodiitul cu duioșie. „Oamenii sunt altfel decît am știut noi că sunt. Între rasele noastre este un război, care durează dintotdeauna. De aceea am ajuns noi să ne trăim viața prin locuri ascunse, prin hrube și prin catacombe.

De aceea oamenilor le este frică să viziteze astfel de locuri. Dar Marele Zeu a fost bun cu mine, mi-a scos în cale oameni buni, cu inima deschisă. Poate, unde fiecare dintre ei își are propria lui problemă. La mulți dintre ei, o știu deja... Ce o fi cu Kelemen? Durerea lui ascunsă e mai adîncă decît a celorlalți. Viața nu a fost deloc ușoară cu el, gîndi trist, cu milă. O să mă rog Marelui Zeu și Pruncului Slăvit pentru sufletul lui, să își găsească liniștea."

Bardul se refugiase pe un deal din preajmă, într-un aluniș, și începuse să repete o romanță de dragoste. Cuvintele le știa bine, dar melodia nu se lega nicicum. În ciuda pasiunii pe care o punea în voce, avînd în minte chipul frumos al Elinei, propria-i ureche, așa lipsită de simț muzical cum era, îi spunea că ceva nu-i bine. Și bine făcuse să se ascundă de ceilalți, sunetele scoase erau de tot cumplite, cum constată Zulfina, ajunsă în deal în peregrinările ei pe urmele ascunsului vraci.

- Groaznic! fu tot ce spuse, îndepărtîndu-se grăbită. De aceea se miră foarte găsind-o pe Prințesă ascunsă printre aluni.

- Ce frumos cîntă! murmură aceasta, cu fața plină de lacrimi.

- Da, și noi am plîns! o mîngîie pe cap ghicitoarea, refuzînd s-o contrazică. „E mai rea decît bardul! El, cel puțin aude că nu cîntă bine..." își zise, pornind mai departe în căutarea lui Zildir.

Gîndul, că cei plecați se întorc sau, poate, foamea îi adună pe toți în sala mare a conacului. Apăruse de undeva și pisica. Sătulă ca niciodată în viața ei, era greu de crezut că alergase pe cîmp după șoareci. După cum se întindea, mai curînd găsise un loc liniștit unde dormise toată ziua.

- Inteligent animal, comentă Zulfina.

- De ce? se miră Zildir. Se simțea vinovat că se ascunsese de ghicitoare.

- De obisei o găseai în preajma bardului. Acum, cînd acesta s-a apucat să cînte, a știut să se țină departe...

- Boian cîntă foarte frumos, o contrazise Elina. Ceilalți ridicară exasperați ochii spre tavan.

- Plîngem frumoz fetiț, așa? o întrebă Hitaiori. Pînă și lui îi scursese lacrimi auzindu-l pe bard cîntînd, deși felul de a face muzică al oamenilor albini era de-a dreptul de neînțeles pentru el.

- Da?... De unde ști?

- Știm, știm, o lămuri buștean Eroul.

Dar bardul se luminase la față și își umflase pieptul, fălos. Iată că cineva îi admiră arta! Și cînd te gîndești că e chiar cea care contează – singura care contează. Viața e frumoasă!

- O să mai cînt, îi promise el, bucuros, Elinei.

- Să nu te prind, că te leg la gură! zise Ifichim din ușă.

Ceilalți îi întîmpinară bucuroși. Se așezară cu toții la masă, iar cei rămași acasă ascultară povestea celor trei.

- Avem, deci, și Calul, trase Zulfina concluzia. Cred că putem pleca. Ceilalți ni se vor alătura cînd le va veni timpul s-o facă.

- Sau deloc, zise Eroul, mai pesimist. Ce l-ar face pe Căpitan să-și părăsească slujba la Palat? Sau pe Găvan? Mai ales că îl are pe Boldur pe acolo... Iar Cîrnul, de ce ar părăsi Cetatea? Doar acolo își face el ticăloșiile.

- Vom vedea, zise Valida scurt. Dacă nu apar, înseamnă că nu avem nevoie de ei.

- Sau, poate, ei au alte sarcini, în alte părți. Ți-am spus, nu toți trebuie să călătorim împreună pentru a-l înfrunta pe Dușman.

- Plecăm în zori, hotărî Domnița.

- Încotro? o întrebă imediat Eroul.

- Nu știu. Se pare că nu contează. Nu știu ce mă face să cred că trebuie să mergem spre Răsărit.

- Eu mă gîndeam mai curînd la un loc spre Miazăzi, zise Zildir.

- De ce, iubitule? Așa ai citit tu în cartea aia a ta, în pod? Cum de nu m-am gîndit că vei fi acolo? La un moment m-am gîndit să mă sui în pod, dar am văzut pisica intrînd acolo. Știam că nu-ți plac pisicile...

- Nici pisicilor nu le plac vracii, recunoscu Zildir. A trecut pe acolo, dar, după ce m-a scuipat, și-a căutat alt loc...

- Deci? nu-l lăsă vrăjitoarea fără răspuns.

- Nu știu. Nu din carte, parcă nici unchiu n-a zis nimic.

- Nu știa, de aceea nu a zis nimic. Așa mi-a spus mie, cel puțin, zise Eroul.

- Fetița, Jolifana adică, nu a zis nimic? întrebă Felimon.

- Nimic, din cîte știu eu, răspunse Zildir, care nu o cunoștea, totuși.

- Zin nu spuneam nimic la Yulgur, spuse trogloditul.

- Stați să aduc un atlas, zise Valida. Postelnicul adună tot felul de prostii, așa a ajuns să aibă și cartea de vrăji – zise uitîndu-se spre vraci. Are și acest atlas vechi, făcut de un călător araman vestit, bin Hatuta. O copie, oricum...

Aduse un ceaslov gros, legat în piele. Cea mai mare parte a foilor era acoperită cu scrisul araman, ca niște urme lăsate de viermișori prin praf. Privit, scrisul avea totuși un farmec aparte. Unele pagini erau iluminate cu mici vignete, în care apăreau mai ales animale și plante fantastice. Chiar și mici peisaje impersonale, cu cetăți la poale de munți.

- Știam că aramanii nu pictează, zise Felimon.

- Aramanii nu, îi răspunse Ifichim. Nici alți moslani, cică sunt percepte în cărțile lor sfinte care le interzic asta. Dar mai sunt moslani cu tradiții în arte, care spun că porunca nu este chiar atît de drastică. Cel ce a făcut cartea asta o fi fost isfahin, sau poate berbian. Am văzut cărți iluminate și la Al-Hirba, curtea sultanilor din Hipana...

- Ai umblat mult, comentă Valida.

- Am umblat, recunoscu pictorul. Valida nu mai zise nimic, locul cel mai departat de Cetatea de Scaun vizitat de ea era curtea mătușii Varvara, la nici două zile călare...

- Credeam că toți moslanii sunt alimani, zise Boian. E drept că în balade li se zice sarafini...

- Sarazini, îl corectă Eroul.

- Nu, sarafini, sunt sigur de asta, zise bardul hotărît, iar Eroul nu-l contrazise. Locul acesta era atît de asemănător, dar atît de diferit totuși de lumea din care venea.

- Nu, Boiane, sunt foarte multe popoare, și foarte diferite unul de celălalt. Nici eu nu le știu pe toate. Sarafinii din baladele francîne sunt de fapt berbanii, mulți din ei sunt negri la piele, ei stăpînesc acum Hipana și mai au, rar, războaie cu francînii. Sunt mai multe popoare moslane decît sunt închinate Marelui Zeu și Copilului Său Sfînt. Am auzit că departe, spre Răsărit, se închină la alte zeități.

- Boriwassa Șinta Amanasaru, zise Hitaiori, închinîndu-se plin de respect spre apus. Citani închinăm Bhurma, care tot shunto estem. Urmăm Cale, și ei și noi, ca și la voi.

- Da, adeveri Ifichim. Lumea este mai mare decît o știm noi. Locul unde trăim noi, Evronia numită de unii, este doar un colț

al lumii. Dacă unui călător îi ia cîteva luni să ajungă în Hipana, îi poate lua patru ani să ajungă în Citan.

- Cinci an la țara de la pom înflorim, Gî-Pang, se închină din nou, ceremonios, Hitaiori. Pornim copil estem, ajungem războinic estem.

- Se zice chiar că ar fi un pămînt tot atît de de mare la apus de Hipana și Briutana, dar alea sunt poate numai povești de marinari bețivi. Nimeni nu a avut curajul să înfrunte Marea Ocean.

- Sper că nu asta este destinația noastră, zise Zulfina, și toți se priviră, îngrijorați. Așa să fie oare?

Valida nu răspunse, ci doar deschise cartea la mijloc. Acolo, pe ambele părți ale unui pergament mare, pliat în patru, era o hartă. Scoase pergamentul și îl întinse pe masă. Călătorii se aplecară deasupra, apropiindu-și capetele.

- Harta este incompletă, spuse Ifichim, după ce privi o vreme. Bin Hatuta a trăit acum o sută de ani, ba chiar o sută cincizeci. Harta e făcută după informații adunate în călătoriile lui în jurul lumii cunoscute, mai ales în jurul Mării Interterum. Pe atunci informațiile erau destul de reduse – mai ales cele legate de partea de nord și de est. Uitați, aici spre nord arată Prusina pînă în marginea hărții. Acum se știe că dincolo de ea este o mare, iar dincolo de mare un alt pămînt, locuit de un neam înrudit cu prusinii. De fapt, Prusina este o uniune de popoare înrudite, regate adunate sub conducerea împăratului de la Ahena. Țara se întinde pînă la leaki, aici spre est. La est de aceștia sunt moskulii, pînă spre munții de aici. Dincolo de munți nimeni nu știe ce este, poate neamuri înrudite cu kapcînii.

Așaaa. Aici, spre Apus, este arătată Briutana, dar insula este mai mare în realitate decît ce este arătat aici. Dincolo de ea mai este o insulă, cam cît asta desenată, Irania, cu neamuri înrudite cu popoarele din vechime care au locuit Evropia, koltoii. Popor războinic și evlavios, în care freamătă arta și spiritul. Se pare că și albinii se înrudesc, de departe, cu ei. Dincoace este Francuna, care se întinde între mare, Hipana, Munții cei Mari și Prusina. La sud de ea este Hipana, foarte bine desenată. Văd că are trecute toate orașele mari, berbiane.

- Știam că noi ne înrudim cu veronii și francînii, zise Felimon, nu cu koltoii. Nici nu am auzit de aceștia...

- Eu am auzit, zise Zildir, iar vrăjitoarea îl susținu bîțîind din cap. Am un unchi Mare Mag la curtea din Irania. Neamul vracilor se trage din Irania... De acolo s-a răspîndit în toată lumea...

- Desigur, și neamul vrăjitoarelor se trage din koltoi, din cei ce locuiesc încă în Francuna...

- Știu de ei, zise Ifichim, am stat aproape patru luni în Mordigen, capitala provinciei Koltonia, sau Mica Briutana. Așa. Cu veronienii și francînii ne înrudim mai mult prin limbă. Și cu hipanii de altfel, băștinașii, care acum sunt sub stăpînirea berbană. Dar asta pentru că noi toți am fost ocupați în vechime de un mare popor, romulii. Koltoii din Irania și din alte locuri nu au fost cuceriți de romuli, și-au păstrat neamul. Acum, subii au ocupat cîteva porturi pe coastă, dar nu au putut intra în interior. Nu știu cît le-or ține și pe alea...

- De unde știi atît de multe? Ai fost pe acolo? întrebă bardul.

- Am fost și pe acolo. Koltoii din Briutana - sunt și pe acolo koltoi, mai ales în extremitățile insulei - m-au ajutat să ajung la rudele lor, pentru că altfel sunt destul de închiși față de străini. Koltonii nu pictează fresce, nici pe pînze, cum fac varunii, dar au cele mai minunate cărți iluminate. Chiar mai frumoase ca asta, făcută de isfahani, sunt sigur acum. Buuun. Dacă ne întoarcem la hartă, vedem că nu ni se spune nimic de moskuli, aici sunt arătați doar leakii la răsărit de prusini, iar la nord de Marea cea Mare, kivanii, de care știm și noi. La est de kivani scrie Kapcînia, iar la sud de ei, Alimania. Alimania se lungește la sud de Albia, iar la apus de Albia, scrie Uigura. Trebuie să știm că uigurii nu au avut niciodată o țară a lor în Evronia.

- Așa este, confirmă Kelemen. De aici noi ne-am întors în țara albinilor, și ne-am împămîntenit aici.

- În aceste locuri trăiesc neamuri înrudite cu leakii și cu kivanii, care stau ca un tampon între alimani și prusini. Marele Rîu desparte lumea Căii, de cea moslană. Văd că vestitul călător prezintă foarte bine țările moslane din jurul Mării Interterum, de la berbani pînă la alimani și spre est, pîna la horizmi. La răsărit de alimani se întind numeroasele triburi ale aramanilor, printre care trăiesc mulți alții: heberii, caracenii, grunizii...

Aici, la horizmi, se termină harta spre răsărit, greu de știut dacă bin Hatuta a ajuns mai departe, deși se zice că el a pomenit în scrierile lui și despre egipetani, neamul de pe Himbus, ale căror neamuri s-au răspîndit mai în toată lumea acum, și despre Himbii care locuiesc țara acelui fluviu. Despre citani și alte neamuri din Răsărit nu a avut știință, se pare, deși încă de atunci începuseră să apară produse de ale lor, aduse de negustorii alimani.

- Dar aici, spre sud de berbani, nu mai este nimic arătat, scrie doar „Marele Deșert”, care se întinde de la un capăt la altul al continentului. Înformațiile aici sunt destul de fantastice... Uite, aici, la sud de Tebania, este trecut Izvorul Lumii... Și Paradisul Terestru.

- Este o baladă care zice același lucru, zise Boian încruntat, încercînd să-și amintească amănuntele.

- Poate din acea baladă și-a luat călătorul araman informațiile. Uite, aici este trecută Anisibia, Țara copiilor Marelui Zeu, dar țara lor se întinde mult spre vest, deși berbanii spun că la sud de ei trăiesc malinii și guneții, popoare de oameni negri, ca și lemnul care vine de la ei, abanosul. Malinii au ca semn trei stele, uite așa puse... Uite-le, de altfel, aici. Iar anisibii au cinci stele, în formă de cruce... uite aici, în marginea hărții.

- Stai puțin, îl opri deodată Zulfina. Cînd i-am ghicit femeii, mama Jolifanei, ea mi-a luat cărțile și le-a aranjat exact așa, în cinci pachete, ca o cruce. Atunci nu am dat importanță acestui lucru, pentru că acesta este unul din multele feluri de a tăia cărțile pentru devinație, este folosit mai ales de tagma Constructorilor, dar acum îmi amintesc că a zis: „***Sub semnul acesta caută, și vei găsi!***” Ghicind sub semnul Constructorilor am aflat numele Căutătorilor, dar acum mă întreb: nu o fi vrînd să îmi spună și altceva?

- Zin aveam juvaer la frunte, patru smaragd cu rubin la mijloc, zise Yulgur. Exact cum acesta eram.

- Păpușica are acest semn, cinci puncte așezate în cruce, pe frunte, zise Felimon scoțînd păpușica din buzunar și arătîndu-le. Călătorii se uitară unul la celălalt, încruntați.

- Nu cred că vă gîndiți să o luați spre Tebania, gemu Felimon. Hai, spuneți-mi că doar mi se pare...

Nimeni nu-l contrazise, dar nici nu spuserăcu voce tare ce gînduri le trecea prin minte. În curînd se duseră la culcare, evitîndu-și privirile.

*
* *

Dimineața cînd se sculă, Eroul văzu că ceilalți continuau să doarmă, mai puțin Prințul Hitaiori – pe care îl întîlni pe pridvor, în bătaia soarelui de dimineață. Dezbrăcat pînă la brîu, cu pielea umedă aburită de sudoare, trecuse probabil prin complexul complicat de exerciții, ca orice războinic gipanghez. Acum stătea cu picioarele sub el, cu palmele puse plat pe genunchi, așezat pe scîndura pridvorului, liniștit, cu ochii închiși – greu de spus dacă adîncit în meditație, sau adormit. Nu dădu nici un semn că îl simțise pe Erou în preajma lui.

Eroul trecu încet pe lîngă prinț, încercînd să nu-l deranjeze. Se duse la fîntînă și coborî ciutura de lemn în adîncul răcoros, scoțînd-o plină cu apă. Se spălă pe față și pe gît, după cate bău cîțiva pumni de apă. În timp ce se ștergea, apăru lîngă el Valida.

- Deci, ce zici că faci, Eroule? îl întrebă ea, serioasă.

- Nu prea știu, recunoscu Eroul. Habar nu am ce trebuie să fac. Probabil plec mai departe...

- Mai departe, unde?

- Am stat și m-am gîndit ce să fac, încotro să o iau. Spre Apus nu cred că am ce găsi...

- De ce crezi asta?

- Nu știu de ce. Poate unde lumea asta seamănă așa de mult cu lumea mea. La noi Apusul este o lume mai materială, o lume în care spiritul își găsește cu greu loc. O lume, care este în stăpînirea Diavolului – așa cum este numit la noi Dușmanul, în ciuda faptului că majoritatea oamenilor se afirmă a urma Calea lui Dumnezeu. Apusul ar fi ultimul loc unde aș vrea să dau lupta finală cu Dușmanul, acolo el este mai tare. Mai degrabă l-aș întîlni acolo unde el ar avea ceva de cucerit, poate chiar acel Paradis Terestru, care este poate doar un mit...

- Deci lumea ta seamănă cu aceasta? Cum poate asta fi?

- Nu știu. Este ca un joc... Ca un joc scris de cineva fără multă imaginație. Dacă aveam imaginație, inventam o cu totul altă lume, dar așa... Aici totul seamănă destul de mult cu lumea mea, doar denumirile sunt altele... deși, și ele sunt pe undeva

asemănătoare... Și cerul este diferit. Am stat peste noapte o vreme și am privit stelele, pînă acum nu am avut vreme s-o fac. Calea Robilor este în altă direcție. Am căutat Carul mare și Steaua Polară și nu le-am găsit, cu toate că peste zi verificasem unde este nordul.

- Nu știu despre ce vorbești. Care Cale a Robilor?

- Unii îi mai spun Calea Laptelui. Brîul acela tras de stele pe cer.

- Aha, Drumul Regal. Și Carul?

- Unii îi mai zic Ursa... Un grup de stele spre nord. Ce a fost cel mai uimitor a fost cînd am văzut că nu aveți luna noastră mare și frumoasă, ci două, mult mai mici.

- Voi aveți o singură lună? Și cum puteți socoti timpul?

- Timpul îl socotim după Soare. Adică, anul, ziua și orele. Anul îl împărțim în luni, timpul Lunii noastre să ajungă în aceeași poziție pe cer. Asta se întîmplă cam în treizeci de zile. Deci, anul are trei sute șaizeci și cinci de zile, împărțite în doisprezece luni a cîte treizeci de zile, fiecare zi împărțită în douăzeci și patru de ore. Aici mi s-a părut că timpul este împărțit cam la fel.

- Nu prea înțeleg ce zici. Anul are trei sute de zile. Lunile merg pe bolta cerului în timpul nopții, încercînd să ajungă Soarele. Noaptea se odihnesc pe partea cealaltă a pămîntului, să poată a doua zi să-și continue cursa, toate cinci. Dar numai pe acestea două mai mari le băgăm în seamă. Cînd toate cinci sunt la un loc, atunci se împlinește anul. Luna cea mare aleargă după cea mică; e și o legendă despre aceasta. Sunt șase nopți pe an cînd o ajunge, ba chiar i-o ia înainte. Atunci sunt șase zile și nopți nefaste, e bine să ne ferim de ele.

- De ce sunt nefaste?

- Nu știu, dar așa se zice. Atunci au loc de obicei cataclismele. Oamenii sunt mai răi, mai nervoși... Încep mai lesne războaie, au loc incendii, sunt mai multe crime... Nu știu de ce. Tradiția spune că pe luna cea mică locuiește Vasia, soția Soarelui. Luna mare e casa Maniei, sora Soarelui. Pînă să apară Vasia, tradiția era ca zeii să se căsătorească între ei, frate cu soră. Dar Soarele a iubit-o pe Vasia, fata Mării, și a luat-o de soție, punînd-o pe luna cea mică. Au avut și trei copii împreună, celelalte trei luni mai micuțe. De atunci durează dușmănia dintre Mania și Vasia. Mania nu este rea cu oamenii, doar că e răzbunătoare pe Vasia.

Cînd o ajunge și o întrece, începe să arunce răutăți în urmă, încercînd s-o împiedice să i-o ia din nou în față. Se zice că cine va cîștiga pînă la urmă cursa, cine va ajunge prima la Soare, va fi pe veci soția lui. Din păcate pentru noi, oamenii, răutățile, pe care le aruncă Mania în urmă, ajung de cele mai multe ori pe pămînt, influențîndu-ne viața.

- Frumos, dar lunile se învîrt în jurul pămîntului. Iar pămîntul, în jurul Soarelui. Lunile nu au cum ajunge Soarele.

- Nu vreau să aud așa ceva, e împotriva firii! Papu a aruncat anatema asupra studenților de la Prana pentru că au zis același lucru ca și tine. Oricine știe că acestea sunt aberații trimise pe lume de către Dușman.

- Bine, să lăsăm discuția asta. Tot nu are nici o legătură cu drumul nostru. Și, oricum, nu este rostul meu să vă conving de alte adevăruri, să aduc o revoluție științifică pe acest tărîm.

- Poate ele sunt adevărate pe tărîmul tău, îi zîmbi Valida. Mi-a zis Zulfina cîte ceva despre tine, atîtea cîte știe și ea. Nu înțeleg de ce ți se zice Erou, de ce te-a adus pe tine vraciul ca să te lupți cu Dușmanul...

- Nici eu nu înțeleg. Nu are nici o noimă. De fapt, nici nu se știe dacă eu o să mă lupt cu el. Mai degrabă, cei din jurul meu o vor face. De aceea m-a adus, să vă adun... Să îl caut pe adevăratul erou, pe Harap Alb.

- O fi cum zici. Într-adevăr, nu cred că eu m-aș fi întîlnit vreodată cu oameni ca cei din ceata noastră. Poate că prezența ta răsucește straniu funiile soartei. Deci, plecăm mai departe...

- Plecăm. Ceilalți s-au trezit?

- Hai să vedem, hotărî Domnița.

Se sculaseră. Bardul băgase pisica în sîn, fără ca aceasta să se împotrivească, pregătită și ea de drum. Kelemen scosese caii din grajd și îi pregătise de drum: cîte unul pentru fiecare și unul la teleguța călugărului. Doar calul Validei rămăsese în grajd, nici măcar Kelemen nu avea curaj să-l atingă.

- Să mîncăm mai întîi, porunci Valida.

Mîncară și plecară. Avură un moment de încurcătură cînd constatară că Prințesa nu se știe călări, dar Kelemen o ajută să se urce pe Vifor, care nu se împotrivi, ci chiar o menajă în primele ei încercări. Ceata lor, care ajunsese destul de numeroasă între timp, ridica un nor de praf deasupra drumului, ce se întindea pînă în zare, spre Răsărit.

- Unde duce drumul ăsta? întrebă Felimon, care se hurduca în spatele unui asin nu tocmai îndărătnic, în urma Eroului.

- Drept spre Răsărit, zise Kelemen. Peste vreo două zile o cotește spre nord-est, ocolind Marea cea Mare. După vreo săptămînă trece o apă mare și continuă prin stepele nesfîrșite, pustii, ale kapcînilor. Într-o lună, călătorul poate ajunge la Marele Bulgur, dacă nu-și lasă viața pe undeva, între timp...

- Pe acolo mergem? întrebă bardul curios.

- Nu. Noi o luăm mîine înspre sud, apoi din nou spre Răsărit. Trecem Marele Rîu, apoi străbatem deșertul Karamanilor. În trei zile suntem într-un mic port pe coasta Mării celei Mari. De acolo, cu puțin noroc, urcăm pe o corabie, care să ne scoată la Sambula și de acolo în Marea Interterum. Scurtăm drumul cu cîteva luni. Dacă avem noroc, cum am zis...

- Deci, ne-am hotărît unde mergem? întrebă Zildir.

- În Rai, mormăi Ifichim.

- Eventual, vom ajunge cu toții acolo, zise Felimon gînditor. Cel puțin, copiii Marelui Zeu, cei ce urmează neștirbit Calea. Cei fără prea multe păcate... Greu de crezut că noi vom ajunge acolo. Oricum, nu pentru o vreme...

- Ce tot bolborosești acolo, bucătare? Lasă preoții să-și bată capul cu de-alde-astea. Noi să ne vedem de cele care cad în puterea noastră. Deci, unde plecăm?

- Nu am spus? Spre Raiul Terestru... Cel puțin, spre locul unde legendele îl plasează. Și unde se pare că și Jolifana ne vrea.

- Prin țara alimanilor? se sperie Felimon.

- Și dincolo de ea. Prin țara aramanilor și a tebanilor, dincolo de anisibi... Dar o să am tot timpul să vă povestesc despre drum, o să ne ia cîteva luni bune...

- Eu nu prea vreau să aud povestea aceasta, se jelui burtosul, dar nimeni nu păru a-l băga în seamă.

- Tu ce zici, geambașule? îl întrebă domnița.

- Poate vin cu ceva cai de la aramani, își mărturisi speranța mustăciosul. Oricum, dacă rămîn prea mult timp pe aici, pierd și o mînă... Cît timp credeți că va rămîne furtul calului nedescoperit?

- Ăsta este un motiv foarte întemeiat, îl aprobă Valida,

serioasă. Dar tu, Elina, ce zici? Drumul ăsta este mai lung decît te-ai fi așteptat...

- Unde mergi tu, merg și eu. Orice este mai bine decît viața de-acasă!

- Cînd o să te convingi că nu-i chiar așa, o să fie cam greu să te mai întorci, o avertiză Pictorul.

- Lasă, nu speria fata, i se împotrivi Zulfina. O să avem grijă de ea, o vom ajuta... Poate și-o găsi alesul pe drum, s-o descurca ea cumva. Se prefăcu a nu observa roșeața care se întindea pe obrazul fraged al Prințesei.

- Eu merg unde merge Elina, mărturisi Boian, neîntrebat. Ceilalți, mai puțin Prințesa, gemură la unison.

- Dacă promiți că nu vei cînta! îl avertiză Zildir.

- Rămîne cineva aici? întrebă Valida, mai mult să pună capăt schimbului nefolositor de vorbe. Se întoarce cineva înapoi? mai întrebă, privind crunt spre bucătar. Acesta icni, dar își ținu limba în frîu. Bine, atunci plecăm!

Și plecară.

21

(în care, ce se adună cu greu, se spulberă în vînt)

Erau în a patra zi de drum. Spre marea deziluzie a Prințesei, acestea se dovediseră a fi chiar mai searbăde decît cele ce o făcuseră să-și ia lumea în cap. Aproape că-i venea să țipe de frustrare! Unde era bîrfa zilnică, pe care i-o aducea burtosul ei tată din lumea sus-pusă a Cetății? Unde era bîrfa lumii mai puțin sus-pusă a oamenilor de rînd, adusă de bătrînul portar? Unde erau clipele în care Valida trecea pe la ea, pentru a pune la cale vreo năzdrăvănie? Unde, lecturile care o umpleau de fiori necunoscuți, cu domnițe, cavaleri și vrăjitori fioroși?

Din păcate, spusele Zulfinei și a celorlalți se adevereau cu prisosință. Cele trei nopți le dormise pe o pătură, întinsă direct pe pămîntul gol, în jurul unui foc palid – să nu atragă atenția, spusese Valida. Atenția cui? – că de patru zile nu văzuse decît rar chip omenesc! Foc care nu reușise să țină prea departe frigul și umezeala nopților de primăvară. Săltatul în șea toată ziua îi umplea trupul de dureri, care nu făceau altceva decît să devină mai crîncene în timpul nopții, de la pămîntul tare. Nespălată de patru zile, cu părul ciufulit și cearcăne de nesomn, se simțea bătrînă și urîtă. Judecînd după mirosul de trupuri nespălate ale

celorlalți, își imagina cam cum miroase ea însăși. Dacă nu i-ar fi fost frică de drumul înapoi, singură, fără călăuză și apărare – nici focul acela anemic nu ar fi știut aprinde! - și-ar fi întors calul bătrîn, dar blînd, chiar în acea clipă.

Încercase să lege conversație cu ceilalți între timp, dar nu prea reușise. Mai toți se simțeau în aceeași situație – poate mai puțin Kelemen și Pictorul, care mai călătoriseră la viața lor. Chiar și Bardul, care se simțea destul de stingher în șea, obișnuit să călătorească pe propriile-i picioare. Ba chiar și Valida, care călărea de obicei mai mult prin grădina casei, în timpul exercițiilor. Dar era evident că dormitul pe pămînt, ca și lipsa apei, o indispuneau.

Așa că toți se bălăngăneau tăcuți în șea, nu atît morocănoși cît pierduți în gînduri nu foarte vesele. Iar odată ajunși la locul de popas – ales de obicei de Kelemen, care se vedea că nu poposea pentru prima dată în acele locuri – îmbucau în tăcere hrana uscată și lipsită de gust, după care își căutau un loc cît mai neted și încercau să adoarmă, în speranța că dimineața îi va găsi odihniți și fără dureri de șale. Cu doar cîteva excepții, această speranță se dovedi deșartă. Iar apoi, după o masă tot atît de frugală, se săltau în șea strîmbîndu-se de durere și mîrîind printre dinți, și porneau mai departe.

În acele prime patru zile de mers întîlniră, ici și colo, pămînteni. Mai ales țărani de prin satele ce rămîneau ascunse după zare – ocolite cu grijă de către Geambaș – bănuite mai ales după umbra verde a pomilor și caligrafia fină a cumpenelor de fîntînă. O dată întîlniră o ceată de boiernași porniți la vînat care, după ce le aruncară o privire cercetătoare – dar nu dușmănoasă - își văzură de treaba lor. Și întîlniră cîteva chervane negustorești care se opriseră la marginea drumului pentru a le face loc să treacă, negustorii privindu-i temători și neîncrezători.

În a treia zi Kelemen îi conduse într-un sat mai mărișor, pe la amiază, oprindu-i în fața unui han cam prăpădit. Fu singura dată cînd luară prînzul așezați la o masă, și nu legănîndu-se în șea. O oprire binecuvîntată, găsi Elina, deși banca de lemn nu păruse deloc moale sub acele părți ale trupului bătute de șea... Încercările ei de a-și convinge tovarășii de drum să rămînă la han peste noapte fură întîmpinate cu o cumplită lipsă de

interes, astfel că nu avusese încotro, ci trebuise să se urce în șea și să dea pinteni lui Vifor, să-i ajungă pe ceilalți din urmă...

Dar a patra noapte aduse o schimbare ce mai tăie din momentele searbăde ale călătoriei: ajunseseră la Marele Rîu! Ar fi fost frumos, ba ar fi fost chiar un prilej de a face o baie în apa destul de mîloasă a rîului – dacă nu ar fi plouat mocănește. O ploaie urîtă și rece, ca de sfîrșit de toamnă, care îi însoțise mai toată după-amiaza. Speranța că vor găsi un han în micul sat de pe malul rîului se dovedise a fi neîntemeiată – acesta, ca și jumătate din casele sărăcăcioase, fusese ars de o ceată de kapcîni porniți pe jaf. Oștenii, ajutați de săteni, reușiseră să-i taie, dar casele nu fuseseră încă ridicate la loc. Din fericire bacul lucra, așa că, în schimbul unui galben, se văzură puși pe malul opus. Trecură cu bine, pierdură numai căruța pe care o conducea Yulgur din cetate. Felimon se împiedicase de funia ce lega bacul de mal, astfel că acesta dispăruse în noapte cu tot cu căruță, în țipetele și blestemele vîslașilor de pe mal.

Noaptea petrecută sub țîrîiala ploii – de mirare că geambașul reușise să aprindă un foc – îi ținuse treji pînă la ziuă. Dimineața, pornind din nou la drum, Zulfina avu ceva de comentat:

- Ce zici, iubitule, cum reușește Geambașul să aprindă un foc?! Chiar și în ploaie, cu lemne ude... Fără vrăji!

Asta îl amărî peste măsură pe vraci, dacă mai era nevoie de ceva pentru a-l amărî. Plecară prin ploaia tot mai rară. Încet-încet, aceasta se opri și se ivi cerul senin. Soarele se ridică arzător deasupra capului lor, în timp ce stepa făcea loc deșertului.

Felimon își ținea limba în frîu. Se gîndea că dacă ar deschide gura, glasul lui plîngăreț i-ar întrista, dacă nu chiar supăra, prietenii. Uitase de mult să încerce să-și mai numere durerile. La durerile trupului se adunau cele ale sufletului – aflase de apariția fetiței în oglinda troglodítului! Deși, acum strîngea deznădăjduit oglinda la piept, uitîndu-se mai toată ziua în ea, singurul lucru pe care îl vedea era propriul său chip, obosit și încercănat. Și mai ales durerile stomacului. Niciodată nu-i fusese atît de foame! Simțea că-l ia cu leșin... Dacă își amintea bine, tot ceea ce băgase în gură de la părăsirea conacului – mîncat la o singură masă! –ar fi reprezentat, poate, un sfert din gustărica lui de dimineață. Poate! Simțea cum slăbește...

Eroul întîmpina călătoria destul de apatic. Mai degrabă, resemnat. Privea în jur și avea, uneori, impresia că se află, într-adevăr, în lumea jocului. Se și mira că Geambașul cunoștea locurile... I se părea că vederea lui se oprește undeva, de jur împrejur, chiar înainte de zare, într-un fel de pîclă neagră, dincolo de care nu mai putea destinge dacă sunt munți, dealuri, copaci, turnuri... Înapoi da, privirea i se ducea mult în urmă, dincolo de zare, pînă unde obiectele și formele de relief începeau să se dizolve în albastrul depărtărilor. În prima zi putuse zări pentru mult timp zidurile și turnurile Cetății, cățărată pe dealul care-i întărea apărarea, apoi aceasta dispăruse, spre seară dispărînd și dealurile. Dar poate că asta se datora faptului că, din a doua zi, Călătorii și-au continuat drumul printr-o cîmpie din ce în ce mai plată, cu puține pîlcuri de pădurice, o stepă ce se oprea brusc în valea adîncită a fluviului.

Uneori se gîndea cu milă la suferințele tovarășilor lui. Era convins că, fără apariția lui, fiecare și-ar fi dus mai departe viața lui obișnuită. Prințul ar fi ocupat în continuare – cît timp mai avea bani din Jipang, sau poate din cuferele aduse cu el – nefolositoarea slujbă de „ambasador”, disprețuit de toată lumea. Pînă cînd, poate, dorul de casă l-ar fi pornit pe lungul drum al întoarcerii – doar pentru a-și găsi moartea în luptele nesfîrșite de pe acel tărîm îndepărtat.

Zildir ar fi continuat să fie teama și, în același timp, batjocura întregii Curți. S-ar fi însurat cu Zulfina – aici decizia era a ei, nu a lui! – și ar fi trăit veacuri la umbra unchiului său. Poate că și-ar fi dobîndit pînă la urmă puterea de vraci, cine știe?

Bucătarul și-ar fi continuat viața amărîtă și neinteresantă, îngrășîndu-se și mai mult – într-o întrecere neintenționată cu negustorul. Ar fi îmbătrînit ucenic la bucătărie, amărît că prin el neamul vestit de brutari va fi ajuns la un sfîrșit neglorios. Și visînd la singura ființă feminină care îi băgase, vreodată, existența în seamă. O existență nici mai bună, nici mai rea decît a multor alți oameni de aici sau de aiurea...

Prințesa și-ar fi găsit pînă la urmă un soț. Un negustor, dacă Deliman ar fi avut oarecare putere asupra ei, poate vreun fiu scăpătat de boier. Anii i-ar fi scos gărgăunii din cap. Gărgăunii nu fac casă bună cu un chip veștejit de femeie... Dar ar fi fost, poate, mai fericită decît acum, își zise privind peste umăr la chipul ei devastat de încercările prin care trecea. Mai multă voință decît putere... Aceeași soartă ar fi așteptat-o, probabil, și pe Domniță. Un soț dintre boieri, niște copii... Sau poate o sabie în trupul încă tînăr, în vreo încăierare cu jefuitorii alimani sau kapcîni.

Dar ceilalți? Kelemen și-ar fi pierdut probabil mîna, apoi gîtul, în viața lui nepăsătoare și plină de riscuri. La el durerea este în suflet. Îl va măcina încet, dinăuntru... Bardul ar fi fost, poate, și el măcinat de amintirea unui cîntec de negăsit. Sau poate s-ar fi apucat de altă meserie, și-ar fi găsit o fată potrivită și ar fi trăit o viață obișnuită – poate chiar în satul lui pierdut printre păduri... Pictorul... Pictorul este o fire cercetătoare, azi e bine, mîine poate mai rău, dar el va găsi întotdeauna putere să treacă peste hopuri. Pasiunea și talentul îi sunt tovarăși statornici. O schiță pe hîrtie, o frescă pe un zid, o bătaie într-o crîșmă, un sărut furat unei femei de-o seară, o nouă zi și o nouă noapte... Yulgur și-ar fi dus existența meditativă în hrubele lui. Poate acestea l-ar fi dus pînă la urmă în Rai. Poate că aceasta este, într-adevăr, Calea...

Iar el? Eroul ne-erou. Gîndurile i se întorceau frecvent în lumea din care fusese smuls pentru a fi dus într-un tărîm pentru care nu fusese pregătit. Existența lui fusese liniștită, mărginită, nu foarte deosebită de cea a bucătarului. Da, îl pasionaseră lecturile – dar aceasta îl îndemnase spre o viață contemplativă, lipsită de întîmplări interesante. Nici măcar nu-l ajutase să își încerce talentul în scris... Îi plăcuse muzica – rămînînd însă toată viața un ascultător pasiv. Nu îi plăcuseră petrecerile, nici nu fusese prea comunicativ... Îi mai plăcuse să picteze, dar rămăsese toată viața un pictor de duminică, prea leneș pentru a se dedica total artei.

Poate acesta fusese marele lui păcat: refuzase să viseze înalt, să-și pună forțele în îndeplinirea acelor vise. Făcuse totul pe jumătate și se trezise trecut de patruzeci de ani fără nici o realizare mai însemnată... Cîteva tablouri atîrnate ici și colo pe pereți, dar majoritatea aruncate prin debarale, o slujbă în care și acum se întreabă de ce a ajuns, o viață singuratică și fără prea multe speranțe de viitor...

Cele trei lucruri care se cer, se zice, de la o viață de om – să sădească un pom, să clădească o casă și să crească un copil

– nu se întîmplaseră în viața lui, și era puțină nădejde să se întîmple vreodată. Cei cîțiva pomișori sădiți de el se vestejiseră de mult, case clădise pentru alții, iar copilul... Iubise două femei în viața lui, una în tinerețea pierdută în amintiri, a doua la maturitate. Cu cea de-a doua se și căsătorise – dar nu rezultase nici un copil din acea relație. Amîndouă femeile îl părăsiseră la un moment dat, frustrate probabil să-l vadă fără nici un ideal în viață. Poate nici nu-l iubiseră, nu fusese niciodată un bărbat frumos, ci scund și gras... Avea o singură calitate, probabil, în ochii lor, își zise amărît: era plin de posibilități. Posibilități care se lăsau neîmplinite... Așa că ele și-au căutat împlinirile altundeva.

„De ce m-o fi adus vraciul pe mine? Nu o să iasă nimic bun nici din asta! Undeva pe drum o voi lua aiurea, sau mă voi opri, sau chiar voi da înapoi. Dar poate că m-a adus pentru că am, totuși, idealuri. Mulți nu le au, trăiesc în orizontul lor îngust... Ele nu au avut dreptate cînd m-au judecat – sau au avut doar judecîndu-mă din punctul lor îngust de vedere. Probabil nu m-au iubit, dacă nu m-au înțeles... Prima – se opri o clipă încercînd să-și amintească numele acelei iubiri din tinerețe – nu a stat prea mult, deși avea toată viața în față nu avea timp de așteptat. Educație, planuri de viitor, păleau în fața necesităților imediate, plăcerilor imediate...

Dar ea? Am trăit ani mulți împreună, ar fi avut timp să mă cunoască. Dar poate că obosise... Sper să-și fi găsit fericirea acolo, pe tărîmul acela îndepărtat acum de mine... Acum știu că alături de mine nu și-ar fi găsit-o. Alergînd după idealuri, am uitat să privesc la necesități. Ele erau prea simple, prea mundane: o casă, o mașină, haine scumpe, călătorii, poziție socială, aprecierea și chiar invidia celor din jur... Dar nu, eu trebuia să-mi dedic viața și gîndurile Marilor Idealuri! – se persiflă singur. Dreptate, Adevăr, Cinste, Loialitate, Artă, Valoare, Integritate... Un don Quijote modern, neînțeles și respins chiar și de cei pe care îi considera apropiați. Da, da, un don Quijote!”

- Un cine?

Tresări auzind glasul pițigăiat al vrăjitoarei, care călărea în urma lui. Înțelese că pronunțase ultimele cuvinte cu voce tare – dar oare de cînd vorbea așa, fără să-și dea seama?

- Ah, nimic... Un personaj tîmpit.

- Tîmpit? Cine-i tîmpit? se amestecă Zildir. Ca de obicei, el călărea în preajma Zulfinei – sau mai degrabă ea călărea în preajma lui.

- Nu vorbea despre tine, își liniști vrăjitoarea alesul. Unul, don Quijote.

- Cine-i don Quijote? întrebă și Pictorul. Orice era mai bine decît întinderea asta plată, nisipoasă, pe care se tîrau. De dimineață, de cînd pătrunseseră în ea, se luptau cu dune de nisip din ce în ce mai înalte. Părea greu de crezut că atît de aproape de Marele Rîu să se întindă un adevărat deșert... Arșița îi uscase gîtlejul, dar o stare de neliniște greu de explicat îl făcea să vorbească. Se simțea, oricum, mai proaspăt decît calul pe care-l călărea.

Eroul oftă, întrebîndu-se din nou cît de mult auziseră ceilalți. Se hotărî să explice:

- Un personaj de carte. Un cavaler din Hipana, cum îi ziceți voi. Unul care se lupta cu morile de vînt...

- Tîmpit! comentă Valida, lăsîndu-și calul să încetinească pasul, alăturîndu-se celorlalți.

- Ce naiba avea cu ele? se miră Zildir.

- Păi, v-am spus, era puțin nebun. Trăia într-o lume a lui... Ceilalți nu-l prea înțelegeau...

- Cred și eu, mormăi Kelemen.

- Și de ce s-a scris o carte despre el? întrebă Elina curioasă. În cărțile citite de mine cavalerii sunt viteji, frumoși și loiali – se îmbujoră ea., lăsînd ochii în jos. Pe Bard îl tăie un cuțit prin inimă: „Deci, așa sunt bărbații la care visează Prințesa! Și eu... Dar și eu sunt loial!”

- Hm, cum să vă explic?... E mai mult decît pare. Scriitorul a folosit acest personaj drept critică la faptul că idealurile nobile ale cavalerismului dispăruseră pe timpul lui. Sentimentele nobile nu mai erau respectate de nimeni. Vitejia, înțelepciunea, dragostea, virtutea... deveniseră vorbe goale. Așa că toți îl considerau nebun, deoarece încerca să trăiască în spiritul cavaleresc descris în cărți.

- Aha! zise vraciul, care nu înțelegea nimic. Și de ce se dădea la mori?

- Aoleo! îl plînse Zulfina, care începuse să înțeleagă sensul

povestirii.

- Credea că sunt uriași. El chiar așa le vedea, un grup de uriași pregătiți să atace o caravană... Așa că și-a încălecat mîrțoaga, și-a pus pe cap coiful tuflit, a strîns într-o mînă scutul spart și în cealaltă bățul de-l folosea drept lance, și s-a repezit asupra unei mori!

- Ha! se bucură Elina, bătînd din palme, încercînd să-și imagineze un falnic cavaler pornind la atac, plin de curaj, asupra unui uriaș. Simțea totuși că ceva nu-i în regulă. „Oare cum aleargă o mîrțoagă?”

- Și? întrebă curios dintr-o dată bucătarul.

- Și, nimic. A dat moara cu el de pămînt...

Ceilalți se uitară la el, uimiți.

- Oare nu era chiar un uriaș? întrebă burtosul. S-o fi transformat în moară, să nu-l cunoască oamenii...

- Aș, de unde!? Moara se învîrtea nepăsătoare, în vînt. L-a altoit cu palele. A trebuit Sancho, scutierul lui, să-l îngrijească la urmă.

- Tîmpit! concluzionă Valida.

- Se lupta, deci, cu morile de vînt, zise Ifichim, gînditor.

- Da, pînă la urmă asta am înțeles noi din carte... la sute de ani după ce a fost scrisă. A lupta pentru idealuri căzute în desuetudine(desuetudine) înseamnă a te bate cu morile de vînt.

- Deci, noi suntem acei tîmpiți, zise Zulfina. De ce ai zis „un don Quijote”? Suntem mai mulți.

- Da, zise Yulgur. Lume rîdeam, noi loveam la cap, nimic izbîndeam...

- V-am spus eu că suntem nebuni, nu ați vrut să mă credeți! se plînse vrăjitoarea. Nici tu nu m-ai crezut! îl acuză pe vraci.

- Eu? se feri acesta de acuzație. Eu cred tot ce spui tu. Aproape tot... se corectă el.

- Eu nu cred ce ziceți, zise Domnița. Nimic nu-i imposibil – dacă vrei cu adevărat să se împlinească. Trebuie să ai credință în tine însăți.

- Nu îți dai seama că asta este numai o imagine pe care ți-o proiectezi asupra realității? o contrazise Ifichim. Poți fi convinsă că moara de colo este cu adevărat un uriaș – arătă el spre dreapta, iar Felimon chiar îi urmări gestul, aproape speriat la

gîndul că, într-adevăr, acolo undeva ar putea fi o moară. Care, în realitate, ar fi un uriaș în travesti... Iar credința ta te-ar îndemna să te arunci asupra lui, cu vitejie.

- Ia ascultă, pe mine să nu mă faci nebună, auzi?! îl fulgeră Valida pe Pictor. „Cine se crede el?!”

- Nu te fac nebună, îi zîmbi acesta, turnînd ulei pe foc. „Uh! Zîmbetul ăsta!...” Eu cred că noi toți trăim în relație cu lumea prin simțurile noastre, prin ideile noastre. Sunt ele împărtășite și de alții? - înseamnă că ne încadrăm în lume. Sunt ale lor diferite de ale noastre? – atunci este poate cazul să ne punem întrebarea: cine este nebunul? Noi, care vedem un uriaș, sau ei, care văd o moară de vînt? Ne putem preface că-i credem, și să ne vedem de viață. Dar viața aceea ar putea fi destul de neplăcută, bîntuită de coșmaruri – dacă avem o conștiință. Dacă acel uriaș, pe care noi ne-am prefăcut că-l vedem drept moară, a ucis pe cineva? Suntem oare complici la fapta lui – dacă nu am împiedicat-o? Doar noi știam cine este el în realitate...

- Și dacă este cu adevărat o moară pur și simplu? întrebă Felimon.

- Atunci vom avea conștiința împăcată – dinspre partea cu omorul. Dar ne vom întreba toată viața: de ce ne-a fost dat nouă să vedem un uriaș acolo unde alții au văzut doar o moară? Poate într-o zi vom vedea o ciurdă de vaci și vom crede că sunt o ceată de alimani porniți pe jaf, sau mai știu eu ce...

- Don Quijote a văzut niște sarazini într-o turmă de oi...

- Tu de unde știi astea? îl întrebă Zulfina pe Pictor.

- Nu știu – doar mi se pare logic să fie așa, recunoscu acesta. Am auzit și un filosof vorbind despre așa ceva la universitatea din Parini...

- Taci, mă, nu ne băga prostii în cap! se supără Valida. Nu e destul că avem a ne lupta cu ceea ce este? Acum să ne întrebăm dacă lucrurile pe lîngă care trecem nu sunt cumva oșteni de-ai Dușmanului? Dă-mi voie să iau în sabie dușmani și să pun capul liniștită pe pernă cînd trec pe lîngă niște mori de vînt.

- Deci, tu nu crezi să avem vreo șansă în aventura noastră, îi zise bucătarul Eroului.

- Așa-i, cam asta cred. Mai mult, cred că dacă oamenii or afla de ce suntem noi pe drum, ne-or lega și ne-or descînta, ca pe cei proști...

- Mare Mag credeam la Căutare, zise Yulgur. Și Crai...

- Craiul Albin nu e vestit prin profunzimea minții lui, zise vraciul. Dar despre unchiu-meu, nu știu ce să cred. Cred că e bine să ne ținem gura, totuși...

Cu asta fură cu toții de acord. De fapt, Kelemen, care privea tot mai îngrijorat în urmă de ceva vreme, schimbă vorba:

- Cred că ne ajunge din urmă o furtună. E rău!

- Ce ni se poate întîmpla? întrebă burtosul voinicos. O ploaie nu ne-ar strica...

- Dacă crezi că va cădea un singur pic de ploaie, te înșeli. Vîntul va aduce o arșiță cumplită, și nu o dată caravane întregi au fost îngropate de munții de nisip mutați de vijelie. Mulți călători au pierit aici, oricît de mic ar fi deșertul acesta. E cum e mai rău, suntem chiar pe platoul din centrul deșertului. Sper să ajungem la Răscruce, altfel cine știe în ce direcție o luăm...

La aceste vorbe, ceilalți priviră îngrijorați spre norii urîți, galbeni, ca o cangrenă, care le călcau pe urme. Nu se împotriviră, deci, cînd Kelemen dădu poruncă să se lege unul de celălat cu capete de sfoară și să-și lege bucăți de pînză peste față. O făcură chiar la timp, căci norii trecură peste ei și, dintr-o dată, se făcu întuneric. O liniște ireală îi înconjură, o liniște în care singurul zgomot era tropotul copitelor pe crusta de nisip întărit care le servea de cărare. Liniștea dură o clipă – sau un veac – și dintr-o dată, cu un urlet ca de fiară rănită, vijelia se aruncă asupra lor.

Părea că mii de ace li se înfipseră în trupuri. Cai nechezară dureros și dădură să fugă, smucindu-se în frîie și în frînghiile care-i legau împreună. Și valuri de nisip îi acoperiră...

*
* *

Se adunaseră unul în altul, la adăpostul cailor. După primele clipe în care abia reușiseră să stăpînească animalele înebunite de biciuirea sălbătică a vîntului, acestea se adunaseră grămadă, înțelegînd că așa vor reuși să se apere mai bine. Urmîndu-le exemplul, călătorii coborîseră din șea și se adăpostiră între cai, ținîndu-i de căpăstru și punîndu-le mantiile peste cap.

Cînd, după o vreme ce păruse să dureze ore și ore, furtuna trecu peste ei și vijelia se liniști la tăria unei adieri, se treziră îngropați pînă la genunchi în nisipul fin adus de furtună. Își dezlegară basmalele de pe fețe și se priviră cu ochii lăcrămînd. Liniștea lăsată îi făcea să li se pară că urechile le țiuie, așa că glasul Validei veni, parcă, din depărtări.

- Unde sunt ceilalți?

- Care ceilalți? întrebă Ifichim, clipind des din ochi. Nisipul care îi producea o lăcrimare abundentă îl împiedica să vadă prea departe. Dar, într-adevăr, parcă erau mai puțini...

- Unde-i iubitul? întrebă și Zulfina. Răspunsul îl găsi singură, trăgînd de frînghia care o legase de vraci – rămăsese doar un capăt din ea!

- La naiba, s-au rătăcit, zise Ifichim. Cîți am rămas? Din cauza nisipului, nu vă pot vedea... Sunt, deci, Domnița și Zulfina. Cine altcineva?

- Eu eram, se auzi glasul trogloditului.

- Eu estem, se auzi și glasul Prințului.

- Atît? întrebă Ifichim, după cîteva clipe de tăcere. Parcă sunt și cîțiva cai...

- Aici e calul lui Felimon, îl recunosc după șea. Și al iubitului, legat de al meu...

- Unde s-or fi pierdut ceilalți? întrebă Domnița îngrijorată. Doar nu am mers prea mult de la începutul furtunii, apoi am stat pe loc...

- Eu știu? răspunse Zulfina. După locul unde este soarele, s-ar zice că au trecut cîteva ore. Poate ei nu s-au oprit...

Soarele avea o culoare sîngeriu-gălbuie, probabil de la nisipul aflat încă în aer. Se lăsase în jos, spre apus, la cîteva palme doar deaupra dunelor din zare.

- Deci, cam acolo ar fi apusul, zise Valida. Cred că dacă ne întoarcem puțin înapoi, spre apus, ar trebui să dăm peste ei.

Ceilalți nu i se împotriviră, ci se săltară în șea și porniră cu toții spre soarele roșiatic, trăgînd după ei cei trei cai fără călăreți. După vreo oră, se opriră. Nu găsiră nici o urmă a celor dispăruți.

- Unde or fi? Ar fi trebuit să dăm peste ei!

- Știu eu? răspunse Pictorul, privind cu îndoială spre pata sîngerie a soarelui. Aceasta nu se mișcase deloc în ora scursă. Ceva este rău...

- Ce ar mai putea fi rău? întrebă vrăjitoarea, care părea cuprinsă de neliniște de la dispariția vraciului.

- Nu știu, nu pot să-mi dau seama... Parcă soarele ar sta nemișcat. Ar fi trebuit să coboare măcar cîteva degete...

Ceilalți priviră și ei cu îndoială spre soare.

- Ești sigur că nu s-a mișcat?

- Foarte sigur, zise Ifichim cu hotărîre. Sunt obișnuit să măsor distanțele din ochi, sunt pictor doar.

- Asta nu se poate! zise Zulfina neliniștită. Ce este mai rău, e că-l simt pe iubitu' undeva spre... dincolo de zare..., arătă ea spre stînga.

- Felimon colo eram! zise însă trogloditul arătînd undeva spre dreaptat cu gheara lui galbenă și lungă.

- De unde știi? îl întrebă Domnița.

- Simțeam la păpușic! răspunse el cu siguranță. Păpușic la sîn la Felimon eram.

- Tu ești sigură de Zildir? o întrebă Valida pe vrăjitoare.

- Nnnu. Nu chiar... E așa, o impresie...

- Atunci, să-l lăsăm pe Yulgur să ne conducă, propuse Pictorul. Dacă e sigur că păpușa lui Felimon este în direcția aia...

- Sigur eram. Plecam colo!

- Poate greșim, își arătă pentru prima dată Domnița nesiguranța. Ceilalți trei or fi spre sud. Unde sunt ceilalți? Eroul, Kelemen, Elina, Bardul... Și pisica.

- Pisic aici eram, zise Yulgur, arătînd spre mîneca rasei. Yulgur plecam, găseam Felimon! spuse hotărît trogloditul, pornind spre dreapta. Prințul îl urmă fără nici o vorbă, trăgînd cei doi cai după el.

- Stați! porunci Domnița. Nu putem pleca așa, la întîmplare.

- Întîmplat nu eram, zise trogloditul. Simțeam păpușic, acolo Felimon eram!

- Jurăm Felimon apărăm, zise și Hitaiori hotărît. Mergem la Yulgur!

Ceilalți nu avură încotro, se luară după cei doi. Zulfina privea din cînd în cînd peste umăr, spre sud. Oare Zildir să fie acolo, în urma ei?

*
*   *

Eroul gemu, după care îl apucă tusea. Își simțea gîtlejul plin de nisip arzător. Tusea îl ajută să își curețe gîtul, așa că putu să respire mai ușor. Răsuflarea făcea să se ridice un norișor fin de nisip – fapt ce nu ajuta deloc la încercările lui disperate de a-și limpezi ochii. Zăcea cu fața în nisip, pe burtă, și simțea soarele începînd să-l dogorească în ceafă. Se săltă în brațe, pînă ajunsese să stea în genunchi. Privi de jur împrejur, după care se ridică greoi în picioare.

Era singur. Deșertul se întindea în jurul lui ca o tavă nesfîrșită. Undeva, în zare, începeau să se ridice dune de nisip, dar în jurul lui terenul era neted ca în palmă. Doar la circa zece pași se zărea o moviliță de nisip, de forma unui mormînt. Cu pași șovăitori, se apropie de ea, clipind lacrimile din ochi.

Avea, într-adevăr, forma unui mormînt. Din nisipul albicios se zărea o bucată de material care, în ciuda prafului, avea sigur o culoare azurie. Zildir! Se repezi și începu să scurme cu palmele, descoperind un obiect din piele. Cizmele vraciului – judecînd după miros. Se repezi la capătul opus al moviliței și scurmă pînă dădu de material: gluga caftanului, trasă pe capul vraciului. Continuă să-l dezgroape, pe urmă îl întoarse cu fața în sus.

Vraciul părea lipsit de suflare. Eroul strigă la el, îl zgîlțîi, îi dădu cîteva palme... Nimic. Speriat, îl apucă de nas și încercă să-i sufle aer în plămîni pe gura deschisă. Deodată, vraciul se zmuci și zise, scîrbit:

- Ce naiba faci?! Mă săruți? Eroul sări speriat într-o parte.

- Credeam că te-ai înecat cu nisip...

- Nu, nu m-am înecat. Mi-am ținut respirația, apoi m-a cuprins somnul...

- Cum adică, ți-ai ținut respirația? Cît timp?

- Păi, știu eu?... Cîteva minute, cred. Nu-ți spun că am dormit?

- Cu respirația oprită? De aceea nu sforăiai, pesemne... Dar cred că a fost mai mult timp, poate două ore, zise, privind spre soarele aplecat spre apus.

Zildir deschise ochii și privi și el spre pata sîngerie de deasupra zării.

- Mda, cred că ai dreptate. Chiar, cum oi fi făcut? se întrebă singur vraciul, încercînd să se scarpine în cap. Nu cred să fi

făcut vreo vrajă...

- Hm... Bine că nu a ieșit altceva, se bucură Eroul. Unde or fi ceilalți?

- Cu caii, cred...

- Asta o știu și eu. Dar, încotro?

- Păi, dacă soarele este acolo, atunci acolo este apusul. Noi mergeam spre răsărit, deci în direcția aceea. Cred că ei nu și-au dat seama că am căzut de pe cai și și-au continuat drumul. Probabil de-acuma știu că nu suntem cu ei, se vor întoarce să ne ia... Eu zic să așteptăm liniștiți. Eu trag un pui de somn...

- Dacă se rătăcesc? își arătă Eroul neîncrederea, dar vraciul începuse deja să sforăie. Hei! Nu-ți poți ține răsuflarea? strigă el la Zildir, zgîlțîindu-l.

- Eh? Ce vrei? Nu știu să-mi țin răsuflarea, bombăni vraciul somnoros, după care se scufundă din nou în somn. Neavînd altceva de făcut, Eroul se lăsă și el cuprins de somn.

Se trezi zgîlțîit de vraci.

- Avem ceva de mîncare? întrebă acesta.

- Nu prea... Ceilalți ar fi trebuit să fie aici, se ridică eroul în capul oaselor.

- Așa ar fi trebuit. Oare cît om fi dormit?

Eroul ridică privirile spre pata sîngerie de deasupra dunelor.

- Asta ce-o mai fi? se miră el. Ar fi trebuit să apună...

- Da, trebuia să fie după dune de-acuma, zise și Zildir, uimit. Asta înseamnă că soarele nu e la Apus... și deci ceilalți nu se pot orienta! Stăm degeaba aici!

- Eu zic că trebuie să plecăm, hotărî Eroul. Dacă stăm aici, murim de sete. Și de foame...

Asta îl hotărî imediat pe vraci.

- Încotro o luăm? întrebă el, sărind în picioare.

- Din cîte zicea Kelemen, deșertul acesta nu ia mai mult de trei zile să-l străbați călare. Noi mersesem o zi, eram aproape în mijlocul lui. Dacă plecăm acum și mergem în linie dreaptă, nu poate să ne ia mai mult de două, hai, trei zile! să ieșim din el.

- Crezi? își arătă vraciul neîncrederea. Noi nu avem cai... dar, ai dreptate, mai bine mergem. Și ce facem cînd ieșim din deșert?

- Acolo ar trebui să dăm de oameni. Om vedea noi. Să mergem

Plecară. Porniră în direcția în care sperau totuși să întîlnească grupul condus de Geambaș, lăsînd soarele în urmă. După cîteva ore începură să privească scîrbiți spre pata sîngerie care arunca umbre lungite în fața lor, refuzînd să se miște pe boltă.

- Cît mergem? întrebă Eroul obosit. Dacă nu ar fi fost atît de uscat aerul, ar fi fost ud leoarcă. Simțea cum se usucă pe picioare...

- Pînă se lasă noaptea, răspunse Zildir, suflînd din greu. În ciuda slăbiciunii – sau poate tocmai de aceea – părea tot atît de obosit ca și Eroul cel rotofei.

- Dacă se lasă... își mărturisi Eroul gîndul ce-l măcina de cîteva ore. Pata sîngerie pe care o luau drept soare se afla în aceași poziție în care o găsiseră cînd se treziră.

Zldir se opri, nehotărît.

- Atunci, cred că mergem complet aiurea... Nu mergem deloc spre Răsărit. De altfel, ceilalți ar fi trebuit să apară de mult, nu cred că ar fi mers mai departe fără noi. Zic să facem o pauză, să ne odihnim puțin. Cînd ne-om trezi, om vedea ce facem.

Se culcară, chinuindu-se să doarmă în arșița deșertului. Pînă la urmă adormiră, sfîrșiți de puteri. Cînd se treziră, cerul arăta aceași culoare, azuriu-aurie, cu aceeași pată sîngerie a soarelui lăsată spre zare. Se sculară și plecară mai departe, cu pași obosiți. Lipsa de apă începuse să-și spună cuvîntul. Se tîrau din ce în ce mai greu, privind scîrbiți spre pata sîngerie. După ore și ore de mers – după ceasul Eroului, care continua să funcționeze la fel de bine pe acest tărîm – Eroul se opri.

- Cred că mergem de vreo paisprezece ore. Cu ce am mers ieri, ar fi trebuit să fi fost ieșit din deșert. Să ne culcăm, iar mîine sper să scăpăm din iadul ăsta. Nu știu de ce, dar am impresia că ceva este extrem de necurat în toată chestia asta...

- Așa cred și eu. De la furtună încoace, parcă și-a băgat Dușmanul coada...

- Crezi?

- Cum? Ce? Ah nu, este așa, o vorbă... Dar, mai știi?!

Oboseala își spuse din nou cuvîntul, adormiră imediat în ciuda arșiței și a setei. Chiar și foamea începuse să le dea tîrcoale – Eroul chiar se mira că vraciul nu pomenise nimic de

mîncare în ultimele două zile.

A treia zi dădură, în sfîrșit, peste alte urme. Se luară după ele, îmbărbătați. Dar după cîteva ore, cînd începură să cadă de sfîrșeală, Eroul se opri prostit.

- Știi ce cred? întrebă cu un glas uscat, sfîrșit, abia scos printre buzele crăpate. Cred că astea-s urmele noastre...

- Așa cred și eu, zise vraciul tot atît de sfîrșit. Uite, acolo m-am prăvălit eu...

- Jigodia asta de soare nu a stat deloc într-un loc, cum am crezut noi, ci s-a rotit... Precis este vreo vrajă a Dușmanului...

- Asta înseamnă că am mers tot timpul în cerc. Cine știe unde este marginea deșertului.

- Nu în cerc, ci în spirală, îl contrazise sfîrșit Eroul. Cel puțin în primele două zile... Să mergem încolo, fără a mai privi la soare. Undeva tot vom ajunge!

- Să mergem, că nu avem altceva de făcut. Aș încerca vreo vrajă. Dar cine știe ce mai iese...

Așa că o luară spre dreapta, la întîmplare. După cîteva ore ajunseră la niște dune, care nu numai că-i făcură să piardă orice direcție de orientare, dar le subse și ultima vlagă. Nu peste mult timp, în culmea unei dune, Eroul se prăvăli, sleit, și se rostogoli pînă la picioarele ei. Vraciul îl urmă, deși nu-și pierduse cunoștința. Mai făcu o ultimă încercare, apelînd la o vrajă. Dar după ce aruncă scîrbit plosca goală ce i se materializase în mînă, se culcă alături de Erou și se scufundă într-un somn vecin cu leșinul.

Sub ei, nisipul purta urme de roți și de copite. Ieșiseră din deșert...

22

(în care ochii care nu se văd, se uită totuși)

Felimon deschise cu greu ochii, dar îi închise la loc imediat. Nu numai că simțea sub pleoape grăunțe de nisip, dar lumina orbitoare a soarelui pătrundea cu zeci de săgeți fiebinți prin lacrimile ce-i spălau ochii. Se întoarse cu greu și hîrîi zgomotos, curățindu-și gîtlejul. Cu această ocazie ridică un nouraș de praf – drept care îl apucă tusea. Lacrimile produse de tusea năprasnică îl ajutară să-și spele ochii – după cîteva încercări reuși să și-i deschidă. Se ridică în genunchi și privi în jur.

De jur împrejur deșertul se întindea cît vedeai cu ochii. Mici dune făceau ca suprafața deșertului să apară ca o mare împietrită, acoperită cu nisip. Se miră singur de comparația făcută, nu văzuse niciodată marea... Nu departe de el era singurul lucru ce se înălța deasupra deșertului vălurit: ghizdurile unei fîntîni!

- Apă! spuse bucătarul cu glas stins, și se repezi spre fîntînă. Aici se opri ca lovit: fîntîna era adîncă, nu i se vede fundul! Și nu avea nici cumpănă, nici ciutură... Iar în spatele ghizdurilor, căutînd ceva umbră - singura umbră din întreg deșertul! –

rezemat cu spatele de ghizd, picotea un străin.

- Te-ai tlezit? întrebă acesta, trezit pesemne de pașii grăsanului în nisip, sau poate de icnetul lui gîtuit.

- M-ai lăsat în soare să mă usuc! se scandaliză burtosul. Dacă muream de sete? își duse el mîna speriat la gît.

- Țe vloiai să fac?! se miră străinul. Să te alunc în fîntînă?

Bucătarul nu răspunse, băgîndu-și capul în fîntînă să încerce să măsoare adîncimea acesteia. Mda...

- De țe nu ai apă cu tine? continuă străinul cu întrebările, fără să catadicsească să iasă din umbra puțină a fîntînii. Cum ai azuns aiți, singul?

- Se poate bea ceva apă aici? întrebă Felimon fără a băga în seamă întrebările. Se aplecă și mai mult și, cu un huruit, pietrele care formau ghizdurile se prăvăliră în adîncurile fără fund. Surprins de dispariția marginii de piatră de care se sprijinea, Felimon porni după ele, dar printr-o minune reuși să se apuce de marginea opusă, deasupra deschizăturii. Străinul sări cît colo, speriat de prăvălire.

Grăsanul își ținu respirația, îngrozit. Rău destul că stătea răstignit deasupra golului, dar pietrele căzute cădeau, cădeau... ...cădeau... Cînd simți că se îneacă fără aer, un zgomot îndepărtat îl vesti că pietrele întîlniseră fundul hăului folosit drept fîntînă. Străinul înjură într-o limbă complet necunoscută bucătarului.

- Tlebuie să plecăm imediat de aiți – sudui el în limba pămînteană. Țe ai avut cu fîntîna? Si acum de țe te-ai cocoțat acolo?

- Mai bine m-ai ajuta, gîfîii burtosul. Simțea că-l lasă mîinile...

- Cam gleu, mormăii străinul, privind la grăsan și la poziția în care se afla acesta. Dacă te iau de mîini, mă tlagi după tine. La fel dacă te iau de pițoale... Si ai tlezit si duhul lău din fîntînă!

Din adîncuri se auzi un răget cumplit. Felimon simți cum îl ia cu leșin de la stomac...

- Pale a fi fulios, se scărpină străinul în creștetul capului – complet ras. Părul de la ceafă îi era împletit într-o codiță subțire și anemică.

- Fă ceva! urlă și bucătarul, simțînd cum își pierde firea.

Problema se rezolvă de la sine, pe neașteptate. Urletul sălbatic din adîncuri se repetă, și un vălătuc negru de fum pufni pe gura fîntînii, aruncîndu-l pe burduhos cît colo. Cu un chelălăit uimit, ceva căzu înapoi în fîntînă. Și soarele luci din nou arzător, deasupra lor.

- Fiuuu! șuieră străinul. Dacă tu esti păgubosul, ține este nolocosul? Dzin a avut sulpliza vieții lui tlezindu-se lovit în moalele capului... Singulul lui loc nevlalzic! Cînd stai tlei înălțimi deasupla tutulol, niți nu contează plea mult, hehe. Ela polnit pe mățel, tlezit asa, din somn. Nu cled să mai vină, da' e bine să plecăm cît mai iute!

Bucătarul nu găsea nimic de rîs. Amețit de rostogolire, mîngîindu-și pîntecul uriaș – noroc că poziția și teama de căzătură îi întăriseră mușchii înfundați în grăsime – speriat de posibilitatea unei morți imediate, simțea că își pierde cunoștința. Așa că nu se împotrivi cînd străinul îl trase de guler în picioare, nici cînd acesta începu să-l tragă de mînecă după el. Nici nu-l întrebă încotro o iau...

Spre seară străinul se opri și privi cu atenție luna răsărită mai demult și stelele.

- Putem fațe un popas, zise el, primele vorbe pronunțate de cînd părăsiseră fîntîna. Bucătarul nu-i răspunse, își simțea limba ca de iască și greu de folosit... Nu mai avem mult si iesim la o oază – sple dimineață si dacă ne odihnim cîteva ole.

- Apă... îngăimă bucătarul.

- Ia puțin de aiți, se arătă străinul milos, scoțînd o ploscă de sub caftan. Bucătarul privi uimit spre ploscă, străinul nu băuse nimic toată ziua. Scoase cepul și duse plosca la gură. Apă! Înviorătoare, deși nu mai era de mult rece... Simți cum îi dispare iasca din gură.

- Mulțumesc! spuse cu sentiment. În acel moment îl considera pe străin drept cel mai bun prieten pe care-l avusese vreodată.

- Lasă-mi si mie puțin, îl avertiză acesta. După ce mai trase o dușcă, Felimon îi întinse plosca înapoi. Străinul duse și el plosca la gură, gîlgîi de cîteva ori, apoi puse cepul întins de bucătar cu grijă la loc și ascunse plosca din nou sub caftan.

- Eu sunt Li-Ping, Călătolul, se aplecă din mijloc, cu un zîmbet larg pe față. Tlebuie să fi auzit de mine...

- N...nu cred, murmură Felimon rușinat. Eu stau mai mult prin bucătărie...

- Mă log... Lumea mă cunoaste pe aiți. Scliu o calte de

călătolii, cînd va fi gata o voi tlimite Mălitului Fiu al Țelului. Am ajuns să mă simt aici ca acasă...

- De unde ești? îl întrebă bucătarul.

- De foalte depalte... Dincolo de sapte munți si sapte cîmpii si sapte deseltuli, sple Soale Lăsale... Din malea țală a Țitanului, unde împălat este Fiul Țelului Albastu.

- Țitan? N–am auzit... De Jipang am auzit.

- Ai auzit? De unde ai auzit? Gî-Pang este o țală dincolo de male din Țitan. Da nu Țitan. Țitan!

- Nu înțeleg... se holbă bucătarul.

- Țitan... ca la ține... țe...

- Ha?

- Țe fați....

- Țe fați...? Aaaaa, ce faaaci...

- Da. La fel, Țitan!

- Oh, se lămuri Felimon. Citan! De ce nu zici așa?

- Asa zic, Țitan, rîse Li-Ping bucuros.

- Am auzit de țara Citan. Acolo unde viermii știu să țeasă veșminte....

- Ha, ha, rîse din nou citanul, Nu, nu, nu, vielmii fac doa lîna din cale noi țesem vesminte...

- Viermi cu lînă? Le tundeți? Și sunt mari?

- De fapt, nu sunt. Nu-s mai mali decît omizile cale la voi stlică copații. Vielmi de mătase sunt omizi cale fac fil lung si tale si subțile, ca filul de păianzen.

- Am auzit multe minuni la viața mea, așa că o cred și pe asta... mormăi bucătarul, căruia somnul începuse să-i dea tîrcoale.

- Să clezi. Nu mai am vesmintele cu cale am venit, le-am vîndut si de tlei ani tlăiesc cu banii de pe ele!

- Înseamnă că oamenii din Citan sunt foarte bogați...

- În Țala Aulului, cel ce ale aul mult nu-i bogat... Mătasea e plețioasă aiți la voi. Noi si hîltia o fațem din mătase! La noi si lobii sunt îmblăcați în mătase, chial dacă muldală si petițită. Ial dacă nu au vesminte de mătase, pot melge si goi, că la noi este cald si umed... Țeea țe lipseste la noi e un blid de mîncale, uneoli... Aici Li-Ping se întristă.

- Mîncare? Cui îi lipsește mîncare? tresări burosul, trezindu-se. Nu am auzit de așa ceva.

- Popolul din Țing este țel mai numelos din lume. În sat la mine elau mai mulți oameni ca în Țala Albă! Da' pămînt doal cît meldzi o zi în zulul țetății. Cînd zeii sunt împotlivă si nu se fac glînele, zumătate din sat moale de foame... Asa mi-am pieldut pălinții si flații. Eu am avut noloc, elam în sluzbă la Împălatul...

- Mda... grea viață, zise Felimon cu simțire.

Înțelegea acum tristețea pe care o citea pe fața smeadă a străinului. Ochii alungiți și subțiri întăreau expresia de tristețe. În ciuda feței rotunde și joviale.

- Peste tot e gleu, acceptă fatalist Li-Ping. Cît timp va fi Lăul pe lume, asa va fi.

- Se zice că Răul își adună forțele. Vrea să distrugă lumea. Sau lumile...

- De mult timp vlea, de la înțeputul vlemii. Vol avea gliză zeii si îl vol opli. E dlept că plooloțilile sunt din țe în țe mai negle... De al veni Eloul mai lepede!

- Eroul?... tresări Felimon. Ce știi tu despre Erou? Călătoream cu el...

Străinul îl privi uimit pe bucătar. După o clipă ridică din umeri și zise:

- Să ne culcăm. Avem puțin timp de pieldut, dacă ne plinde alsița din nou în deselt putem muli. Cît de mic este ațest deselt, mulți oameni mol înainte să-i vadă malginea. Sapte deseltuli am stlăbătut pînă am azuns aiți, da niți unu nu este asa lău... Plecăm în două ole.

Chiar dacă Felimon ar fi avut acum chef de taclale, se supuse. Se întinse pe nisipul moale și încă fierbinte și adormi. Îl treziră ghionturile date de Li-Ping.

- Melgem, zise acesta scurt. Bucătarul se văzu nevoit să se ridice și să-l urmeze, căci Călătorul pornise deja la drum. Următoarele cuvinte le auzi spuse de acesta abia cînd zorii mijeau purpurii. Cu un gest larg, Li-Ping spuse:

- Oaza!

*

*   *

Trecuseră mai bine de trei ore de cînd se aflau în oază - se luminase de ziuă. Era o oază micuță. De mirare cum o găsise

Călătorul. Lipsa urmelor arăta că puțini știau de acest loc, ori chiar că nu era nimeni altul să-l știe.

Cîțiva copăcei curioși – mai mult un fel de trestii mai înalte, cu un fel de frunze late în vîrf – crescuseră pe malul unei băltoace limpezi și puțin adînci. Frunze de nuferi pluteau pe suprafață apei, iar iarba era înaltă și verde în jurul iazului – deși după cîțiva pași începea să-și piardă culoarea proaspătă, ca mai departe să dispară cu desăvîrșire. Dar acolo unde era verde, avea flori printre ea și gîze se zbenguiau deasupra lor, sclipind ca niște nestemate în soarele dimineții.

Iazul avusese cîțiva pești, dovadă că nu se întîmpla să sece. În ciuda burții și a neîndemînării dovedite, grăsanul reușise să-i prindă pe toți, cel puțin pe cei mari. Și toate broaștele – spre scîrba citanului. Cînd ajunseră la iaz, acesta păruse o adevărată minune în lumina trandafirie. Se aruncaseră amîndoi în apa lui limpede și rece, așa îmbrăcați, și băuseră din apă cu pumnii pînă simțiseră că plesnesc. Așa descoperise Felimon existența peștilor: unul mai leneș îi alunecase pe gîtlej.

După aceea, citanul nu mai putuse să-l trimită la somn. Apucase să spună că rădăcinile trestiei – o trestie diferită de trestia-copac – are o rădăcină comestibilă și seamănă la gust cu nu știu ce legumă de la el de-acasă. Acum, după ce trestia respectivă disparuse – rădăcina cu tulpină și frunze cu tot – bucătarul privea pofticios spre copaci. Afirmația grăbită a călătorului străin că acei copaci sunt de-a dreptul otrăvitori salvă, cel puțin pe moment – copacii și, odată cu ei, poate și oaza - de la dispariție. Burtosul începuse să observe că aproape totul este bun de mîncare, dacă ți-e foame destul. Lui îi era foame destul, mai tot timpul!

- Tlebuie să plecăm, trase Li-Ping de el. Dorea să iasă cît mai repede din deșertul acesta afurisit, dar și să salveze oaza pentru altădată... Felimon se dădea greu urnit, dar noroc că lui Li-Ping îi veni în minte un gînd:

- Dacă melgem vlo tlei ole sple apus, găsim calavana. Avem multă calne de polc sălată si pîine...

Mai departe îi fu greu să se țină după bucătar, care găsi cumva puterea să miște rapid din picioarele lui scurte și subțiri. Parcă nici nu dormise doar două ore în ultima zi și avea în urmă un marș de multe ore prin deșert...

Ieșiră într-adevăr din deșert în cîteva ore. Nu trei, nici măcar zece, îi prinsese din nou seara. Pe drum, marșul rapid al bucătarului se transformase într-un mers chinuit și împleticit, iar oboseala îi făcuse să doarmă cîteva ore în arșița soarelui... Dar ajunseseră!

Caravana nu era mare. Într-o margine erau adunați cîteva sute de asini, deasupra cărora se ridicau siluetele de neconfundat – deși necunoscute bucătarului din observație directă – a cămilelor cu două cocoașe. Cîteva focuri aprinse în cerc luminau o arie în care se îngrămădeau saci, lăzi, valuri de pînzeturi și alte calabalîcuri. În jurul focurilor stăteau adunați oameni.

- De tlei oli ne-au atacat tîlhaii, si tot nu v-ați învățat! zise Li-Ping cu voce tare, apropiindu-se de focuri. Cei din jurul lui săriră în picioare, punînd mîna pe arme.

- Ați făcut foculi de se pot vedea de la Malele Lîu, continuă citanul, da’ pază nu ați pus. Cledeți că ați scăpat? Pînă nu azungem în polt, nu putem sufla linistiți.

- Tu pe unde ai dispărut? îl întrebă încruntat unul dintre oameni. După hainele scumpe și mînerul bogat împodobit al hangerului, părea căpetenia caravanei.

- Am văzut călătoli lătățiți în deselt. Pînă să ajung la ei, a dat fultuna si i-am peldut. Numai pe ațesta l-am găsit.

- Și peste noi a dat furtuna. S-au pierdut nouă cămile și paișpe asini – mai toate ale tale. Nu cred că ai mai rămas cu multă marfă, rînji căpetenia spre citan.

- Nu-i nimic, se închină acesta ceremonios, rîzînd zgomotos și vesel. Înseamnă că nolocul mi-a fost plătit. O să am din nou noloc de-acuma!

- Ce noroc? se zburli căpetenia. Ăsta-i noroc? Nu auzi că ai pierdut și ce aveai?

- Lămas țeva, lămas destul. Viața, minte, sănătate... Lestul sunt boalfe, le pun la loc.

- Cum zici tu, zise negustorul și mai încruntat. Pierduse și el cîteva animale și mărfuri, în lungul drum. Lui nu-i prea venea a rîde...

- Mîncăm ceva? întrebă sfîrșit burtosul, căruia această discuție despre mărfuri nu-i ținea de foame. Ziceai ceva despre pîini, carne...

- Avem cîteva balotuli cu calne sălată, uite acolo. Sații ațeia sunt cu pesmeți. O să tlebuiască să-i înmuiem în apă...

Nu trebui să-i mai înmoaie. Mai mult, se dovedi că nu era rost nici de odihnă. După ce îl privi mai întîi uimit, apoi scîrbit, iar la sfîrșit îngrozit pe bucătar mîncînd, Li-Ping se luă cu mîinile de cap.

- Ne-ai lăsat fălă mîncale! Ne taie negustolii!

Așa că citanul își adună pe ascuns cele cîteva baloturi rămase, le urcă pe doi asini, mai înșeuă alții doi, îl legă pe burtos cu un căpăstru alături de ei și porni tiptil cu întreaga coloană după el, îndepărtîndu-se de tabără grăbit. Abia mai încolo se opri pentru a-l urca pe bucătar pe un asin mai zdravăn, încălecă și el și îndemnă animalele la un mers rapid.

- Spel să azungem la bac înainte ca ei să-si dea seama că i-am lăsat fălă mîncale. Ei aveau de gînd să azungă la Tomina si de acolo la Sambula pe o colabie. Noi tlebuie să o luăm sple Țetatea Albă, dacă ne e dlagă viața!

- Acolo mă caută pe mine, scînci burtosul.

- Acolo țe ai făcut?

- I-am lăsat pe oșteni fără hrană...

- Aha! Cum de nu mă milă ațeasta?...

Cînd ajunseră la bac, coloana era mult împuținată. În prima zi unul dintre asini își rupsese un picior, așa că trebuiră să-l sacrifice – spre marea bucurie a bucătarului, căruia i se făcuse foame. Baloturile le împărțiră pe asinii călăriți de cei doi – și bine făcură, pentru că în timpul nopții asinul fără călăreț în spinare dispăruse.

- Pe ăsta l-au mîncat lupii, zisese Li-Ping privind în urmă, fără să se oprească.

Dar ajunseră

- Uite bacul, se bucură cu o undă de mirare în glas bucătarul.

- Țe te mili, este aiți de cînd lumea.

- Pe cel de rîndul trecut îl luase apa...

- Aha! mormăi din nou străinul. Cum tlecem? Cu tine, lisc să mă înec...

Oamenii de la bac nu-l recunoscură pe burtos. Paguba lor! – ar fi zis acesta, dacă în sufletul lui nevinovat ar fi găsit vreo urmă de cinism. Așa, trebui să le mulțumească din suflet că-l salvaseră de la înec. Pe la jumătatea drumului, bîrnele din care era făcut bacul se desprinseră, aruncînd-i pe toți în apă. Oamenii ajunseseră cu bine la mal – dar animalele, îngreunate de baloturi, dispăruseră, lăsînd pe citan fără pic de marfă. Cu toate acestea, zîmbetul nu-i dispăruse de pe față. Rîzînd voios, le puse podarilor în palma aspră un bob de rubin, plată pentru bac și răsplată pentru salvarea tovarășului său.

- Pentru una ca asta, știu de unde puteți porni mai departe călare, zise unul dintre podari, bucuros de tîrg. Așa se face că cei doi nu trebuiră să-și continue drumul pe jos.

În prima noapte, în timp ce bucătarul devora a doua oaie din cele cumpărate de la un cioban, în timp ce citanul scormonea cu un băț în focul de tabără, acesta din urmă îl întrebă:

- Întotdeauna ți se întîmplă din-tlastea?

- Nu am nici o vină, se plînse Felimon. Uneori e mai bine, alteori e mai rău...

- Acum e mai lău?

- Eu știu? își arătă îndoiala bucătarul. De ce vii cu mine? se răzvrăti el. Dacă ți-ai vedeai de drum, n-ai avea pierderi și neplăceri.

- Stiu că nu. Da vleau să aflu mai multe desple Elou.

- Despre Erou? se miră Felimon. De unde știi tu despre Erou? Abia a venit.

- De unde a venit?

- Nu știu. El zice că din altă lume.

- Si tu îl clezi?

- De ce să nu-l cred, dacă așa zice? Poate chiar o fi adevărat. E altfel decît noi, are alte obiceiuri... Altfel, om ca toți oamenii...

- Volbeste altă limbă?

- Oh, nu, albana. Mai bine decît tine – deși tu vorbești bine limba noastră. Puțin cam peltic...

- Nu sunt peltic, rîse Li-Ping. În limba noastlă nu avem sunetul „lî”. De aceea folosesc „lî” în schimb. Nu stiu cum să țin limba...

- Aha. Nu mi-ai spus de unde știi de Erou.

Citanul rămase o vreme pe gînduri. Pe urmă începu să povestească, în graiul lui peltic:

Povestea Iscoadei

Eu m-am născut într-o familie săracă, de mici slujitori guvernamentali, într-un sat prăpădit de la poalele unor munți. Sus pe munte este o mînăstire cu mulți călugări, iar pădurea de pini urcă de la marginea satului pînă sus, la mînăstire. Pădurea este a călugărilor, ca și parte din pămînturile agricole – care nu este prea mare, pe malul pîrîului destul de iute și adînc, mai ales în primăvară. Restul pămîntului era stîpînit de un nobil, care dăduse loturi în arendă la țărani.

Erau mulți țărani și puțin pămînt, și încă mai puțini nobili, care să angajeze argați. Pămîntul era foarte bogat și țăranii citani știu să se mulțumească cu puțin. Dar cînd venea vreo secetă, sau poate vreo inundație la timp nepotrivit de strica recolta, mulți dintre ei piereau de foame. Asta nu-i amăra prea mult, viața e dată de Marele Zeu și tot el o ia. Nefericirea de aici e plătită cu fericirea de dincolo – cel puțin așa zic călugării și învățătorii.

Tata era slujitorul unui mandarin. El făcea toată munca, mandarinul stătea mai mult prin capitala ținutului. Plata pe care o lua de la stăpînire era mică, noroc că aveam și noi o palmă de pămînt pe lîngă casă. Eu eram băiatul cel mare, am învățat meseria de la tatăl meu, pregătindu-mă să-i urmez în slujbă. Mi-a luat ani să învăț să scriu, istoriile și tainele pămîntului – cum să-l măsori, cum să-l lucrezi, cum să-i aduni roadele, cum să plătești dările... Toate le știam. Am învățat și luptele marțiale, cu un căpitan al gărzii satului nostru, trimis de stăpînire să ne apere de tîlharii care își făcuseră sălaș prin păduri. Dar asta a fost mai tîrziu...

Am eu o taină pe care o să ți-o destăinuiesc acum. O să te rog să nu o spui și altora, dacă se poate. Eu am cea mai ageră privire din toată familia mea, poate din toată țara Citan, poate chiar din lume – și poate de cînd e om pe pămînt! La început nu știam, credeam că toți oamenii văd ca și mine. Mă uitam în depărtare și vedeam venind un om, și spuneam: vine unchiu' Cao, măcelarul. Și el venea după o oră sau două, pe cînd toți erau încredințați

că eu vorbisem prăpăstii. Cu timpul au început să-și dea seama că vorbele mele se adevereau întotdeauna.

- De unde știi? mă întrebă odată tata. Știi cumva să ghicești viitorul?

- Nu, i-am răspuns eu. Dar l-am văzut pornind încoace. Voi nu l-ați văzut?

Odată era să mă înșel. Am văzut-o pe mătușa Fa-ling, soția lui Yong căruțașul, pornind spre noi, și i-am anunțat pe ai mei. S-au pregătit s-o întîmpine, căci era o femeie ciufută și certăreață și umbla cu vorba prin sat – dar ea nu a apărut. M-au întrebat ce s-a întîmplat și eu m-am uitat spre casa ei și am văzut ca ea se întorsese acasă, pentru că uitase să ia darurile pentru mama. Dar pe urmă nu mai plecase, pentru că unchiu' Yong avea nevoie de ea să-l ajute... Nu, nu-mi erau cu adevărat rude. Așa le spuneam la toți oamenii din sat mai în vîrstă.

Atunci nu m-au crezut, dar cînd a venit ea a doua zi, s-au adeverit toate vorbele mele. Și iarăși m-au întrebat dacă văd în viitor. Am început și eu să mă întreb. Am privit spre mînăstire, și i-am întrebat:

- Uite, vedeți cum Mi-lung, Călugărul Îndărătnic, îl bate pe ucenicul Sfială?

- Mînăstire? Cum o să vedem noi mînăstirea de aici?

- Voi nu o vedeți? m-am mirat eu foarte. Nici uliul de acolo, care plutește deasupra gospodăriei lui moș Jong? Aoleo, o să-i fure vreun pui!

- Nu vedem nici un uliu, a zis tata privind încruntat, și acum eu m-am mirat: eu vedeam și penele de pe trupul păsării.

Tata a ținut secretul și mi-a poruncit și mie să-mi țin gura, dar cînd și cînd îmi mai scăpa cîte o vorbă. Au ajuns vorbele la urechile nobilului Tang, stăpînul satului. A poruncit să mă înfățișez lui.

- Copile, mi-a zis el - eu aveam vreo doișpe ani pe-atunci. Mi-am pierdut inelul undeva pe pajiștea de colo. Cică tu ai priviri foarte agere, poate mi-l poți găsi.

Mi-am aruncat privirile spre pajiște și iată inelul lucind la poalele unei tufe. I-am spus, fără să bănui că el însuși ascunsese inelul. Nobilul s-a bucurat și l-a chemat pe

tata. I-a dat o pungă de bani să mă dea lui de slugă, și tata m-a dat. Căzuse o brumă la vremea nepotrivită și se anunța mare foamete. Ai mei au putut cumpăra mîncare, au scăpat atunci cu viața. Au murit mai tîrziu, după cîțiva ani...

Nobilul Tang avea un frate la curtea ținutului, nu reușea nicicum să-și facă o carieră la Curte. Cine știe din ce motive, mandarinulului i se pusese pata pe el și îi bloca orice avansare. Nobilul Tang a văzut în calitățile mele o cale de a-și ajuta fratele. M-a dat ca slujitor acestui frate, așa că am plecat spre capitala ținutului. Acolo, în timp ce îmi continuam educația cu învățătorul Min Tăcutul, dascălul copiilor lui Tang al Doilea, am așteptat să fiu folosit.

Prilejul s-a ivit abia după vreo doi ani. Un țăran, săpînd o groapă să scoată niște lut ca să-și repare casa, a găsit un idol din vechime, din piatră frumos șlefuită. Acum, astfel de idoli colecționa și Prințul Juang Balaur Liniștit, stăpînul ținutului, dar și vărul lui, Prințul Jining Tigrul Care Rage, stăpînul ținutului învecinat cu al nostru. Țăranul a dus idolul mandarinului, așa precum se cuvenea. Dar mandarinul ce s-a gîndit? Dacă i-l dădea Balaurului Liniștit, acesta l-ar fi bătut rîzînd pe umăr. În schimb, Tigrul Care Rage i-ar fi dat o grămadă de bani!

Așa că a trimis pe țăranul cu pricina cu o scrisoare la Tigru, să-i povestească despre idol și să întrebe cuviincios și cu umilință: „Oare cum ar putea fi răsplătit stăpînul meu (căruia îi ascundea identitatea) să uite de loialitatea față de stăpînul lui, mandarinul Zhuan Zhi Cer Înstelat, slujitorul Prințului Balaur Liniștit?” Deși Tigrul cam bănuia cine se ascunde în spatele acestei afaceri, a acceptat să dea două banițe de aur pentru idol. Cer Înstelat a luat aurul, a trimis idolul Tigrului, și apoi l-a ucis pe țăran ca să păstreze ascunsă taina trădării.

Eu văzusem totul de la început – de cînd țăranul venise cu idolul la mandarin. Stăpînul meu Tang al Doilea îmi ceruse să țin sub supraveghere casa mandarinului. Multe văzusem eu, și mă rușinez pentru ele, dar stăpînul meu doar dădea din mînă nepăsător. Erau lucruri obișnuite printre nobili – și orgiile cu femei, și siluirea copiilor, pînă și crimele... Dar cînd a auzit de idol, i-au sclipit ochii: „Fii atent acum!” îmi porunci el. Îl cunoștea bine pe mandarin, se gîndea că acesta va încerca să facă bani. Așa a fost.

Pe cînd trupul țăranului se rostogolea într-o groapă din grădina mandarinului, Tang al Doilea cerea audiență la Balaurul Liniștit.

- Ai probe? întrebă Balaurul, deloc liniștit acum. Cînd a aflat că are, a urlat mai ceva ca Tigrul Care Rage! A dat poruncă să-l aducă pe mandarin în fiare. Degeaba a negat acesta, eu i-am dus direct la ascunzătoarea în peretele din spatele dulapului, unde ascunsese sacul cu bani. Și la groapa unde azvîrlise trupul țăranului. Am descris și idolul, Prințul Balaur l-a recunoscut în colecția Tigrului. În ciuda faptului că răgea puternic, armata acestuia era mult mai mică decît a Balaurului. A trebuit să dea idolul înapoi stăpînului de drept. Pînă la urmă idolul a fost luat de Împăratul Galben, spre scărba tuturor...

Mandarinul și-a pierdut capul, întrebîndu-se pînă în ultima clipă cine o fi fost iscoada din casa lui. În locul lui a ajuns Tang al Doilea, care și-a luat numele de Învățător Priceput. Și-a chemat și fratele mai mare la Curte. Între timp eu crescusem puțin, aveam membre frumoase și fața ca luna plină, voce puternică și plăcută, așa că fiica stăpînului meu începuse să privească la mine cu plăcere. Am fost trimis înapoi în satul meu, însoțit de căpitanul Fang Mistrețul Furios. Cum ți-am spus, el mi-a fost instructor în artele marțiale.

Pe lîngă a păzi satul, principala lui sarcină era aceea de-a mă împiedica pe mine să părăsesc satul pentru a mă întoarce în capitala ținutului. Așa că eu o mai priveam pe fiica mandarinului numai de departe, văzînd-o cum crește și se mărită, plecînd în alt ținut. Nu știu dacă mă uitase sau nu...

Într-o vreme, aveam aproape șaptesprezece ani, o ceată de tîlhari se ascunsese în pădurea de deasupra satului. Venise momentul ca Mistrețul să-și arate valoarea. Cum devenisem prieteni, l-am ajutat și eu. Singur, chiar

ajutat de mine, nu i-ar fi dovedit, erau mulți și pricepuți, mai ales căpetenia lor. Dar eu i-am pîndit și i-am spus unde era unul sau altul dintre ei singur. Mistrețul mergea și-l lua prins, sau îl ucidea. Au început să umble cîte doi, dar acum mergeam împreună. Devenisem și eu priceput. Căpetenia și-a trimis atunci oamenii cîte trei-patru – dar el a rămas în tabără cu doi oameni doar. Am riscat și ne-am dus direct la tabăra lor. Pe cel ce stătea de pază l-am ucis și am sărit asupra celor doi pînă să se pregătească. Eu l-am ucis pe-al meu, Mistrețul l-a luat prizonier pe căpetenie. Cînd au aflat, ceilalți bandiți au dispărut din pădure. Eu știam unde se ascundeau, dar erau în alte ținuturi și nu mai erau problema noastră.

Cînd am apărut în capitala ținutului cu tîlharii după noi legați fedeleș, în frunte cu fioroasa lor căpetenie, Prințul s-a bucurat. I-a spînzurat imediat pe tîlhari, pe Mistreț l-a făcut căpetenia străjilor, iar pe mine m-a angajat iscoadă! Așa s-a întîmplat că, în timp ce familia mea se prăpădea de foame, eu supraviețuiam mîncînd din mîncarea Prințului. Cu timpul mi s-a dus vestea și am ajuns în slujba Împăratului Galben. Și aș fi trăit liniștit în slujba lui, dacă nu s-ar fi întîmplat ceva.

Doamna Ta-min-ao, a doua soție a măritului Împărat, era o femeie frumoasă și foarte învățată. Împăratul o iubea din toată inima, și chiar Prima Soție, doamna Va-jin-ao, o privea cu prietenie, ca pe o soră mai mică. Ta-min scria versuri și povestiri, picta minunat, dar mai ales îi plăcea să discute cu istorici și învățați despre locuri îndepărtate și misterioase. Căuta să pună mîna pe orice carte tratînd despre aceste subiecte și era hotărîtă să adune cît mai multe din aceste povestiri într-un compendiu.

Așa se face că într-o zi, într-una din aceste întîlniri cu învățații, unul dintre ei pomeni de o carte rară, de care nu mai auzise nimeni.

- De mult știi despre ea? sări imediat Doamna.

- Am auzit vorbind despre ea o femeie, o străină, zise Pun al Treilea, învățatul respectiv.

- Ce fel de femeie? Ce știi despre ea?

- Nu știu prea multe. A apărut în vecini acum cîtăva vreme. Și-a deschis un mic magazin de ierburi și leacuri, iar fata ei ghicește clienților în cărți și în palmă.

- Ce zicea despre carte? întrebă Doamna.

- Într-o zi, pe cînd intrasem acolo să cumpăr soției niște leacuri, fata – care ghicea unui client – i-a spus acestuia: „...și cu părere de rău trebuie să-și spun că nu vei ajunge în Rai. Vei fi fericit aici, pe acest pămînt, dar acolo nu vei ajunge.” Clientul s-a bucurat totuși de vorbe și a zis: „E bine să știu că voi fi fericit aici. Mă îndoiesc că există Rai.”

„Cum te poți îndoi de așa ceva?” întrebă atunci mama fetei, o femeie frumoasă de vreo treizeci, treizeci și cinci de ani, înaltă și cu ochi albaștri adînci. „Raiul există, are chiar o imagine pe acest pămînt! Puțini îl vor vedea după moarte, și mai puțini fiind în viață încă. Acolo e viață veșnică!”

„Ce știi tu, femeie?” a întrebat nepăsător clientul, care se vedea totuși că este un învățat. „Ultimul meu gînd este să mă duc în Tian-Șan să caut Raiul.”

„Raiul nu-i în Tian-Șan”, a afirmat cu siguranță femeia, și m-a mirat asta, toți oamenii acolo cred că ar fi Raiul – mai puțin cei cu adevărat învățați. Așa că m-am amestecat în discuție: „Desigur că Doamna are dreptate. Raiul este spre Miazăzi, pe insula Fu-Șang.”

„Îmi pare rău să contrazic pe prea-învățatul domn”, se închină ea spre mine, dîndu-mi ierburile pentru soția mea. Dar Raiul este departe, spre Apus. Tot atît de departe de Tian-Șan pe cît de departe este Tian-Șan de ținutul acesta. Patru ani de drum.”

„Cum?” am sărit eu uimit, în timp ce celălalt client plătea fetei pentru ghicitul ei și părăsea magazinul. „De unde știi?”

„Din Carte, desigur.”, răspunse ea. „Jo-li, nu vrei să-i ghicești și stăpînului nostru, învățatul?”

Fata s-a uitat la mine, mi-a luat mîna în palmele ei fine și a cercetat-o cu grijă. Pe urmă mi-a zis: „Tu o să pornești Iscoada la drum. Dar tu nu vei ști niciodată dacă Iscoada va găsi sau nu Raiul. Vei muri liniștit în

somn, iar Doamna Ta-min-ao te va aminti în cartea ei, alături de alți învățați."

- Cum am aflat despre această prevestire, am așteptat o zi norocoasă și am cerut să vă întîlnesc, își sfîrși învățatul povestirea.

S-a mirat foarte Doamna Ta-min, și și-a notat povestirea pentru a o pune în compendiul ei. A dat poruncă învățatului să meargă în oraș, să o aducă pe doftoroaia cea străină și pe fata ei. S-a dus Pun al Treilea în toată graba, dar s-a întors plin de umilință: magazinul era închis, vîndut unui spoitor, iar de femeie și de fata ei nu se mai știa nimic.

Doamna a dat atunci poruncă Șefului Gărzilor să-și trimită oamenii s-o caute pe femeie, dar a trecut cîteva luni și nimeni nu a putut afla nimic. Doamna s-a întristat atunci – cînd Doamna se întrista, părea că soarele se ascundea după nori. Încetase să mănînce, iar glasu-i minunat nu mai aducea triluri în pavilionul din grădină. Împăratul s-a mirat mai întîi, dar apoi s-a îngrijorat și a insistat să-i spună pricina schimbării.

- Prea umila ta soție nu mai găsește plăcere în viață. La întrebările mele nimeni nu găsește răspunsuri, așa că sufletul îmi tremură ca frunza sub bătaia vîntului de toamnă. Nemîngîierea mea este și mai mare știind că am adus neplăcere preaiubitului meu soț.

- A îndrăznit cineva să te supere? Poate cauți răspunsuri la întrebări față de care nu există răspuns.

- Dacă nu există răspuns, această umilă roabă nu îndrăznea să întunece fericirea stăpînului ei soț. Dar răspunsul se află într-o carte. Dacă aș găsi cartea, aș găsi și răspunsul pe care îl caut. Aș putea termina compendiul meu, pe care îl scriu pentru plăcerea împăratului.

- Să-mi povestești despre carte, porunci Împăratul curios.

Cînd Doamna Ta-min a terminat să povestească, Împăratul a bătut din palme și a rîs bucuros.

- Știu cine le va găsi, am omul potrivit. Li-Ping e cea mai bună iscoadă!

Șeful Cancelariei, mandarinul Lan-go Ape Liniștite, mi-a poruncit să mă prezint imediat la el. Am știut imediat că e ceva important, îl vedeam plimbîndu-se neliniștit în jurul mesei, cu mîinile încrucișate la spate. Am lăsat supa neterminată și m-am repezit la Palat. Asta a fost acum mai bine de șapte ani.

M-a prezentat Împăratului. Îl știam bine – gras, cu barba despicată, pleșuv, îmbrăcat în mătase aurie, cu pelerina azurie pe umeri. O știam și pe doamna Ta-min-ao, îi admirasem nu o dată drăgălășenia. Dacă s-ar fi aflat că o privesc uneori îmbăindu-se, ea s-ar fi roșit ca o piersică, iar mie Împăratul mi-ar fi luat capul! Sau poate că nu, s-a dovedit că are mare nevoie de mine.

M-am prăvălit cu fața pe podea și m-am tîrît pînă la podiumul unde cei doi soți stăteau pe perne. Mandarinul rămăsese tremurînd afară, în fața ușii.

La un semn al Împăratului, doamna Ta-min a început să-și spună din nou povestea. Deși nu mă puteam opri să-i sorb glasul melodios de pe buze, am memorat toate cuvintele, chiar și pauzele dintre ele.

- Unde e cartea? a întrebat Împăratul, răstit. Am ridicat fruntea și am privit în jur.

- Nevrednicul acesta de sclav vede multe cărți. Ar putea aduce cartea dacă ar ști cum arată...

Împăratul s-a întunecat, domana Ta-min la fel. În încăperea tronului se făcuse parcă mai întuneric...

- Nu este nimic de făcut? murmură ea, ca un șirag de picuri de rouă căzînd de pe o frunză într-un tău.

Am stat și m-am gîndit, apoi m-am luminat.

- Nevrednica iscoadă are o idee – dacă prealuminații mei stăpîni au încredere în ea.

- Să aud, porunci scurt Împăratul.

- Unde este cartea, este și femeia străină. Cartea nu a văzut-o nimeni, dar pe străină a văzut-o învățatul Pun al Treilea. În mărețul oraș, care are cinstea să adăpostească pe prea-înălțatul Fiul al Cerului, sunt multe străine, unele au chiar ochi albaștri. O să-i cer învățatului să mi-o descrie. O să găsesc cu certitudine femeia, și atunci o să găsesc și cartea.

Doamna Ta-min-ao s-a bucurat, a bătut din palme.

Rîsul ei a sunat ca niște clopoței la templu, cînd briza serii începe să adie. Împăratul s-a luminat și el la față. A făcut un gest și s-a deschis ușa pentru a permite stăpînului meu, Marele Cancelar Ape Liniștite, să intre. Cînd a ajuns pe brînci alături de mine, Împăratul Galben i-a poruncit.

- Să-i dai iscoadei o pungă plină cu rubine. Să o caute pe străină, să aducă la mine cartea!

Ne-am tîrît afară din încăpere. În Cancelarie, mandarinul mi-a azvîrli o pungă. M-a întrebat dacă mai am nevoie de ceva. Mi-a poruncit să duc la bun sfîrșit căutarea poruncită în cel mai scurt timp. Trebuie să-ți spun că Ape Liniștite nu va vedea împlinirea căutării mele, a fost înlocuit cu un alt mandarin și a murit de inimă rea...

I-am cerut să mi-l dea pe Gao-La al Cincilea, neîntrecut în a picta portrete. Împreună ne-am dus la învățatul Pun și, pe baza descrierilor acestuia, după cîteva încercări nereușite, Gao-La a putut să le deseneze pe străină și pe fata ei. Am privit în jur, dar nu erau în oraș. Am ridicat privirile și le-am aruncat în depărtări – nu erau pe cuprinsul marii împărății a Cingului!

- Nu se poate, a zis învățatul. Am vorbit cu ele acum cîteva luni. Oricît de repede ar fi umblat, tot trebuia să fie încă în Citan...

Am privit încă o dată spre Apus – după descrierea lor era evident că erau locuitoare ale acelor îndepărtate ținuturi – și iată că le-am zărit în mijlocul unei caravane! M-am dus cu răspunsul la Marele Cancelar.

- Asta este ceva care trebuie spus Împăratului, se hotărî el. Doamna Ta-min a primit vestea destul de ușor, dar Împăratul Galben nu a vrut să recunoască înfrîngerea.

- Să le urmezi! Cînd le găsești, să le iei cartea, sau să faci o copie. Ai punga cu rubine. Ape Liniștite îți va da mărfuri, să te alături unei caravane. Ne aduci informații și despre țările pe care le străbați, mai ales despre hyung-ai și kapcîni.

Nu are rost să-ți povestesc tot drumul. A durat mai bine de patru ani, nefăcînd niciunde un popas mai lung de o săptămînă. Prin darul meu am reușit să feresc de mai multe ori caravana de atacuri, dar tot am pierdut mărfuri, animale și oameni. Eu am rămas doar cu punga – deși am cheltuit cîteva pietre. Am aflat multe despre țările vizitate, despre popoarele care le locuiesc. Chiar dacă puteam să le văd de departe, pînă nu-i cunoști pe oameni, nu cunoști cu adevărat un loc. Am cunoscut albini pe drum, am ajuns să iubesc acest popor. De trei ani stau aici, la marginea ținutului lor. Le-am învățat și limba.

*
* *

- Mă bucul că ești albin, își încheie Călătorul povestea.

- Nu am auzit niciodată așa poveste, se bucură grăsanul. Am cunoscut mulți ochioși, dar pe nimeni ca tine...

- Cum ai zis? tresări Li-Ping. Ochios? N...nu, palcă altfel. Ochilă...? păru el a cădea pe gînduri.

- Ochilă? Frumos nume, ți se potrivește, îl lăudă bucătarul.

- Plefel să nu-mi cunoască lumea dalul, se împotrivi citanul, în continuare gînditor.

- Și acum, unde sunt străinele?

- Nu stiu, recunoscu iscoada. Le-am ulmat pînă aiți. Desi am glăbit cît am putut pe ței din calavană, n-am leusit să mă aplopii plea mult de ele. Apoi, de tlei ani au dispălut ca în țeață, ca întl-o negulă. De atunci mă învîlt pe aiți – da’ mai este un luclu cale mă fațe să stau în legiunea asta.

- Pot să știu și eu?

- În Tian-Șan - da, am tlecut si pe acolo - întl-o mînăstile am găsit un mesaz. Țică îl lăsase o fată, ghițitoale, pentlu o iscoadă. Călugălii spuneau mesazul tutulol, nestiind cui i se adlesează, da’ eu am stiut că ela pentlu mine. Mesazul ela scult: „Caltea n-o va găsi decît Eloul. Fălă el si fălă calte, Ultima Bătălie va fi pieldută. Eloul se va alăta albinilol.” Asa că acum stau pe aiți si mă uit în zul. Cum o alăta Eloul?

- Eroul? Îl știu, ți-am zis. S-a pierdut acum cîteva zile, în deșert. Unul mic și gras – nu așa de gras ca mine. Îmbrăcat în haine curioase...

- E cumva cu un lungan... palcă... un vlaci? întrebă iscoada

privind în depărtări, spre sud.

- O fi, se bucură Felimon de vestea bună. Trăiesc, deci. Mai sunt și alții cu ei?

- Nu, doal ei. Sple miazăzi... O să plecăm după ei, după ce tlecem mai întîi plin Țetate să cumpălăm alți cai, mai buni, si țeva calabalîc. Nu-i usol să călătolim plin țala alimanilor...

- Mda..., nu se arătă bucătarul prea bucuros. Mi-e să nu dăm de dracu în Cetate...

- Nu dăm, te felesc eu de gălzi. O să avem nevoie si de ceva azutoale, spuse el vag. Da' îl vom găsi! Acum zic să ne odihnim, mai avem mult de mels pînă la Țetate. Chial si mie mi se închid ochii...

Felimon îl lăsă să-și găsească un loc în iarba lungă și aspră a stepei, unde se culcă învelit în pelerină. Înainte de a adormi, îl întrebă, totuși:

- Fetița... știi, Jo-li...

- Hrrrr, mîrîi Li-Ping aproape adormit. Nu ela fetiță. Fată male, aploape saptesplezețe ani... Chial de milale că femeia îi ela mamă... ea nu avea cu mult peste tleizeci...

- O fi aceasta? nu-l lăsă grăsanul să adoarmă, scoțînd de la sîn foile de pergament desenate de Ifichim. În ciuda băilor repetate în rîu și altor întîmplări nedorite, pieile arătau ca noi, iar desenele își păstraseră prospețimea.

Iscoada nici nu se chinui să deschidă ochii:

- Da, ele sunt. De ațeea am si venit la fîntînă – m-a milat faptul că țineva avea poltletul lol...

Astea zise, adormi. Bucătarul mai stătu cîteva clipe, privind în lumina lunii chipul frumos al Jolifanei. Apoi, oftînd, puse cu grijă pergamentele la loc în sîn și adormi și el.

23

(în care plecarea corabiei ne lasă plini de tristețe)

Eşti sigur că facem bine? îl întrebă Elina poate pentru a zecea oară pe geambaş. Acesta nu răspunse, cum nu răspunsese nici de celelalte dăţi. Mergea cu ochii închişi, lăsîndu-se condus de instinct. Renunţase de mult să se ghideze după pata sîngerie de pe cer, lăsată spre apus, în stînga lor. Dacă la început fusese îndemnat să o facă, în ciuda instinctului, care îl îndemna spre un alt punct, acum era liniştit. Numai dacă ceilalţi l-ar fi lăsat în pace!

- Cum de s-au putut pierde? se întrebă cu voce tare bardul.

- Și-a băgat Dușmanul coada, zise Kelemen într-un tîrziu. Frînghia eu am legat-o, nu mi s-a întîmplat niciodată să mi se rupă. Furtuna nu a putut-o face, ar fi trebuit să ne trîntească pe toți la pămînt. Nici caii n-au făcut-o. Nici calul tău, Boiane, nici al Eroului, care era în urma ta, nu aveau obiceiul să muște. Pe urmă, nu știu de ce ei nu ne-au urmat, chiar orbiți. Caii se țin alături, dacă nu-i stăpînești din frîu. Chiar și nelegați. După încercarea lor de a fugi, ar fi trebuit să ne urmeze. Doar dacă stăpînii lor nu s-or fi dat jos, să-i țină de frîie. Dar nu înțeleg de

ce-ar fi făcut-o...

- De ce nu ne-am întors după ei? întrebă Elina.

- Nu cred că i-am fi găsit. Soarele ăla este o minciună! Răsăritul este acolo! îndică el drept înainte. Ne-am putea întoarce fără să ne rătăcim, dar ceilalți or fi luat-o deja aiurea. Șansa de a da peste ei este mult prea mică...

- Dar nu-i putem lăsa rătăciți!

- Nici noi nu avem prea multe șanse, zise Kelemen. Văd că toate burdufele cu apă sunt sparte. Cum s-o fi întîmplat asta, nu mai știu! Iarăși ghiara Dușmanului, zic eu. Cred că se joacă cu noi precum mîțul cu șoarecele. Nu îi este încă teamă de noi, nu încearcă să ne distrugă... Asta e bine, dar trebuie să ne grăbim, doar-doar vom ieși la Mare. Dacă avem noroc...

- Ajunși acolo, ce facem? Îi așteptăm?

- Da, pentru o vreme. Bine că am apucat să vorbim despre destinația noastră înainte de plecare. Dacă nu apar în cîteva zile, să zicem o săptămînă, ori sunt morți, ori au ieșit în altă parte. Mergem la Sambula, întrebăm de ei acolo. Dacă nu sunt acolo, plecăm mai departe, la Jerulabad. Nu au pe unde să treacă spre Tebana decît pe acolo... Și ei vor gîndi ca și noi, nu vor pierde timpul pe drum. Ne-om întîlni mai degrabă sau mai tîrziu, nu aveți teamă!

Călătoriră mai departe. La un moment dat Geambașul porunci popas. Îi sfătui să nu mănînce nimic, asta le-ar fi produs sete. Nici un bai să stea fără mîncare vreo două, trei zile. Ronțăiră însă cele cîteva mere pe care Bardul le avea ascunse în sîn: le culesese din livada conacului. Erau cam mici și necoapte, dar destul de zemoase, astfel că li se mai ogoi din sete. Zîmbetul primit de la Elina îi lumină somnul și visele.

În ciuda faptului că nu avură parte de întuneric, dormiră cîteva ore bune. Călătorind mai departe, spre seară începură să dea de pete de vegetație. Pălită, cenușiu-maronie, era totuși vegetație. Caii începură să rupă din ea, deși cu neplăcere. Pata sîngerie, care îi însoțise pe cer în ultimele două zile dispăruse, lăsînd locul unui soare arzător, galben auriu, coborît el însuși spre chindie.

Nu peste mult timp dădură peste o potecă, ce se transformă la rîndul ei după un timp în drum de care. Mirosul amărui-sărat anunță de departe apropierea de mare, și aceasta se ivi în fața

lor în momentul în care drumul urcă pe o dună. Nu departe, la marginea mării, se întindea un orășel. Un port adăpostit într-un golf oferea loc de ancoraj celor cîteva corăbii și vase de pescuit, ca și unei mulțimi de bărci cu și fără pînze. Casele se pierdeau printre copacii înverziți, iar în jurul orașului, cîmpuri cultivate aduceau pete de culoare ce contrastau cu verdele grădinilor, albastrul mării, ocrul plajelor și azuriul cerului senin. Niciodată nu văzuseră o imagine atît de frumoasă!

- Tomita, arătă cu mîna Kelemen. Am avut noroc, mărturisi el. Este a patra oară că străbat deșertul, dar întotdeauna am avut apă din belșug și ne-a ferit furtuna. Eram și în ceată mai mare, locurile astea sunt călcate de tîlhari, alimani și chiar kapcîni... Noi trei am fi fost pradă ușoară pentru ei. Vifor nu e cal să fugă. Poate eu aș fi putut scăpa, dacă m-ar fi lăsat inima să vă părăsesc. Tonul arăta că asta nu s-ar fi întîmplat. Bine că nu am avut parte de așa ceva, i-or fi împrăștiat și pe ei furtuna. Iată că și ea a fost bună la ceva... Mîna Craiului e slabă aici.

- Ce facem acum? Unde stăm?

- La un han, desigur. Să găsim mai întîi o fîntînă, să adăpăm caii.

Găsiră o fîntînă chiar în marginea orașului. În timp ce geambașul adăpa caii, cei doi tineri se spălară de nisip și praf și își potoliră și ei setea. Așteptară apoi să facă acest lucru și Kelemen.

- O să trebuiască să cumpărăm alte burdufuri, zise Boian. Că tot vorbii de asta, cum stăm cu banii? Eu nu am nici o para, nici n-am prea avut vreodată...

- La asta nu m-am gîndit, zise Geambașul încurcat, mie mi-au luat banii cînd m-au arestat... Nu prea cred ca Prințesa să aibă vreo pungă de bani ascunsă, așa-i?

Elina clătină din cap. Drumul ăsta se dovedea cu totul altfel decît își închipuise...

- Cunoști cumva vreun negustor pe aici? o întrebă din nou geambașul. Unul care ar putea să ne ajute?...

- Pe Barzavan, unchiul lui Beldivoi, răspunse, roșindu-se la față.

- Ăla de-l luai de bărbat? întrebă Boian, iar Prințesa se înroși și mai tare, ascunzîndu-și ochii.

- Nu-l iubeam. Un... fleț. Un bleg. Numai aere de cneaz și

negustor bogat. Fală deșartă! Avea dreptate Valida...

- De ce-l luai? întrebă Kelemen, încruntat. El iubise...

- Tata... El insista. Familia lui este bogată, din neam de cneji. Negustori cu legături mai peste tot în Evrona, la Sambula, la Varuna, la Lutenia... Mă vroia fericită... tata.

- Ai fi fost fericită?

- Nu aș fi fost. Acum știu asta, atunci o făceam numai să scap de viața searbădă ce o duceam. Nu-mi pare rău că nu s-a făcut nunta!

Kelemen privi spre ea ca la fiica pe care soarta nu i-o dăduse. „Atît de tînără, atît de fără minte! Atît de diferită de Suzana...”

- Mă bucur că n-ai făcut-o! zise Bardul, înroșindu-se la față. Elina se îmbujoră și ea, dar nu-i răspunse. Kelemen dădu din cap gînditor. Cei doi erau atît de diferiți... Ce putea ieși din asta?

- Deci, nu prea avem ce căuta la Barzavan. Doar dacă nu știe că ai rupt logodna...

- Nu. Se va mira că sunt singură aici. Acum ar fi trebuit să fiu cu Beldivoi în drum spre Lutenia... Mă va priponi și va trimite vorbă lui tătuca.

- Atunci ar fi bine să nu te vadă. O să cam ocolim tîrgul, dacă se poate. Iar tu o să stai ascunsă în han, cît mai stăm pe aici... Numai nu văd de unde scoatem banii.

- Nu vreau să stau ascunsă, clătină Elina din cap, făcînd diamantele din cercei să strălucească în soarele ce apunea. O să mă feresc, dar nu mă încuiați! Întotdeauna mi-am dorit să văd marea...

- Stai puțin! zise Kelemen cu ochii la cerceii ei. Tu ai ceva giuvaericale pe tine, am putea să le vindem. Ce zici?

- Păi ce să zic? Dacă trebuie, vinde-le. Avem nevoie de pat, de mîncare...

- Cred că trebuie, e singura cale. Am putea vinde caii, dar...

- Pe Vifor să nu-l vinzi! se împotrivi Prințesa. Zilele petrecute în șeaua bătrînului și frumosului cal o legase foarte mult de Vifor. Vinde toate bijuteriile dacă trebuie, numai lasă-mi calul!

- Bine, să vedem ce putem face, zise geambașul. Își aminti cît de mult se împotrivise să-și vîndă calul – pentru niște giuvaericale. El nu avusese noroc, poate fata asta va avea... Nu îl vînd pe Vifor de-ar fi să mor de foame!

La această promisiune, Prințesa își lepădă toate bijuteriile de pe ea: cercei, brățări, inele, agrafa ce-i ținea pelerina pe umăr... Pieptănul cu diamante din păr. Văzînd părul bogat, auriu, căzîndu-i pe umeri, Bardul își duse mîinile la gură „Doamne, ce frumoasă e! Ca o zeiță! Niciodată nu-și va pleca ochi spre mine...” Păstră doar un pandantiv atîrnat cu un lănțișor de gît. „E de la mama.”, explică ea.

- Să coborîm în port, îi îndemnă Kelemen. Acolo hanurile sunt mai ieftine decît în tîrg, iar șansele de a da de Barzavan mult mai mici. O să aflu și unde putem vinde bijuteriile cu cîștig...

Așa făcură. În timp ce tinerii îl așteptau la marginea mării ținînd caii de frîu, Kelemen plecă să vadă de han și de negustori. Apăru cînd întunericul începuse să se lase peste oraș, zornăind o pungă cu bani.

- Cel mai bun preț l-aș fi scos la Barzavan, zise el. Dar m-am gîndit că poate el ar fi putut recunoaște vreo bijuterie... Mai bine așa. Am găsit și un han, curățel și ieftin, cu mîncare bună și grajd pentru cai. O singură condiție: Bardule, să nu te apuci să cînți pe acolo, că dormim în drum!

Elina rîse, spre tristețea bardului. Dar după aceea zise:

- Să-l lăsăm să cînte pe la alte hanuri. Mușterii se vor buluci la hanul nostru, hihihi...

- Dacă nu-i rup oasele între timp, zise și Kelemen, zîmbind pentru prima dată.

- Așa, rîdeți de mine! zise Boian trist. Dar eu tot o să-mi găsesc Cîntecul, așa să știți!

- Iartă-mă, îi zise Prințesa blînd. De fapt, mie îmi place cum cînți...

Kelemen numai clătină din cap, după care porni spre han trăgînd caii după el. Cei doi îl urmară.

*
*   *

Trecuseră cinci zile de cînd stăteau în Tomina. Ceilalți nu se iviseră încă. Kelemen ieșea în fiecare zi la marginea orașului, în speranța că va zări grupul de călători apărînd din deșert. Dar cu fiecare zi fruntea i se înnegura și ochii-i priveau tot mai trist spre apusul ce continua să rămînă pustiu. În a cincea zi

apăru o caravană de negustori însoțiți de o trupă de oșteni. Odată cu vorbele bune de întîmpinare și o ploscă plină cu apă proaspătă, geambașul îi întrebă despre cei pierduți. În ciuda privirilor cercetătoare spre semnele de pe fața lui, un negustor în plină vîrstă îi răspunse:

- Nu, vericule, n-am văzut pe nimeni. Noi am avut noroc, am trecut deșertul în trei zile. Nu a dat nici o furtună peste noi, iar soarele nu a fost mai arzător decît se cuvine în acest timp al anului. Ceva vînt o fi fost, nu am văzut deloc urme în drumul nostru, le-o fi spulberat vîntul. Fără călăuză, prietenii matale s-or fi pierdut...

- Am auzit că o ceată de alimani s-ar fi pornit încoace spre jaf, dar n-am văzut urme de-ale lor, zise și un oștean cu mustăți groase și roșcovane. I-or fi împrăștiat furtuna de care vorbești.

- Altfel, ce se mai aude prin Cetate? întrebă fără mare curiozitate Kelemen.

- Nu mult, zise negustorul. Una e că fata negustorului Deliman s-a pierdut. A fugit în ziua nunții. Deliman jură să-l lase fără avere pe bietul Beldivoi, mirele, dar acesta se jură la rîndul lui că el nu are nici un amestec. Zic unii că ar fi furat-o unul, Kelemen, hoț vestit de cai. Ai auzit de el în drumurile tale?

- Am auzit, cum nu?! recunoscu Kelemen nepăsător. Uigur de-al nostru. Ne face neamul de rîs... Dar bag samă că nu e drept c-ar fi furat fata. El nu a furat decît cai, așa se zice.

- Așa o fi, zise oșteanul. A dispărut și calul negustorului, Vifor, cel mai vestit cal din împărăție. Pe ăsta l-o fi furat el, zic eu.

- Pe Vifor da, aprobă Kelemen. Știu că de multă vreme umbla după el. Cică varunii au promis bani mulți pe cal, o căciulă de galbeni! Nu cred să fie altul priceput destul să fure calul acela.

- A avut ajutoare, se băgă un alt oștean în vorbă. Unul ar fi Cîrnul, sergentul din tîrg. Dar cum s-o fi băgat în așa ceva căpitanul Boldur, nu-mi pot da seama. Steaua lui era în creștere la Curte, abia fusese făcut căpitan al străjerilor domnești.

- Zice lumea că el ar fi venit la Curte cu gînduri dușmănoase, zise negustorul. Se zice că ar fi ceva rudă de-a Craiului, cu oareșce drept la Tron, acum cînd Craiul e fără prunc.

- Vorbe de clacă, își dădu Kelemen cu părerea. La noi, printre uiguri, se zice că la marele război cu alimanii pe timpul moșului

Craiului de acum, Albin, s-ar fi prăpădit tot neamul Albilor, mai puțin tatăl lui Albin. Iar Albin nu a avut frați și nici surori, fiind singur la părinți... Cu Albin Craiul, linia vestită a Crailor Albi se sfîrșește, spre scîrba întregului norod. Singura speranță rămîne fiica lui, deși gurile rele zic că n-ar fi sînge din sîngele Craiului... Cînd o crește, poate s-o mărita cu un prinț vrednic...

- Știi multe, străine, zise oșteanul cel roșcovan privindu-l cu neîncredere. Nu te știu din Cetate. Oi fi... iscoadă?...

- Nu sunt iscoadă, ci negustor. Dacă nu îngrijim să știm tot ce se poate, ne putem pierde punga și, odată cu ea, poate și capul. Zic și eu ce vorbesc negustorii pe aici, prin Tomita. De aceea vorbesc și cu voi, să aflu ce mai e nou...

- Așa... Pe Boldur l-au poprit în beciurile Palatului, așteptînd să se dea de capăt poveștii. Se zice că el a dat drumul Cîrnului, fiind ei în cîrdășie. Deși alții zic că sunt dușmani de moarte, Căpitanul a jurat că-l va lăsa și fără urechi, nu numai fără nas...

- Da, căpitanul e priceput, zise oșteanul mustăcios. Nimeni nu-i stătea în cale. Doar despre Piticul din tîrg se zice că i-a ținut piept odată.

- Acum nu știu ce se așteaptă de la el, de ce nu-l pun la cazne... S-au mai petrecut și altele. Se pare că a dispărut și prostăvanul de gipanghez, ba chiar și pîrlitul de nepot al Marelui Mag. E drept că ăla o fi plecat cu unchiu-său, a dispărut și bătrînul Zivnir de cîteva zile.

- Iar în tîrg s-a făcut omor, unii zic că ar fi fost un oarece zugrav de icoane... Sau poate că el o fi acum hrană la pești, căci lucrurile i-au fost furate.

- Lucruri noi și de cutremurare, negustori dumneavoastră și cinstiți oșteni. De mult nu am auzit astfel de vești. Numai de nu mi s-or fi pierdut tovarășii... Poate nici n-au pornit încă la drum, i-or fi ținut întîmplările din Cetate.

- Se poate și asta. Apoi, noi om porni spre tîrg, că ne ajunge de cînd suntem pe drum.

- Matale unde stai? întrebă mustăciosul. Poate e un han mai bun și tragem și noi la el...

- Apoi eu stau la un prieten, pe barcazul lui. Om fi pornit de mult la drum, dar îmi așteptam prietenii. Cred că mîine ridicăm ancora...

- Cum ziceai că-i zice barcazului? întrebă nepăsător oșteanul.

- Nu-ți zisei, dar se numește „Fulgerul”, dădu Kelemen numele unei corăbii despre care știa că plecase de cu zori din port. Și rămîneți cu bine și noroc în drumul vostru. Eu o iau către cherhana, să văd ce vești or fi auzit pescarii de pe mare. Că marea are multe guri și toate vorbesc, dacă știi să le asculți...

„Ei, e timpul să ne mișcăm din loc”, gîndi geambașul luînd-o, într-adevăr, spre cherhana. „Nimeni nu rezistă o săptămînă în deșert. Dacă ceilalți nu au găsit drumul spre marginea deșertului, sunt de mult duși... Păcat de ei, căci începusem să-i îndrăgesc.” Așa cum îi îndrăgea pe cei doi tineri, care îl așteptau pe malul mării. Numai asta nu reușise, să o țină pe Elina închisă în camera ei de la han. Cum pleca, cum aceasta îl convingea pe bard s-o însoțească pe plajă. Bardul i-ar fi făcut orice voie, chiar fără să fie nevoie să-l roage. Geaba le zicea el că e lucru periculos... „Minte de copii”, își zise, iertîndu-i pe loc. Parcă el nu fusese tot așa la tinerețea lui? Voința lui atîrnase de buzele Suzanei! Oftă cu obidă, gîndindu-se la bard. „Și-a lăsat dragostea și inima la picioarele unui idol care vrea altceva de la viață. Dar cel puțin Elina este cinstită, sinceră, și nu dă nădejdi acolo unde nu sunt, de aceea o iubesc ca pe o fiică. Iar Boian nu-și face nădejdi, ci o privește pe Prințesă ca un dreptcredincios pe Marele Zeu, bucuros că o cunoaște și că-i stă în preajmă. Dacă-și va găsi vreodată Cîntecul să i-l închine Elinei, își va găsi fericirea pe pămînt...”

Oricum, e timpul să-i ia, să pornească la drum. Oștenii vor întreba de el, or da de cal și de Prințesă... Sunt mici speranțe să-i mai vadă pe ceilalți călători apărînd în Tomita, dar îi poate găsi la Sambula, dacă au scăpat cu viață din deșert. Acum el avea grija celor doi tineri care-i furaseră inima. Dădu pinteni și grăbi spre plaja unde știa că-și petrec timpul.

*
* *

Elina stătea așezată pe nisipul cald, cu spatele rezemat de faleza nu prea înaltă, din lut sfărîmicios, roșiatic, copt de soare. Cît putea cuprinde cu privirea se întindea marea fără sfîrșit, de un albastru verzui. Berbeci albi de spumă erau mînați din urmă de valuri, pentru a se sparge la malul nisipos, într-un foșnet ritmic, hipnotic. Aerul sărat, cu miros de alge și scoici, îi ardea pielea. Fața și brațele dezgolite căpătaseră o nuanță brună, plăcută, în contrast cu părul blond ca spicul pîrguit, lăsat liber pe umeri și spulberat acum de briză. Pescăruși albi săgetau văzduhul, azvîrlindu-se țipînd în mare.

Nu-și închipuise niciodată atîta frumusețe, liniște, pace. Obișnuită cu tăcerea palatului și cu vuietul continuu al tîrgului – cînd deschidea ferestrele -, simțea că aici, la malul mării, își descoperise adevărata ființă. Cînd te gîndești că ai nevoie de atît de puține lucruri pentru a fi fericită!

Privi printre gene spre Boian. Acesta alergase pe porțiunea umedă de nisip, bătută uneori de valuri mai înalte, sărind rîzînd peste spuma albă. Era dezbrăcat pînă la brîu, desculț, cu ițarii suflecați pînă la genunchi, uzi de scăldatul de mai înainte. Trupul tînăr, subțirel dar mușchiulos, se închisese la culoare în zilele petrecute pe marginea mării. Era în el un amestec de copil și bărbat care, uneori, o înfiora. I-ar fi strîns capul ciufulit la piept, pentru a-i simți obrazul fierbinte pe sînul gol... Dar apoi simțea nevoia să-i ciufulească și mai mult părul și să-i sufle în ochii luminoși, pentru a-l trezi... Sentimentele simțite o umpleau de nedumerire: cînd atracție feminină, cînd duioșie maternă, cînd prietenie frățească...

Boian se oprise la malul mării, nemișcat, ca o statuie arămie, din lemn întărit de vremuri. După un timp se aplecă să adune cîteva pietre din nisipul ud, pe care le aruncă apoi în apă. Prințesa se cutremură, din nou. Același amestec de bărbăție în formare și copilărie pe cale de a se trece... Închise ochii lăsînd soarele să-i ardă pleoapele, și lăsă timpul să treacă peste ea, ca nourii pe cer, pînă simți o umbră înălțîndu-se alături.

Boian stătea, privind-o cu ochi arzători. Elina rîse și simți că se roșește, uimită de rîsul gros, voluptos, plin de dorințe neștiute... Bardul nu înțelese semnele de femeie din rîsul care umplu plaja, ci se lăsă în nisip lîngă ea, rupînd vraja.

- Niciodată nu am fost atît de fericit, zise tînărul, și Prințesa se miră, auzindu-și simțămintele reflectate de altcineva. Atît de liber, atît de împăcat cu mine însumi... Aș trăi așa toată viața!

- Ce bine ar fi dacă s-ar putea. Dar mai sunt și furtuni pe mare, cînd norii negri umplu cerul iar valurile spulberate de vînt rup din faleză. Cînd frigul și urletul vîntului gonesc păsările și

oamenii... Cînd frigul iernii îngheață apa mării pe stînci...

- Sunt țări unde iarna nu vine niciodată, o contrazise Bardul. Poate Căutarea ne va duce acolo. Nu trebuie decît să găsim locul unde putem pune rădăcini...

- Hei, Boiane, dacă ar fi așa. M-am uitat la pescari. Pleacă în fiecare dimineață în larg, uneori de cu noapte, și se întorc sfîrșiți de oboseală pe seară. Uneori cu bărcile goale, iar nevestele și copiii, care-i așteaptă la cherhana, își varsă amarul, jeluindu-se cu glas mare. Nu-i ușoară viața la margine de mare. Uneori, cînd furtuna îi prinde în larg, mulți își pierd viața pe acolo, lăsînd vădane și orfani...

- Știu, domniță. Niciunde viața nu-i ușoară. Decît dacă o trăiești alături de cea pe care o iubești... și te iubește. Băiatul se îmbujoră de îndrăzneală, lăsînd ochii în nisip.

- Da, alături de cel drag... Sper să-ți găsești acea persoană. Sper s-o găsesc și eu... Bardul își mușcă buzele pînă la sînge, împiedicîndu-se să spună cuvinte pe care le-ar fi regretat mai tîrziu.

Elina rîse, schimbînd vorba care aluneca pe pante nedorite:

- Am tot ce-mi trebuie aici, mai puțin cărțile mele. N-aș fi crezut că îmi vor lipsi poveștile romanțoase... Acum știu că viața nu este ca în acele romane cavalerești. Oamenii au alte griji, alte nevoi... Chiar și cavalerii nu stau tot timpul prin turnire și aventuri romantice. Iar domnițele își au viața de familie, grija gospodăriei, a bărbatului, a copiilor... Uf! îmi pierd visurile, iar viața e mai urîtă fără ele!

- Îți pot spune eu o romanță. Nu am voce să ți-o cînt, și am lăsat harpa la han, dar ți-o pot povesti.

- Așa e, zi-mi, se bucură Prințesa bătînd din palme. Dar să-mi spui o romanță, care nu a mai apărut în nici o carte! Să simt că este numai a mea.

- Voi încerca, Prințeso, zise bardul ridicîndu-se și închinîndu-se ceremonios în fața ei, după care luă o postură de trubadur. Îți voi povesti jesta lui Palamintes, prințul Turnului de Cleștar. Deși el a făcut parte dintre cavalerii Consiliului Crăiesc al Împăratului Galone al Francînilor, ba chiar a ajuns să stea în jurul Mesei fără Sfîrșit a regelui Arostus, despre el s-au cîntat mai puține balade. Era tăcut și umil, după moarte a fost ridicat Preabun al Marelui Zeu, patron al catedralei din Tolamina. Tocmai drept

răsplată a umilinței arătate în cursul vieții lui. A plecat în multe jeste și s-a întors din ele întreg, deși uneori armele și carnea-i purtau urme de bătălii pe viață și pe moarte. Dar niciodată nu a povestit prin ce a trecut.

Din aceste jeste s-a întors și cu soția, care i-a stat credincioasă pînă la moarte și dincolo de ea, călugărindu-se după moartea cavalerului și trecînd și ea în rîndul preacinstitelor, la mînăstirea Flavinelor, ordin întemeiat de ea în Francînia nu departe de Tolamina. Despre dragostea lor amintesc multe balade, nu ți le spun aici. Dar se întîmplă ca unul din strămoșii mei, cavalerul truver Joaquin d'Alba, să fi însoțit pe cavalerul Palamintes în jesta acestuia de a o elibera pe demoazela Flavina. El a respectat toată viața dorința lui Palamintes de a nu compune nici o baladă despre această jestă, demnă de a sta alături de alte vestite jeste ale cavalerilor Orelano, Ogiver, Ghilame, Alondos și alți nobili din jurul împăratului Maghelone, așa cum e cunoscut în balade Galone cel Mare. Dar întors la Boian, pămîntul strămoșilor lui, a compus și cîntat această baladă, dîndu-ne-o nouă, urmașii lui, cu rugămintea de a nu o cînta în veac la curțile domnești. Așa am făcut, dar eu ți-o cînt domniei tale, chiar fără muzică. „Semn al dragostei mele curate și romanțioase", îi spuse în gînd.

Dar Elina nu avu parte să audă vestitele și neștiutele fapte ale viteazului cavaler Palamintes, pe care bardul se pregătea să le dea în vileag. De deasupra, de pe faleza nu tocmai înaltă, o umbră căzu asupra lor. În timp ce un sac aluneca pe capul Prințesei, orbind-o, o lovitură în cap o făcea să își piardă cunoștința. Astfel că nu mai auzi strigătul mînios al bardului – întrerupt destul de repede de altfel, de o lovitură în ceafă. Nici nu mai simți cum este luată pe sus și cărată departe de plaja aurie...

*
*   *

Cînd Kelemen se apropie de plajă, nu peste prea mult timp, pescărușii își reluaseră pescuitul liniștit și nepăsător. Privi de la înălțimea falezei și a calului, dar fîșia de nisip era pustie. Se întrebă nedumerit unde or fi fost tinerii, știa că aceștia nu

se dădeau duși de pe plajă decît mînați din urmă de foame, spre seară... Ar fi pornit totuși spre han, gîndindu-se îngrijorat la oștenii abia sosiți, dar urme în nisip îl făcură să cerceteze cu mai multă atenție sub umbra falezei. Așa descoperi trupul bardului răstignit în nisip. Își îndemnă repede calul spre plajă, lăsînd să i se citească îngrijorarea pe chip.

O cercetare rapidă îl lămuri despre starea tînărului. Cu apa răcoroasă din ploscă spălă cucuiul acestuia din ceafă și fața plină de praf. Încercă să-i toarne cîteva picături de apă printre dinții strînși, producîndu-i un acces de tuse. Dar acesta îl făcu pe bard să-și revină. Deschise cu greu ochii.

- Hmmm.... Unde-i Elina? sări Boian deodată în picioare, doar pentru a se clătina și cădea din nou cu fața în nisip.

- Hei, ia-o încet. Ești încă amețit. Ce s-a-ntîmplat?

- Nu știu. Au sărit pe noi niște oameni și ne-au lovit. Nici nu am apucat să mă ridic... Elinei i-au tras un sac negru pe cap, dacă nu cumva am visat.

- Nu cred că ai visat, zise geambașul cercetînd îngrijorat urmele. Au fost patru... Au luat-o pe sus, uite aici urmele adîncite de încălțări. Poartă cizme din piele moale, ca alimanii...

- Cred că purtau caftane, așa mi s-a părut cînd au sărit pe mine. Le fluturau poalele în vînt...

- Mare mirare, alimani aici... Doar dacă nu au coborît de pe o corabie. Să mergem în port. Te pun pe cal, eu o să mă țin de scări...

Îl sui în șea, culcat de-a curmezișul. Flăcăul era încă prea amețit pentru a se putea ține călare; prea amețit pentru a se împotrivi - își pierdu de altfel din nou cunoștința. Iar Kelemen, fără a arăta prea multă milă tînărului, grăbi calul spre port. Ajunse acolo în scurtă vreme – doar pentru a privi neputincios cum o corabie se îndepărta de port cu toate pînzele ridicate.

- Ai pierdut corabia? îl întrebă oșteanul cel roșcovan ce stătea pe chei, rezemat de niște baloturi, privind și el în urma corabiei.

- Niște ticăloși, scrîșni Kelemen din măsele, încruntat.

- Cred că nu ai mai avut timp să îți iei lucrurile, se arătă oșteanul îngrijorat. Au venit repede cu un sac și au plecat că o săgeată din arc. Ce-or fi avut în sac?

- Eu știu? Mi s-au părut a fi oameni de treabă, am avut ceva afaceri cu starostele lor și întotdeauna s-a arătat cinstit.

- Cum îl chema pe căpetenie?

- Ibrahim, spuse Kelemen un nume aliman la întîmplare. Dacă acesta i-o fi fost numele...

- Nu așa îl cheamă, ci Hussein, se amestecă un bătrîn care pescuia de pe chei, cu picioarele desculțe atîrnate deasupra mării zbucinate. Unii îi mai zic și Piratul, dar numai cînd Hussein nu-i pe-aproape. E iute cu hangerul și setos de sînge...

- Bună gazdă ți-ai găsit, îi zise oșteanul ironic geambașului.

- Nici hangii nu-s mai cinstiți, dădu acesta din umeri.

- Dar hanul nu o ia din loc...

- În schimb e plin de lighioane... Noroc că nu aveam nimic de seamă pe barcaz. Călătorie sprîncenată! Dar de mi-o cădea în mînă, o să învețe că nici hangerul meu nu-i prea leneș! Fulgerul rece ce-i trăpunse privirea îl îngheță pe oștean.

- Acum ce faci? Încotro o iei?

- Caut un han, că în barcaze nu mă mai încred. Tînărul meu prieten a căzut și s-a cam lovit, are nevoie de ceva îngrijire.

- Lui i-or fi furat sacul?

- Oh, nici vorbă. Și nici calul, preîntîmpină el o întrebare. Poate cămașa, că așa l-am găsit...

- Unde l-ai găsit așa?

- Pe plajă, lîngă cherhana. Cred că a căzut de pe faleză, s-o fi lovit de-o piatră.

- Mai degrabă i-or fi dat cu ceva în cap, zise oșteanul privind cucuiul flăcăului.

- Se poate și așa, încuviință fără interes geambașul. Acum cred că are nevoie de îngrijire. Cînd s-o trezii, l-oi întreba.

- Îmi spui și mie? Poate împreună îi prindem pe vinovați mai ușor...

- Poate. Ți-oi spune, de ce nu?!

Acestea fiind zise, se îndreptă spre tîrg. Acolo trase la primul han. Deși oșteanul nu se zărea niciunde, Kelemen era sigur că acesta va iscodi să-i ia urma. Lasă-l să i-o ia.

Noaptea, Boian își revenise. Mai avea dureri de cap, dar somnul, mîncarea și cana de vin îl întremaseră. Așa că nu-i fu greu să-l urmeze pe geambaș cînd acesta sări tăcut de la o fereastră într-un pom stufos ce creștea chiar lîngă clădirea hanului. De acolo coborîră în tăcere în grădină și apoi ocoliră

cîteva curți, ieșind dincolo de ulița pe care se înălța hanul. Din întuneric putură vedea două iscoade, care țineau sub ochi intrarea în han.

- Ce-o fi cu ei? întrebă tînărul. De ce ne bănuiesc?

- Eu știu? Or fi în slujba Cîrnului, sau poate a negustorului... Poate chiar a Domniei. Probabil sunt pe urma Calului, sau a Elinei. Sau a amîndurora... Să mergem.

- Ce faci cu calul tău?

- Am plătit pe cineva să mi-l ducă la hanul nostru... Îl găsim acolo.

Se strecurară la hanul unde își aveau lucrurile. Fără a mai intra în han, intrară tiptil direct în grajd. Într-adevăr, alături de Vifor și calul bardului, ronțăia liniștit din fîn calul Geambașului. Din paie se ivi capul ciufulit și ochii somnoroși ai băiatului din grajd. O monedă de aur îl sculă în grabă. După ce le aduse pe furiș lucrurile din cameră, îi ajută să pună calabalîcul pe cai.

Cînd lăsară în urmă orașul, întoarseră capul pentru o clipă. Orașul părea adormit.

- Or fi băgat de seamă că am plecat?

- Cine știe? Mai sigur este să credem că da.. Parcă am simțit ochi dușmănoși urmărindu-ne.

- Unde mergem acuma? Eu nu mă las pînă nu dau de Elina! Să știu că mor, eu tot o scap...

- Nici eu nu am liniște pînă nu o văd liberă și fericită.

- Cine o fi răpit-o? Tatăl ei, poate?

- Nu. Pirații. V-am spus că nu e bine ce faceți. Marea are o mie de ochi și nu toți sunt prietenoși. Or fi pus ochii pe Prințesă, o fecioară ca ea aduce preț bun pe piața Sambulei. Poate acesta va fi norocul ei, pirații se vor îngriji de ea ca de ochi din cap.

- Mergem, deci, la Sambula?

- La Sambula. Iar Hussein zis Piratul, mai bine s-o pierde în lume!

Fulgerul negru, ca o viperă, care lucii în ochii geambașului, îl umplu de fiori pe bard. Dar nici ochii lui nu erau mai blînzi.

- În cît timp ajungem la Sambula?

- Vreo zece zile, cel mult. Trebuie să ne schimbă straiele, că altfel ne taie alimanii. Tu o să te dai mut, nu am timp să te învăț limba. Ne dăm geambași, îl ducem pe Vifor la saraiul Sultanului.

- Timp să mă înveți limba nu e, dar să folosesc hangerul, da! zise Boian cu glas înfundat, de o duritate de cremene.

Kelemen încuviință.

- Chiar de mîine!

...Ochi negri priveau în urma celor doi călăreți ce se pierdeau în întunericul nopții, spre miazăzi. Nu îndepliniseră porunca Stăpînului, dar aveau să-i dea vești de seamă. Calul îl găsiseră, dar unde o fi fiind Fecioara?

24

(în care ni se alătură un dușman și găsim un copil de suflet)

Oare nu era mai bine să ne fi întors? Să fi luat-o spre răsărit? întrebă Ifichim. Domnița se mulțumi să dea din umeri.

- Dar încotro mergem noi acuma? întrebă Zulfina. Și mai taci naibii! Tu ce nu dai cu el de pămînt? o întrebă ea pe Valida.

Într-adevăr, Ifichim vorbise cam mult în ultima vreme, probabil sub tensiunea adunată de la pierderea celorlalți. Poate și în dorința de a umple tăcerea grea.

- Un războinic trebuie să învețe să-și stăpînească pornirile, răspunse Valida. Ce antrenament mai bun decît să ascult la toate inepțiile ăstuia?

De cîteva zile călătoreau la întîmplare, sperînd că vor ieși undeva. Ar fi pierit de mult, dacă, din fericire, nu ar fi avut între ei două ploști pline cu apă... Bine cel puțin că soarele cel mincinos dispăruse, lăsînd să apară în locul lui o pălălaie ruginie pe cale de a dispărea dincolo de orizont pentru a face loc nopții. Așa putură găsi nordul. În acel moment ar fi luat-o probabil spre răsărit dacă Yulgur, ridicînd nările spre cer, nu ar fi spus că simte miros de ierburi în apropiere, spre nord. Așa că porniseră spre nord... Într-adevăr, nisipul făcuse după

cîteva ore loc ierburilor unei cîmpii plate, ce se întindea în jurul lor la nesfîrșit. Pierduți în stepă, o luaseră la întîmplare spre răsărit – singurul lucru de care erau siguri acum era că deșertul înfiorător pe care abia îl părăsiseră se întindea spre sud.

Yulgur era cel mai trist. De cînd pierduse urma și mirosul păpușicii la misterioasa fîntînă dărăpănată din mijlocul deșertului, nu mai scosese nici un cuvînt. Cîteodată se oprea și trăgea zgomotos aerul pe nările lărgite, fără însă nici un semn că ar fi găsit ceva. Prințul încerca să-l mîngîie cu puținele lui cuvinte stîlcite – trecînd adeseori pe o limbă străină, pe care ceilalți o bănuiau a fi gipangheza – limbă care părea a fi înțeleasă de troglodit. Starea trogloditului atrăgea protestele vrăjitoarei.

- Ce te tot miorlăi? Că ți-ai pierdut grăsanul? Dar eu nu mi-am pierdut slăbănogul?! Acum ce să fac, să-mi smulg părul din cap?

Aici, ceilalți se uitau la părul lăsat liber de Zulfina. Își scosese baticul înflorat și îl legase pe frunte, pentru a mai absorbi din sudoarea produsă de căldura infernală. Părul bogat, deși cărunt, avea o frumusețe aparte, lucind cu fire de argint curat. Chipul vrăjitoarei, scos de sub batic, avea o tinerețe neașteptată și era chiar plăcut – privit din față. Privit din profil, dovedea caracteristica proprie vrăjitoarelor: un nas lung, ascuțit și coroiat, și bărbia ascuțită împinsă înainte.

Umblaseră mai bine de o zi pînă ajunseseră la fîntînă. De n-ar fi fost hotărîrea cu care trogloditul, urmat de Prinț, îi tăgea pe drumul ales, s-ar fi lăsat poate ghidați de soarele blestemat, de care se convinseseră pînă la urmă că este o minciună. Vrăjitoarea afirma tot mai sigură pe sine că este ghiara Dușmanului la mijloc. Ea mai privea cîteodată peste umăr spre locul unde îl bănuia pe vraci, dar nu mai zicea nimic. Și, după un popas de cîteva ore, ajunseră la o fîntînă!

Fîntîna avea ghizdurile de piatră năruite. Ifichim, cercetînd urmele cu grijă, afirmase că dărîmătura este destul de proaspătă. Mai mult, găsise urmele a doi oameni, dintre care unul fusese în mod cert Bucătarul. Nu departe de fîntînă, într-un loc, care purta urmele unui trup gros tăvălit prin nisip, găsiră oglinjoara pe care trogloditul o dăduse lui Felimon. Yulgur se apropiase de fîntînă și mirosise spre adîncul întunecat, fără fund parcă, și pe

urmă se îndepărtase de ghizduri.

- Stam departe! îi avertizase el pe ceilalți. Duh rău acolo. Furios eram, nu deranjam...

- Ce este cu păpușica?

- Cădeam fîntîn...

- Și Felimon? se sperie Valida.

- Nu știam, nu puteam mirosi, spusese troglodítul trist.

Ifichim încercase să afle mai multe din urmele găsite de el, dar nu reușise. Urmele erau doar în jurul fîntînii.

- Să fi ieșit duhul afară? se miră el. Dar de ce ar fi avut tălpi ca toți oamenii? Tu ce crezi, Yulgur?

- Nu credeam, nu știam. Nu știam cum ajungeam Felimon aici, fără călărim, o zi nainte la noi. Știam numai Felimon dispăream la fîntîn...

- Să fi murit? Ar fi groaznic! zise și Zulfina, care prinsese și ea drag de bucătarul cel inimos și neajutorat.

- Să sperăm că nu, zise Ifichim. Mi se pare că urmele de pași pornesc încolo, spre apus, înainte de a dispare. Nu sunt sigur, dar așa cred. Poate că o fi în drum spre Marele Rîu, cel puțin o zi avans asupra noastră... Cum o fi făcut-o, nu-mi pot da seama.

- Cred că trebuie să avem acum grijă de noi, spuse atunci Valida hotărîtă. Încă n-am ieșit din deșert, nu știm cît timp mai avem, iar apa din ploști este pe sfîrșite. Încotro o luăm?

Așa hotărîseră să o ia încotro mirosul lui Yulgur indica marginea deșertului. De atunci, Valida îi conducea, trăgînd de ei. Se simțea pierdută și nu vroia să recunoască aceasta. În viața ei nu străbătuse pustietăți. Sperase să-l aibă pe Geambaș alături călăuză, dar acesta pierise împreună cu ceilalți. Ce era mai rău, pierise și Eroul. În ciuda împotrivirii acestuia, Domnița considerase prezența Eroului vitală. De ce ar fi fost el adus din altă lume, dacă nu pentru asta? Așa că privea posomorîtă la șansele de succes în Căutarea lor mult diminuate. Cum vor ajunge în Paradis? Cum se vor împotrivi Dușmanului?

Și palavragiul ăsta de Pictor! Mai bine se pierdea el, decît Eroul, își zicea ea îmbujorată. Auzi, să se întoarcă! Chiar așa, are dreptate Zulfina. Unde să se întoarcă? Singura lor speranță era să dea cît mai repede peste o localitate. Ar putea căpăta informații, dar mai ales apă și mîncare. Pasărea mare și grasă, doborîtă de gipanghez din fugă – în ciuda vitezei cu care aceasta încercase să se miște – nu astîmpărase foamea celor cinci călători. Iar apa din ploscă începuse să prindă iz... Bine că cel puțin caii aveau ce paște, luînd ceva umezeală din plante.

- Aciia pămînt la kapcîn estem, zise Hitaiori. Amintim trecem aici. La mult departe estem Kivan, la nord. Mare estem la sud, după mult zile mergem răsărit.

- Ne-ai lămurit. Și dacă nu nimerim marea, nici Kivanul? îl întrebă Ifichim.

- Murim foame, îi comunică Prințul liniștit.

- Atunci poate e mai bine să o luăm puțin spre sud, poate ieșim la Tomita. Ne-or aștepta ceilalți acolo...

- Tîlnim kapcîn, zise iarăși Hitaiori.

- Am auzit că ei îi ucid pe toți, nu iau sclavi. Au arcuri puternice și ucid de la distanță, șopti Valida.

- Ce altceva putem face?! întrebă Ifichim. Îi venea să urle. Niciodată nu se simțise atît de neputincios. Călătorise mult, dar prin țări civilizate și cu populație multă, i se întîmplase rar să-l prindă noaptea fără un acoperiș deasupra capului. Erau pe acolo și oameni buni și oameni răi, învățase să-i cunoască și să se ajute cu cei buni, să-i ocolească pe cei răi... Meseria și știința luptei îl ajutaseră să iasă cu bine din toate încercările, pe care viața i le adusese în cale.

Dar acum... După ce rătăciseră pe urmele troglodítului pentru a ajunge la o fîntînă seacă, ieșiseră din deșert doar pentru a ajunge într-o stepă fără capăt. Cu posibilitatea de a muri de foame sau făcuți țintă de săgețile sălbaticilor kapcîni... Și nici nu era singur. Ar fi fost mult mai bine să fi fost singur! Așa, simțea nevoia să o apere pe Domniță, s-o liniștească... De parcă ea ar fi avut nevoie de ajutorul lui! Se părea că cele două tovarășe luau stuația mult mai pragmatic decît însoțitorii lor...

Din fericire, spre seară zăriră în depărtare, spre răsărit, o dungă albastră, aproape neagră. Se dovedi a fi Marea. Se opriră pe malul ei și se socotiră încotro să o apuce. Malul mării se rotunjea atît spre nord, luînd-o spre răsărit, cît și spre vest, luînd-o spre sud.

- Dacă o luăm înapoi, ajungem la Tomita, zise Valida. Acolo i-am putea întîlni și pe ceilalți. Dar ne ia cîteva zile bune, și avem de trecut din nou deșertul. Ce e mai rău, se pare că acolo

își au kapcînii locurile lor – stau în calea caravanelor dinspre Sambula spre Kivan...

- La răsărit estem cetate, doi zile, trei, afirmă Hitaiori. Ifichim îl susținu, măsurînd din ochi distanțele de pe harta pe care Valida o purta în coburii șeii.

- Nu cred ca iubitul să fie la Tomita, spuse Zulfina, aducînd un argument în favoarea propunerii de a porni spre răsărit.

- Și de acolo putem lua o corabie, trecem marea în doar cîteva zile și fără efort, mai zise Ifichim, care simțea că-i revine curajul.

După o noapte fără peripeții petrecută pe malul mării – e drept, fără să aprindă nici un foc - poniră spre nord-est, urmînd îndeaproape malul mării. Doar într-un loc avură să se îndepărteze de el, poate chiar cîteva leghe: un liman mlăștinos, despărțit de mare printr-o limbă de nisip, le tăiase calea. Spre seară ajunseră la un rîu mai mărișor, care se vărsa în Mare printr-un mic estuar. Pe partea opusă se ridicau niște ruine, urme ale unei cetăți și ale unui mic port, dar locurile rămăseseră la fel de pustii. În tot acest timp nu văzuseră urmă de ființă vie!

- Pămîntul nu-i rău, mormăi Ifichim. Un om gospodar nu ar trăi rău aici. Ar putea crește animale, rîul și marea par pline de pești, chiar și pămîntul e negru și vîrtos... Păcat că nu-i pace și liniște...

Trecură cu greu rîul, atîrnați de niște bușteni putrezi, aduși probabil de apele rîului și aruncați de mare pe mal. Caii înotară singuri, după ce sforăiră temători la început, pînă cînd Ifichim îi trase în apă. Doar trogloditul avu ceva dificultăți – era pentru prima dată că trebuia să înoate!

- Cum de nu știi să înoți? se miră Valida. Voi nu aveți ape prin peșteri?

- Adevărat aveam. Rîu și lac aveam. Veneam apă mult, sărman troglodit necam. Teamă și ură la apă aveam.

- Fie, că multe lucruri dușmane aveți, se miră Ifichim. Trăiți ascunși sub pămînt, ar trebui să fiți mai feriți.

- Dușman și Mare Zeu blestemam la biet troglodit. Mult păcat plăteam aveam. Cînd apă nu eram, foc eram. Rîu foc necam sate troglodit. Uneori pămînt mișcam, peșter căzum gropam. Altdat închis cale la peșter, foame muream. Or, tîlneam pitic sau om lucram la mină, luptam. Nu mereu troglodit cîștigam...

Călătorii ascultau cu inima strînsă glasul răgușit și pocit al prietenului lor povestind, trist și fără ură, soarta neprielnică aruncată asupra neamului său. Ascuns în șiacul rasei călugărești, cu gluga trasă adînc pe față, uitaseră de mult de chipul lui înspăimîntător.

Pînă la urmă, tot Ifichim fu cel care îl ajută la trecere. Din fericire, rîul, deși lat, curgea alene și fără bulboane. După ce trecură și găsiră adăpost peste noapte în ruine, în zori porniră mai departe. Pe la prînz ajunseră la alte ruine, de data aceasta ale unei cetăți urcate pe coama unui delușor. Nu se vedea urmă de port, totuși.

- Nu cred că a fost port, comentă Pictorul cu voce tare. Mai curînd o cetate să controleze mișcările călăreților de-a lungul stepei. Cine știe cine a ars-o...

- După cum arată, cred că stă în starea asta de sute de ani, spuse Valida. Poate chiar înainte de venirea kivanilor pe locurile astea...

- Kivan nu estem aici mult timp? se miră Prințul. Ceilalți îl priviră uimiți, nu mai spusese nimic de cîteva zile.

- Nu, răspunse Valida. Noroadele sunt ca omul. Apar și dispar, stau într-un loc și apoi se mută aiurea... Cine știe de ce? Puține popoare au stat în locul dat lor de zei.

- Popor la Gî-Pan stat la insul de la început de timp. Zeiț la noi dat Gî-Pan la strămoș, de la el venim tot popor. Gî-Pan plecăm la Ocean, punem casă la mult insul. Acum trei mii ani venim oameni Si-On-Gi, ocupăm Citan, punem împărat la ei. Acum doi mii ani vrum făcem la fel la Gî-Pan. Mare Zeiț distrus corăbii la ei. Ce nu necăm, tăiem viteaz...

- Hm, m-aș întreba de nouă ori înainte să atac o țară în care un luptător ca tine este socotit nătăfleț, recunoscu Ifichim.

- Si-On-Gi trebăm nouă ori nouăzeci și nouă, dar nu vrum ascultăm răspuns la Zeiț. Estem mult, cum furnic la mușuroi. Viteaz gi-pangu tăiem șapte zile la ei, pînă nu simțim la umeri. Zeiț necăm zece la unul tăiem.

- Bine că nu s-au pornit spre Apus acești Si-On-Gi...

- Pornim. Acum șapte sute ani. Ajung Mare Foc, deșert la Tian Șan. Stăm acolo trei sute ani. Cînd plecăm, aliman este.

- Așaaa... Ce i-au oprit la Marea de Foc?

- Bătum și alungăm popor războinic, hatun. Ucis preoț la

el, ars monastir. Mare Zeu blestemăm, stăm zeci ani la fiecare monastir ardem. Treizeci monastir estem.

- Hatun? Ei aproape au distrus țara albilor și a altor popoare. Trei sute de ani au durat luptele cu ei, pînă cînd aceștia s-au mistuit. În urma lor au sosit alte popoare puse pe jaf. Multe din popoarele Evronei simt și acum acele mișcări, multe au fost schilodite dincolo de recunoaștere...

- Urmaș la hatun tîlnim la mult loc, zise Yulgur. Acum liniștim estem, puțin mai ascultăm la Dușman. Kapcîn rudă estem la hatun, rău rudă setos la sînge. Bine nu tîlnim la ei.

Îi întîlniră, mai spre seară. Nu erau mulți, o ceată de vreo douăzeci de călăreți. Cînd îi zăriră pe cei cinci călători, scoaseră chiote ascuțite și se aruncară asupra lor, fulgerînd din paloșele încovoiate. Mai bine nu o făceau! Pînă să ia aminte și să întoarcă coada, majoritatea erau deja prăvăliți în iarba înaltă. Katana gipanghezului și sabia Domniței făcuseră minuni. Alături de ei, Zulfina învîrtea toiagul lui Zildir - pe care-l căra cu ea de la dispariția vraciului - într-un cerc șuierător, doborînd pe cei ce încercau să se apropie. Singurul care apucase să tragă arcul încovoiat din os, gata să arunce o săgeată, se prăvălise cu un cuțit în gîtlej, aruncat de Ifichim. Doar unul apucă să se îndepărteze, rănit, agățat de coama calului.

- Am avut noroc, răsuflă din greu Zulfina, împingînd cu piciorul Pisica. Aceasta se apucase să miroasă războinicii căzuți. Ne-au văzut puțini, de aceea ne-au atacat cu paloșele. De obicei aruncă o ploaie de săgeți, iar pe cei rămași vii îi taie...

- Mda, recunoscu Valida. Sunt buni arcași, am auzit de faima lor. Nu am fi putut să ne apărăm. Or fi vrut poate să ne ia prinși...

- Rudă la hatun estem, spuse Hitaiori privindu-i cu atenție. Neam la citan și gî-pangu...

Într-adevăr, trăsăturile lor aduceau cu cele ale prințului mai degrabă, nu ca ale alimanilor și uigurilor: capul pătrat, fălci puternice, nasul mic și turtit, buze mari, ochii mici, pielea măslinie, părul rar, foarte negru. Erau mici de înălțime, cu picioarele încovoiate. Hainele erau din piei și blănuri – în ciuda căldurii.

- Se pare că n-au murit toți, zise Zulfina, văzînd-o pe pisică scuipînd doi dintre ei. Erau cei care se întîlniseră cu toiagul

vrăjitoarei. Loviți destul de rău la cap, plini de sînge, nu încercau să se miște, ci priveau printre pleoapele grele. Privirea nu era nici plină de ură, nici de teamă – mai curînd liniștită, împăcată cu soarta. Poate o undă de curiozitate față de călătorii pașnici care îi dovediseră atît de ușor.

- Ce facem cu ei? întrebă Ifichim.

- Nu ucideam, zise Yulgur. Muream destul. Troglodutul nu participase la luptă, ci se așezase, ca de obicei, în genunchi, rugîndu-se cu fervoare Marelui Zeu.

- Nu-i putem lua cu noi, zise Domnița. Ne-ar încetini mersul și cred că cel fugit se va întoarce cu mulți alții. De data asta o să ne împroaște cu săgeți de departe.

- Nici să-i lăsăm aici nu prea putem, i-am condamna la moarte. Nu știm ce fiare bîntuie aceste locuri, dar chiar și așa, cu țestele sparte, nu cred că o vor duce mult.

Vorbind, Zulfina se apucase să spele rănile celor doi, le unse cu ceva alifii, puse ceva ierburi pe răni și le legă cu fîșii de pînză albă, scoase din traista fără fund, parcă.

- Frumos din partea ta, comentă Ifichim, dar nu cred să ajute prea mult. Dacă nu animalele, atunci tovarășii lor le vor tăia gîtul, cînd vor ajunge aici.

- Să-i omoare? se miră Valida. De ce?

- Pentru că s-au dovedit fără valoare. Teamă mi-e că și cel ce a rupt-o la fugă își va pierde capul, după ce povestește ce s-a întîmplat aici...

Se uitară îngrijorați unul la celălalt. Între timp, unul dintre kapcîni se hotărîse să moară.

- De mers, nu poate merge, spuse Zulfina cercetînd pe cel rămas viu. Poate dacă-l punem pe cal... dar chiar și asta îi va aduce sfîrșitul. Nu cred să mai trăiască mult.

- Nu lăsam singur aici, zise hotărît troglodutul.

- Se hotărăște vreunul să-i taie gîtul? întrebă Ifichim. Nu? Atunci, să nu mai pierdem timpul. Îl punem pe cal, cum îi va hotărî Marele Zeu soarta, așa va fi.

- Unde mergeți? întrebă rănitul cu un accent străin, dar lesne de înțeles.

- La cetate, la Corum, zise Ifichim.

- Mă vor tăia acolo. Mă vor spînzura, mai degrabă, suntem în război cu ei. Lăsați-mă aici.

- Aici moartea ta este sigură...
- Așa e, dar nu merit mai mult. Ne-am dovedit slabi și fără minte. Am învățat o lecție și îmi pare rău că nu o pot da fiului meu. Poate v-o dau vouă, căci v-ați dovedit viteji.
- Care este aceea? întrebă Domnița.
- Să-ți folosești întotdeauna cea mai bună armă pe care o ai. Să nu-ți nesocotești dușmanul, alergînd spre moarte. Arcul e cea mai bună armă a noastră...
- Ai dreptate, oșteanule, încuviință Valida. Bun sfat. Dacă trăgeați cu săgeți de departe, nu prea aveam cum vă dovedi. O să încercăm să folosim sfatul tău. Care este cea mai bună armă a noastră, Pictore?
- Nu știu... Dacă mă gîndesc bine, fuga.
- Ai dreptate, îi zîmbi Domnița. Așa că s-o pornim cît mai degrabă la drum. Să-l punem pe o targă, între cei doi cai.
Porniră într-un trap forțat spre cetatea Corumului, din cînd în cînd îndemnînd caii la fugă.
Seara, cînd făcură popas, în timp ce cerceta din nou rana kapcînului, Zulfina zise:
- E prima dată cînd ucid cu mîna mea un om. Nu pot spune că este un sentiment plăcut. Am mai spart capete, dar niciodată nu am dat să ucid... Dacă nu reușesc să-l salvez măcar pe ăsta, ce fel de doftoroaie sunt eu? Și, ținînd cont de zdruncinăturile de care are parte, nu cred că pot face prea mult...
- Poate te înșeli, îi sticliră dinții albi și puternici rănitului. Cel puțin, eu sper să te înșeli. Am fost destul de norocos – am văzut cum l-ai altoit pe Boram. Ai mîna tare și iute, o lăudă el pe vrăjitoare, în timp ce se strîmba de durere. Zulfina îi desfăcea pansamentul din jurul capului. Aș fi luat bani buni pe tine, dacă mă hotăram să te vînd.
- Te hotăram eu, rîse pițigăiat vrăjitoarea. Îți crăpam capul cu prima ocazie. Sau îți scăpam ceva prafuri în mîncare...
- Mda, poate mai bine că s-a întîmplat așa... Acum ce faceți cu mine? Mîine ajungem în cetate.
- Păi, ce să facem? răspunse Pictorul. Te ținem pînă te pui puțin pe picioare, apoi te duci în drumul tău, liber ca pasărea cerului...
- Liber? Liber, ca să ce? La hoardă nu mă pot întoarce, mă taie! Voi nu știți cine sunt eu...

- Cine estem? întrebă Hitaiori.
- Altîm-bek, unul din fiii hanului Oardei de la Trei puțuri, Ogoi-han. Puteam deveni viitorul han... De aceea am poruncit să vă atacăm, să vă luăm sclavi. Îmi creștea puterea și faima. Acum, frații mei au scăpat de mine. Fără ceata mea, oricum nu mai am nici o șansă.
- Mda, aveți obiceiuri curioase, dar fiecare popor cu obiceiurile lui... Te duci și tu în lumea largă, s-o găsi și pentru tine un loc.
- Singur nu am nici o șansă. Fără cal, fără arme, fără bani... Cei din Corum mă spînzură, la fel cei din Kivan. Kapcînii mă taie. Spre răsărit ori mor de foame, ori mă ia sclav vreun trib de nomazi...
Hm... Nimeni nu se gîndise la asta.
- Cine vă pune să jefuiți în toate cele patru zări?! se zborși Pictorul. Nici nu-i de mirare că sunteți urîți de toți.
- Nu știm altfel, zise liniștit Altîm. Așa a fost modul nostru de viață dintotdeauna. Să creștem cai și să luăm de la alții ceea ce nu putem crește noi. În stepele unde trăim noi nu crește nimic altceva decît cai...
- Mă uitam la aceste pămînturi. Aici s-ar putea.
- Aici da. Dar nici unul dintre noi nu o știe face. Și apoi, e mai ușor să-ți jefuiești vecinul. După cum e greu să schimbi și tradițiile... Eu văd. Ne mistuim, răsboinicii ne pier în jafuri. Femeile nu găsesc liniștea să nască și să crească pruncii. În stepele noastre aveam pace...
- Cum de-ați venit încoace?
- Si-On-Gi, mîrîi Hitaiori.
- Si-On-Gi, afirmă scurt Altîm. Pierduse sînge mult și drumul îl obosise. Lovitura dată de vrăjitoare nu-l ucisese, dar îi zdruncinase creierii.
Ceilalți îl lăsară să doarmă.
- Dreptate aveam, hîrîi Yulgur. Cum făceam Altîm?
- Am putea să-i dăm drumul înainte de a intra în cetate – dacă ajungem pînă acolo, zise Valida. Se va descurca el cumva...
- Nu prea cred, zise Zulfina. I-am spălat rana, nu e bine... I-am înfundat țeasta, așa nu are mult de trăit. Trebuie trepanat. Asta nu o pot face decît în cetate.
- Te pricepi? se miră Ifichim.
- Dacă nu mă pricepeam, nu deschideam gura, se încruntă

la el vrăjitoarea. Mîța, ghemuită în brațele ei, scuipă furioasă spre Pictor.

- Tu să taci! se rățoi el la pisică. Chiar nu știu de ce-o cărăm cu noi...

- Nu tu o cari, îl informă Zulfina. Nici mîncare nu-i dai, se pare. Și-o vînează singură noaptea, la popasuri. Și apoi, poate este destinul ei să fie cu noi!

- Pisica? Hrrr! se strîmbă el fioros la animal. De fapt, se obișnuise cu ea, ba chiar începuse să o îndrăgească.

- Nu rău la animal, îl certă blînd trogloditul, care o purta de cele mai multe ori în sutană. Frumos pisic eram...

- Ce făcum kapcîn? întoarse Hitaiori discuția la subiectul care-i frămînta.

- Mda. Îl luăm în cetate, dacă nu avem încotro. Dacă ajungem pînă acolo.

Ajunseră. Plecară încă pe întuneric, călătorind mult mai repede. Cai se odihniseră și păscuseră toată noaptea din iarba mare și verde care acoperea stepa. Cînd zăriră zidurile cenușii ale cetății, se opriră.

- Înainte de a intra, ar trebui să ne socotim ce spunem despre kapcîn, zise Zulfina. Dacă-i iau capul, nu mai am pe ce face trepanația, hihihi...

- Să-i shimbăm hainele, zise Ifichim. Am eu un rînd de schimb, ne cam potrivim la trup.

- Cred că ai dreptate, zise vrăjitoarea. Legat la cap, nu or ști că-i kapcîn.

Kapcînii purtau părul în plete lăsate pe umeri. Capul era ras deasupra frunții, pînă în vîrful creștetului. De-o parte și alta a feței purtau codițe în care, unii, legau clopoței din argint – sau chiar din aur.

- Tăiam mustaț, sugeră Yulgur. Altîm avea o mustață subțire și lungă, atîrnînd cu mult sub bărbie.

- Sper să nu se supere, comentă Zulfina. Multe popoare au obiceiuri curioase legate de păr. Mai bine-i iei viața.

- Întreabă-l, zise practic Ifichim.

Zulfina se apucă să spele din nou rana nomadului, clătinînd îngrijorată din cap.

- Ar fi trebuit să fie de mult timp mort, zise ea minunîndu-se. Creierul pare vătămat. Mă mir că mai suflă. Nici nu știu dacă mai poate judeca normal...

Parcă pentru a o contrazice, Altîm deschise ochii.

- Cum te simți? îl întrebă vrăjitoarea.

- Mă doare capul, mărturisi el.

- Cred și eu. Trebuie să-ți scot o bucățică de os, apasă pe creier. Mă mir că nu te simți chiar mai rău... Numai în cetate o pot face.

- V-am spus, dacă intrați în cetate cu mine, mă spînzură. Poate și voi veți avea probleme...

- Îți schimbăm hainele, zise Pictorul. Îți tăiem mustața... Nu te vor cunoaște.

- Mustața? întrebă gînditor kapcînul.

- E vreo problemă? Adică, aveți ceva obiceiuri, care nu-ți dau voie să o tai?

- Obiceiuri? Oh, nu, puteți s-o tăiați. Mustața crește la loc, îi sclipiră dinții într-un zîmbet.

- Capul mai greu, zise Valida.

- Da, capul mai greu, mormăi Altîm, părînd că se scufundă în somn.

Așa făcură. Îi schimbară hainele, îi raseră mustața, îi legară o pînză curată în jurul capul – pînză ruptă dintr-o rochie a Elinei, a cărei boccea rămăsese cu ei. Cînd intrară pe poarta cetății, halebardierii îi priviră curioși, dar nu spuseră nimic. În schimb, înainte de a a se îndepărta prea mult de poartă, le ieși în cale un om vînjos și bărbos, cu părul aproape surit – deși sprîncenele erau foarte negre. Poate vopsite?...

- Se pare că ați străbătut Huceagul, le zise el.

- Așa îi zice? întrebă Ifichim.

- Așa se numește stepa de la nord de pustie, între rîu și cetatea noastră. Cetele de kapcîni își fac veacul pe acolo... Nu ați dat peste ei?

- Ba da, zise Ifichim, pe care ceilalți îl lăsară să poarte discuția.

- Și? întrebă osteanul curios.

- Și? Nimic. I-am tăiat. Nu erau prea mulți, recunoscu el, modest.

- De mirare! Eu sunt Talboș, căpetenia gărzilor. Sunt oștean aici înainte de a fi venit kapcînii, acum mai bine de treizeci de ani. De atunci, hoardele au încercat de cinci ori să ia cetatea,

de fiecare dată i-am alungat cu pierderi grele, de ambele părți. Trag, diavolii, cu arcul, ca nici un alt popor! Dacă nu stăm bine ascunși pe creneluri, ne doboară. Cum de nu au tras în voi cu săgețile?

- Or fi vrut să ne ia prinși, presupuse Ifichim, care nici el nu știa răspunsul.

- N-am auzit de obiceiul ăsta la kapcîni. Ei nu iau robi... Se mai schimbă obiceiurile, e drept... Norocul vostru, așa să știți! Ultimii care au trecut Huceagul a fost alaiul prințesei Vladiana, de la cetatea Kivanei, cînd s-a dus să se mărite cu prințul aramilor Hushel Aramanian. Dar ei erau mulți, cîteva sute de oșteni. Tot au pierit jumătate – deși grosul hoardelor erau spre răsărit, la adunarea lor anuală. Mare noroc ați avut! repetă el.

- Am avut noroc, încuviință Ifichim, să nu-l supere.

- Cu ce treabă în cetatea noastră? deveni Talboș mai precis în întrebări.

- De fapt, drumul nostru nu a fost încoace, recunoscu Pictorul. Trebuia să ajungem la Tomita, să luăm o corabie spre Trebinda. S-a abătut o mare furtună peste noi pe cînd eram în pustie și ne-am rătăcit, am pierdut apa... Cînd am găsit din nou drumul, îi aveam pe kapcîni între noi și Tomita. Ni s-a părut mai lesne să venim spre Corum.

- Aha, sunteți albini, îi recunoscu Talboș. Am auzit că i-ați însîngerat de vreo trei ori pe kapcîni, întorcîndu-i înapoi. De atunci aceștia vă cam ocolesc... Deci, spre Trebinda?

- Trebinda, sau poate Sambula. Vrem să mergem la Sfîntul Mormînt, la Jerulabad, de aceea îl avem pe călugăr cu noi.

- Greu drum, recunoscu oșteanul. Prin Trebinda e mai lesne, îi ocoliți pe păgînii alimani, dar drumul e mai greu. Uneori și cetele de alimani ies la jefuit... Dar după ce ați străbătut Huceagul, nu văd ce v-ar opri, își arătă din nou admirația.

- Știi cumva de-o corabie plecînd spre Trebinda?

- Acum, cu spurcații de kîpcani atacînd călătorii și caravanele, corăbiile vin mai des. Una chiar a plecat în dimineața asta, dar vine alta mîine sau poimîine – dacă nu o scufundă furtunile. Marea asta nu-i deloc blîndă...

- Nici vremurile nu-s blînde, de ce ar fi marea? încheie Ifichim. Poți să ne spui de un han mai bun, curat și liniștit?

- Curate sunt mai multe, liniștite nu prea... Cetatea asta

este port, are obiceiuri cam sălbatice, aduse din toată lumea. Dar zic că la Filipor, la hanul Pisica Albastră, o să vă placă.

- Mulțumim pentru sfat, cinstite jupîne. Acolo ne-om duce, să așteptăm sosirea corabiei.

- Aveți numai grijă de Stafie, strigă în urma lor oșteanul.

- Stafie? se miră Ifichim, oprindu-se. Ce mai este și asta?

- O pușlama, un hoț... Nimeni nu știe cine este. Te trezești numai că-ți lipsește punga, sau ceva de preț din casă. Oamenii umblă cu ochii cît ceapa și cu mîinile pe pungă – dar tot se mai întîmplă. Mie mi-a furat pipa și tutunul, împielițatul!

- O să purtăm de grijă, zise Zulfina. Nici nu prea avem multe lucruri de preț, suntem pelerini.

- Da? Cu ce plătiți corabia?

- Ei, om găsi noi ceva... Și poți să-mi spui unde pot găsi vreo doftoroaie, sau poate chiar un chirurg?

- Chirurg? Numai felcerul cetății se pricepe să lege vreo rană. Îl găsiți în Palat, întrebați de Harai. Leacuri găsiți în tîrg, e o babă acolo, una Zerilana.

- O știu pe Zerilana, se bucură Zulfina. I-a fost ucenică unei mătuși, pe cînd eram copilă... Rămîi cu bine, căpitane.

- E bine pînă acum, zise Ifichim de cum dădură colțul. Nu știu dacă e bine să mergem la Pisica Albastră – vor ști unde să ne caute...

- Te simți cu musca pe căciulă? îl întrebă veninos Valida., nemulțumită că el fusese cel ce purtase discuția. Doar toți acceptaseră că ea e conducătoarea grupului... Cel puțin nimeni nu se împotrivise acestui fapt.

- Nu prea, zîmbi Ifichim. Dacă eram singur, fără un kapcîn în cîrcă, acum aș fi fost deja în han., cu o stacană de vin în față. Și ce are lighioana aia de pisică, Zulfino, de se zbate așa?

- Da eu știu?! Abia o pot ține, mi-e să nu mă muște. A apucat-o imediat ce ne-am îndepărtat de căpitan.

- I-o fi mirosit de șobolani, își dădu pictorul cu părerea.

- Sau la motan, mormîi Yulgur de sub glugă.

- Mai bine zis de Stafie! se stropși doftoroaia. Mi-a dispărut săculețul cu ierburi!

- Adevărată stafie, zise pictorul uimit, căutîndu-se în chimir. Liniștit, continuă: Mai lipsește ceva, cuiva?

- Mda, se pare că a fost doar săculețul, constată Valida după

ce primi un răspuns negativ de la ceilalți. Înseamnă că nu am pierdut prea mult...

- S-o crezi tu! zise Zulfina cătrănită. Ierburile ce le aveam acolo sunt mai prețioase decît tot aurul pe care îl aveți pe voi. Trebuie să găsim Stafia!

- Ești nebună? se împotrivi Pictorul. Suntem la doi pași de han, suntem flămînzi, obosiți, murdari... Putem lăsa Stafia pe mîine.

- Mi-e teamă să nu arunce ierburile, mărturisi vrăjitoarea. Dacă nu găsește aur, cum spera, ar putea să le arunce la primul colț...

- Mîine pierdeam miros, zise deodată troglodítul. Pisica miroseam. Yulgur miroseam pisic.

- Care a mai auzit de așa ceva? se împotrivi Valida. Ce-i pisica noastră, cîine?

- Cred totuși că i-a prins mirosul, zise vrăjitoarea, punînd pisica jos, pe caldarîmul uliței. Imediat, aceasta porni grăbită spre o alee lăturalnică. Yulgur se luă după ea, iar ceilalți după troglodit. Doar Ifichim găsi ceva mai bun de făcut.

- Eu o iau spre han cu caii și rănitul. Cînd găsiți ierburile, mă găsiți acolo.

- Cu o cană de vin în față, completă Valida, ironic.

- Mulțumesc pentru idee, Domniță, zise Pictorul serios în urma ei.

Fără Yulgur, călătorii noștri ar fi pierdut de mult pisica din ochi. După ce străbătuse cîteva ulițe, dispăru sub un gard, se urcă apoi într-un pod, sări peste cîteva acoperișuri, coborî pe un burlan într-o curte în care erau atîrnate pe sfoară o mulțime de rufe, se strecură printr-un gemuleț într-un beci plin de butoaie, ieși din nou în stradă, străbătu o grădină și intră într-o ruină de casă. La etaj găsiră Stafia: un băiețel de vreo doisprezece ani, ce se zbătea de mama focului în mîna troglodítului. Pisica, în ciuda faptului că era prietenă la cataramă cu acesta din urmă, încerca să-l muște de-un picior. Se vedea unde era adevărata ei dragoste!

- Stai așa! strigă la copil vrăjitoarea. Și tu, lighioană, ce-ți veni să sari pe bietul nostru călugăr? apucă pisica de ceafă, ridicînd-o de la podea. Asta nu liniști animalul, care continuă să-l scuipe pe Yulgur, furioasă.

- Ia să vedem pe cine avem aici? zise Valida. Ia ține-l drept, Yulgur.

Era un băiețel slăbuț, nu prea înalt, dar cu mișcări iuți, de maimuță. Părul cînepiu îi cădea peste ochii de culoarea alunei coapte, luminoși. Era îmbrăcat în zdrențe – curate, constată cu plăcere Domnița – prin găurile cărora i se vedea pielea arsă de soare. Avea nasul cîrn și pistrui pe fața rotundă.

- Tu nu ești din neamul Cîrnilor? îl întrebă Zulfina.

- Ce-aveți cu mine? scînci băiatul văzînd că n-are scăpare.

- Aha, te-ai liniștit. Unde-i săculețul, tîlharule?

- Săculețul? Care săculeț?

- Cîrnilor prinși furînd li se întîmplă lucruri de minune, îi spuse binevoitor vrăjitoarea. Le dispare nasul de tot. Prințe, ia arată-i copilului ce poate face o sabie în mînă dibace.

Prințul reacționă fulgerător. Katana descrise un arc și dispăru înapoi în teacă. O mustață albă de-a pisicii pluti ușor în lumina strecurată prin ferestrele lipsă. Pisica se liniști ca prin farmec în brațele Zulfinei, iar puștiul privi cu respect spre străinul cel uscățiv.

- Ei, acum zici? îl îndemnă vrăjitoarea. Țin să te asigur că nu am venit în cetatea asta să prind hoți de buzunare – căpitanul nu are decît s-o facă singur.

- Căpitanul Talboș nu-și poate prinde propriile cizme, deși ele stau cuminți sub pat.

- Ce vorbești, băiete?! se arătă uimită Zulfina. Aș putea zice că-ți știi folosi scăfîrlia, ba chiar că nu-ți sunt străine cărțile. Te pomenești că-ți place să citești...

- Îmi place, mărturisi copilul. Știu să și scriu!

- Ei, taci! Brava ție! Dar de ce furi?

- Ce pot face altceva? Am fost adus aici ca rob, mă caută stăpînirea...

- Rob? Aici nu se țin robi.

- Ba da. La Palat. Eunuci. Au vrut să mă scopească, așa că am fugit...

- Aha... Nu-ți găsesc vină, recunoscu vrăjitoarea. Cine te-au adus, alimanii?

- Nu... păru băiatul că se ferește să spună prea multe.

- De unde ești de fel?

- Din Cetatea Albă sunt, într-adevăr ceva rudă cu Cîrnii. Și

cu Postelnicul...

- Măi, să fie. Deci, nu vrei să spui cine te-a adus... Da’ pisica de unde te cunoaște?

- E pisica mea, eu am crescut-o de mică. Cînd m-au răpit, a rămas acolo...

- Cine te-a răpit? insistă Valida, dar copilul o privi hotărît, cu buzele strînse.

- Dacă asta nu vrei să ne spui, poate ne spui unde ai pus sacul, zise Zulfina. Nu e aur în el...

- Știu, ierburi.

- Le-ai aruncat cumva?

- Nu, ierburile sunt prețioase.

- Ia te uită, și pe asta o știi! Deci, unde e?

- Aici, ascuns.

- Yulgur, ia dă-i drumul să aducă sacul.

- Dacă fuge? se arătă Domnița neîncrezătoare în îmblînzirea puștiului.

- Yulgur miroseam, nu pierdeam.

- Hitaiori prindem, zise jipanghezul mișcîndu-se fulgerător la ușă.

- Nu vă fie teamă, nu fug, spuse însă copilul. Nu îmi mai părăsesc niciodată Pisoiul. E singura ființă care m-a iubit vreodată. După ce mama a murit...

- Bietul de tine, îl căină de data aceasta sincer Zulfina, și copilul îi simți sinceritatea.

- O să aduc sacul, zise, strecurîndu-se într-o crăpătură din perete. Pisica nu-l urmă, ci-l așteptă la gura crăpăturii, dovadă că aceasta nu era prea adîncă. Într-adevăr, băiatul ieși în scurtă vreme cu săculețul în mînă.

- De ce l-ai furat? întrebă Zulfina punînd stăpînire pe săculeț. Credeai că-s bani?

- Credeam că-i o carte, recunoscu Copilul. Nu am ce citi, nu am citit nimic de cînd m-au luat prins... Pe aici oamenii nu prea au cărți. Pe voi v-am auzit vorbind ales, mi-am zis că singurul sac mai mare este acesta...

- Aha. Dar poate avem cărți în coburi, sau în tașca Pictorului.

- La tașcă m-am gîndit și eu, zise piciul. Dar am simțit că omului acela mai degrabă îi iau o mînă, decît tașca...

- Ei taci! se prefăcu Zulfina supărată. Deci, eu sunt mai proastă...

- N-am zis asta...

- Chiar așa pare Pictorul? se miră Domnița. N-aș fi zis...

- Știu citi oamenii, recunoscu băiatul. Nici de la el n-aș fi furat, arătă spre Hitaiori. De la dumneata, da, îi spuse el Validei. Dar cu grijă mare...

- Și călugărului? îl încercă Zulfina.

- Lui... nu știu. Pe el nu-l pot citi. Dar n-aș fi furat de la el, e om bun și trist. După o clipă, șopti: Cred că e singur pe lume, ca și mine...

- Singur eram, zise Yulgur. Troglodit nu primeam la mine, ucis. Nici om, ucis și mai degrab. Dar nu eram singur, prieten aveam acum. Veneam copil la noi, singur nu eram!

- Nu-l porni la drum, Yulgur, se împotrivi Valida. Noi pornim spre moarte, poate. El nu are de ce își pierde viața cu noi.

- Dacă stau ascuns pe aici, nu înseamnă că trăiesc, zise Copilul trist. Pînă la urmă tot m-or prinde. Dacă sunt încă un copil, mă scopesc și mă fac eunuc. Dacă am mai crescut, mă ciuntesc, poate mă urcă în furci... Hai, luați-mă cu voi! Uite, și pisica vrea să mergem...

- Hm, un Copil? își vorbi singură vrăjitoarea. Credeam că Piticul este Copilul... Oricum, nu ne putem împotrivi dacă vrea să vină cu noi, zise către ceilalți.

- Să mergem, atunci, hotărî Valida. Ieșiră dintre ruine.

- Ceilalți ne așteaptă la Pisica Albastră. Știi unde este?

- Sigur. Veniți după mine. Nu-i departe de aici.

Într-adevăr, ajunseră în scurt timp la han: un han ca toate hanurile. Firma fusese tăiată în formă de pisică adormită, făcută colac – și vopsită în albastru siniliu. Înăuntru îl găsiră pe Ifichim, îngrijorat.

- Nu e bine cu Altîm. Pare că îi este mai rău... Și i se schimonosește fața...

- Cum adică?

- Nu știu cum să zic... Nu îmi pot aminti chipul lui, parcă își schimbă mereu forma. Dacă aș încerca să-l pictez, nu aș avea cum... Cred că este din cauza loviturii.

- Atunci să nu mai pierdem timpul. Copile, să mă duci la Zerilana, o știi? La încuviințarea lui, vrăjitoarea continuă: Yulgur, tu ia-l cu pat cu tot. Să te ajute Hitaiori. Nu vreau să-l

mai zdruncinăm, dacă se poate... Cu atîtea zdruncinături, mă și mir că mai suflă. Voi mergeți în port – se întoarse ea spre Valida. Căutați o corabie spre Trebinda – dar nu mai curînd de trei zile. Dacă Altîm nu moare pînă atunci, ne putem îmbarca – îi va face bine călătoria pe mare.

Domnița se bosumflă primind porunci de la cineva, dar făcu semn poruncitor pictorului să o urmeze și coborî în fugă treptele spre uliță. Ifichim făcu un semn prietenesc celorlalți, zburli părul copilului în joacă, se strîmbă la pisică – care se înfoie, scuipîndu-l, semn că se simțea din nou acasă – și ieși grăbit, s-o prindă pe Valida din urmă.

25

(în care sub o mască putem găsi orice)

Bucătarul și tovarășul lui de drum, Li-Ping, intrară fără nici o dificultate pe poarta Cetății. Se apropiaseră de Cetate înspre seară, așa că putură intra nebăgați în seamă, amestecați printre lucrătorii întorși de la munca la fermele din împrejurimi. Nici bucătarul, dar se pare că nici străinul nu doreau să atragă atenția asupra lor.

Odată ajunși pe ulițele tîrgului, încercară să decidă calea pe care o aveau de urmat. În acest scop, intrară într-o cîrciumă, plină deja ochi cu mușterii. Abia găsiră loc la o masă, alături de alți tîrgoveți care se pare că-și cheltuiau banii înainte de a ajunge cu ei acasă.

- Mîncăm ceva? întrebă Felimon. Nu mai mîncase hrană caldă de – ehei! – peste o săptămînă.

- Mîncăm, încuviință Li-Ping, privind cu îndoială spre castroanele celorlalți. Bucăți grase de carne – în adevăr, mai mult slănină decît carne – înotau în sosuri grase de culoare indefinită. Voi mîncați legume?

- Mîncăm. Cîteodată, completă bucătarul, lingîndu-se pe buze. Nu foarte des, recunoscu el pînă la urmă.

- Si nu sunteți bolnavi la inimă? se miră Li-Ping. Auzise de un astfel de obicei sălbătic, dar nu voise să-l creadă.

- Se pare că laptele și brînzeturile ne fac bine. Și vinul... Bem mult vin...

- Sunt mulți oameni glasi ca tine?

- Mai sunt. Nu mulți... Deliman, de pildă. Acum sigur e mai gras ca mine, nu am mai mîncat omenește de o săptămînă! Nu am mai mîncat cum mănînc de obicei de cînd am plecat...

- Hm, încercă citanul să-l înțeleagă. Tu nu mănînți omeneste de obiței?

Felimon nu-i răspunse. El mîncase întotdeauna mult, așa i se părea normal să fie. Dusese o viață singuratică – pînă de curînd, cînd își găsise prieteni, doar pentru a-i pierde din nou. Abia acum văzuse că nimeni nu mînca așa de mult ca el. Doar Deliman...

O femeie le trînti în față două blide pline cu carne și o oală cu vin, fără a-i mai întreba ce vor. Înainte să dispară, citanul o prinse de șorț.

- Aveți legume? Stii – valză, salată, molcovi...

- Știu. Dar nu cred să avem... Îl privi curioasă, mirată să-l audă vorbind limba pămînteană, chiar și peltic. Aș zice că ești citan, dacă nu kapcîn... Kapcînii nu mănîncă legume...

- Li-Ping, se aplecă citanul ceremonios din mijloc. Negustol din malea țetate La-Nang, unde stă Fiul Țelului!

- Ai adus mătăsuri? interveni un vecin de masă. Se vedea a fi și el negustor, îmbrăcat în haine fine și curate, deși cam mototolite. Ceilalți tovarăși ai lui erau îmbrăcați cam la fel.

- Adus, da' nu multe. Kapcînii au atacat calavana. Li-Ping a scăpat, da' nu cu multă mătase...

- De unde știi vorbi limba noastră? își arătă altul curiozitatea. Limba voastră e ca a păsărilor, greu de înțeles.

- Am avut călăuză albin, patlu ani de dlum. Am învățat limba de la el.

- Și acum, ce faci fără mătăsuri? Ai bătut drumul degeaba, zise al treilea – fără prea mare părere de rău pentru paguba citanului.

- Desculcăm, desculcăm, rîse Li-Ping. Găsesc calavană, plec înapoi. Mă fac călăuză.

- Dar ai bătut atîta amar de drum de pomană, fără nici un cîștig, zise primul negustor. Patru ani de drum, zici?

- Poate zețe, acceptă nepăsător Li-Ping. Da' nu de pomană. Am văzut loculi noi, oameni noi. Am învățat o limbă nouă. O să scliu o calte, o să o vînd pe bani mulți.

- Cine o să dea bani pe povești? se miră al treilea negustor. Aici ai muri de foame, în nădejdea asta.

- La Țitan nu mol, fac bani mulți. Poate sunt plimit în sluzbă la Palat. Devin vestit, iau nevastă flumoasă si bogată!

- Mda, alte obiceiuri pe la voi. Și ce anume scrii în carte?

- Loculi văzute si oameni întîlniți, obițeiuli. Malfă de vîndut și de cumpălat. Pelicole pe dlum de ocolit...

- Hihihi, rîse al doilea negustor. Poate scrii și despre noi în cartea ta. Pe mine mă cheamă Turcan, negustor din Tîrgul de Jos. Vînd mai ales măsline și marțipan.

- Am auzit de măsline si malțipan. De unde ai, în Albia nu clesc?

- Din Elida, de unde doară?! Acolo cresc prin insule – căci restul țării este ocupată de alimani. Alimanii nu prea dau voie caravanelor cu măsline spre noi, dar cu atît mai bine! A sărit prețul pînă-n pod, acum cîștig pe o putină de măsline cît cîștiga bietul tata pe o căruță! se bucură negustorul.

- Scrii și despre tovarășul tău de drum? întrebă primul negustor. Nu am văzut pe nimeni să golească două castroane din două îmbucături! Nici chiar Deliman. Cică numa' unu' de la Palat, un ucenic la bucătărie, o poate face – cînd e flămînd.

Felimon rămase holbat la castroanele goale. Mîncase și mîncarea citanului...

- Se zice că toți îl caută pe acel ucenic. La început îl căutau doar cei de la bucătării și oarece oșteni lăsați flămînzi, dar de cîteva zile îl caută și străjerii. Cică s-a făcut tovarăș cu de-alde Cărnu și tîlharii Cetății, ba chiar și cu unu' Kelemen, vestit hoț de cai. Acum au furat-o și pe Elina, fata lui Deliman.

- Nu-l stiu pe Felimon, zise citanul cu grijă. Pe acesta Fodol îl cheamă, kivan de la Colum. După țe kapcînii au atacat calavana, am venit împleună.

- Aha, o să-i spun lui Deliman, cînd îl văd, că a apărut un alt mîncău în Cetate, unul de-l va întrece. Alături de ceilalți, asista uimit la alte patru castroane abia aduse și golite dintr-o suflare de bucătarul cel flămînd.

- Poate e mai bine să aduci toată oala, o sfătui Turan pe servitoare. Așa o să faci scurtă la picioare...

Aceasta încuviință și porni spre bucătărie, posomorîtă.

- Adu si țeva legume, strigă Li-Ping în urma ei.

După o vreme servitoarea apăru cu un blid cu legume fierte. În urma ei venea Piticul, cu o oală mare, plină pe jumătate cu carne. Cînd îl zări pe Yusup, burtosul se-nverzi. Dar acesta puse oala pe masă, fără a da semn că-l recunoaște.

- Aveți cu ce plăti? îi întrebă pe cei doi călători.

Citanul scoase de la brîu o pungă, iar din ea scoase un rubin cît un bob de mei.

- Ăsta e bun? întrebă el, punînd rubinul pe masă. Cei trei negustori se aplecară, uimiți asupra mesei, dar înainte de a fi avut timp să zică ceva, Piticul culese rubinul de pe masă.

- Bun, cum nu?! Asta vă va ține cu casă și masă jumătate de lună aici. Oricît de mult ar mînca burtosul ăsta. Doi oameni normali ar fi stat trei luni...

- Mai ai pietre din astea? întrebă primul negustor. Aș cumpăra și eu cîteva...

- Mai am, mai am... Dar să văd mai întîi care e prețul tîrgului.

- Eu nu aș umbla cu o pungă ca asta prin Tîrg, îl sfătui Yusup. Nici chiar ziua. Doar dacă ai ceva oșteni plătiți să-ți țină de grijă. Chiar, cred că cineva ar trebui să vă poarte de grijă!

Felimon se foi neliniștit pe bancă... și se trezi pe podeaua unsuroasă. Banca rămăsese fără picioare...

- Rubinul acoperă și pagubele produse de burtos, completă Piticul liniștit. Dacă nu stați prea mult pe aici... Și dacă nu dați foc la crîșmă.

- Tu cum ai ajuns aici? îndrăzni Felimon să arate că-l cunoaște pe pitic. Se adunase de pe jos și stătea rezemat de masă. Tot nu avea altceva de făcut, oala reușise să o golească înainte să cadă pe jos.

- Ce era să fac? Un han ars, altul distrus... Ești sigur că nu ai de gînd să stîrnești ceva?

- Ce să stîrnesc? Nu eu am pornit bătaia. Dar cum de a ars hanul?

- Stăpînul i-a dat foc. Tot nu intra nimeni în el. Cred că și acum pute pe ulița aia, deși am avut vreo două zile de ploaie între timp...

- Văd că vă știți, constată Turcan.

- Mda... nu insistă Yusup. Cît mai stai pe aici?

- N-aș sta...

- Nici eu. Ia veniți cu mine, cred că nu are rost să car oalele încoace...

- Eu n-am mîncat legumele, se plînse citanul.

- Mănînci la bucătărie. Haideți!

Li-Ping se ridică, fără a se mai împotrivi. Asta îl scăpă de o ologeală aproape sigură. Felimon se aplecase peste masă cu mîna întinsă, vrînd probabil să-și ia rămas bun de la negustori. Dar masa nu rezistă și se prăvăli pe genunchii acestora. Cei trei începură să urle ca din gură de șarpe, sub dubla greutate – a mesei și a trupului burtosului. De fapt, banca pe care stăteau nu rezistă nici ea, negustorii prăvălindu-se pe podea.

Din fericire pentru ei, Yusup îl apucase între timp pe Felimon de curea și-l trăsese în sus, punîndu-l pe picioare. Ajutat de citan, îl tîrî spre bucătărie, fără a se mai uita înapoi.

- Stai să-mi iau rămas bun, scînci Felimon.

- Să taci! scrîșni Piticul. De ce am eu parte de-alde tine?! Credeam că am scăpat de voi. Ce cauți aici?

- M-am pierdut...

- De ce oare nu mă miră asta? Și tu, de unde ai apărut? îl întrebă pe citan.

- Am fost atacați de kapcîni si împlăstiați. L-am văzut atunți pe Felimon la fîntînă, după fultună. Asa că am venit încoațe împleună...

- Aha. Nu vi s-a întîmplat nimic pe drum?

- Nu male luclu. S-a scufundat bacul, da' elam aploape de mal. Nu am avut male pagubă – nu mai aveam multă malfă... Da' noi am scăpat cu viață.

- Aha. Și cum s-a întîmplat? S-au desfăcut cumva buștenii?

- De unde știi? întrebă Felimon nevinovat.

- Știu, știu... Să vedem dacă vom reuși să rămînem cu bucătăria întreagă. Dacă se întîmplă ceva, te arunc pe geam afară! îl amenință el pe burtos.

Li-Ping pufni în rîs.

- Se întîmplă des să stlițe luclulile?

- Nu chiar. L-am întîlnit pînă acum de vreo – ia să vedem – de vreo trei ori. Și de cîte ori m-a lovit nenorocirea, Felimoane,

îți mai amintești? De trei ori? De patru?

Burtosul nu-i răspunse, privind cu jind la oalele cu mîncare.

- Să nu te atingi de nimic! îl avertiză Piticul. Stai aici, în colțul ăsta. Aici nu ai ce strica... cred... Îți aduc eu mîncare. De băut vreți?

- Eu nu beau, zise citanul.

- Nici eu nu prea sunt cu băutura, recunoscu bucătarul.

- Aha. Lați loc... Atunci beau eu, dacă nu-i cu supărare.

Spre uimirea celorlalți, duse la gură o găleată cu vin și o goli dintr-o suflare. După ce se șterse liniștit la gură, se repezi printre bucătărese.

- Mai sunt mulți ca voi pe aici? întrebă citanul. Tlebuie să aveți țală foalte bogată...

- De unde știi?

- Păi, să țină mîncățioși ca tine... si băutoli ca piticul...

- Să nu-i zici așa, se supără. Nu e bine cînd se supără.

- Nu-i spun, nu-i politicos. Cum îl cheamă?

- Yusup îl cheamă. Unii, puțini, îi spun Piticu, dar eu nu aș face-o.

Yusup se întoarse cu o oală de mîncare în brațe. Ușurința cu care purta ditamai oala, să fierbi în ea un vițel întreg, vorbea despre marea lui forță.

- Eu sunt Li-Ping, flatele dumneavoastă mai mic, zise citanul, lămurit. Plietenul meu mi-a destăinuit numele stăpînului meu. Mă bucul de cunostință...

- Care stăpîn? nu înțelese Yusup.

- Domnia ta...

- Eu? Eu nu sunt stăpînul nimănui, nici măcar al meu însumi. Le-am spus să-ți pregătească ceva legume. Le vrei fierte, sau prăjite?

- Plăzite, dacă se poate. În puțin ulei de licin, dacă aveți. Chial si ulei de măsline al melge...

- Bine, zise Yusup. După ce mai goli o oală de vin, se îndepărtă, luînd cu el oala golită de burtos.

Li-Ping privi în urma piticului, puțin cam verde la față.

- Nu știu dacă-mi mai trebuie legume...

- Lasă să le facă, ceva legumă mi-ar face bine la stomac, rîgîi satisfăcut burtosul.

Aici dădu peste ei Găvan, bufonul. Se strecurase în bucătărie pe ușa din spate, privind cercetător în jur. Dar, văzîndu-l pe bucătar, se îndreptă direct spre el.

- Bună, îi salută pe amîndoi. Îl caut pe Pitic. Acum sunt sigur că va apărea în curînd. Unde-i burtosul – arătă spre Felimon – nici Yusup nu-i departe. Ori să aducă ceva de mîncare, ori să repare ceva.

- Eu sunt Li-Ping, se îndoi citanul de mijloc, rîzînd bucuros.

- De ce rîzi? se încruntă bufonul. Sunt chiar atît de caraghios?

- Calaghioz? Nu, nițidecum. Sunt buculos de întîlnile...

- Și atunci, rîzi?

- Dacă ne buculăm, de ce să nu lîdem? De țe alătat față încluntată la alții? Felicit sunt toți, felicit sunt si eu. Asa abicei la Țitan...

- Aha. De unde știi că îți va aduce fericire întîlnirea cu mine?

- Nu stiu. Cunoastele aduțe felițile. Nenoloc aduce învățătulă. Învățătulă aduce cunoastele, deți felițile. De țe să plîndzem, dacă la sfîlsit tot felițit suntem? Mai bine felițit de la început!

- Interesant, mormăi bufonul. Pun pariu că pe la voi nu-i nevoie de bufoni. Rîdeți unii de alții...

- Este nevoie, lîdem mai felițiți. Vii cu Li-Ping la Țitan?

- Să vin? Dacă ar fi după mine, nu voi părăsi această cetate toată viața mea! Tu te duci cu el? îl întrebă pe burtos.

- Dacă ar fi după mine, nici eu n-aș părăsi Cetatea. Se pare că acum nu-i după mine...

- Mda, așa se pare. Vă caută toată lumea, pe tine și pe ceilalți. Ei unde sunt?

- Nu știu, m-am pierdut de ei.

- De ce nu mă miră chestia asta?

- Asta ziceam și eu, zise Yusup apropiindu-se cu o nouă oală de mîncare în brațe. Deasupra ei pusese o tigaie uriașă, cu legume pîrpălite. Să știi că asta-i tot ce am, îi zise lui Felimon. Va trebui să te mulțumești cu atît. Bucătăreasa a amenințat că părăsește slujba, împreună cu ajutoarele ei... Dacă aveți de gînd să stați mai mult pe aici și mai aveți pietre de-alea, mai angajăm vreo patru-cinci bucătari...

- Îmi e foame... mărturisi Felimon. N-am mîncat...

- ...ca lumea... îl completă citanul.

- ...de vreo două săptămîni, sfîrși fraza burtosul, care, profitînd de întreruperea citanului, golise oala.

- Cled că poți mînca si legumele, spuse Li-Ping scîrbit. Mie poate îmi aduți un țai...

- Ceai nu avem, zise Piticul. Ție ți-e foame, îl întrebă pe bufon.

- Nu, eu am mîncat la Palat. Oricum, nici mi-e nu mi-ar trebui – arătă spre Felimon, care tocmai lingea tigaia în care fusese legumele. Cred că un ceai mi-ar face și mie bine...

- Nu avem, repetă din nou Yusup. Atunci, de ce ai venit?

- Să te rog să mă ajuți.

- Pe tine? Tu nu prea ai nevoie de ajutor, de obicei te descurci singur. Mai degrabă tu ai putea să mă ajuți pe mine...

- Bine, atunci ne ajutăm unul pe celălalt, încuviință Găvan. Spune-mi cu ce te pot ajuta.

- Păi, se scărpină Piticul în creștet, nu prea știu... Am tot ce-mi trebuie... dacă aș fi ceva mai înalt, dar aici nu ai cu ce mă ajuta...

- Poate te ajut cu o vorbă...

- Poate, dar nu acuma, se hotărî Yusup. Altădată. Să vedem cu ce te pot ajuta eu.

- Vreau să-l scot pe Boldur din temniță, mărturisi Găvan cu glas șoptit și tremurat. Dacă nu ar fi avut fața vopsită, poate ceilalți trei i-ar fi observat roșeața.

- Aha, spuse Piticul. Am auzit că-i în temniță.

- Pe nedrept! sări bufonul. Nu a furat nici un cal! Nici nu se are bine cu geambașul...

- Asta așa e, recunoscu Felimon.

- Tu de unde știi? se întoarse Găvan spre el.

- Păi, așa zicea Geambașul. Calul el l-a luat.

- De la Curte? Cum s-a putut? Nimeni nu a prins de veste decît după vreo trei zile... Treabă din-lăuntru, zic toți. Și cine putea să-l ajute mai bine decît Căpitanul Străjerilor?

- Mai sunt și alții la Curte, mormăi vag burtosul, fără să intre în detalii.

- Da? Mă rog... Craiul a dat vina pe Boldur. Se pare că și Magul și-a băgat coada, deși nimeni nu știe nimic despre Zivnir.

- Pe tine cum de nu te bănuiește nimeni?

- Zilele astea am fost bolnav. Am stat mai ales în cameră la mine. Cînd am auzit că l-au închis pe Căpitan, am sărit imediat... Acum toți se uită la mine crucIș...

- Cred și eu, zise Piticul. Dacă ce ziceau Călătorii o fi adevărat și ți-ai spăla fața, s-or lămuri. Deși atunci ar avea alte întrebări de pus!

- Așa că vezi, eu nu-l pot ajuta prea mult pe Căpitan. Nu am încotro mă îndrepta...

- Eu nu-s prieten cu Boldur! Știi că ne-am și bătut... De ce l-aș ajuta?

- Pe mine mă ajuți, nu pe el.

- Da? Așa o fi... Dar pe tine de ce te-aș ajuta?

- Că-mi ești prieten. Și că o să te ajut și eu cîndva pe tine cu ceva...

- Da? căzu Yusuf pe gînduri. După o vreme tresări, trezit de sforăitul bucătarului.

- Drace, îmi sperie mușterii, îl smuci el de umăr pe burtos. Ce faci, bre? Tu cînd nu mănînci, dormi? Mai bine mi-ai da un sfat.

- Ce sfat? Eu nu știu ce am de făcut eu însumi, d'apoi să-i mai sfătuiesc pe alții... Cu ce sfaturi te-aș putea ajuta pe tine?

- Cum să-l scoatem pe Căpitan din temniță.

- De unde să știu eu? Dacă era cal...

- Ce are una cu alta?

- Păi, un cal am furat. Nu știu cum se fură un Căpitan.

- Poate tot așa cum ați furat calul.

- Calul l-am înlocuit cu altul, vopsit să semene. De unde un alt căpitan? Dacă era vorba despre Găvan, poate mai mergea. Vopseam pe altcineva în bufon.

- Deci, așa ați furat calul... Ai dracu' hoți!

- Oricum, pe poarta din față nu se mai poate ieși, zise Găvan. S-a pus strajă tare.

- La Țitan asa zițeam: Ține vlea azundze în casă, bate la usă. Sau sale pe dzeam...

- Temnița nu are ferestre... mormăi bufonul.

- Dar are ieșiri secrete spre catacombe, zise Yusup.

- De unde știi?

- Am auzit odată pe Cîrn lăudîndu-se că știe așa ceva. Cică, așa îi scăpau pe fărtații lor Cîrni ajunși în temniță... pînă au zidit intrarea în catacombe. Acum nu se mai poate ieși din beciuri, din păcate.

- Știu eu o intrare în catacombe, îl luă gura pe dinainte pe

Felimon. Gîndul la scara ce avea s-o coboare îl umplu însă de groază. V-o arăt, dar eu nu intru!

- Bun și așa, acceptă Piticu. De fapt, nici nu-i nevoie de tine, ci de Cîrn. Mă duc să-l aduc...

Cu aceste cuvinte, dispăru grăbit lăsîndu-i pe cei trei singuri.

- Hm, un țai al fi fost bun, mîrîii citanul simțind cum îi chiorăie mațele. Să văd ce pot găsi, zise el și se îndepărtă printre cuptoare și stivele de oale nespălate. Tu stai aici, să nu dălîmi țeva, strigă el în urmă către Felimon – dar acesta nu avea de gînd să părăsească locul în care stătea.

- Cred că știi că Boldur, chiar dacă scapă, nu mai are ce căuta în Cetate? o întrebă el pe Găvan. Va trebui să părăsească Palatul, să o ia prin lume...

- Acum, important este să iasă din temniță cît mai repede. Se zvonește că or să-l însemne, dacă nu chiar mai rău!

- Mda, nu i-ar sta bine cu nasul ciuntit. Sau cu semn ars cu fierul pe frunte, sau pe obraz. Nu-l mai iubesc fetele...

- Nu rîde! se încruntă la el Bufonul. Nu-i de rîs. Pentru unele femei asta n-ar conta... Sunt însă alte lucruri la mijloc. Unii spun că și-a trădat slujba de căpitan al gărzilor, asta se lasă cu ciuntit de gît.

- Îl știi de mult? o întrebă bucătarul, privind în jur. Cred că o gustare nu mi-ar face rău...

- Mai bine stai locului! Iar dărîmi ceva...

- Ei, zici? renunță Felimon la gustare, nu fără părere de rău. Li-Ping li se alătură.

- De mic, de copii...

- Oho, asta e ceva timp! El nu pare să te știe...

- Așa, cu fața vopsită, e cam greu. Mă știa ca fată, de nu m-o fi uitat... La vîrsta noastră uităm ușor.

- Tu n-ai uitat.

- Eu nu, acceptă Găvan. Am fost buni prieteni pînă cînd, într-o zi, a plecat. Nici rămas bun nu și-a luat... Cînd am crescut puțin, mi-am zis să-l caut. Să-l întreb de ce a plecat așa, fără să-mi spună nimica. Credeam că ne avem ca frații.

- Ca frații?

- Hm... El era orfan, nu avea frați. Sau, dacă avea frați, nu și-i cunoștea. Eu i-am fost ca o soră pînă... pînă cînd a plecat...

- I-ai arătat că-l iubești?

- Da, așa... ca o soră mai mică... se bîlbîi Găvan. Nimeni nu a știut, m-am ascuns cît am putut, recunoscu ea. Doar străina a bănuit ceva, mai tîrziu. Și moș Cremene, grădinarul. El îl creștea pe Boldur...

- O fi bănuit și Boldur?

- Nu, sunt sigură de asta. Cine ar fi putut crede că fiica Craiului s-ar uita după fiul grădinarului? Adică...

Bufonul se opri încurcată.

- Hm, hm... Deți nu esti țe pali a fi, comentă Li-Ping. Nu numai că esti femeie si nu bălbat, da' mai esti si plințesă pe deasupla!

- Să nu mă spuneți la nimeni, vă rog. Dacă tata ar ști unde sunt, ar profita de ocazie să facă război. Am ajuns să îndrăgesc aceste locuri și oamenii de aici, mi-ar pare rău să li se întîmple ceva.

- Cine este tatăl tău? se miră Felimon.

- Țîrul Roșu, Craiul moskalilor, șopti ea privind cu grijă în jur. Sunt una din fiicele lui mai mici, nu m-a băgat niciodată în seamă. Dar cînd am dispărut, a turbat de mînie.

- Cled si eu, zise citanul, dar Felimon completă:

- Să nu crezi că nu te-a iubit dacă nu a arătat-o...

- Craii Roșii nu iubesc pe nimeni, doar puterea! Pămîntul. Eu eram doar o monedă cu care ar fi putut cumpăra mai mult pămînt, atîta tot. Așa a fost și cu surorile mele. Doar prințul contează, căci el duce moștenirea mai departe...

- Și cum ai ajuns aici?

- Am fugit.

- Nici nu mă așteptam la altceva... Cred totuși că-mi caut ceva de mîncare. Nu te pot asculta cu stomacul gol...

- Greu de crezut că-l ai gol, privi Bufonul spre burta lui uriașă. Nu știu ce mă face să cred că ai avut o gustare numai acum cîteva minute...

- Am flămînzit o săptămînă. Abia de am pus ceva pe limbă în acest timp.

- Ești un adevărat Flămînzilă, mai ceva ca negustorul ăla din tîrg. Așa ar trebui să ți-i se spună!

Felimon se opri brusc, uitînd de mîncare.

- Cum ai spus? Flămînzilă?

- Nu am vrut să te jignesc...

- Nuuuu, nu m-ai jignit. Dar numele ăsta îmi aduce aminte de ceva... Ca un vis... nu știu de ce, dar simt că e foarte important să-mi amintesc... E foarte important!

- Impoltant? Țe este impoltant? se miră citanul.

- Nu știu. Numele. Cred că dacă nu îmi amintesc despre acest nume, Căutarea noastră nu își are rostul...

- Nu cred că te pot ajuta, zise Găvan. Nu te cunosc prea bine, ne-am întîlnit doar de cîteva ori... Mă și mir că m-am destăinuit ție – și străinului ăsta, căruia nici numele nu i-l știu bine.

- Îți mulțumesc pentru încredere, Crăiasă, îi zise Felimon cu sinceritate.

- Să rămînem la numele pe care mi-l știe toată lumea. Te înveți să-mi spui așa și mă dai de gol.

- Care este de fapt numele tău?

Povestea bufonului

- **Mălina. Cînd eram mică mi se spunea Lina... Așa mă știa Boldur. El îmi spunea Furnicuța. Mică și băgăcioasă... Deși n-am fost niciodată prea harnică.**

- De unde ai învățat să fați pe bufonul? întrebă citanul.

- **După ce Boldur a dispărut, am crezut că mor. Aveam eu o bănuială că el plecase din cauza mea... Îmi venea să mă omor! Zilele mi le petreceam în tristețe. Singurul lucru care mă putea aștepta era să mă mărit cu vreun boier bogat și bătrîn, sau vreun voievod încă și mai bătrîn... Dacă nu cumva vreo căpetenie sălbatică de prin stepele și pădurile răsăritului... Și cum mai crescusem puțin, strigau băieții după mine – cei ce îndrăzneau – Crăcănata. Ce vină am eu că-s crăcănată? Așa-i și tata, dar după el nu strigă nimeni!**

- Cred și eu. Roșul nu este cunoscut pentru răbdarea lui... Nici pentru îndurare, de altfel.

- Da... **Și atunci a apărut această fetiță, cam de vîrsta mea. Poate mai mare... Credeam că-i fiica vreunui boier, dar...**

- Jolifana? avu Felimon o idee.

- Da, de unde știi?

- Se pare că toți am avut o întîlnire cu ea. Eu, de mic copil.

- **Atunci este așa cum am crezut, trebuie să fi fost mai mare decît mine... Într-o zi a venit în grădină, unde îmi petreceam mai tot timpul de cînd dispăruse grădinarul, și ne-am jucat împreună. După o vreme m-a întrebat dacă nu vreau să-mi ghicească. Am zis „da” și așa mi-a spus ea că trebuie să plec. Spunea că salvarea și fericirea mea o voi găsi la Curtea Albului. Poate că nici așa n-aș fi plecat, dar a trecut mama fetiței să o ia acasă, și ea mi-a spus că aici îl voi găsi din nou pe Boldur. Am avut impresia că ea știa că-l iubesc...**

Dar înainte de a veni încoace a trebuit să dispar. Știam că tata va trimite iscoade la toate curțile – dacă m-ar fi găsit aici, îi dădeam prilej să ocupe țara. Așa că femeia aceea, mama Jolifanei, m-a dus la o trupă de saltimbaci, unde m-a dat în grija unuia, Patîr. El m-a învățat meseria de jongler. Cu ei am colindat ani de zile, prin mai toate țările Evronei, pînă acum vreo trei ani. Nu știu cum se face că niciodată nu am avut drum pe la Albi, de parcă Patîr ocolea acest loc. Poate asta se explică prin faptul că Patîr era albin, iar lui îi era teamă să nu dea Roșul peste noi aici... De la el am învățat și limba, m-a îngrijit ca pe fiica lui. Ca pe fiul lui, căci eu devenisem Găvan, saltimbancul.

- Aha, de la el stii limba. Cledeam că de la Boldul.

- **Și de la Boldur, el m-a învățat cîteva cuvinte. Chiar și de la moș Cremene am învățat ceva. Dar Patîr m-a învățat limba. Acum știu vreo șase limbi...**

- De la Boldur? Îl credeam varun, poate francîn – deși numele pare să fie albin.

- Este albin. Numai eu îi știu taina la Curte. Poate și Zivnir, Magul. E drept că a stat ani de zile la francîni și varuni – așa îl știe lumea pe aici, drept varun. El a ajuns aici acum aproape doi ani, eu eram deja la Curte.

- Si aiți cum ai azuns? întrbă Li-Ping.

- **Patîr m-a adus. Avusese un vis, după spusele lui. Zivnir îi spusese să-și ducă fiul la Curtea Albului. Cum el nu avea nici un fiu, a știut că era vorba despre mine. Cum**

am ajuns în Cetate, cum l-a căutat pe Mag. Împreună au hotărît că pot sta la curte ca bufon, fără teamă de a fi recunoscut. Zivnir m-a ajutat să-i iau locul bătrînului Priboi.

Și după un an a apărut și Boldur. Dar niciodată nu am avut curaj să mă destăinui cine sunt. Se făcuse atît de frumos! Toate prințesele îl sorb din ochi, dar el nu are ochi pentru femei. Cum o să se uite la o biată fată săracă, fugară, mare cît o pisică, și crăcănată pe deasupra?!

O podidi plînsul.

- Hai, lasă. Lasă, șopti bucătarul încurcat, strîngînd-o la burta-i mare și mîngîind-o pe părul aspru. O să-ți curgă vopselele...

- Da, încercă Găvan să se liniștească. Acum, nu mai vreau decît un lucru: să-l scap din temniță. Ce-o face el după aceea...

- Bine, te ajut, îi promise bucătarul. Atît cît te pot ajuta.

- Si eu te azut, zise citanul. Si Yusup a plomis.

- Nu știu totuși de ce îl caută pe Cîrnul, zise Felimon. Nimic bun nu poate ieși de aici. Cîrnu ne va vinde pe toți, o să vedeți!

Li-Ping se duse și aduse un ibric cu apă fierbinte și trei boluri. Dintr-un săculeț scoase o mînă de frunze uscate, aproape negre, pe care le împărți în fiecare bol. Peste ele turnă apa fierbinte.

- Beți, îi îndemnă pe cei doi.

- Ce-i asta? Ceva medicament?

- Mai bun, promise el, și se așeză confortabil pe o oală uriașă, întoarsă cu fundul în sus. După care duse bolul la buze și sorbi de cîteva ori. Apa căpătase o nuanță verzuie. Găvan nu avu nici o problemă să-l imite pe citan, dar Felimon își arse gura. După o vreme, Bufonul zise, uimită:

- Nu-i deloc rea băutura asta. Deși fierbinte, mă simt cumva răcorită. Și parcă mi-a trecut din oboseală.

- Asta-i te, băutula țe ne-a dat zeii. Unii îi mai spun ți-an, după numele neamului meu. Dacă ai lăbdale si solbi cîte puțin, nu ca bultosul, te poți bucula de alomă si gust plăcut...

Găvan acceptă o a doua cupă de ceai, dar Felimon refuză cu un gest scurt din cap. Ochii i se plimbau cercetători prin bucătărie, iar tovarășilor lui le venea greu să decidă dacă era în căutarea a ceva de mîncare, sau nerăbdător de întoarcerea celorlalți. Yusup ar fi trebuit să se întoarcă...

26

(în care luăm cu noi un căpitan, oriunde l-am găsi)

Dacă n-ai venit mai devreme, încercă să se justifice bucătarul. Mi se făcuse foame...

- Ți-am spus să nu te miști din loc, scrîșni Yusup. De trei ori mi-ai intrat în crîșmă, de trei ori mi-ai distrus-o!

- Eh?

- Mi-ai distrus trei crîșme!

-Eh?

- CRÎȘME! urlă piticul.

- Aha. La prima nu-i vina mea. Acolo, vraciul...

- Știu! Dar el nu a intrat în bucătărie.

- Eh?

- În bucătărie. Nu a intrat.

- Eh?

- Vraciul! NU A INTRAT! își pierdu răbdarea Yusup.

- Nici la a doua, sări Bufonul în apărarea lui Felimon. Din cîte îmi amintesc eu, și tu ai avut o mînă acolo...

- Dar aici? privi el mohorît în urmă. Cum te-or fi ținut atîția ani în cuhnele Palatului?!

- Eh?

-Cum de te-au ținut în cuhne?

- Eh?

- În cuhne! CUM TE-AU ȚINUT? urlă Piticul.

- Nu se întîmpla mereu... se justifică burtosul. Numai cîteodată, cînd intram în bucătărie...

- Intrai zilnic? întrebă Cîrnul, care nu spusese nimic pînă atunci.

- Eh?

- Intrai zilnic? ZILNIC! răcni sergentul.

- Dar nu era rău de fiecare dată. Doar cînd s-a vărsat mîncarea...

- Cînd a trebuit să dispari.

- Eh?

- TULIT-O! urlă Cîrnul, ridicînd ochii spre bolta întunecată a nopții. Sau, poate privind cu grijă în jur, să vadă dacă urletele lor nu adună straja.

- Aha. Da, atunci. Dar eu nu am vrut să se întîmple nimic rău. Cînd a intrat sluga cu oala de mîncare, de a pus-o pe foc...

- Care slugă? întrebă Yusup.

- Eh?

- CARE SLUGĂ?! răcni Piticul

- Nu știu. Avea șorț, era de la bucătărie. Eu nu cunosc bucătarii crîșmei.

- Avem bucătărese. Eu sunt singurul bărbat care intră în bucătărie.

- Eh?

- Ela un bălbat, cam neglițios, răspunse Li-Ping, fără a aștepta urletul Piticului. Cu mustață...

- Semăna cu Geambașul, zise și Găvan.

- Chiar, unde-i Geambașul? întrebă Cărnul.

- Lasă Geambașul acuma! Ce-i cu sluga aia? urlă Piticul exasperat.

- Ce să fie? răspunse Felimon, care înțelese de data aceasta întrebarea. A pus oala pe foc și a ieșit din bucătărie. Nu am apucat să-l văd bine la față. Și cum începuse să-mi fie foame, m-am gîndit să mă uit în oală. Cînd colo, în oală nu era mîncare, ci o chestie roșie-verzuie, scîrboasă, începuse să fiarbă deja. Și puțea!... M-am gîndit să nu se întîmple ca la hanul unde l-am spălat pe vraci... Bine, bine, nu mai amintesc de acea întîmplare, se grăbi să spună, văzîndu-l pe pitic cum se înroșește de furie. Și am aruncat oala pe geam. Noroc că m-am împiedicat...

- Voi cum ați scăpat? îi întrebă Yusup pe ceilalți.

- Nu știu, zise Găvan cu sinceritate. Citanul m-a salvat.

- Mi s-a pălut că aud țeva, spuse Li-Ping. Sau poate am văzut oala explodînd... Abia am avut timp să sal pe bufon, să-l tlag zos. Pe ulmă ne-am tlezit în cap cu călămizile...

- Bine că s-a întîmplat doar asta, zise Piticul privind la cucuiele ce începuseră să se ridice pe capetele celor doi.

Cînd sosise la crîșmă, trăgînd pe Cîrn după el, găsise toată lumea adunată în uliță. Sala mare nu părea să fi suferit prea mult, doar mesele și băncile erau aruncate de-a valma, semn al grabei cu care mușterii o zbughiseră afară. Dar cînd intrase în bucătărie... Primul lucru care îi sărise în ochi fu faptul că bucătăria era mai mare decît o lăsase: cuprindea și aleea din spatele hanului! Peretele din spate dispăruse... Sobele fuseseră aruncate de la locul lor, fapt care făcuse ca focul din ele să se stingă – din fericire! Hanul nu luase foc.

Grăsanul era nu departe de urmele peretelui dispărut. Suflul puternic al exploziei aruncase cărămizile pe deasupra lui, astfel că el scăpase nevătămat. Doar urechile îi cam țiuiau, obligîndu-i pe ceilalți să repete întrebările de mai multe ori. În schimb, pe bufon și pe citan fu nevoit, ajutat de Cărn, să-i dezgroape de sub un maldăr de cărămizi.

- Oricum, nu mă mai pot întoarce la han, se plînse Yusup. Ce le mai pot spune de data asta? De ce v-am lăsat în bucătărie? Eh? O să-mi meargă vestea de păgubos, este al treilea han care se distruge în prezența mea, și asta numai în ultimele săptămîni! M-or ocoli hangii ca pe Piaza Rea!

- Dacă îl scoți pe Căpitan, oricum trebuie să dispari, îi zise Găvan.

- Care căpitan? se încruntă Cîrnul.

- Boldur...

- Din beciuri? De aceea m-ai adus!? Mult noroc, le ură celorlalți, luînd-o grăbit pe o uliță laterală. Piticul trebui să-l apuce de brîu pentru a-l putea opri.

- Ți-am spus că am nevoie de tine.

- Da, dar nu pentru ce. Știu că am datorii față de tine, dar nu de viață. Nu am promis să-mi pun capul pe butuc pentru

tine!

- Trebuie să-l scot pe căpitan și singur nu pot. Am nevoie de tine.

- Ai nevoie de mine? În primul rînd, eu nu te pot ajuta prea mult. Dacă mă văd gărzile, mă aruncă direct în temniță.

- Exact! Noi trebuie să facem ceva să ne salte, altfel intră la bănuieli și întăresc paza. Așa, pe tine oricum te caută de cîteva zile.

- Ești nebun, constată Cărnul. Nici vorbă! Ce vrei să-mi taie? Nasul e scurt oricum...

- Te scot eu de acolo, îi promise Piticul.

- Cum? Scoate-l pe căpitan și lasă-mă pe mine în pace!

- Bucătarul știe niște catacombe sub Palat. Venim din catacombe și vă scoatem. Avem nevoie de cineva în temniță, să ne deschidă ușile.

- De ce n-aș veni cu voi? întrebă hoțul, punînd pe strateg în încurcătură.

- Chiar așa, zise Găvan, ar putea veni cu noi.

- Nuuu, avem nevoie de cineva înăuntru. Să-l pregătească pe Căpitan, să deschidă încuietorile, să dezarmeze străjile înainte de a da alarma...

- Vorbești prostii! Căpitanul mă ia de gît de cum mă vede. Băgat înăuntru, mă pot trezi pus în lanțuri, mi se pot lua șperaclurile... Numai de afară vă pot ajuta.

- Dar așa trebuie făcut! se împotrivi Piticul. Așa fac toți hoții.

- Care hoți? se holbă Cîrnul.

- Așa se povestește. Cum scapă ei din temniță?

- Cine, hoții? Cîți hoți crezi tu că au scăpat din temniță?

- Păi...

- Îți spun eu, că știu. Nici unul! Care nu și-a pierdut nasul, și-a pierdut capul. Eu țin la amîndouă, chiar și la nasul meu scurt...

- Ce facem, atunci? se opri Yusup încurcat.

- Eh? nu înțelese bucătarul întrebarea.

- Pe unde intrăm în catacombe? se întoarse piticul spre acesta, căutînd o soluție.

- Eh?

- CATACOMBE!

- Aha... Prin Templu.

- CARE TEMPLU? urlă din nou Piticul.

- Ești nebun, îl trase Cîrnul de mînecă. Aduci toată straja pe capul nostru. Ajungem direct în temniță, pe poarta din față. Știu ei drumul...

- Templul Marelui Zeu, strigă Felimon.

- Tu de ce țipi? se rățoi sergentul în urechea burtosului. Noi auzim!

Se îndreptară spre Templu. Ca de obicei la ora respectivă, aproape de căderea nopții, acesta era închis. Și încuiat. Cîrnul își dovedi dibăcia descuind poarta în cîteva clipe. Intrară în nava Templului, luminată de cele cîteva candele risipite în spațiul întunecos.

- Pe unde intrăm? șopti Yusup.

- Eh?

- Pe unde? făcu piticul șoapta șuierătoare.

- Eh?

- PE UNDE! urlă Piticul, luîndu-se cu mîinile de cap.

- Cine e aici? se auzi un glas hîrîit, iar din altar apăru o umbră. Hoții! Hoooți! Hoooțiiii!

O tuliră cu toții, inclusiv bucătarul care poate auzise strigătele – dar nu prea departe. Țipetele lor și ale preotului reușiseră, într-adevăr, să atragă atenția străjii. Așa că se treziră cu toți acolo unde vroiau să ajungă: în temniță.

- Pe cine avem aici? se încruntă la ei miop șeful temnicerilor, Balaban. Aha, bufonul... Bufonul? Ce cauți aici?

- Păi, știi? eu...

- Era cu ei, arătă străjerul ce-i însoțea spre ceilalți.

- Aha. Cîrnul, dacă nu mă înșel. Te căutam, se bucură Balaban.

- Pe mine? se miră Cîrnul, făcînd pe nevinovatul. Or fi greșit...

- Da, nu știi? Zicea Starostele din Tîrg că ți-a născut sora un băiat! Să-ți trăiască! îl bătu el cu palma pe umăr. De ce l-ai adus cu sulița în spate? se întoarse spre străjer. Vestea e bună, dar puteam să i-o dau mîine, în zori...

- Îl căuta și Căpitanul, îngăimă străjerul.

- Căpitanul? Nu mai e în celula lui? Ca să vezi...

- Nu, nu, căută straja să lămurească lucrurile. Înainte de a fi aruncat în temniță...

- Cum, soră-ta a născut de o săptămînă și tu nu știi? Nu-i

frumos, ți-e soră doar!

- Ultima dată cînd am văzut-o era borțoasă, se dezvinovății Cîrnul.

- Atunci, ce căutați aici? Petrecerea se ține la ea acasă, probabil. De ce mi i-ai adus?

- Jefuiau Templul Marelui Zeu...

- Cum? E adevărat? În temniță cu ei!

- Păi stai, noi nu..., încercă să zică ceva Bufonul, dar Balaban îl plesni peste gură.

- Deținuții nu vorbesc neîntrebați! Hoți! Jefuitori! Bine că mi-ai spus, îl lăudă el pe străjer. Ce-au furat?

- Păi... Nu știu...

- Cum nu știi? Nu i-ai căutat?

- Nu a fost nevoie, au dat ei peste mine. Fugeau. Cum nimeni nu fuge dacă nu-i vinovat, am pus mîna pe ei și i-am adus încoace.

- Așaaa... Bine ai făcut! Așa e, nimeni nu fuge dacă nu e vinovat.

- Eu fug, mîrîi Yusup, care își păierduse răbdarea. Îl căutam pe Căpitan.

- Să taci, că te pocnesc! îl amenință Balaban. De ce să-l cauți? Doar e aici. Crezi că mă prostești? În celulă cu ei!

- Unde-i pun?

- Cu Boldur, zise Bufonul, drept care mai primi o scatoalcă.

- Să nu vorbești neîntrebat!

- Deci, unde îi bag?

- Cu Boldur, desigur. Dacă-l căutau...

Porniră cu toții pe culoarul luminat de făclii, în față temnicerul, căutînd miop prin legătura de chei, după el cei cinci, în urmă străjerul, amenintîndu-i cu sulița. Balaban se opri în fața unei celule, descuie ușa cu o cheie – după vreo trei încercări – și se dădu la o parte, făcîndu-le semn să intre . Intrară toți, mai puțin burtosul și Piticul, care îi venea în urmă.

- Celula e plină, constată temnicerul. Voi doi intrați alături.

- Eh?

- Alături, am zis, îl plesni Balaban.

- Eh?

- V-am zis să nu vorbiți neîntrebați! îl mai plesni o dată.

- Eh?

- Tu-ți bați joc de mine, nespălatule?! se enervă temnicerul.

Adevărul este că bucătarul nu se mai spălase de la baia involuntară din rîu, iar praful de cărămidă nu ajutase deloc.

- Eh?

Jap, încă o palmă.

- Te omor! răcni Balaban.

- De ce? întrebă nevinovat Felimon, mîngîindu-și obrazul, care începuse să se înroșească.

Balaban își smulse hangerul de la brîu, dar nu apucă să se folosească de el. Yusup îl prinse de mînă și-l învîrti, proptindu-l cu nasul în perete. Pînă să apuce străjerul să facă vreo mișcare, se trezi cu propria-i suliță sub bărbie. Înghiți în sec, gîndind: „De unde o fi avînd sulița, parcă n-avea?... Aha, e a mea...”

- Ieșiți voi de acolo, porunci Piticul celor intrați în celulă. Ieșiră în ordine inversă – celula era într-adevăr destul de îngustă. Numai Cîrnul întîrzie să apară.

- Ce faci acolo? întrebă Piticul. Adu-l pe Căpitan.

- Dacă nu-mi dă drumul... se auzi glasul gîtuit al sergentului din întuneric. Apăru în schimb Boldur, ținînd-l de gît și scuturîndu-l ca pe-o zdreanță.

- Am venit să te scoatem, îi zise Găvan.

- Pe mine? De unde?

- Din temniță! Te-ai molipsit de la Balaban? Parcă nu era-i deloc prost...

- Ha! Piticul! păru Boldur gata să-i sară și acestuia în gît.

- Bre, te-ai prostit de tot? Ce ai? îl apucă Bufonul de mînecă.

- Tot nu înțeleg. De ce-ați venit?

- Tu erai închis, nu? îl luă pe departe Găvan.

- Da. Din greșeală, sunt sigur. Or să-și dea seama în curînd.

- Poate, dar pînă atunci îți iau gîtul. Desigur, or să-și ceară apoi iertare...

- Gîtul? De ce? Doar nu l-am furat eu pe Vifor. Geambașul, cu ajutorul acestuia – arătă el spre Cîrn, care i se zbătea în brațe fără alt succes decît că luase o culoare purpurie.

- Dă-i drumul, că-l sufoci! se repezi Găvan. Oh, Mare Zeu! Toți bărbații sunt așa de tîmpiți?

- Bărbații? se miră Boldur, făcînd-o să-și dea seama de scăpare.

- Parcă eu sunt mai breaz? o drese ea. Auzi, să mă înhăitez

cu ăștia, să vin să te scap!

- Dacă ne mai ciorovăim mult, nu o să fie nici o scăpare, zise Yusup.

- Ei ce interes au să mă scape? își arătă Căpitanul îndoiala.

- Eu i-am rugat...

- Tu? Hm... Bine, ăsta... ăăăă....

- Spune-mi Piticu. Prietenilor le dau voie.

- Nu suntem prieteni.

- Ba suntem, suntem! sări Găvan. Doar a venit să te scape, nu? Te și scapă, dacă îi dai voie!

- Bine, Piticule, să plecăm. Îmi dați explicațiile pe drum.

Li-Ping îl luă și-l împinse pe sărmanul străjer dezarmat în celula părăsită de Căpitan și întoarse cheia în urma lui. Boldur, scuturînd încă pe Cîrn, se opri uimit în fața bucătarului, care nu înțelegea nimic din ce se petrecea în jurul lui.

- Bucătarul! Tu de unde ai mai apărut?

- Eh?

- Mare Zeu! Se apucă Boldur de cap – dînd astfel drumul Cîrnului, care se prăbuși la pămînt vînăt, horcăind. Celalți săriră să-i dea o mînă de ajutor. Pînă una-alta, Piticul îl luă în spate și le făcu celorlalți semn să se grăbească. Dar, abia ieșiți din temniță, auziră în urma lor un corn sunînd alarma.

- Hm, cred că nu l-am căutat pe străjer, zise Piticul rupînd-o la fugă. Ceilalți încercară să i se țină aproape.

- Ba cred că Balaban are țeasta cam tare, îl contrazise Găvan.

- Nici nu prea are ce i se zdruncina în țeastă, o are cam goală, zise Căpitanul. Acum încotro o luăm? Precis curtea e plină de străjeri, iar poarta încuiată și păzită. Ce zici, Găvane.

- Ce să zic? Că ai dreptate.

- Nu, credeam că ne poți indica un drum. Cunoști bine locul.

- Ca și tine...

- Ești mai vechi la Curte decît mine.

- Bucătarul e mai vechi... Bucătarul!

Îl așteptă pe Felimon, care încerca din greu să țină pasul cu mai subțireii lui tovarăși. Făcuse multe nefăcute de cînd se înhăitase cu acești călători, se gîndea el sfîrșit. Dar să și fugă!...

- Pe unde o luăm? îl întrebă Bufonul.

- Eh? gîfîi burtosul.

- Cum ai ieșit din Palat?

- Eh?

- Lasă-mă pe mine, o dădu Yusup la o parte. AFARĂ! urlă el.

- Aha. Acolo este poarta, arătă spre scările care duceau spre curte și spre poarta dinspre tîrg.

- Știu asta și eu... OȘTENI! urlă din nou.

- Aaa... Bucătărie! Începu să-și miște picioarele scurte cît de repede putea, pe drumul binecunoscut spre cuhne.

- Lu' ăsta i-o fi foame? se întrebă Boldur.

- O mai fi rămas ceva de stricat pe acolo, mormîi Piticul, încercînd să nu-l calce în picioare pe bucătar.

Oricum, se îndepărtau de zarva făcută de oștenii sculați de sunetul cornului. După ce dădură cotul pe un culoar, zarva dispăru și fugarii putură să sufle mai liniștiți. Mai puțin burtosul, care abia își mai tragea sufletul.

- Cred că i-am pierdut, zise Cîrnul. Va trece ceva pînă se vor gîndi să ne caute în cuhnă. Nici mi-e nu mi-ar veni în cap așa ceva.

- De parcă tu ești model de deșteptăciune, îi zise Piticul. După cîțiva pași se opri brusc și îl azvîrli pe sergent din spate, înjurînd.

- Ptiu! De ce te car în spate degeaba, știi?!

- Ai grijă, îi spuse Boldur. De-i rupi vreun os, tot tu îl cari...

- Cap sec, asta-i! Mă întreb ce nevoie am avut să-l aduc cu noi. Mai bine îmi puneam această întrebare la început, poate și hanul era întreg acuma... Data viitoare mă cari tu! îl amenință el pe Cîrn, care se luase în urma lui ținîndu-se de șale. Podeaua era din piatră...

În curînd, erau cu toții în bucătărie. Aceasta era pustie și mai curată decît fusese pe cînd era dată în grija lui Felimon.

- Să nu dărîmi nimic! îl amenință Yusup pe bucătar.

- Eh?

Înainte ca Piticul să apuce să-l ia de mînecă, grăsanul săltă o oală și o goli dintr-o singură înghițitură.

- Supă, le comunică el celorlalți, care îl priveau uimiți.

În urma oalei de supă dispărură pe rînd o oală de cartofi fierți, o jumătate de mistreț, o tigaie de pui și vreo cinci pîini. Restul oalelor era goale de mult, spălate, frecate, strălucind de-ți lua ochii.

- Mi-e rău, șopti Bufonul. Numai vopseaua albă întinsă pe fașă îi împiedica să-i vadă paloarea.

- Oh, mă iertați, am uitat de voi, își ceru iertare grăsanul. Vă lăsam ceva supă, deși era cam rece...

Bufonul dispăru în spatele unei sobe, de unde ceilalți îl auziră icnind...

- Mda, zise Boldur, care nu-l văzuse niciodată pe bucătar mîncînd. Mă întrebam de ce-or fi porcii așa de slabi și cărnoși pe-aici...

- Eh?

- Nimic... AFARĂ! urlă Căpitanul, imitîndu-l pe Pitic.

- Cred că niște oșteni au pornit-o încoace, zise citanul, privind spre partea de Palat de unde veniseră.

Spre propria-i mirare, Felimon nimeri din prima încercare peretele secret. Văzîndu-l dispărînd, ceilalți îl urmară fără a mai sta mult pe gînduri. Pe culoarul ce ducea spre Cuhne se auzeau deja pași apropiindu-se.

În schimb, pe culoarul din catacombe fu mai greu, chiar dacă Bufonul făcu ce făcu și aprinse o lumînare pe care o avea prin multiplele lui buzunare. Întrarea în încăperile trogloditului o găsi Li-Ping cu destulă ușurință – deși cei ce nu-l cunoșteau bănuiră că o facuse din pură întîmplare. La un moment dat se oprise și spuse:

- Ia stindze puțin lumina. Cled că văd o clăpătulă, se vede lumină.

- Crezi că poți aprinde din nou lumînarea? îl întrebă Căpitanul pe Bufon.

- Nici o problemă, rîse Găvan stingînd lumînarea. În întunericul lăsat, rîsul sună voluptos, înfiorîndu-l pe Boldur. „Parcă ar fi femeie...” gîndi acesta.

- Aiți este o usă, spuse citanul. Ia să împindzem. Îi răspunse un răget de fiară, de undeva din întunericul tunelelor.

Împinseră, traseră, din ce în ce mai frenetic – urletul părea să se apropie! Dar intrară. Încăperea i se părea bucătarului neschimbată, chiar și opaițele dădeau aceași lumină gălbuie pîlpîitoare, fără fum.

- Curios, zise Cîrnul, privind la bogățiile din jur.

- Să mergem, zise Felimon, pornind spre Templu.

Ajunși acolo, rămaseră toți cu gura căscată.

- Nu puneți mîna pe nimic! îi avertiză burtosul. Dar sfatul îl călcă el însuși, aplecîndu-se să ridice de jos o păpușică roasă și prăfuită.

- Păpușica! se bucură Felimon ca un copil. Cum o fi ajuns aici?

- De ea vorbeai? se miră citanul. Ai scăpat-o în fîntînă, ziceai...

- Da, dar am găsit-o! N-o mai pierd niciodată, își promise lui însuși.

Din fericire, de data asta nu se întîmplă nimic rău; blestemul fusese spulberat. Dar, după ce ascultară povestea bucătarului despre prima lui vizită la Templu, se hotărîră cu toți să nu atingă nimic din ce aparținea Pisicii. Și astfel, fără altă vorbărie intrară în statuie și urcară treptele de piatră.

Ajunși cu oarece greutate în Templu – greutatea numită Felimon, desigur –, avură surpriza să dea din nou peste preotul care strigase după ajutor. De data asta, preotul era înghesuit în altar. Vînăt de spaimă, clănțănind din dinți... Și deodată, cu un huruit, scara se prăbuși în urma lor!

- Am avut noroc, zise Boldur, privind pala de praf ce pufni afară prin panoul dat la o parte. O nouă zguduitură, un huruit și scara se umplu cu bolovani.

- Cred că pe aici nu va mai intra nimeni, comentă Piticul, privind cu înțeles la Cîrn.

- Păcat de toate bogățiile alea îngropate.

- Mai bine așa decît să fi declanșat un nor al morții, zise Găvan. Dacă scăpa afară, ucidea toată cetatea.

La gîndul acesta nimeni nu mai avu nimic de comentat. Piticul puse cu grijă panoul la loc, făcînd să dispară orice urmă a ieșirii lor.

- Ai văzut ceva? îl întrebă el pe preotul îngrozit. Acesta dădu frenetic din cap, negativ. Nici nu îi mai trecuse prin cap să dea alarma, văzînd străinii dispărînd în întunericul pieții.

*

*   *

- Orice ați zice, cred că ar fi timpul să ne luăm valea din Cetate, spuse Cîrnul ceva mai tîrziu, în timp ce, cei șase călători

se odihneau în una din ascunzătorile breslei Cerșetorilor. Nu putem sta aici la nesfărșit. Acum toți știu că l-am ajutat pe Căpitan să scape. Nici chiar bufonul nu se mai poate întoarce la Curte. Iar pe Căpitan îl spînzură fără prea multă judecată!

- Și atunci, ce facem? întrebă mohorît Boldur. Era tînăr și pe cale de a deveni oștean și curtean de seamă al curții. Și deodată...

- Voi unde mergeți? îl întrebă pe Felimon. UNDE?

- Ce țipi așa? îl întrebă acesta. Aud.

- Nu-ți mai țiuie urechile? se interesă bucuros Găvan.

- Nu. De cînd am găsit păpușica, mă simt bine.

- Deci, unde mergeți?

- Oh... în... Paradis...

- Unde? întrebară toți deodată – mai puțin citanul, care avusese această discuție cu bucătarul.

- Ăăăă... undeva în Sud. Dincolo de Tebana. Să ne batem cu Dușmanul. Să salvăm Lumea...

- Nu-i cam mult? îl întrebă Cîrnul. Pentru mine e destul dacă-mi salvez propria-mi piele. Dacă fiecare ar face asta, Lumea ar fi salvată...

- Nu glumi, spuse grăsanul. Eu nu am vrut să fiu parte din asta. Îmi găsisem locul meu în bucătărie. Un loc umil, de vierme în fruct, dar pentru mine era destul. Acum am fost smuls din rostul meu fără a fi întrebat, și ceea ce-mi doresc cel mai mult este să fiu lăsat din nou în liniștea mea. Să dispar din nou în mărul meu... Și totuși... stau și mă întreb în orele de singurătate, cînd nu am altceva de făcut, mă întreb, zic, oare de ce am fost eu, burtosul, viermele, pîrlitul de ucenic veșnic, scos din lumea mea? O fi ceva adevărat în spusele Eroului? În chemarea și promisiunea fetiței? Dacă soarta cere ca eu, viermele, să mor pentru a împlini o proorocire, cine sunt eu să ma împotrivesc?

- Vorbe mari, bucătare. Nu cred că viața ta face cît o ceapă degerată în soarta lumii ăsteia - sau în viața mea, ceea ce este mult mai important pentru mine.

- Poate nu-s volbe mali, tuși politicos Li-Ping., aplecîndu-se în fața Cîrnului. Domnul Felimon melită ținste pentlu felul cum gîndeste, este o mîndlie pentlu mine că l-am întîlnit. Da’ eu nu cled că plezența lui în căutale este foalte impoltantă. De țe a azuns înapoi în țetate? Țeilalți călătoli sunt în dlumul lol sple Lai, din spusele bucătalului.

- Și dacă acesta avea creierii topiți de căldură? mormîi Piticul.

- Nu, ce am spus este adevărat. Nu știu prea multe, dar nu am spus nici un ne-adevăr, nici nu am ascuns nimic.

- Nu ai răspuns la cele spuse de citan, nu se dădu Cîrnul bătut. De ce ai ajuns înapoi în Cetate?

- Eu de unde să știu? De ce am pierdut păpușica, doar pentru a o găsi din nou în Templu? Poate de aceea am venit, ca să găsesc păpușica. De ce l-am găsit pe Li-Ping? Cum de v-ați învoit să-l scoateți pe Căpitan? Cum de nu ne-a îngropat bolovanii odată cu scara? Întrebări peste întrebări, ascunse în faldurile altor întrebări... Atîta știu: chiar dacă am ajuns înapoi în Cetate, aici nu mai am ce căuta acuma. Deci, tot în căutarea Raiului trebuie să plec, chiar dacă asta va duce la moartea mea.

- Hm. Să ajungi în Paradis încă în viață fiind... Crezi că vi se va permite? întrebă Găvan.

- Nu știu, recunoscu Felimon. Și ceilalți tovarăși ai mei continuă să creadă că raiul este doar o legendă. Dar asta nu i-a oprit să pornească în Căutarea lor.

- Tu nu zici nimic? îl întrebă Piticul pe Li-Ping.

- Eu nu zic, rîse acesta. Eu sunt hotălît, melg cu Felimon.

- De ce?

- Vleau să scliu o calte de călătolie, s-o vînd la Țin. Bani mulți si funcții la palat pot veni de la vînzalea ei. Dacă scliu desple Lai, vol fi si mai mulți bani!

- Acesta este un motiv bun, recunoscu Cîrnul, care socotea totul în galbeni. Eu mă gîndeam să mă trag pe sub munte, pe unde-și face mendrele de-alde văru’ Cîrnoi. Dar asta este treabă cu risc mult și cîștig puțin. Sau m-aș putea băga lefegiu pe la varuni, chiar dacă bani mulți nu ies nici din asta... O fi adevărat că sunt mere din aur în Rai?

- Mă, pe tine te trage ața numai spre prădăciuni? Sub munte pun mîna pe tine oștenii Craiului. Dar de ei poate ai scăpa cumva. Paradisul e păzit de îngeri cu săbii de foc! Rămîi fără grumaz.

- Căpitane, lasă grija grumazului meu în grija mea. Mai bine te-ai îngriji de propriu-ți cap!

- Asta-i drept, ce am eu să-ți port de grijă? Mai bine îl ajut pe bucătar! Îi datorez, cum s-ar zice, viața și libertatea. Uite, Felimoane, mă jur ție jumătate de an și o zi, ca să-ți plătesc datoria. Merg unde vrei tu să mergi. Apoi sunt liber. Dar cu Piticul am de rezolvat o ceartă, nu pot pleca la drum așa. Îmi plătesc întotdeauna datoriile.

- La dispoziției domniei tale, Căpitane, se aplecă Yusup ceremonios în fața lui Boldur, zeflemitor. Felimon nu are nevoie decît de un apărător, și eu m-am oferit deja să-l ajut.

- Cred că nu vă luați la bătaie înainte să plecăm?! se împotrivi Felimon. Nu v-am spus cine ne va sta împotrivă? Dușmanul! Credeți că voi doi sunteți de ajuns să mă ajutați?

- Sunt si eu, îl liniști citanul. Poate împleună ne vom desculca. Si apoi, mai sunt si alte căi, nu este întotdeauna nevoie să scoți sabia...

- Deci, mergeți cu bucătatarul? îi întrebă Bufonul. Atunci, vin și eu!

- Tu? se miră Boldur. Ce să cauți tu cu noi?

- Crezi că mă pot întoarce la Palat? Să le spun că am făcut și eu o glumă, ajutînd la evadarea ta? Că de la Nebunul Craiului nu se pot aștepta decît la nebunii? Să le arăt că un bufon are chef de glume chiar și sub fierul călăului?

- Mda... Poate mai bine te faci nevăzut. Uite ce zic eu. O luăm spre Varuna. Cunosc bine drumul, am cunoscuți pe acolo, iar odată ajunși în marele oraș vom găsi precis o corabie spre Jerulabad, sau chiar spre Tebana. E mai ușor decît strecurîndu-ne printre alimani și aramanii. Unde mai pui că s-ar putea să se fi întărit straja la Marele Rîu. Tu, Cîrnule, odată ajuns la Varuna poți găsi slujbă la una din curțile nobililor de pe acolo, că-s multe. Tot omul cu o mîrțoagă se consideră nobil. Unii au chiar și cîte un conac...

- Atunci vin și eu, se hotărî Cîrnul. Poate tot e mai bine să mă bag lefegiu la vreunul din nobilii ăia. Poate îmi găsesc și vreo nevastă pe-acolo, să nu mi se piardă numele. Ca mîine ajung și eu nobil, am deja cal, rînji el.

- Se pare că tocmai asta ne lipsește, zise Căpitanul. Nu cred că mă pot întoarce la Palat să-mi iau calul din grajd. Nici voi nu cred să aveți cai – cel puțin Bufonul nu are.

- Păi, îi furăm, zise Cîrnul liniștit.

- Ba s-o crezi tu! Eu nu sunt hoț.

- Tu nu ai decît să vii pe jos, îl lămuri hoțul. Păcat totuși că nu este cu noi Geambașul, ne făcea rost de cai...

- Eu si Felimon avem, zise citanul. Ial vouă vă cumpăl cai, am multe lubine, rîse el bucuros.

- Ptiu! zise scîrbit Cîrnul. Mai bine mi-ai da mie rubinele, mi-or prinde bine cînd ajung nobil.

- O să volbim desple lubine pe dlum, avem timp, rîse citanul. „Ce tot rîde?” se întrebă Cîrnul. „Să vedem dacă îți mai arde de rîs cînd te las fără pungă...”

Cu această amenințare făcută în gînd, se lăsă furat de somn. Bufonul dormea deja, ghemuit lîngă Boldur. Piticul aruncă ocheade pe fereastră, încercă încuietoarea de la ușă – dar se culcă rezemat de ea, nemulțumit probabil de trăinicia încuietorii. Felimon începuse deja să pufăie – o stare care amenința grabnica sforăială. Li-Ping se culcase frumos pe spate, cu picioarele drepte, apropiate, și cu mîinile încrucișate pe piept. Numai Boldur stătea încruntat, cu ochii ațintiți în perete. Cînd și cînd privirea lui strălucitoare ca un safir se oprea cînd asupra Piticului, cînd asupra Cîrnului. Cine știe ce gînduri îl hărțuiau pe Căpitan?

27

(în care aflăm despre o carte)

Corabia era de trei zile pe drumul ei spre sud și est, urmînd de departe coastele pierdute în zare. Știau că în curînd - poate chiar mîine – se vor zării munții, după care aveau să se apropie de țărm. Pînă în port mai aveau apoi o zi întreagă – dacă Marele Zeu ținea vremea frumoasă și vîntul favorabil – puțin din coastă, dinapoi.

Toate acestea călătorii le aflaseră de la căpitanul corabiei, un elinim guraliv și lăudăros ce purta pomposul nume de Periclos. Era priceput însă și își ținea echipajul în strună cu mînă de fier – deși pirpiriu la trup și mic de înălțime. Altfel, se purta cu părul strîns coadă pe spate, mustață țepoasă și un cercel în urechea stîngă. Fălos, se învîrtea în jurul celor două fete, nehotărît parcă în care port să-și arunce ancora. Valida părea mai accesibilă – dar exercițiile, pe care le făcea zilnic pe punte timp de cîteva ore, îl cam puseseră pe gînduri. În schimb, Zulfina, după ce îi zîmbise dulce, îi spusese, parcă în treacăt, clipind cochet din gene „Știi, în curînd îmi voi serba ziua de naștere, ar trebui să petrecem puțin... Am cam uitat cîți ani o să-mplinesc... optezeci și nouă parcă... De la o vreme începi să

uiți. Noi, vrăjitoarele...”

Așa că se mulțumea să le admire de la distanță, să se minuneze de antrenamentul pe care îl făcea gipanghezul, și să sporovăiască vesel și lăudăros cu Ifichim. Yulgur stătea mai tot timpul sub punte, rugîndu-se în tăcere și avînd grijă de Altîm. Din cînd în cînd, ajutat de Hitaiori, îl aduceau pe acesta sus pe punte, să-l lase în aerul sărat al mării și în bătaia soarelui și al brizei. Se părea că îi făceau bine, începuse să se înzdrăvenească. Zulfina îl privea cîteodată ciudat, parcă uimită... Nici pictorul nu se simțea în largul lui în prezența kapcînului – iar pisica se înfuria de cîte ori îl vedea. Copilul era cel mai vesel, se învîrtea voios printre picioarele marinarilor, le îndeplinea fără să crîcnească chiar și cele mai mărunte rugăminți, și urca pe catarg de cîte ori îi trecea prin cap să arunce o privire pe deasupra mării. Deci, nu-i de mirare că el fu cel ce anunță apariția munților.

Îl urcaseră și pe kapcîn pe punte, să profite de soarele blînd al după-amiezii. Zulfina îi schimbase legătura la cap. Marinarii nu se mai mirau de capul lui ras ca-n palmă – vrăjitoarea le explicase că ea îl răsese, din cauza ranei și a operației.

- Cum te simți, bekule? întrebă Ifichim.

- Mult mai bine, vă mulțumesc la toți. Fără voi aș fi fost mort acum... Nu părea speriat de perspectivă.

- O iei destul de ușor, observă pictorul.

- Viața vine de la Marele Zeu, se zice. El ne-o dă, el ne-o ia, zise kapcînul fatalist. Nu mi-a venit încă timpul, se pare – îi sticliră dinții albi și puternici în soare. Mai am ceva de hălăduit pe lumea asta.

- Ce o să faci mai departe, după ce debarcăm? Pe acolo lumea nu este așa de pornită pe kapcîni – au destule probleme cu aramanii și alimanii.

- Drumul fiecăruia este scris – chiar dacă pare a fi scris în nisipul pustiului, spulberat de orice adiere de vînt. Nu eu am decis să ajung pînă aici cu voi. Știu că sunteți pe drum greu și plin de pericole. Poate așa a hotărît Marele Zeu: să vă stau alături – zîmbi din nou. Dacă nu mă respingeți, voi călători alături de voi. Nu sunt luptător așa de bun că prințul gipanghez, poate nici ca domnița, dar întîmplarea prin care am trecut mi-a mai tăiat din mîndrie. Nu se va mai întîmpla să fiu doborît de o mînă de femeie!

- Poate că mîndria nu ți-a fost tăiată de tot, comentă acid Zulfina. Ifichim o privi puțin uimit – vrăjitoarea făcea adesea comentarii ironice, dar întotdeauna cu prietenie. Se pare că nu-l prea plăcea pe kapcîn. Poate tocmai că era kapcîn, își zise.

- Pot să știu încotro mergeți? întrebă Altîm, nebăgînd în seamă cuvintele vrăjitoarei.

- Trebinda, ți-am spus.

- Asta știu. Și de acolo?

- Nu știm prea bine. Spre sud, poate pînă la Jerulabad, poate chiar la Sinam...

- Drum lung și greu, prin țări cuprinse în război. Alimanii au cucerit Enesia și acum acolo e liniște – într-un fel. De acolo călăreții pornesc spre jaf în toate părțile. Nu e mare deosebire între ei și poporul meu, recunoscu el. Doar că noi nu am reușit să ne alegem un Mare Khan...

- Ai zis că tu aveai o șansă să fii ales. Ce ne poți povesti despre tine? întrebă pictorul.

Povestea unui kapcîn

- **Sunt fiul celei de-a treia neveste a hanului. Prima nevastă a avut un singur fiu – a căzut într-o luptă cu pecinții. A doua a avut doar fete, trei. Hanul a trimis-o cu mare scîrbă la corturile taberei de iarnă... Mama ne-a avut pe noi, trei frați. Eu sunt mijlociul. Mai am alți opt frați, de la celelalte neveste ale hanului.**

- Tatăl tău e Mare Khan?

- Nu, nu este. **Nu toți kapcînii îl recunosc de han. Mai sunt două hoarde, una condusă de unchiu-meu, fratele mai mare al tatii. Cealaltă de un văr de-al tatii... La noi conducătorul este numai în parte ales ereditar. Contează mult propria lui valoare ca lider – și ca luptător. Tata nu a reușit să-i convingă pe toți. Pecinții îl susțin pe vărul lui, Haran-han. Fratele mai mare, unchiul Kubatu-han, are de partea lui Sfatul bunicului, fostul han. Tata e mai bun luptător, mulți i s-au alăturat... Cred că va reuși să-l învingă pe Kubatu, cu Haran va fi mai greu...**

- Și fratele tău mai mare?

- **El este viteaz și priceput, dar mai toată ziua beat. Adversarul meu e fratele mai mic. Bocu-bek, și unul din frații vitregi, Faklan. Acum nu mai am ce spera. O înfrîngere nu se iartă... Măcar dacă nu scăpa unul din ceată, puteam zice că am fost surprinși, că erați mulți și puternici... Sau dacă aveam întreaga mea oaste cu mine, peste două sute de săbii, atunci vă tăiam pe toți fără probleme!**

Probabil fratele meu Bocu va fi viitorul han, e viclean și isteț. Unde nu dovedește cu paloșul, dovedește cu mintea. Păcat că visul lui se mărginește la a deveni cel mai fioros distrugător și jefuitor a țărilor din zonă. Din cîte știu eu, mai curînd poporul meu se va spulbera...

- Ce te-a făcut să-ți schimbi firea de kapcîn?

- Mda... O întîlnire. **Acum cîțiva ani, abia începusem să-mi adun propria ceată, am căzut asupra unei caravane. După obiceiul nostru, i-am tăiat pe toți. Noi nu luăm robi, deși eu chiar și atunci credeam că irosim degeaba viața celor pe care îi puteam pune la muncă pentru noi, sau vinde pe bani buni – așa cum fac alimanii. Sau chiar să facem schimb de prizonieri, cînd soarta ne stă împotrivă în vreo bătălie. Acest obicei nu ajută la nimic, cel mult îi face pe cei atacați de noi să lupte pînă la ultimul, neavînd nici o speranță de viață... Dar nu am insistat, chiar și cei mai apropiați de mine nu înțelegeau asta și mă priveau cu neîncredere...**

În bagaje am găsit o lădiță din lemn frumos împodobită cu tăieturi, iar în cutie – o carte. Frumos pictată, niciodată nu văzusem așa ceva... Lucrurile jefuite le-am dus tatii, așa cum se cade. Din grămadă nouă ni se cuvenea o treime, aleasă de han. Dar și hanului i-a plăcut cartea, și-a oprit-o pentru el. Atunci mi-am jurat că într-o zi cartea va fi a mea! Am început să risc, eram mereu în lupte... Ceata mea creștea, odată cu faima mea. Pînă cînd v-am atacat pe voi cu o zecime din oaste... scuipă el înciudat.

Hanul mi-a poruncit să-i aduc pe cineva care să știe să-i citească din carte. Așa am ajuns să nu-i ucid pe toți

dintre cei atacați de mine – îi luam prinși pe cei ce păreau mai învățați, îi duceam tatălui meu. Și el îi tăia cu mîna lui, cînd vedea că nu se pricep să-i citească din carte. Doar unul, înainte să-i ia capul, a apucat să spună că știe de-un vestit librar în Trebinda, el ar putea fi singurul care s-ar pricepe. În afară de vestiții magi de pe la marile curți ale închinătorilor Marelui Zeu – dar cine se poate apropia de magi?

Mi-a poruncit tata să-i aduc pe librar. Trebinda este departe de stepele noastre, dacă încercam să merg cu întreaga mea ceată am fi fost cu toții uciși pe drum. Ori pecințiii, ori kivanii, ori locuitorii din Corum, oricare dintre ei ne-ar fi stat în cale cu oaste tare. Nu știu cine îi șoptise sfatul veninos în ureche tatălui meu, dar dușmanii mei rînjeau surîs de moarte. Ori pieream pe drum, ori nu împlineam porunca hanului și îi dădeam prilej să-mi ia gîtul...

Dar tata voia să i se citească din carte, nu să-mi ia viața. Așa că l-am convins că nu-i pot aduce librarul, dar pot duce cartea la el, în Trebinda, să o traducă. I-a plăcut planul meu hanului și l-a încuviințat, dîndu-mi lădița. Nu am încercat să trec prin Corum, aș fi fost recunoscut, ci m-am dus la Tomita cu doar doi tovarăși. Ne-am dat negustori, am umblat încet și cu grijă. Am ucis o ceată de kapcîni trimiși de vărul Faklan – nici acum nu știu dacă erau porniți doar după jaf, sau să dea de mine. Caravana a mers întîi la Cetatea Albă, v-am învățat graiul, v-am cunoscut viața... Atunci am știut că noi, kapcînii, ne vom spulbera și vom dispărea din istorie, ca atît de mulți înaintea noastră, în timp ce popoare ca albinii și chiar kivanii vor rămîne și vor sta pe teritoriul dat lor de Marele Zeu...

Am ajuns la Tomita, de acolo am luat o corabie elidă și am ajuns în Trebinda. Acolo am dat de librar, Volanidze, un gruniz sedentar. Casa lui era plină de cărți, nu am crezut niciodată că pot fi atît de multe cărți pe lume! În toate limbile pămîntului, în scrisuri ca niște fire de păianjen, sau cu litere groase, parcă cioplite în lemn... Cu desene și fără, prinse în volume sau scrise pe suluri de

pergament, papirus, hîrtie... Era vorbăreț bibliotecarul, nu erau mulți, care să-i calce pragul, curioși de cărți. La urmă i-am arătat cartea.

S-a mirat foarte cînd a văzut-o. A deschis-o cu grijă și i-a admirat desenele și scrisul mîndru, cu litere roșii, ca de sînge. A citit din ea și s-a schimbat la față. A sărutat-o cu evlavie, a mîngîiat-o, a dus-o la frunte și la inimă, ca un dreptcredincios moslan Cartea Sfîntă. La urmă s-a și închinat ei! Îi sticleau ochii și îi tremurau mîinile.

- De unde o ai, străine? m-a întrebat cu glasul gîtuit.

I-am spus adevărul – puțin schimbat:

- Mi-a dat-o hanul kapcîn, cu poruncă să-i spun ce scrie în ea. Nu știu de unde o are el, o fi jefuit pe cineva...

- Așa o fi, a zis el gînditor. Este o carte minunată, dar nu a protejat viața posesorului ei.

- Ce știi tu despre carte? l-am întrebat.

- Dacă nu mă înșel, este scrisă de Pruncul Sfînt, fiul Marelui Zeu, chiar cu mîna lui sfîntă. În ea scrie despre Paradis, despre Tărîmul Minunat, și cum să întri în el...

- Despre Munții de Aur, Tian Șan? m-am mirat eu, dîndu-mi seama de comoara, pe care o aveam în mînă. Țara aceea este între citani și plaiurile hatunilor, pe Masa Lumii – îmi arătai eu toate cunoștințele legate de acest subiect.

- Ai văzut tu acel tărîm, acei Munți de Aur? mă întrebă librarul ironic.

- Eu nu, eu m-am născut în Hugeac, am dat eu înapoi. Așa ziceau kapcînii...

- Au văzut ei acei munți?

- Hm... nu cred. Ei spuneau că acea țară este vrăjită. Nu se arată ochilor călătorilor, ci doar sfinților. Oamenii călătoresc prin ea fără a vedea nimic. Palatele par munți, casele dealuri, grădinile deșert... Nici pe îngeri nu-i poți vedea, nici pe sfinți...

- Da, așa se zice, această legendă o au multe popoare din acea parte a lumii. Dar pe aici avem alte legende. Unele spun că Raiul ar fi la izvoarele Tagrinului, sau poate pe munții Aramatului, sau chiar undeva pe valea rîului sfînt, Joram. Dar prea multe popoare locuiesc prin

acele locuri pentru a fi loc și pentru un Paradis. Unii chiar zic că ar fi în Sinam...

- Dar cartea asta ce zice?

- Cartea zice că ar fi în sudul Anisibiei. Și spune și cum se poate intra în Paradis!

- Poți să-mi traduci cartea? l-am întrebat atunci, plin de speranță. O să ai un sac de aur pentru asta.

- Numai om fără pată, cu Pruncul în inima sa, o poate citi. Eu nu o pot, am trăit mult și am adunat multe păcate la viața mea, zise el trist. Aș fi vrut s-o pot citi.

- Dar cum de știi ce scrie în ea, m-am mirat eu, bănuitor.

- Această primă pagină îmi spune aceasta. Restul paginilor nu le pot citi.

Atunci am hotărît moartea lui. Nu puteam lăsa martor în urmă!

- E cineva care o poate citi, atunci? am insistat.

- Cartea spune că va ajunge în mîinile celui care o va putea citi. Poate chiar tu ești acela.

Dar se dovedi imediat că aici se înșela – hangerul meu îi străpunsese inima. Am luat cartea și am pus-o cu grijă înapoi în lădiță. Am părăsit biblioteca tot atît de tainic pe cît intrasem, cu grijă să nu fiu văzut de nimeni. Mi-am luat tovarășii și ne-am întors în port, unde am găsit o corabie gata să pornească spre Tomita. Pe cînd marinarii aruncau parîmele la mal și ridicau ancora, în port încă nu se auzise de moartea librarului.

- Ai multe păcate pe sufletul tău, zise Zulfina, scîrbită.

- Știu. Ca mai toți dintre noi. M-am întors la tatăl meu și i-am spus că nimeni nu va putea citi din carte, nici măcar marii vraci. Doar un sfînt! A stat hanul pe gînduri, apoi a oftat împăcat cu gîndul:

- Cine vrea să ajungă în Rai? a întrebat el filozofic. Dacă asta aș fi vrut, mă făceam sfînt, nu războinic. Chiar știind unde este acel Rai, aș fi trecut prin el ca un orb, fără să văd nimic. Iar frații mei mi-ar fi luat moștenirea. Raiul meu este aici, unde pot să-mi trăiesc viața așa cum vreau. Am o singură viață de trăit și o vreau trăită acum!

Așa a rămas și faima mea s-a înălțat și mai mult,

încheie Altîm.

- Și întîlnirea de care pomeneai? întrebă Ifichim.

- Ah, întîlnirea.... Da, de aici pornisem – și un nor negru îi trecu peste față, dîndu-i o înfățișare înfricoșătoare. Dar apoi dinții îi sclipiră din nou în zîmbetul luminos. **Pe corabia spre Tomita erau mulți călători. Printre ei, o femeie și copila ei.**

- O femeie cu părul negru?, întrebă Ifichim, gîndindu-se la mama Jolifanei.

- Nu, auriu – și pictorului i se păru că o undă de ură străbătu ochii kapcînului, alungată iute de lumină. „Mi s-o fi părut?” se întrebă el. **Nici nu o văzuse cu adevărat, ci simțise doar un fior rece trecîndu-i prin vine. Poate că-și vopsise părul, continuă kapcînul. Mult timp nu am știut că are fată cu ea – am aflat doar mai tîrziu, cînd coborîsem de pe corabie. Și Pictorului i se păru că tonul lui Altîn vroia să spună „prea tîrziu”...**

- Și ce a fost cu femeia? întrebă Valina, parcă nebăgînd în seamă inflecțiunea vocii lui Altîm

- Venise vorba între călători despre alimani și albini, kapcîni și kivani, și moskali... Ea spunea despre destinul jefuitorilor, amintind popoare despre care se mai știa doar din cărțile de istorie. Și ascultînd-o, mi-am dat seama că și nouă, kapcînilor, ne era scris să ne risipim în cele patru vînturi, fără a lăsa vreo urmă. Este bine să-ți trăiești viața așa cum vine, dovedindu-ți puterea jefuind pe cel mai slab decît tine, fără ați păsa de ce va urma. Dar, mi-am zis eu pentru prima oară, care va fi diferența dintre mine, Altîm, și tatăl meu, Ogoi? El nici nu este Mare Khan! Și ce se mai știe despre Marii Khani pe care i-a avut poporul meu? Dacă nu ajung Mare Khan, așa cum îmi doresc, cine va mai ști despre faptele mele de vitejie? E bine să te bucuri de viață, dar e bine să te îngrijești și de nemurire! Și asta o cucerești numai prin faima pe care o poți da numelui tău. Ori ești amintit de dușmani pentru distrugerile făcute, ori de propriul neam pentru binele făcut lui. Și într-un fel și în altul, nu se poate de unul singur – ai nevoie să aduni în spatele tău

întreg poporul – și acesta să existe, nu să fie spulberat deja.

Așa gîndeam atunci. Am luat-o pe străină deoparte, am vorbit mult împreună. Am început să visez despre formarea unui hanat puternic. Stepele erau bogate, puteam crește mulți cai. Puteam păstra robi dintre cei jefuiți de noi, robi pricepuți să îngrijească pămîntul, să ne construiască cetăți, să ne facă obiecte folositoare. Așa cum au făcut alimanii cînd au ajuns în partea asta de lume – pe cînd erau Si-On-Gi nu erau cu nimic deosebiți nouă. Ajunsesem să visez că voi fi pomenit de viitorime drept Altîm-Khakhan, Marele Khan al Khanilor, întemeietorul Khanatului Kapcînilor. Ha! scrîșni el din măsele, cuprins parcă de o furie nemăsurată.

- De ce te supără acest gînd? îl întrebă mieros Zulfina.

- **Nu gîndul, zîmbi din nou kapcînul. Faptul că l-am avut fără a gîndi mai profund la firea poporului meu. Cît de prost am fost s-a dovedit cînd am dus femeia la tata. Am rugat-o să vină cu mine, să-l convingă și pe Han. S-a lăsat greu convinsă... dar a venit. Cînd a vorbit cu tata, acesta s-a răsturnat pe spate de atîta rîs. Asta i-a salvat viața femeii. Și faptul că era frumoasă. Ogoi-han a hotărît că îi va fi nevastă, să-l înveselească în zilele cînd era încruntat. Femeia a primit. Pe mine m-a trimis să-i aduc copila – așa am aflat că pe corabie avusese cu ea pe fiică-sa, pe care acum o lăsase în Tomita. Scrîșni din nou furios din măsele.**

- Și?

- **Nu am găsit-o. Dispăruse. Am aflat mai tîrziu că luase o corabie spre Corum. Totul fusese plănuit de străină. După plecarea mea, aceasta a furat lădița în care se găsea cartea și a dispărut. Nimeni nu a știut niciodată cum. Războinicii porniți pe urmele ei spre sud au dat de mine. Am știut atunci că ea pornise nu spre sud, ci spre răsărit, spre Corum. N-am mai ajuns-o. Nu s-a mai știut nimic despre ea, nici de carte, nici de fată... Mă întreb unde or fi acum...**

Lui Ifichim i se păru din nou că un zîmbet rău lucii în dinții albi ai kapcînului.

*
*   *

După ce Yulgur și Hitaiori îl duseră pe Altîm sub punte, ceilalți rămaseră tăcuți pe puntea bătută de razele purpurii ale soarelui pe cale de a cădea în mare. Tăcură mult timp, pînă cînd secera lunii mari săltă pe cer. Cei doi luceferi luceau palid, de-o parte și alta a ei.

Corabia tăia foșnind valurile nu prea înalte, legănîndu-se în scîrțîit de catarge. Briza flutura pînzele și răcorea puntea încălzită de căldura soarelui de peste zi. Copilul se liniștise și el, alăturîndu-se celorlalți călători, cu pisica adormită în poală.

- Ce ziceți de Altîm? întrebă Ifichim, rupînd tăcerea.

Ceilalți se uitară unul la altul, încurcați.

- Om rău eram, zise Yulgur.

- Așa sunt toți kapcînii, zise Valida. Bun războinici, dar cruzi. Au alte obiceiuri, altă morală – nu trebuie să-l judecăm pe Altîm pentru faptul că e diferit de noi. El cel puțin încearcă să se schimbe.

- Nu știu de ce, dar eu nu am încredere în el, mărturisi Pictorul. Mi se pare fals.

- Nu crezi povestea lui? îl întrebă Domnița

- Ba da, o cred. Sunt alte lucruri pe care nu le prea cred, dar povestea cred că este adevărată.

- Nu-l cred atît de bine intenționat pe cît pare, zise Zulfina.

- De ce nu crezum? o întrebă Hitaiori.

- Nu știu... Poate faptul că nu a murit. Să nu credeți că îi doream moartea, dar orice om ar fi murit înainte să apuc să-l operez. Chiar și lovitura... Este prima dată cînd loviturile mele de bîtă aduc în pragul morții oameni. Să aibă kapcînii craniul atît de fragil?

- Dar de celălalt ce zici?

- Nu știu. A murit pînă să apuc să fac ceva. Dacă aș vrea să descriu moartea lui, aș zice că a încetat să mai trăiască. Nici nu știu cum să vă explic... De parcă nici nu conta lovitura mea, el oricum ar fi încetat să trăiască. Lui Altîm, rana a fost prea mare. Doar Hitaiori să fi putut să-i facă o astfel de rană, pentru că el folosește șocul, viteza în mișcare... Și, în ciuda acestui

fapt, el nu pare să fi avut prea multe probleme, și nici o urmare neplăcută... E foarte straniu.

- Hitaiori ucidem la toiag, afirmă Prințul. Luă toiagul de lîngă vrăjitoare, vrînd să le demonstrze. Zulfina îl opri, apucînd-l de braț.

- Te credem, dragule. Și mai este ceva. Cînd l-am operat. Mi s-a părut că creierul lui arată altfel decît știu eu..

- Cum altfel? întrebă Pictorul. În țările din Apus am participat și eu de cîteva ori la disecții – ca să învăț alcătuirea trupului omenesc. Disecții interzise, pedepsite prin spînzurătoare, sau chiar ardere pe rug.

- Creierul era parcă mai cenunșiu – aproape negru. Poate se vedea așa din cauza luminii... Nu știu, era altfel.

- Poate kapcînii au creierul altfel, zise Valida.

- Nu știu, nu cred. Nu am auzit niciodată că oamenii de rase diferite să aibă alcătuirea diferită. Vrăjitoarele care au făcut trepanații la popoarele negre din Afariki nu au amintit nimic despre vreo deosebire.

- Chiar, oamenii negrii sunt ca noi? întrebă Copilul.

- Da. Și gipanghezii – arătă Zulfina spre Hitaiori.

- Hitaiori prost estem, se aplecă acesta ceremonios din mijloc.

- Nu e vina ta, îl liniști vrăjitoarea. Creierul ți-e întreg. E vina educatorilor tăi că nu s-au îngrijit să-l umple.

- Instructor bun lupte marțiale, se lumină la față Hitaiori.

- Exact. Poate acum e tîrziu, dar eu tot cred că va veni vremea să fii ca și noi, îi zîmbi vrăjitoarea. Nu că noi am fi mult mai deștepți, hihihi. Yulgur îl luă prietenește pe după umeri pe Prinț, căruia îi luciră două lacrimi de emoție pe pleoape.

- Și eu am creierul ca voi? se miră Copilul. Poate mai mic...

- Nu, nu mai mic. Poate mai gol, rîse ea din nou pițigăiat. Dar ai încă timp să-l umpli.

- Cum umplem? întrebă curios Hitaiori.

- Văzînd multe. Citind mult...

- Îmi place să citesc, se bucură Copilul.

- De unde știi să citești? îl întrebă Ifichim, prietenește. Îl simțea ca pe un frate mai mic. Copilul se codi, privindu-i pe furiș.

- Nu ai încredere în noi? se miră Valida. Credeam că de acuma ne cunoaștem...

- Ba da, ba da, se grăbi puștiul să o contrazică. Parcă nu aș vrea să se audă povestea mea...

- De ce să nu se audă? Unde să se audă?

- Dacă ne întoarcem în Cetate... Îmi promiteți că nu veți spune nimănui? Toți încuviințară. Pictorul ridică și mîna, cu degetele încrucișate drept legămînt. Bine, atunci vă spun.

Povestea Copilului

M-am născut în familia lui Carocea, starostele hoților. Mama mea, Marika, era a treia fată a soră-si Marena, care are magazinul de vechituri din tîrg. Acolo se vînd multe din lucrurile furate de breaslă.

Mama a fost întotdeauna altfel decît surorile ei, ba chiar decît celelelate rude. Ea era mai frumușică, chiar dacă avea nasul cîrn ca noi toți. Și ochii verzi ca iarba după ploaie – ca mai toți Cîrnii. Se zice că tatăl ei era unul din familia postelnicilor, Vasilius, cel ce s-a călugărit și a ajuns la urmă starețul mînăstirii de la Pricop. Dacă nu era să moară, ajungea probabil Pateros al întregii biserici din Albia!

Poate de la el prinsese mama drag de cărți. Și scîrbă de cerșetorie și furăciuni. Degeaba au bătut-o ai ei cît a fost copilă, de cîte ori o duceau în tîrg să cerșească ea venea cu mîna goală. Nu cerșea, ba chiar se încontra cu trecătorii, de-i îndepărta din fața ei. Iar dacă o duceau să fure de prin buzunare, se pierdea prin tîrg și mai apărea pe seară, fără nici un sfanț. S-a scîrbit de tot Carocea, a vrut s-o vîndă la alimani, să i se piardă numele!

Au mai făcut o încercare: au dat-o slujnică lui Evalivre, secretarul Postelnicului. Era acest obicei, și este încă: unul dintre Cîrni este băgat drept slujitor. Dacă e bărbat, încearcă să devină omul de încredere a stăpînului, dacă e femeie i se strecoară în așternut. Și din acea slujbă, devine iscoadă pentru Cîrni. Trimit vorbă cînd straja este pe urmele vreunuia din breaslă, cînd vreun boier nu-i

acasă și poate fi călcat, unde își țin bogățiile, sau dau informații de pot fi vîndute pe bani, sau folosite pentru a se cumpăra tăcerea... În cel mai rău caz, descuie ușa dinăuntru, pentru ca cei din breaslă să poată jefui casa. Aproape că nu este familie din marea boierime, care să nu aibă printre slugi – sau printre țiitoare – pe cineva cu nasul mai scurt...

Întîmplarea a făcut că Evalivre să moară la scurt timp după ce mama ajunsese în slujba lui. Necazul lui Carocea! Căci moștenirea s-a împărțit la mai mulți, iar mama a ajuns în slujba lui Mahula, un văr mai îndepărtat a acelui Evalivre. Acest Mahula nu avea deloc gînduri de mărire, nici de adunat averi. Toți banii de-i avea se duceau pe cărți – avea poate cea mai bogată bibliotecă din Cetate, după cea a Magilor de la Curte.

Așa că la moartea secretarului Cancelariei, lui Mahula îi reveniră casa cu slugile și cele vreo douăzeci de cărți pe care le avea Evalivre. Mahula era un bărbat ce trăgea spre bătrînețe. Blînd și vorbăreț, deși sfios cu străinii. Îi povestea mamei cîte în lună și-n stele, din cărțile citite. Căci el nu le aduna doar așa, ca bogăție, ci ca să le citească. Și nu o dată sosea mai spre seară Marele Mag Zivnir, ca să petreacă împreună ore în șir în povești. Mama le pregătea ceva de-ale gurii, le încălzea vinul, și stătea apoi retrasă într-un colț, ascultîndu-i. Altfel, nu avea mult de lucru: făcea curat prin casă, punea lucrurile la locul lor – chiar și cărțile, după ce Mahula o învățase rostul lor. Cumpăra de-ale gurii și pregătea mîncare pentru ei doi – stăpînul nu era deloc pretențios. Ca să nu aibă multe cheltuieli, lăsase celelalte slugi să plece, păstrînd-o numai pe mama.

Mama prinsese drag de stăpînul ei, îi era ca un tată. Iar el o privea ca pe-o fiică. Tot mama ajunsese să se ocupe de aspectul lui – nu cunoscuse om să pună mai puțin preț pe înfățișare. Trebuia să-i arunce hainele vechi pentru a-l face să le îmbrace pe cele noi, și trebuia să-l bage cu sila în baie să se spele...

Trecură așa cîțiva ani buni. Apoi, avură loc două întîmplări care aveau să le schimbe viața. Prima a fost o vizită pe care a primit-o Mahula de la un prieten de-al lui de departe. Tocmai sosise din îndepărtata cetate a Trebindei. A doua întîmplare a fost găsirea documentului.

Acel prieten a sosit spre seară, zicea mama. Chiar se pregătea să încuie ușa de la stradă, cînd cineva a bătut în ușă. Mama s-a mirat foarte, trecuse poate un an de cînd nimeni nu mai bătuse în ușă. Zimnir intra ca la el acasă, fără să mai bată. Ori că avea o cheie, ori că folosea o vrajă ca să intre... Așa că a deschis ușa cu grijă – și în ușă era un bărbat cu un copil alături. Bărbatul se dovedea a fi oștean - după statură, după tăria trupului, după fața arsă de soare și urma de sabie la coada ochiului stîng, după mîinile puternice și muncite. Deasupra umerilor se ridica o sabie lungă, de două mîini, iar sub vesta simplă, de piele, se simțea cămașă de zale. Avea părul tăiat scurt, după obiceiul Apusului, și o mustață scurtă, puțin înspicată cu alb. A fulgerat-o pe mama cu privirea și mama a simțit sîngele urcîndu-i-se în obraji. Niciodată nu o privise așa vreun bărbat.

- Îl căutăm pe Mahula, zise el cu o voce puternică și poruncitoare, obișnuită să dea ordine – dar blîndă, totodată. Ni s-a spus că aceasta este noua lui casă. Cred că este acasă, știu că nu-i plăcea să iasă în lume...

- E acasă, încuviință Marika. Nu știu dacă vă așteaptă, dar știu că se bucură să întîlnească prieteni.

- Nu ne așteaptă, venim de departe. Dar se va bucura văzîndu-ne. Poți să ne dai drumul înăuntru.

Mama le deschise ușa și își chemă stăpînul. Cînd Mahula îi văzu pe cei doi, se bucură într-adevăr. Îi luă în brațe pe rînd, deși băiatul păru cam stînjenit. Mahula îl cercetă cu băgare de seamă, după care încuviință, bucuros.

- Bine ai venit, Cremene, zise către străin. Văd că ți-ai îndeplinit însărcinarea cu cinste. A avut dreptate Zimnir. Tu nu mă știi, băiete. Spune-mi Mahula.. Eu îți voi spune Boldur. Cum stai cu armele?

- A început să mă învingă, zise mîndru Cremene.

- De mirare, se miră într-adevăr Mahula. Nu sunt mulți în stare s-o facă... Dar cu cititul cum te ai? reveni el la

copil.

- Îmi place să citesc, zise acesta. Știu toate istoriile și cărțile de călătorie. Și am citit și cărți de politichie și de tactică, și...

- Care îți plac cel mai mult? îl încercă Mahula.

- Cele cavalerești, îi străluciră ochii. O să fiu și eu un cavaler adevărat odată, un paladin!

- Măi să fie! se bucură Mahula.

- A ajutat faptul că a crescut în casa lui Volanidze, printre cărți, îi spuse Cremene.

- Volanidze?, se miră Valida. Cel ucis de Altîm?

- L-a ucis Altîm, se încruntă Copilul, care nu auzise povestea kapcînului. De ce?

- Să păstreze o taină. Se întîmplă în lumea asta, oftă Ifichim. Nu îl judeca pe Altîm pentru asta, nu-i nici mai bun, nici mai rău ca mulți alții.

- Știu, zise Copilul trist. Dar e păcat să ucizi un om care nu are altă vină decît faptul că-i plac cărțile. Din cîte am auzid, Volanidze nu a făcut nimănui nici un rău, niciodată.

- Așa este, Copile, zise Ifichim. Chiar, cum te chiamă? Nu ne-ai spus niciodată numele tău...

- Copilul. Așa mi-a spus mama, așa mi-a spus și Mahula, mai tîrziu cei din Breaslă, pentru că eram cu adevărat mic, un adevărat copil. Mama a murit înainte să-mi fii spus ce nume mi-a dat la naștere...

- Povestește mai departe, îl îndemnă vrăjitoarea, prinsă de povestea lui.

Cremene și Boldur au stat la Mahula o săptămînă. În a doua seară a sosit Zivnir, au stat toți trei bărbații retrași în odaia lui Mahula. Mama a stat cu Boldur. Acesta i-a povestit multe din cele citite, avea o memorie bună. Avea vreo zece ani, poate mai mult. El nu știa că nu era fiul lui Cremene. Mama nu i-a spus...

Dimineața cei doi ieșeau în luncă, unde copilul era trecut prin exerciții de luptă cu tot felul de arme. Seara venea Zimnir, iar cei trei se retrăgeau în odaia lui Mahula. Dar noaptea mama stătea cu Cremene la povești, în grădina casei. Într-una din acele nopți i-a mărturisit Cremene dragostea, dragoste sinceră de oștean care nu avusese timp de familie. Luat de viață și primind sarcina creșterii lui Boldur, nu avusese timp să se uite în ochi de fată. Dar acum, cînd sarcina fusese dusă la bun sfîrșit, avea timp și de sufletul lui. Vroia Marika să-i fie soție?

Mama s-a bucurat, îl îndrăgise pe oșteanul aspru cu inima caldă. Îl îndrăgise și pe Boldur, îi putea fi cu bucurie mamă.

- Vom avea copiii noștri, rîse Cremene. Boldur se va duce în drumul lui – care nu va fi și al nostru.

Au avut într-adevăr copii – unul singur. Pe mine. Dar lucrurile nu se întîmplară după vrerea lor. În a șasea seară Zivnir a sosit încruntat. Cînd Zivnir e încruntat, e bine să fii departe... I-a chemat pe ceilalți la sfat. A ieșit Cremene alb la față, dar hotărît. Nu a mințit-o pe mama, i-a spus ce avea pe suflet.

- Iubita mea soție, nu a venit timpul nostru încă. Viața lui Boldur este în pericol. Trebuie să plec din nou cu el, chiar în noaptea asta. Nu ne putem întoarce nici la Trebinda – ni s-a aflat ascunzătoarea.

- O să te aștept, a zis mama cu durere în suflet la gîndul despărțirii. Dacă nu mă poți lua cu tine... încercă ea un răspuns, deși știa hotărîrea luată.

- Nu te pot lua cu mine, soție a inimii mele. Drumul nostru e strîmt și cu pericole, moartea ne așteaptă în cale. Nu pot privi moartea ta. Dar mă jur că mă voi întoarce la tine – dacă se va împlini voia mea.

- Te voi aștepta, promise mama din nou. O să mă găsești aici!

Dar nu a fost să fie. Cremene nu s-a mai întors niciodată, iar mama nu l-a putut aștepta la Mahula. Nu l-a mai putut aștepta deloc *– își șterse Copilul o lacrimă de pe obrazul ars de soare. Zulfina îl strînse degetele, încercînd să-i transmită curaj.*

După plecarea lui Cremene, mama a băgat de seamă că nu e bine. S-a dus la doftoroaie, a aflat că e grea cu copil. I-a spus cinstit lui Mahula adevărul – iar acesta nu a dojenit-o, ci s-a bucurat.

- Cremene mi-e ca un frate, iar tu ca o fiică. Îl vei

aștepta aici, dacă el a promis că se va întoarce, așa va fi – doar moartea îl va putea împiedica. Dar pe aceea nu are cum o învinge. Să ne rugăm Marelui Zeu și Pruncului Sfînt să-l ajute și să-l aducă mai degrabă. Fiul tău nenăscut încă va fi moștenitorul casei mele!

Am crescut în casa lui Mahula. Am crezut că el îmi era părinte, întotdeauna s-a purtat ca un tată cu mine. El m-a învățat să scriu și să citesc, el mi-a pus prima carte în mînă. Numai după moartea lui am aflat adevărul. Îl păstrez în inimă ca pe un adevărat bunic, deși am ajuns să cunosc cine a fost adevăratul meu bunic de sînge...

Au trecut așa, în liniște, patru ani. Eram fericiți noi trei – numai mama ieșea noapte în grădină și vărsa lacrimi... Și iată că într-o seară a bătut din nou cineva în ușă. A sărit mama grăbită să deschidă – dar nu era Cremene. Era o femeie cu o fată.

- Mă întrebam cînd or să apară, zise deodată Ifichim. Nu se putea să nu apară și ele!

- Le cunoști? se miră Copilul. **Eu nu le știu prea bine, nu au stat decît cîteva ore. Mama le-a poftit înăuntru și l-a chemat pe Mahula. Acesta s-a mirat, se vedea că nu le știe.**

- Aha, s-a luminat Mahula la față. Mi-a zis Zimnir ceva...

- O să fie și el în curînd aici. Se adună norii, librarule. Va fi mult mai rău înainte de a fi și bine. Sau poate nu va mai fi niciodată bine. Dar ne pregătim!

- Ne pregătim! zise și Mahula, îndîrjit.

Nu am înțeles schimbul lor de cuvinte, fata mă luase în brațe și mă legăna pe genunchi. Era așa de frumoasă încît mie, un copil, mi se părea o zeiță.

- Eu sunt Jolifana, mi-a zis ea. O să-ți amintești de mine, nu-i așa, copilaș?

- Nu mai sunt copilaș, m-am zburlit eu, vrînd să par mai matur.

- Să nu-ți pierzi niciodată inima de copil, mă povățui ea. Dacă ai noroc, o să crești mare – dar păstrează-ți întotdeauna inocența de copil. Îmi promiți?

I-am promis, deși nu i-am înțelșes rugămintea. I-aș fi promis orice. Au trecut mai bine de opt ani de atunci și sunt încă un copil, nu-i așa?

- Ba-i așa, îi zburli părul în joacă pictorul. Copilul își trase capul între umeri, dar nu se feri.

A sosit într-adevăr Zimnir și s-a retras cu Mahula și femeia cea străină, să se sfătuiască. N-au stat mult, străina și-a luat rămas bun și a plecat, luînd fata cu ea. Nu știu dacă îi era cu adevărat fiică, dar semănau foarte mult.

- Încotro acum, le întrebă Zimnir din prag.

- Avem de adunat restul călătorilor, zise străina.

- Am găsit și aici unul, se bucură Jolifana. Îi mai trebuie un însoțitor, dar îl va găsi, cu voia Marelui Zeu. Nu știu la ce însoțitor s-a gîndit Jolifana, dar singurul meu tovarăș a fost pisicul. Și acum, voi...

- Noi suntem Călătorii, îi zise vrăjitoarea, blînd. De ce îi zici Pisic, e pisică toată ziua.

- Știu, dar așa m-am învățat. La început nu știam ce este...

Mai tîrziu m-am strecurat în iatacul lui Mahula. Așa am văzut cartea – era într-o cutie din lemn frumos cioplită. Cartea era groasă, pe pergament gălbui, de miel. Avea picturi frumoase și scrisul era minunat...

- Ai putut s-o citești? întrebă Zulfina.

- Nu, zise copilul.

- Cum de nu ai putut? Tu aveai inima curată, zise ea amintindu-și de povestea kapcînului.

- Nu am avut timp, mărturisi Copilul. Între filele ei am găsit o foaie din aceea care se numește hîrtie. Am început să o citesc foaia mai întîi. L-am auzit atunci pe Mahula venind. Am închis cartea și cutia, iar documentul l-am strecurat în sîn. Am sărit pe geam în grădină. Nu am avut timp să-l citesc.

- Și mai tîrziu? insistă Zulfina.

Mai tîrziu au furat cartea... **În grădină am gasit-o pe mama, plîngînd. Mi-a spus că își simte inima grea, de parcă l-ar fi pierdut pe Cremene... Nu mult după aceea au venit doi din breaslă, i-au poruncit să-și plătească datoria!**

- După atîta vreme veniți? Ce aveți voi cu mine?

- Viața ta este a Tagmei cît trăiești. Datorită nouă tu ai

ajuns la Mahula. Ai trăit după voia inimii pînă acuma. I-ai încălzit așternuturile, i-ai născut copil... A venit vremea să plătești! În viață, bucuria nu vine ieftin...

- Ce vreți de la mine?

- Să ne deschizi ușa. Avem ceva de luat.

- De la Mahula? El nu are nimic, decît cărți.

- O carte vom lua, rînji unul dintre ei.

- A fost întotdeauna bun cu mine, nu-i pot face una ca asta. Dacă nu plecați, chem straja.

Unul dintre ei a rînjit amenințător, scoțînd hangerul, dar celălalt a rîs numai.

- Eu zic să ai grijă de copilul acela al tău. Ar fi păcat să i se întîmple ceva...

Mama s-a înroșit de furie, a strigat la ei:

- Să nu îndrăzniți, auziți?, să nu îndrăzniți! Știu multe lucruri despre Tagmă, sunt multe urechi dornice să le audă!

Au plecat înjurînd. Am ieșit din umbra tufișurilor și mama a înțeles că auzisem discuția. M-a luat în brațe și mi-a spus toată povestea ei, așa cum v-am spus-o vouă acuma. A luat o vreme... Așa se face că nu eram în casă atunci cînd au intrat tîlharii Pe Mahula l-au înjunghiat pe cînd încerca să apere cutia în care se afla cartea. Cînd am intrat în casă, așa l-am găsit, făcut ghem la picioarele mesei, pe care se aflase cutia. Mama l-a plîns, apoi m-a luat de mînă și ne-am dus la casa străjilor. Acolo le-a spus de cele întîmplate. A sosit un sergent, a întrebat-o dacă îi știe pe cei care jefuiseră casa. A zis că da, îi știe. Sergentul i-a spus:

- Haide cu mine, dacă sunt cei pe care îi bănuiesc eu, îi arestăm.

Și-a luat doi străjeri cu el. Mama l-a privit cu neîncredere.

- Tu nu ești dintre Cîrni?

- Sunt dintre Postelnici, a zîmbit acesta. Să mergem!

Avusese dreptate mama să se teamă. Am intrat într-o casă din Tîrgul de Jos și acolo ni s-au tras saci pe cap. Am mai simțit o lovitură puternică în cap și mi-am pierdut cunoștința.

28

(în care, de la un document, ajungem la o bibliotecă)

Cînd m-am trezit, eram într-un beci, își continuă Copilul povestea. Mama era legată cu un lanț de un belciug bătut în peretele de piatră. La o masă stăteau mai mulți Cîrni, în frunte cu Carocea.

- Ți-am spus că nu va fi bine, zise unul dintre ei, și l-am recunoscut pe unul dintre cei doi din grădină. Datoria față de Tagmă trebuie plătită întotdeauna, e sfîntă!

- Nu ne-am întors niciodată unul împotriva altuia, de aceea suntem puternici, zise Carocea întunecat. De sute de ani, tu ești prima care o faci. Asta se pedepsește cu moartea, să fie învățătură de minte și altora. Copilul va rămîne în grija Tagmei. El va plăti și datoria ta.

- Să-mi lăsați copilul în pace! țipă mama de se cutremură beciul. Mie luați-mi viața, dar pe el lăsați-l!

- Tu nu ai drept să spui ce să facem. Viața îți este la capăt. Duceți porunca la împlinire! porunci către ceilalți. Doi dintre ei se ridicară și o scoaseră pe mama, așa legată în lanțuri cum era. Am țipat după ea, m-am rugat, m-am tîrît în genunchi la picioarele lui Carocea. Am aflat mai pe urmă pedeapsa: au aruncat-o în iazul morii. A celei ce-a

ars...

- Bietul de tine, îl strînse Zulfina la piept. Cînd mă voi întoarce în Cetate, voi avea grijă de Carocea!

- Am avut eu grijă de el, spuse Copilul încruntat. **Eu am dat foc morii. Carocea cu cei doi, care l-au ucis pe Mahula, erau înăuntru, beți...**

- Ai moartea lor pe suflet. Asta nu-i bine, zise trist pictorul.

- Și de-ar fi așa, nu mi-ar părea rău. Mult rău au făcut la viața lor. Dar nu eu am pus focul. Știam c**ă starostele la beție are obiceiul să arunce cu ceva în cel ce îl supără. L-am îmbătat și i-am pus la îndemînă un opaiț plin cu ulei. Cînd i-am văzut beți de nu se puteau mișca, l-am făcut pe staroste să arunce cu opaițul după mine. Stăteam în paie și m-am ferit. Am sărit pe geam, în iaz. Moara a ars în cîteva minute, nu au avut timp să iasă din ea...**

- Ce vorbești?! se înveseli Ifichim. Nu știu dacă asta te absolvă de vină. Ai plănuit moartea lor, asta este păcatul. Ești isteț, trebuie să recunosc. Cum l-ai supărat?

- I-am zis că documentul a fost tot timpul la mine.

- Documentul? Așa e, ai pomenit de el. De unde știa Carocea despre document?

- **După ce au ucis-o pe mama, a sosit un străin. Nu l-am zărit la față, era învelit într-o pelerină neagră, groasă. Pînă și glasul îi ieșea înfundat de sub glugă. A intrat pe cînd cei de la masă se cinsteau.**

- Unde-i femeia? întrebă el.

- Moartă, așa cum se cuvine.

- V-ați grăbit, scrîșni străinul. Ați căutat-o?

- Am căutat-o, nu avea nimic asupra ei.

- În carte era un document. Cine l-a luat?

- Noi nu! se jurară cei doi care făcuseră spargerea. Nici nu am deschis cutia, așa precum fusese porunca.

Străinul a urlat de ne-a înghețat sîngele în vine:

- L-a ascuns undeva. Nu Mahula, altcineva a umblat la carte!

Nu se uita la mine, dar mie îmi înghețase și măduva în oase. O plîngeam pe mama – lor nici nu le păsa. De aceea nici nu le-am spus nimic.

- Bine ai făcut, te-ar fi ucis, zise pictorul.

- Cred că da. Străinul era cumplit. A întrebat cine a ucis-o pe Marika – și i-a ucis acolo, în fața celorlalți. Ceilalți înlemniseră.

- Pe tine nu te ucid, i-a zis lui Carocea. Nu acum. Documentul este pe aici pe undeva. Ai șase luni să-l găsești. Dacă nu mi-l aduci, îți moare o rudă apropiată – femeia, fiul, fiica... Tu îi ucizi, cu mîinile tale, dacă nu vrei să fii tu cel ce mori. Și tot așa, din șase în șase luni, pînă cînd rămîi singur. Și atunci e rîndul tău! Nu pierde timpul...

Astea fiind zise, a ieșit din beci, ca un duh necurat. Abia atunci se văzu că parcă și lumina fusese mai mică în timpul prezenței lui. De aceea aruncase Carocea cu opaițul după mine, trecuseră șase ani și mai toate rudele îi muriseră, mai avea o soră mai mică...

- Și tu ce ai făcut în toți acești ani?

- Am furat. Mă luase Breasla în grijă. M-au învățat să fur din buzunare, de la brîu, din traiste, de pe tarabe... Mai ales mă învățaseră să mă strecor în case, să descui ușile dinăuntru, să poată ei jefui. Ajunsesem cel mai bun hoț din Cetate. Carocea era foarte mîndru cu mine. Începuse să mă laude ca pe un fiu. Credea că uitasem – dar eu nu uit niciodată nimic!

- E bine să nu uiți, fiule, îi zise Pictorul. Dar e bine să ierți. Nimic nu se întemeiază pe ură. Îți înveninează sufletul și ajungi tot atît de rău ca și cei care ți-au făcut răul.

- Să-i ierți? Chiar și pe cei ce ți-au ucis mama?

- Chiar și pe aceia. Mai ții minte ce ți-a spus Jolifana? Să-ți păstrezi sufletul de copil. Un copil nu ucide!

Copilul căzu pe gînduri. Apoi, întrebă:

- Chiar și pe cei ce mi-au schilodit sufletul?

Ifichim îl privi trist. Ce o fi chinuind sufletul copilului, numai acesta știa.

- Mai ales pe aceia, zise într-un tîrziu. Pentru că dacă lași ura să-ți învenineze sufletul, aceia au învins. Cît timp îți păstrezi sufletul de copil, ei nu au avut izbîndă!

Copilul strînse pisica la piept, gînditor.

- O să mă gîndesc la cele spuse de tine, promise el.

- Și ce scria pe document? întrebă Valida. L-ai citit?

- O da, de multe ori. **Mult timp nu am înțeles ce vrea să zică, dar știam că e foarte important. Altfel nu ar fi fost străinul cel rău atît de furios. Cu vremea l-am învățat pe de rost.**

- Îl mai ai? întrebă Zulfina.

- Nu, l-am ars. Nu cu mult timp înainte de a fi răpit. Am observat că am început să fiu urmărit. La început am crezut că erau din straja cetății – dar Cîrnu, sergentul, mi-a zis că el nu știe nimica. Noul staroste al Tagmei nu știa nici el nimic. Nimeni nu mă bănuia că aș fi avut o mînă la arderea morii. Apoi am simțit că cei ce mă urmăresc sunt mulți... A început să-mi fie teamă, bănuiam că umblă după document. Carocea murise, nu mai aveau pe cine chinui...

- Și tu erai singurul rămas în viață din casa lui Mahula, zise pictorul.

- Așa m-am gîndit și eu. **Cred că o vreme au crezut că documentul fusese ascuns în casă. De două ori au dat spargere la casa lui Mahula, au căutat peste tot, prin fiecare carte... Pe urmă or fi crezut că documentul ajunsese în mîna lui Zivnir, sau că poate femeia cea străină nu-l lăsase în carte. Cumva, după opt ani, au aflat că nu e la ei. Rămăsesem eu... Așa că l-am ars, de teamă ca nu cumva să cadă în mîinile lor, dacă era să mă ia prins. Să nu mă chinuie și să le spun unde-l ascunsesem.**

- Te puteau chinui pînă la moarte! se cutremură Ifichim.

- Preferam să mor decît să le dau documentul!

- De ce era atît de important?

- Era vorba despre Călători și mai ales despre Boldur. Era vorba despre Bătălia dintre Dragoste și Rău. De aceea voia străinul să pună mîna pe document. Sau poate pentru ce scria despre Boldur.

- Ne poți spune ce scria? îl întrebă Valida.

- Vă spun, dar jurați încă o dată că nu veți spune nimănui nimic. Că nu o să pomeniți despre document nimănui. Că nu veți mai vorbi nici măcar între voi despre el.

- Jurăm. Dar de ce nu și între noi?

- O să vă spun ce scria și veți înelege:

Cel neputincios va avea nevoie de ajutor. Precum Harap Alb a fost ajutat de ființe neputincioase, tot astfel și Eroul îi va avea pe Călători alături. Căci numai Dragostea și Prietenia – care tot dragoste este – pot învinge Răul, iar Răul nu va avea arme împotriva Lor.

Vor fi cu el furnica și albina, calul și pisica, animalul mai presus de toate și cîntărețul. Proștii vor găsi minte, bicisnicii îndemînare, lașii curaj, ticăloșii inimă și fudulii umilință – căci Dragostea netezește, îmbărbătează și mîngîie. Copiii vor gîndi ca înțelepții și piticii vor fi mai înalți decît uriașii – căci Dragostea dă putere și minte! Ce este timpul în fața Ei? Ce este urîțenia, cînd Dragostea o împodobește, înfrumusețînd-o? Ce este chiar moartea în fața Ei? Bucurie plină de tristețe, dîrzenie plină de duioșie, și la urmă, rouă sub sărutarea soarelui!

Dar așa cum Dragostea își face drum în inimă, și Ura se va strecura în inima nepregătită. Fiți cu băgare de seamă!

Călătorii ascultară cu atenție, așteptînd urmarea, dar vocea Copilului se stinse. După o vreme, continuă:

- Acesta era documentul. Era scris cu o pană în mînă măiastră, literele frumos rotunjite și precise în scrisul lor. Pe dosul pergamentului, o altă mînă scrisese cîteva rînduri în care vorbea despre Boldur. Ca un fel de notițe pe care să le folosească în căutarea lui, sau poate notînd o informație... Nu vă spun ce scria, nu are legătură cu misiunea noastră. Secretele lui Boldur îi aparțin și, dacă va apare și el – așa precum eu cred că se va întîmpla – își va povesti poate chiar el viața.

- Copiii vor gîndi ca înțelepții, șopti Zulfina, făcîndul pe Copil să se simtă stingher.

- Mai erau cîteva rînduri pe care nu le-am înțeles, poate despre mine, nu știu... Ceva despre o cheie... despre o ușă... Cred că documentul a fost scris de femeia cea străină, dacă nu cumva de Jolifana. Nota despre Boldur cred că a scris-o Zimnir...

- Cum a fost cu răpirea ta? întrebă Valida.

- A fost altfel decît mă așteptam să fie. Într-o seară am mîncat ceva și mi s-a părut că are un gust străin. Am adormit.

Cînd m-am trezit, trecuseră multe zile, eram legat împreună cu alți copii, într-o căruță. Am crezut că sunt rob la alimani, dar printr-o crăpătură în lada căruței am văzut pe unul dintre cei ce ne păzeau. Era kapcîn. M-am mirat, știam că ei nu iau robi. După cîteva zile ne-au dat în mîna unor negustori din Corum. Aceștia ne-au dus direct la Palat. Cred că tovarășii mei sunt deja eunuci. Eu am scăpat...

- Cum ai scăpat? întrebă înveselit Ifichim.

- Mi-a folosit la ceva învățătura primită la Cîrni. Cei din Palat nu se așteptau, e drept. Ceilalți copii erau speriați, plîngeau. Pînă să se prindă de veste, eram în grădină, unde mi-am schimbat hainele cu un paj eunuc.

- Ți le-a dat de bună voie? întrebă pictorul rîzînd.

- Nu prea, recunoscu Copilul, Și de acolo am sărit într-un canal care m-a scos pe sub zid în oraș – după ce mă strecurasem printre zăbrele. Nici nu bănuiți prin ce crăpături mă pot strecura!

- Am început să bănuim, îl contrazise vrăjitoarea.

Se lăsase liniștea între călători. Numai foșnetul valurilor sub etravă și sforăitul pisicii se auzeau. Și, cînd și cînd, plesnetul pînzei în bătaia brizei.

*
* *

Corabia intră în portul Trebindei în după-amiaza celei de-a doua zi. Nu era un port prea mare, golful destul de mic era mărit cu ajutorul unor diguri din piatră, care rupeau furia valurilor în timp de furtună. Orașul se ridica pe dealurile înverzite. În spatele acestora se ridicau munții, unii dintre ei acoperiți încă de calote de ghiață.

Călătorii coborîră pe cheiul din lemn. După ce își coborîră caii, în timp ce echipajul se apucase să descarce mărfurile, ei se îndreptară spre centrul orășelului.

- Unde vom sta? întrebă Ifichim. Ce zici, Altîm, tu ai mai fost pe aici.

Kapcînul pășea pe propriile-i picioare, deși se atîrnase de șeaua calului. Avea capul încă învelit în pînze albe, ca un fel de turban. Faptul nu sărea în ochii trecătorilor, în oraș erau mulți moslani. Minaretele unui templu moslan se ridicau deasupra unui cartier al orașului, deși se zăreau nu mai puțin de trei turle de temple închinate Marelui Zeu.

- Am stat doar două nopți aici, zise acesta. O noapte la un han – în a doua noapte am părăsit orașul. Nu era un han grozav, nu l-aș recomanda. Oricare han e bun, cred eu. Sunt mai multe între port și centru.

Găsiră un han – nici mai bun, nici mai rău ca altele. Stăpînul era un om înalt și slab, pe care șorțul obișnuit hangiilor atîrna ca pe-un gard. Îl priviră cu mirare – nici unul nu văzuse pînă atunci un hangiu atît de slab. Dar zîmbetul îi era larg – deși cam știrb, iar mîncarea foarte bună. Camerele nu păreau să fie murdare, iar în așternuturi nu păreau să mișune animale înțepătoare.

După o noapte liniștită, care îi făcu să uite de legănarea de care avuseseră parte pe corabie, se adunară în crîșmă pentru a-și face planuri.

- De aici o vom lua spre sud, zise Valida. Va fi mai greu pînă trecem munții. Dincolo e o vale care iese la izvoarele Tigranului – uite aici, indică ea pe harta pe care o ținuse cu grijă în tașcă. Coborîm pe rîu pînă aici, de unde o luăm spre dreapta și ieșim pe valea Joramului, rîul sfînt. Pe el coborîm pînă ieșim la Jerulabad. Apoi, pe drumul de caravane, ajungem în Sinam. De acolo vom vedea... Ceilalți știu de acest capăt de drum, ar trebui să ne întîlnim acolo cu toții.

- Cu voia Marelui Zeu, zise Ifichim.

- Da, cu ajutorul Marelui Zeu.

- Drum lung și greu, comentă Altîm încruntat. De ce vreți să mergeți încolo?

- Greu și lung, ți-am spus de la început. Avem noi o treabă în Sinam, îi zîmbi Zulfina. Și mi-am jurat să fac baie în Joram...

- Atunci merită să vin cu voi măcar pînă acolo, îi zîmbi Altîm. Nu aș scăpa o asemenea ocazie...

- Faci și tu baie? o întrebă Pictorul pe Valida. Aceasta, luată pe neașteptate, se înroși la față. Putem face împreună, continuă Ifichim. Te pot spăla pe spate...

- Spălăm la rîu? întrebă bucuros Hitaiori. Murdar estem ca nicicînd la viață. Puțim!

Cam așa era. Aranjară cu hangiul să aibă căzile umplute cu apă fierbinte și se spălară pe rînd – Yulgur sub paza celorlalți.

A treia zi se adunară iarăşi, de data asta să vadă ce să facă. Parcă se codeau să plece mai departe.

- De ce nu plecăm? întrebă Altîm, pe care oraşul părea să-l sufoce. Ceilalţi îl înţelegeau, nomadul era obişnuit cu zările deschise şi ierburile legănîndu-se în bătaia vîntului. Calului i s-a făcut dor de ducă, le zîmbi el.

- Chiar aşa, zise Valida, căreia îi lipsea acţiunea.

- Parcă simt că avem ceva treabă aici, zise vrăjitoarea.

- Ce treabă? se miră Ifichim.

- Nu ştiu. Să aşteptăm Copilul, să vedem el ce zice.

Copilul dispăruse de dimineaţă cu pisica în braţe. Se întoarse după prînz şi le făcu semn să i se alăture în crîşmă. În gălăgia muşteriilor adunaţi pentru prînz, care umpleau sala, putură să şuşotească între ei.

- Ce ai aflat? îl întrebă curioasă Valida.

- Am găsit librarul.

- Puteam să vă spun eu unde este, spuse Altîm.

- Chiar aşa, întrebă Valida, de ce nu ne-ai arătat?

- Nu mi-aţi spus că-l căutaţi. Eu nu am nici o treabă acolo.

- Este un alt librar, fiul celui ucis, îl privi Copilul cu reproş pe kapcîn. Acesta ridică nepăsător din umeri.

- Ne ajută cu ceva această informaţie? întrebă Ifichim, dar Zulfina interveni.

- Asta e! Trebuie să trecem pe la el!

- De ce? se miră Valida.

- Cred că are o informaţie de care avem nevoie în căutarea noastră, zise vrăjitoarea.

- Dacă mă gîndesc bine, e posibil, o susţinu kapcînul, spre mirarea celorlalţi. Hitaiori şi Yulgur se şi ridicară să pornească la drum, aşa că ceilalţi nu se mai împotriviră.

Casa era mare şi cam coşcovită. Iedera se urca pînă spre streaşină şi ce nu era acoperit de planta verde şi deasă, avea urme înnegrite de ploaie şi mucegaiuri. Ferestrele prăfuite şi negre nu lăsau să se zărească nimic din interiorul clădirii. O scară cu trepte din piatră urca pînă într-un pridvor ce întuneca intrarea. Uşa dublă, din lemn înnegrit, avea gemuleţe acoperite cu bare din fier forjat închipuind flori şi frunze – imitînd, parcă, planta ce se urca pe pereţi.

- Aici este, şopti Copilul. Altîm confirmă, dînd din cap.

- Am întrebat copiii de prin tîrg. Bibliotecarul este fiul celui ucis. S-a întors din străini, a fost plecat cică vreo două decenii. Consiliul de juzi nici nu ştiau ce să facă din Bibliotecă, nimeni nu vroia să o ia – dar nici să o distrugă nu dorea nimeni. Cică oraşul este vestit în întreaga lume tocmai prin această bibliotecă, mai ales după ce Bibliotecile din Arhimania şi din Ramina au fost distruse. Cică nici măcar cea din Jerulabad nu este atît de vestită... Aşa că s-au bucurat cînd s-a întors Toman... De curînd a sosit şi un vrăjitor care ar fi vrut-o, dar cei din Consiliu nu au vrut să aibă de-a face cu el...

- Vrăjitor? se miră Zulfina. Au înţeles greşit, nu există vrăjitori, ci doar vrăjitoare. Poate au vrut să zică un vraci.

- Nu, aşa zic copiii. Vrăjitor.

- Ce-o să-i spunem lui Toman? întrebă însă Valida. Cred că nu se aşteaptă să-i năvălească în casă o ceată de străini...

- Poate nici nu-i acasă, zise Pictorul.

- Este, am aşteptat pînă s-a întors. Nu are slujnică, mănîncă la crîşma din colţ.

- Atunci, să intrăm, hotărî Domniţa. Ceilalţi nu se împotriviră.

Bătură la uşă, dar nu le răspunse nimeni. După mai multe încercări, Valida puse mîna pe clanţă. Uşa era descuiată, aşa că intrară direct într-un culoar întunecos, cu rafturi pline de cărţi de-a lungul pereţilor.

- Este cineva acasă? întrebă cu voce tare, sunătoare, Ifichim. Mai mult de formă, Copilul îi asigurase că stăpînul este acasă. Dar nu răspunse nimeni. Străbătură coridorul şi intrară într-o cameră mult mai mare, plină la rîndul ei cu rafturi cu cărţi. Nu numai de-a lungul pereţilor, ci şi cu şiruri lungi de rafturi, despărţite de culoare cît să încapă o persoană. Adevărată bibliotecă.

- Hei, e cineva pe-aici? strigă din nou pictorul, de data asta mai tare. Vocea răsună în întreaga casă – fără nici un răspuns.

- Copile, cred că te-ai înşelat. Doar dacă nu o fi ieşit din nou în timp ce ne căutai pe noi...

- Nu, ar trebui să fie pe aici pe undeva... Sunt sigur de asta.

- Hei, e cineva acasă! urlă din toţi bojocii Ifichim. Nimic. O fi surd? O fi dormind?

- Eu zic să ne întoarcem mai tîrziu, propuse kapcînul, dar

Copilul dispăruse printre rafturi. După cîteva clipe i se auzi vocea:

- Este aici! L-am găsit...

Ceilalți se repeziră spre locul unde se auzea vocea. Cu oarece greutate îi găsiră pe cei doi – Copilul și Toman – între rafturi. Vocea fusese reflectată de cărți, încurcîndu-i. Spre mirarea lor, bibliotecarul nu avea nimic – deși își închipuiră tot ce putea fi mai rău. În realitate, stătea pe podea și citea concentrat dintr-o carte, indiferent la zgomotele din jurul lui.

- Nu se poate! zise Zulfina. Încă îmi țiuie urechile de la urletul lui Ifichim. Cum de nu te-a auzit?

- Precis e surd, își dădu cu părerea Valida.

- Nu se poate, o contrazise Altîm. Cum s-o fi înțeles cu cei din Consiliu? Doar nu erau să dea Biblioteca pe mîna unui surd.

- Nu e surd, se împotrivi și Copilul. Aș fi aflat.

Nimeni nu-l contrazise.

- Încercam, zise Yulgur. Spre mirarea celorlalți, trogloditul nu urlă, ci pur și simplu trase, cu o smucitură puternică, cartea din mîna bibliotecarului. Toman rămase o clipă țeapăn, apoi ridică fruntea. Dacă prezența necunoscuților care îl înconjurau îl uimi, nu arătă nici o urmă de emoție. În schimb, îi zise lui Yulgur, cu glas blînd:

- Ai grijă de carte, e foarte rară. Abia astăzi am primit-o de la Parini. Cred că restul au dispărut, sunt puține scrieri ale lui Angiolo rămase, mai ales după ce acum vreo două sute de ani l-au declarat eretic. I-au ars multe din scrieri! se cutremură, și o lacrimă îi alunecă pe obraz. O crimă! O crimă! Unde pui că pe urmă a fost găsit nevinovat...

Era un bărbat înalt și slab, de vreo treizeci și cinci de ani. Părul începuse să i se încărunțească pe la tîmple și în barba tăiată scurt. Avea părul lăsat destul de lung – poate din nepăsare. Pielea îi era puțin negricioasă, dar palidă, dovedind viața petrecută mai mult departe de lumina soarelui. Ochii negri îi priveau cercetător, dar liniștit. Purta veșmîntul obișnuit al locului: pantaloni verzi din mătase, largi și băgați în cizme scurte, cămașă cu mîneci lungi, din in vopsit galben, și un ilic din postav negru. În brîul larg ce-i înconjura mijlocul, în locul obișnuitului hanger avea înfipte niște pene. Una peste alta, nu era un bărbat urît, constată Domnița. „Seamănă destul de mult cu haimanaua de pictor..."

Yulgur stătea țeapăn cu cartea în ambele mîini, de parcă îi era frică să nu o spargă. Copilul îi luă ușurel cartea, aruncă o privire asupra ei, apoi o înapoie stăpînului ei. Acesta o luă cu evlavie, o închise cu grijă, apoi îi întrebă amabil:

- Cu ce vă pot fi de ajutor? Eu sunt Toman fiul lui Volanidze, bibliotecarul oficial al Cetății.

- Știu, ne-a spus Copilul, îi zîmbi Zulfina.

- Da? Ne cunoaștem cumva? se întoarse Toman către copil. Te rog să mă ierți dacă te-am uitat cumva, memoria mea e bună numai cînd e legată de lucruri scrise...

- Nu, nu ne-am cunoscut, îl liniști puștiul. M-am interesat printre copiii din vecini...

- Aha. Să înțeleg că mă căutați?

- Într-un fel, zise Zulfina. Aveam nevoie de informații și ne-am zis că cel mai bine este să întrebăm bibliotecarul. Nu știam că tu ești bibliotecar.

- Da, da, eu sunt. Dar acum douăzeci de ani am fost trimis de tata în lume, pe la universitățile Apusului. M-am întors acum cîteva luni, nu știam că nu-l voi mai găsi pe bietul meu tată... De atunci sunt bibliotecar.

- Am auzit că un vraci a vrut să-ți ia locul, zise Ifichim.

- Vrăjitorul? Oh, nu, el a apărut numai acum cîteva zile, poate o săptămînă... Nici nu stă în Cetate, de altfel. Au fost vreo doi din Consiliu care au zis că pe la curțile împăraților bibliotecar este un vraci, magul curții, de ce nu ar avea și orașul nostru un mag drept bibliotecar?

- Care ar fi avantajul? întrebă Valida.

- Magii trăiesc mult, îi zîmbi Toman. Sub lumina zîmbetului fața i se încălzi și mai mult. Consiliul nu trebuie să-și bată capul să aleagă cîte un nou bibliotecar tot la fiecare generație... Nu sunt mulți care știu să citească, încă și mai puțini cei care iubesc cărțile!

- Nu este o slujbă care se moștenește? întrebă Ifichim. Văd că tu îi urmezi tatălui tău.

- De obicei așa se întîmplă. Nu se poate ca măcar unul dintre copiii bibliotecarului să nu iubească aceste minuni – inconștient, mîngîie cartea ce o ținea la piept ca pe o iubită. Chiar se întîmplă ca bibliotecar să devină una din fete... dar se

întîmplă și ca bibliotecarul să moară fără urmași, se întunecă el la față, iar ochii i se umplură de tristețe.

- Și ce faceți în astfel de situații?

- Găsim vreun prieten bun. Noi ne știm, avem o pasiune comună. Cînd este o bibliotecă privată, e mai ușor, se lasă moștenire...

- Cum a fost cu Mahula, murmură Copilul.

- Îl știi pe Mahula? se miră Toman..Înseamnă că sunteți din frumoasa Cetate Albă.

- Așa este, confirmă Zulfina. Eu îl știu, și Copilul. Ceilalți au auzit doar de el. Tu cum de-l cunoști?

- Cînd am plecat de acasă am trecut și pe la el. Era un împătimit al cărților, dar încă nu avea o bibliotecă atît de prețioasă ca cea a unchiului său, secretarul Cancelariei. Nici vorbă să fie ca cea a marelui Zivnir.

- Mahula a murit, zise Copilul.

- Am auzit, dădu Toman trist din cap. Mînă ucigașă. Mă întreb dacă nu a fost aceeași, care l-a ucis pe tata.

- Nu, niște tîlhari, îl contrazise Copilul. Din Tagmă.

- Cei din Tagmă ucid numai plătiți de cineva. Fură, dar ucid rar. Cine știe dacă nu i-a plătit aceeași mînă, repetă Toman.

- E greu de dovedit, îi zîmbi rece Altîm. Mai bine să vorbim de cele știute.

- Da, ai dreptate, străine. Dar tu de unde îl știi pe Mahula? îl întrebă gazda pe copil.

- Am trăit la el în casă, zise copilul. Altîm întoarse capul spre el și-l privi uimit, cu atenție.

- Da, murmură Toman. Mahula ar fi fost un astfel de prieten căruia i-aș fi dat biblioteca pe mînă. Dacă nu ar fi fost chiar mai în vîrstă decît mine.

- Și dacă ar mai fi trăit, îi zîmbi din nou Altîm.

- Așa e, străine, îl privi Toman cu atenție. Pe tine te știu de undeva?

- Nu, nu ai de unde. Eu trăiesc mai mult în sălbăticie... Mi se spune Altîm.

- Hm... Nume kapcîn, aș zice, își dădu bibliotecarul cu părerea. Și voi?

Se prezentară pe rînd. Auzind numele Prințului, sprîncenele librarului se ridicară de uimire. Dar numele trogloditului, rostit înfundat de sub gluga trasă mult pe față, ascunzîndu-i trăsăturile, îl făcu să-și plesnească palmele de uimire.

- Nume rar, nume rar! Credeam că sunt povești. Și dacă acești cinstiți călători îți stau cu prietenie alături, înseamnă că nu tot ce se spune pe seama neamului tău este adevărat.

- Adevărat eram, zise trist Yulgur. Yulgur nu adevărat troglodit eram. Neam la mine ucideam Yulgur dacă aflam. Mare Zeu schimbam suflet la Yulgur.

Bibliotecarul acceptă explicația.

- Curioasă ceată aveți! se miră el. Aș zice că nu aveți nimic în comun unul cu celălalt, și totuși călătoriți împreună. Încotro?

- E drum lung, zise Zulfina. Deocamdată, vrem să ajungem în Sinam. Pe urmă vom vedea.

- Mda. Drumul cel mai scurt era prin Sambula – cel mai scurt, dar nu ferit de primejdii. Nici drumul pe aici nu-i rău, dacă treceți munții.

- De aceea am venit, să aflăm cum să trecem munții, mărturisi Valida.

- Hm... O să încerc să vă ajut. Eu nu știu prea bine locurile, am stat mai mult în Cetate. În casă, mai bine zis. Dar o să caut prin atlasurile mele, nu se poate să nu găsesc cele mai bune trasee. Dacă vă întoarceți mai tîrziu... sau mîine...

Călătorii noștri înțeleseră dorința bibliotecarului de a rămîne singur, așa că își luară rămas bun. Toman nu părea să le grăbească plecarea, găsise vorbe prietenești pentru fiecare, dar mîinile fine mîngîiau tot mai nerăbdător cartea ce o ținea la piept. Ieșind în pridvor și pornind spre han, călătorii erau convinși că dacă s-ar întoarce și ar striga din ușă, nu le-ar răspunde nimeni.

A doua zi se întoarseră – mai puțin Altîm, care le spuse că văzuse mai multe cărți decît și-ar fi dorit, și Prințul cu Yulgur, care preferară să stea în han. Altîm ieși din han împreună cu ceilalți, dar o luă grăbit spre poarta cetății ducînd calul de frîu. Lipsa spațiilor largi și deschise îi stătea pe suflet, iar calul avea nevoie de o bună alergare.

- Mă și întrebam cît va mai rezista, comentă Valida în urma lui. Și mie mi-e dor de un trap de cîteva ceasuri...

Toman îi aștepta, le deschise ușa de cum bătură în ea. Se pare că o mare schimbare venise peste el, era parcă mai vesel,

mai luminos. Îi pofti într-o cameră laterală, unde rafturile pline de cărți aliniau doar pereții. În mijlocul camerei se lăfăia o masă mare, din lemn lucios, închis la culoare. Pe masă erau cîteva atlase, deschise la hărți care închipuiau, pesemne, zona locală.

- Hărțile nu prea seamănă una cu alta, recunoscu Toman trecînd direct la subiectul vizitei lor. Oamenii le-au făcut mai mult din memorie, și apoi, nu toți se pricep la măsurători. Nici nu prea ai timp de măsurători cînd călătorești. Iar prin munții Aramatului ai grijă mai ales unde pui piciorul, decît să caști ochii la priveliști... Am adunat cîteva informații și v-am desenat această hartă. Cred că este cea mai precisă...

- Îți mulțumim din inimă, zise Zulfina, văzînd pînă unde îl dusese pe librar dorința de a-i ajuta. Nu vom uita ajutorul primit.

- M-am gîndit mult la întîlnirea noastră. E atît de neobișnuită, încît numai o forță cerească a putut s-o prilejuiască. Cred că e foarte important să ajungeți cu bine la destinația voastră.

Călătorii se priviră, apoi Zulfina spuse:

- Ai dreptate, bibliotecarule. Nu știu dacă ai nevoie să știi unde vrem să mergem și de ce, dar eu îți voi spune. Cine știe dacă nu ne poți da vreo povață?

- Faceți cum vreți, zise acesta. M-ar bucura dacă îmi veți da încrederea voastră. Taina va muri cu mine, dacă va fi necesar!

- De aceea ne este teamă, zise Ifichim. De ce ți-am pune viața în primejdie? Nu este destul că tatăl tău a murit?

- Moartea lui are legătură cu destinația voastră?

- Nu știm. Poate că da. Dar copilul a putut vedea Cartea.

- E vorba despre o carte? se miră și se bucură totodată librarul.

- O carte minunată, îi confirmă Zulfina. Atît de specială încît nu o pot citi decît cei cu inima curată. A ajuns, cine știe cum, în mîna unui negustor care a fost ucis de kapcîni. A ajuns în mîna cuiva care nu a putut-o citi, și a adus-o tatălui tău să i-o citească. Acesta nu a putut nici el, dar a priceput, cumva, că este vorba despre destinația noastră. Și a fost ucis, să se păstreze taina. Apoi a fost în mîna unei cunoștințe de-a noastre, care a furat-o de la kapcîni și a dus-o la Mahula. Acesta a fost ucis pentru ea și cartea a fost furată din nou, și mai mult nu știm despre ea.

- Deci, voi sunteți în căutarea cărții?

- Nu chiar. Dacă vom găsi cartea ne vom bucura, cred că ne va ajuta în drumul nostru. Dar noi vrem să ajungem în Rai.

- Hm, greu de ajuns acolo. Toți oamenii vor să ajungă, dar puțini vor ajunge. Trebuia pentru asta să porniți pe drumuri pline de pericol?

- Nu m-ai înțeles., îl contrazise Zulfina. Vrem să ajungem în Paradisul Terestru, nu cel ceresc. Acolo ajung doar sfinții, și asta doar după moarte. Noi nu avem de gînd să murim deocamdată, hihihi, rîse ea.

- Am auzit de acest Rai pămîntesc. Unele cărți spun că ar fi în Munții Tian-Șan. Altele zic că ar fi pe o insulă, undeva... Ba chiar una spune că ar fi undeva spre sud, dincolo de țara anisibilor. Iar legendele locale spun că ar fi chiar aici, în munții Aramatului. Greu de știut. Oricum, nimeni nu a ajuns să-l vadă! Care din aceste raiuri îl căutați?

- Cel din sud. Din Sinam vrem să ajungem în Anisibia...

- Drum lung și greu, trebuie să recunosc. Și credeți că din Raiul Pămîntesc ajungeți direct în Raiul Ceresc?

- Nu, bibliotecarule, ți-am zis că nu acesta este țelul călătoriei noastre. Noi am prefera să ne vedem de viața noastră cît mai suntem vii. Ce-o fi după moarte, om vedea cînd ne vine vremea.

- Și atunci?

- Mmmm... își căută vrăjitoarea cuvintele. Uite, a apărut un om, un Erou. Ai auzit de el?

- Erou? se încruntă Toman, căutînd parcă ceva în memorie. Cel din Proorociri?

- Cred că da. Se pare că Bătălia este aproape, iar Dușmanul a găsit o cale să distrugă Viața. Noi ne-am hotărît să-l împiedicăm.

- Sunteți, deci, chiar Călătorii?! se miră el. De ce nu intervine Marele Zeu să-l oprească? Nu ar fi mai ușor?

- Ar fi, dar Marele Zeu e drept. El a creat totul, și pe noi și pe Dușman. Ne-a dat Lumea și ne-a zis: „A voastră e!”. Trebuie să avem grijă de ea, dacă o vrem. Dacă nu, va pieri...

- Crezi că asta e drept să se întîmple?

- Marele Zeu ne-a dat puterea de a prevedea. Avem Proorocirile. Avem magii, care s-au hotărît să intervină. Avem oameni gata de jertfă, dacă nevoia o va cere. Acesta este ajutorul Marelui Zeu: ne-a dat cea mai tare armă, Dragostea!

- Mda... Deci, voi veți sta împotriva Dușmanului... Nu-mi păreți deloc a fi niște Feți Frumoși. Mai ales troglodituI, zîmbi el.

- Nu, nu suntem. Nici nu știu de ce o facem, nu avem nici măcar speranță de izbîndă. Doar că nu sunt alții care să o facă în locul nostru. Ăștia suntem, deocamdată: două femei, un copil, un pictor, un troglodit și un idiot. Da, și un războinic sălbatic, pe care nu putem pune nici un temei...

- M-aș alătura și eu vouă, recunoscu Toman, clătinînd din cap. Nu știu cu ce v-aș putea ajuta, dar nu pot sta cu mîinile încrucișate. Dar am în sarcină biblioteca asta.

- Dacă învinge Dușmanul, nu vei mai avea nici o sarcină, zise Ifichim fără a încerca să-i schimbe hotărîrea.

- Așa este, dar dacă îzbîndiți, oamenii vor avea nevoie de cărți. Eu am fost pregătit să am grijă de ea, dar nu am avut timp să-mi pregătesc moștenitor. Dacă plec și pier, biblioteca se împrăștie...

- Tu nu ai copii? îl întrebă Zulfina cu milă în glas.

- Nu, nu am avut timp și gînd pentru asta. Mi-a stat capul prea mult la cărți, poate... Cînd am plecat, intrase în casa noastră un copil, tata avea să-l pregătească. M-am și mirat că nu l-am găsit aici. Probabil, tatăl lui l-a împiedicat. Era oștean, nu cărturar.

- Îl chema cumva Cremene? întrebă Copilul.

- Da, se miră Toman. De unde știi?

- A venit cu Boldur în Cetatea Albă, acum mai bine de doisprezece ani. Cremene îmi este tată!

- Ce întîmplare, ce întîmplare! își plesni Toman palmele de mirare. Da, Boldur îl chema pe băiat...

- Nu ești chiar atît de bătrîn, îi zise Valida. Mai poți avea copii.

- Mai pot... Așa s-ar părea. Numai că... se opri, privind cu fața strălucitoare spre ușă. Pe ușă intrase o femeie scundă și puțin plinuță, cu o tavă în mîini. Pe tavă un ibric, cești și o farfurioară cu dulciuri de casă.

- Faceți cunoștință cu Tamar, zise librarul cu o voce duioasă. Să o iertați, nu știe bine limba albiană. Mi-a învățat limba, gruniza, dar ea este tocmai din Varuna.

- Ce minunat! se bucură Zulfina. A venit cu tine?

- Nu, ieri a sosit! După ce ați plecat voi.

Sări să o ajute să pună tava pe masă, să împărtă ceștile – în care Tamar turnă ceai gălbui, fierbinte. După ce puse farfuria cu dulciuri în mijlocul mesei, femeia se lipi de spătarul scaunului lui Toman. Acesta îi luă mîna între palme.

- Am cunoscut-o pe cînd am locuit în Parda, la marea universitate de acolo. E fiica unui negustor scăpătat. Alături de un frate de-al ei, student, a învățat și ea multe lucruri. Ar fi putut da examen să devină jurist, dar legile țării nu-i dau voie! Așa, s-a mulțumit să lucreze în magazinul tatălui ei. Acolo am cunoscut-o, îi zîmbi el peste umăr, iar femeia îi răspunse, deși nu înțelegea ce povestea librarul.

Am devenit iubiți, deși tatăl ei se împotrivea. Spera s-o mărite într-o familie de negustori, să-și pună afacerile pe picioare. Nu a fost să fie, spre bucuria mea, se pare că altor bărbați nu le-a plăcut de Tamar, ziceau că nu-i destul de frumoasă ca s-o ia fără zestre. Și că e prea deșteaptă. Bărbații de multe ori sunt proști de îngheață apele, comentă librarul izbucnind în hohote de rîs voios.

- Dacă o ziceam eu, vă supărați, zîmbi dulce Zulfina. Chiar și tovarășul meu de aici, care se crede foarte deștept, îl înghionti ea pe Ifichim.

- Eu știu să văd frumusețea acolo unde este, se împotrivi acesta. Fără voie, privirea îi alunecă spre Domniță, care simți că i se aprind obrajii.

- Cînd a trebuit să plec din Parda, Tamar m-a urmat. Am trăit împreună la Lutenia, apoi la Carige. Acolo am căzut bolnav, mărturisi el trist. Tamar m-a îngrijit pînă m-am făcut bine, deși prinsese scîrbă de mine. Am luat o boală urîtă, rușinoasă – deși mă jur că nu am înșelat-o niciodată! Poate am pus mîna pe ceva, cine știe cum trece acea boală din om în om? M-am făcut bine, dar nu am mai putut folosi partea mea bărbătească. Tamar mi-a zis că acesta este un blestem al Marelui Zeu. Și a plecat...

De aceea m-am întors acasă. Fără ea, viața nu mai avea rost. Mi se urîse de Carige, dar nu am găsit liniște nici la Lutenia, nici la Prana... Nu mai găseam plăcere nici în cărți. Am vrut să-mi pun capăt zilelor! Cel mai mult mă durea faptul că Tamar mă socotea vinovat. Îmi ziceam: „A plecat cînd s-a convins că nu-i mai pot oferi nici o plăcere, că nu vom avea niciodată copii

împreună. Ce femeie nu-și dorește un copil?! Ce rost are ea pe lume, dacă nu să aducă pe lume urmași, așa cum e porunca Marelui Zeu?”

Stăteam și-mi aminteam fiecare clipă petrecută împreună. Rîsul nostru, și certurile noastre, și lacrimile noastre... lacrimi de fericire și de tristețe... Priveam o frunză căzînd pe suprafața lacului și îmi ziceam: „Asta am văzut-o împreună la Prana!”, și simțeam cum mi se strînge inima și mi se aburesc ochii...

„Singura scăpare e acasă, între cărți”, mi-am zis la urmă. Dacă nu-mi găsesc liniștea nici acolo, mă izbesc cu capul de zid, să se termine odată! Dacă îl găseam pe tata, se și întîmpla asta, sunt sigur. Dar am găsit biblioteca pustie, cu mucegaiul întrînd în cărți și șobolanii rozînd din pergamente. Simțul datoriei m-a scăpat. Iar acum Tamar a sosit, să-mi dea lumină vieții!

Călătorii priviră înduioșați spre cei doi. Copilul își trase nasul și își șterse ochii cu mîneca.

- Există dragoste pe lume? se miră el înăbușit.

- Cum te poți îndoi de asta, fiule?! îi răspunse Toman. Fără dragoste n-am exista. Tu nu ai întîlnit-o?

- Ba da, cînd mai trăia mama. Și Mahula... Dar asta a fost de mult...

- Bietul de tine, îl căină Valida, strîngîndu-l la piept. Simțea duioșii noi asaltînd-o. Niciodată nu se gîndise la dragoste, copiii nu erau în planurile ei. Să fie oare adevărat că rostul femeii pe lume este acela de a naște?

Copilul se feri, stingherit, și Domnița nu mai insistă, se simțea stîngace și nesigură...

- Cum de a venit încoace? întrebă Ifichim mai mult să umple momentul de tăcere lăsat. Tamar, preciză el.

- Uneori dragostea e mai puternică decît distanțele, se bucură simplu librarul. A ajuns acasă la Parda. Tatăl i-a adus pe unul să se mărite, dar după o vreme nu a mai putut trăi cu el. Și a încercat norocul cu altul, și apoi cu altul... Timpul începuse să o facă să gîndească despre mine cu mai puțină ură. Și apoi s-a întîmplat ca un profesor de la universitate să anunțe că a descoperit că boala rușinoasă care dăduse peste mine se poate transmite și prin atingere de mînă, ba chiar de obiecte, dacă ai o rană deschisă. Zicea el că ar fi un fel de mici animale, atît de mici încît nu le poți vedea cu ochiul liber, care poartă boala de colo colo, așa cum șobolanii poartă ciuma.

- Nu șobolanii, purecii, îl contrazise Ifichim.

- Sau purecii, recunoscu Toman. Am auzit și eu de teoria asta, susținută la Lutenia. Sunt multe teorii, viitorul va dovedi care dintre ele este cea adevărată. Oricum, Tamar a auzit acea opinie – de care rîdeau toți de la universitate – și și-a amintit că înainte de a mă îmbolnăvi avusesem o tăietură la deget, rană care a părut că se obrintește, dar apoi se însănătoșise... Și i-a părut rău că nu mă crezuse. Doar gîndul că eram neputincios și că nu va mai cunoaște plăcere trupească lîngă mine a mai ținut-o nehotărîtă timp de aproape un an. Poate a găsit împlinire trupească alături de alt bărbat. Alți bărbați, zise el fără mînie.

- Gelozia se pare că nu te muncește, comentă Zulfina.

- De ce m-ar munci? Nu era cu mine, își căuta fericirea. Este datoria fiecăruia dintre noi să o cautăm. Încă mai bine este să o și găsim, fără a aduce nefericirea altora... Tamar nu și-a găsit-o, își continuă el povestea. Plăcerea trupească nu este mulțumitoare dacă nu există și plăcere sufletească. Atunci a ales: mai bine alături de mine, în fericirea noastră simplă, decît împreunîndu-se ca animalele, fără simțăminte, cu alții. Și a pornit în căutarea mea!

Aici a ajutat-o un prieten întîlnit de mine la Prana. Pe cînd eu o porneam spre casă, el pornea spre Varuna. Sau întîlnit întîmplător, el știind că ea mi-a fost iubită. I-a spus încotro am plecat, și ea a venit încoace. A ajuns aseară! încheie librarul bucuros.

- De unde știi povestea ei? întrebă pictorul bănuitor. Totul părea prea frumos ca să fie adevărat...

- Ea mi-a spus-o, toată noaptea. Și mi-a arătat că sunt și alte feluri de a ne bucura trupește, fără a fi nevoie de trupeșenia mea. Îi zise cîteva cuvinte Tamarei și aceasta se înroși la față.

- Dacă are nevoie de sfaturi, i le pot da eu, zise rîzînd Zulfina. Am trăit mult și am auzit și mai multe... De data asta se înroși la față Domnița, dar Toman zise rîzînd nestînjenit:

- Am o carte despre arta iubirii, adusă tocmai din îndepărtata Hinduie. Are și poze...

- Pot să le văd și eu? se prefăcu Ifichim curios. Îmi poate ajuta în pictura mea.

- Din cîte te știu eu, nu prea ai multe lucruri de învățat în

meseria ta, îl înțepă domnița cu vorbe de tîlc.

- Ei, poate găsim puțin timp să cercetăm acea carte împreună, îi răspunse pictorul nu foarte stînjenit. În liniște, înainte de plecare...

- Nu prea cred, îl contrazise serioasă Valida. Plecăm chiar mîine, în zori. Avem drum lung și timpul începe să se scurteze. Avem să-l găsim pe Erou, se pare că fără el nu prea avem multe șanse de a vedea Raiul.

- Aș veni și eu cu voi, spuse Toman, dar am acum un motiv în plus să stau acasă. Deși, ce poate fi mai interesant în viață decît să vezi Raiul?

- Raiul terestru există pentru a face posibilă fericirea simplă a pămîntenilor aici, pe lumea asta, zise filozofic Ifichim. Fără această mulțime de fericiri omenești, acest Rai s-ar ridica definitiv la Cer. Rămîi, prietene, fericit, și fă acestă femeie fericită. Ea a știut să aleagă calea spre fericire, trecînd peste depărtări și prejudecăți.

Ocean
XII
Dalina
XI
Ediborg
Laden
Harumba
Achena
VII
Lutenia
Bona
Prana
Berel
V
Galen
Burdina
Buras
VI
Tolena
Gadia
Masila
Varuna
Romula
IV
Parga
Mararca
XVI
Tunila
Mare Interterum
XVI

Mare Norium
X
Moskala
Lowa
VIII
IX
Kivan
XVII
Ia
Corum
Tomila
Mare Nostra
Trebinda
I
II
Sambula
Aramat
Mare Casina
III
II
Capadaria
Caracen
Antonia
Corena
Hafa
Jerulabad
XIII
Musola
Bagada
Tebana
Calriona
XIV
XIII
Husul
XV
Anisib
Paradis(?)

I Albena
Ia Kapcani
II Alamania
III Elina
IV Varuna
V Frankuna
VI Hipana
VII Prusina
VIII Lehina
IX Kivana
X Moskala
XI Briutana
XII Irania
XIII Aramania
XIV Tebania
XV Anisibia
XVI Berbania

Faptul că sunt atât de multe titluri în genul de jocuri FRP dovedește că nevoia oamenilor de a trăi „basme” este mai mare decât s-ar crede. Fiecare din noi are nevoie de un Erou față de care să se raporteze, fiecare sperăm să fim un Erou – măcar în ochii celor din jurul nostru. Cine nu își are Eroii lui – sau își alege greșit eroii – își pierde din calitățile morale. O explicație a succesului de casă a filmelor „de acțiune” este și faptul că încercăm să ne recunoaștem în eroii filmului. Nu odată victoria Lui-Lor împotriva Răului atrage aplauzele sălii...

Dar jocurile FRP – cel puţin pentru mine – au, majoritatea, o mare carenţă: îmi încearcă abilităţile mintale, unerori şi cele de coordonare motrică, viteză de reacţie - dar nu îmi crează o stare de împlinire. Prin răbdare, inteligenţă, viteză, pot bate mașina (respectiv, Răul artificial), dar satisfacţia mea morală nu este împlinită. De ce o fac? Ce influenţă are asupra mea acest tip de joc? Mă face mai bun? Nu mai rapid, nu mai inteligent, ci mai bun? Schimbă comportamentul meu faţă de cei din jurul meu? Privesc altfel problemele sociale care au impact asupra mea şi, mai ales, asupra semenilor mei? Devin cu adevărat un Erou?

Aceste întrebări m-au făcut să-mi scriu propriul Joc. Este un joc Fantasy Role Playing pe care îl poate juca oricine citește această carte. Se poate recunoaște în unul sau altul din Eroii cărții. Poate duce Căutarea până la sfârșit – sau renunța la ea. Poate învinge sau poate fi învins. Mai ales, poate fi Uman!

Nick Sava

Editura
Atheneum
PIM